
3 1761 07459335 1

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

Estate of the late

JOHN B. C. WATKINS

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/henrikwergelands05werg

Henrik Wergelands

Samlede Skrifter.

Efter det norske Studentersamfunds Foranstaltning

udgivne

af

Hartvig Lassen.

Femte Bind.

Christiania.

Chr. Tönsbergs Forlag.

Trykt af H. J. Sörum.

1854.

PT
8935
1852
bd.5

998610

Forord.

I Sommeren 1830 udgav Wergeland Digtet: „Skabelsen, Mennesket og Messias“. Han var dengang ikke 22 Aar gammel, og hans tidligere Arbejder, (fornemmelig „Digte, 1ste Ring“) havde viist, hvilken original poetisk Naturkraft der her brød frem, men ogsaa hvormegen Fantasiens Tøjlesløshed her var at tæmme, og hvormegen Ubehjelpelighed i teknisk Henseende der var at overvinde, inden der af denne voldsomme Gjæring kunde fremgaa Værker, der forenede Ejendommelighed med sand poetisk Klarhed. —

Det var saaledes kun altfor rimeligt, at denne Tilstand af en over alle Grænser strømmende poetisk Kraft, denne en vaagnende Digteraands Svimmelhed, som Digteren selv har udtalt i de veltalende Linjer: (S. 7.)

„Angst, o Angst! Jeg overvældes
af himmelske Syner og Verdens Storhed,
af Livets brogede Hvirvel.
Altet med tallöse Toner ombruser mig,
forvirrer med Synernes Mængde,
saa Jeg, der skulde midt i dets Zenith
sidde liig eensomt urörlige Öje,
henhvirvles selv som et Fnug mellem Fnug“ —

maatte vise sig om muligt i forstørret Maalestok i det Værk, hvori den unge Digter med naiv Djervhed havde sat sig den uhyre Opgave, i en poetisk Fremstilling af de største Begivenheder i Menneskeslægtens Liv at lade sin Livsanskuelse fremtræde i Verdenshistoriens Lys.

Dette er ogsaa Tilfældet. Fornemmelig er i Digtets første Hovedparti, „Skabelsen“, hvor Digteren har været befriet for historiske Hensyn, Grundtanken i den Grad tilhyllet under en Overflod af vidtsvævende Fantasmer, eller fordunklet af en bizar, tungvint Diktion, at der skal mere end almindelig Taalmodighed til for at fastholde den unegtelig poetiske Grundtanke, der skjuler sig under dette Kaos, og man synes under Læsningen uvilkaarlig at finde Bestyrkelse paa Traditionen om den Hurtighed, hvormed det 720 Sider tykke Værk blev saa at sige rystet ud af Ærmet.

At et saadant Digt just ikke har fundet mange Læsere, er venteligt. W's Fader, der skrev et Forsvar for det (i „Henrik Wergeland, forsvaret som Digter og Menneske“) erkjender selv, at det er „læst og forstaaet af Faa“; det blev underkastet en i det Hele taget anerkjendende Kritik i Hielms „Almindeligt norsk Maanedskrift“; men forresten synes det som om den naive Del af Publikum, der dengang — som maaske endnu — talte W's fleste Venner, har betragtet det voluminøse Værk med en Slags sky Respekt, som Noget der var ufatteligt uden for enkelte Indviede. Det æstetiske Parti, der netop dengang holdt paa at danne sig i Studentersamfundet, opstillede „Skabelsen, Mennesket og Messias“ som et Indbegreb af alle tænkelige poetiske Dødssynder; det fremkaldte i Welhavens Digt: „Til Henrik Wergeland“ (Morgenbladet, 1830, No. 227, Till.) Partiets første offentlige Optræden mod Digteren, og to Aar derefter i Skriftet „Henrik Wergelands Digtekunst og Polemik, ved Aktstykker oplyste af J. S. Welhaven“ den mest afgjorte Fordømmelsesdom over W's Digternavn.

Trods denne lidet opmuntrende Modtagelse fra Publikums Side er det utvivlsomt, at W. baade dengang og senere har betragtet „Skabelsen, Mennesket og Messias“ som et af sine betydningsfuldeste Arbejder. At han ved Værkets Udgivelse har havt en levende Tro paa at det vilde blive epokegjørende,

mærker man allerede paa første Side, af den højtstemte Dedikation *), og den udtaler sig i de mest overspændte Udtryk i et Svar paa Welhavens ovennævnte Digt (Morgenbladet, 1830, No 228), hvor det blandt Andet heder: „at dette Digt er indstevnet for et højere Tribunal end Anonymens**); men, fælder dette en ligesaa afgjort Fordømmelsesdom derover, som denne, da vil Forfatteren lægge sin Pen, forbande den Time han greb den, for igjennem den at lade Ideer udstrømme, der gjennemglødede hans hele Væsen og bestemte hans hele Virken — da vil han, hvad ovennævnte Digt isærdeleshed angaar, erkjende sig afsindig, som dristede sig til at ville udføre Menneskehedens Epos, at ville skrive Republikanernes Bibel; ja han vil, fratrædende en Skueplads, hvor han da spillede den jammerligste Rolle, forsøge at overtale sig til at kjæmpe *for* det Monstrum, han nu har viet hele sin Id *imod*.“ ***)

At W. ogsaa senere hen har betragtet „Skabelsen, Mennesket og Messias“ som et Digt, der trods dets store formelle Fejl havde en altfor dyb Rod i hans indre Liv til at han skulde desavuere det som en Ungdomsdaarskab — derpaa er

*) „Sandhedens Talsmænd, N. Treschow, Dr. Statsraad — I Norge; H. Steffens, Höjskolelærer — I Schlesien: Frihedens Talsmænd, G. M. de la Fayette, Hærstyrer — I Frankrig; P. A. Heiberg, Sprogkyndig — I Frankrig: Kjærlighedens Talsmænd, de sande Christi Lærlinge, H. N Clausen, Dr. Höjskolelærer — I Danmark; N. Schultz, Folkelærer — I Norge, og min dyrebare Fader, N. Wergeland, Folkelærer — I Norge, helliges med den dybeste Ærbödighed dette Digt.“

**) Welhaven har senere, i en Artikel „om norske Presseanliggender“, (i „den Constitutionelle“) vedkjendt sig Forfatterskabet, hvoraf der forresten nok aldrig har været gjort nogen Hemmelighed.

***) Paa et andet Sted (Mrgbldt. 1831, No. 37) heder det: „Skabelsen, Mennesket og Messias“ fremstiller mit Indre i dets Heelhed — mit Livs fortsatte Anstrengelser ville altsaa gaa ud paa at gjöre dette til en saa tro og prosaisk Kommentær til Digtet, som muligt.“

selve denne Omarbejdelse det bedste Beviis. Han fattede Planen dertil paa en Tid, da han med Vished forudsaa, at hans Liv stundede mod sin Ende, og han arbejdede paa dens Iværksættelse med en overordentlig Iver — til sine Tider i bogstavlig Forstand Nat og Dag*). Af den Subskriptionsindbydelse, som han udstedte (i Mrgbldt. for 7 Nov. 1844) udtaler sig ogsaa tydelig den Anskuelse af Digtets betydningsfulde Karakter, der drev ham til under en smertefuld Sygdom at arbejde med en saa voldsom Kaftanstrengelse. „En Omarbejdelse", heder det her, „af mit større Digt „Skabelsen, Mennesket og Messias" har længe paahvilet mig som en Gjeld til Literaturen. Det foruroligede mig i min Sygdom, at den ikke var løst, og jeg besluttede ikke at opsætte med at anvende dertil de Kræfter, jeg i de enkelte bedre Øjeblik tør disponere over paa Sengen" — „saa man dog skulde se hvad jeg havde villet" — heder det fremdeles i en noget mere nedstemt Tone, end i hint oven citerede Svar.

Omarbejdelsen udkom i 1845, med Understøttelse af det kongelige norske Videnskabers Selskab i Throndhjem.

Med Hensyn til det Forhold, hvori nærværende Omarbejdelse staar til den første Udgave, er der fornemmelig een Omstændighed, som bør fremhæves, og den er: at saa gjennemgribende end den Bearbejdelse er, som Digtet i mange Henseender har undergaaet, er dog den Grundanskuelse, det udtaler, og den Anordning af Stoffet, gjennem hvilken den kommer til Udvikling, uforandret den Samme. Disse to Værker staa saaledes — det Første et vildtvoxet Skud af en Ynglings tøjlesløse Fantasi, og det Andet fremmodnet i hans Digterlivs tidlige Aften — som talende Vidnesbyrd om — hvad

---

*) Til en Ven, som besögte ham under hans Sygdom, ytrede han med en Slags Tilfredshed, at han nu med Kraft kunde fremme sit Arbejde, da hans Sygdom ikke tillod ham at sove om Natten.

forresten saagodtsom enhver af hans Digtninger bestyrker — at W. hørte til de Personligheder, hvis Betragtning af Liv og Evighed ikke er tilvunden gjennem Reflexionens Strid og Møje, men at den var given fra første Haand af, som den Grundvold, paa hvilken hans Tilværelse urokkeligt hvilede. For saa vidt vil da dette Digt altid indtage en betydningsfuld Plads blandt W's. Værker, som han her stiller sit Tankeliv frem paa den bredeste Basis, og klarest lader den naiv-deistiske Livsanskuelse fremtræde, der paa eengang er hans Styrke og Svaghed.

Det følger heraf, at den Omarbejdelse, som „Skabelsen, Mennesket og Messias" har modtaget, egentlig kun er af formel Natur. Fornemmelig er det den første Afdeling, som frembyder talende, og tildels glimrende Beviser paa hvilken Modenhed Digteren i denne Henseende havde naaet. I det Parti, som her er betitlet „Jordens Liv" optræde saaledes i den første Udgave „Cajahel, det dyriske Livs Aand eller Personliggjøren" og „Obaddon, Dødens eller Forgjængelighedens personliggjorte Kraft" og udføre Skabelsesværket. Af denne uendeligt udtværede Allegori skulde man vanskeligt tro, at et klart og sammenhængende Helt lod sig udbringe, og dog har Digteren netop her vist en høj Grad af teknisk Dygtighed, ved af de *rari nantes in gurgite vasto*, som findes adspredte i hint kaotiske Parti, at danne den sammentrængte, pragtfulde Skildring S. 22—32, af hvilken dog saagodtsom hver Linje gjenfindes i den oprindelige Udgave.

Om den Bearbejdelse, som den egentlig historiske Del (jeg regner hertil S 71—488) har modtaget, er ikke Meget at sige. Man vil ved at sammenholde begge Udgaver næsten paa hvert Blad finde et forandret Udtryk, en Verslinje omskreven, Digressioner bortskaarne o. a. dsl., men i det Hele taget følges her begge Udgaver ad Side for Side.

Digtets Slutning, „Jesu aandige Opstandelse," er derimod

ny, naar undtages det nedenfor nævnte Stykke. I den første Udgave afsluttes Digtet med „Opstandelsen“ og „Himmelfarten“, der er henlagt til Slutningen af „Christendommens første store Sejer“; den opstandne Frelser forkynder en evig „Kjærlighed og Fred“ paa Jorden; „Jesu Legeme synker i Graven, han opstiger til Messias og de Himmelske;“ hvorpaa Digtet ender med en Hymne, der her i en mere udarbejdet Form gjenfindes i „Paaskesangen“ og Akadiels sidste Replik (S. 538—540). Som man vil se, slutte „Opstandelsen“ og “Himmelfarten“ sig i Omarbejdelsen til den historiske Del; medens den kiliastiske Ide, som udtales i Slutningsafdelingen af „Skabelsen, Mennesket og Messias“, her i en noget mindre djerv Form er udtalt i den nye Tildigtning: „Jesu aandige Opstandelse“.

De øvrige nye Tildigtninger, der, som man let vil overbevise sig om, ere uvæsentlige, ere: „Hjerternes Mellemspil“ (S. 180—189) Akadiels Replik (S. 275—276) og „Himmel og Helved“ (S. 281—291).

Nogen Betydning kan det maaske ogsaa tillægges, at „Akadiel“ i den første Udgave gjennem hele Digtet optræder under Navnet „Messias“.

I Originaludgaven af „Mennesket“ findes — hvad der ellers ikke er Tilfælde i W's Skrifter — ikke faa Trykfejl. Forsaavidt disse ikke ere anførte paa den vedføjede Trykfejlsliste, eller have kunnet rettes ved Sammenligning med første Udgave, har jeg maattet benytte min egen Konjektur. Jeg vil her anføre de Afvigelser, jeg af denne Grund har gjort fra Originalens Læsemaader:

				Originalaftr.	Nærv. Udgave.
Side 27	Linje 16	f. n.		Paa *Vestens* Tinder i Vester	Paa *Fæstets* Tinder i Vester.
— 48	-	19	f. n.	bringe	bringer
— 49	-	15	f. n.	ubudne	ubundne
— 82	-	10	f. o.	Kro	Klo

	Originalaftr.	Nærv. Udgave.
Side 173 Linje 11 f. o.	Jordens	Jordans
— 299 - 12 f. n.	fatter	fattes
— 369 - 13 f. n.	og	dog

Med Hensyn til den førstnævnte Rettelse bemærkes, at „Fæste" flere Steder (f. Ex: II. S. 310 og V. S. 531) bruges af W. i Betydning af: Befæstning.

Kristiania, i November 1854.

Udgiveren.

Indhold.

Mennesket.

Et Digt.

Mennesket.

Et Digt.

(Omarbejdelse af „Skabelsen, Mennesket og Messias“.)

1845.

Til en berømt Digter*).

Ved *Mjösen*, mit Fædrelands Hjerte, højtbankende under
Hejdmarkens fulde Bryster, hvor Helgø sig hæver, liig
Moderbarmens rødmende Smykke, det Drengens
Ydunsæble . .
Hvor *Skreya*, Skjærsommersols Herberg med guldrøde aabne
Skyport, hvor Stormens hvinende Fole og Taagernes
Vogn om Natten staar for om Morgnen at skumme
over Sjøen . .
Hvor Fjeldet sig styrter i Bølgerne, just hvor en Birk sig
rejser for strax med angestfuld Susen og svimlende
bøjet at springe tilbage . .

Der sidder en Dreng med en Harpe . . Hør, ti af dens Strenge
klinge som Vemods Klokker, som Sortdrosles Slag, og
ti som Helved gnistende hvine, og tregange ti som
Templet runge, der skjælver af Hymner.

Halvhundrede Strenge? O *Stellas* gyldne Kongeriger!

Men tys! de sukke øde som Dalen,
ingen Rejsende seer.

---

*) Uagtet denne Dithyrambe fremstiller den 16 Aar yngre Forfatter og ikke Omarbejderen, og saaledes kunde synes ikke her at have hjemme, fremtræder den dog i nærværende Form fordi deri gives Nöglen til Digtets Tilblivelse. I dens förste er denne Forklaring over Forbindelsen mellem den unge Digters platoniske Kjærlighed og Beslutningen, at neddigte et Værk af en saadan Natur, afbrudt af hans Beklemmelse ved at föle sig overvældet af sit Stof, ved at „Altet bruste ind paa ham.“ (W.)

*) I den förste Udgave: „Til Digteren H. Steffens.“ (Udg.)

Og over dem alle hersker nu Sorgen,
liig en guulsottig Munk.

Halvhundrede Strenge? O Stellas gyldne Kongeriger!

Men Thronen staar øde, og under
et Havs Anarchi de jamre.

Vel, *Stella*, som fri Tomyris
hersk over hylfuld Ørken!

Saa tom, at ej Echo bor der
selv om dit Navn du raabte.

Ak, eller du bo i din egen
Oase, som stolt Zenobia!

Se, Øjnene friske Kilder!
Læberne Jericho-Roser!

Se, Kinden en Palmelund, som
glindser i Morgenrøden!

Se, Tænderne palmyrenske
Søjler af Alabaster!

Men ve! Legioner komme.
Riimhvide Dage komme.

Din Barm mørkner under Aaget;
dit Hjerte hænger som en overvunden Fane;
Tænderne — o Palmyras Søjler! — briste.
Møllene summe op . . Nu er det stille.

Da, hvor er *da Stella*? Se her er min Harpe
med een brusten Streng!

I Himmelen først, skjønt neppe et Piilskud fra Skreya,

et Spring fra min Plads ved den bøjede Birk,
faar jeg den brustne heel igjen;
knælende Stella selv fletter den ind.

„Den brast„ — vil hun sige — „dengang med ængstligt
Raab du forfulgte min legende Flugt.

Vi løb — o uforsigtige Leeg! paa en Kirkegaard,
saa begge vi snubled i en Grav.“

„Stille, Elskte, stille!“ —saa vil jeg afbryde!—
jeg fandt dig jo i din Flugt?
„jeg greb dig jo her mellem Stjernerne?
Udødelighed er vor Medgift;
Straaler vor Bryllupsdragt,
din stjernehvid, min sølvergylden;
paa de Saliges Høje staar vort Hjem;
Messias os vier for en Evighed;
Seraferne spille; vi dandse igjennem den straalende Himmel.“

Se, Skjald! min Vemod bli'r Fryd, min Fryd Sang under Birken,
Sang, Sang her mellem Himmel og Jord, her hvor et Par af
Ørne, som nær have Redet gjemt, susende svale mig,
Sang, Sang om Himmel og Jord, om Sjelenes Væsen.

Thi se, som Falken, der stiger til ensommest Højde
just naar den fejl paa Skovduen skjød, da svævende roligst
ret som om intet var hændt, jeg søger min Trøst mod
Pigens Haardhed paa Eensomheds rolige Borg:
her paa mit Fjeld, paa min svimlende Afsats med Birken,
her paa min Tue, den blomstrende bløde, hvor alle
Sorgerne strax forvandles til himmelske Syner.

Der nu hviler mit Hoved, grublende over
Kjærligheds Væsen: hvorlunde det skeer, at en Kvinde
bly som hvide Nymfæ, der henunder Vandfladen svømmer,
skjønt dens Stjerne er fuld og moden som Jomfruens Barm,

mægter min stærke Sjel at beherske ene alvældig,
som om blaaglimrende Staalnet nedfaldt i hvert Blik,
mægter mit Hjerteslags Regel at afmaale, snart som
Klokkens Drøn imod Templets Vægge, som Bølgens
Døning mod Klipperne, snart, ved et henkastet Smiil,
blidt, uhørligt, som Sommerfuglvingernes Slag.

— Ah! Tre Sekunders Ro, og min Sjel er paa Grændsen af
Tankens og Drømmenes Riger.
Her alt Aanderne møde,
talende Nogle, Nogle blidt vinkende blot.

„Tys“ En mig hvisker: „Engang i Skabelsens Dage et
Par af Serafer sig søgte
Hjem i Adams og Evas
slumrende Hjerter; Begge I stamme fra dem.

Ak, men igjen de kjendte da ikke hinanden; kun
ane de kunne hinanden.
Denne Anen er Mandens
Elskov og Kvindens, mægtig, skjønt famlende blind.

Selv har den ene Aand sig fra Himlen forviist, men den
Anden opofrende fulgte.
Selvopofren er himmelsk
Kjærligheds Væsen, elskende Aands til en Aand.“

. . Hvor ligner den Frelserens Kjærlighed!
O vor ømme Stammemoder!
Jeg Himmelens Kjærlighed kun vil besynge,
forglemme min egen, den jordiske.

Hvad taabelig Tale! thi denne jo
stammer ogsaa ned fra Himlen?
Nu veed jeg jo selv vore himmelske Navne,
hvormed vi skal døbes i Gravene.

Jeg Aanden har seet, som boed i

Adams Hjerte — mig han ligned —
og den som besjelede Evas . . O *Stella*,
jeg gjenkjendte dig i den Herlige!

Som Aanden du engang skal bære en
Krands af Himlens Stjerneblommer,
dit Arveklenodium; da træder jeg frem af
de Skyer, hvor i Fjernet jeg knælede.
Med lysende Blommer af Krandsen da
skal du stolt bestrø mit Hoved,
hvis dristige Løfte jeg løser: at kvæde
om Himlens og Jordens Forbindelse.

O djærve Forsæt! . . Mig ængstes!
Alnaturen har hørt det.
Birken har tilsuust Sjøen det,
Sjøen mod Kysterne ruller det.
Altet ombruser mig tordnende:
„Se, Digter, er jeg ej Kjærlighed al?
Glem ikke Stjernerne! Glem ikke Blomsten!
glem ikke Ormen i Støvet!"

Og Stjernerne, een efter een, sig nærme,
liig fulde skinnende Sejl;
Dyrene bryde frem ifra Skoven,
omringende mig med venlige Blik;
Ormen sig rejser i Lyngen,
stolt som en Drot, der sit Rige beskuer;
Blomsterne, for sine Hjerter at vise,
aabne sig alle.
Alt vil besynges i Kjærlighedsdigtet,
Alt, da Alt kun af Kjærlighed er.

Angst! o Angst! Jeg overvældes
af himmelske Syner og Verdens Storhed,
af Livets brogede Hvirvel.
Altet med talløse Toner ombruser mig,
forvirrer med Synernes Mængde,

saa Jeg, der skulde midti dets Zenith
sidde liig eensomt urørlige Øje,
henhvirvles selv som et Fnug mellem Fnug.

Berømte Digter, o sad du blot her ved min Harpe,
og svalte min Pande med signende Hænder:
de Laurbær, hvorefter den brænder!

1. Skabelsen.

Anm. „Akadiel" betyder den Förstskabte af Aanderne; „Phun-Abiriel" en skeptisk-kraftfuld Aand; „Ohebiel" en af Kjærlighed besjelet. „Æoner" betyde höjere Aander.

1. De to Aander.

(Phun-Abiriel og Ohebiel over den dampende öde Klode.)

Phun-Abiriel.

Se Rummets bugnende Bug har atter
en ny Verden født: en ny Gaade.

Ohebiel.

Nedknæl, tilbed i Guds friske rygende Fodspor!

Phun-Abiriel.

Er Gud i denne Klump? Skal den tilbedes?

Ohebiel.

Han Dyndet har belivet. Se det aander!

Phun-Abiriel.

Ja bøjer eder, Aander! ja for en død Gud,
siden den sande er navnløs og usynlig!
for denne Forraadnelsens øde Triumfport,
til Dødens Fest oprejst, som snart begynder
med første Græs, der rejser sig i Dyndet
som Livets blomstrende Fane,
med Skabningens stolte Hær
som Offerrækker i Midten af Toget,
der ender med Ormenes Sejrherrefølge!

Ja bøjer Eder, Aander! Hist i Støvet
en Støtte var vor Gud; her er en Klode.
Se, Tegn og Tro — det Visse er nok skjult
som Livsblodsdraabe i Evigheds inderste Hjerte —
er endnu Eders Viisdoms Fostermelk!

Ja bøjer Eder, Aander, for den Klump!
Thi Eders Viisdom, som begejstret vilde
paa Udødelighedens morgenrøde Vinger

igjennemflyve Rummets Vidder,
til Gud I saa, indtil hans Lyshav strømmed
jer nært imøde — se den standser, synker
i dette Dynd! Fra indbildt Seerhøjde
af denne Klump, vil Aanden slæbes ned
i Afsinds Dybder, grubler den derover;
og dens Lyksalighed vil splittes ad,
som Sky i Dug, af denne døde Damp,
som egger op dens Skarpsind saa forgjeves.
Jeg vil dog gruble, skjønt det mig fortærer.

Ohebiel.

Ak tvivlfulde Phuniel, min Sorg!
djærve Abiriel, min Fryd!
Phun-Abiriel min Vemods Elskov!
Hvor uden rugende over dampende Kloder, for
Gud at belure — ja under Livets Undfangelse, —
finder min Sorg dig Abiriel?

Phun-Abiriel.

Hvor er den Gud? Hans Kraft jeg seer kun, hører
som Støvskyer Verdner suse i hans Fodtrin.
Jeg skuer did, men seer som forhen Intet.
Ak, Intet uden Sporets dybe Hvirvel,
hvori til Afsind, uden at den drukner,
min Aand fordrejes. Ha, var ej min Tanke
saa let og tom, den, mørk som denne Klode,
synlig rullede frem, og Jeg, som Gud, da skabte.
Skjønt Aand, og skjønt jeg er,
hvorhelst jeg tænker mig, flux flyttet hen,
dog naar jeg tænker „Gud", og vil Ham see,
da er jeg hvor jeg var da Tanken talte,
ombrust, bedøvet af hans Verdner.

Ohebiel.

Dog skal, ulykkelige Aand, min Ømhed
din Grublen evig klarnende ledsage,
som Faklen, der i Mulmet modig trænger
igjennemborende Midnattens Hjerte.
Og jeg vil tale til dens Eensomhed;
dens vilde Spørgsmaal blidelig besvare.

Phun-Abiriel.

Ohebiel, du seer en Skygge sortne
min stjerneklare Form igjennem, fra
mit Indre sig udbredende — den er
min Graad, og denne er Abiriels Tak.

Ohebiel.

Betænk da Daarligheden, at en Aand,
fra Støvet nys forløst, for tusind Omhvælv
af Himlen siden, vil forlange
at see den Evige! Det naa kanhænde
de ældste skabte Aander, som har levet
paa længst udslukte Stjerner, som Akadiel.
Betænk, at om du Græssets Spiren kjendte,
da holdt du Skabelsens Nøgle i din Haand!
Men se, mens neppefødte Kloders Damp
kun er den syge Næring for din Grublen,
dens Dug, hvoraf den voxer i sin Skygge,
og Verdnerne kun sammenrullede Gaader —
se, Phuniel, de andre glade Aander,
ja selv Akadiel, Aanders Førsteblevne,
ved hver en nyskabt Jord sig fryde,
som om den var en Blomme sprungen ud
i Skaberens Spor paa Farten gjennem Altet.
Thi til Lyksalighed de skabt den vide.
Og glem ej, Phun-Abiriel, at almægtig
Algodheds milde Sol fremkaldte Dig,
en Aand, af Støv, en Aand, der leve skal
om Verdnerne som Blomster visne hen,
og at almægtige Alviisdom var
den milde, men dog kjæmpestærke, Strøm,
der rev dig hen som blinde Frø, der hist
til Skud og fjernere til Palme bliver!

Phun-Abiriel.

Erindringen jeg ene har;
Deraf jeg lever, Dyret liig af Drøv.

Ohebiel.

Er den ej alle Aanders Kundskabs Hjerte?
Som Legemet om Hjertet, deres Viden

rundt deres første Værens Minder voxer.
Det første Ord, i Moders Øre gjemt,
i Aanden staar endnu som friskt nedskrevet,
og i din første Tanke diede
og greb du alt Udødelighedens Barm.
Men se, o Phuniel, i Verdens Skue
er Kundskab, de Udødeliges Næring,
i maalløs Rigdom frem for Aanden lagt;
og med hans Kundskab øger sig hans Magt.
Som Tvillingbørn, der af Omfavnelser
sin Væxt og Lighed synes at erholde,
de voxe i hinandens Ild og Lys,
saa Evigheder blive dem for snevre,
som Barnedragt for Ynglings Skulder glider.
Og hans Tilværelsers Erfarings Dynge
bestandig voxer; den er Aandens Bjerg,
hvorpaa sin Viisdoms Borg han bygger, og
hvorfra han Verden viden overspejder.

Phun-Abiriel.

Hvad nærmer sig vel ad Uendelighed?
Hvad bringer denne Stirren ud i Rummet,
den Eviges Tankekreds, uden stum Beundring?
Og ned Beundring knuger, ej opløfter.

Ohebiel.

O den er Aandens Kjærlighed og Offer
til Ham, den Evige!

Phun-Abiriel.

Et dovent Leje
den er, hvor alle Kræfter sove ind.
Men Phuniel har rejst sig derifra.
Ind i sin Evighed han stirrer vaagen.

Ohebiel.

Spejd ikke efter Gud! Vær glad som Barnet!
End er du kun blandt Aanderne et Barn.
Find Leeg for Øjet i Hans Verdners Skjønhed!
Haab alt af din Udødelighed, der saa,
skjønt ung endnu, jo Verdner at forgaa!

Phun-Abiriel.

End Barn blandt Aanderne er Phun-Abiriel?
Var ej hiin Klode, der saa rødlig flammer,
min Vugge, hvor jeg vaagnede imellem
vidunderlige Dyr og Planter? Den
var Legepladsen, hvor jeg voxed frem,
indtil jeg kastede, som Ormen Hammen,
den smukke Sandsedragt som mig omhylled,
og som en Slange, nøgen som en Lynild,
kom frem af Mulden her i Rummets Øde.
Da endte jeg min Barndom.

Ohebiel.

Lign da heller
en trodsig Yngling, Phuniel!

Phun-Abiriel.

Ja, hvi seer
jeg ej min Fader?

Ohebiel.

Phuniel, seer du ikke
hans Klædebon nedrullet over Dybet?
dets mørke Folders Bølgen i dets Dampe?
i Stjernebuen Perlerne i hans Belte?
Og naar hans Digt, Alverden, du har læst,
og fattet den Alkjærlighedens Højsang,
da haab og tro, Du vil hans Aasyn see!

Phun-Abiriel.

Til Haabets Siv sig ogsaa Aander læne?
Og Troens Regnbu-Solskjærm, som vi bar
engang, som Støvets Konger, over Hov'det,
og som Bedrag're svor var rette Himmel,
at ej Fornuften vild sig skulde flyve,
naar over sig den saa den fri og sande,
mens blodige Sener endnu lænked den
til Mulden — skal den Aanderne bedække?
Nej, kun hvad Phuniel veed, det vil han tro.
Begreb og Tro hos Aanderne er Eet.
Thi Gud ej vil, at de uværdigt tro
hvad han ej har tilladt dem at begribe

ved Kraft dertil i deres Sjel at lægge.
Hvad jeg begriber tror jeg først, og lægger
som funden Skat det til min Kundskab.

Ohebiel.

Din Kundskabs Kjerne er da Tro, hver Aandskraft
kun det Erobrende for Troen.

Phun-Abiriel.

Ja,
til ingen Gaade, selv ej den, som er
i Draaben gjemt: om al Tilværelse,
og Gaaden „Gud,“ hvis Knude er mig Selv,
er meer tilbage.

Ohebiel.

Evigheden er
den vide Plads, hvor Sejeren skal vindes.

Phun-Abiriel.

Da svimler jeg, ved Skuet trættet af
en Evighed i Evighed henglidende,
som Ringen uden Led og Ende.

Ohebiel.

Hvis du det fandt, den Ring da slet var gjort,
du Taare, hvileløs om Ringen glidende!
Men se Akadiel sejerherreglad,
som om han stod paa Maalets Tinde alt,
hvorfra han seer den Evige hiinsides
den Afstand ingen Skabt skal overstige,
og fanged Hans Afspejling i sit Aasyn!
Den Aand er Aanders Første. Dog er hans
Beundring mest begejstret, videst strakt
hans Godhed og hans Fryd i Alting barnligst,
saa tidt en Blomst, han ikke før har seet,
af utænkt Skjønhedsform, paa fjerne Klode
til Lovsang bringer ham. Se, Phuniel,
saa nyder Aanders Første Saligheden,
og saa kan Du.

Phun-Abiriel.

Hvis Phuniel og Akadiel
ej vare To, som Jord og Sky forskjellige.

Ohebiel.

Ham stræbe Aanderne at ligne; thi
da tro de, at de ligne Gud.

Phun-Abiriel.

Da skulde,
hvis saa jeg troede, jeg min Frihed dræbe,
af Sjælen vaske ud den Tanke „Gud"
og grave kun Akadiels Billed ind,
en Aands som jeg, og, hvergang ej jeg tænkte
som Han, beskylde mig for Synd.

Ohebiel.

O Phuniel, viid dog, det forbyder
den Ret, som er til alle ligedeelt,
og adler Støv til Guddom, den, at stræbe,
igjennem Banen, som Hvers Frihed bryder
med uafhængig Kraft hvor bedst ham synes,
at ligne sit og Alles Udspring.
Den Ret er Børns Ret, at hvert Barn
afbilder Faderens Dyd og Kraft i sin
Charakters Farveskjær. Vi ere Alle
Guds Børn, ifra den Førstefødte, som
engang i ældste Tid laa svøbt, men nu
og gjennem Evighed for sine Søskende
har Rang, fordi han bærer klarest alt
sin Faders Træk i moden Skjønhed,
til Yngste, som, af Sandsers Duft hendysset,
i Græsset dier Livet ubevidst
uformelig end og sløv, knap meer
end varmet Jordklump, meer ulig sit Ophav,
end Foster timegammelt er sin Fader.
Og Aanders Arveret er den, at Hver
skal mod sit Ophavs Guddom nærme sig
ad selvbrudt Vej, paa uafhængig Flugt
igjennem Evigheden. Deraf, Phuniel,
den Selvbevidsthed som med raske Drag
paa Aandens Indres Baggrund, paa dens Ro'es
udspændte Marmorflade maler af

den Salighed, som er hans Fantasis
og Hjertes ejendommelige Digt.

Phun-Abiriel.

Bedst tror jeg Vanvid vilde digte.
Det Luefarver har, Indbildningskraft.
Og ene Vanvid og Alviisdom
tør Tvivlens Tænder ikke gnage.
Hvis da jeg kunde, hvis det ej en Grif
i Støvet lænket var, jeg Vanvid løsslap.
Thi snart det rev mig hen paa vinget Smiil
til hvert et Maal, jeg tænkte mig, det rakte
mig med Triumfens Latter sønderplukket
hver Gaade, som jeg pegte paa; og naar,
med kroget Gisning paa, det medede
i Verdensdybet, flux det ud blev kastet
det fisked op den Perle, som jeg ønsked.
Mit Vanvid hopped paa elastiskt Been
hver Grændse over, hvor dybt under Viisdom
maa krybe hen i tusind sunde
og sene Tanker for at finde Indgang.
Saaledes, o Ohebiel, hvis vanvittig
jeg tænkte: „jeg er Gud," da følte jeg
en Guddoms Salighed.

Ohebiel.

Det være nok, at Alt om os er godt,
at, som til Overflod, det Godes Farve
og Form er Skjønhed, at, saalangt vi see,
Guds Storhed voxer. Vi har Deel i denne,
til Odelarv, saavidt vi kan den fatte.
Af Hans Algodhed har du Deel saa stor,
som du med egen Godhed dig tilmaaler.
Og du har Deel af hans Alviisdom, hvis
du selv er viis.
Glød da i Aanders Fryd, der skinner gjennem
den Skikkelse Guds milde Fantasi
os gav, at som hver Dyd og Kraft fremblomstrer
og som velvillige Følelser udvælde,
dens Morgenskjær meer fagert skulde blomstre

og Aandens Form en Dragt af Skjønhed vorde.
Her lyver ikke Formen, som paa Kloden,
hvor Laster funklede og Dyder rustned:
er Aanden god og viis, saa er han skjøn.
Men, o, dit Mismod, Aandens Tæring, da
du ej kan løse selv din egen Gaade,
hvis Led er' spredte i Uendeligheden,
i Lænkerad fra første Sol og til
Insektets Vinge, gjør din Skjønhed bleg,
der skulde være Gjenskin af din Fryd.
O Phuniel, min Sorg! Abiriel, min Beundring!
To Magter stride i det Indre; lad
den sejre, som kun tror, at Verden er
Guds Tempel, denne Jord en nysrejst Pille,
Udødeligheden morgenfarvet Kuppel,
spændt over hver en Aand, der som en Lovsang
indruller gjennem Evighedens Porte!
Og glød da med i Aanders fælles Fryd,
i deres Saligheds Bevidsthed! Thi
Vi vide Gud er nær, at nu vor Godhed
er større Deel af Guds Algodhed,
vor Kraft og Indsigt i Alverden
en større Deel af Almagt og Alviisdom,
end da, berusede af Livets Blod,
vi, skyggede af Dødens Vinger,
sad sammen, elskende hverandre,
paa lavere Fodtrin af Guds Throne,
og fryded os som Konger over Tusind
af Dyr og Planter.

Phun-Abiriel.

Snart have disse Skyer kjæmpet ud,
Solstraalen frem til denne Jord sig borer.
Da vil den meer ej som isøvne gaa,
ej gynge sagte som en Vugge; men
dens Flugt begynder; som berust af Lyset,
som om den Solens Bæger havde tømt,
med Regnbuharpe, Morgenskyers Krands,
den henigjennem Rummet tumle vil.

De glade Dyr da ere Klodens Jubel
og Blomster og Træer dens vilde Fantasi.
Da, medens alle Aander stimle til,
at see det altid nye Skuespil,
da vender jeg mig bort; thi da fremvælder
den sorte Kilde til mit Mismod; thi
Jeg, som kan læse gjennem Kjød og Been
hvad Sjelene paa disse Kloder tænke,
jeg studser blind ved Lysets Underværker,
og veed ej Hvad det tegner af i Blomsten,
i Græsset linjer op, og efterklipper
i Træets Blades aldrig eense Takker.

(Akadiel, en herlig Lysgestalt, viser sig fraoven, omgivet af Æoner.)

Ohebiel.

Akadiel kommer! Knæl!

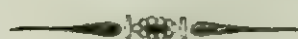
Phun-Abiriel.

Jeg ej tilbeder.
Jeg sænker mig i Mulm.

Ohebiel.

Ve! Dig jeg følger.

(Forsvinde halvt i Mulmet paa Klodens Natside.)

2. Jordens Liv.

Akadiel.

Abiriel! Aand! Guds Tanker det er, som Lyset afbilder,
Hans, der i Rummet som Dugdraaber Sole har sprængt
talløse ud til talløse Verdeners Næring.
Han har digtet Blomstens Skjønhed, afstukket Bladenes Omrids.
Aanderne ere hans Ord.
I dunklest Liv en Aand er skjult, som Ordet ,
om unævnt end, slumrer i Tanken.
Hver Klode i sine Væseners Hær har sin Sjel.
Hver fornuftig Skabning er en Tanke i Sjelen;
dens Dyr dens Drifter, som mylre i Nerverne.
Planterne ere dens dunkle Følelser;
Ilden dens Rødme, Vand dens Vædsker,
Mulden dens Kjød, Luften dens Aande,
Duggen dens Sved, Skyer dens Uddustning,
Somren dens Maaltid, Vintren dens Rolighed,
mens den paa Høstens Mættelse tærer,
Vaaren dens vaagne Madlyst: da gløde
Tankerne livligst, Drivterne sværme.
Der i Mulden Aandernes Spirer vi see,
som under Vandet de blege bølgende Planter.
Men snart vi skue Aanden iblandt os, smilende
over sin udbredte Udødelighed.
Mange ej vide, at den i Mulden begyndte,
førend den friske Gravhøj bag sig de øjne.
Dog savner ej Aanden noget undtagen
Legemets ormstukne Pjalt og de brændende Lyster.
Men ve om disse have anstukket hans Væsen!
Da maa han lide den Kval, som om Slanger
kjæmped af Sult i hans Indre og aade hinanden.

Thi her hverandre hans Lyster maa opsluge -
her, hvor de ej, som i Støvet, kan fraadse i Synder.
De dø af Hunger, som Slangens Yngel om Aftnen,
hvis Moder vendte ej hjem fra Morgnen med Bytte.
Med Hyl hans Vellyst vælter sig om i hans Indre,
forgiver Hevnlysten; denne dræber den Falske;
Ondskaben kvæler Misundelsen, dør saa af Sorg,
og Angerens Tand i hans Indres dunkleste Baggrund
udhuler en Grav for dem alle.
Som en reen Taare nu Aanden
nedtriller i Alkjærlighedens Skjød.
Med et Suks Bragen hiin Grav og Mindet forsvinder.
Hans Uvidenhed bliver en antændt Stjerne.
Frem han arbejder sig gjennem sin Evighed:
foran Indbildningens Pensel han bruger,
Erindringens Mejsel ved Siden.
Selv han ligner en Sol, der
springer fra Synskreds til Synskreds og afmaler
Morgenen foran, slæber paa stjernede Midnat.
Nu er hans Godhed i Skjønhed,
hans Aandskraft i Herlighed klædt.
Jublende smelter han hen i Verdens Digt, i Aandernes Chor,
raaber sig selv til Hersker ud i sin Udødelighed.
Verdnerne synes ham vajende Blomster, dog glemmer
ej han de Træer, som skygged hans Barndom i Støvet.
Aanderne mindes, som hist de et Fædreland elsked,
stedse med Ømhed den Klode, som var deres Moder,
ammed dem op og aabned sig venligt for Støvet.

Æoner.

Priser, Priser, lover Gud!
Ham, den Evige fra Begyndelsen!
Skjult i sin Viisdoms Hellighed,
lader han sin Algodhed udstraale
i Verdnerners lange svømmende Rækker,
og Solene, som flammende Basuner
fra Højdens blaa Tempeltag udstukne,
forkynde for Skaren af mørke mylrende Kloder
den Eviges Kjærlighed.

Aanderne knæle: Tilbedelse er deres Knælen.
Aanderne ofre: Kjærlighed er deres Offer.
Aanderne prise: Beundring er deres Lovsang.
Kloderne selv, i Skyernes hvide Klæde,
rundtom Solens flammende Altre vandrende, synge:
Hvo kunde slynge i Rummet os ud
uden den evige Gud?

Akadiel.

Snart denne unge Klode vil juble
skyldløsest med i Verdnernes Chor.
Snart vil dens Hjerte begynde at slaa
heftigt og varmt som indelukt Flamme.
Skyernes Øjenlaag ville briste,
Solstraalen gjennem dem Jordkloden naa.

(Det gryr.)

Æoner.

Denne Dæmring er
Nattens Anelse
om en Dag.
Hvælvet letter sit
Øjebryn,
Aanders Leje, de
purpurfarvede
Morgenskyer,
som om vilde det
Stjernetrækkene
gjennemgranske,
der som Drømme det
gjennemkrydsed.

(Skyerne fare til Siden for den gjennemilende Solstraale. Lyset er udbredt over Jorden.)

Akadiel.

„Bliv, Lys!“ har Gud til Intet sagt,
og Intet tændtes. Rundt i Rummet
i Solene dets spredte Gløder brænde.
Fra dem og til de mørke Kloder
Guds Bud „Bliv Lys!“ paa Straaler iler frem.

Æoner.

Hil Jordens første Dag!

Se Jorden lysner, som hellige
Fakkel i Solaltret tændt!
Skyer, liig Barme velsignelsesfulde,
ere dens Takoffers Røg.
Snart skal den bære en Hersker
med Viljes Scepter, Samvittigheds Retfærdskugle,
Indbildningskraftens Kongekaabe, regnbueskjøn,
Fornuftens Krone, Skjønhedens Dragt.

Akadiel.

Först Dyndets fæle Fostere maa dö,
Udrugningen af sluknende Vulkaner
og af den Ild, som brænder i dens Indre,
liig Blod i Dyret, Saftens Gjær i Planten
og Glands i Stenen. -
Uhyrer Gud tillod at nyde Livet
i dette lunkne Dynd, de elsked,
til Kloden modnedes i Solens Lys.
Og se mod Norden for de skarpe Straaler
hist Mammuthhjorde fly, mens Megasaurer
i Klippehulerne sig liste ind,
og Kjæmpeslanger sig i Havet sænke.
Af mere ædle Slægter Jorden maa
bedækkes før sin Hersker den frembringer.
Men se, alt grønnes den! Ned i en Straale
er Solen stegen i den rige Muld
og stiger op igjen i gyldne Palmer.

(Natten bryder frem.)

Æoner.

Se Natten sig rejser som Dagens
sorte marmorne Gravminde!
Maanen i mørke Hvælving den sætter
liig Solens Urne, som om ej denne
meer skulde vende tilbage.
Hil Jordens förste Nat!

Akadiel.

Nu slumrer Jordens ene Halvdeel medens
den anden første Gang blandt Stjerner lyser.
Men ej som forhen under Taager, lave

og knugende som Stene, Jorden slumrer,
men som i højhvalt lampekrandset Tempel.
I Maanen Nattens blide blege Hjerte
ømt vaager over den med sagte Slag,
og liig en trofast Terne med et Blüs
den følger Herskerindens Trin i Mulmet.
Thi Dag og Nat hinanden elske ømt.
I Gravene omfavne de hinanden.
Hinandens Halvedele ere de;
imellem dem er Jorden delt og Tiden,
der maales til dem ud i halve Dögn
paa Solens fine Straales Gyldenvægt.
Mens halve Jorden synes druknet
i dybest Nat, hvor iiskoldt Nordlys skummer,
den anden halve, efter sidste Nat,
som bag et Skibbrud, tørres atter
og varmes op i Dagens milde Lys.
Og hvergang Dag og Natten vexle,
naar Nattens sorte Bølge vælter frem,
med Stjernerne som spredte Sejlere,
og druknende al Dagens Pragt forgaar,
og naar hvad kantret var i mørke Nat
paa Mulmets høje Kyst, bag Skyers Skjær,
paany sig rejser, kysse de hinanden
paa yderst Strand, koralrød Horizont.
Og just i denne Stund, de vexle Post,
hver af dem synes, han alene nu
behersker viden Jord i Dæmringen,
skjønt denne just er fælles: Skyggen under
de Tvendes sammenslagne Vinger.

(Dagen frembryder.)

Æoner.

Hil Jordens anden Dag!
Dag og Nat er nu vejet,
Maanens Sølvlod, Solens Guldlod,
Dagens Demant, Mørkets Muld.

Akadiel.

Guds ny Præstinde Festdragt sig ifører

og træder jublende i Verdners Chor
som yngste Søster, mest uskyldigreen,
med Blomster og med frisken Grønt bekrandset.
Se Græsset spirer liig et Lys,
der sig udbreder over Højene!
Sig Blomster dukkende i Duggen bade;
om Engens Belte, om den søde Kilde
sig Siv og Buske flette, fra hvis Dunkle
Viinranken klatrer over forat hænge
sin Drue i en Poppels Sølversky,
der blinker susende hiinsides.

Æoner. (Nat udbreder sig.)

Gud seer, at alt er godt;
selv Død, Fortærelse og Mørket.
Fortærelsen er Livets Føde,
dets Skjønheds Skyggeslag.
Saa rigt er intet Moderskjød som Dødens,
og Dagen har ej Nattens Majestæt.
Dens Søvn er Livets Dug,
selv over Dyret Drømmens Lyst den ryster
og lægger Honningen i Blomstens Mund.
Dens Hud er sort, men rødt og varmt dens Hjerte.
Isammen Dyr og Planter
med bløde Lokker fletter den
i fredsom Kreds, der op om Morgnen løses.
Som Rødderne af Mulden,
Allivets Nerver ud af Nattens Mulm
den friske Svale suge,
som Dagen tærer paa, og Blodets Rødhed
og Hudens Let og Øjets sorte Flamme.

Akadiel.

Ja, mellem Liv og Død er Jorden delt
som Døgnet nøje mellem Lys og Mørke.
Her Mulden stivnet er i golde Klipper
liig et forstenet Nattemulm, og hist
den muntre Flod i sorte Afgrund kvæles,
hvor Græsstraa ej paa Styrtningen kan klæbe.
Ved Rosens Side giftig Bulme gror,

Skarntyden læsker Svampen med sin Skygge
og Upas hvifter Dødens Banner ud.
Nær Slettens rige Ynder blegner Ørknen.
Med Jordens Rigdom Hvirvelstorme lege,
og Hunger efter Landet at opsluge
i Havets sorte Indvold brøler ofte.
Mod Norden blinke Ørkener af Iis,
der stræbe videre sig frem at slæbe,
til Rosenbuskens Smiil de møde og
hvor Abildtræets Blommer spotte Sneen.
I Syden Kaktussen og Aloeen,
nær Lysets Barme Døden trodsende,
af flammevingde Samums Ildpust sortne,
og Somrens Blomster paa den brustne Jord,
som Børn paa Moders Gravhøj, bøje sig.

(Det dages.)

Æoner.

Gud seer, at Alt er godt.
Paa Østens Tinder alt igjen
er Morgenrødens Glædesblus tændt,
den Livets purpurne Sejersfane.
Hil Jordens tredie Dag!
Paa Fæstets Tinder i Vester,
som paa et Altar for Gud,
den skal jomfrulig nedlægge
sin Aftenrødmes Krands.

Akadiel.

Med Vellugt vederkvæger Cedren,
der slaar en Rynke for hvert hundred Aar,
de kaade Skyer, som nærme sig dens Top.
Med gyldne Dadler kront fremtriner Palmen
i straalende Orangers Følge, med
et Slæb af Ranker og Lianer, som
en Hersker over Jordens bedste Belter,
mens Vaarens Herold, sølverpandsret Birk,
imellem Anemoner og Konvaller
sig sværmersk vælger Plads i Alpelien.
Men foran den mod Norden vandre kjækt,

liig uforkrænkelige Sendebud
fra Livet sendt til Dødens Throner hen,
til Jordens Poler, hvor hvert Aandedræt
af Livet stivner hen i Rædselsformer,
den eviggrønne Gran og Fyr, de Helte,
som føre Livets Banner fremad længst.
Pors, Lyng og Rosmariner skjule Ørknen,
som Taalmods Smiil paa sygelige Kind.
Viinranken heder sine Druer ved
Vulkanens Ild. Paa Græssets Toppe hænger
den søde Perlemannas hvide Fryndser.
Den ædle vilde Stormvind jager væk
dødsvangre, fra Moradset stegne, Dunster,
og styrter sig saa døende i Havet.
Og Floden, Landets nynnende Velsignelse,
som Fjeldet vilde i en Afgrund fange,
sig styrter modig ned og Vej sig baner
liig smeltet Sølvkolonne, eller som
i tusind Stjerneskud den springer frem
og søger Engene, der ligne dem,
den mindes siden den som Kilde legte
i Dalens Vugge med Nymfæerne.

(Det mørknes.)

Æoner.

Tusmørket sig hæver foran Natten,
liig Støvskyen foran en Sejerherre.
Natten kommer, fuld af Forjettelser,
af Aftenrødmens Bæger berust.
Dens stjernede Hvælv er den tillukte Kurv,
af kommende Dags Velsignelser fuld.
Hil Jordens tredie Nat!

Akadiel.

Af Jordens Skjød vil Livet rigere
og rigere udbølge. Dyrerygge
af Muldens brustne Tuer sig fremskyde.
Dog Jorden, der har Rang blandt Stjernerne,
er ringere end Livene, den dier,
om Sjel de have, som en Moder

er ringere end sin Søn; thi Blod de blot
af Moderen have, Sjel af Faderen.

(Det dages.)

Æoner.

Sig Højene bevæge,
i Kramper zitrer Dalen.
Jorden vil nu føde
levende Liv, der kunne
dens Tak med glade Røster
den Evige fortolke.
Hil Jordens fjerde Dag!

Akadiel.

Hver Klode har sin egen Fantasi
og Skaberevne. Hist i Rummet paa
de store Stjerner Blomsterne kan føle
og Dyret tænke, og der er en Hersker,
en Aand i Kløgt, i Styrke Mammuth liig.
Men spæde Former vist den Evige
har nedlagt i saa liden Klodes Hjerte.
Dog er den Solen nær, dens Blod er varmt,
og smukke Børn saa smuk en Moder lover.
Dens Skjød sig aabne alt, og nye Liv
udmylre, Liv, som leve, Liv som Ord,
ej blotte Tegn som Blomster og som Træer.
Og uafladelig maa Livet yngle,
at det i Døden ikke sig fortaber,
og Døden dræbe, at ej Jorden synker
af Vægten af de Liv, der bølge ud
saa skjønt og vildt som fyrig Elskers Ord.
Hist rejser Elefanten sig i Sumpen,
Kameel og Næshorn — større Kraft ej ødsler
paa Jord saa liden Skaberfantasien.
De snøfte; hver sin Næring mærke. Did
hvor Risen bølger styrter Elefanten,
Næshornet iler atter ud i Sumpen,
Kamelen traver henmod Ørknens Tidsler.
Paa Steppen hvrinsker alt den ædle Hingst,
med spidse Øren, rullende Blik

sin Hoppe vogtende, der græsser.
En Susen blot af Vinden, i Galop
afsted det gaar, som brændte deres Haler.
I Engen Koen staar; paa Højen hvidner,
et Snedrev liig, den glade Faarehjord,
mens mavrest Klippe er for Gjeden riig,
som Vedbend kaad, som Tjørnebusken trodsig;
og rundtom iset Nordpol Renen suser.
Kronhjorten elsker Eken; thi den har
til Hovedsmykke Ekegrenen faaet,
og for Gazellens smekre Been har Ørknens
forbrændte Græsstraa marvfuld Næring nok.
Som Blomsterblade spraglet kaster sig
paa Træets Top en talrig Smaafuglsværm,
og Duen samler til sit Rede alt.
I Dybet leger Fisken; Svanens Barm
den ovenover seer som denne Maanen,
og gjerrig Musling samler der sin Skat
i lukte Kiste. Men paa Marken skjuler
ej Bien sin; den bærer aabenlyst
sin Rigdom hjem og nynner Viser om
Arbejdsomhedens salige Tilfredshed.
En Skov er Engen for Insekterne,
skytæt neddalende og glimrende
som om de vare Funker ifra Solen;
og hver en Blomst er Hjemsted for en Slægt,
der ukjendt er i næste Blomsterkalk.
Saa dybt som Dybet søde Solskin smager
hver Draabe mylrer fuld af Myriader,
der efterligne Chaos' vilde Former.

(Det mörknes.)

Æoner.

Med Melk og Honning
er Jorden bedugget.
Dens Øde gjenlyder
af tusinde Toner,
der hilse Solen.
Til Nattergalen

og Droslen lytter
den tyste Nat.

Akadiel.

Tusmørkets Time giver Uglen Liv.
Dens Ham er Mulmet liig, dens Blik Daghimlen,
dens Hyl er Nattens Suk, dens Flugt er Taagens
uhørlige, der glider over Græsset.
Dens Øjne tændes nu; paa Klippen lyse
de gule Blus; med Flagermusen den
med snirklende Figurer kløver Mulmet.
Nu lister sig Hyænen af sin Hule,
og Broderen Schakalen følger efter
for Rovets Levninger at gnave bedre.
For Løvens Brølen Ørknen er for trang;
i Miles Omkreds vaagner Alt og skjælver.
Et gyldent blodigt Lyn i Flugt og Farve
paa flyende Gazelle Tigren springer,
og Leoparden, som et Sværd der krummes
og slippes ud, i Luften Hjorten naar.
Igjennem Sivet rasle Slangerne;
de krybe over Krokodilens Ryg,
og Boa slynger hvæsende fra Palmen
sig rundt Giraffens Hals, som raktes op
godtroende imellem Kronens Blade.
Af Loss og Panther uskyldshvide Birk
og sødmefulde Løn til Snigmord bruges.
Ved Polen sætter Hvidbjørn sig paa Vagt,
at Liv ej aander der, og Nordens Hede
af sultne Ulvehyl opfyldes. Højt
som Skyens Pile svæve Ørn og Grib,
bespejdende hvert Liv dernedenunder.
Om Rosenbusken sidder Snogen spunden,
i Kilden pladsker Øglen, i sit Spyt
Fiirbenen smelter Billens Gyldenskjold
og fangne Sommerfugles Sølvflorsdragt.

Saa vexlende i Former, alle skjønne,
om stundom fiendtlige mod hinanden,

fra Fiskenes de stive Charakterer
til Slangens Snirkler, Fuglenes Arabesker
og Fiirfoddyrenes korrekte Træk,
talløs som Gnisterne ifra Vulkanen,
paa Jorden sig udbreder Livets Fylde.
Og skjønt dets prægtig smykte Høvdinger
er vilde Rovdyr, jubler dog dets Mylren.
De slaa kun hist og her som Lyn i Havet,
og grum er deres Gejst ej i sig selv.
Den raser kun, i trange Beenhvælv fangen.
Mens Skabninger med Aand kan Formen tvinge,
udvidende Organets tynde Skal,
indtvinges Dyrets Gejst af Formens Styrke,
af tykke seneoverspundne Been,
urokkelige som en Hules Vægge.
Den lange Ryg, liig strenget Armbrøstbue,
gjør Tigren listig, Hovdets tykke Been,
de haarde Kløer Leoparden grusom;
de lange Horn gjør Bukken trættekjær,
det brede Bryst den ædle Hest saa modig.

Æoner.

Gud seer, at Alt er godt.
For Aanders Øje
fra Sol og Stjerne
ej klarere straaler
Hans Herligheds Glands,
end her fra Nattens
lysende Larve,
fra Dybets Morild
og Dyrets Øje.
Hil Jordens femte Dag!

(Det dages.)

Akadiel.

End Jordens Jubelchor af Liv tiltager.
Der er ej Straa, hvor et Insekt ej surrer,
og Lyden er for Aanders Øre høj
som Hestens glade Hvrinsk og Tyrens Brølen.
Hver Skabning selv en Harpe er, der toner

Tilværets Glæde og dets Ophavs Priis.
Beenbygningen er Karmen, hvori da
som Strenge Nerverne indspændte ere,
og Blodet suser gjennem dem som milde
Skjærsommervind, saa sød Livsfølelse
og Velbehag opfylde hele Harpen.
Dog Dyret kun sin egen Lyd forstaar,
saa Hest ej Koen, Ørn ej Turtelduen,
ej Bien Myggen kan hinanden fatte.
Men knegger Hoppen, brøjter Koen, flux
vil Magerne forstaa, om Livsensharpen
af Sygdom eller Hunger nedspændt er,
om spændt af Parringsdrift, — kort hvad de ville,
og de besvare dem i samme Toner.
Saa Dyret er en ordløs Æolsharpe,
og alle susende iblandt hverandre.
Men Jorden savner end en Skabning, som
i Chorets Vildhed kunde bringe Orden
og lade Ord, Fornuftens Toner, lyde —
en Skabning blid, skjønt Klodens Enehersker;
ej mægtig eller kløgtig som hiin store
rødtblussende Planets Beboere,
der tæmme alle Elementer; kun
lidt klogere end Elefant og Hest;
saa god, at Alt han kalder godt; kun med
saa megen Styrke i sin Fantasi,
at han af Alt et Billede sig maler:
meer from end viis, dog viis nok til at være
for Dyr og Planter Hersker og Lovgiver,
og viis nok til at være lykkelig
ved i Velsignelsen sig selv at finde
som meest velsignet i den hele Skabning;
og som hiint Livsens Harperiges Hersker
begavet med et saa melodisk Hjerte,
at han i egen høje Livsklang føler
en Harmoni med svagest Ormesang.

(Det mörknes.)

Æoner.

Nu er Aljorden
en yndig Hauge.
Nu løber Floden
som styrt af Hænder.
Men hvo skal tæmme
den i dens Vrede?
Men Hvo skal kue
det vandrelystne
og kaade Vildnis?
i Dyrenes store
og levende Skov
med Viisdom røgte,
med Strenghed rødde?
— En Broder af Aander,
en Guddom i Støvet,
Fornuft fraoven,
paa Jorden sat
liig klare Lindse
i Øjets Nat.

Skjøn maa saa skjønne
Skabningers Hersker
vorde tilvisse,
æret af Skabningen,
elsket af Aander
som deres yngste
smukkeste Broder.
Thronen er færdig,
pragtfulde Forhæng
for hans Fremtræden
er denne milde
funklende Nat.
Hil Jordens femte Nat! Den er velsignet.

Akadiel.

Ej Skabelsen har i sin Ødselhed
paa Blomsterne al Farvepragt udøst.
End er et Rødt meer fiint end Rosens,

til Rosens Hersker gjemt og Herskerinden,
et Hvidt meer skjært end svømmende Nymfæes,
et Sort meer sort end Nat og Ibenholt.
Ej Jordens Dannekraft har sine Former
paa Dyrevrimlen udtømt. End der er
meer ædelt Kraftpræg i dens Dyb tilbage
end Hestens og den kongelige Løves.
Og Han maa være skjøn, den Livets Krone;
men skjønt han rustet være maa med Styrke
den Elefantens Tæmmer, Han, der Krigen
skal føre imod Tiger, Björn og Panther
for de til Fryd kun skabte Vaabenløse,
er Livets vakte Fantasi, hvor rigt
den end har ødslet ud, dog ej saa arm,
at den isammenpjalter sig en Skabning
af Løve, Ørn og Tyr i samme Krop.
Med Aand begaver Gud ej saadan Skabning.
Ej findes saadan Tanke i hans Viisdom.
From Enfold vorder Herskerens Fornuft.
Erfaring ikkun hans Forstand,
Erindring kun hans Viisdom,
ej meer end Drift hans Kjærlighed;
og, efter denne lille Grundskat, maa dens Mynt,
hvori der vexles, Sproget, være fattigt,
sig hjelpende med Udraab og Gebærder.
Hans Aanderang bestaar i frie Vilje.
Han vælge frit, om han vil løse
alt Ondt og sprede det paa Jorden;
(skjønt hvo forgifter vel sin egen Føde,
og vil sit eget Leje torneströ?)
og om Han Selv, der leve skal blandt Aander,
vil vende nedad Blodets Strøm tilbage
mod Dyrene og dukke sig i Drifter,
istedetfor paa udspændt Tankes Luftsejl
at svæve opad til de høje Frænder.
Dog, glemmer Han at søge Kundskab, vil
det mangefarvte Liv i hans Erfaring
med Magt (thi Sandsers Porte flagre aabne)

sig præge, og, som tusind Stemmer, trænge
sig til hans Inderste: i hans Erindring.
Saa dør han altid klogere end han fødtes.
Og det gjør alle Liv jo? thi se Løven,
der bærer fulde Manddom i sin Man,
er klogere, ej mere modig blot,
end da som Hvalp den famled blind i Reden
og hang ved Yuret som en Snylteplante.
Dog ville Jordens Herskers klareste
Begreber ligne Aanders Følelser,
mod Disses Jorden liig i Chaos sænket
mod nu forherliget i Solens Lys.
Saa, hvis han var paa hiin den store Klode,
der straaler over os fra Zenith, og
hvis Herskere, i stolt Dumdristighed,
naar deres Lyster som Vulkaner brænde,
tør stoppe til Samvittighedens Øre,
som Gud har lagt til deres Indre, saa
de finest Rørelse i det kan høre
- for Aanderne da kosteligst Klenod -
maa Jordens Hersker agtes for et Dyr,
og, skjønt han Broder var, dog bøje Nakken.
Dog her, hvor han er Enehersker,
han vandre oprejst som et Scepter!
Hans Styrke være kun Udholdenhed!
Hans Skjelne-Evne mellem Godt og Ondt
liig Blindeormen, som sig frem dog famler!
Af Vellyst zitre han ved hvad er skjønt,
og kalde uden Prøve Dette Godt.
Han hade Alt, hvad Sandser hade, skjælve
af Frygt for Døden, naar han seer et Liig,
og fly for Soten og for Smertens Skrig!
Dog gjør hans Svaghed ham til Jordens Herre,
Han seer med Afsky Ørknen; ogsaa der
det Sandsebarn vil sig paa Blomster hvile.
Thi lader Kilderne han didhen ile.
Igjennem mørke Skov han baner Vej
for lyse Eng; og, hvor han træder, ned

sig gyldne Agre bøje i hans Fjed.
Det klinger i det hule Fjeld, og Malmen
han lader springe frem deraf som Blod.
Af Ulven lærer han, at han kan bo
bag Ulvevams i Sne og Sno.
Hans Kløgt bevæges af hans Frygt. Han gjør
til nøgne Haand af Staal og Kobber Klør.
Han efterligner Løvens Tand i Staal,
og slukker saa med Sværd dens Tunges Baal.
Ham Tigrens Ryg blier Mønstret til en Bue,
som spænder sig med Pilens Kobberlue.
Som Krokodillens Svands Han Pandsret smeder,
og gaar i Kamp og slaar og redder
de angste Liv, der gjerne til den høje
Beskjermer nu i Offertog sig føje,
og underkaste Liv og Kraft hans Lov,
for farlig Frihed i den vilde Skov.
Han bliver da, skjønt Aadsler vise, at
der er ej Grændse for hans Vælde sat,
ej Livets Ødelægger men Bevarer,
der skifter ud med Mildheds Palmestav,
og ej med Vredens Tjørn, iblandt dets Skarer
Fredslovene, som han for Jorden gav.

(Det dages. Et hvidt Menneskepar sees slumrende.)

Æoner.

Hil Jordens sjette Dag!
den tusindfold Signte, hvis Gry,
med Moderens Øje,
først skal Herskeren skue!
Han er der, Herskeren!
O, hvor yndige Skikkelser,
liig elskende Aanders Drømme,
Han og hans Mage!
I Søvn under Eken
Aanden med Støvet
parres og vænnes
til Ro i sin blodophedede Bolig.
Vaagen han snart

modigen griber
Bevidsthedens Spær,
udraabende Aandernes
Løsen: Jeg er!

Akadiel.

Hil Jordens Herre! Hædret Jorden er.
Dens Herre er et Menneske, dem liig,
der styre hist paa Kloderne i Rummet.
Men her er ikke, som paa disse,
i Kjæmpelegemer — hist som af Damp,
hist som af Alabast — en Flammesjel,
der, liig Vulkanens Søjle mod det Blaa
og Dagens Lys, mod selve Gud tør trodse.
Han grubler ej som disse og fortvivler.
Det Højeste, hans Sjel sig hæver til,
vil Indsigt blive af sin egen Ringhed.
Hans Sorger sidde løst som Mos paa Bark,
ej som i Hines stolte Hjerter fast
som dovne Skorpion. En Igelsværm
af mørke Tanker, Overmodets Grublen,
udsuger Disses Livsfryd, graver sig
i dybe Rynker paa den ædle Pande
og lægger Æg i selve Sjelen, der
til Nag udklækkes i den anden Verden.
Fordi de Almagts Herredømme maa
erkjende Selv, de rundt sig kue Livet
og throne i en Sump af Blod og Sved;
og, som om eget Liv de hade,
de øde eget Blod og slide vildt
i Nerverne, der binde dem til Støvet.
Men naar slig Aand opdager i sin Rasen
hos Himlen samme Smiil, at i sin Kamp
han var som Træet, der i Bølgen dukker
sig op og ned, men bliver lige heelt:
saa digter han sig frem en Afgrund, hvor,
naar Dødens Tand har overgnavet Lænken,
der holder ham imellem den og Himlen
i drejet, piinfuld, svævende Bevægelse,

Han ene, uafhængig (ja hvis Han
den Værste blive kan, med vildest Hær
af Lidenskaber, ført af Djærvhed an)
kan herske, og hvor Alt er dannet omvendt
til Spot mod Himlen og den Jord, han saa.

Men slig sig Selv fortærende en Sjel
fandt ej i Jordens Menneske sit Udtryk,
hvis bløde Linjer synes formte
af hviden Sky ved Vindens lette Spil.
Var han med Vinger dækket, og dog sat
i Skyens Buur paa denne Verdenskvist,
da kunde spaaes, at han, utaalmodig
ved saa at hænge, vilde plukke
sig Selv og Hvad han fandt isønder.
Men se, Ham lavest Træ er højhvalt Telt!
han sover under Busken med sin Mage!
Hvis Galde var hans Blod (ej dette lette
som Solskin) hvis hans Kind var skarp
(ej denne hvalte Morgensky) hans Pande
var mørk (ej denne glatte Svanevinge)
og Øjet rødt (ej dette Dueblaa) —
da spaa i ham en Skabningens Tyran,
at Jorden blive vil hans øde Borg!
da spaa Aljorden Skræk og Himlen Sorg!
Men i hans Skjønheds bløde Vuggedragt
har Gud kun mindste Aandefoster lagt;
og Han af Nød kun dræbe vil, og tæmme
kun Frihed, naar han bør, og ej for ej at glemme,
at mindste Vinge hæves indenfor
hans Vældes Grændsers vide Trællesnor,
at fjernest Hjerte dog er hans Klenod
og fjernest Aare er hans Riges Flod!
Han veed jo selv, at svag er han som vældig,
og at hans hele Legems Glands er kun
en mölædt Kappe, heel affældig,
en Honningdug i Gravens aabne Mund.
Hans Lunge aaben staar for Pestens Pust,

paa Kinden falder Svindsots røde Rust.
En Sorg? — der brister ned det stolte Værk;
et udbrændt Kul er Hjertet; Læben sort
er Ormenes raadne, nedsjunkne Port,
og Øjesafiren, hans Herskerkugle,
er bleven et Korn for Ravn og Ugle.

Æoner.

End rinder Hans Blod
isøvne sagte.
Halvlukte Zwiebel
er end Hans Hjerte.
Hans Vaagnen vil være
som Tempels Aabning.
Og i dets Indre
med Ild staar skrevet
hans Gudemærke:
„Jeg er! Jeg er!"
— det Raab, hvormed
sin Livsfest han aabner
og vil den ende,
naar Sandsers Frydblus
ej mere brænde —
det Løsen, hvorpaa
ham Aanderne kjende,
naar gjennem Graven
han let er vandret
som gjennem en Sky —
Bevidstheden, at,
liig Demanten, kan
hans Selv ej knuses.
Nedstødt i Dybet,
til Rum forviist
hvor Stjerne ej lyser,
i Jordens Midte
af Ild begravet,
bestandig tindrer
det frem deraf.

Akadiel.

Menneske vaagn! Den trofaste Sol
vækker dig op paa din Konningestol,
i din herlige Hal
med Skybaldachin,
baaren paa Søjler af Morgnens Rubin
og Aftenens Buer af røden Koral.
Af Tordner den ryster,
den flammer af Lyn.
Det rædsomme Syn
din Sjel kun forlyster
med helligt Behag.
Du siger da rolig:
„et Tempel er nu min Bolig,
af Fakler opfyldt og af Cymbelslag.“

I Hvælvets dybblaa, rolige Høje,
evindelig klart over Skyerne spændt,
se Du din Faders alvorlige Øje,
Menneske, paa dit Hoved henvendt!
I Jorden Du elske din Moder ømt!
Gud har dig skabt; Hun om dig har drømt.
I Dyrenes Stimmel
Du fuldt af Velsignelser se hendes Skjød!
I Planternes Vrimmel
den Kjærliges Melk, som til Næring udflød!
Ja se i Vulkanen, som hist opstaar
af Højen, der bølger som Teppener bløde,
din stærkeste Tjener, Ilden, der gaar
med ydmyg Hyldelse Herren imøde!
Slut fra dig Selv og fra Alt,
som rører sig rundt dig af Livet bemalt,
fra Verdner, som vrimle
i høje Himle,
fra Leviathan og Kryb
i dybeste Dyb,
til Gud!
For Sjelen bag Hjernens snehvide Fold

Øjet er Tolken og Tungen Herold.
    I trestemmet Chor
den henrykte Sjel, den jublende Mund,
det straalende Øje bryde da ud
i Erkjendelsens Stund:
    Se Gud er stor!

Af Fugl under Sky og i Skov
lær du din Højtidslyd:
„Gud være Priis og Lov!
I ham for alle Dyr er jo Fryd;
for *mig* er Fryd og Ære!"
Glem ej, du er Støv!
Glem ej, du er mere end Støv!
At Solene ere dig Vej til dit Hjem,
    i blaanende Fjerner
    de blinkende Stjerner
det over din Hjemstavn hviftende Løv,
    ej glem!
Din Throne bestig!
Skabningen hilser dig.
    Ørnen i Sky
kan fra din Arm ej fly.
Hvalen i Havets Hule
kan sig ej skjule.
Vel maa han mærke
paa Stranden den Stærke.
. . Løven paa Flugt og Tigerens Lyn?
Eja, de fly for et Menneskes Syn.

    Hersk over Dyret!
over dig Selv, det første i Rækken!
    Mildhed, ej Skrækken,
være din Kløgt og din Magt!
    yndigen Styret
rundtom med rankende Blommer belagt!
   Du i dit Hjerte før i din Pande
    finde det Sande!

Lad din Fornuft sig med Følelsen blande
som Solen, der fletter i Skyer sig ind,
blander med Regnbuens Dunster sit Skin,
og ødsler ej stedse med Middagskraften,
men Dugmorgen skjænker og Vellugtaften!
        Da hersk over Alt,
Blivet i Støvet har støbt og malt!
Betydningen vær i den nyskabte Jord,
Mening og Sjel i det Almagtens Ord
i Verden, Guds Sprog til sig Selv,
det stjernebeskrevne, som toner
        fra Zoner til Zoner
fyldende Hvælvenes Hvælv!

(Akadiel og Æonerne forsvinde.)

3. Besjelelsen.

Phun-Abiriel over det endnu slumrende Menneskepar.

Phun-Abiriel.

Ha, denne Salige, som drømmer her
i Paradiset, Jordens Hjerte!
Som Barn ved Moders Barm han hænger,
og ødsler med dens Rigdom.
Han ejer Alt: der er ej Blomst paa Jorden,
der knæler ej som hans Slavinde.
Ak, arme Phuniel, hvad ejer du?
Ha hvor er disse Verdners Ejermand?
Du kan ej plukke Stjerner, om det lysted;
for Denne her er Blomsten Stjerne.
Og Løvens Brøl, som han kan tæmme, er
en Torden. Ha han synes sig en Gud!
Vil du ej lette dine Øjebryn,
og see dig om, og tænke paa at nyde,
du Lykkelige, fuldt din første Drøm,
som Livet skjænker — nej den skjønne Sandhed?
og, spredende din Søvn, din Sjels Tusmørke,
beskue stolt dit Riges Glands, din Dag?
og stirre ind i Natten, din Skatkiste?
Thi Stjernerne dig Ejendom maa synes,
naar du paa Evigheden har Forskrivning;
og heller ej de vilde vises dig,
hvis de med dig forbundne ikke vare.
Dog har jeg tællet, men forgjeves,
saa al min Vinding er den Viden, at
mig Verden ejer, og jeg ikke den,
saa jeg min Form og mig faar selv tillaans.

Dog bor en Lyst i min Erindring,
som visnet Roses Duft om Kvisten svæver,
saa jeg til Støvet drages fast tilbage,
endskjønt jeg veed, at gjennem Dødens Port,
der aabnes let af svagest Støvskabt,
ej mægtigst Aand tilbage trænge kan.
Jeg mindes, at min Nerve lifligt skjalv,
som Balsaminen, der sin Sæd udkaster,
at mig omgav et Kjød som friske Roser,
og at mit Blod som Druens kunde bruse.
Dog saa jeg Himlen aaben over,
og gjennem Blodets Brusen stedse klang,
skjønt afbrudt tidt som Havfruharpen,
en Røst ifra mit Indre eller den,
der kaldte opad opad mellem Stjernerne.
Men, se, i denne fagre Skabnings Slummer
staa Livets Porte aabne, ikke Dødens.
Og bedre, Phuniel, en Verdens Konge
(om Liljer kun for Stjerner, Roser kun
for Sole den besidder) her at være
end Undersaat i Aandeverdnen. Træt
jeg er af Tænkens Lyst, af frem at stirre
imod Uendelighedens sorte Baggrund.
Men Sandserne i Adams unge Legem,
iflettede hverandre, Phuniels Træthed
et Leje byde mig af Blomster, som
indhylle Søvn i bløde Blade og
i Vellugt Drømme. Menneske,
laan mig dit Legeme, Triumfporten
igjennem hvilken Aander gaa til Støvet
og Orme krybe ind i Himlen!
Jeg vil, som i en Grav, mig strække deri
(som Bien her, der træt af sig at tabe
ved evig Flugt i vide Luft, har hyllet
sig, balsameret med Vox, i Rosen ind) . .
Jeg vil ved Nerveklang og Blodets Surren
forglemme Hvad jeg var, og nu begynde
ny Evighed. Dog vil jeg, at jeg ej

min Dydkraft, Aandens Værdighed, skal glemme,
i Sandsesøvnen mig anstrænge, saa
det synes skal, som Loven stod i Hjertet,
som gamle Træk indhugget; og, hvis sig
Fornuften finder nogen Kundskab, som
om det var Gjenerindring.
Modtag mig i din Hjerteblomst
du skjønne Legem! Og, du svage Aand,
som bor der, fly til Nerverne og Hjernen,
naar Phun-Abiriel, din store Broder,
en mægtig Aand, med Eder blander sig,
for Menneskeslægten at gjennemleve.
Ah, frygt ej for, at du vanhelliges!
Da kan du gribe Sceptret over Jorden,
og mane Himlens Verdener ned i Tanken.»
Ja vær mit Tilflugtsted, du skjønne Legem;
thi Phuniel fra Himlen sig forviser!
Han vil sig hvile paa dit Uskyldsleje,
o Barnegejst! dog ikke dig fortrænge.
Han om din Fromhed snor, som haarbruun Arm
om snehvid Barnehals, sit Alvor, og
Forening drikke vi af samme Hjerte.
Du skal ved Stjerneskinnet herske her
i dette rosenkronte Liljerige,
og kaldes Drøm. Mod Solen jeg skal stige,
og kaldes Tanke. O, jeg høre vil,
og mores ved dit Æolsharpespil!
Med Smiil, min lille Broder, taaler
jeg, at du krydser sært med Maanestraaler
og Regnbuskjær min høje faste Gang,
og styrrer kaad min tause Ro ved Sang,
saa underlig, at jeg ej nogen Stemme
i Choret kan gjenkjende eller glemme.
Du nynner sødt ved Suk om salig Jord;
jeg kvæder højt om Himmelen i Ord.
Dit Sprog er eens i alle Zoner -
faa Ord, men mange Toner.
Din Tunge Hjertet er, som ejer kun

eet Sprog paa hele Jorderund;
men Dialekterne i hvert et Bryst
forskjelligt Echo give for din Røst.
De sukke eens ej, naar du raaber: Ve!
og skralde eens ej, naar du raaber: le!
Se Kvindebarm, hvor bløde Nerver stimle
isammen, lyse Skyer liig til Himle,
skal blive Dig den bedste Høresal.
Men Tankens vil da blive Himlens Hal.
Du farve skal ihast Hvad jeg saa seent
udbilder i den hvide Hjerne reent.
Du blæser fyrigt i min tunge Harpe.
Hvor Eftertankens Mejsel grov for skarpe
og dybe, yndeløse Træk,
med bløde Pensel mildner du dem væk.
Men begge vil vi trofast bilde ud
af Stjernetræk og Blomstersmiil en Gud.
. . . Han kunde vaagne! Solens Straales
med Gyldenfarve fyldte Pensel
er over disse skjønne Former gleden.
Han kunde vaagne . . Tys! Da var for silde,
da kan jeg ej mit Hvilested erobre,
naar Dvergegejsten først bevidst sig sandsed
og saa sig selv som Herre indenfor
sit Brysts Værn, sin Tindings Marmorskranker.
Men Barne-Engelen, der slumrer end
i denne Form, hvori jeg er forelsket
og som jeg maa besidde, delende
med ham, min Broder, den og Livet
saalænge Slægten er paa Jorden — o,
Han vil mig elske, ja han vil mig elske!
Thi jeg ham bringer himmelsk Rang jo med,
mit første Trin paa Jorden aabner flux
en Afgrund mellem Mennesket og Dyret
og jeg hans Herskervælde tusinddobler.
Mod Løven maatte han med Staal sig væbne.
Nu Mennesket skal med de bløde Fingre
de vilde Elementer tøjle.. Lynet

liig tamme Falk det ned fra Sky skal kalde,
og ydmygt som en dandsende Slavinde
det Oceanet for sin Fod skal finde.
Jeg synder ikke mod den lave Gejst,
Æonerne til Jordens Drot udraabte.
Men synder jeg, jeg synder imod Gud
og mod mig Selv . . . Mod Gud?
Mon ej Guds Vilje driver mig? Akadiel
var ej alvidende, da han lykønskte
som Jordens Konge saadant Aandebarn,
som Skovens Dyr i Trætop vilde jage
og Aben der af Haanden Sceptret tage.
Velan! Dit søde Mulm, med Blodets Surren
en Kildegrotte liig, mig lokker, Gejst!
Forbauste skulle Himlens Aander skue
en Lige at fremstaa paa Jorden,
belivende et Dyr og til dets Mørke
medbringende en Aands Begreb om Gud
og Billedet af Himlens Herlighed.
Ja se, jeg bringer dig mig Selv,
o Menneskegejst, en Aand i Morgengave,
saa, naar du vaagner, finder du
en himmelsk Demantkrone mellem Liljerne
i Hjernens Skaal og Ætherdraaber i
dit Blod, liig Funkerne i Bølgen!
Saa bo da du i Hjertet, Vellugtskyen
i Blomsten liig! i Hjernen jeg, liig Glandsen
der svæver over Sneen! Begge dele
vi Kroppens Rosenleje! Lystig glide
du henad Blodets Strømmen, spillende
paa Nervers Strenge, medens jeg
alvorlig sidder i min Hal alene!
Men i dens aabnede Altandør, Øjet,
vi Begge for Alverden vise os
i Glædens Øjeblikke, naar jeg glemmer,
forente ømt! i Sorgens trine frem
jeg der alene spejdende mod Himlen!
Fra Himlen Phun-Abiriel sig da forviser!

Vær da hans Hjem, o Menneske! og Du,
der slumrer i dets Bryst, du være
dets Livsgejst kun! Jeg være vil dets Sjel!

(Phun-Abiriel forsvinder. Manden vaagner og springer op.)

Ohebiel. (Pludselig visende sig.)

Ve Aande-Selvmord! Akadiel, red!
Sin Salighed
en Aand har mistet.
Af Vanvid fristet
han har sig levende selv begravet.
Fra Himlen svunden,
min Sjele-Elskte, Abiriel,
til Støvet har sig i Rasen bunden,
i Blod sig druknet, i Nerver spunden
som Larve ind,
sig Selv forviist
til lave Skabning, der studser hist.

Manden. (Seende mod Solen.)

Ha, Ild! Lys!

Akadiel.

Guds Vilje er skeet,
Aanden har handlet
efter sin Viljes ubundne Sind.
Forherligt er Jorden,
Støvet forvandlet,
dets Gejst med en Himmelsk forenet er vorden,
Cheruben har taget dens Herskerplads ind.

Manden. (Seende mod Jorden.)

Se! Jord! Mørke!

Ohebiel.

Ve, Han sig Selv ej gjenkjender meer!
Se, hvor forvildet mod Hvælvet han seer!
Hvor vil han rase naar Vingerne savnes,
naar Sener ham stramme
til Ryghvirvelpælen i Blodstrømmens Flamme!
naar Kvinden vaagner og lyster at favnes
og er ej den Samme —:

i Vid og Forstand
et Dyr mod sin Mand!

Manden.

O Luft! Luft! Skyer! Vand!

Ohebiel.

Ve, i den trange
Hjerneskal sidder en Aand tilfange!
Ikke han finder
Rum til de gamle Minder
om Himmelhjemmet ved Stjerners Strøm.
Dog vaagner engang vel og en Drøm
om Himmelkrone i Støvet skudt,
om Aandevinge af Orme brudt,
om Aand, som snoed til Rib og Been,
til Støv og Steen
med Aarers Snorer og Nervers Bast
vanvittig sin Frihed fast.

Manden.

Jeg seer! Jeg er!

Ohebiel.

Manden raabte. Mon han seer
gjennem Dyreøjets Slummer
Himlens Skræk, Ohebiels Kummer?
Mon han høre kan min Klage?
O Abiriel kom tilbage!
spræng det svage
Ribbeensfængsel!
Hør, min Længsel
jamrer kvalt
under Himlen høj og hvalt!
Dybere, dybere er min Sorg
(thi den Saligheden tømmer,
og maa tænke hvor du drømmer)
end det Tungsind, som dig drog
gjennem Vanvids Hvirvel ned,
for i hule Ormeborg,
i en Dyrehules Krog
finde døsig Glemsels Fred.

Ak, Abiriel, saa du mig,
visnet i Udødeligheden,
taarebleg
mellem Aanders lyse Vrimmel
kun at følge dig derneden,
see i usle Ormes Leg
livfuld Himmel
blot fordi jeg veed, jeg fandt
min Abiriel deriblandt:
. . O du sprængte Hjerneskallen,
kom tilbage stille, som
om du fra et Fængsel kom,
mat og bleg
taus og from,
som om du fra Sotseng steg.
Kort da blev kun Støvets Kroning,
evig vor Forsoning.
O, vi skulde Begge ty
under samme Vingely.
O, vi skulde glemme,
at en Dag du ej var hjemme;
men forvildede dig bort;
kom dog hjem ad samme Port.
Turde da din Stolthed forskyde
Hvad min Ømhed turde byde?
O den vil, Abiriel,
af dit Aasyn tvætte Sorgen,
gjøre glad det som en Morgen
og saa roligt som en Kvel.
Da erindre vil din Sjel,
at min Ømheds Ungdom falder
sammen med vor Barnealder,
da ved Livsens-Træets Rod
paa den fjerne store Klode
vi sprang ud,
som tvende Skud,
kjærligen isammensnoede,
blomstrende i Kjød og Blod.

Manden.

Tys! Jeg hører . . Fuglen kvidrer.
Kilden risler, Træet suser.
Løven brøler, Fossen bruser!

Ohebiel.

Phun-Abiriel! hør! hør!
Ak, som Øjet er et Slør,
liig en Sjø af Taage dækket,
Ørets Hvirvel er for snever,
for bemoset og forbenet
til at han kan blive vækket
af de Raab, som Himlen hæver!
Ve ham! Ve ham! Guddomsfunken —
muldnedsjunken,
som Demantens Glands forstenet —
kan ej Tomme højt sig hæve
fra det Støv, hvor han vil leve!
maa med Mark og Midde knytte
Broderskab i samme Hytte!
Men naar Stjernerne sig flytte
over ham, han da kanhænde
vil i Legemet erkjende
Aandens Grav,
og igjennem Taarers Skimt
faa af mig et iilsomt Glimt:
af den sørgende Seraf.

Manden.

Jeg lugter . . Smukke Blomst, du dufter.
Jeg smager . . O søde Frugt!
Men Tornen stikker. O! O!

Ohebiel.

Ve, saa sløvet,
at han sandser kun i Støvet
Dyresprang og Fuglesang,
Æblesødme, Blomsterlugt,
Ormens Vriden
gjennem Muld mod Lyset op
til den paa et Græsstraas Top

Purpurvingerne udspiler,
Aanden liig, der gjennem Tiden
snor sig imod Stjernevrimlen,
men, naar Kraften voxer, iler
gjennem Himlen
frem paa Vinge, som ej hviler.
. . O mig syntes
— var det Kjærligheds Bedrag? —
Mandens Øje
gjennemlyntes
af den høje
Phun- Abiriels Vingeslag.

Manden.

Ah! Syng, syng, Fugl! Ha, Liv! Ha Alt!

Akadiel.

Livsblodets Surren og Nervens Klang
vil døve Erindringens Sørgesang
om Guddom stænket
med dristig Synd,
om Frihed lænket
til lave Dynd.
Nu Mandens Kraft er et Liigslør over
en Aand, som sover.
Ha, dybt i Grunden
nedsank hans Kræfter!
Ak, dybt fra Bunden
han griber efter
de höje Verdner, han fordum saa
og kunde naa.
Fortvivlet flagrer hans Tanke op,
og fritter og leder
og synes at kjende de gamle Steder;
men Dyrets Krop
med slappe Nerver og sejge Aarer
den haler atter fra Flugten ned;
og ned da synker den, ned i Taarer.

Ohebiel.

Ak, som en Taare faldt Phuniel ned

fra Himlen i Støvet.
Til Aanders Rige
igjen han vil som en Jubel stige.
Forband ham ikke! Han var bedrøvet!

Manden.

O smukke Lyn i Skyen!
Som brast en Rosenkrands.

Ohebiel.

Se, trods sit Dække
kan han ej djærve Abiriel stække!
Med Hænder smaa,
tror Han, han Himlen favne maa.
Med svage Kræfter
dens Stjerner dristig han griber efter,
som om han skuer
i dem kun sværmende Glimmerfluer.
Rædsomme Lyn
Han tror at plukke som Blomster fra Skyen.

Manden.

Det tordner! Ha, Skyernes Løver brøle!

Ohebiel.

Livet just aabned paa Kloden sin Fest;
Menneskets Krop, den herlige Dragt,
under Egen var lagt:
da trængte han ind som en ubuden Gjæst,
beruset i Blod, vanvittigen glad,
ved Ormenes Fad
nu sidder Han Aben og Hundene næst.
Den nyskabte Pragt
blinked og vinked, dufted og lufted,
da sank han bedøvet, ej med Foragt
for Himlen, sig Selv og for Gud,
med svimlende Øje i Stövet
og sluktes som Fakkelen ud.
Fra Himlen han saa paa den mylrende Jord
Insekternes Sjel gjennem Vingernes Flor.
Nu kjender han ikke Blomsterne der
mere end vi kjende Stjernerne her.

Akadiel.

Med samme Uro han vil
sig vælte paa Rosers og Nellikkers Ild,
som den, der fordrev ham fra Aandernes Chor.
Naar Tanken først vaagner, da atter fra Jord
 tilbage han higer
 til Aandernes Riger.

Ohebiel.

O Fryd, naar han stiger
igjennem den hyllende Sky!
O Fryd, naar han kommer!
Til Naaden, vor Dommer,
 da ville vi fly.
Den Eviges Vrede
Akadiel af ydmygelig bede!

Manden. (Lynet slaar ned.)

Jeg dør! Jeg dør!

(Skjuler sig imellem Træerne.)

Akadiel.

Menneskets bløde blomstrende Kjød
visner som Græs og blegner som Korn.
Tidlig tilbage i Himmelens Skjød
 Døden skal føre
Sjelen af førstskabte Mand.
Men Blodets Surren for Aandens Øre,
det haarde hvirvlede Horn,
døvet har ganske hans Minder.
 Svimlende finder
 Aanden sig fremmed
 i Himmelhjemmet,
veed kun af Jorden som Fædreneland,
kommer som Barn tilbage fra Støvet,
glemt har han Himlen — som Modersliv Dette,
 sandsebedøvet
mægter han kun at ane og gjette.
Dog er den førstskabte Mands
hjemvendte Sjel en Abiriel reen,
end ej vanslægtet, skjønt sløvet af Sands.

Men hist under samme Egetræs Grene
der ligger Kvinden
— Forræderinden,
som smilende Aanden i Puppeskjul
forraader til Dyret og Ormenes Hul,
igjennem sit Skjød hans Salighed
dybere slæber i Dybet ned.
Thi Hvad er Kvinden mod Manden nu?
Ej meer hans Lige i Sjel og Hu —
en Sandseduft
mod Aands Fornuft,
et Mellemled
imellem ham og det Skabtes Rækker!
Dog hendes Skjønhed hans Brynde vækker,
hans Brynde, ikke hans Kjærlighed!
Han Dyret favner, fordi dets Form
er liig ham selv, som Orm en Orm,
og frem af Favntaget Slægter vrimle,
blindere stedse for Fædrenehimle, —
en Blanding af Aand og af Dyr,
hvis Tanker knapt naa til de dampende Skyer,
men skabe sig Guder af Steen og Muld,
en Himmel fuld
af Guder som de af frodigt Huld.
Menneskets Sjel gjennem Ætterne da
Abiriel slægtes mere ifra.

Ohebiel.

O gid, at lukt
var Kvindens Skjød!
Gid hun var død!
Paa Liljehøj svulmer
den fristende Frugt,
i Rosendyb ulmer
den tændende Glød.
Nej, ve! om Denne, saa faver og blank,
som skabt af Sne og Morgenrøde,
jomfrulig-øde
i Graven sank,

lod Manden sidde som Enkesvend
eensom igjen! —
om han som Aadsel sin Kvinde saa,
sin Hjertenslyst
med Jomfruskjød og med Moderbryst,
fortæret halvt under Træet laa,
at Ormevrimle
sig nu forlysted
i Barmens Himle,
som nys han krysted,
og som ej brast
om hele Livet sig suged fast:
da blev hans Tungsind meer tungt end før,
han grubled over sin Kvindes Liig:
„Nu er hun borte med Barm og Skjød,
med Hjertebanken (den Stemme sød).
Slig Rædselsskjebne vel venter mig:
snart er jeg død!“
Ej mig, men Hende, i Himmelen
han opsøger, vendt tilbage igjen.
Forgjæves! Hans Blikke
finde den Dyresjel ikke.
Han spejder bedrøvet
tilbage til Støvet
til Hendes Grav,
der Blomme var om hans Vandringsstav.

Akadiel.

Nej ømme Ohebiel, brister hans Leer,
med aaben Skræk han i Himmelen seer,
at han idrømme parrede sig
med laven Skabning, ham Selv ej liig,
at Kvindeøjet (hans Himmel før)
var Ormeslør;
at Kvindesmiil (hans Stjerneskjær)
ej meer er værd
end Glandsen over Fuglens Fjær —
saa mildt det hvifter
kun Slangeskjælglands om vilde Drifter:

at Kvindeskjød (hans Saligheds-Haab)
var Mulddynge kun, saa lunken og kaad;
at Kvindestemme (hans Viisdomsraad)
var dumme Skrig og vilde Raab.
Han seer i Himlen, at Kvinden ej
kan følge fra Jorden Aandens Vej;
saa langt fra ham, som Dybets Rod
fra Stjerneverdenen, han forlod,
hun ligger tilbage i Muld og Blod.
Han seer i Himlen, han fandt ej Sjel
i Kvindebarm, endskjønt han troede,
at der, ham liig, en Engel boede,
hans Kjærlighed værd som Ohebiel.
Men nu i Støvet med Mandens Øje
    kun seer den Høje.
Liig Fuglen den elskovsblinde,
    der Magen kun seer,
han seer kun sin Kvinde;
    af Jorden ej meer.
I efevfryndsede Træers Ly
    en Nattergal
Ham lokker hen i hans Bryllupshal.
Der seer han Kvinden, og kan ej fly.
Da blandes Slægten, saa ej Forskjel
der findes paa Dyr og Abiriel.
Dyret blir rigt, Aanden blir arm.
    I Skjødet lister
omfavnende Kvinde himmelske Gnister,
og Hovmoden stiger i hendes Barm,
saa hun til Manden tør raabe: nu
vor Slægt er den samme; jeg Blod har som Du!

Ohebiel.

Men hvis han sandsede i sin Hjerne
sin Rang som nedstyrtet Aandestjerne -
ve da hvad Kamp paa den lille Val
derinden indknebne Pandeskal
imellem Stoltheden og den Fare,
hvorfor han ikke sig kan forsvare!

Hans Fald er vist.
Til Kvinden vaagner kun har han Frist.
Men ve! meer fæl mig en Angst besjeler:
i Slægten fra Abiriels Rod
selvyngles Synden i hede Blod,
der Aanden kvæler
til sidste Spor,
saa selve Læben ej mere mæler,
da ingen Tanke den bæres for.
Thi sløvet som Kvæget
de sjunkne Slægter,
der sig i dyriske Synd fornegte
med Sproget miste
selv Allersidste
af Aandepræget.
Som Slangen i Dynd,
den dyriske Lyst, forvandlet til Synd,
i Lænden savler;
men andre Synder, som sig forgrene
af denne ene,
saa onde Tanker i Hjernen avle.
Fra Pandetinde til Pandetinde
de sig som Orme isammenspinde;
i Øjet lægge de fæle Glo,
udstikke i Haanden en blodig Klo.
Hver Sjelesynd er en Dragehan,
hver Kjødets Synd er Dragehunnen,
der slæbe afsted, som et jagende Spand,
al Menneskeslægten, Kvinde og Mand,
alt dybere, dybere ned i Grunden,
indtil den forsvinder i Dyrevrimlen,
fortabt for Himlen,
og Dyrets Sejer er vunden:
Aanden uddød i Hjernerne funden.

Akadiel.

Ej Aanden dør! Om ond han blev
som Klapperslangen, om han rev
et Duehjerte ud i Flugten.

blot for at suge dets Slag og Lugten,
om han sin laante Skjønhed smitted,
med Laster, som ej Svinet hitted:
Han dør dog ej, kun dybere ind
han væver sig i sit Puppespind,
som traurig Edderkop paa sin Snor
(fra Taget spunden og ned i Grunden)
fra Dag og Straale paa Linen løber,
og nederstnede i Mulm sig svøber,
saa Ugleøje dens Been og Horn
ej ud kan pille af Mørkets Korn.
Og om en Aand sin Himmel forlod
for Sandseliv i Kjød og Blod,
om han nedfor,
Abiriel liig, til mulmet Jord,
fra Aandelys til Dyre-Nat,
fra Tanketale til Drifters Skrig,
sin evigtstraalende Skjønhed bytted
for dette blomstervisnende Liig,
imellem Vuggen og Graven sat:
dog kun fra Algodhedens ene Bryst
og til det andet af egen Lyst
sig Aanden flytted.

Ohebiel.

O, gid at Abiriel tror
i Kvinden sit Selskab funden,
sin Himmel gjenvunden,
at Himmelen med til hans Afgrund for,
at han igjennem al Evigheden
kan leve med hende i Eden,
at al hans Salighed
i Kvindeskjød er sjunken ned,
saa han ej sidder bunden ene
med Been og Sene til Dybets Stene,
forviist fra Himlen, men Engel fik
med Straalevinger i Kvindeblik,
i Kvindebarm to Himle hvalte,
med hver sin Verden, morgenmalte.

i Kvindeskjød et Dyb, hvori
en Skaber maa lystre hans Fantasi!
Saa du gjøre, Abiriel!
— Du ellers fortvivler — Forfør dig Selv!
Drøm, du er ej lænket, men fri som før,
af Lune kun hyllet i Larveslør!
at du kan fly gjennem Æt, gjennem Æt,
saa Tiden maa bag dig nedsynke træt,
og stønne Sagn og Digt og Sage
(som du i Ætten da hører selv)
om svundne Dages Abiriel,
naar, støttet til rustne Runestave,
den synker, bag din Flugt, tilbage
paa brustne Grave!
Drøm, du kan nu skabe, som var du Gud!
at paa dit „Bliv“
Sjel af din Sjel kan strømme ud
af Kvindens Skjød
i blomstrende Kjød til Liv!
Væv Drømme, Abiriel, om dit Hul,
om spundne end paa Vanvids Hjul!
Jo mere broget, jo bedre Skjul.
Thi ve! det Værste, Abiriel,
du kan opdage, det er dig Selv,
hvorledes iblinde
du er forraadt til en dyrisk Kvinde.
Spind rundt dig da, som en Edderkop!
saa du ej længes mere op,
og Frihed ej mindes,
imens du bindes.
Omspind dig med Drømme, saa du kan glemme,
at du ej længere er derhjemme,
saa Senelænken og Hjerteknuden,
der fængsler Guden,
du føler, i din Slummer tam,
ej trang og stram.
Ja drøm, du er vorden
først fri og salig imellem Hjorden,

at der du funden tilsidst har Fred!
Kanhænde ogsaa — thi hvo veed? —
at her er Sandhed og Drøm saa lige,
at Begge netop det samme sige.
O drømte saa Abiriel!
og først med Sandhed saa sig selv,
naar Dødens Pust
af Aanden blæste Fængslets Rust!

Akadiel.

Abiriel vil vækkes,
og see sig selv som naar Mulmet brækkes
af enkelt Lyn;
af Kvindens Syn,
naar Blikket aabnes, til Vanvid skrækkes.
Thi se, naar spøgende Sommervind
Uorden har bragt
i Lokkerne, Kvindens Uskyldighedsdragt,
blottet for Mandens Brynde
den nøgne Ynde —
naar han til blygsomt rødmende Kind
trykker, med Fyrighed blussende sin —
slaar musklede Arm
om Kvindens Barm,
og spejder saa nær, at deres Læber
synes et Sommerfuglpar, der klæber
i Parring fast, og Mandens Bryn
beskygger Kvindens henrykte Syn, – -
saa nær og dybt i Kvindens Øje,
som om han vilde der blive var
de Himle høje,
han mindes, han jordet etsteds har,
. . ak da seer han — han stirrer og gyser —
da øjner han kun et halvtosset Dyr.
I Kvindeøjet, som nys ifjerne
var Vaarnat med Aften og Morgenstjerne,
han seer kun et Snogepar sammenrullet
at dække Reden i Øjehullet —
Han stirrer og gyser og flyr.

Men hvis han saa
i Kvindens Øje en Aand ham liig,
der blottet paa svømmende Blomster laa
og baded i Taarer sig —
i dette Bad steg da Begge ned
og toede reen deres Kjærlighed.
Himmelens Salighed, Jordens Lyst
sig parred i Mandens og Kvindens Bryst,
    og Kjærligheden
til Jordens Ørkner forplanted Eden.
. . . O da naar Kvinde og Mand var Eet,
ej noget Ønske sig flagred træt;
men tog i Støvet det Mindre viist,
og gjemte det Bedste i Graven til hist!
For Himlen hisset da kunde Begge
en Himmel imellem Hjerterne lægge,
begrændset af favnende Mand og Kvinde;
og begge Aander da fløj derinde,
hviskende til hinanden: „af Himlen, som faldt,
i Dig har Gud mig en Skygge malt."
Ah, snart blir den Himmel, hvor Armene ere Lag
af Skyer om Barmenes hvælvede Dag,
af Smaahjerter fuld, af Huld af deres Huld,
hvor Aander, lige Deres, drømme sødt i Muld;
og bliver dem Jorden tilsidst for snever,
det elskende Par sig til Himlen hæver,
fra Drøm til Sandheden stjernerolig,
    fra Kjærlighed
i Støvets fremmede laante Bolig
til Kjærligheden i Himlens Fred,
    til Salighed.

Ohebiel.

    Det ske! det ske!
    Abiriel se
i Kvinden sig Selv — en Aand
    liig ham i Baand!
I denne Kvindeskabnings dumme
Blik han læse ej sin stumme

Forviisningsdom!
Et Glimt skal vise en Aand der bag,
som kjæmper Abiriels Gjenløsningssag!
Et Aandeglimt i Kvindens Hjerte
Manden skimte i hendes Graad,
kjærligt flydende ved hans Smerte!
I hendes Stemme
Han Røst af Aand fornemme
og Aandekløgt i hendes Raad!
En Aandestraale i Kvindens Smiil
forraade til
Abiriel, at Han ej gaar her ene,
for evigt forviist blandt Dyr og Stene!
Han ane med Fryd, at, som Han, en Aand
sin Vinge ham rækker i Kvindehaand!
For denne Anden
nu kjæmpe Manden:
for Kvindens Aand, som et Sejersbytte,
til sine Trin imod Himlen at knytte!
O søde Strid, hvor Manden vil kjæmpe
hvert Sorgenssuk hos Kvinden at dæmpe!
hvor Kraften vil
vinde kun den Svages Smiil!
hvor Begge tørste
kun efter i Offer at være den Første!
O, gjerne vil Ohebiel ty
ydmyg i Abiriels Ly,
suge der med Tak sit Liv,
og see i Hans Vilje sit Dø! og Bliv!
knæle fra Dig, saalangt som Du
knæler fra Himlen nu!
Men, naar Du rejser dig høj og stor,
som før histhenne,
da skal Du kjende
Hvem Aanden var,
som dine Sorger i Støvet bar,
hvis Kjærlighed avled et Haab med din,
der krandsed vor Grav til en Bryllupsseng, hvor

vi Begge formæle os atter med
vor Evigheds Fred.
Ha, i din Sejr Jeg min vil se,
og Jeg vil juble fra Gravens Tropæ
mit Sejersraab:
„Abiriel, haab!"
Salige Mand, hvis du kan finde
en skjønnere Hilsen til din Kvinde!
Du kan ej? O, da forenede vil
vi indbaldyre i Kjærligheds Smiil
vort Mødes-Tegn, vort Sejersraab:
„Menneske haab!"

(Ohebiel forsvinder i Kvinden, som vaagner og springer op).

Akadiel.

Almægtige Kjærlighed! Himmelen
for jordisk Hytte
den bort vil bytte,
naar kun den Elskede deler den.
Fra Himlen svunden,
Ohebiel har sig til Støvet bunden.
Kvinden fik sin fornuftige Sjel
i Ohebiel.

Kvinden. (Seende mod Himlen.)

Ah, Lys! Ild!

Aander.

Vanvittige Aander! Ve, sig igjen
de kjende ej mere i Himmelen!
De kjende sig Selv ej igjen, og Jorden
er tvende Aanders Gravhøj vorden.

Kvinden. (Seende mod Jorden.)

Jord! Mørke!

Akadiel.

Kvinden har alt i Støvet for Manden
sit Offer begyndt,
som ej hun ender
før Jordens alle
Vugger sammen til Grave falde.
Men naar hinanden

i Støvets Pynt
Abiriel og Ohebiel kjender,
skjønt glemt de have hinandens Navne,
den Kjærlighed, de i Himmelen nærte,
vil vaagne i Begges jordiske Hjerte,
om end de aldrig hinanden favne,
men vandre idrømme
adskilte af Livets rivende Strømme,
om end de rave
paa hver sin Side mod sine Grave.

Kvinden.

Ah Duft! Ah Lyd! O Liv! o Alt!
Jeg er, Jeg er!

Aander.

Ve Aandemord!
Abiriel kvalt i Mandens Arm,
Ohebiel druknet i Kvindens Barm!

Akadiel.

I Muldens Bed
af Himlens Aandekraft en Kvist,
en Knop af Himlens Kjærlighed
er plantet ned,
men ej forliist,
ej mere tabt end Stjernens Par,
der sænket ned i Natten var.
Paa Jorden de som Mand og Kvinde
sig blomstrende isammentvinde,
og i hinandens Hjerters Ly
en Himmel ny
i Kjærlighedens Fryd de finde,
mens Slægten over Jorden ud
sig breder rigt som Rankens Skud.
Men Aanden tvinge
i benigt Hvælv maa sin Straalevinge,
og Hjertet gynger
og nynnende Blodstrømmen synger
Menneskets himmelske Aand i Døs.
Da lave Livsgejst, til Kjødet forjagt

ved Aandens Magt,
i Legemet slipper herskende løs:
da Sorg og Synder
sin Væxt begynder,
sig ud at sprede
fra Menneskens Rede,
fra Dage til Dage
igjennem dets Ætters blodige Sage.
Kun hos de Færre
blir Aanden Herre
fra Pande til Lænd.
Ja kun hos Een
af Kvinder og kun hos Een af Mænd
den himmelske Aand vil vise sig reen:
med Tankens Vinge saa frit i Hjerne
udspiilt som Straalerne af en Stjerne,
med Sandheds Øje
saa klart som her ifra Himlens Høje,
med Kjærligheden saa reen og puur
som den, der Ohebiels Offer bød.
Hil! Halelu! af den Kvindes Skjød
vil Slægtens Frelse da blive fød,
Kjæmperen mod dens vilde Natur,
Sejerherren, som Støvet lagt
for evigen faar under Aandens Magt,
den Læremester,
som Ordets Flammer
i Dalene udsaar, til Bjergene fæster,
saa Mennesket, ja indtil Barnet, veed,
at Slægten stammer
ifra de himmelske Aander ned.

II. Forvildelsen.

1. Adam og Eva.

I.

(Eva siddende i Ly af en Busk paa en Skovslette. Adam kommende ud fra Skoven. Akadiel og Aander ovenover.)

Eva.

O, syng, Fugl! Mig ængstes. Jeg er ene.

Adam.

Ah, Tys! En Røst som min . .

Eva.

Jeg saa en Panther
en liljehvid Gazell at sønderrive.
Hvo skal vel mig forsvare?

Adam. (Seer Eva.)

Ah, mig selv!
Men skjønnere.

Eva.

Hvor slaar det i min Barm!
og fra mit Øje falder Dug som Blomstens.

Adam.

Den Skjønne sørger. Jeg bør sørge med,
saa lige som vi ere; men af Fryd
jeg skjælver.

Eva.

Ak, af Alting, som jeg seer,
min Skygge jeg kun ligner. Jeg til den
har talt, men den er stum som Træets.

Adam. (Nærmende sig Eva.)

Vel! jeg vil være da din Skygge, Fagre!
Hvorhelst du gaar, gaar jeg, og jeg vil svare
paa dine Ord, endskjønt min Tale
blir Skygge eller Gjenlyd kun af din.

Eva.

Paa Stenen hist se blodige Duefjer
fra Ørnens Maaltid! Mig vil Løven spise.
Thi hvo skal mig forsvare?

Adam.

Jeg, o Skjønne!

Eva. (Springer op.)

O, min Røst! . Mig selv . ? O, Du!

Adam.

Vi ere Eet. Eet Navn vi have: „Du“.
O Skjønne Du, Du Skjønnere end Alt,
end Solen, Rosenknoppen, slanken Palme!

Eva.

Du er som Løven. Jeg er som en Hind,
skjønt din Løvinde. Rundt vi ville vandre
og give Alting Navn; men først os Selv.
Hed „Adam“ du og „Mand!“ Det skal betyde
imod det Navn, du mig vil give,
hvad Løven er imod Løvinden
og Duehannen hist mod Duehunnen.

Adam.

Ah, Han og Hun? Hed „Eva“ Du og „Kvinde!“

Eva.

Nu slaar ej Angsten længer i min Barm.
Men mon du kaldtes frem af mine Taarer,
der varme, ej dugkolde, faldt paa Jorden?
Dog vil jeg frem ej græde Fleer som Du.

Adam.

O tal! tal meer! Da jeg var ene
min Tale gled saa langsomt; men naar Du
med mere liflig Røst end Fuglens taler,
da lysner i mit Hoved for hvert Ord
flux op et Svar dertil, saa Talen nu
liig Kilden flyder.

Eva.

Da om dig jeg taler,
hvis Syn min Frygt forjog. Jeg skjælver ej
for Panthren meer og aner ondt

af Dueblodet for mig selv. Ej heller
jeg bæver under dette Alt, som stormer
paa Øjet ind, og dette Altings Lyd,
som strømmed ind i Øret, saa jeg vidste
ej om jeg frydes skulde eller frygte.
Men nu, da Du er her, jeg veed,
at Alt er skjønt og godt, og kommet
som Løfter foran Dig, thi deraf kom
den Storm af Syn og Lyd, da Fugl og Træ
fortælle vilde først: nu kommer Manden.
Men siig, hvorfra Du kom.

Adam.

Jeg veed det ej.
Mon ned fra Solen siden jeg er lys
og ligner dig? Mon op fra Marken
imellem disse hvide unge Popler,
som du maa være opskudt mellem Blomsterne?
Dog naar jeg spejder i dit Øje,
du synes forud mig saa vel bekjendt.

Eva.

O Under! Mand, det er min egen Tanke!
Bedst, at vi tro, vi ere ifra Solen,
men Dyrene af Jordens Mulm opstegne.

Adam.

Hør! Først — det veed jeg — vaagned Øjet
af Ørets Latter (thi deri Alting lo,
og kiged mig derpaa i Øjet ind.)
Men — se, som du, jeg svimled, da jeg vaagned,
som om Jeg ej fandt Rum i denne Pande.
Thi frem ifra mit Dyb i Barmen
et Stort, Uhyre, Livsvarmt, Sitrende
— o som en Sky, saa vid som hele Himlen,
ja videre, thi den Det vilde sluge —
sig trængte voldsomt opad mod mit Øre,
mod Øjet, Næsen, ud i hele Huden,
for sig i Rummet sprede, at Det kunde
opsluge Alt, som i Uordnens Fylde
indstormede paa mig. Mit Øje syntes.

for Sol og Himmel, Dyr og Blomster og
mig Selv at see paaeengang, mig for lidet;
for trangt mit Øre, for at fange heel
den Lydstrøm, som fra alle Sider bruste.
Jeg svimled, da jeg hørte, men ej skilned;
thi Lyden var saa ny, at jeg med Skræk
den hørte, vidste ikke hvad var Vellyd.
Mit Øje sortned, da det Vrimlen saa,
men mægted ej at skilne, saa jeg vidste
ej om jeg skulde frygte eller frydes.
Jeg turde ej omfavne Palmen, skjønt
mit Øje saa den skjøn; thi Øret frygted
en Brusen i dens store Blade. Alt
mig syntes da for snevert inden mig,
men Alt for vidt derudenfore . .

Eva.

Hvor ligt hos mig! mit Hoved vilde briste.

Adam.

Dog sandsed jeg mit Liv, men i den Storm
af Billeder og Lyd, kun som en Kvist,
der bølges hid og did, saa nær den brister.
Og, skjønt jeg saa med Frygt og hørte
med Skjælven, følte Luften paa mit Bryst
med sitrende Latter, og omfavned angst
mig Selv, for ej at falde, skilned dog
jeg, at jeg skjalv imellem Sol og Jord
og Lys og Mørke, mellem Ild og Kulde:
saa Selv — der kom en Vished fra mit Indre,
der skjød sig som et Glimt ifra det Dunkle
og Varme, Store, som mig gjennembølged,
og vilde sluge Alt igjennem Øjet
og Øret, Skyen naa med Fingerspidsen —
saa, midt i denne bølgende Forvirring,
midt i min egen Angst og Fryd og Latterskjælven,
jeg sandsed dog mit Liv, og syntes da,
at Selv jeg maatte være Klump af Muld,
der havde drukket op en Solens Straale,

og livsvarm over al den anden Muld
oprejst sig.

Eva.

O, som jeg! Hvor Alt er ligt!

Adam.

Det syntes mig, som om igjennem Øjet
Solstraalen havde skudt sig ind i Brystet
(thi saa jeg ej? og, hvor jeg saa, blev lyst?)
og flød saa derfra gjennem Arm og Haand.
Thi Haanden løfted sig og holdt for Øjet,
som om den vilde skille ad fra Solen
dens Straale, og den der begrave . . Ak,
den sank da ned i Brystet sitrende.
Føl her, den banker, som om den vil ud!

Eva. (Holder Haanden paa hans Hjerte.)

Ja, ligt med mig. Den svulmer som hos mig.
Føl . . Ak, den gode Sol! Jeg fik en Straale,
som din saa lys og stærk . . o stærkere.
Se, hvor i Bugter den mit Bryst har udspændt!

Adam. (Holder Haanden paa hendes Hjerte.)

O gode Sol! Du har en Livsens Straale,
saa varm som min, saa lys, thi Endens Funklen
jeg i dit Øje seer. O, Sol, din Straale,
som nylig vilde sprænge mig i Rummet,
da Alting stormed ind, saa knapt jeg aanded,
er bleven mild, og svulmer ikke mere,
for atter om til dig at vende
og lade mig tilbage i min Muld,
foruden Lys og denne Brystets Aande,
som er dens milde Røg . . .
Men — o jeg veed ej — sagte synes den
at sitre nedad for at tvinge Foden
til hen mod Dig at fly, at bulne ud
i Bryst og Arme, saa de brede sig,
som Straaler, for at favne Dig og fly
ind i din Barm, for der at smelte sammen
med Straalen, som den gode Sol dig gav.

(Vil omfavne hende, men flyr tilbage.)

Ah, hvis jeg misted den, var Jeg jo Muld,
og øde, mens Du fik et dobbelt Liv?
Jeg sortned, naar dens Liv blev borte . . O,
jeg kjæmped nylig med den jo, at ej
den skulde fly til Solen, der jo var
den Skjønneste, jeg saa . . ja fly den vilde
mod hver en Blomst paa Himmelen og Jorden,
mod hvert et fagert Liv, saa efter Slangen,
der som en Regnbue bøjed sig omkring
den lille Roses Sol, jeg greb med Fryd .
. . O, ad saamange Veje fly den vilde,
at jeg af Angst og Fryd tvang Øjet (der
jo evigt vilde stirre) til at lukke
sig inde i sit gamle Mørke; men
da saa jeg Sol og Blomst og Slange og
det hele Liv, som jeg nys havde seet
og følt og hørt derudenfor, at bølge
som Regnbue, af Blade, Dyr og Skyer flettet,
herindenfore Øjet. Se, jeg syntes,
at Bjerget hist, som nys jeg havde seet
udaande Ild og Røg hist langt i Fjernet,
nu indenfor min Pande svulmed op
med al sin Ild; saa nær jeg saa det, at
jeg kunde gribe det; dog var det Intet.
Mit Bryst ej rummede min Angst, og Panden
nær sprængtes af den Hvirvl af Syner, saa
at Vand kom i mit Øje. Ej jeg voved
at aabne Øjet, at ej flere Syner
indstrømme skulde; dog jeg maatte høre,
at vildt de brused udenfore. O,
jeg nær var brusten; thi jeg troede, at
den hele Bladerasl og Sang og Bjerget,
der svulmed Alt herindenfore Øjet,
hvor Straalen tvang mig til at see, var Skrig
fra Jorden, der mig vred forfulgte og
gjenfordrede, fordi det Lys og Liv,
jeg fik fra Solen, hæved mig fra Mulden,
og gjorde mig meer Solen liig end Jorden.

Jeg troede, at jeg kjæmpede med Jorden,
og fandt et Forsvar i mit Øjelaag,
saa den ej overvælded mig med Syner,
hvis Farver syntes mig var Jordens Vrede.
Da Alt fra-uden vilde knuse mig,
og Alt, jeg saa, ved Straalens Lys bag Øjet,
mig vilde sprænge her fra-inden: da
af Livsensstraalen, skjønt den kvaltes nær
(saa Brystet banked dobbelt af dens Slag)
af Synerne, som trængte ind for hvergang
jeg maatte aabne Øjet for en Taare,
jeg fik min Frelse. Thi den trængte sig
igjennem al min Angest, op mod Læben
og tonte — ha, det Under! — ud i Luften
lidt efter lidt fra Tungen, og om Alt
jeg talte da; og — o et større Under! —
(som om kun Livsenslysets Overflod
gik bort, men selv det fløj ej bort i Talen)
Alt hvad jeg nævned kom i Orden flux,
som om af Talen Alting blev belyst,
som om de Syner, der nys trængte mig,
for Tungens Klang flux fløj til deres Sted,
som om jeg med min Tunge Alt behersked.
Thi samme Øjeblik, jeg sagde:
„Lys! Ild! Luft! Jord! Mørke! Vand!"
da standsed Ild og Luft og Lys heroven,
og Jord og Mørke sank herneden og
til Skoven Skyggen løb, og jeg, dengang jeg saa
mig Selv imidten rolig, raabte højt,
som for at undertvinge alt det Mindre:
„Jeg seer. Jeg er!"
Hør, da jeg dette sagde,
og hørte Selv, jeg sagde det: saa vidste
jeg, at jeg var, saa vist som Solen var,
thi Begge saa jeg; og jeg vidste da,
at Livsensstraalen, som jeg fik fra Solen,
og som betvang nu Alt, var den, som kaldte
sig Selv nu: Jeg.

Eva.

Hvor ligt mit Liv er Mandens!

Adam.

Da alt jeg havde mønstret med mit Øje,
og ordnet Alting med min Tale — ha,
mit Bud! thi Alting lystred hvad jeg talte;
thi Alting vidste jeg var saa isandhed,
som jeg det saa og nævnte, saa jeg turde
om Dalen sige, at den knæled, og
om Bjerget, at det stod, at Sletten laa,
at Træet taug, saa ikke Fuglen var
dets Tunge, som jeg nylig maatte tro —
. . Da Alt jeg mønstred nu og ordned — Ha,
da syntes mig, at noget Andet end
min Tunge i mig talte højt, saa højt,
at „Tys!" jeg raabte „Tys! jeg hører . . ha!"
Og dog jeg hørte ej med Øret Noget,
hvis, som mig syntes, Øret ikke var
vendt indad; thi jeg hørte Noget der —
ak uforklarligt: hørte uden Lyd.
Som Tale lød det ej; dog var der Ord,
men uden Lyd, som om jeg kunde blæse
en Række Ord i Sandet, saa jeg saa dem.
Dog vidste jeg forvist, at vel jeg kunde
med Læben nævne nogle af de Ord,
som taltes i mit Indre. Ah, jeg mindes
end nogle, som blandt mange dunkle lød:
som, da jeg saa en Løve med Løvinden,
og Skoven fuld af Palmer, mens jeg stod
paa Sletten ene: nævntes hos mig Selv
om „Selskab" „Ensomhed" og „Skabning" „Væsen".
Og denne Tale i mig Selv jeg kaldte
ej „Ord" men „Tanke" og „Begreb" fordi
jeg vidste mere da end, at jeg saa,
thi ogsaa Hvad jeg saa. Og det, som lærte
mig ved en saadan taus og indre Tale,
jeg kaldte: „Aand".

Eva.

Saa klart hos mig har Aanden
ej talt, men Hvad den talte „Følelser"
jeg kalder. O de ligne Kilderislen.

Adam.

Men Aandens Tanketale — skjønt det fryded
mig højt, herinden i mig at besidde
en Stemme, som jeg kunde tale med
om Alt besynderligt derudenfor —
forskrækked mig, da ej jeg mægted høre
og svare paa dens Strøm af Spørgsmaal, der
sig heftede til hvert et Blad, som for
at suge ud den Kraft, der skjød sig ud
i slige Fryndser og Farver. O de føg,
blot paa en liden Blomst jeg saa i Græsset,
i vilde Rigdom, som hist Fjeldets Funker,
som op af Blomstens lille Bæger, mens
jeg stirred deri. Dog de svømmed kun
som tom Røg ovenover, saa den Bund,
jeg søgte, ej jeg fandt; ja, selv et Sandkorn,
som glimred da jeg tog det op i Haanden,
blev, mens jeg stirred paa det (skjønt saa lidet)
dog dunkelt og uhyre som en Sky,
hvori mit Øje sank som enkelt Regndraabe.
Jeg syntes, at den vilde Aandetale,
at Tankerne, som mylred over Alt,
og vilde krybe selv i Stenen ind,
og see dens Aarer klart som Træets Kviste,
i Jordens Dybder rode, Himlen kløve,
tilsammenknyttede sig i mit Hoved
(som mørkest Dyb at kige ned i var)
og brast da som en stor uhyre Taare,
der atter deelte sig i tvende mindre,
foruden at jeg vidste, hvi jeg græd.
Alt fra jeg havde seet mig selv i Kilden,
jeg længtes efter Noget, jeg ej vidste.
Da alle Tanker, Alt hvad før jeg vidste,
mit hele Liv, mig syntes flyde hen

ud i et skygraat ubegrændset Hav,
som — skjønt det burde være navnløst — Aanden
mig lærte „Sorg" at kalde. O da, Sorg,
du graa og farveløse Flaggermuus,
der flyver søvnig mellem Liv og Død,
selv hverken Liv eller Død, du Intet Elskende,
selv hadende den Graad, som nærer dig,
og Følelsen af Liv, som fødte dig,
da fik du Navn — jeg veed du er paa Jorden!
Og denne Vished, at du er mig nær,
ja maaske svulmer under mine Smiil,
har gjort mig angest for min egen Fryd,
saa Suk jeg lytter efter i min Latter,
og søger Taarer mellem mine Smiil, —
ja blegnet selv mit Øje, saa jeg synes,
at Liv og Himmel straaler ej som før,
at Fuglens Sang ej lyder højt som før,
at Rosens Morgen sank, og Hyacinthen
blev bruun istedetfor — saa synes mig —
den før var hvid . . O, Sorg, din første Aande
forgiftet har min Fryd, saa ej den er
saa gjennemsigtig, lys og let som før,
da Palmens Glands den bar, naar jeg saa Palmen,
Tulipens Ild, naar jeg Tulipen saa,
Violens Blaa, naar jeg Violen fandt,
med Lattergysen og en dunkel Sødhed
den mørke Skovhals Raslen efterligned,
men skiftede til Solens Lys og Varme
naar jeg paa Solen saa, idet min Fryd
dens Straaler efterlignede med Jubel.
O, se, mit Øje syntes mig da være
en hulet Regnbue, hvorigjennem jeg
paa Alting saa — saa skjønt, at Skyen syntes
at være Blomsterengen nedadvendt.
Men Alt, som om det sørged, visned nu,
da Aanden talte saa forvirret, og
til Sorg omsmelted sine Tanker, som
om de i Fødslen vare altfor bløde

og maatte flyde sammen. Snart den talte
imod mit Øje . . o som om den vilde
indbilde mig, at Hvad jeg saa var Intet;
snart sagde den om Himlen, den var aaben,
skjønt klart jeg øjned, den var lukt med Solen;
at mange, mange, som paa Engen Blomster,
mig Lige, *der* i Himlen græd for mig,
saa fast mig syntes som jeg hørte Klager,
skjønt, naar jeg saa den, var dens Skyer Smiil,
og Vinden lo kun, Solens Blik var aabent.
. . O, jeg tilsidst ej vidste Hvad jeg saa.
Dog vidste jeg, jeg leved i min Sorg.
Thi af sig Selv et Vindpust rejste sig
(og dette Vindpust kaldte Aanden „Angest")
fra Barmens Bund, som syntes fuld og klemt;
og, forat give Sorgens dunkle Øde
et Afløb, og at prøve om ej Angstens
den kolde Vind igjennem Læben kunde
en Udvej finde, — for at høre om
jeg leved end, og dette Dyb af Tanker,
hvis vilde Brusen ej jeg mægted styre
(thi, som jeg sagde, hefted de sig fast
ved Sandet, røg saa ud derfra mod Skyen,
krøb under Slangens Bug, og steg saa lige
— o snarere end Ørnen — op i Himlen,
og vilde, af umættelig Videlyst,
se Stenens Tyngde, høre Stormens Kilde,)
. . for disse vilde Tanker bort at skræmme,
og mætte dem med Noget, som var sandt:
med Lyden, aabned jeg min Mund og talte
og, som om jeg var glad og frygtløs, raabte:
„Syng, syng, Fugl! Ha, Liv! Ha, Alt!"
Men Aanden denne falske Fryd belo;
det var som om jeg Selv var tvedelt, saa
den ene Deel af Mig belo den anden Deel,
fordi den Kjækhed sveg sig til og Fryd,
som om det Raab gjenklang i hver en Aare:

du er dog angst og sorgfuld trods din Jubel!
Og, se, med denne sorrigfulde Sandhed,
som tørrede med Rødmen mine Taarer,
holdt Himlen selv; thi ikke saadan Solsort
den sendte, som jeg bad om i mit Raab
(en, som til Klang af straalegyldne Neb
i Kroens afgrundsorte Dyb faar Gjenlyd,
som om det indeni var Hvælv af Sølv)
men flux en Sky, liig rædsom Nattefugl,
med udspændt, blodrød Klo og gule Striber,
med brede Vinger, saa — ja jeg ej vidste
om det var Vinger eller Skyer, thi
den fløj med saadan Fart —
hvis ej jeg havde seet at den fløj
med Vredesklapren op fra Himlens Ende,
jeg maatte tænkt — saa tung og sort den var —
at den min Sorg var, som sig letted
mod Himlen fra mit Bryst, der nu blev øde.
Thi i det Øjeblik der laa ej selv
et Mindebilled af det Liv jeg saa;
men aabent stod det da og lytted til
sit eget Øde og Uhyrets Fylde
og tunge Flugt, som om dets Vingeklap
min Angest var, der steg mod Himlen . .

Eva.

. . Ak . !

Adam.

Thi nu jeg var ej angst, men tom som Stenen,
og did, til Muld tilbage, jeg mig ønsked.
Da, just som Skyen dalte paa mit Hoved,
og kvalte, i sin Nærmen, selve Luften,
da tænkte jeg med Smiger den at sone,
og raabte til den, skjønt dens Sang var fæl,
saa selv de døde Stene skjalv, og Træet
med Bladet hang, som om det var dets Øre . .
da raabte jeg, som med min sidste Aande:
„Det tordner . . Skyernes Løver brøle!“

Men, ej forsonet, Nebbet guult som Droslens,
men fuldt af Vrede, den, med rædsom Hvisl,
udstràkte da fra Himlen ned i Jorden,
skjønt ogsaa for mit Liv at frelse,
den Aand, som talte i mig, havde lært mig
med daarligt Mod, at raabe ud med Løgn:
„O smukke Lyn!
som brast en Rosenkrands i Skyen."
Men atter Dødens Fugl, som vakt ved Raabet,
sit Neb udrakte og for mig han dræbte
det Egetræ, jeg favned. Siden veed
jeg intet før jeg saa dig her.
Thi da jeg vaagned, var min Rædsel borte
og Jorden mild og Himlen blaa og klar,
og du stod her, min levende Fryd!
Se dette er mit Liv! Hvorfra jeg kom
jeg veed ej - kun, at jeg til Fryd er kommen.

Eva.

Ah ja som jeg. Dog tror jeg, du er kommen
til min Fryd mest.

Adam.

Jeg veed, at du er min.
Thi nu jeg favner dig, jeg bunden er
til Livets Hjerte. Alting jeg forstaar;
thi med din Skjønhed maaler jeg det Skjønne
og Hæslige; og, med din Stemme Vellyd
og Mislyd, saa at hver en Stemme, som
ej synes som en Efterklang af din
kun Rædsel er. Og, som i Takten med
dit Hjertes Slag, min Aand, som nylig fyldte
min snevre Tinding til den næsten sprængtes
med Tanker, der fra Blomstfrø kunde voxe
til Himmelvidde, taler viist og rolig,
og kjæmper ikke meer med mine Sandser,
men seer nu Alt igjennem dine Øjne,
saa hvad der fryder dig maa fryde mig.
Og Tankerne, de tause Ord, den paa

min Pandes Indre malte, staa nu klare:
saa Tanken „Skabning“, som mig syntes da
en vild Forvikling kun af Syner
(hvor Dyr i dette Vildnis vare Knoppe,
og Fugle Blade, Slanger Kviste, Blomster
og Trær kun Mos af altformegen Fedme)
der voxed op det Ene af det Andet,
jeg nu begriber er hver enkelt Deel
af dette Alt, af samme Dyb udrunden,
at Jeg og Du af alle Skabninger
de Bedste ere . .

Eva.

Liv! Ja Du dén Bedste!
Jeg veed dog vist, jeg blive maa den Næste.

Adam.

Nu veed jeg klart, at Tanken „Ensomhed“
der syntes mig kun som en dunkel Hule,
er hele denne Jord, naar du var borte.
O, skjønt saa vid — se, større jo end Solen!
se hele denne Dal, der tor i Søen
sit Skjønhedsbilled, Sletten indtil Skoven,
og Skoven, Skyens Vugge, rejst mod Bjerget,
der blaaner fjernt som Luftens fulde Kilde! —
jeg synes jeg i Dig besidder Alt,
Dal, Slette, Skoven og de fjerne Fjelde,
Alt fuldt af Væsner lige Jeg og Du.

Eva.

Jeg stirrer i dit Øje, og jeg seer,
en Himmel fuld af dine Øjne . . O,
de synke gjennem mine ned i Skjødet,
og vælde ud af Barmen saa i Slag,
og ud i disse Ord fra Munden. . . Ah . !

Adam. (Omfavnende.)

Jeg hører begge dine Bryster tale.

Eva.

Ak, dine svare . . Tys!

Adam.

O, dobbelt Liv!

Eva.

Ah, fulde Liv! mit Skjød og Barm nu synes
at være Himlen, der sit Lys udøser.

Adam.

Mit Blod mig synes rigt nok til at sprudle
Liv i hvert Sandkorn over Jorden, saa
de bleve Hoveder som mit.

Eva.

Hvi lærte
du mig din Ensomhedstanke? Ve mig,
var du ej her, saa var jeg øde — o
som om der var en Flod, der fandt ej Sjøen,
men, som et spidset Horn randt ud i Sandet,
liig hovedløse Orm! Hvem standste da,
og løste op i søde, milde Taager
mit Blods Zitren? Ej den lodne Løve
ej Luftens Bundfald her i dette store,
bekrandste, himmellukte Livsens Bæger,
den kolde brusende Bølge.

Adam.

Dobbelt Liv!
Jeg er ej ene. Jeg er Mand, og Du
Mandinde.

Eva.

Ja Mandinde! O hvor skjønt!
Jeg elske vil mit Navn, fordi at Mand
(som da Du skabte Navnet „Hun“ af „Han“)
er Kjernen deri, som det Bedste Du
er i det Ene, som vi danne nu.

Adam.

Om Sjøen fra sin Afgrund rejste sig
saa højt som Stormen for at sluge dig,
Mandinden, Landets bedste Grøde: saa du,
at disse Arme bedre Bolværk var
end dette Forbjerg, om du ene stod
paa himmelhøje Strand og kunde see
paa Sjøens Fræsen ned og Bølgens Sprang.

Ha, hvi er Mandens Arme stærke skabte
undtagen for at vogte sin Mandinde,
sin Fryds Sødme, sit Livs Rødme?

Eva.

Ah, se min Barm er sammenslagne Arme
der favne om mit Liv! hvi skabtes da
mit Armepar undtagen for at favne
min Mand, mit andet Liv, som jeg kan see?

Adam.

O fast! o fast! — Ve, hvis jeg tabte . . !

Eva.

Du er som jeg mig tænker Selv forskjønnet.
Naar i dit Blik jeg da seer, da mit maa funkle,
som om du gav det Straaler. Meer jeg frydes
i Mandens Fryd end i min egen . ?

Adam.

Ve,
hvis jeg ej favned med min Arm dig fast,
og du blev tabt: en Deel af mig da brast.
Thi du er Been af mine Been og Kjød
udaf mit Kjød, i samme Form og Leje
i Jorden dannet. Jeg som Førstefød
er kun dit Prøvestykke. Dette siger
din Skjønhed rødmende, som om den blues
fordi den er for skjøn.

Eva.

Ak Solen turde
(for af saamange Mænds Blik ej at dunkles)
ej danne Fleer end Een af slige Mænd
i Jordens varme Skjød; men Hvad der blev
af Frugtbarhed igjen i Formen danned
den ud i Løver, Hingste og i Ørne
og alle Markens Dyr, til af det Sidste
den lille Kolibri blev skabt. Og nu
se Manden, rustet med sin Kraft, alene!

Adam.

O een Mandinde formed Solen kun
(for ej at see sin Morgensky at blegne)

men hvad der levnedes af Frugtbarhed
i Hendes Form i Jordens milde Skjød,
den danned ud i Luftens vingede Blommer,
de Sommerfugles Hær, og sidste Rest
blev Jordens Blomster. Og jeg skuer nu
Mandinden, pyntet med sin Skjønhed, ene.

Eva.

O Livsvarme! min Barm mig synes lunken Muld:
o som en Jord af Dug og Blomster fuld!
Men hvert et Dryp et Mandens Øje er,
et Menneskehoved hver en Blomme der,
en Skulder hvert et Blad, hver Knop en Barm,
og hver en Kvist mig synes Mandens Arm.

Adam.

Livsglød! min Lænd mig synes som en Ring
af dalende, zitrende, bugnende, varme Skyer,
som Himlen, der maa briste med Velsignelse,
som med en lunken Regn.

Eva.

O vi har Fryd
for mange Liv som os, skjønt vi er ene
med al vor Overflod! O, skjød sig Liv
ifra Mandindens Muld mod Mandens Himmel,
naar dens Velsignelses Aande varmed hiin!
De skyde sig igjennem denne Taage
af søde Suk, der, lysnet kun af Kys,
er eneste Hud imellem vore Hjerter,
imellem dit, min Sol, og mit, din Jord!
Thi — o jeg føler, Mand, at som mit Legem
er Jorden liig, saa er mit Hjerte deri
den Form og Lejet ligt i Jordens Skjød,
hvori af Solen Mennesket blev dannet,
og at en Kjæde skal sig derfra sno,
uløselig forbindende os To,
af Liv som mig, af Liv i Liv iflettet,
af Øjne blaa, af Lokker gule, saa
de blege Panden, som de skinne paa.
— Jeg aner, Det Mandinden er forjettet.

Adam.

Se Løven har sin Hule, Duen Rede.
Et Hjem i Skoven vil jeg os berede.

(Gaa ind i Skoven.)

Akadiel.

Mandindens Anelse er hiin
i Himlen hørte Spaadom om den Elskov,
der lindrer støvbedækte Aanders Smerte:
„For Himlen hisset de kunne Begge
en Himmel imellem Hjerterne lægge.
Og snart blir den Himmel, hvor Armene ere Lag
af Skyer om Barmenes hvælvede Dag,
af Smaahjerter fuld, af Huld af deres Huld,
hvor Aander, lige deres, drømme sødt i Muld.“

II.

(Eva under et Træ med et Barn paa Armen.)

Eva.

Todoblet er min Fryd!
Thi se, du skjønne Eng,
se her min Dreng!
— O dine Blommer højne
sig med Flammeøjne
højt nok for at kige
og see
det lille Mandens Billed ligge
ved Moderbarm og lee!

Todoblet er min Fryd!
Thi, høje Himmelhvælv,
se Drengen selv!
Og, Bjergenes Plataner,
Dalenes Bananer,
alt ifra det Fjerne
I har
jo seet (som hver en Himlens Stjerne)

hvor liig han er sin Fa'r?
Todoblet er min Fryd!
Thi, se en Dreng jeg har
og Drengens Fa'r;
og Kvinden nu er vorden
riig som Alt paa Jorden!
Tør du spotte Kvinden
nu, Hind?
Din kronte Kalv omkaps med Vinden
skal bære Drengen min.

Todoblet er min Elskov!
I Barnets søde Smiil
jeg engang til
maa elske Den, som signer
Kvinden, saa hun ligner
Nattens melkestjernede Barm;
O tæt som Stjerner Kvinden gjerne
vil vugge Børn paa Arm!

Todoblet er min Elskov!
Ak, er mit Hjertes Sjel,
som før, saa heel?
Thi, sært, at nu iblunde
Løven røve kunde
Manden, mens jeg sover,
jeg tror? —
Men sov, mit Barn, ved Hjertet! over
dig vaager vist din Mo'r.

Adam. (Flyende for en Løve.)

Hjælp! O . !

(Eva flyr med Barnet. Löven griber det.)

Eva.

Mit Barn! mit Barn!

(Angriber Loven modigt, og river Barnet fra den. Loven forfolger Kvinden.)

Adam.

O Kvinden dør!

(Angriber nu Löven kjækt, og fælder den med en Kjolle.)

Eva.

Nu veed jeg, hvi min Elskov, før saa tryg,
da den til Barnet delte sig, blev Angest.

Adam. (Hoverende over Løvens Aadsel.)

Ha, Løven død for Manden!
Hvor er Løvens Tand?
O en Leg, som Stenen,
glattet rund paa Stranden
af det stride Vand.
Tungen, nys saa hvas og rød,
som det Lyn, der Skyen brød,
hænger som fra Grenen
mygt og blegt et Blad.

Skjælv, flammemalte Tiger!
Se, for Manden, liig
knaset Græskar, ligger
Den, som i dit Rede
kunde knuse dig!
Bærer Manden Løvens Hud,
snart da kan han slukke ud
med sin Kjølles Vrede
hede Tiger-Brand.

(Iforer sig Løvens Hud)

Knæl, Elefant, i Støvet!
Vrid dig, Kvælerorm,
under Kjøllens Tugten,
som en Taage kløvet
af den stærke Storm!
Manden, se, i Løvehud
bleven er Allivsens Gud!
Skjælver, Dyr, i Flugten!
Mit er Eders Blod!

Du vilde Bøffelpande
er ej Løvebryst;
Hornet maa du stikke

(det skal du faa sande!)
ned i Mulden tyst.
Manden, se, i Løvehud
bleven er Allivsens Gud!
Mandens Sværd skal drikke
Pantherhjertet ud!

(Svinger Kjöllen.)

Se Mandens Kjølle stærkest
Klo og Slangebugt!
Blod af slagne Løve
har for Livet mærket
Skræk og Død og Flugt.
Manden, se, i Løvehud
bleven er Allivsens Gud!
Horn og Tand er sløve (Hviner med sit Flintesværd.)
imod Mandens Sværd!

(Det tordner.)

Eva.

Ak, Manden, Løvens Herre, skjælver . !

Adam.

Ve
os! . . . Himlens Vrede . .

Eva.

Frels mit Barn! Ak Sol!
o frels mit Barn! Ve! dør du Selv . ?

(Tordenvejret mörkner Solen.)

Adam.

Den sorte
vredladne Sky, der engang kvalte mig,
da førstegang den, som en doven Fugl,
fløj over mig; og, som med ildrødt Neb,
i Skoven ledte efter Adams Hjerte,
har slugt den, og vil sluge os.

Eva.

Hvor finder
mit Barn et Skjul?

Adam.

I Løvens Hule jo
tør Mandens Styrke lægge trygt sit Barn?

Eva.

Se Fuglen har et Rede, men mit Barn
har nu ej andet Ly end denne Barm.

Adam.

For fjern er Løvens Hule; men
her, hvor vi staa, vi knæle ned og dække
med Støvet vore Hoveder! Thi hvad skjuler
og redder os for Himlen? Himlens Vrede
kan knuse Den, som knuste Løven.

(Det lyner. De knæle, omfavnende hinanden.)

Eva.

Knus ej mit Barn!

Adam.

Knus ej Mandinden!

Eva.

Jeg give vil det Bedste, kun ej Drengen.

Adam.

Jeg give vil det Bedste, kun ej Kvinden.

Eva.

Har Himlen Jeg fortørnet? Maanen kommer
skjønt Dag det skulde være, natindhyllet.
Til den jeg bede vil; bed du til Solen!
Kanskee dog Maanen Barnet vil forlange,
fordi den ikke frugtbar er som Kvinden?
Nej, nej! det er min egen søde Smerte,
og Mandens halve Liv, og denne Pryd,
saa arm er jeg, maa begge Bryster dele.

Adam.

Har Himlen Jeg fortørnet, siden Solen
sig skjuler i sin mørke Galde? Mon
fordi jeg Løven slog og gav ej Den,
der saa min Sejer, af mit Bytte?

Eva.

Se, gode Maane, for mit Barn jeg giver
Dig Skovens bedste Frugter og fra Engen

de skjønneste Blomster! Snart en Natravn skal
til dig med deres Vellugt flyve.

Adam.

Se
Du store Sol, for mit og Kvindens Liv
jeg giver Dig den stærke Ørknens Løve
og Slettens Tyr, liig et omstyrtet Bjerg.

Eva.

(Lægger Frugter og Blomster paa en Steen.)

Himmelske Maane! Du, som forsoner
selv Nattens Mørke med Dagens Lys,
saa Nattergalens Toner
besynge deres Fred,
mens Selv du, en Taare lignende,
vemodig fejrer din Sejr —
Du i din Ensomhed Alt Velsignende,
o skulde Du ej røres ved
en Moders bange Gys?

Himmelens Drømsmiil, du flygter, men skinner
dog sidst paa Altret, jeg her dig gav.
Du der en Moder finder
iknæ, med Graad paa Kind.
Med Dugøjne blege, smilende
Smaablommer se paa Dig.
Klarere Øjne har Barnet, hvilende
ved Moderbarm, naar Maanens Skin
har tørret Taaren af.

Adam. (Lægger Löven og en Tyr paa et Altar.)

Sol, Dagens Hjerte, Dybets Blod,
der spænder dine Aarer fra Skyens Top til Muldens Rod!
Du Livsens Straaleflod,
hvor Ørnen er i Luftens Rum
sprøjtet Skum,
Elefant og Løven Vover,
som med Bragen rulle over,
Mennesket det hvide Rav,
skummende højest paa Livsens Hav,

hvor alle Hjerter ere lunkne
Draaber ned i Dybet sjunkne —
O Sol, du Himlens Hoved,
lovpriist, højlovet!
se Manden, Jordens Hoved, selv
(liig usel Myre, der slæber Alt
til Tuen, skjønt den selv af Sult er kvalt)
sig til din Offersteen bandt som Træl!

Se, Manden til dit Altar drog,
(skjønt nu, som Ørknens Løve, vil Manden æde hvad han slog)
det Bytte som han tog!
Naar, Sol, du lugter Ofrets Røg,
blaa og sød,
lægger du din Tordenkjølle
ned i Havets dybe Bølge
saa sig Manden rejse tør
atter op saa høj som før.
Se, Ofrets søde Vellugtskyer
følge Dig hvorhen du flyr!
I deres milde Svale
du skal neddale,
Din Aftenrødme, dit Skyskarlag,
Du blande skal, som et naadigt Svar
til Ham, som i Ofret sin Sjel frembar,
med Altrets Damp paa sin Sejersdag.

(Solen staar klar.)

Eva.

Ofrer du til Solen Blod, Dagens varme Dug:
Jeg vil bringe Maanen Dug, Nattens svale Blod.

Adam.

Mæt af Ofrets søde Damp svulmer Himlens Bug.
Tordnen gaar ej meer saa lavt der hvor Altret stod.

Eva.

Disse Æblers Aftenrødt, disse Liljers Duft
mætter Maanen, saa den snart straaler fuld og hvid.

Adam. (Solen synker.)

Se, mit Offer Solen fandt gjennem Sky og Luft!

Bjergets Palmers Aftensuk lokker den nu did.
Se (som Kvinden favner mig under Palmens Tag,
naar, af gyldne Frugter krum, jeg til hende gaar)
. . Se, saa over Solen hist smukke Sommerdag
bløde, røde Skyers Arm huldt isammen slaar.

Eva. (Maanen stiger.)

Se, mit Offer Maanen fandt gjennem Skyers Dyb!
Se hun triner stille frem, vogter Sol og Kryb!
Taus hun lægger søvnig Jord til sit fulde Bryst,
saa den vaagner ikke mens hun den dier tyst.
Rosen slukker ej sit Blus ud i Maanenat;
men den folder endnu halvt ud sin Purpurskat.
Seer du ej, at Dybets Fisk, Markens hvide Sæd
lever ikke ene af Solens hede Blod?
Se, de faa af Maanen jo, naar den skinner fuld,
af dens stille Straalemelk Fylde, Duft og Huld!
Hvergang du dit Armepar strækker huldrig ud,
førend du din Moderbarm blotter hvid og fuld,
hvergang du som Diebørn samler Stjerner did —
Kvinden da skal række Dig Blomster-Offerkar;
i dit Altars Skyggero maale fro din Væxt;
der mit Barn skal voxe op; der vil Kvinden bo.

Adam og *Eva.* (Stjernerne bryde frem.)

Og hver en enkelt Stjerneglød,
den Solens lyse Børneflok, vrimlende af Nattens Skjød,
skal see et Offers Død.
I Nattens Dyb — en demantriig
Hule liig, —
stille Ofrene skal bløde
først for Stjerners Førstefødte:
Morgenstjernen, hvis gyldne Stav
reder i Roser Natten Grav,
det Dagens glade Bud, som kommer
frem af Morgenrødens Blommer,
som Fuglens Sang fornyer
i Skov og Skyer
og stille foran Solen gaar
fra Østens Hav til Bjerg i Vest.

Et stjernehvidt Duepar paa din Fest
o Morgenstjerne, dit Altar faar.

(De rejse Altar for Stjernerne.)

Adam.

Sol, Maane, Stjerner være Guder!
Saa hede de vi frygte maa og elske.
Fornemst er Solen.

Eva.

Han er Manden;
Kun Kvinden Maanen, som om Natten
liig Kvinden vaager over sine Smaa.

Adam.

Ja det er Stjernerne, de Solens Børn.

Eva.

Men Ilden? O om den var Solens Barn?
om vi en Gud forglemte? Da vi vilde
vor Hytte finde nedbrændt.

Adam.

Seer du ej,
hist stiger den af Bjerget?

Eva.

Da langs Floden
jeg gik at samle Siv til Barnets Vugge,
da tænkte jeg, en Gud den vist maa være;
thi kun hvorhen den skylled blomstrer Landet.

Adam.

Den vælder ud af Jorden. Jeg har seet
dens Kilde liden som den blanke Sleve.
Paa Jorden ville selv vi være Guder.

Eva.

Dog skjalv du, Adam, da du dette sagde.

Adam.

O Noget faldt mig tungt paa Hjerte,
en Tanke liig en Steen ifra min Pande.
Den presser ud dets Fryd. Hvorledes bygge
min Ro paa Røg, som ej et Sandskorn bærer?
Hvorledes kan jeg bære Himlens Guder
med Damp af Dyrets Blod? Se Aftensvalen

jo kaster ned mit Offers sidste Vellugt,
skjønt jeg den troede drukket ind af Solen;
og nu Moradsets Huler sluge den,
og Tudser varme sig, just som om Solen
forskjød min Gave. Dog den nedsteg klar
som blussende af Fryd . . o eller Stolthed,
som om den giver mig sit Smiil og Livet
for Intet. O, hvi tænker jeg at se
ved Blodets matte dunkelrøde Blus,
der sortner flux til Kul, min Angstes Gaader?
se Guden, der i Solen bor, Livskilden,
som Jeg i dette Hjerte, medens jeg
er flyttet til dens Udløb ud i Graven?
Hvi jubled jeg da, ved min egen Sjels
Uvidenhed, jeg fandt der kunde være
i Verden Mænd, hvis Aander ikke stirred
i noget Dyb, som jeg i mindste Blomst,
og gav dem Navnet: Guder? O hvad hjælper
da Guderne at give hvad de eje
og gav mig kuns tillaans? Ha, Skræk! i denne Stund,
i denne Jordens Fedme, med min Styrke
jeg synes selv, jeg er en Flue paa
en Guds nedfældte Bytte, hvor endnu
han ruger med sin Kjølle.

Eva.

O fortørn
ej de alseende Guder! Se, om Dagen
er Solen over os, om Aftnen stiger
han ned paa Bjerget, vor Bedrivt at regne;
og hvis den ham behager, den at male
paa favre Aftenrødme; hvis den synes
Ham ond, paa svullen Mulm; og Morgnen viser,
om Han vil straffe eller vil forsonet
det Hele slette ud i Himlens Blaa.
Om Natten seer jo Maanen, eller og
dens Vrede taler til os gjennem Stormen,
hvis ej den, ikke nænnende at straffe,

i Regn udbrister! Og, se alle Stjerner
jo stirre efter hvert af vore Skridt!

Adam.

. . Ha! . Dog jeg føler,
at Noget ulmer paa mit Hjertes Bund,
som kunde, om det lysted (skjønt det synes
mig kun et lidet kulsort Nøste af
en fiin, uendelig Edderkoppetraad,
hvis Ende useet gaar i Dybet) haane
det store Solens Guddomslys, og tvinge
min egen Haand til Maanen at besudle
med Dynd og Muld af dette samme Altar,
den rejste op til et Forsamlingsted
for Jordens Suk til Maanens Guddom —
ja, ofre til mig Selv al Jordens Fedme,
men slænge hen til Stjernerne, af Naade,
de levnte Been og Horn . . ja, om det lysted!

Eva.

Du mig forfærder.

Adam.

For mig selv jeg ængstes.
Thi Jeg en taagedunkel Vilje ejer,
der svømmer nu, fordi det lyster, nederst
paa Bunden af mit Blod, men — ha, jeg føler —
vel kunde til et Skyuhyre svulmes
op af en stormstærk Kraft . . Ha, lad den stige!
Jeg prøver den . ! (Omstyrter Solens Altar.)

Eva.

Ve, Du i Kamp med Solen?
Hvad gjør Du? Afsind! Solens Torden kommer.
Ak, Manden eder Jorden . ! (Brister knælende i Graad.)

Adam.

Kvinde, har
Du ingen Vilje? O min Fryd er stor;
thi se min Vilje har min Angst betvunget!
Ha se den Stærke! Viljen Mandens Gud!
Hvi værner ikke Solen om sit Altar?
Jeg give kan og tage.

Eva.

Guderne
dog Kraften have. Se, din vilde Vilje,
om den nu lysted Himlen sønderplukke
som Duen, maatte dog, fortvivlet i
sin Skam, sig Selv i Dybet sønderslide.
Det mægte Guderne, men ville ej.
Ak, knæl og bed! Ej elsked Guder Jorden,
hvis de ej agtede dens bedste Liv,
og meest da naar det ydmyg trygler. O
vi se jo, at de elske mindste Siv,
saa stolt det vugger over Muld sit Blomster.
O, skjul dig! Kommer Solen, seer din Gjerning,
da dør du vist. Men — se, at Kvinden har
sin Vilje, om den træller under Mandens! —
Ød Maanens Alter! Jeg vil dø med Dig!
Ød Stjernernes Alter! Thi mit Barn maa dø!
Min Mand, som gav mig Livet, tog det bort.
Langt Liv mit Barn maa tabe, jeg et kort.

Adam.

Gid det var ugjort! gid, nu gjort, tilgivet!
Jeg vil ej mere Hvad jeg vilde nys,
og blues over Hvad var nys min Stolthed,
saa selv min Angsts iiskolde Sved
paa Panden gløder. Heller ej det trøster,
at Solen ikke saa min Daad. Thi blues
mit Hoved maa nu for mit Hjerte,
og Manden græder — Jordens Gud!

Eva.

Tro, Solen var ej Gud, hvis ej den var
saa god som stærk. O se jeg ofrer Maanen
mit Haar af Sorgens Farve for din Sorg.

(Afskjærer sit Haar, og lægger det paa Maanens Alter.)

Her lægger jeg din Sorg paa Altret! Tro,
at Maanen i sin Taushed vil for Solen
din Udaad gjemme!

Adam.

Ha, Mandens Liv! se, Manden har et Større,

et endnu Stærkere, som omsnor hans Hjerte,
et Stærkt, saa det den tøjleløse Vilje
til Intet, til en Taare, bleg paa Flugten,
o til et Suk, der maa sig give tabt,
kan klemme sammen.

(Rejser Solens Alter igjen.)

Jeg er da fri som Gud, kan skjænke Guden
af Mit igjen, for hvad han skjænker mig.
Se, Manden bliver gavmild og stormodig
og ej en hykkelsk Tyv, en bunden Smigrer!
Thi Offerdyret, bundet paa mit Alter,
dets sorte Blod, der ryger fra min Arm
mod Solen, skal for Guderne betegne,
at Mennesket sit sande Offer bringer:
at med sin bedste Kraft han har betvunget
og kvalt og bundet over Hjertets Alter
sin stærke, skyuhyre, onde Vilje,
saa ej den, som den kunde, vil sig rejse
til Haan mod Gud, men knæler ydmyg ned.
Men det, at Offerdyret være maa
af Jordens Bedste (se, en kulsort Tyr,
der glindser jo som Natten!) skal betegne,
at Viljen, som han til et Offer lod,
er Menneskets Hjertes herligste Klenod.
Thi Manden frydes meer end frygter i
sin Viljes Rasen, om den svulmed end,
og blæste fuld af Haan selv Himmelen,
og øded i sin Vildhed Jorden; thi
dog Manden følte stedse, Han var fri.
Men — Menneskets Guddom! — se, vi er saa frie,
at vi med selvskabt Fromhed ofre tør
en Deel af vor Frihed, og være fri som før!

Akadiel.

Mennesket ved første Synd
sig Selv at kjende har begyndt.
Abiriels Kraft

ikke er i Manden tabt.
Thi — som om han vidste,
denne Kundskab er den sidste,
inderst bleven
Aanden skreven
i dens Væsens Dunkelhed,
at den kun gjennem eget Væsen den Evige kan se —
stirrer gjennem Muld og Blod
Han sit Hjertes Dyb imod,
og med Taarefakkel ned
luder Han i Syndefaldet,
om han der sig Selv kan se;
men han finder kun dets Dybde
ved dets Gjenlyd af hans Ve.
Sit Hjertes Barnealder, Uskyldigheden,
hans Kummer kalder et lukket Eden.
Hans første bevidste Taare er
en Cherub med blinkende Glavind der.
Ved første Greb af hans Frihed han synes
som om han tilfældig
en Tordens Lavine i Rullen har sat,
som om han bortlynes
af Stormen ubændig og vældig
henover en Hede i Hvirvel og Nat.
Han ræddes for Frihedens Magt.
Som Fuglen i Blæsten,
som Barnet paa Hesten,
Han kan den ej styre.
At Viljen den yre,
liig Stormen i Ørkenens Baner,
ej Grændse vil kjende
Og Ønsket ej Ende,
med kildrende Angest har han opdagt.
Han føler sin Synd — den første — Han aner,
at vorde han kunde
for Jordkloden ond, af Himlen forhadt.
Han vaagner afblunde,
forfærdet ved Braget

naar Edens Port igjen bliver slaget,
og seer sig da nøgen i Ørknen forladt,
    Paa Døden han tænker;
    hans Øje sig sænker
paa egen Grav, i hvis Mulm hans Liig,
saa blegt som et Fosfors Fuldmaaneskin,
    engang skal strække sig,
og gjennem den revnede Grav han skimter
af Evigheden en Straale fiin.
        Den salige Tro
han kalder sit Livsens Træ.
    Hans Liv i dets Læ
        kan rinde i Ro;
    thi Himmelen glimter
igjennem dets Grene, der rage
    over hans Dage,
        sig skydende op
    fra Vuggens Rod
igjennem Stammen af Kjød og Blod,
med Englevinger til Blade i Top.
    Nu burde sig nøje
    hans spejdende Øje.
    Det har jo franeden
i Støvet opdaget Udødeligheden?
og Haabet derom, med en Stjerne i Haanden,
jo følger evindelig Aanden,
    der flygter fra Eden?
    Men stedse, stedse
hans Øje spejder i videre Kredse.
Han Skyernes Fæste vil kløve,
Sandkornets Hjerte ransage,
    alle Ting prøve,
Syndernes gjærende Viinsødmes Gift
    lyster ham smage.
    Den vældige Drift
kalder han Kundskabens Træ i sin Sjel,
    der tør sig fordriste
    de tornede Kviste

at vende mod Himmelen selv,
    ja tør vel friste,
halvt lyst, halvt mørkt, halvt giftigt, halvt sundt,
af Sandsers Duften ombølget rundt,
med Drømmeranker og Lysters svulmende
Giftæbler i Halvmørke gyldent ulmende,
    med halvmoden Viisdomsfrugt,
    i Rankeflugt
med krogede Top ifra sin Vraa
imellem Stjernerne op at naa.
Dog ræddes han stundom dets Frugter at sanke.
Han synes han skimted de snoede Gange
rundtom dets Stamme af listige Slange:
hovmodige Viisdoms gudløse Tanke.
    Han veed ikke hvilke
    der ere de sunde frugtbare Stilke;
om ikke en Slange han greb for en Kvist,
med flammende Frugter, han veed det ej vist.
    Dog maa han dyrke
sit Kundskabens Træ, at det ikke gror ud
i Sløvhedens Vandgrene eller fordrives
    i Vanvidets krogede Skud.

De umodne Frugter af Døden bortrives.
    Til Sandhed og Styrke
    da modnes hans Viden,
    der blomstred i Tiden
    gjærende frem.
Han bringer fra Baaren
    to Sejrskrandse hjem:
Fra Livspalmen Tro paa Udødeligheden,
fra Kundskabens Træ den Vished beskeden,
at al hans skjælvende Viden og Kaaren
var Gnisterne dog til den Kundskab klar
om Ondt og Godt, han i Himmelen har.

III.

Brödrene.

(En indhegnet Eng. Tvende Brödre. Den Ældste bevæbnet, den Yngste liggende i Græsset.)

Ældste Broder.

Hvi ligger du i Græsset? Vil du være Lam?

Yngste Broder.

Se, denne Eng er min!

Ældste Broder.

Ja, din? Hvo gav dig den?

Yngste Broder.

Jeg kjøbte den af Skoven for en Uges Sved.
Nu gi'r mig Engen Hvile for sin lune Fred.
Kom, hvil paa mine Blomster!

Ældste Broder.

Rejs dig!

Yngste Broder.

Gaa da bort!

Ældste Broder.

Gaa bort? Gaa bort af Jorden? Er ej denne Eng
saavel en Deel af Jorden, som den svale Skov?
Ha, hvo vil mig og Fuglen og den vilde Bøffel
forbyde Plads paa nogen Plet af vide Jord?
Du tror, at dette Gjærde er Lov for dit Bedrag?
Thi Jorden, — som skal være fri, som alt dens Liv,
en Skov med slige Sletter, som denne, i sit Spil,
til Fad og Skaal og Leje Dyret skjænke vil,
hvor hvert et Liv kun ejer Rummet, hvor det staar,
ej videre i Bredden end Arm og Hornet naar,
(saa Hunden Hjortens Fodspor flux til Arvdeel faar,
og Tigren Meste ejer, saalænge til en Løve
— ha, eller Mandens Søn vil ham hans Rige røve)
— Thi Jorden du bestjal og Livet du bedrog,
da Træerne du mejed, om Engen Gjærde slog.
Hvad Fugl kan synge her i denne lumre Ørk,
som du fra Skovens Skygge til Solens Brand forraadte?
Kan Bøflen, fri som Stormen og som Skyen mørk,
bag disse Gjærder løbe, som du vil sno om Marken?

Ha, Gjerrige, du kan jo ej nyde Selv dit Rov:
du æder jo ej Græsset, du fra Bøflen tog?
Skal frie Løves Moder selv ej være fri,
men ligge bar og skaldet, lænkebunden i
de Volde, som om hende din fejge Kløgt vil sno?
Ha, vil du plyndre Jorden? Skal Træet ikke gro?

Yngste Broder.

Se, jeg om Blomsten værner! Er den ej Jordens Barn?
Jeg pynter jo kun Jorden.

Ældste Broder.

Lad Blomst og Træet kjæmpe
om hvem der højest mægter mod Solen op at klatre!
Lad Eng og Skoven kjæmpe uden Skranker om
hvo Jorden vel skal vinde!

Yngste Broder.

Med Skoven kjæmper jeg
for Blomsterne, thi ellers den Strid er lige ej.
Se, derfor jo med taksomt Smiil, ydmygelig
de neje og de krumme sig paa min Sejersvej.

Ældste Broder.

Erhverv ved Sved — dit Sølv — dit Eje! men din Ro
erhverve du med Blod, dit Guld; og, vil du spare,
for dig lad Løven med sit Blodguld da betale
den Plads, hvor Foden hviler, den Skygge dig skal svale!

Yngste Broder.

Vor Fader har jo sagt: vi, som mod Solen se,
selv lyse jo som Solen, som Skoven lodne ej,
med Tænder ej som Tigren, ere ikke Dyr;
men Jordens høje Herrer, om Himlens Trælle her.

Ældste Broder.

Ja Jordens Væsners Herrer. Jorden selv er fri.
Ja Blodets frie Herrer, hvad Løven er med os.
Nej, nej han er vor Træl,
saalænge vi tør søge ham i hans aabne Ørk,
og lege med hans Tunge, som vor Søster Ada
med Rosenbladet, og i svulne Løvepande
indfure Herskerbudet: ned i Støv, og dø!
Ja, vil du være Livets Herre, dine Arme

da være fire sammensnoede Tigerrygge,
et Bøddeltrælpar over det opløftet!
Men Jorden maa du dyrke, ære hendes Væxt.
Som Mand du finder just din Flor i Skoven:
din Løve-Tulipan, din Panther-Hyacinth
og Tigerens Sværdlilje, Giraffens Rankeflugt
og Elephant-Melonen . . Se her din Dyrehave!
Men flyr du fejg bag Volde (da Selv en bunden Træl)
da er dit Rige lidet, dit Gjærde Grændsen da,
du Selv en Havre-Løve og højst en Blomster-Drot.

Yngste Broder.

Ak Livet skal jo le; der ellers var ej Liv.
Er Luften ikke vid nok uden til vor Aande?
Er Jorden ikke bred nok uden til vor Fod?

Ældste Broder.

O, se dog over Jorden; se, det ene Liv
sin Rod har i det Andets Aadsel! se, et Liv
sig blussende ej rejser — se Livsens Bølgegang! —
medmindre Et maa synke! Men øverst dog i Kjæden
af disse Gab i Gab er Manden flettet, saa
hans Led i Graven synker, hans Gab af Døden sluges,
de store Guders hule Orm, som knuger Alt.

Yngste Broder.

Du kjæmper med dit Spyd kun for dit eget Liv,
og for i Fred at hvile i den vilde Skov.
Du Livet byder vige hvor dit Fodtrin lyder,
Hvad udenfore er den øde Ring omkring dig
Du kalder: til din Lyst en Dyrehave kun.
Se, dette Gjærde kalder jeg min Landsering,
som jeg har spændt imod Enhver, som bryder ind,
og æder mine Blomster, styrrer mig min Ro.
Jeg vinder større Sejer: mit eget Liv og Fred
jeg vinder da som Du, og mine Blomsters med.

Ældste Broder.

Hver Blomst er skabt til Føde; thi Dyret leve skal
med Fryd til Døden kommer ihvorhelst ifra.
Vel, ej da du din Eng; men uden Gjærde, thi
skal den din Sejer nyde, saa maa den være fri.

Se, vogt med dine Arme Byttet! Kan du ej,
da fly du til din Moder! lad hende vogte dig!
(Begynder at rive Indhegningen ned.)

Yngste Broder.

O skaan! Jeg selv det fletted. Gjærdet er da mit.

Ældste Broder.

Forsvar det da, du Hersker, hvis det skal være dit!
Bøj Tyrens Horn isammen, naar den vil storme ind!
Med Løvetænder plant du om Vangen Gjærdering!
Sæt Elefantens Tænder op som Hegnets Port!
Jeg lover dig, slig Indgang vil skræmme Andre bort!

Yngste Broder.

Lad være! Riv dog ikke ned din Moders Ly!

Ældste Broder.

Se her i disse Arme er hendes Hegn og Ly.

Yngste Broder.

Hun frygter jo for Skoven? Hid maa hun ofte fly.

Ældste Broder.

(Lader være at rive ned.)

Min Moder? Ha, du lyver! Hid end hun tyed ej;
thi jo min Fader vogted hende stedse vel.
Jeg laa paa hendes Skjød jo i en Parderhud.
Ha, Svage, Tungen er dit Sværd, dets Od en Løgn!
Skjønt som en Kvindes Arme sløv, den naaed dog,
i Moders Taarer hvæsset, mit Hjertes Vuggekrog.
Vel! Hegnet staa at vogte min Moders Barm, imens
jeg borte er at møde med Landsekrog paa Arm
de røde Løvehjerter i Skovens grønne Dyb.
Men denne Eng er min, og disse Blomster skulle
min Svededraabe drikke, din dovne Aande ej.
Saalænge der sig rejser Arm og Tand og Horn,
som ej du mægter bøje, du ejer Intet her.
(Driver sin Broder ud. Forældrene, Adam og Eva, komme til.)

Faderen.

Hvi trætte I om Jorden?

Moderen.

O, du vilde Cain!
Ah, se den fromme Abel gjør Skoven blid og tam!

Yngste Broder.

Ak, Mor, min Broder haaner din Søn, som elsker Dig!
Han øder Engens Krands, som jeg har flettet Dig.

Ældste Broder.

Min Moders Vrede er din Styrke . . Ha du Svage!
en Kvindes Tunge . .

Moderen.

. . Dens, som gav dig først dit Navn.

Ældste Broder.

. . En Kvindes Tunge, skjønt min Moders, er din Arm.
Men ved min Faders Styrke, min Faders Fader Solen,
der skabte Jorden, denne min Moders Moder, fri,
og, som dens Fuldvexts-Tegn, lod Skoven gro for Manden,
saa stolt og fri som Han, sig hevne vil paa Denne,
der blotter Jorden, for at klæde den i Lænker,
forbyder Skovens Moderarm at bære Livet
og die sine Fugle ved den hvide Sky.
Hør, om der i hans Eng-Ørk lyder Sang?
Der springer bag hans Volde ingen Draabe Liv.
Og i hans skabte Ørken (det Bytte, som, hvis ej
det vexles skal blandt Hænder, forsvares maa med Magt)
Gazellen ikke fnyser, som i den frie Ørken,
den Solen mejet har med sine Straaler til
en Vindens Springebane, en Gjenlydsbund i Hvælvet,
der udspændt er saa stort for Løvens Brøl at rumme.
Hvad bliver da tilbage for Mandens Lyst og Styrke,
naar Kvindes svage Sønner (ha, som om de bære
en svampet Kvindebarm og ikke Mandebringe?)
tør kappes i, med Havet med dorske fule Sang,
at æde bort af Jorden Jordens frie Skov?

Faderen.

Ha, Cain har Ret! thi dybe Skov var Mandens Vugge.
Palmens Susen vakte mig først.

Moderen.

O, Abel har Ret! Thi bløde Eng var Kvindens Vugge.
Blaaklokken nikked, slog mit Øjelaag; jeg vaagned.

Faderen.

Ja, Hvo har Ret? Skal stedse, saalænge Solens Straaler

vil bære Jorden over Dybet, Sønnens Viisdom
beskygge i sin Højde Faders simple Kløgt?

Moderen.

Vel som hans Kinder, o de Abels søde Blomster,
sig skyde over hans Moders blege, sjunkne Barm?

Faderen.

Da sidste Ætlings Viisdom maa vorde Guders liig.

Ældste Broder.

Siig, om mit Spyd sin Frugt ej bøjer for din Fod?
Og ofrer ej min Skulder, som var min Fa'r min Gud?

Moderen.

Vel Jordens Skjød han finder for snevert da og lavt.

Yngste Broder.

Siig, gjør jeg ej dit Skjød af Frugter gyldent meer?
Mon ej i Sved jeg tor mig, som om jeg vilde tvette
den Smerte bort, Du sagde, min Fødsel voldte dig?

Faderen.

Først kaared jeg i Løvehud mig Selv til Blodets Herre,
forbedred Solens Værk, der Armen gav, ej Klo,
da jeg med Flintesværdet brød hvassest Tand og Horn,
og knuste under Kjøllen Mammuths Snabelslange.
Sig kruste Vindens sorte Pile i min Pelts,
da, som Allivsens Herre, Manden traadte frem
som Hjort og lodden Løve, alt som det lysted ham.
Jeg arved Tigrens Hule. Der slog ej Haglen Barnet;
men Ilden laa imidten logrende og tam.
Men, se, hvor Sønnens Viisdom tør sin Faders Kløgt
til Enfolds første Stigetrin vise hen i Mørket!
Thi Cain med Kastespydet styrer Dyrets Løb;
det flyver foran Sværd og Kjølle som et Neb;
han danned Buen efter Ørnens spændte Vinger;
med Buens Piil han haler jo Falken fra dens Sky?

Moderen.

Og Abel tæmmer Skoven og skaber Enge frem . .

Faderen.

Dog har ej Manden Hvile: med Pilen Cain maa løbe,
og æde i sin Sved og i sit Blod sit Bytte.
Og Abel hungrig gaar til Skoven fra sin Eng.

Hvi samle vi ej Livet inden Abels Hegn,
saa Faaret der er gjemt som Æblet i vor Hule?
Hvi løbe vi i Skoven for at samle Frugt,
og dynge ikke Høsten inden Abels Hegn?
Cain, tving med lange Ranker Ørknens vilde Hingst,
og bind Kameel og Faar og Ko paa denne Vang!
Da er dens Frugtbarhed fra Livet ikke stjaalet,
og Skoven ejer meer ej sit Fodspor, Engen, da.
Forsvar din Hjord med Buen; den er din Ejendom;
thi Løven skal ej røre Hvad Manden kaarer sig.
Hvert Dyr, som bærer Blod paa Tungen, dø for dig!
De andre Dyr du alle maa føre fangne hid.
Plant Daddelpalmer, Abel, og den rige Riis,
saa uden Sved du kan din Moders Hunger mætte,
og ej din Fa'r maa løbe, som Aben, om i Skoven.
En Hytte over Kvindens Hoved fletter jeg.
Der skal vi Alle sidde som Falkeredet fuldt,
og frydes, naar vi høre Stormens vaade Tunge
med Klask i Væg at bide. Naar Hytten staar paa Engen,
da Dyrene den ære som Engens Hoved skulle.
Vi sørge ikke med de gustne Vintertræer;
thi Kvinden er som Myrèn, og Hytten bugner fuld,
som hendes Skjød, af Jordens Fedme — o saa riig,
at Høstens fulde Hjerte kan Hytten kalde sig.

Akadiel.

Se i sit Hytteskjul seer Mennesket sin Ro,
i Hjorden og i Agren det seer sit Eje gro.
   Og inden Engens Hegn
   (Selvkjærlighedens Tegn)
kan Hjertet rolig nyde, Fornuften lege med
den Rigdom og de Glæder, den der at plante veed.
Men udenfore gaber Graadigheden vidt,
og Laster lure under, Sorger sortne over
   ethvert forvovent Skridt.

IV.

(Cain med sin Hjord ved sit Altar. Ved Siden staar Abel.)

Cain.

Hvor er Velsignelsen, min Fader loved?
Se, Hjorden segner jo i mine Skridt!
Ha, Abel siger: „se, den rige Cain!
den fede Oxe bunden til hans magre Arm!“
Saa leer han, hvilende paa sin Agers Grøde,
selv hvid og feed, som da han var et Barn,
mens jeg paa disse mavre Høje brunes,
ej tvettende min Muskel i Skovens Svale,
som da af Lyst jeg Ulvene forfulgte,
imens min Fader fødte mig i Hulen.
Ha, er min Arm trælbunden ej til Oxen,
som den maa pleje og bevogte? . Ak!
Hvert Saar paa disse skabbede Faar jo raaber:
„hvi tog du os fra Klippens mavre Urter,
for os i Slettens Fedmegro at dræbe?
Hvert Straa i Ørknen bar os Manna, thi
det synes os som plyndret ifra Ulven.“
Ha, naar jeg løfter Hyrdestaven, synes
den Bylder ryste over Koens Nakke!
Men Abels Plov sig skyder ned i Jorden
som frugtbar Sky . . . . .
Se Hingsten — nu ej Hingst, da Abels Fejghed
(o vise Nid!) min Fader raadte til
dens Livskrafts Manddom tage, for at faa
af ildvild Hingst et mygt og krummet Lam,
som stakkels Abel turde ride paa,
. . ha, eller et taalmodigt Æsel — Ak!
se Hesten luder (o den Hingstens Levning!)
den luder skamfuld med sit lurvede Øre;
af gejle Hoppe egges den forgjeves;
forgjeves i dens dumme, bleggraa Øje
(liig rygende, men udslukt, Arnested!)
sin skjønne Nakke Hoppen spejler . .
Ha, rejs dit Hoved, Hest! laan dog dit Øje

lidt Ild af denne gule Havre! Ak,
forgjeves! ak forgjeves! Dog . . o! o!
saa usel ligner du . . væk fæle Syn!
væk fæle Syn af Liv! . . saa usel, dog
du ligner Cain, Mandens Førstefødte . .
Du ofrer ikke Jorden glad et Blik,
men midt mod Vinden blunker jo dit Øje;
og tør jeg se til Solen? tør jeg ofre
til Gud den nidske Armod? til Solen skabbet Faar?
(Abel bereder sit Alter til Ofring.)
Ha, se, hvor Abel dynger op sit Alter,
og sender foran Røgen Frydesmiil . !
Bort jeg maa gaa; jeg vil ej se hans Fryd
med Sorg; hans Rigdom skal ej her ved Siden
af denne Armod synes større. (Standser.)
Ha,
skal han mig jage ogsaa her fra Jorden?
Hest, arme Hest — hvi bærer du . . Haha!
opvækkes du førstegang af denne Cains Latter?
hvi bærer din sjunkne Lænd saa høj en Hals?
Du spejder efter ham (ve Abel, Abel!)
som Jordens Frihed røved, dig din Manddom?
. . Se, Usle, Æslet stiger paa din Hoppe!
Du ryster kun med Øret Myggen bort,
og lægger dig . . Tyg Drøv, tyg Drøv som Koen!
. . Du skal ej bære Cain, endskjønt han er
ej rigere end du; hans bedste Eje
er denne slidte, skaldede Løvehud!
Men bær du, pustende, Riiskvistbøre for
din grusomme Herre Abel, han som turde
(og praler af at han kan stemme Livet
højt eller lavt) dig til en Plante gjøre,
udplyndre Livet, lade Lungen leve!
bær Kviste til hans rige Alter hist,
der bugner op, mens her paa Cains Vinden
i Asken roder fra den sidste Solhverv,
da fra min Sult jeg tog mit bedste Lam!

. . Saa usel, som du er — ah, rysted du
en Brems? forstod du Æslets Vellystskryden,
da til sin egen Lavhed det nedsank
ifra din smittede Hoppe? (Neppe vil du
din Æt i Føllet kjende) — Ha saa usel,
du ligner Cain dog, Mandens Førstefødte!
Se, øde som en Mærkesteen jeg staar
og rækker tomme Haand mod mørke Sky
ifra min Høj — min Høj? Det mig skal trøste,
at jeg kan nævne den som min — imens
min yngre Broder, der sig slæbte efter
den Vej jeg bante først i Skabningsmulmet
i Modersliv, tør gaa til Himlen foran
fra Dalen med sit gyldne Offer! Ha,
velsignet følger ham jo Kvinden, som
er Cains Søster, den Forskudtes,
den Skjønneste af Evas Døtre,
saa Cain skal visne frugtløs hen som Hesten,
hans Kjød i Solen raadne paa hans Høj.
Saa gjøres til en Mærkesteen mit Hjerte,
saa ej jeg tør mit Øde og min Armod
forlade, om end Frugter dufte udenfor?
Og Jorden tør jeg hade, men ej Himlen?
O, kommer ej Ulykken ned fra Himlen?

Abel.

(Omfavnende sin Kvinde og Börn, viser Cain et fuldt Neg.)

Min Lykke voxer op af Jorden!

Cain. (Fortvivlet, med bortvendt Aasyn.)

Ha . !

Abel.

Du har da intet Offer?

Cain. (Abel styrter for hans Kjölle.)

Ha, mit Offer . !

(Adam og Eva komme. Anah, deres Datter, fölger bag Moderen.).

Faderen.

Forbandet Du, der slog min Søn!
Forbandet Jordens første Morder!

Moderen.

Forbandet Du, der slog mit Barn!
Forbandet Jordens Brodermorder!

Abels Enke.

Forbandet Du, der slog min Mand!
For Abels Børns Graads den tause
Forbandelse Jeg, deres Moder, raaber:
Forbandet Du, der deres Fader slog!
Forbandet Jordens værste Morder!

Fader, Moder, Abels Enke.

Forbandet Broder- Mand- og Fader-morder!

Cain.

Min Broders Blod til Himlen raaber . .

Fader, Moder, Abels Enke.

. . Hevn!

Cain.

Ve! Jeg maa fly . !

Faderen.

Naar min, din Fa'rs . .

Moderen.

Naar min, din Mor's . . .

Abels Enke.

Naar mine Børns, din Broders Blods,
naar min, din dræbte Broders Hustrus
naar min, den første Jordens Enkes . . .

Fader, Moder, Abels Enke.

. . . Forbandelser rundt Jorden hyle . .

Cain. (Flyende)

Ve!

Fader, Moder, Abels Enke.

. . . Hvor vil du fly?

Anah. (Afsides)

Jeg vil ham følge, den Ulykkelige.
Fortvivler han, da ske det ved mit Hjerte!

(Iler efter.)

Akadiel.

Sig Himlens Aander ifra Jorden vende,

forøgende dens Skyld ved deres Ve.
De røde Draaber,
som Cains Hjerte brænde,
vil han som Aand i Evigheden se.
Dog haaber! haaber!
Engang vil paa hans Pande
hans Gjernings Skygge sig med Klarhed blande,
og Cains tunge Fod,
der tør paa Jord ej gaa, for ej at træde
i Abels Uskyldsblod,
ej vandre langsad Havets Strande,
for ikke i sin Moders Graad at vade,
vil synke træt i fjerne Himmels Havn.
Hans vilde Flugt, naar alle Vindpust føre
hans Fars Forbandelser kun til hans Øre,
naar han i Dagens Hvælv kun seer en Taare,
der svulmer i hans Broders Enkes Øje,
sin Mor i Natten, graa af Sorg, der bøjer
sig med udslaget Haar ved Abels Baare,
vil engang standse i hans Broders Favn.
Som Jernets hvide Fnug i Flammen
forgaar i Angrens Gløder Syndens Ve.
Fra Sekel og til Sekel falde Draaber
fra Kummerens Blik derpaa; men dog tilsidst
de syde ikke meer — da Aanden haaber,
hvad glemt paa Jord da er tilgivet hist,
og Himlene da engang skulle se
omfavnte Cains og Abels Aander sammen.

V.

(Den gamle Adam paa Dödslejet. Eva, som en gammel Kvinde, siddende hos ham. Deres Afkom, Mænd, Kvinder og Börn, forsamlet udenfor og i Hyttens Dör.)

Eva.

Tys! Stille Børn! Jer Mumlen stopper til
jer Faders Øre, saa hans Aand blir kvalt,
og finder ikke Udvej.

En Sön.

Døv han er jo.

Eva.

Hvad sagde du?

En Sön.

Vor Fader er jo døv.

Eva.

Ja døv! Din Mo'r er døv, din Fa'r er blind,
og nu er ogsaa Tungen bleven stum.
Hvis I har Ærefrygt, saa stopper Øret
med Mos og værer døve som jer Moder!
Tillukker Øjnene med Dynd, at ej
I skulle see hvor Eders Fader famler;
og tier stille i jer Sorg som Han!
Bedække Hovderne med bleget Mos,
og bøjer Jer, og ligner da jer Mo'r,
som fylder nu sit Skjød, hvorfra I stege,
med visnet Haar, og nikker stedse søvnig!
. . Det var engang . . .

(Slumrer ind. Adam drager et Suk. Hun vaagner.)

. . Hvo talte? Jeg vil bande
Den, som i mine Øren skreg, som om
han havde med ugudelig Haand oprevet
sin Faders Øjelaag i Dødens Stund,
saa Livets Fryd og Sol ham kunde haane,
og Aanden, som paa Læben var, blev trukket
tilbage end engang, igjen at dø.
Har jeg født flere end den ene Cain?

En Sön.

Græd ej vor Moder!

En anden Sön.

O, hun græder ej.
Det er blot Vand. Det iisgraa Hoved smelter.

En Datter.

Hør kjære Mor, der ingen talte nu;
men det var Adams Suk der vakte dig.

Eva.

Suk? Suk? Ak, Mandens Kraft

jeg knapt erindrer nu han ligger der,
som kantret Træbul . . . o, det var
før Livet lukte sig, før disse Kvinder
i Frugtbarhed tvang deres Moder til
at sukke i sit Øde: da gik Eva
med rige Bryster som en Morgensky,
og Adams Blik igjennemlysned mig,
som Rosenknoppe, der min Haarlok brød.
. . Det var, før Mandens Ryg mod Jorden krøb,
som om den ledte efter roligt Skjul,
og før hans Sønners Kraft beskygged hans,
og før hans Sønnesønners Hovder voxed
som kaade Ranker over Adams Nakke:
da gik, liig en belivet Palme, Manden.
Nu er hans mægtige Aande, Skovens Storm
og Havets Skjælven, en afmægtig Stønnen.
Og Evas Barm, nys Livets Kildevove
igjennem mine Sønner rislende,
sig hævende i mine Døtre,
opsprudlende i disse Barnehjerter,
er — fy! I gyse Døtre? - - som et Lod
hvormed jeg maaler Dybet i en Grav.

(Adam sukker.)

En Sön.

O disse Suk mig isne! Jeg vil gaa
og hylle dem i varme Offerdamp.

En anden Sön.

Hvi skal han trælle under Smertensaar?
Ak, venter disse blygraa Lænker mig?
Hans Arm ej mægter jage, og hans Tunge
bespotter al hans Manddoms Viisdom, naar
den pjatrer, leer og græder som et Barns.
Ak, se hans Øje ligt et blodigt Saar,
skjønt før dets Blik gav Saar hvorhen det saa.
Vel bedre, var han segnet paa det første
af Alderdommens graalokstrøede Dørtrin,
der bygget er af krumme Rygge, og
hvor bag en Storm af Hoste og af Sotsuk

med raadent Pust den Kommende jo møder.
Men, hvis han ej ved første Skod i Øjet,
saa det ej kunde Hjorden see fra Vildtet,
det vilde bore ud, tilkaste Øret,
naar det hans Egnes Navne ikke hørte,
og sønderbryde hvert fordærvet Lem,
naar troløst det forlod hans Hjerte ene:
da bedre dog, han brad som Dyret sank,
og blev medeet til Stenen uden Smerte.
— Thi hører, mine Sønner!
naar rædselfulde Alderdom,
min Faders Røver, kommer krybende
langsopad disse Skuldre, for at stjæle
mig Tænderne af Munden, mens den hungrer,
og sælge Kjødet bort, mens Benet lever,
og Blod af Hjertet, levnende saameget,
at det kan ryste, føle til sin Armod —
naar Jeg blir liig min Far, der stønner nu
isammenkrympet under Alderdommens
Vampyr, der har med slange-blygraa Vinger,
paa hule Beenpiber spændte, sat sig paa
hans Hoved, saa det tynges mat i Støvet,
og maatte, om en Løve kom, med Nikken
see denne lege med hans fordums Bue,
idet dens Hale slaar det levende Aadsel:
— da lad ej eders Fader bli slig Spot
paa fordums bedre Dage! ej en Sorg,
der, mens hver Fryd af Dagens Krands er afhugget,
gjenlever nu som Stump af Ormens Hale!
Men lad min Livsstrøm, som den faldne Løves,
for kjærlig Piil udstyrte som en Fos:
saa, liig en Regnbue, fra det friske Blod
min Manddoms Aand kan ryge op til Solen,
og ej som Dennes — Ve min egen Fars! —
udsile, som et endeløst Morads,
igjennem Sliim og Suk og Graad, saa Aanden
indskrumpen stiger for at møde Solen!

En Kvinde.

Ja Kvinden vil ej blive hæslig
som runkne Eva der. Ak, se, hun kan
ej holde sine Øjenlaage oppe
ved Mandens Sotteleje! . Alt hun slumrer.
Skal vel min Datter see saa hæslig Moder?
min Søn den Barm, som nærte ham, at være
den tomme, gustne Slangehud, hvor Livet
er krøbet ud?

En Sön.

Vel, jeg vil knuse
den tunge Alderdom, som træder vore
Forældres Hjerter ned i Støv, og gyder
sygt Øjevand i Rynker ovenpaa.

(Löfter sin Kjolle over de to Gamle.)

En anden Sön. (Slaar Kjollen væk.)

Nu nytter ej! snart synker deres Hjerter,
ned af sig selv, for fulde alt af Smerter.

En Sön.

Dog er der Sorg tilbage; neppe Fryd . . .

Eva. (Halvslumrende.)

. . Hvo veed . ? Jeg syntes jeg saa Adam ung,
og mine Haar til lyse Straaler blive . .

(Musik høres.)

Tys! Ah, kommer Solen . ? Knæler, Børn!
Nu bliver Eders Moder skjøn . . O tys!
Er dette Solens klingrende Straaler , . Ah,
se, om de slaa som Arme sig isammen,
for atter Liv af Evas Barm at kryste!

(Alle knæle. En skjön mörklet Yngling kommer ledsaget af Yngre, der føre Instrumenter af Metal. Adams og Evas Sønner springe op som til Angreb.)

Den fremmede Yngling.

(Svingende en Palmekvist.)

Fred over vore Hovder!

En af Adams og Evas Sönner.

Ligt vort Sprog!
Din Tunge er min Tunges Broder. Vel!

(De lægge Vaabnene.)

Den fremmede Yngling.

Siig, hvor er Adam? Ha, dette brustne Minde!
(Knæler ned for Adam.)
Mit Livs første Udspring!
Siig, hvor er Eva? Ak denne bøjede Green,
som visnet synker ned, men synker dog
imellem sine Frugter; dog ej alle.
(Knæler for Eva.)
Hil,
du Livets Moder!

Eva. (Brister i Graad.)

Sorg! Hvi blev da gjemt
den Sorg til Gravens aabne Mund, at ej
jeg mægter see, om det er som jeg synes?
Ak, er det saa? din ene Kind er Abels,
din anden Cains, din Pande Adams og
din Mund var Evas . ? Gaa! Jeg kjender ej
dit skjønne Hoved, thi det synes mig,
en Sky er paa din Pande.

Den fremmede Yngling.

Gaa? O skal
jeg vende med min Sky paa Panden hjem
tilbage til Landflygtighedens Land,
til Cain?

Eva. (Forskrækket.)

Til Cain . ?

Den fremmede Yngling.

Til Cain, min Fader,
som gav min Pande denne Sky, saa ej
du mig, dit Barn kan kjende.
(Adam rejser sig paa Lejet.)

Adam.

Ak Cain!

Den fremmede Yngling.

O Cains Fader lever? Hil, du skal
min Faders Pandes Skygge hvifte med
din sidste Aande bort!

Eva.

Om Cain han taler?

Den fremmede Yngling.

Din Førstefødte.

Eva.

Ja, om Cain, som vilde
alene herske i mit Skjød. Han lever?
Naar standste mine Skrig? hvor kunde han
da standse. ? Ak!

Den fremmede Yngling.

Han tænkte, som hans Fod
blev træt, at dine Veskrig sagtned. Først
ved Ganges store Flod han nedsank mat;
da nærmed Anah sig, din Datter,
der havde fulgt ham som en Skygge,
og toed Blodet af hans Fødder. Eva,
da græd Cain.

Eva.

Hør Adam, Cain græd.

Den fremmede Yngling.

I Hulen under Himalah, hvor han
har lært sin Kløgt af Dybets Malm at skabe
og forme Toner i det gyldne Horn,
dermed sin Moders Skrig at efterligne
og med sin egen Sjels at naa til Himlen,
min Fader sidder ene; Skyer samle
sig paa hans Pande, Sne sig paa hans Isse.
En kraftig Æt dog spiret er af Cain,
tusmørkefarvet af den hede Sol.
Men ene former stedse han i Hulen
til gyldne Slangehorn sit snoede Suk,
og Ertsens Gløder svide dybere ind,
som om de vare Abels røde Blod,
hans Pandes Rynkesky. Fjernt fra hans Hule
min Moder staar i Graad med sine Børn,
og Alle lytte til hans Hammerslag;
thi, som de klinge dybt og falde tungt,
vi vide Sorgen slaar vor Faders Hjerte.

Dog, har han hamret til at Blodet springer
ham udaf Haanden, og han synker mat:
da smiler han og kalder sine Børn,
og gnider dem sit varme Blod i Panden,
og mumler over: „væk Cains Mærke! væk!"
Saa tørrer med sin Sved af Barnets Pande
han Blodet væk. Men næste Daggry høre
vi atter Hamrens Slag i Hulen til
igjen om Aftenen han bløder. Ve!

Eva.

Ja Ve! ve! Jeg „Ve!" har raabt for Abel.

Den fremmede Yngling.

O, raab dit Ve for Cain! Thi se, min Moder,
at ej min Faders Hjerte skulde briste . . .
(o, naar det brast, ej blot i Hulens Dyb,
naar han i Gnisterne seer Abels Blod,
men ogsaa naar han støder i sit Horn
fra Fjeldet, saa at Morgenrøden svulmer,
han hører i dets Gjenlyd blot dit „Ve"
der langsmed Fjeldene ruller over Jorden,)
. . min Moder har mig sendt og mine Søskend
med Bud, at vi med Solen skulde drage
til Landet mellem fire Floder, hvorfra
Cains Far og Mor Forbandelsen udsendte.
Se, Cain ti af sine Børn dig skjænker
for Abels ene Blod, Du Cains Fader!
Se, Cain ti af sine Børn dig skjænker
for Abels ene Blod, Du Cains Moder!
Jeg vender, hvis I lægge Eders Hænder
paa Cains Søns Hoved, did tilbage,
og siger til min Fader: „se din Faders
og Moders Hænder have lagt paa dette
din Søns Hoved!" O da den mørke Sky
sig fra min Faders, Cains, Pande letter,
og Faders Sorg fra disse Smaa vil fly!

(Adam og Eva lægge sine Hænder paa hans Hoved, og segne tilbage.)

En af Adams Sönner.

Nu vend tilbage riig; thi, se, du bærer

min Faders og min Moders Aander paa
dit Hoved til din Fader!

En anden Sön.

Nu vi maa
som disse Evas Taarer, hvorpaa nu
igjennem Rynker hendes Aand udflød,
os skille ad paa Jorden. Jeg vil gaa
til Søens Bred bag Ararat det blaa.
Og ve hver Maud, der tør med fremmed Skygge
formørke Dalene, hvor jeg vil bygge!

En Sön.

Ja, drage I med Vinden Syd og Nord,
Seth arver Abels Ager, Cains Hjord.
Thi Brødre, seer, vor Fader er jo Steen!
Thi Søstre, seer, vor Moder er jo Muld!
Vi give Jorden deres tomme Been!
Selv Jorden dør, naar den af Liig er fuld!

Akadiel.

Fra Adam tilbage Abiriel vender.
Evas Hjerte Ohebiel gjensender:
de elskende Tvende, der Stamme er vorden
til Aanderne, som dvæle i Hjerterne paa Jorden,
til Aanderne, der straale i Himlen ind fra Jorden,
en nyskabt Aanders Orden.
Dog maa de længe
Mindet anstrænge
Tanken anspænde
før de igjen sig i Himmelen kjende.

Aander.

Hil hjemvendte Aander! Efter Eder stimle
de Engle, hist I fødte, til Fædrene-Himle.

Adams Aand.

Ah, Liv! Hvor seer jeg Alt! O Solen er
ej Guddom, som jeg troede dernede.
Men Gud jeg seer er overalt tilstede;
i Solens Skin, i Duggens Spind

Han glandsiføres;
i Fuglesang og Bølgegang,
Hans Tilvær høres;
i disse lyse Aanders Hær,
Han er!
Se, Dybet er hans Almagts-Haand!
Se, Himlen er Hans Viisdomsaand!
Se, disse Soles Lys hans Tale!
Hans Tanker sig i Livet male!
Men hissetnede ikkun halvt,
som med eet Øje kun, jeg saa,
og jeg, for Hvad jeg saa, jo skjalv.
Fra højest Udsigtspunkt paa Jord:
en Dag, den Tinde blaa,
eet Liv jeg saa for Foden laa,
saa flygtigt som en Strøm af Ord.
Men fra min Grav en Evighed
jeg skuer for min Aand bered.
Min Erindring — o hvor stor! —
er mit hele Liv paa Jord,
fra mit første Ord til sidste.
. . Ak, men alle synes mig
nu som Tanker fuldbevidste!
Tanken i det dunkle Skrig,
Angest eller Glæde fødte,
naar mig Jordens Syner mødte,
viser sig nu klar i mig.
Ja selv — o søde Drøm! — mig synes,
i Himmelen jeg ikke ukjendt er;
som om det Navn, de høje Aander kalder
mig med, var Klang ifra min Barnealder;
som om jeg Ormene besøgte hist en Tid,
fordi min Frihed vilde stevne did,
og kommer nu af egen Kraft tilbage;
som om mit Legeme kun var et Slør,
som Døden af mit Væsen nu har draget;
som om de Been, jeg bar, var kun et Fængsel;
som om min hele Viisdom hissetnede,

der vilde Gud i hvert et Blad oplede,
og skjalv dog, naar det rysted, for hans Vrede,
var efter fordums Himmel kun min Længsel.

Evas Aand.

Saa, Adam, synes det mig med,
som om jeg havde tabt en Salighed,
men fundet den igjen, skjønt glemt er meget —
af Navnene ja selv mit eget.
Dog — ak jeg veed ej — men jeg tror,
at, først naar Alle døde er' paa Jord,
og have om mit Hjerte samlet sig
i samme Vingely, da seer jeg mig
meer høj og glad og lys end før jeg var:
som disse skjønne Aander stjerneklar.

Akadiel.

Ja, Aander! som Sjelene stimle frem
fra Jordens Hjerter mod Himmelens Hjem,
da stiger eders Salighed; naar Jorden er øde
og Alle døde,
da naaed I Maalet,
af salige Aandekredse omstraalet.

Adams Aand.

Ja se i alle vore Slægters Øjne
histnede skimtes Liighed klarlig nok
med disse Himlens Aanders Straaleblik.
Dog vilde deres Øjne kun for mig
nu være Taageslør, og deres Øre
en snever Grav at lytte i;
min Aand, der flyder over Alting fri,
i deres Pande være stængt og kvalt.

(Menneskene støde Adams og Evas Liig til Jorden.)

Evas Aand.

Ah, se mit Liig! Ah, hvor de pryde
de gamle Pjalter! Ah, mit Liig
imellem mine Børn! O, saa I mig,
en Lovsang vilde Eders Taarer bryde.
Ah, seer min Datter der mig i sin Graad?

Hun stirrer hen mod mig . . . Ak nej!
        Da græd hun ej.

Adams Aand.

Jeg seer hver Tanke dybt i deres Hjerter.
Ak, hver en Taare (Barnets Kjærlighed
dog fryder saligst i min Salighed)
som glindser paa min Baare,
er ej Blikket af en Smerte!
Ha, se denne Søn, som slaar
Graven fuld af Graad og Haar!
Hvert et Haar er udrakt Braad,
        hver en Taare Skeleblik
        af hans Hjertes onde Raad.
Ve, hvis ej jeg vidste vist,
Alle blev som Jeg tilsidst,
Kummer Himmelen da fik!

2. Syndfloden.

(Uvejr og Stormflod. Himlen mat flammende. Paa Fladen af et Bjerg et Altar, hvorom Mennesker forsamle sig.)

Akadiel.

I Farver har deelt sig den Edens Stamme:
her hvid som Dagens rene Flamme,
hist sort som dybe Efteraarsnat,
der gjerrig har slukket sin Stjerneskat,
som om den Stammes Hud var brændt
til Kul, dens Blod for hedt var tændt.
Fra Vestens Synskreds, fra Skovens Skjød
fremtriner en Tredie som Morgnen rød,
fra Østens ud af Teltenes Skjul
en fjerde Ætling som Maanen guul.
Som Dyrenes Skarer paa Steppen der brænder,
hylende jagte af Flammen,
fra Jordklodens Ender
af stigende Hav drives Slægterne sammen.
De studsende skue hverandre.
Men Bølgerne brøle dem nærmere alt;
imellem dem aabnes en fraadende Spalt;
Strandene sig i Sekunden forandre;
de synke for Foden, for Øjet de svinde.
„Til Bjerget! Til Bjerget" er Skarernes Raab,
dets første Tinde
det eneste Haab.
Did styrte de brogede Skarer,
forfulgte af stigende Farer:
gule og røde, hvide og sorte,
som vilde de bryde Skyernes Porte.
Men medens de klatre, Hjerterne banke

hos Alle af samme knusende Tanke,
at Floden kun for deres Synder er kommen,
dens brølende Afgrund er Dommen,
Skyen, som brænder,
Sværdet i Guders hævnende Hænder.

En Offerpræst.

Den sorte Røg af Synd og Suk,
af Avinds Aande, af Smaabørns Blod
over Jorden ruger. Dog skjuler den ej.

Mennesker.

O, kunde den skjule, vi syndede meer!
Havet stiger, Jorden synker,
Skyen er bleven Bølgens Skum.

En Offerpræst.

Os Offerets Røgsky skjuler ej.
De store Guder paa Havets Skjold
opløfte Jordens skjælvende Hoveder
mod Hevnens det gloende hængende Sværd.

Mennesker.

Ve, Dybet til Fodfæste, Lynild til Skjul!
Havet stiger, Jorden synker,
Stjernerne i Dybet gaa.

En Offerpræst.

Vil Himlen atter parre sig
med Dybet? Stormfulde Skyer flyve
liig gule hylende Ugler omkring,
og Bjergene bøje som Kviste sig ned.
Havet sig hæver til et bristende Æg.

Mennesker.

Havet stiger, Jorden synker,
Bjerget svømmer under Sky.

En Offerpræst.

Ve, at I, medens Dagen var klar,
ej Dybenes Magter et Altar gav!
Thi Vreden slaar ej ydmyge graadblændte Blik,
men svulmende Nakke, letsindige Smiil.

Mennesker.

Havet stiger, Jorden synker.
Hvor er Himmel, Jord? Kun Dyb!

En Offerpræst.

Thi, hør! ej eget Altar slaa
de vrede Guder, om Alt forgaar,
Ene, midt i det endeløse Hav,
det knejse som et Minde over Livets Grav
og som et Minde, at eet Hjerte dog var fromt:
Det, som oprejste det. (Alteret skylles væk.)

Mennesker.

Hver forbande nu sin Broder, han hvis Synder dræbe dig!
Himlen Jordens eneste Gave Altret, har forskudt. O Ve!
Hvor skal vi fra Hevnen flygte nu i Guders vrede Mulm?
Dødens Sværd er paa vort Hoved, Dybet gaber ved vor Fod.

(De fly. En Moder taber sit Barn.)

Moderen. (Famlende efter det.)

Hvor. . ? — Ak, Dødsens Mulm,
befol dig Guderne at sænke dig
imellem en Moder og Barnet?

Bølgen skreg? O tys!
Mit Barn, hvor er du? Jeg skal fly med dig.
Din Vugge jeg har jo i Skjødet.

Fæle Lynets Lys!
Mit Barn er skyllet op paa Klippens Horn:
et Dyb er mellem Moder og Barnet?

Heller kunde da
et Dyb mit eget Hjerte kløve — — —

(Styrter sig i Vandet.)

Skrig, Barn! og led mig, Lyn!

(En Mand kommer drivende paa sammenbundne Træer. Den svömmende Kvinde omfatter hans Flaade. Han stöder hende væk.)

Manden.

Ha, skulde jeg ej nyde af min Kløgt,
der lod mig ride paa og tøjle Vandet?

Du skulde leve? Jeg — jeg skulde dø?

(Et Lyn viser Moderens Liig.)

Ha, ve, min Moders Hjerneskal jeg knuste!
Ve mig, jeg sejler i min Moders Blod!

(En Hob Mennesker klatrende opad en Klippe.)

En gammel Kvinde.

Dreng! Dreng! — au, bruger du din Farmors Ryg
bort! bort! — saa krum, til Stige . ?

En Dreng.

Eja, Vandet
er efter mig . . o holdt mig Bedstemo'r!

En Mand.

(Styrter Kjellingen ned.)

Hør, hjælper mig!

Hans Sön.

Tag *mig* med Fa'r, o Fa'r!

Manden.

Gaa! du har dine Been! Saa slip mig Dreng!

(Spænder Drengen ned.)

. . Hør hjælper mig! Du gode Mand, hal op
min Sæk. Der er min Skat . .

En anden Mand.

Ha redder du
dit Huusgeraad, og kaster bort din Søn?
Gjør Plads for Drengen der, som skjælver . . Ha,
Du sidder paa min Moders Liig . !

Hans Sön.

Hjælp Fa'r!
Han der med Sækken dræbte Bedstemo'r,
og styrted lille Tubal ned, hans Søn,
fordi han hang i Sækken!

En anden Mand.

(Styrter Manden med Sækken ned. Han river anden Mands Sön med sig.)

Ned da! ned!
O ve, min Søn . ! O! o!

En Yngling.

(Træder paa en Piges Liig.)

Anah! Anah!

En Mand. (Fra Toppen.)

Du træder paa din Brud,
som paa en død, opskyllet Fisk.

Ynglingen. (Knæler ved Liget.)

O, Anah!
Det er ej Anah!

Manden.

Snart da Vandet skal
din Anah vaske, saa du kjender hende.
Ah, vil du op endda? ej dø med hende?

(Styrter opad med en Kvinde, der har et Barn i Armen.)

Kom Kvinde, lad den Lille ligge . . Ha!
Kast, kast din Byrde! (Kaster Barnet bort.)

En Mand. (Fra Toppen.)

Bliv nede med din Vanvidskraft! . Jeg lever!

Manden med Kvinden.

(Styrter Alt ned om sig.)

Kom! kom! væk! væk! Ve! Dødsens! Ha!
Hvad klæber mig om Benet? Ha, hvad Tang?
hvad Græs! (seer sig om) O ve: min Faders Graahaar!

Kvinden.

O frels mig ikke! Jeg er uden Børn.

Manden.

(Arbejder sig med sin Kvinde op paa Toppen. Brydes med den Mand, som havde den inde for.)

Ha, bort! Her er ej Plads for Tre! Du dør!

(Styrter ham ned.)

Kvinden.

Hvi bleve vi ej slugt i denne Syndeflod,
da du har Foden glat i Faders Blod,
og Barnets Skrig i mine Øren holdt?

Manden.

Vi ere nu som Adam og som Eva:
vi holde Livet inden vore Arme,
og dette Horn af Fjeldet er vor Jord,
og denne Ørnerede Paradiset.

Kvinden.

Se, Mand, hvad kommer hist? Et Bjerg, som flyder?

Manden.

Ah, det er Noahs Bygning, ham man spotted
da han arbejdede med sine Sønner
og spejdede mod Himlen. Ha, hans Kløgt
er værd, at alle disse Slægter døde!
thi nu maa Dybets vrederejste Ryg
jo bære Manden? Havet er hans Slave.
Hvor stolt det glider her forbi
det Tempel for en Adamsætlings Aand!
Det suser Spot til mig fordi min Sjel,
skjønt Hav og Himmel drønte, endnu sov
og skjønt hver Kvist, som drev forbi,
mig burde lære hvad den Noah lærte.
Af Skam jeg burde styrte mig bagefter
i denne hvide Elv, der følger Snekken,
hvis du ej var her, Pyrrha, og mit Haab.

(Brune Mennesker forsamlede ved Ganges.)

En Mand.

Paa rappe Heste, høje Dromedarer
fra Vestens Sletter ere Bud paa Bud
hidkomme for at smelte deres Skræk
i salige Hindostans milde Sol.

En fremmed Mand.

Vi ere
ej længer Flygtninger, thi vi har seet
fra Dhavalagirs Top, at Himlens Brand
er slukt, at Dybets Svulmen sank som Røg.
Lyksalige Hindostan, Guders beskyttede Slægt,
du frydes ved guddommelige Ganges!
Thi i sin Harm retfærdigt standsed Dybet
ved de Gudfrygtiges Bredder: Himalah!

En anden Fremmed.

Ja salige Hindostan, du svømmed over
det vrede Dyb, som Lotosbladet. Se,
da Dschagatai, før Jordens høje Hjerte,
blev til en rundtomskvulpet Strand, da saa vi

det hele Vestens Liv, som gjorde Frats
og Pischons Bredder lige Jordens Mund,
der, altid ædende og altid leende,
med Skrig og Skvaldren Himmelen forhaaned,
som splintrede Lemmer af et Liig at drive,
at tumles, at klæbe sig til vore Bjerge.

En Mand.

Ja, Guders Vrede er ej blind som Mandens;
idet det farer, aabner Lynet Øjet,
og Hevnens Sværd sin Haand bag Stjernen har.
Vi sank ej; thi, som Hines, var vor Haand
ej fuld af Blod, og Smaabørns Bloddamp ej
vor Himmel mørkned; reen og sød som Ganges
vor Fromhed var, og Guderne Det saa.

En anden Mand af Folket.

O tal ej saa! Er vi ved Skræk ej tugtede?
Er Skræk ej Straf? Erindring om en Rædsel
ej Tugtensriis? Vi vare jo som dømte
til stivt paa vore Brødres Død at stirre?
I vore Bjerge gjenlød deres Suk.
Og dømte ere vi jo til at feje
den store Dødsplads reen, hvor Ribbene
af vore Brødre hænge rundt om Palmerne?
Mon Dyrene ej vare fromme? Dog
de maatte fly i lange Rader, og
vi Mammuth saa i Dødsskræk søge op
mod Nordens frosne Sumpe og dets Iismark;
sig hele Flokke samlede i Huler,
og Vandet skylled efter dem, og lukte
med Dyndet deres Grav.

En fremmed Mand.

Hindostans Slægt, hvis palmebrune Farve
det rolige Tusmørke viser, hvori
det Menneskehjertet er tilladt at leve,
— se du, fra Adams hvide Æt
sig Solen vendte, for sin Hevn ej se!
Kun Een sit Huus, Seths Afkom, Noah, frelste;
thi, se, hans Kløgt, paa sammenbundne Træer,

ham løfted til Chaldæas Fjelde let,
hvor Tusinder, hans Brødre, i Flugten for
det skyllende Dyb, med blodige Fingre hang.

En Mand.

Ja Disses Jord var skjult af Offerbeen;
og Folket var saa hvidt, da Angsten ved
de blodige Ofre havde bleget det;
og deres Børn kun Synd og Syndskyld arved.

En fremmed Mand.

Meschias' og Meschianes blege Æt,
der gjorde Kaukasus til Liigsteen og
den sorte Ørk til Baare for hver Fremmed,
til Dynd er knust, da mod hinanden Himmel
og Dyb sig knuged. Kun een Mand og Kvinde
paa deres Brødres Pander stege op
til højest Tinde, hvor de leve.

En Mand.

Ja Disses Hjerter svulmed saa af Synd
som Kaukasus. Nu er da Ganges' Børn
de Jordens Første og de Sidste.

En fremmed Mand.

Mæt af den halve Jord har Dybet lukt sig.
Det joges af det røde Blus paa Himlen
fra Vesten ind, og har nu efterladt
om Kaukasus en Ring af sorte Have,
et Gab i Jordens Midte fuldt af Øer
(som Noahs Japhet tog til Arvedeel)
der ligge, lige Levningsbeen, igjen,
som Gravhøje over sjunkne Folk.

En anden Fremmed.

Se Frat
og Pischon fandt igjen ej deres Baner,
og Nil, de sorte Menneskers dybe Skille,
alt kjæmper sig et nyskabt Land igjennem,
et Land af Dynd, hvor før imellem Bjergene
sig Havet skar.

En Mand.

Men Hindostan blev urørt,
da Jorden skabtes om. Det er det Ældste.

En anden Mand.

Paa Elefanterne — se hvor Mandens Skræk
sin Kvindes og sin Afkoms Taarer stivner! —
hidkomme Sydens mørke Folk.

En fremmed Mand.

Ja kunde
min Sorg og Kvindens Taarer vejes, da
ej Elefanten bar os; vi da laa
med vore Brødre under vore Strande.
Thi se Kambodja revned fra Malakka!
Vulkanerne udspyede Vand og Ild;
i Syd er hele Landet skyllet bort
som raadent Kjød; en Hær af Øer,
som Been paa Dødens Val, som vilde Haar
paa sorgfuld Moders Skjød, nu ligge spredte!

En Mand.

Men Hindostan som Jordens Hjerte,
men Ganges som Jordens Pulsaare er;
den Himlen ej vilde knuse og splitte,
at ikke hele Jorden skulde dø!

(Röde Mennesker forsamlede paa Chimborazzo.)

En Mand.

Ah, Jorden skjalv da for at føde? Se
fra Andes, hvor vor Jord er voxet — ha,
udbredende sig i Havet! Vælted Havet
mod Østen sig at sluge Østens Lande? —
thi se mod Øst det endeløse Land,
hvor før var Hav! se Landets store Floder,
hvor før var vilde Strømmes Gang i Havet! —
og, skvulpende i Dønninger tilbage
paa denne Side gjorde Chiles Kyst
saa stejl og lige, og Panama smal,
da det igjennem denne Lænke vilde

sig bryde, for sit Løb igjen begynde?
Før syntes vi vor Jord var liden, kun
en Bjergekrands, der kløved Havet . . Ah,
nu se vi ikke Havet meer mod Øst;
men kun dets Kilder i disse Landets Floder,
der stige fra de gamle Tinder ned
at maale og besee de nye Lande.

Akadiel.

Mennesket tror,
at Himlen, Guds Barm, kan fyldes saa fuld
af Suk og rygende Synder fra Muld,
at ud den maa briste og knuse hans Jord,
til Intet tilbage knuge det Alt,
Livet saa herligt har formet og malt,
det splitte paany ad i Chaos'ets Damp,
der først ved Livets og Dødens Kamp,
som Livets Sejrsbytte, dynged sig til
en Jord, der rødmed i Lysets Smiil.
Han tror, at Jorden, det Døde,
for ham, for Aanden, skal bøde,
som, dengang det Evige Liv ham gav,
fik Løn i sig selv og Straf.
Øjner han Spor
til Kræfternes Kamp i hans Jord,
fræse Vulkaner, æse Oceaner,
Sig ene Aarsag og Offer og Maal
for Striden han aner.
Visner hans Ager, tømmes hans Skaal,
han skjælver, og tror:
„mig Himlen maa hade; min Synd er saa stor.“
Fyldes hans Lade med Dynger af Frugter,
han smiler, og tror:
„min Fromhed seer Gud, min Dyd er for stor,
mit Offer Han lugter.“
En Kamp som Elementernes nys,
da flammende Sky var Dagens Lys,

da vildfarne Stjerne i Livsensgjær
    brusede Jordkloden nær
og Dybene steg den imøde,
i Menneskeheden vil rejse sig, naar
Sandhedens Blus over Hjerterne staar
og kalder dens Vidner at bløde.

3. Herredömmenes Oprindelse.

I. Kongedömmet.

(En Mand omringet af sine Sönner.)

Manden.

Oprejser Eder, Sønner, under Spydet!
I, mine treti Arme, jer udbreder,
og sammendriver Folket ved mit Telt!

Manden. (Til Folket.)

I samled inden disse Bjerge sammen
jer Teltehob, at Alle om den Enkelte
et Hegn af Arme kunde flette, saa
han ensom ej blev Dyrs og Fiendes Rov,
og for at vogte og at nyde sammen
jer Rigdom. Men, hvo er i denne Hob,
der dreves sammen jo af Angest, for
at Hver kan finde Ly indunder disse
isammenstukne Hovder — Hvo er som Hjertet,
det Styrkens Æg? Hvo er som Middelstøtten,
hvortil de Alle læne sig i Nøden?
Mon ej den Rigeste? Mon ej den Stærkeste?
Og Hvo er riig som Jeg blandt mine Hjorder?
Og Hvo er stærk som Jeg blandt mine Sønner?
Hvo riig? Og dog, var Jeg end arm som I,
min Styrke skaffed mig dog Rigdom atter.
Saa er min Styrke da min bedste Rigdom,
min Ønskehat, min Pung, som ej kan tømmes.
Men — ha, hvi gav mig Himlen Styrke blandt
de Svage? Hvi i Eders Armod Rigdom?
Mon, at jeg skal blandt Eder meest arbejde,
naar jeg har Magt til Eders Sved at tage?
Mon, at jeg skulde give bort min Rigdom,

saa den blev Armod, Eders Armod Rigdom?
Hvad Velbehag i Styrke, naar den ej
kan hvile? hvad i Rigdom, naar den ej
kan dynge sig? Ha, Alt skal voxe jo!
Den Svage skulde frydes da som jeg?
Maa alle Dyr for Løven trælle ej?
Naar deres Fedme blomstrer, han dem plukker.
Er jeg ej som en Løve i mit Folk?
Se, mine treti Klør i mine Sønner,
der bævre alle af mit stærke Blod!
Se, denne Hale bag af mine Trælle,
Hjemfødninger, der leve i min Skygge
i frydfuld Ro, og fødes af mit Fad!
Hør! See I ej, at ingen Fiende nærmer
sig mine Hegn? Saa vil jeg frede Eder
for Vestens sorte Folk, der svømme over
vor Flod, forfærde os, som om vi saa
vore levende Skygger, og fortære Eder,
— hvis I vil kalde mig for Eders Løve;
jer Nakke bøje under denne Fod;
jert Liv i denne Kjølles Skygge sætte:
jer Ager give mig, men dyrke den;
og bringe mig det Bedste: hvis I ville
mit Telt med eders Døtres Skjønhed pryde,
og Eders Æt for min Æt være Slaver,
som, Fædre, I og Alle ere mine,
ifra min Ældste, til den Hyrde, som
med Svinet æder Olden.

Folket.

Vær vor Hersker!
Thi vi din Kjølle frygte.

Manden. (Falder En med sin Kjölle.)

Saa da splintres
Enhver, som giver mig ej Skat og Trældom!
Hver, i hvis Pande Jeg seer malet Trods!
Hver, i hvis Mund er ej min Viljes Gjenlyd!
Hver, som betvivler, at jeg er hans Lemmers,
hans Livs og Døds, hans Sveds og Rigdoms Herre!

Folket.

Vort Liv er i din Haand, vor Sjel er i
dit Blik, vor Vilje i din Mund, o Herre!

Manden.

Hvor standser vel min Magt? Ha, den maa rulle
som Alpens Sne! Mon der er bedre Folk
end disse Trælle i de andre Skove?
Min Fryd og Rigdom voxer med min Magt.
Saa rulle den da, til en Guds den ligner.
Rejs Eder Folk! grib Nogle Sværd og Fakler,
og Andre svinge Spydene fra Hesten
og Andre gjennem Horn forkynde Alle,
at de for Jordens første Drot maa knæle!
Hvo har den bedste Hest? Den jeg bestiger;
thi Eders Bedste er jo mit. Ha, nu,
naar jeg befaler: „brænd, og myrd, og dø!“
saa brænd og myrd og dø! Og vi skal være
som Løverne: vi æde vil vort Bytte;
og som Hyænerne: vi bli' ej mætte!
Se, rejs et Banner og et Mandehoved
paa blodigt Spyd! Naar Banneret saa hvifter,
og synes slaa sig tyvedobbelt ud,
betyde det vort Mod og Blod, der vil
sig brede over Jorden! — Ha! Og denne Krone
jeg sætter straalende nu paa mit Hoved,
til Mærke, at den nu er Jordens Sol!

(Hæren drager bort.)

En Mand.

Ja, vil du være Løve, vil jeg være Ræv!
Hersk du om Dagen! vær du Dagens Konge!
Til mig skal Natten skatte!

(Plyndrer de tomme Telte og Hytter.)

En anden Mand.

Ja, vil du være Løve, vil jeg være Ulv.
Vil Jorden ikke bringe mig sin Skat,

saa maa jeg straffe, og den tage Selv.
Den Ret du lærte mig, du *förste Konge.*
(Myrder förste Mand og tager hans Bytte.)

II. Præstedömmet.

En Mand.

Vel, Konge, vær du alle Nævers Konge!
Din Arm er stærk, min Arm er svag, men skulde
min svage Haand da trælle for din stærke?
Jeg med vil herske; og mit Herredømme
skal være stærkere end dit! Lad Kongen sidde
paa Jordens Nakker; Jeg paa hans vil sidde.
Hersk ved din Arm! Jeg hersker ved mit Hoved!
Hersk over Armene! Jeg hersker over Hovderne!
Du skjælver, Konge, som din mindste Træl,
for Himlens Kræfter, som skal vorde mine,
for Jordens Syner, som jeg gjennemskuer.
Fra Fjeldets klare Top jeg stirret har
i Nattens Dyb, og givet Stjerner Navn.
Jeg vil dem fra min vide Offerkaabe
udryste over Kongens stolte Isse.
Se, Han med Folket, som for Alting skjælver,
der er en Tomme over Alles Hovder,
sig bøjer ned i Støvet, naar jeg stiger
fra Fjeldet ned med mine Stjerneguder,
at sætte mig paa Alterne, hvor før
de ofrede til deres dunkle Skræk,
og søgte Gravens Mulm med Blod at lysne!
De tro nu Intet, eller Hvermands Tro
er formløs Sky, hvori hans Hjerte svømmer —
nej, eller Taage formet efter Alt
som skrækker ham. Men jeg skal danne, efter
min Lyst, den Sky, og fylde den med Guder;
og denne regelløse Tro (saa Den,
som bor paa Stranden, dyrker sorte Bølger,
og Den, som bor paa Bjerget, dyrker Stormen)
jeg former efter mine Indfald, naar

jeg siger lydt fra Tempelet, mit Slot,
at Jeg, de store Guders Højtbetroede,
den former efter Disses Vilje, efter
de høje Stjerners Baner, hvor den tydes.
Da Folket skal om Guder bede mig,
og jeg skal sende Skrækkenssyner som
min Trælleflok. Da, Drot, beherske Du
ved Frygt kun Folkets Pandeskaller! Jeg
ved større Frygt skal Hjernerne beherske!
Thi Stammerne jeg sanker til een Tro,
nu da min Stammes Altar jeg har rejst
til Mærke for de Andres, nu da Jeg
ifra min Stammes Offerpræst har kaaret
mig ud til Alles Offerpræst.

En Mand.

Stir Du kun i Nattens Bug! Spaa af Stjerners Flugt!
Jeg vil see i Fuglebug, spaa af Tarmens Lugt.
Som til dit, skal Folket og til mit Alter stimle,
tro, at jeg i Dyrets Bug gjennemskuer Himle.

En anden Mand.

Rædsels-Guder skabende, skræmmer Jorden du;
bøjer under Præstestav Alles bange Hu.
I dit offerblodige Spor sniger jeg mig tyst,
hænger Amuleter paa hvert et bange Bryst.
For Guld og Ære vil jeg lære dumme Folk en List:
din fæle Gudfloks Vrede tæmme med en Trolddomskvist.
Med Troldmand og med Spaamand har Offerpræsten Pagt:
indunder deres Stave er hele Jorden lagt.

Akadiel.

I lange Rækker af Kroner Jorden
er lænket vorden.
Og Hjerterne til vilde Offerflammer
nu blusse sammen!
Gjennem Offerhymner, gjennem Sejerssange
hyler Ofrenes, Slavernes Jammer.

Tyranniet har i Kongen sin Arm oprejst,
sit Hoved i en Præst,
i Trolddomsstave sine Fingerspidser,
der rinde af Blod;
i Kronens demantsmykte Tagger
det viser de skinnende Tænder.

Men, Frihed og Sandhed — Aandens Ejemærke,
i Menneskehedens Barndomsirren henlagt,
bortkastet ej, thi det kan ikke tabes,
om Jorden svam i Blod og Skyen var
ej Blomsterduft, men blodig Offerrøg,
om over hver en Hytte stod en graadig
Tyran, om Solens Lys blev fanget ene
af mørke, slugne Offerpræsters Kaaber, —
ved dybe Greb i Uvidenhedens Mulm
vil hentes ud af stærke Abirieler;
dog atter glide under Mængdens Hænder
i Dybet ned, saa kun dets øverste Glands
i Dybets Aabning, som de Templer kalde,
bli'r skimrende, til Himlens Kræfter selv
det løfter, under Aanders Jubelsang,
heelt op af Dybet, og Klenodet lægger
som Straalering om hvert et Hjerte.
Den Tid skal Støvet kalde „Frelsens Tid."

4. Lysbrud i Mörket. Guldaldren.

Først løfted Barnet Armen, knuste Fluen;
saa sprang en Yngling frem og tynte Panthren;
sig rejste Manden saa, og fældte Løven.
Og Manden hersked over Kvinden og
de treti Sønners Telt. Saa tvang hans Styrke,
der rørte tredsindstyve snoede Arme,
og aanded treti Pile ud paaeengang,
de Svage til for deres Liv at trælle.
Saa blev Han Slægtens Første, da han rejste
et Fædreherredømme; derpaa drog han,
som hele Folkets Konge, ud, og tvang
de andre Jordens Folk, da med sit Folk
(paa begge Sider udbredt lige Vinger,
mens han som Hjertet bankede dem frem,
og Kronen var et funklende Ørneøje)
han omfløj Jorden, til han dalte paa
den sidste Hytte, der i Syden er
— som trukken op af Solen — klinet liig
et Fuglerede, op paa Stylter. Men
saa svang han sig med Hærens Fløjvinger,
som Jordens Midte brede, over Jordens Midte,
og skjød i spidsede Falange-Neb,
liig Nordlysgrene, Hæren saa udover
Iismarkerne i Nord og satte sig
(som trætte Falk, hvis Mod er længere
end Vingerne og Luften, hvor den aander)
paa Dvergens Hytte, der fra Marken knapt
i Mulmet rager op og synes liig
en liden blaagraa Sop.
Saa blev den sidste Pande jevnet da

indunder Mandens Stav; og alle Nakker
(den ranke Baktrers og Jakutens lave)
laa bøjede over Jorden jevnt som Bølger;
og Mandens Herskerbud fløj over let
som Vinden med de sorte Hvirvel-Fodspor.
Saa løfted Barnet Arm og Yngling Bue
og Manden Kjølle og tilsidst et Scepter,
da fleer og flere Undertvungnes Hyldest
hans Kjølles Buler slikked bort, og gjorde
den til en rank og blank Befalingsstav. —

Først laante Barnet kun sit Vuggerum;
sig dyrked saa en Yngling op en Ager,
og fæstetog den af sin Fader; saa
sin Kvindes og sin Stammes Ager ejed
da Manden, Sønnens Hjord og Slavens Sved;
saa tog han ved sin Styrke Folkets Land;
hans Ager slugte alle Folkets Agre;
og saa blev hele Jorden til hans Ager,
med Aftenens og Morgnens Sky til Gjærde.
Ha, Mandens Kaabe blev en Tordensky,
der mørkned Jorden! og den Jordens Rigdom,
han ikke tog, men lod de Andre laane,
blev som hans Krones Affald. Med sit Spiir
Han maalte Jorden af i Riger, lige
tykbugede Elefanter liggende
med barske Blik og Snabler mod hinanden.
Se Hindostan og China og Ægypten!
Se Babylon og Medien og Baktrien,
Assyrien, Arabien og Persis
og Lydien og Skythien og Libyen
og Æthiopien, de Sortes Rige!
Og Manden i sin Krones Ring indstevnte
og maalte Folkene og mærkte dem
med Bannere og bandt dem rundt om Throner
som bedst det lysted: ej som forhen, da,
liig Dyr, de klyngedes sammen efter Farven
og fængslede bag Bjergene sig Selv,

som vare disse Jordens sidste Grændser.
Men Manden paa sin Skulder flyttede
Cimmeriens Mulm og Jordens Grændseskjel,
og traadte jordomskyllende Ocean
med Foden længer bort.

Først laa et Barn i Moders Hætte; saa
sig fletted Ynglingen en Hytte: saa
udspændte Manden Teltet over sit
og sine Kvinders Hoveder paa Sletten.
Hans Trælle byggede da op hans Huus;
hans Hær det løfted som et Taarn opover
hans Folkes Arner, saa det raged højt
opover lave, hvide Telte, ligt
en Ørnenakke over slagne Duer.
Han bød da Alle samle sig omkring ham,
og bygge Huse rundt hans Borg, og kun
hans Fiender paa Flugten imod Nord
og Syd i Ørknen under Teltet hvilte.
Saa rejste han en Borg i hver en Stad,
som Husenes Konge og som Stadens Horn;
han Porte satte; Mure slog han rundt
som Stadens Arme; planted Spyd paa Taarnet,
som Stadens blinkende Øjne over Sletten.
Da rejste Babylon sig over Sumpen,
i Frat med Marmorfoden trædende,
med Sale, lige Himle, under Himlen.
Se, Ninive kløver Sky med Kobberhorn!
Og stolte Ganges er som Elfentand-
-omkrandste Tunge, der fortæller Hindostan
om Delhis Pragt, den saa i Løbet, og
nu maa fortælle, liig en nys udsluppen
og mættet, frydfuld Gjæst, der ej kan tie
med hvad han nød og saa i Kongens Hal;
dog fører Floden med sig ud til Havet
(den Bølgepøbel) Alabastersøjler,
og Guldkarnisser, som sank i den ned
fra Delhis og fra Agras Overflod.

Se, Maanen hviler sig paa Sardes' Tage!
Og Stjernerne i Stjerneskud sig splitte
paa Samarkandes Taarne! Se Persepolis,
et blankpoleret Kaukasus af Marmor!
Syvarmede Ekbatana og Baalbek,
den Ørknens hvide Dugkrystal,
og Skythiens Asgaard, liig et Ural af
den graa Granit til Tanais Sletter tryllet!
Som Peking, Stæders Hoved imod Øst,
først lettende paa Kupler Morgenrøden
er Memfis Stædernes hundredringede Hale,
der, bugtende fra ene Nilbred, dukker
sig under, men i store Hvirvler snor
sig paa den anden Bredde op, som for
at række og at slynge rundt sig om
den Jordens Vægtstang, som er sjunket paa
Syenes Brønd, hvorefter Theben ogsaa
med hundred Munde gaber.

Først Barnets Lov var Maven; saa blev Hjertet,
der Straffe skrev med svulne Vredesaarer,
og Mildhed kun ved bløde Slag dikterte,
for Yngling Lov; og saa blev Hovdet Mandens,
og saa blev Manden hele Folkets Lov.
Men da i Folket Manden blev som Hoved,
og hele Folket blev som til een Mand,
med Mures Muskler, Marmorstæders Knokler:
blev Manden, da sit Folk han løfted som
Retfærdighedens Arm, Aljordens Lov.
Hans Scepter blev Retfærdighedens Vægtstang;
og, som han dermed Land og Grændser maalte,
saa gav han Folket Vægt og Maal, og Sceptret
blev Krigens Sværds og Fredens Alens Mønster.
De Tapreste til dem at tvinge, som
den vise Orden, Mandens Vilje, trodsed,
hans Sønneæt, til Eje gaves Jorden,
som de med Blodet vunde og forsvarte,
idet med blodige Hjelme de den dækte,

og Nogle Hjelmen lagde, Kroner løfted.
Se, Krigerkaster, Kongestammer rejste
sig da som Folkenes Aasyn og som Arme,
der, uden Arbejd, laa til Kamp beredte!
De andre vare kun som Folkets Mave,
og Agrens Furer bleve Landets Indvolde,
foragtede, dog overladte til
i Ro at være Folkets Rigdoms Kilder.
Og Nogles Fingre bøjed han til Kunster;
da Smedjen klang, og Mejselen blev liig
en Skabers Tordenkile. Ved sin Kvinde
da lærte Manden Jordens Kvinder Spolen
at slaa i Takt med Hjertet, hvorpaa Livet
af Livsensaanden — den i Alting Aandende —
udspindes og de røde Kinder væves,
og Jorden til en Veddekamp at tvinge
i Frugtbarhed, saa deres Drengehoveder
de saa, naar Majsen bøjede sig gylden.
Hør, da sang de Alle
om Isis, Ceres, Frigga og Athene!

Saa Manden Jorden tog, for den at dele
med Scepteret i Ejendomme ud;
og Magten tog han over Jorden, for
med Dommersværdet Ret til Hver at skifte.
Den, som i Sumpen Dragen sondersled,
og kasted Korn for Slangeæg i Dalen,
fremhalte Skovens Voldsmand af hans Hule,
oprejste Konger over Landene
og Herrer over Stæderne, og Dommere
til Konger gjorde han paa Torvene,
men Alle fast til Guders Love bandt han.
Naar Tyven greb i Mørket, greb han over
det skarpe Dommersværd, og Morderdolken
paa Retfærds Skjoldhvælv brast ihvorsomhelst
han stak, og sprang tilbage i hans Bryst.
Selv Skoven delte han; hver Vaand fik Ejer,
sig Kysterne med Lov og Hævd tilegned

de fjerne Bølger. Alt blev Ejendom,
og løb ej længer mærkeløst i Chaos.

Som Brødres Huus de store Stæder bleve;
og Landeveje, liig Kanaler, hvor
de rige Dromedarer sejled, og
Kanaler, fulde Skibes Landeveje,
imellem Stæderne blev liig de Stier,
der gaa fra Nabohuus til Nabohuus,
saa sikre, at i Midjenat de vandres.
Som Naboer, der til hverandre løbe,
for Brød og Ild og Vand at laane, da
sig hented Kolchis fra Ægypten Korn,
Ægypten Guld fra Æthiopien,
fra Thracen hentede Phønizen Viin,
og Baktren drog til Sidon efter Purpur.
Nu lyder Menneskets Trin i Marmorhal,
hvor Vaaben hænge blot til Stads; og gjennem
Krystallet seer han alle Elementer
derudenfore trælle for hans Lyst.
Han flyver over Jorden liig en Tanke;
dog hviler han, thi, se, paa blanke Vogn
han ruller over Bjerg og Dal som Tordnen;
han farer over Bølgen paa sit Sejl;
ham Elefanten bærer, mens han sover;
han ligger rolig, medens Jorden maa
forbi hans tankefulde Øjne løbe.
Nu plyndrer Manden ej sin Kjortel meer
fra Ulven, Kvinden sin ej fra Pisangen.
Ej hule Løvehoved sidder længer
til Skrækkebillede paa Mandens Isse;
men Sølv- og Staal-Hjelm, Stjerner lige, Krone,
liig Solen og Turban som Morgenskyer.
Dem hyller Purpur nu og Silke, saa
selv Oldingen er livlig Sommer liig.
De see hinandens Aasyn kun, som Solens,
til Tegn, at kun de skulle hos hinanden
det Aandige søge. Derfor sig forelsker

nu Aasyn sig i Aasyn; ej, som før,
da Dyr de ligned, Lænd i Lænd.

Se, Jagten, Mandens strenge Haandværk,
mens Kvinden efter Jordens Rødder roded,
er bleven til en Leeg! Med Pragt han skjuler,
at han en Dag de Funker lader gløde
af Myrdelyst, han har i Aaren. Hunden
maa snuse foran ham, istedetfor
han spored selv tilforn indunder Løvet,
og løb med aabnet Næsebor mod Vinden;
istedetfor hans vilde Opjagsskrig
maa Skovens Aande gjennem gyldent Horn
fortælle Echo, at den store Herre
betvang en Hare. Og, se her! se her
et Folkenes Krigstog nu! Fra Baktrien
en Hær uddrog, at vinde Indiens Rigdom;
og Indien, lige byttelystent, sender
en endeløs Række over Fjeldene.
Ægyptens og Chaldæas lange Rader
fra Vest til Øst hiin Strøm fra Syd til Nord
tverkrydse; Rækkens Hoved bugter sig
igjennem Thibet, medens endnu Halen
ved Eufrat rører sine Krumninger.
Men fromme Dromedarer er for Hingste,
og Uld og Silke er det Kamptogs Røg,
og Elfenbeen er Kampens blanke Sværd,
og Kryderduft er for de Slagnes Suk,
og Guld, med Retfærdsvægtskaal-Stempel paa,
og Purpur er i denne Kamp for Blod:
i denne Kamp, hvor begge Parter vende
som Sejerherrer hjem: i Handelsstrid,
hvor Snekkens spændte Sejl er Sølvbasuner,
der raabe ud til Verdens Hjørner Snillets
og Flidens Sejer over Nøden. Se,
i denne Kamp, hvis Valplads er et Marked,
hvis Hære Karavaner, midti Ørknen
liig vandrende Byer,

maa Fliden, Tidens Ploug, og Snillet sejre!
Thi de, som Livet, voxe kun ved Liv;
ved Møje, ny Bevægelse, som Blodet;
men Nød og Dovenskab og vilde Dumhed
kun voxe lidende, som døde Steen,
kun ved Opdyngning og Hensmuldren.
Dog, om de voxede, som hos de Folk
vi kalde Vilde og Barbarer, til
uhyre Dynger, som med smudsig Skorpe
hvert Hjerte overgroede tykt, dog mægted
de ej at værne sig mod Snillets Flid,
saalidt som Jorden, trods dens Sammenhæng
og Vidde, Plovens Tand kan standse, eller
dens Fure, naar den løber, klemme sammen.
Saa skjære Plantestæder ind sig i
Barbarens Lande, og de Vildes Hytter
med Skam sig trække ind i Skovene.
De see med Blusel sig imellem Dyrene
og disse Fremmede; og Sønnen elsker
ej meer det Liv og Magt hans Fædre lærte
af Sviin og Ulv. Som Skovens Papagøjer
de Fremmedes Sæd og Ret de efterligne,
til højt de hæve sig som de paa Jorden.

Saa maalte Manden Jorden som en Stad,
og Staden som et Huses Kammer, saa
ej Bævren eller Bien spotted mere.
Ved Lov og Ret hvert Folk tilskifted han
et Land, hver Stad til Borgere, hvert Huus
og Kammer delte han imellem Brødre.

Og Kongerne kaldte Manden deres Fader,
og Krigerne kaldte Manden deres Høvding;
og Præsterne kaldte Manden Solens Søn
(thi Hjerterne oplyste han ved Love,
med Vinter-Strenghed og med Sommer-Mildhed;
dog skinned Retfærd gjennem Strengheden,
som Vintersolens lunkne Blik i Skyen)

og Folket kaldte Manden deres Gud;
og alle Tunger med forskjellig Tone
ham hylded. Saa langs Nilen klang „Osiris,“
ved Ganges „Crishen,“ „Fohi“ lød i China,
ved Tigris „Belus,“ og i Schythien „Odin,“
hos Celterne „Tuisto,“ og i Hellas
„Dionysos“ „Herakles“ „Zeus“ „Saturnus.“

* * *

Først drømte Barnet kun om Moderbryst;
i Moderskjødet fandt det da sin Jord,
i Brystets Knoppepar sin Sol og Maane.
Sig Yngling rejste saa, og saa sig kastet
i Livets Bølgegang og Brusen — ha,
„Hvo rørte Blodet? Hvo mon Tordnen slog?
Hvo gik i Bølgen? og hvo fløj i Stormen?“
Han vidste ej. Han ofred blot og skjalv.
Saa Manden stirred til hans Blik blev graat,
paa Jord og Himmel, paa de Ting, som skrækked
de Dødelige saa, og ind han hylled
sit Hoved, at det ej af Tanker brast.
Hans Sjel med Offerrøgen steg og dalte.
Hans Tanker syntes snart at fylde Himlen,
omfatte let som Skyer hver en Stjerne,
og see med Solen ned paa Alting: men
med Asken sank de ned igjen.
Han vidste ikke, hvi han ofred hvad
han fra sin Hunger tog; dog dreves han
til Alteret. Han kjendte ej sin Herre,
dog vidste han sig Træl, sig bunden følte.
„Fik Solen Ofret? Hører Stormen Sangen?
og hungrer, mættes Skyen? Ve, se Tordnen
sit eget Offer splitrer! kold gaar Skyen
sit eget Altar over, ligegyldig
sin viede Ild den slukker!“

Da vendte Manden Blikket mod sit Hjerte,
og saa sin Aand — og nu hans Rynker kroged
sig ej som Spørgsmaal, men som Viisdomsstave.

der maale Dybet, finde Himlens Midte.
Da saa i Verden han et udstrakt Legem;
i Stjerneraderne varme Livsensaarer,
saa Solene vare Pulse, Stjernerne
de Aarer, som tilbageførte Blodet,
som i hans eget Bryst; i Bladets Rasl,
i Bølgens Døn, i Tordnens Skrald
Allivsens Aandedrag han hørte;
ham Dyreverdnen var det Legems Nerver,
det ranke Menneske Rygradens Marv,
opstablet imod Hjernen, som da var
de skjønne Skabninger i andre Verdner.
Da saa med Sjelens Øje han et Hjerte
— o som en tusinddobbelt Sol imidten! —
hvis Æther strømmed gjennem hele Livet,
(gjør Løven brændende og rødner Rosen)
saa Liv og Død er kun dets fremad- og
tilbagesvellende Puls; i Hjertet saa han
med Sjelens Fjernsyn, Anelsen, en Aand,
altrørende, al Aarsags Aarsag,
som giver Formen Hensigt og Betydning,
hvis Drømme Menneskeaanderne ere, saa
jo visere en Sjel er, destomere
til Viisdomstanke da er klarnet Drømmen.
Og Mandens Læbe helligedes, da først
den nævned: „Gud" — den Ene — Gud.
Men frem den Lyd (som dengang Vinden blæste
i Vandene) af hvert et Hjerte hæved
en Tanke, Mandens liig, dog bleg og sløvet,
som Jorden, da den graaned først af Havet.
Og Folkene knuste Altrene, som vare
en Form for deres forne dunkle Angst,
og, knælende i Støv, med blottet Bryst,
Ægypten raabte: „Kneph," Hinduen „Akhar,"
og Persen „Zeruane-Akherene,"
Chinesen „Changti," Siamesen „Fta,"
den Sorte „Numbo" og Iisboen „Kutka,"

Malajen „Sommonakodom,“ og Gothen
„Alfaudur,“ og Hebræen „Eloah.“

— Og Manden førte op de Viseste
til Fjeldene, og lærte dem at sanke
ved Solens Lys og Stjerneblus de spredte
Almagtens Trin og Smiil af en Algodhed.
Da, se, han lærte dem Guds høje Tanker
i Tavler male ind med hellige *Tegn.*
Et Æg Alskaberen da viste, som
i sig indslutter Alt. En sløret Kvinde
betegned Guds ugranskelige Viisdom.
En Mand, med Solen i sin Pande malt
og Stjerner funklende paa alle Lemmer,
men endende i Dyrelab, betød
Guds Viisdom, sig i Verden ifra Sol
til Krybet aabenbarende som Almagt.
En malet Slange som i Svælgets Dyb
sin Hales sidste Stjerne slugte, viste
den Evige, i hvem Allivet bølger
(de vide Sfærers Bugnehvælv af Liv
liig Slangens Bugter); og et Barn der sad
med sammenbundne Fødder bøjet paa
et Blad, der vipped midtpaa Oceanet,
dem viste Gud den Hellige, der røres ej,
og smittes ej, og krænkes ej, og rystes ej
ved Verdners Undergang, om Himlen end
blev til et svullent Hav af mørke Suk,
og Jorden lysned op som Solen af
det Blods Udgydelse, Han skabte.
Et Barn, der sidder paa et Sneglehoved,
betegned dem Guds Forsyns sære Gange,
hvis Hvirvler dog hans Viisdomsaande støber
og samler alle i eet Punkt tilsidst:
i Salighedens og Erkjendelsens;
og, se, en Tornebusk i Brand, med Flammer
til Blade, men dog ej fortæret, viste
dem Guds Retfærdighed, der straffer uden

dog selv at røres af sin Vrede.
Den Tid i Menneskehedens Liv, da først
Fornuftens Øje som en Vemodstaare
opvaagnede, og saa sit Maal og Kampen
paa Livets Slette, hvorpaa Aarene
som sorte Valpladsstøtter rage frem med
Erfaringens Paaskrift — den Tid herudenfor
dens Barndoms Hauge, hvor sig snoede,
som blinde Øgler rundt en duftløs Rose,
de tusinde Uvidenheds Affødninger
om Uskylden, og gjorde denne værdløs:
. . den Kamp den gik imøde, med sit Blik
alene rustet, mod Vildfarelsers
og Blændelsers Nordlys, Lidenskabers Storm,
og Lysters Hvirvler, Uvidenheds Taage,
Begjerligheds blinkende Sandser, mod Ladhed,
sig væltende som raadden Damp i Kjødet —
den Tid i Menneskets Liv, da første
„Hvorfor?“ sig rejser som en dugget Torn
i Barnehjertets Rose — denne Tid
afmalte Manden som et herligt Træ
omspundet af en Slange. Og han lærte,
at hver af Træets blanke Frugter var
en Indsigt, og, at Slangens Farveskin
var Sandser, men dens Hvirvelgange Nerver;
at Slangen først har Menneskene lært
at spise af dets Frugter, i hvis Sødme
sin egen Gift den blander. Thi da Smerter
Uvidenheden greb iblinde, og
da Lyster fødte Sorger, tvang Fornuften
frem første Øjeglimt; men stedse
formørkes det af vaagne Lysters Jubel,
af Smertesuk, saa hvert dens Glimt er ligt
en Sol bag drivende Skyer.

Da Tanken „Gud“ var evig malt af Manden,
han malte Himlen i sin Hules Hvælving,
gav hver en Stjerne Navn, idet han døbte

dem i sit stirrende Øje, samled dem
i Klynger og Figurer; og han maalte
det endeløse Rum da med sin Stav,
og satte Jordens Plads i Verdens Buer,
og bandt dens Liv til andre Stjerners Flugt.
Saa vogted Sirius jo, som Hunden trofast,
Ægypten, naar, af Sol befrugtet, Nilen
opsvulmed som et Moderskjød og vilde
fortrænge Jorden bort til begge Sider,
saaat dens brede Voverad blev liig
den Kvindes Veer, der sit Teppe splitter
af smertefulde Fryd (som om hun vilde føde
saamange Børn som Skjødet skyder Bølger)
og halvvanvittig søger Plads. Se, Stjernerne
er Skibenes sikre Ror og Styrmands-Øje:
saa hvor paa Himmelen de svæve, svæve
som blege Skygger Jordens Skibe efter!
Og efter Stjernens Baner skyder Ploven
i Muldens sorte Nat sin Bane hen.
Ja Manden gav de Børn (de Jordens Vise!)
som sadde ved hans Fod, de Himlens Stjerner
til Fakler, hvormed ind i Himlens
det Helligste og gjennem Gravens Dybeste
de lyste sig. Thi sig af Hine rejste
da Nogle op og sagde: „Mester, du
har lært, at Gud du i dit Hjerte fandt:
Se, vi i vore spejded, men da aabned
sig blot den vide Tomhed!“ Manden da
med Haanden strakt mod Stjernerne dem lærte
med Legemets Øje finde Hvad de ej
med Sjelens Øje mægted at opdage.
Han lærte dem med Sjelens Øje see
igjennem Legemets Øje atter gjennem
de aabne Stjerneøjne, der beskue
Guds Storhed.
Saa malte Manden da paa Templets Vægge
Kalenderen; og af den malte Tanke „Gud“
fremkom, som Slangen der af liden Klump

udskyder endeløse Ringe, atter
en Viisdomslære, gjemt i ***Hieroglyfer,***
om Sundhed, Velfærd og om Frihed,
om Dyd og Last (de Sandheds og
Vildfarelses Ansigter, der gjøre Hjertet
tvemasket) og om Tro og om Udødelighed.
Da Talens lette Vind han formed i
Bogstaver evig; Manden skrev da Vedam
og Yking, Zendavesta og de ti Bud.
Han satte deri Hjertet Lov og Ret,
som Kongen satte den for Haanden; og
han maalte Bueløbet af for Tanken,
som Gud for Verdnerne, da sig hans Viisdom
med Kræfterne udrusted; og for Haabet
han maalte Pusterummet og dets Svingning;
og udenfore Tankers tætte Verdners
og Haabets lette Aandekredses Buer
han viste det Uvisses Chaos (som
sig ej til Tankeverdner end har samlet)
ligt Taagestjerner, og deruden om
igjen da Vidløshedens Tomme, indtil,
naar Gravens Bog sig aabner, Jordens Kundskab
en Verdensviisdom bliver.
— Saa lærte Manden Mennesket at male
dets Tanker af i Tale og i Digt,
og lærte det, i Tegn og Skrift og Farver,
at give Talen evig Lyd.
Som Tankens Tunge blev da Grifl og Pensel,
saa gav han Følelsen i Fløjten og
i Plekteren dens Tunge; og han lærte
at gjøre Jublen tryllende i Fløjten
og i dens Vildhed nøgen-skjøn paa Cymblen,
og Jammeren melodisk-sød
(saa den ej gjorde Hjertet ligt et Aasyn
fortrukket, men, om sorgfuldt end dets Træk,
dog regelmæssigt) ved at sende gjennem
Citharen Klagesukket.
— Saa lærte Manden sine Sønner da:

den Mandens Æt, som blev de Vises Kaster,
og ligned Folkenes Hjerner. Men fordi
nu Disses Kundskab voxte fra en Nød
til Verdners Størrelse, hvor midti laa,
som Kjernesolen, Kundskab om sig Selv
og Gud — fordi de lærte Mandens Viisdom,
at maale Jordens Vej og Stjernens Flugt,
og kjendte Livets skjulte Kræfter,
(saa Syge knælede paa deres Vej,
og Halte de bød gaa og Blinde see,
i Ilden gik, og aade Slangens Gift)
samt kjendte Gravens Haabs Udtydning
(den Regnbu-Bro imellem Tilværelsens Dyb
og Bestemmelsens Højde) og saaledes
forstod at kige fra det ene Liv
og til det andet gjennem Graven, som
om den et Seerør var, saa kaldte Folkene
dem „*Hellige*,“ og „*Vise*“ og „*Profeter*.“
Men Manden, som af disse kaldtes Fader
(Han som til Folkenes Fosterfædre danned dem)
af Menneskene blev nævnet da „*den Helligste*,“
„al Jordens Viisdoms Ophav.“ Hør, da lød
hans Navn i Jordens Tungemaal som helligst;
som „Hermes, Mimer, Zerdusch, Jo og La,
og Buddha, Menu og Confutse, Moses.

Akadiel.

Denne Alder Mennesket kalder Guldets Alder.
Ve! snart den falder
i Offerblod ved Altrets Fod.
Ve! Slavers tunge Aandepust
med Ir den dækker snart og Rust.
Snart skal den, fuld af Kobberofferknive
og Krigskobberhorn, til Kobberalder blive.
Tyranners Jernsceptre saa ville rage
frem af Jernaldrens tunge Dage,
hvor Kronerne ere det eneste Guld.

Thi Kronebærerne — o sløve Menneskeaand,
som selv sig slutter i Slavebaand,
for engang, naar Lænkerne gro for dybt,
saa Smerten vækker, at finde sig sammentrukket,
vanvoxen, vanvittig i Throne-Lukket! —
iblandt Millioner er ene fri.

Af Kvinde fød,
Han gjør sig til Gud i Muld,
behersker sin Broders Liv og Død,
ja Tankefostre i Hjertets Skjød,
halvfødte Suk og Tusinders Smiil han former
alt eftersom hans eget om Læben sig ormer;
sin Kaabe med Blod han forgylder,
og Slavernes Masse knæler og hylder,
slikkende Broderblodet af
hans Kaabe og hans Kongestav.

Som Præsten kalker af Folkets Hjerner
op Altre og atter med kilden Skræk
for Tempelvægges dunkle Træk,
for Trolddoms-Kviste og Afguds-Stjerner
opfylder Hjernernes tomme Skaller:
saa Kongerne Folkets Nakker binde
isammen, og deraf — hvert Folk et Bundt —
de Throner bygge paa Jorden rundt.
Snart knejse tusind (og hver et Minde
er over en Frihed) i gyldne Haller.
Friheden er i Tyranners Magt.
— Abiriel! hvor er din Styrke forlagt?
Deler du døsig Lastdyrets Ro?
ønsker du kun som Kaalen at gro?
fryder dig fro at du tør
aande og sole dig dog som før?

Sandheden er til Bedraget forraadt!
— Abiriel! Abiriel, i Muld og Nat!
Dit Legem er krumt i Despoters Lænke.

Din Aand i sløv Uvidenhed skal
stirre sig dum paa en Tempelhal?
    befales at tro?
    forbydes at tænke?
indvendig fortæres af Laster,
mens udvendig Aag om dig Herskeren kaster?
Ve! Konger og Præster isammensvorne!
Frihed og Sandhed forlorne!

Stir da, ulykkelige Menneskehed,
i flygtende Aarhundreders rygende Fjed!
stir over dampende Vale,
gjennem rygende Tempelers Haller,
over sjunke Throner,
gjennem brustne Kroner,
over Aarhundreder, højnende over
    sovende Slaver
Lænker og Been, Monumenter og Grave,
gjennem Sekuler, der sig rugende holde
    liig sorte Volde,
    liig Borge faste
om nye Vildfarelser, gamle Laster!
Og skimt da Et, som bryder gjennem lyst,
med Straaler om sit Hoved (første Aar,
det rejser rødmende fra Jordans Kyst)
idet det stiger over Dynger af
Aarhundrede-Brødrenes Liig,
saa ned de synke, og evig bort,
    som Støv af Grav,
den fule Stank af Trældoms Lyster
    ryger sort!

Da, støvklædte Himmelske, er
eders værste Jammer sin Ende nær.
Den eneste Gud erindres igjen
    fra Himmelen,
og Aandeverdenens Lov, henblegnet,
paany i Hjerterne vorder tegnet.

Afguderiet, Uvidenheden
faar Banesaar.
Den værste Tid da sin Fylde naar
Dog dør den Tid,
som bringe vilde Aljorden Freden,
i blodig Strid,
og vorder kun bedre Tiders Vaar.

Da løfter Eder, Millioner!
Abirieler, I Aander stærke,
da maa I haste
bag Fortids Grave og Mindesmærker
jert Aag at kaste!
Med brudte Lænkers Raslen I skræmme
de blege Tyranner fra Borgenes Gjemme!
de Brødre, som Tusinders Frihed tvinge
vil indenfore en Krones Ringe!
Da bryder Svøben! da knækker Spydet!
da knuser Altret, hvor Præsten bød,
og Blodet af Eders Afkom flød!
da lyser med Fakler i de Orakler,
hvis Huler vare det Mulms Cisterner,
der overskyllede Eders Hjerner!

O Menneskehed,
knæl da, Broder ved Broder ned!
bryd da, Læbe med Læbe, ud:
„Himlen meer ej deles efter
Altrenes Kvadrater; Jorden kløves
ej, og røves meer ej af Tyranners Sceptre.
Blodige Kroner, Bøddelstaal,
Trældomsfakler og Offerbaal
glimte meer ej over Jorden.
Gjennem Præstemulm, gjennem Kongetorden
Frihedens Morgenrøde,
Sandheds lyse Dag
straaler under Himlen, nu eet Tempeltag;
daler ned paa Jorden,

nu eet Alter vorden
for Brødrekjærlighed.
Jordens Aander gløde
i friske Hjerter nu,
Frihed er Aanders Hjerte, Sandhed Aanders Hu.
Jordens Aander alle
ned i Støvet falde
den Evige paakalde.
Hver sin Thronehimmel i egen Pande har.
Hver i eget Hjerte har Alter og Offerkar.
Drot er Hver for Jorden, Præst er Hver for Gud!

5. Herskende Kaster.

I. Adel.

Mænd.

Vist Kongen er den Rigeste; ene rig
og alle Andre Fattige.
Vist Kongen er den Frieste; ene fri,
og alle Andre Trælle.
Vor Ejendom er Hans; vor Frihed fik
han jo i Arveskat af vore Fædre.
Vi kunne da ej klage, thi som Trælle
vi fødtes jo? Men dog blandt Folket
Vi have meest tillaans af Kongens Naade.
Men dog blandt Folket, denne Ørken
af bøjede Nakker, vore *Vi* højest hæve.
Vi eje meest (og ere da de Bedste),
hvis Laant er Ejendom. *Vi* ere frieste;
ja, hvis Tilladelse er Frihed.
Nu, lad Selvherskeren vor Rigdom tage!
Nu, lad os være kun hans første Slaver!
Bør *Vi* da ej fra Folket atter tage?
til vore Trælle gjøre Folket? Ellers
jo *Vi*, paa hvilke Kronens Gjenskin falder,
der trælle som i Ly bag Kongekaaben,
og klippe Stykker af den til at dække
vor egen Armodsbrøst med, vare lige
med Ham, hvis Svedsmuds gjøder Agren; thi
da vare Alle lige usle Trælle.
Nu! Folkets Nakker ere stærke, saa
de Kongens Trælle med for Os kan trælle.
Thi ville vi med det ene Øje true,
men med det andet, vendt mod Kongen, smile;

og med den halve Mund vi ville byde,
men med den anden smigre da og lyde.
Paa Folket ville vi os hævne, saa,
naar Kongen slaar os, saa gaar Slaget
fra Øre til Øre gjennem hele Landet
til Bondens Svinehyrde; naar Han griber
i vore Punge, saa skal Grebet gaa
fra Pung til Pung til Svinehyrdens Drengs.
Som i een Takt, naar Kongen løfter Sceptret,
vi løfte Svøber, som hans Slags Echo.
Og dette Chor skal døve Folkets Vid
og Sands, saa Nabo Nabo's Suk ej hører,
og sløve Folkets Kraft og Trods og Tanker.
Naar Kongen tvinger Folkene at bygge
omkring ham tyve Mure, ville *Vi*
det tvinge ogsaa Borge os at mure
paa Fjeldene som Ørnereder, og
paa Sletten Herregaarde. Og naar Kongen
tør øve blodig Dom paa hvem han vil
i hele Folket, saa vil Hver af os
nu tage Haands- og Hals-Ret over Alle,
hvis lave Hytter krybe under Borgen.
Naar Kongen tager vore Møer og Kvinder
saa ville vi, hvor Lysten peger, vælge
blandt Folkets Hustroer og Døtre. Da
hver tugtig, ubrudt Ægtestand skal synes
som givet af vor Naade til en Trøst.
Men, at ej Folkets Kraft fra Dalene
skal svulme op mod Borgene, Vi ville
(som Kongen holder Hær, og føder den
med Landets Sved og Nabolandets Blod,)
Huusknegte holde, slaa en Landserund
om Borgene, og væbne Folket af,
og vænne det til nikkende at gaa
med senestærke Armepar ikors
bag Ploven, Aare ud og Aare ind,
paa laante, hjemstavnsbundne Mark, imens
Vi ville stedse staa i Vaaben, med

et hundred Sværd mod hvert et blottet Bryst,
der tør lidt tungere aande end isøvne.
Naar Kongen lyster Krig, blot for at finde
sin Frilles Favntag varmere ved Hjemkomsten,
Vi ville styre Blodets Strømme med
Kommandostave. Og, naar Folket er
indbanket Troen om, at Adelsblod
(som rundet af Guds eget Hjerte)
er meer ætherisk end dets eget tykke,
saa synes selve Den, som misted Armen,
at saadant Saar er intet mod den Rift
vor Finger fik i Kampen.
Saa slutte *Vi*, med Staalbryst imod Staalbryst,
en Ring om Thronen, saa vi kue den
— det er vor hemmelige Pagt — da den
jo knejser i vor Midte (skjønt til Kongen
Vi sige, at Vi er hans Værn mod Folket)
og blandt os Selv vi kejse Thronens Ejer;
men udadvendt er Ringen imod Folket
— det er vor aabenlyse Pagt — saa vi
mod Folket ligne Klipperader, som
beskytte rige Dale — engang Havbund —
mod Havets magtesløse Mukken.
Saa *Vi* afsondre os fra Folket,
der synker ned som Bærme, men *Vi* blive
den stærke Viin, og Kongen med hans Magt
vel svømmer over os, men kun som Skum.
Og Folkene kalde os med Buk og Bæven:
„Satraper, Krigerkaster, Rajahs, Fyrster,
Dynaster, Optimater, Aristokrater,
Patricier, Lehnsherrerne og *Adel.*“

II. Præsteskab.

Mænd.

Vi vide, at den store Lærers Røst
ej hørtes udenfor hans Hule, hvor
Vi sadde ved hans Fod og lytted. Nu

er Hulen bleven Templer og de ydmyge
Disciple, som sig skulde sprede ud
blandt Folket for at lære hvad de hørte,
og træde saa, med Issen bar, tilbage,
er blevne infulerte Præstekaster.
Som før *Vi* udenfore Mest'rens Hule,
i vore Templers Forhal Folkene knæle,
og vente, at vi Præster dog engang
udtrine ville for at lære dem
hvad Mesteren vor Redelighed betroede,
at vi igjen det skulde give Folket
ufalsknet, simpelt som han Selv det gav;
kort Hvad er Ret at gjøre og at lade,
for rolige at leve og med Dyd
at bære Sorg og Glæde, og hvad Pligter
Tilværelsen de skylde og Bestemmelsen.
Men — lad dem gabe udenfore evigt,
til Mundene blive Dumheds aabne Flab!
lad Folkenes Hjerner gotte sig med Gjetning
(den ufordøjeligste Føde, som
udspyes og igjen til Drøv indhumpes)!
De ligne Fugle, snappende efter Luften,
mens vore Kroer bruse fulde ud!
Lad Folkenes Hjerter i Forstandens Mulm
af Skræk og sløve Fryd omdrives evigt,
som Morild, der af Ilden kun har Skinnet
i Havets Nat.
Vi ville gjemme hvad af Mest'rens Viisdom
vi os erindre inden denne Kreds,
og drive Enehandel dermed dyrt.
Vi skrække Folket fra den enfolds Sandhed
ved den *Mysterier* at kalde, og
indhylle den i Tegn. Naar Folket fordrer,
Vi pege da paa disse Hieroglyfer
med et Betydnings-Smiil, og give dem
da Optog, Sange, Dandse og Musik.
— Se denne Skal kan Folket pille paa
til evig Tid! Og det vil evigt pille,

med Bæven skjønt for at det Inderste
skal briste ud, og saa i Luften
vanhelliges eller svinde ind til Intet.
Thi Vi Isammensvorne skulle sværgende
belære selv graahaarede Jordens Børn,
at dette Indre er det Allerhelligste,
hvis Liv de tro med deres Stirreblik
at skimte sig bevægende bag Teppet,
mens det kun vore egne Skygger er.
. . Vi skulle lære, at den indre Viisdom
er os af Himlens Aander foresjungen
Os, under Hemmeligheds Slør og fire Øjne,
af Verdnernes almægtige Gud fortalt:
at den er *Aabenbaring.*
Men dog, at denne Aabenbaring blev
os saa betroet (som et Lugte-Æg,
der vandrer rundt fra Næse og til Næse,
som Bedstemoders rare Traktement,
men ej maa aabnes) at vi skulle vogte
den for nysgjerrige, gudløse Blik;
men prente Folkene ind, at just déns Kraft
og Hellighed, som Trolddoms-Lægemidlets,
bestaar i dens ukrænkte Hemmelighed:
at Vi, som eje denne Aabenbaring,
hvem Gud sin Viisdoms Planer har meddelt,
som vogte den, derved alene hellige,
ukrænkelige ere og ufejlbare.
Vist vil hvert Folk da snart sig føje i
at lugte Hvad de ej maa see og smage.
Snart ville de sig nøje med at amme
en Tro i deres Hjerner, liig en vandig
uhyre Kaal, men luge Tanker op;
og tro, at netop sjeldne Sandhedsglimt
er Salighedens Kornmod i det lumre
og kjære Sommermørke over Hjerternes
nedbøjede Grøde.
Men Folkenes Underdanighed, den vi
som deres tause Tak betragte. Og

mon vel de ej bør takke Os, fordi
Vi sløve deres Hjerner, aande Mulm
om deres Sjele, saa de see ej fuldt
den Jammer, som dem knuger? Hvis de saa
den simple enfolds Sandheds lette Veje,
med Friheds luftige Palmer mærkede,
til Ro (som er jo al den Lykke, Støvet
kan stræbe efter her) og Dyd (som er
jo al den Stolthed, al den Pragt, som Støvet
kan stræbe efter her — saa lærte Mestren)
da blev jo Trællen vor og Kongens Lige?
da bleve Alle Præster jo og Konger?
Thi, trods de tykke Bind og bugede Ruller,
er Sandhedskjernen liden, let at døje;
og, vikles Hamsen, Basten, Skallen af,
vel mindre Tand end Huggetand naar Melken.
Ha, Vi, som mangen Mest'rens Lærdom glemte,
og mangt et af hans Tegn, hvori han vilde
den gjemme evigt, har forglemt at tyde,
og knapt Kalenderen nu mægte stave,
Vi skulde fremstaa som godvillige,
med Bluselsmine, til et Regnskab for
det dumme Folk, og sige: „vi har glemt,
og anden Hjælp ej vide end at bie
til atter Mestrens Lige fødes?“ — Ha!
Mon bedre ej med Jordens Kræfter prale
(med Plante-Læge-Stjerne-Videnskab)
og sige: „Himlens Kraft i *vor* Haand er!
Nu tror, I Folk! Det er jo Underværker!“
Mon Vi, som ind i Mest'rens Hule traadte,
som traadte op blandt Stjernerne paa Fjeldet,
nu skulde træde ned igjen blandt Mængden?
forene med de Svage os, naar Konger
selv skjælve for det Dække, som vi ryste?
os bøje med de Blinde under Aaget
vi se, fordi de ere vore Brødre?
Mon bedre ej at sammensværge os
med Herskeren, at dele Magten; ja,

belive den med Skin af Guddoms-Hellighed?
forgude Statens Stiftere som Kirkens?
forgude første Drot som første Præst?
Da Folkene — hvis de engang mærke, at
den Herskermagt, som sidder dem paa Nakken,
og kuer dem fra Barnsbeen, er alene
et Skin mod deres egen stive Kraft, —
dog stedse Kroneskinnet skulle se
med Ærefrygt, ved Templets Bifald herliget.
Med Adelen Vi ville Konger skabe,
men ene (som i hemmeligt Fabrik
for falske Myntnere) Vi skabe Guder.
Bør slige Mestre Ærefrygt ej skattes?
og Templer over Kongeborgen?
og Tiender og Ofre ydmygt bringes?

Se, uden Mestrens Viisdomslære, bliver
Guds Eenhed altfor stor for Folkets Tanker,
hvis Krebseklør og Øjne af vi bryde,
som frem de voxe! — Nu, Vi Mestrens Gud,
som Fantasien lyster, ville dele
i tusind Andre, farvede efter Landene.
Saa bliver Hindus-Gudehimlen yppig
som Indiens Skove; og Ægyptens broget
som Nils Affødninger; og Persiens simpel
som Dag og Nat, paa ene Side lys
som Schirvans Rosendale, paa den anden
saa mørk som Kaukasus; Chaldæas, som
dets naftaflammende Dale, skræksomt luende;
liig taagestore Urals rimede Tinder
sig rejse Skythiens Gudeformer; og
saa rigtbegudet bliver Afrens Himmel,
som Sumperne i Libyen beslangede;
saa iiskold, øde Eskimoens, som
hans Iismark; og Hellenens liig et Luftbilled
af Drue-Øerne og hans Marmorklipper.
Saa dele Akhar vi i Brahma, Vischnu
og Chiven; Zeruane-Akherene

i Ahriman og Ormuzd: og Alfaudur
i Odin og i Loke; Eloah
i Jehovah og Satan . .
i hveren Hjerne Disse atter ud
i tusind Mindre, indtil hveren Selv
sig synes Verdens Mindste og afhængig
af Alle, og jo da den frygtsomste
og letteste at hæve op og tæmme.
Da blive Millioner Guders — o
end ejer Stoffet, Stjernehimlen og
Naturens Kræfter, flere Gude-Emner —
uhyre Drømmeskikkelser vor Hær,
der ligger rolig i sin Skylejr kun
saalænge Folket knæler ned med Offer.
Og foran Gudelejren, hvor vi byde,
Vi lægge, som en Skandsegrav, et Helved
af Djævle fuldt, der gribe efter hver
en Dyd og Last, der hærder sig mod Os.
Saa være disse Djævle vore Bødler!
De skulle klore af og svide bort
hver Tanke, som, liig sejge Græs, sig rejser
trods Afgudsbilledernes tunge Trin.
Saa rejse vi en Moisasoor mod Brahma,
en Tyfon mod Osiris, Ahriman
mod Ormuzd, Satan imod Jehovah.
Men, som vi skjænke hveren Tro en Himmel,
saa skjænke vi den og et Helved malt
med Landets Farver. Sikkert da —
naar Himlen, fuld af vore Guder, over
hvert Hoved, Helved under Foden gaber,
af vore Trælle-Djævleskræmsler fuldt;
og dog ilive Folkene føle sig —
de skulle tro, at de imidten svæve
paa vore Bønners Aande, vore Hænder.
Hvo knyr, ham slippe vi, og raabe over:
„forbandet du!“ Hvo tvivler, vil sig tro
fortabt og ude af hiin Ligevægt.
Men alle slige Trodsige forvises

til Helved eller Ringløb gjennem Dyrene.
Saa vi belive Alt, som skrækker Folket,
som strækker Horn og Kløer gjennem
dets Dumheds Mulm, og gjøre det
meer skrækkeligt. Thi før Naturens Ting
(saa troede Folkene, og vare da
som Børn imellem Gløder) syntes blot
som faste Gab, der slugte blot den Dristige,
som kom dem nær; men nu angribe de,
thi vi dem give Vinger, Plan og Vrede.
Saa tro De nu, og ere da
som Børn imellem vingede, halsede Luer.
— O føjelige Folk, som altid gaa
et Skridt frem videre end vi flytte Foden!
Thi, skjønt vi spinde mystisk Væv om Alt,
som Tusmørkringen rundt om Natten,
de gyde atter derom Skyer af Rædsel,
som Børn, der, skjønt en Spøgelsefortælling
i Nerven gyder Gysen, dog forøge
dens Rædsler, naar de selv den gjenfortælle . .
Se, naar paa Dragens Stjernebilled Vi
henpege, vælge de til Gud den Drage,
som vælter sig for deres Fod i Dyndet!
Mon selv de da ej lære os at gjøre
Symbolerne til Guder? O, vi skulle
den gabende Lettroenhed nok made!
Ja, om den studser end ved vore Skrækofre,
og snapper efter Vejret i vor Bloddamp
de skulle tro, at slige Rædsler (som
naar Moder kaster Barn i Molochs Glofavn)
Beviis paa disse Guders Storhed ere,
der vandre om med Præsterne i Templet,
og ledes ned ved Præstehaand til Folket;
ej Opspind, ikke Præstebud alene.
Og disse slørbedækte Rædslers Skygge
vi male i vort Væsen og vor Dragt.
Vor mørke Pande er som Rædslen og
vort Skjæg dens Slørslæb; maalte Skridt

vi flytte frem som Stjernerne; ja, se,
som Himmelen vi farve vore Kaaber,
besprænge dem med Stjerner, hænge rundt
om Slæbet Bjelder (Sfæresangen) Dyr
(Allivet) Amuleter (Livets Kræfter).
Infuler bære vi som hornede Maaner;
paa Brystet Solens Ring af Diamanter;
i Haanden Offerfakler, Trolddomsstave,
som da betegne, at vi skue ind
i Verdens Gang, i Livets Dyb og Kræfter,
og ere Folkenes Hyrder. — Se da her
en aandig Adels Purpur, Staal og Plade!
En aandig Adel, stærkere end den Anden,
da blive jo den store Mesters Lærlinge?
Thi hersker Kongens Adel (Korn den maaler,
som Hjerter vi) med Konger end i Spidsen
vidtover bøjede Nakkers stille Hav:
Vi Stormen jo beherske, som kan male
det ned i Kongegrave-Hvirvler, røre
det i Skafot-Skyhoser over Thronen;
og Strømmen, som det driver, styre Vi.
Hvis Kongerne paa sine Throner;
hiint Ocean vil dybt besejle, de'
til os med Bøn maa skatte, som en Skipper
paa Stranden knæler ned for Stormen, og
paa Rejsen seer med foldet Haand mod Skyen.
Men hvor vi ej med aaben Magt tør herske,
Vi ville liste os krumbøjede
paa Pilgrimsgange op til Herredømmet.
Og Ingen aner, at et Scepter er
i højre Haand hos Den, som med den Venstre
sin Ryg hudfletter.
Vor Stat er ordnet da: en aandig Adel,
som Folket tror oprunden af Guds Hjerne;
og Dommersæderne og Talerstole
dens Borge ere over Folket. Templer
er Statens Hovedstæder, hvor vi kaare
en Ypperstepræst til Konge, ja til Gud.

Vor staaende Hær Afguderne, og Djævle
er stedse færdige Bødler. Skjebne- og
Guds-Domme er vor Lovbog (saa vi faa
til Retfærds Vægtstang egen Vilje). Og
de Bud, vi lade udgaa, ere Spaadomme,
som sendes fra Oraklets sorte Kamre.
Vor Stats Skat Offer er og Tiende.
Den Lydighed, vi fordre, Overtro.
I Meroe ved Nil vi ville vise
først Jorden Mønstret for vor Stat. Den snart
i Ganges, Tanais, Phrat og Jordans Floder
sig spejler. Saa paa Jorden vi os dele
som Brahminer og Schamaner, Talapoiner,
som Bonzer, Lamaer og Mager, Aser,
Leviter, Aruspexer, og som *Præster.*

* * *

Röst fra Folkene.

Da Faderherredømmets Birkeriis
da Faderpræstedømmets Hyrdestav
udblomstrede i Kroner og Tiarer:
da, liig brolagte Stene, alle Hovder
indunder Thronerne og Altre lagdes.
Nu rejse sig da Nogle, sigende:
„i Os er Guld"; og Andre rejse sig,
og løfte Thronerne paa deres Skuldre,
og sige: „der er Jern i Os og Kobber";
mens Andre rejse sig og sige: „se
i Os er Lys, Demanter vore Sjele!"
Men Vi, som simple Graasteen, i vort Leje
maa blive liggende at trædes paa.
Ha, Hvad der levnes os i Skjødet maa
vort eget Armepar ej vogte? Ha,
Vi tør ej med de tusind Munde kny?
Vor Tunge ej, vor Mave kun tør sukke.
Os Konger skatte nu med Ørneklør;
og, under disse, røve os de Mægtige,
de Taarnefalke; Præsterne os tiende

som sorte Krager snigende sig ind
i vore Huse. Ej vort Arbejd hviler;
ej dynger sig vor Løn; utalte flyde
i Jordens Furer vore Svededraaber.
I Dommerens Vægtskaal ligge gyldne Lodder.
Den Armes Klage er kun Spindelvæv;
isønder trykkes han, som Spindlen, naar
den kryber fra sin Krog.
Vel, lad os dog de Store efterligne!
Hvi skulle vi da Alles Mindste være?
Vi ville støde ud de Armeste
til Evigtids Foragt i skidne Kaster;
paa dem Vi træde, som paa os de Andre!
O bedre dog, i liden Telteklynge
at leve under haarde Fader-Riis,
skjønt voxne, kaldes Patriarchens Børn,
end, til eet Verdensfolk isammensmeltede,
dog være kun een Flok Ulykkesbrødre!
Ha, er det Trøst, sin egen Jammer læse
paa Broders Aasyn, Millioner Brødres?
Hvad? Ha, hvo ejer Styrken? disse hundred
Satraper der, hvis veke Muskler knapt
i Elskovslegen kunne holde Frillen,
om urørt, frisk fra Faderens Dal de hende
ved Trælle lode hente? Disse Hundred?
Ha, eller Millionerne, hvis Arme
er hærdede til Plejler, og hvis Pjalter
er lige sultne Gab, hvis Fingre ere
af Harven hærdede til Harvetænder,
hvis Ryg af Svøbeslag til Æselshuder?
Men se, der sortne de paa Sletten ned
med lange Spyd — hvad Glimt af vore Knive?
af dem vi skjære Brød til vore Børn med? —
med seglbesatte Vogne, lige Skyer
med Stjerner rundt, med Taarne-Elefanter,
hvis Raseri er Herrens Tapperhed,
hvis Snabler er Tyrannens strakte Arme!
. . De ægge dem fremover vore Hovder . .

Ak, kunne vore Øg mod disse stampe?
Paa Æselryg er Bondens svungne Kniv
en sløv og latterligen udrakt Tunge.
Mon Borge ned med Plejler tærskes kunne?
O, marvløs skjønt, bevæbnet Arm er stærk!
Og, lyde sammen tyve Suk fra Dalen
(thi sukker enkelt Mund da le de blot,
og lade Bødler slide Tungen ud,
og sætte saa den Stumme, Blodige
i Gabestokken foran Borgeport):
da ruller frem Tyrannernes unge Æt,
krigsmodig før den arver Fædres Laster
med Borgene, i blanke Rytterrækker
bag Bueskytteraderne, de hverve
af vores Udskud; og de tvinge flux,
mens deres Trælle brænde vore Hytter,
de staalbepandsrede Hingste til at vade
i vore Kvinders Blod; og, naar de tøjre
de svedte Heste, vide de ej om
det Hvide rundt om Boverne er Skum
— o eller vore Børns Hjernemarv.
. . O ve almægtige Kjærlighed, du er,
endskjønt vor eneste Fryd, vor største Svaghed!
Hvi avle vi dog Trælle? hvi opdrage
Forbrydere vi mod deres Menneskeadel?
Vi tro, at Kjærlighedens Roser gro
paa vore Mosevægge . . ha, vi yngle,
som Oxerne i Stalden, for de Stolte!
De sælge vore Børn som Kalve, og
som Stude gilde de og slagte dem.
Ha, se, naar Leeg de Stolte lyster, flux
til Leegplads vælges vore Agre; og,
naar Strid dem lyster, jage de os frem
imellem sig, og række af vort Blod
op Haanden til Forlig. O Jammer, Jammer!

Saa blæse fælles Klage Millioner
isammen, retsom Hvirvelvinden Ax.

Hvad Trøst? hvad Trøst? Vor egen Læbes Klage
da synes tusinddoblet jo af Echo?
Men største Jammer er: vi vide ej
hvorledes vel Ulykkers Aag skal bæres;
om, naar vi disse bitre Sorger smage,
vort Ophav skal forbandes eller takkes.
Thi, skjønt vi vide Trældom uretfærdig,
i Templerne den læres dog som Dyd,
og Præsten fylder Himlen med Despoter.

— Ja, om vi knæle end, og øse i
hans Skjød vor Sved, og kaste vore Børn
i Ilden, faa vi dog til Løn alene
(saavidt hans Sang og Mumlen vi forstaa)
en skræksom Anelse, at vore Lænker
igjennem Graven løbe, at de smedes
paany i Helveder, ja selv maaske
tilbage slæbe os til Jordens Ve!

* * *

Röst fra Folkene.

Hvad? Vel! Levvel du vore Fædres Vugge,
du Jord, som avled os — ak nu vor Stedmor!
Vi, trætte af at trælle uden Løn,
Vi, kjede af at svede og at bløde
for nogle Faa af vore Brødres Lyst,
Vi lægge Agrene, af Fædres Sved
bedug'de, da de dem fra Skoven vandt,
igjen tilbage til de Stores Valplads,
til Dyrehaver, til Lejlændingsgods,
til Hvad de lyste. Men Vi ty til Havet
nu glade ved at være slupne ud
af Jordens blodige Gab. Vi ville da
ved Jordens store Floder sætte os
i Stæder sammen, vælge selv hvad Scepter
skal rejse over vore Arner sig;
dog saa at Alle derom Fingre sno.
Saa aabner eder først, I Hellas's Fjorde,

der ligne Tunger, prisende Jordens Skjønhed,
som Mennesk'hedens Tilflugt — o for *Fristater!*
Saa bærer os, I Joniens Øer,
du sønderplukte Rosenkrands — o vi
dens Knopper samle, knytte atter sammen!
Saa skjuler, Libanons Skræntninger, vor Flugt
fra Despotiets Sletter! Libyens Syrter,
ej under vore Handelsstæder synker!
Misund os, Jord, ej dine mavre Rev!
misund os ej at pløje golde Hav!

Snart skulle vore frie Stater yngle
om Strandene et frie Staters Forbund;
og vore Handelsstæder Plantestæder,
der græde ej, om end af Jorden de
forstødtes ned til Havet. Snart da skal
det første Sejl fremyngle Sejl som Sneflokke,
og, Glimt i Glimt, de lyne over Havet.
Vor Kløgt skal spinde inden vore Volde
Aljordens Rigdom; og, da Alt vil herske,
ved List vi amme Sløvhed op iblandt
de trællebundne Folk (blot hyppe den;
thi den har alt som Snerregræs dem omspændt)
og hos Tyrannerne Forfængelighed
(blot deres Stolthed kruse lidt og folde).
Vi ville kostbart Legetøj opfinde,
tillokke, snyde Narrene, belee dem,
Tyrannen lære Pragt, ophænge Purpur
som Lokkemad og Krambodmærke. Se,
vi stikke under Schythens Næse Kryder
fra Indien, og smøre Celtens Læbe
med Joniens Viin, og gjøre Kornet, som
er Melken, ham Naturen har bestemt,
for Gothen vammel mod sinesisk Urt.
Vi ville bringe vore Bramsejl fyldte
med Sydens Vellugt til de kolde Strande:
indbilde Sydens Folk, at Nordens Peltse
er under deres Sol nødvendigt Smykke.

Men medens Jordens Skatte strømme saa
igjennem vore Handelsstæder, skyller
en Rigdom op sig under Borgernes
klæbrige Hænder. Og vi binde da
med gyldne Lænker Folkene til os;
men deres Sukke standse ved vor Muur,
hvorinden og paa Havets store Torv
vor Frihed vi i Eenrum ville nyde,
mens Slaver Haan, og Konger Trods vi byde.

* *
*

Röst.

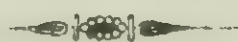
Ha, ha — I som vil bore Eders Fristater,
som Medædere indi Dynastierne,
jer Frihed i det lille Indelukke
vil være liig ubændig Tyr i Tjor.
Vi Adel, hvis jert Tag os tækkes, kryber
indunder med; hvis ej, er eders Guldstykker
en Sæd, hvorfremaf Herskere ville spire.
I hade Kongenavn; men blandt Suffeter,
Senat, Consuler og Archonter,
Eforerne, Patricierne, Dommerne,
et Scepter-Neb sig rejser vel i Tiden;
hvad eller midt blandt Pøbelen sig hæver
en Kongeørn, der Nebbet fuult holdt skjult,
til højt nok, for at strække Halsen ud,
og klappe ud med Vingerne, han var
paa Folkets Aande hævet. Længe kydsk
og smekkerformet er ej Eders Frihed;
thi Vindesyge er dens Bug og Tænder;
og da, naar den er bleven næsten mæt,
Ærgjerrighed, dens Gejlhed, bruser op,
og Sceptre hæve sig. Mon yngles da
den gamle Yngel ej, som I vil fly?
Hvor langt mon kom I ved at gaa iring?

* *
*

Röst.

I ville fly fra Jorden? Kunne I
fra Himlen fly vel eller Helvede?

De gabe over, under hvert et Skridt.
Vi Præster maa da følge, forat lede,
som Aruspexer, Disse sikre frem.
I kunne fly Tyrannerne; thi kun
i eders Kapper hefte Disses Sceptre.
Men Os I fly ej, thi vor Krumstavs-Hage
er haget ind i Eders Hjerter. Se,
Comitiens Bevægelser er kun
Augurens Aandes Hvift! Lad Rigdom da
og Lediggang en Adel føde, og
udruste denne mod Jer Frihed; eller
lad hver en Stodder holde sig for Konge,
og tro, naar han sin Stemme giver hæst,
Stikpengene, hans krumme Næve holder,
er billig Skat kun til hans Myndighed!
Det er os ligegyldigt (ja desbedre,
saa blive vi alene Adel) thi
vor Bisag er jo Kampen imod Frihed.
De gjerne leve maa som bedst de synes,
og have Sandsernes og Legems Frihed.
Vor Hovedsag er Kamp imod
den Aandens Friheds Sjel: mod Sandhed selv.

6. Hjerternes Mellemspil.

I.

En ung Prinds.

Altsaa derfor, hulde Dimna,
kun fordi jeg er en Prinds,
Du en Agerdyrkers Datter,
kan du ej mig elske?

Dimna.

O,
ikke „kan“, men tør ej.

Prindsen.

„Tør ej?“
Kjærlighed er aldrig fejg.
Trodser jeg ej nu min Fader?

Dimna.

Da er ikke, som du siger
du har Vished om, vor Elskov
fra den samme Himmel; thi
min for dig bestandig frygter.

Prindsen.

Ve, at ej jeg fødtes Bonde!

Dimna.

Neppe elskedes du meer.
Som du er jeg vil min Elsker,
elske ham igjen og dø.

Prindsen.

Der er ingen Rangforskjel.
Er du ej en Dronning over
disse Enges tusind Blomster?

Dimna.

Disse mine Undersaatter
spises af din Faders Heste.

Prindsen.

Mellem hine Heste, Pige,
er en hvid som Sneen og
blød at ride paa som Skyen.
Hvad, om jeg paa den dig satte?
kvalte dine Skrig med Kys?
jog saa til min fjerne Borg?

Dimna.

Da du elskte ikke Dimna:
ikkun dit fortabte Selv.

Prindsen.

Uden Krone kan jeg leve,
men ej dig foruden, Dimna,
som jeg kjendte før jeg saa dig.
Derfor jeg mit Arverige
bytte vil for ensom Hytte,
hvis du did med mig vil vandre.

Dimna.

O nu veed jeg at du elsker.
Ædle Zejr, der er min Haand.

II.

(En ung Gartner bestroende en Palladstrap med Blomster.)

Gartneren.

O, Rose, hvis du kunde tale!
Din søde Læbe maatte sejre.
Dog maatte du i Gaader tale kun,
saa halvt hun gjetted selv og blev medskyldig.
O frels!

(Skjuler sig bag et Træ.)

Prindsessen.

Hver Morgen denne Trap er blomsterstrøet.
Det gjælder mig. Her kommer ingen Anden.

Men gid mit Hjerte gjetted ret,
at det hiin smukke Gartner var,
der længe har mig syntes som en Broder!
Jeg vil den smukkeste af disse Roser
til Barmen tage . .

Gartneren.

Himmel! seer jeg ret?

Prindsessen. (Opdagende ham.)

Nej, Himmel! seer jeg ret?

Gartneren.

Min Blomst, der skulde
for hendes Fodtrin salig dø,
hun bærer ved sit Bryst.

Prindsessen.

Kom frem! Kom frem!
Saa vil jeg hæve dig ifra din Ringhed
op til min Højhed, ja til Blomstens Sæde.
Ej blot har dine Blomster talt, o Yngling;
men meer veltalende din egen Taushed.

III.

(Allee-Indgang til en Stad. Ayub, en ung Mand, kommer spadserende.)

Ayub.

Hvad frygtelige Øjne der i Grøften?

Röst.

Ja veed du noget Dyr, der stirrer værre
— ej værre, men meer tro og evigt —
end Fiirbenet?

(Et Hoved af vanvittigt Udseende rejser sig af Grøften.)

Ayub.

O Feramin! min Ven!
Her holder du dig skjult? Hvor er det med dig?

Feramin.

Godt, godt, godt, meget godt,
naar blot jeg har lidt Vand i Grøften
og saa lidt Solskin. Dog det er det samme

om Solen ej sig teer, naar Leila gjør det,
den rige Asophs Datter.

Ayub. (Afs.)

Han er bleven
af Kjærlighed vanvittig. (Höjt.) Kjære Feramin,
følg med til Byen.

Feramin.

Der man dræber mig
paa Gadestenene som Fiirbeen. Her
jeg sikker er, skjønt jeg maa slaaes med Snogen
og Tudserne, som mig min Plads misunde.

Ayub.

Hvor smerter mig din Tale, Feramin!

Feramin.

Her sad hver Middag jeg i Solens Brand,
at Leila skulde se mig, naar hun drog
i Palankinen til sin Faders Landsted —
hver Middag sad jeg saa i hundred Dage.
Men sidste Dag som jeg var Feramin,
da sprang jeg op, skjød Alt tilside
og kastede i Leilas Skjød et Brev.
I Grøften styrted hendes Slaver mig,
og Leilas Latter hørte jeg derfra,
imens hun læste Brevet; og den gjorde
mig til hvad nu jeg er, thi ved ethvert
„Haha", skjønt det som Sølverklokker lød,
jeg sank et Trin paa Skabningsstigen ned.
Hver Dag til samme Time kommer Hun.
Da kryber frem jeg mellem Løvet.

Leila. (Passerende forbi.)

Den smukke Døgenicht endnu der ligger,
saa doven som en Øgle.

Feramin.

Hørte du,
hun saa i mig et Fiirbeen kun, men Arten
hun vidste ej.

Ayub.

Jeg lagde Mærke til,

at hun foragted Dovenskab. Der har
du Vej til hendes Hjerte.

Feramin. (Springende op.)

Giv en Skilling!
Nej kun en halv.

Ayub. (Givende ham den.)

Hvad vil du?

Feramin.

Dermed jeg
begynde vil at blive riig.

Ayub.

Tro ej,
at Asophs Datter ringeagter dig
for Armods Skyld.

Feramin.

Var hun da Leila?
Hvad elskes uden det Fuldkomne, Det,
som ligner Guderne og Stjernerne?
Men derfor Kjærligheden er saa stærk,
at, om den Elskede forlangte, vilde
den plukke Stjernerne af Himlen.

Ayub.

Viis
at du arbejde vil for hendes Priis!
Jeg kjender Pigen. Hun ej lo af Haan,
men kun af Ungdoms Lystighed. De le
ad første Elskovsbrev jo Alle?
Men nu, hvad maa hun tro?

Feramin.

Fik jeg en Halvskilling?

Ayub.

Javist.

Feramin.

Farvel! Du høre skal fra Feramin.

Ayub.

O Kjærligheds Kræfter! Med samme Lethed
du gjør den Kloge gal, den Gale klog.

(Samme Sted. En Karavan opfylder Vejen. Leila kommer i sin Palankin.)

Leila.

Spørg, hvem som ejer disse Dromedarer?
De synes kostbart ladte.

En Slave..

Feramin,
en Kjøbmand ifra Ninive. Der kommer
han Selv paa en Araber.

Leila. (Afs.)

Ah, hvor smuk!
Men — alle Himlens Guder! — Han fra Grøften!
Dog ej hans Øjne; Hans det er, der kasted
saa dristig Brevet ind i Palankinen.

(Drager forbi. Ayub kommer).

Feramin.

Se Ayub, Ayub! se jeg har arbejdet!
Den Karavan er min.

Ayub.

Hvorledes?

Feramin.

Ja,
hvorledes? Simplere er Intet.
Først for din halve Skilling kjøbte jeg
tre rustne Nagler; dem polerte jeg
og solgte for en Skilling; kjøbte sex,
saa tolv, saa tyve, hundrede, saa tusind,
titusind, tyve, ja en Million,
og alle disse Rujerns jeg polerte,
saa der tilsidst ej kunde andre sælges.
Selv Steppens Beduin til sine Heste
kun blanke Nagler vilde have;
han søgte mig, som havde Enesalget
i store Ninive.

Ayub.

Nu jeg forstaar.

Feramin.

Den Karavan er Gaver kun til Leila.
Fleer Svededraaber ere faldne

ifra min Pande end der gled ifra
min Haand polerte Nagler. Men, o Ayub,
gaa, spørg om hun mig mindes. Jeg vil dvæle
saalænge her, ej drage ind i Staden,
men vælte al min Rigdom af i Grøften,
om atter. . . Gaa!

(Ayub gaar. Feramin sætter sig ned.)

Ayub. (Kommende tilbage.)

Her bringer jeg et Svar.

Feramin. (Gribende Brevet; læser:)

„Giv til din Ven din hele Karavan,
og kom med Halveskillingen i Haand til
Leila."

IV.

(Haremsværelse.)

Kongen. (Trædende ind.)

Min Zilha! Bort Alle! Zilha! Zilha!

Zilha. (Omfavnende)

Hun er i dine Arme. O velkommen
fra Sejer hjem til Lykke, store Rhamses!

Kongen. (Til en ventende Hövding.)

Nu bort! Nedsablingen begynde!
Hvormange er der?

Hövdingen.

Over Tyvetusind.

Kongen.

Vel! Jeg har talt. (Hövdingen trækker sig nölende tilbage).

Zilha.

O, Rhamses, hvilke Ord!
og disse Læber, som saa talte,
har kysset mig? O Fy! jeg smager Blod.

Kongen.

Bi Høvding! Træl! Ha, Kvinde, frygter du
ej for dit eget Hoved?

Zilha.

Gid du tog det!
Da følger du mig til en bedre Verden,
hvor Alle ere lige, hvor ej Vælde
fordærver meer de bedste Sjele.
Thi svoret har du jo, du kan ej leve
foruden Zilha.

Kongen.

Det er sandt.
Gaa, lad de Tyvetusind leve!
Her i mit Harem er jeg barnesvag,
ej Rhamses meer i Zilhas Favnetag.

V.

(Landsby i Maaneskin.)

En Yngling. (Fra en Hytte.)

Fyllis! min Moder sover.

En Pige. (Fra en Gjenbohytte.)

Hermon! min Moder sover.

Ynglingen.

Selene vaager. Afsted under Cedren!
Der er Skyggerne tættest.

(Ile sammen bort.)

En Olding. (Lyttende.)

Hvor dyb en Rolighed er overalt
i Hytterne! Jeg hører hvert et Aandedrag.
De Joner have glemt, at de ej hidkom
at vorde Lydiens Trælle; og endskjønt
ej Kongens Fogder sparer dem, ved Zeus!
Citharerne hver Aften klinge dog
hernede i de Kolonisters Landsby.
. . Hvad her? Ah! ved sin Kones Hjerte
her ligger Byens Hyrde under Skuret,
og Selene af Hornet synes gyde
et oljeglindsende Smiil paa deres Aasyn.
Almægtige Kjærlighed! dig er det,
som saa bedøver Lidelsen, der just

Forstanden skulde skjærpe, og som lægger
om Lænken Bomuld — dig, som yder
Tyrannen gjerne Dagen blot han lader
dig for dig selv beholde Natten.
Men tog han *den*, da sønderbrast hvert Rige,
Deukalions Flod var bliden Svanesjø
mod Folkets Raseri . . Ah! her igjen!
Hvor hen? (De to Elskende flygte ud af Cederskyggen).
Saasandt jeg lever!
et af Cytheres Duepar fløj op.

VI.

(Hvilende Arbejdere omkring et Pyramide-Bygværk.)

Rachel. (Bringende sin Mand Mad.)

Spiis, Simon! Hver Dag du magres.

Simon.

Men højere blir Faraos Pyramide.
Og magres? Daglig seer jeg dig jo, Rachel?

Rachel.

Bag disse Stene vil jeg bo,
saa er jeg hos dig stedse.

Simon.

Hustru, nej!
Jeg føler ikke meer end disse Hjul,
der trælle sammen med os, at jeg lever
de Timer du er borte i vort Hjem.
Mit Legem gaar ensformigt til det Samme,
imens min Sjel, af det uhindret,
af Opsynsmanden uopdaget,
bag halvlukt Øje drejer sig om Tanken
paa Timens Glæde naar du kommer;
og den mig giver Kraft fra Døgn til Døgn.
Men var du her, og Stenene jeg maatte
omfavne i dit Sted — det var en Kval!
Min Sjel da vilde stedse være vaagen,
ej hvile, som den gjør just naar jeg træller,
fra et Besøg af dig og til et andet.
Men kom du ikke naar den vaagned

til den bestemte Time, just naar Skyggen
er lige under Foden — Rachel, o!
da steg jeg op paa Pyramiden
og spejded, og naar ej jeg saa dig, da
jeg styrtede mig ned derfra. Men nu
den ene Times Kjærlighed forsøder
de tre og tyve andre Timers Trældom.

Akadiel.

Med grønne Oasers venlige Øer
Kjærlighed Livets Ørken bestrør.
Vaagner en Anen i Sjele to,
hos Ham og Hende,
at ned de stamme
ifra forelskede Aander tvende,
ifra det samme
med Stjerner tækkede Himmelbo:
da briste alle Menneskebaand,
Rangen og Standen;
Aand vil til Aand;
i Øjnenes Brønd de har seet hinanden.
Kongen fra Thronen nedstiger,
beholder en Ager af hundrede Riger:
Fyrstinden vil flytte
ind i en Hytte,
sit Diadem for en Blomsterkrands bytte.

Mægtige Kjærlighed! Aagenes Tyngde
gjør du til Baand af Roser omslyngde.
Elskende Træl med lyksalig Foragt
skuer sin Herskers Glimmer og Magt;
ej føler Kvinden
at Slid og Slæb skjærer Furer i Kinden;
Graad hensmelter Despotens Harme;
og Bjerge gjerne med blotte Arme
igjennemgrov Elskeren, blot han hende
ved Lysets Gjennembrud maatte kjende
og at hun ikke paany maa forskyde
den blodige Haand, han hende kan byde.

7. Magt og Bedrag.

I.

(En Valplads foran en brændende By.)

En Konge.

Er Sejren vor? Er Marken reen?

En Hövding.

Kun ej for Blod.

Kongen.

Ha, ha! Det er
min blomstrende Hæders-Piones Dug.

En Hövding.

Hist fly de Sidste.

Kongen.

Vel! er Marken reen,
saa dræber Fangerne! (Valpladsens Saarede jamre sig.)
Ti stil! Forbandet!
Om man ej kjæmpe kan iro — naturligt —
saa kan man ej engang iro jo sejre?
Saa dræber ham, der vælter sig paa Knæstubben,
og rækker — haaner du? — sin Armstump op,
og griner stygt paa Sejersdagen, nu
da Kongen tog et Land, og traadte sønder
et Folk i Jordens Afkrog. Hej — Musik!
Døv Disses Skraalen! Cymbler! Blæser ud,
Basuner, Disses Livsensaande, fuld
af Jamren for en gammel Fa'r, en Mo'r,
en Brud, et Barn og andet Hjemgods . . Ha,
forbandet, at en Halvdeel af min Hær
paa Valen, Sejrens purpurhængte Vugge,
i Blod sig vælter! Den skal dø, som ej

kan Sejrens Vellyst nyde: Den, som blander
med Jammersuk sin Konges Jubelskrig!
Saa! — Jeg ej hører deres Klynken mere;
men hæst de aabne Saar i Øret skrige. .
Bort! slæng dem bort! Hvis I ej kunne fægte,
naar højt med Skyen mit Banner hvisker om
en Sejr, som venter mig — hvis ej I kunne
medeengang sprøjte ud alt Eders Blod
i hvert et Ansigt, som ej, stivt af Rædsel,
ligt Solsikblomsten, snor sig hvor jeg gaar —
Hvis ej I gaa med Smiil i Døden paa
mit mindste Vink — saa dør for Øxen forud!
Jeg vil ej, naar jeg kommer hjem i Landet,
i Eder se Forbandelser paa Krykker
omstumprende. Hvi er da Krigens Storhed,
trods denne Spydglands, disse Cymblers Klang
(der, hvis den kunde males, maatte males
med Solens Straaleglands) ej reen, ublandet?
Fy, Pesten yngler under blanke Ban're!
Fy, Jammerskrig forstyrre Kongens Jubel!
Fy, raadden Kjødlugt blander Laurens Duft!
— Bort slige gustne Tanker! Hvirvler Cymbler!
Hærolder, raaber: „Hil du store Konge“!
Ha, seer med Fryd, I Overlevende,
(thi glæder Eder, at I dele tør
et Syn, der fryder Kongen!) skuer hist
mit Sejersfestblus flammende mod Skyen!
Se, Byens Spire ere Askeskygger!
Se, Staden er ibrand en Rose liig,
der i mit Fodspor højrød bøjer sig!
Hvad hviner? Er det Gnister? Kvindeskrig?
Mon Smaaborns Klynken, naar paa Spyd de falde
som Silkeballer? eller, naar de hæves
ved Benene, for saa mod Steen at knuses?
Vel! Stad og Land er Priisgods. Skjænder! brænder!
I Oldings Sølvhaar tørrer Eders Sværd!
og krænker mellem Luer døde Kvinder!
Gaar, pidsker Havets Ryg, der løfted op

min Bro, da tvende Verdener jeg vilde
isammensmelte! Hav, som Jord, skal være
min Træl; thi er Jeg da ej Verdens Gud?
og Havet er jo Jordens myge Træl?
Mit Smiil beliver, og mit Bryn jo dræber?
Ha, fører Folkets Levning ud ifra
de øde Arner! Dog til Fædreland
jeg skjænker den en fjern og øde Ørken,
at blande sig med dennes vilde Folk.
Men fører Fremmede her ind paa Tomterne!
Det er at rykke op et Folk medrode.
. . I ømme Jer? Ha, er det Eders Fædre,
I myrde? Eders Døtre, som i skjænde,
idet I kvæle dem? og Eders Børn,
som skrige, naar I knuse dem? I tænke,
at dette Folk end aldrig Jer fornærmed?
at vide Ørkner støved mellem Eder?
Jeg siger jer, at Disse, som nu vaande
sig i min Hevn, fornærmed blodigt Mig:
Thi kom de vel og knælte? kom de vel,
forinden Jeg dem tvang, og bragte mig
al deres Velfærd? deres Blod og Skrig,
som Lyn og Torden, komme ene da
paa Kongens Hoved! Gaar, I Bøddeløxer!
Betaler Jeg Jer ikke for at myrde?
Opfostrer Jeg Jer ikke for at myrdes?
Uddrag med Sang og Spil, min Hær! og dø
med Tak, naar Kongen fører dig i Døden!
Thi har ej Præsterne jer lært, at leve
af Kongens Vilje, dø for Kongens Vilje,
I Mælende? og synde for hans Vilje?
og segne, eller leve af hans Naade?

II.

En Præst.

Hør, Brahma sidder paa min Tunge! — Knæler!
(Folket knæler.)
Guds Aand i mine Lunger blæser — Ofrer!
(Folket ofrer.)
Hør, Brahma er — han Selv er i min Tale!
Han hviler paa min Læbe, som hans Billed
paa Blomsten Comala i Havet, i
min Viisdomstales bølgestærke Strømme.
Og Vischnu, Alts Opholder, er i *min*
Velsignelse; og Chiven, Altfordærveren,
er sortnende i *min* Forbandelse,
i min og mine Brødres, i Brahminens!
Mon I, I lave, skidne Kaster — ha,
mon I er værdige at høre Brahma?
Har I idag jer badet trendegange,
og salvet saa jer ind med helligt Skarn?

Folket.

Alt vort Arbejde bringe vi som Offer.
Vi tale ikke, men vi bede.

En Præst.

Saa hører, I Rettroende og Salige!
Saa flokker jer om Shastas Viisdomsdyb,
som tørstige Fugle; men, naar nippende
I række Nebbene op, da hvæser ud,
liig hellige Gjæs, Foragt imod de andre,
de tre og fiirsindstyve Hindu-Sekter!
og hviner Had mod Fo's og Buddha's — ha,
dem giver Forsmag paa Fordømmelsen
alt nu da i Forbandelser! Saa følger
da Brahmas Finger i min Tunge — se,
til Brahmas Skjød! Hør, Brahma lærer Eder:
„Det er fortjenstligt først og fremst at ære
Brahminerne (det første Livsensdryp
af Brahmas Hjerne,) som at spytte paa
og haane Parias. Og til Salighed

at bygge Klostre knejsende som Bjerge
for os Brahminer og Fakirerne
(de Fattige paa Guld, paa Frelse Rige)
at der for Eder mange kunne bede.
Fortjenstligt, om I bygge op Pagoder
af Røg og Billeder og Altre fulde,
for Brahma, Vischnu, Chiven og Bhavani;
for Gungo (Ganges Guddom) og for Sustee;
for Lukee, Vischnus; Drugah, Chivens Hustru;
for Kalleka, der sprang af Drugahs Øje;
for Kartik (Chivens yngste Søn); for Sursutee,
(den Brihmah, Guds og Birmanees Datter);
for Solen; Moonschee-Tagoaran (Gudinde
for Slangerne); for Kissen-Tagoor (der
nedsteg fra Himlen forat fælde Kjæmper,
hvis Fodtrins Støv formørked Hindostan);
for Jagannat og Kakavedda, Lingam,
som ej med Lovsang ene er fornøjet,
men krandses skal, med Melk og Honning fodres.
Det er til Salighed — O Hil Jagannat!
Der kommer han! —

(Jagannats Billed slæbes frem paa dets Vognstillads, fuldt af halv Dyre- halv Menneskefigurer.)

. . til Salighed at lade af Jagannats
den tunge Fod sig sønderknuse jublende
med alle disse Tusinder som trække.

(Nogle kaste sig under Hjulene.)

O ærer disses Helgenbeen! Og det
— saa siger Brahma — er en Hellighed,
at give hen sit Legeme til Føde
for alskens Utøj; Saadan bliver jo,
liig Vischnu, en belivet Verden. Derfor
forbandet Den, som dræber en i Skjægget!
Thi veed han, hvilken Sjel, om ej hans Farfars,
nu lever i dens Sliim? Men Den velsignet,
som bygger tempelprægtige Gjæstehuse
for Lopper og for Rotter! som til Tæger
sin Skat, betroet en af Brahmas Sønner,
testamenterer! som, før ej at sluge

en Myg, beslører Munden! Hellig og
velsignet er du, naar du, uden Værge
med Lovsang ædes op af Tigren, muligt
din egen Bedstefa'r. Men helligst er det,
om Enken styrter sig paa Mandens Baal
(thi med den samme Fart hun styrter og
sin Sjel saa iilsomt gjennem Dyrene)
om i hans Grav hun stiger levende,
og stjæler ej fra Brahmas Sønner Arven.
Hvi vil hun leve? Hun maa ej sig gifte!

(Enker kaste sig paa Dödsbaal.)

Saa klinger nu med Cymbler som til Bryllups!
Se Gnistehvirvlen Helgen-Rosenkrands!
— Det er en Hellighed, at pine sig;
at bære Armen, mod dens Lyst, opløftet
i treti Aar, til som et Horn den staar;
at gjøre Kinden til et Pilekogger;
at stege sig ved sagte Ild til Brusk.
Det er en Fryd for alle femten Himle,
naar de paa Jorden se kun Pilgrimsgange,
liig Gnister irrende i brændt Papir;
naar I hvert Aar fra eders egne Floder
til Ganges løbe, for saa hjem igjen
en Krukke Vand at bære hundred Mile.
— Nu, hvis I øve disse Hoveddyder:
saa tror med salig Jubel, at bag Graven
(o tænker eder, hvilken Salighed!)
I kunne blive Kjør de hellige!
Men, hvis I synde ved at glemme disse
de dyre Bud, I skulle op af Graven
jer rejse som langørede Æsler, at
I kunne lære engang høre bedre.
Ja, Hvo som overtræder disse Bud,
ved Himmel-Landsforviisning, ved et Kredsløb,
(o Pulsslag syv og fiirsindstyve Livsgange!)
igjennem Sviin og Luus og Slanger straffes.
Det tro vi, ja saasandt som Vischnu sank
nigange sig i Kjødet for at frelse,

som Fisk og som Skildpadde, da han trak
Nordpolens Bjerg op af et Melkehav;
saa, som et Vildsviin, løfted Jorden
paa sine Huggetænder op af Dybet; saa
med Hyrdestav isønderknuste Slangen,
der gabed over Jorden . . ja saasandt,
som at vi tro, at Vischnu, Altopholderen,
var Krishen, der jo fødtes i Madurey,
og blev saa Konge over Hindostan.
Nu, Troende, gjentager Troesbekjendelsen!
Forstaa I ej den Vise!

Folk.

O, gjentag den
for os! Da høre Guderne den heller!
Vi kunne ej; men fromt og ivrigt dreje
vi Hjulet med de skrevne Bønner, saa,
ved hver en Svingning, Guderne jo faa
en hundred Bønner.

En Præst.

Ja, det kan forslaa!

III.

(Kongehal. Kongens Sön — en Præst — en Mand.)

Præsten.

. . . Jeg siger: Dens er Magten, som har Kraften. (Gaar.)

Kongens Sön.

Du hørte det? Forstaar du?

Manden. (Knæler.)

O min Konge!

Kongens Sön. (Viser Manden en Dolk.)

Nej bi! du springer over dette Komma.
Gaa, bring min Far (det er hans Fødselsdag)
den Gave fra hans Søn. Han sover nu,
den trætte Olding, hist i Badet . . Gaa!

(Giver Manden Dolken. Han gaar.)

Nu kan Sekunderne jeg tælle til
ej Jeg er mere Kongens første Slave,

men Alle ere mine. Purpur, kom!
Fugl Fønix, dal udødelig paa Kvisten,
der ung nu skyder ud paa Thronen. . Fy!
(Iförer sig sin Faders Kaabe. Bestiger Thronen.)
der klæber rundtom Kraven Graahaar af
min Fader! (Börster Kaaben af.)
Skjønne Purpur! Skjønne Sky,
hvor Magtens Straale blinker! Ha, Jeg skal,
saa højt du rødmer end, dog farve dig
meer højrødt! . . Tys, han kommer . ? o jeg hører
jo Øjeblikkets Trin. . .

Manden.

(Kommer. Giver knælende Kongens Sön Dolken blodig.)

Se, nu min Konge,
min sidste Konges Blod . !

Kongens Sön. (Gjennemborer ham med Dolken.)

Og her min første Træls.

IV.

(Tempel — Præster — Folk.)

En Præst. (Löfter et udmajet Barn op.)

Lyksalige Thibet, din Gud er funden!
Se, La sig nu har atter aabenbaret!
Nedknæler for Gud! (Folket knæler.)
Lyksalige Thibet,
som ejer sin levende Gud i sin Midte,
kan kysse og føle og see sin Gud,
og smage hans hellige Levninger! Smager!
O leer ad Hindostan knælende for Koen,
opslikkende Skarnet af Koen! og priser . . .
(Barnet Lama skriger.)
. . Ve priser ikke, men jamrer! jamrer!
Thi Gud nu græder for Eders Synder!
Og bygger Klostre . ! Visselululu . .
(Vugger Lama — Folket hyler.)
— Visselululu — Ak, Gud er i Graad,

fordi han seer sine Munke nøgne.

(Fremmede Præster, med Slangehuder, Uglehoveder, Ögler o. s. v. hængende om deres Kaaber, komme, knæle for Lama,)

Fremmede Præster.

Vi vade over den vide Ørken,
med bare Been, fra Sibiriens Sumpe,
for Lama, den almægtige Gud,
at hilse paa med rige Gaver . .

V.

(Den gamle Konge.)

En Konge.

Jeg er da Konge, mange Kongers Konge.
Min Krone er en Ring af mange Kroner,
som denne Muur en Muur om mange Stæder.
Dog graaner Haaret under Kronen fort
som under Trællens Hue. Mens mit Scepter
er lige rankt, sig krummer dybt min Rygrad.
Ha, bort med blanke Skjolde, I Drabanter!
Jeg seer mit visne Aasyn — o! o! ve!
den blege Skygge af det stolte Aasyn,
Basunerne paa Kroningsdagen blæste
til Morgenskyer op og Sommersol.
Da i sin Herlighed det brændte — da!
Nu hænger det, liig frossen og indskrumpen
Melon i rimet Høstens Have gjenlagt,
og ikkun — det er største Tidens Haan —
her rundt mig synes mine Hoffolks Smiil
(skjønt vel jeg veed, de kun Iistapper ere)
i Kronens Straaler som Viol og Roser,
som Liljestengler og som Morgendug.
Saa skal jeg visne uden Spor, imens
min Herlighed dens Ejer overlever,
og er — forrædersk! — lige herlig i
min Arvings . . ha, min Arvings! . . . Hænder? Ak,
naturligt synes mig, om Verden visnede,
naar *Jeg* sank i min Storheds Fylde hen;

om Alting standsed om min Gravhøj i
sit Ringløb; om min Throne sortned, som
mit Askemindesmærke hen, naar denne . .

(Griber om Kronen.)

. . Ak, om en Træl sit Hoved stak end i den,
den vil dog funkle som min Kroningsdag!
Ha, Træl! ha, lavest Træl i Trælleflokken,
ifra min Ældste til den yngste Gilding,
det koster dig ej mere end et Dolkstik!
Kjøb dig en Kniv for tvende Skilling; sværg
naar Høkrens Kone spørger dig, at du
et Sviin vil slagte; gaa og dræb da Kongen!
. . Bort! bort! . . Der maa i alle mine Lande
ej sælges eller kjøbes Staal og Naal.
O bedre dog, at Handel, Vandel standsed,
end at ifra sin Throne Kongen skulde
nødsages kjøbe for sin Storhed bort sin
Indbildnings Skrækkenssyner . .
— Hvad Mærke har vel Jorden om min Storhed,
naar dette Øjes bistre Blik ej længer
kan tvinge den at se den og beundre?
Som Sæbeboblen skal jeg briste? — Ha,
Mig, Tidens skjønneste Eje (i min Kaabe;
thi i min Seng jeg skilnes ej fra Trællen)
Mig, et Aarhundredes højstsvungne Skjoldtegn
(thi, se, af mine Luner Millioner
sig skabe Lyster jo og Dyder og
Samvittigheder, og kun Efterligning
af mine Handlinger er hver af deres!)
mig skal en Feber ryste for bestandig
isønder, og en Hoste blæse bort?
Hør, kalde Millioner stemte Munde
mig ikke Jordens Gud? Og denne Røst
snart skulde, som mit Liig, dø hen og stivne?
Og selv Sekundet efter Kongens Død
da skulde synes som eensformigt Dryp
i evig Taushed, i en Gravens Hvælving?
Hør! kolde Marmor, Kongen vil . . . Ak Marmor,

du Disputator (ak saalangtfra taus)
imod den svadsige Nar, imod mit Hjerte,
der slaar saa voldsomt under Purpret mod
mit hule Ribbeen, som i Bænken Taleren!
— — Ak Død, ak Død! ak Død,
du sortner under Kejserkaaben! under
min Baldachin din Gravensaande hvifter,
som Pestsky under Jordegudens Himmel —
det Stykke Silketøj!
. . Hvad Tanke? knæle ikke Millioner
fornuftige Sjele? slikke med den Mund,
de fik til en Basun for deres Tanker,
min Fod, og tigge Liv og Fred og Fryd?
Min Baldachin er ikke broget Tøj,
men Folkeslags isammenspundne Smiil.
Dens Perledopper de Fordømtes Graad,
som vende sig med Hyl fra mig . . Tys! Hyl?
Ha, lære Præsterne mig ej, at Guder
mig gave Millioner Liv og Død?
— Trods dette svinder jeg . . jeg svinder,
som Ørknens Sandbjerg . . jeg vil svinde.
Hvad skal jeg? Raader mig, I Præster! Ak,
en Grav har aabnet sig i Kongens Hjerte!
Jeg føler i mit Ansigt blæsende
de døde Kongers Aske — ve, min Faders . !

En Præst. (Flere ile til.)

Du Jordens Gud! Du alle Kongers Konge! . .

Kongen. (Grublende.)

. . Ja, *Han* sit Skjold jo lagde paa en Verden?
Hans Hestes Hovslag fede Dales Grøde
til Ørknens Agnedynger bankede?
og Hans Ærgjerrighed opildnede
jo Millioner Spyd? Ej Under da
(thi han har tause Mindesmærker nok)
at Mindet lever, og det klarest hos
de Tusinder, som slæbte fra hans Vale
sig hjem paa Eetbeen kun med Armestumper
Men Jeg? jeg blir ærgjerrig paa min Grav.

Hvad gjorde jeg? Jeg vælted mig kun paa
hans Byttedynger. Kvinders Sengehimle
var mine Telte (nu jeg er en brudt,
udkastet Spydstag;) og en svalet Elskov
den Frost, en frisk og brændende den Hede
jeg leed; et Harem var mit Rygtes Tempel.
Der Kvinder kun smaahvisked blandt hinanden
hvor Fallus, Lingam, Priapus jeg ligned.
Der Kvindelæber vare Skjoldene,
og Kvindeblik de Sværd, jeg brød i Taarer.
. . Nu er min Sejr forbi, med den mit Minde.
Er ej min Gravhøj Sejermærket? Ak,
naar Kongen sørger, da han stiger fra
sin Throne ned.

En Præst.

Da hold dig der!
Se, med din Storhed, er din Fryd jo evig.
Tro ej, at Dødens Scepter (skjønt vi negte
ej, at det ruger selv paa Kongens Hoved)
dit eget mægter knække! Konge, vil
din egen Højhed du foragte? Menneske,
mon om de Helliges Viisdom du vil tvivle?

Kongen.

Ak, tal, du Vise!

Præsten.

. . Hør, den siger,
at Jordens Konger Drotter bli' i Himlen;
at, som du traadte paa din Faders Throne,
saa . .

Kongen. (Forskrækket.)

. . Tal ej! — ha! .

Præsten. (Afs.)

Ve, denne Tunge, som
slog Kongens Hjerte vaagent, der skal slumre,
og saa forstenes! Ah, jeg glemte,
at du din Fader dræbte. Se, hvor lige
de hvide Seng-Gardiner, da hans Fader
hiin Nat dem splittede i Dødens Kamp,

hans blege Kinder ere! (Til andre Præster.)
Kom, vi maa
ham spaa et hundredaarigt Liv, endskjønt
Samvittighed er Blygift! Kom, vi gaa
at trøste ham ved Ofre . ! (Nogle Præster gaa.)

Kongen.

I forlade
mig sjunken i min Sorg: mit hule Hjerte?

Præster.

Vi gaa, at ofre hundred sorte Øxne
for Kongens Frelse. Se, vi ville maale
med Viisdomsblik din Livsenslængde,
adspørge Guderne, lodkaste, knæle
for lydfuld Støtte.

Kongen.

Gaar! (Til en af dem.) Men bliv Du her!
Jeg veed, at jeg kan standse denne Skjebne
som du mig trued med . . Ja, vel! min Ældste . .
og mine Sønner . . Ve! Offer! Offer!
(Vridende sine Hænder.)
. . Præst! Præst! ha, lærte *Du* mig ej
hiin blodige Midnats Aften, at mit Hjertes
Tilskyndelser var Guders Viljes Røst?
og at mit Brystes Bølgegange vare
den Snor, ubøjelige Skjebne spandt,
og bandt min Lykke til? at Den, som elsked
jer Præster — og jeg var jer Fostersøn —
ej leed af Synd, og var med Præsterne
unddragen Guders Straf? O, siig, om jeg
ej elsked Eder . ? (Brister i Graad.)
Siig, hvi straffes da
den Kjærlighed med Taarer? hvi er ej
i denne Stund mig Trøst i Eders Ofre?
hvi Ære ej i Eders Skjæg og Aasyn?
Du lærte mig, Du svor, at selv i Himlen
steg Bel, Osiris paa sin Faders Throne?
Tal: lærte Du mig ej, da her min Fader
paa denne samme Throne sad og nikked

af Ælde, saa hans Magtens-Kugle tabtes
i Skjæggets Bølger, mens jeg stod i Blomster:
at Dens skal Magten være, som har Kraften?

(Griber Præsten i Struben.)

. . Ha Præst, ha Præst! hvad lærer du min Søn?

Præsten. (Skriger halvkvalt.)

. . Forbandelse! .

Kongen. (Farer forfærdet tilbage.)

Ve, kommer Himlens
Forbandelse paa dette Hoved alt
paa Jorden . ?

(Holder Haanden for Panden. Seer op igjen.)

Vel! Ja, — Vel da, eller Ve!
Dens Magten er, som kan beholde den!
Gaa, bring mig mine Sønners Hov'der — Alles
fra Førstefødtes og til Diegluttens!

Præsten.

Din Vilje er de Andres, Alles Skjebne. (Gaar.)

Kongen.

Den var min Faders engang idetmindste,
men en ulykkelig — nu mine Børns.
Og, var du ikke Præst, da ogsaa din.

(Præsten bringer de Dræbtes Hoveder.)

Saa — stands! ej nærmere! Var det min Ældste?
Var han saa voxen? havde han alt Skjæg?
og kunde faa i Væxt det i sit Harem?
Saa han var voxen? Vel! ét Hoved lavere!
. . Bring bort! Han ligner mig. Vel at han nu
er kun en Støtte . ! Gaa! det er en Angst
at tænke paa den Angst: en Sorg at tænke
paa mulig Sorg! Din Farfar ej du hevner,
hvis ej, hvis ej . . O dog en Sorg . !
Bring bort! Du drypper Blod paa Thronens Fod.

(Præsten bringer Hovederne bort.)

Før var min Angst en Skov af hvinende Træer;
nu er min Sorg liig Ørknen.

Præster. (Komme.)

Kongers Konge . .

Kongen.

Hvor sært, nu ad det Navn jeg kan ej smile?

Præsten.

. . Vi have læst i hundred Ofres Indvold.
Oraklet svared: Konge, lev som Ørnen!

Kongen.

Nu er min Fryd liig blomsterrige Dal!

Præsten. (Kommer tilbage.)

Saa ske din Vilje! Lad din Vilje handle!
Det hevnes ej paa Jord, det straffes ej
af Guderne! thi selv jo Disse gav
dig Magten, gjorde dig til Gud paa Jorden.

Kongen.

Ah, Præstens Mund er som Orakelhuler!

Præsten.

Men, Konge, hør med sønligt Øre paa
de Vises Ord! De stamme ned fra Himlen.
Tro, at i Himlen Himle-Kongeriger
for Kongerne beredes. Slaver vente
i Graven krumme . . .

Kongen.

Taler du om Orme?

Præsten. (Löfter sin Stav.)

Ve, Konge, tror du ej? Da maner jeg
din Fader hid at vidne. Du skal see,
at han i Kaaben end er smykket!

Kongen. (Knæler.)

Skaan!

Præsten. (Svinger sin Stav; den bliver en Slange.)

Se her er Kraften! Se fra Støvets Højde,
med al Naturen aabnet for vor Fod,
vi see igjennem Himlene til Helved,
den Baggrunds-Ild, den Châos-Cirkel uden
om Verdenscirklerne, hvor Sandhed gløder
i Livet frem . . Ha, tro, jeg siger dig:
en Konge bliver Konge. Tror du Præsten
ham salved for et Døgn? Jeg siger Dig,
de Helliges Støtte: Slaver vente krumme

i Gravens Huulvej, hvorigjennem triner
en Konges Højhed majestætisk, for
fra Stjernethroner at styre Paradiser.
Der visner ej din Manddom; men den er
en evig Middagssol, der funkler mellem
en evig Morgenrød af fagre Kvinder,
en evig Aftenrødme-Krands af Bægre.
Og hisset vexler det, som her imellem
en Fa'r og Søn: naar Sønnen triner op,
maa Fad'ren vige til en større Himmel,
saa, se omsider — altfor stort for Tanken —
til Almagt nærmer sig en Konges Magt.
Men, som en Konge saa fremføres af
sin egen Højheds Kraft: saa Mindet er
ligt Stormen i hans Fodspor legende,
saaat, som fremigjennem Himlene
hans Storhed ruller sig, der bliver dog
en Majestæt tilbage. Dog er Mindet
kun stort iforhold til den Magt, han øved
i sine Grændser. Saa kan liden Konge,
en Træl for dig, et større Minde eje
end halve Jordens Hersker, om han ikke
sin Vælde øver, men fordølger den,
og dør og lever uformærkt som Bonden.
I hvilken Vraa mon Falaris ej nævnes
Pygmalion? Herodes? mange Andre,
hvis Grændser vare smaa, men tæmmed dog
med stærke Arme bistre Folk, som Ulve
de holdt ved Ørene?
Ja selv en Kvinde, Servia, jo voved
midt paa det frie Romas Torv at kjøre
sin gamle Faders Hjerneskal iknas,
og, smeldende med Pisken fra Triumfvognen,
de barske Romere spørge: hvad der knasked?
Vist disse (hvis jeg kjender Mennesker;
thi Sagnet tier) jubled hende fremad,
idet Senatet gjorde sin Undskyldning
for Gaderne ej vare bedre brolagte.

Vist knyed deres Hjerter; men det er
det høje Kongemagtens Maal at stræbe
mod Overherredømmet over Hjerterne,
som det er Præstens Maal at styre Hjernerne,
og Statens Maal, at begge Magter enes;
men højest Ideal, naar begge Magter
forenes i en Eneste, som Meroes,
Hebræernes og Thibets store Præst.
. . Jeg siger, maaske knyede Hines Hjerter;
dog blot fordi det Skue var saa nyt,
at se en Datter rulle jublende
henover Faderens Oldingisse; men
det Vanen er, som skaber Dyd og Last.
Se, Sagnenes lange Rækker vise kun
eet Særsyn, uden Mage, at en Konge
for højt sin Vældes Bue spændte: da
det lidet Abrams Folk sig delte,
til begge Sider skræmt af Kongens Trudsel:
at, som hans Fader dem med Svøber pisked,
saa vilde han dem slaa med Skorpioner.

Kongen.

— Den Drot var værd at tøjle større Rige!

Præsten.

Saaledes saar en liden Konge i
sit Fodspor, i sit Gravhul, Mindet, og
det voxer større gjennem Tiderne.
Og Du, de store Kongers Konge, ængstes
for Glemsel, som saa vid en Mark kan saa?
Hvad Magt — jeg undres — mon da vel din Fader
(og dog hans Minde runger evigt, som
hans Sejres Gjenlyd) viste ved at flyve,
med krigelystne Mænd vidtover Jorden?
Hvad alle Hjerters Ønsker mon betvang han?
Ved hvilket Aag mon følte man hans Magt?
Mon snarere for sine Slaver ej
han trællede, ved deres Lyst til Krig
at mætte og beruse? Liden Magt
kan puffe Stenen frem, der er i Farten.

Men endnu større Storhed kan du vise,
men endnu større Minde kan du bygge,
ved stikmod dine Slavers Lyst at kjæmpe.
De ere dovne, egenkjærlige,
og vante til at gjøre alt med Hensigt
og vante til at æde deres Arbejd.
Thi byd, at dine Slaver skulle støbe
i deres Sved din Fantasies Fostre!
Befal dem gjøre, hvis de ville leve,
et Noget uden Hensigt, uden Nytte!
Befal dem gjøre det Umulige!
Det er: et Noget, der i denne Stund,
som Ugjort synes os for stort for Tanken;
ja synes selv, naar Sekler graane Daaden,
for Efterslægten — skjønt den derpaa stirrer,
og mægter ej at skue Ørknen for
dens Pyramider — som et vist Utroligt,
som Guders Drømmebilleder, der ere,
ved endnu større Under, stivnede
for Evigheden. Byd dit hele Folk
forlade Agrene og slæbe Stene
fra fjerne Bjerge midt i Ørknen hen,
oprejse Pyramide-Alper, og
at løfte dig et Bjerg paa Enden som
en Obelisk! i Ørknen grave Have,
og skabe Have om igjen til Sletter!
Siig, du paa Jorden, som de Andre, vil
ej have meer din Hauge, men i Himlen;
og flux de skulle hænge den paa Mure;
og dine Palmer flagre over Skyen.
Byd dem at lede Floder op paa Bjerge;
at bygge tusind Mile lange Mure,
om Landene; at grave Slotte ud
med tusind Sale under Mulden! — Se
da Selv, før du i Graven synker, dine
de evige Monumenter! Thi de andre Fyrster
betvang blot Mennesker, men du Naturen!

Kongen.
Jeg seer der gives Storhed og Erindring
da ogsaa i Forbandelser. .

Præsten. (Afsides.)
Din Vinding!

(En Örken. Folk rejse Obelisker og bygge Pyramider.)

Kongen.
Gaar Tusind Tusinder til Labyrinthen!
Gaar tusind Tusinder, et Hav mig graver!
Gaar tusind Tusinder, gjør Hav til Land!
Gaar tusind Tusinder, opløfter Haugen!
Saa pisker dem som hvile! Priser Gud,
at Kongen byder Eder ej, ved Sved
og Graad og Blod og al jer Livsensvæske
at dugge Ørknen til et Blomsterbed,
og pløje Bjerge op med Eders Negle!
Ha, ere I der alle? Ere Arnerne
saa tomme nu, som Ørene bør være
for mine Bud at høre? Ha,
i Takt af Svøbeslager-Choret rejse
sig sexten hundred Arme, dryppende,
liig Pilekviste nys fra Dammen løftede,
af Sved, for endelig at løfte Kronstenen
paa Kongens Storheds Pyramide-Mærke!
Ja retsaa! Ret!
Lad dem, som dø af Mathed paa Stilladset,
nedstyrtes flux med Svøbeskaftet, som
en Træl forsømmelig imod sin Herre,
skjønt lydig mod Naturen! . . Ha, Naturen,
at ikke *den* jeg byder! at den ikke
vil lystre, naar jeg siger til Graniten:
opløft dig selv! og til mit Graahaar: sortn!
. . Hør, svor I ikke, at jeg skulde leve?

Præsten.
Ja Himlens Sandhed svoer det! .

Kongen.

Vel da! Tvinger
de Fremmede, hvis Hjem min Fader øded,
men drev herind dem selv som Hjorder, tvinger
dem til at ælte Leer! Hvo ej vil ælte
til Solnedgang, skal gløde Natten over
i Teglets Ovn! Kom, stiger op at see,
om jeg er Jordens Gud! om disse Klippedynger
er mine Kloder, næsten evige.

(Stiger med Præsten op paa Pyramidens Top.)

Præsten.

Du Mægtigste, se hist dernede, skjønt
paa Bjergehøjde over Ørknen, maale
de matte segnende Millioner rigtigt
med Obeliskens Alen ud din Storhed!

Kongen.

Ha, ja, i Længde! men med Pyramider
den ud i Fiirkant, og i Omkreds med
de Have, som jeg byder bruse frem;
i Dybde da med Labyrinther. Ha,
jeg lever jo? Du svor det? Himlen svor det?
Vel, større Værker, større Minder rejses!
Jeg byder: Templerne flux skulle lukkes,
at Folket ej paa Guderne skal tænke,
før Kongens Lyst er mættet!

Præsten.

Menneske,
Du er beruset af din Storhed. Ha,
jeg mærker nok, vi rummes ikke baade
paa denne Tinde — ve dig — hvor du svimler!

(Styrter Kongen ned med sin Stav. Folket jubler.)

VI.

(Tempelhal — Præster. En sort Oxe.)

En Præst. (Bepletter Oxen.)

Se nu er Guden færdig! Ægyptens Sorg
med dette Penselstrøg føg bort. Kom nu,

vi føre ud den nu til Folket, at
dets Millioners Glædesblik kan hefte
til Gudens Horn . .

En Præst.

Forgyld det endnu lidt!

(Den Anden forgylder dens Horn.)

Ja Synd, at spare Guld til eget Scepter!
Og dette Horn er *vort*. Nu, kjære Oxe,
lad se du rækker — retsom om du vidste
at du er bleven Gud, at du medrette
fra Krybben blev medeet til Himlen løftet,
og tør selv stange Kongen — majestætisk
din tykke Nakke over Noph, der knæler
og slikker op dit Smuds, til vældigt Brøl,
saa alle Hjerter ryste kan af Fryd.

En Præst.

Vel, før den ud — Alt Folkets Andagtssuk
i Porten foran dette Helligste
sig drager ud og ind som Trækvind. Før
den først til Nilens-By at fodre den
i firti Dage op i gyldne Fade,
at fed den komme kan til Memfis! Nu — ?

(De före den ud til Folket.)

Folket. (Jubler.)

Hil Apis! Apis! Gud!

En Præst.

Ja jubl Ægypten! Thi du er nu frelst.
Thi Apis kom, vor Gud. Imens vi bade,
en hellig Ko ved Maanens Glands undfanged.
Jubl, frelste, fromme Noph; thi Apis kom
med Gud Osiris's, Pthas Søns, Stjernetegn!
O sku i denne sorte Røg med disse
sølvhvide Gnister Gud-Osiris's Ild! (Oxen bröler.)
O tys! hans Brøl, Ægyptens Festsang! Ha,
hør Guden tordner: „fryd dig frelste Noph!
Sku i dit Tempel Gudernes Fornemste!
Ja Gudernes Fornemste! Seer I dette Skum,
som Apis sikler nedad Boven? det,

hvis han i Himlen var, blev nye Stjerner.
Men Verdnernes Materie øder han,
liig gavmild Fremmed, nu paa sine Elskte
blot til et Lystsyn og en kostbar Smag.
. . Ah, ikke Fremmed, men som gavmild Vert!
Er' vi hans Børn ej, og vort Land hans Eje?
Osiris pløjed først med sine Straaler
op hele Jorden, saa hans Furer bleve
dens fede Dale; Morgenskyer stege
som Blomster vajende fra Jordens Rigdom.
Men se Osiris, Himlens høje Gud,
sin Yndlingsager valgte; og han pløjed
med hellige Oxer, Mnevis og Onufis,
Ægypten fra Syene, hvor han hvilte
sit Spand, og ned til Tyfons golde Mark:
til Havet, hvor han udsaar Salt og Bærme.
Men Isis, fulgt af tro Anubis og
Kahirerne, liig hvide Høstfest-Børn,
i Gudens Furer gik, og øste ud,
med moderlige Smiil, sit Signehorn,
sin Nil, imens Osiris fulgtes af
Gud Amum, der udkasted Sæden; Som,
der hypped; Serapis, der høsted,
og i sin Skjeppe gav det saa til Horus.
Men, se, da det af Guder pløjede Land
os Præster givet var til Ødeleje,
og I, Misraims Arme, det foragted;
da gyldne Sæd-Net vare trukne rundt det,
at fange Tyfons gustne Avinds-Aande,
der samum-hedrød Flammetunge skjød
fra Ørknens slunkne ormestukne Lunger
udover Nophs det liljedække Hoved,
der spejled sig i Isis's Elskovssmiil
(og deraf skinsyg Tyfons Brynde tændtes:)
da sank Osiris's Gudesjel i Apis
(se her i Flekkerne hans Guddomsstraaler,
der bryde gjennem Hudens sorte Røg!)
at ej de Dødelige, som han elsked,

saa han ej kunde skilles fra dem, skulde
ved Gudens nøgne Glands forskrækkes, men
Taknemmeligheden den forblomm'ede Gud
bestandig turde vise . . O bestandig
i Memfis herske han blandt fromme Præster!

Folket.

Det ske! Det ske! Ja evig!

En Præst.

Saa og Isis
nu tog sit Bo i Buto og Bubastis
som Koen, og sig aabenbarte huld
ved hveren Hytte. Melkestraalen blev
som Maanens hellig; Koens Horn som Maanen.
Og Pan (thi Alle fulgte med Osiris)
og Pan, den Livets Yngler, Stjernefader,
i Mendes bor i Bukken. Amum blev
i Ammon-No til Vædren. Som blev Løven;
og Serapis blev Slangen; og Anubis
en Hund. Men alle Verdens Guder flagre
os over Hovderne, og svømme i
vor Flod og vore Damme, gro og gaa
paa vore Marker, bo i vore Templer
som Guden Høg, Gud Ibis, Guden Karpe,
Gud Gjedde, Guden Rotte, Guden Kat,
Gud Ulv, Gud Øgle, Guden Krokodil.

VII.

(Ved Nilbredden. En Kvinde med et Barn. En Krokodil.)

Kvinden.

Ah, ve! der ligger Guden. O mit Hjerte
er stivnet . . Ak, jeg maa. Ja han er Gud;
thi sligt et Øje har kun Tyfon selv,
saa fuldt af Gnister. Sivet hvisler . . ak,
se der! se der! O værdiges at tage
mit Dyreste! ja din Slavindes Dyreste.

(Kaster sit Barn til den.)

Den knasker . . o!

(Skjuler sit Ansigt. Seer op igjen.)

Men saa en Præst mig sørge, vist han sagde,
jeg var ej from. Hvad Løn mon da jeg havde?
Se, mæt og mild han vælter sig i Dyndet . .
O stærke Gud, jeg har en grufuld Fryd.

(En Præst kommer.)

Se, Helligste, jeg gav til Guden hist
mit Barn!

Præsten.

Ja Ret, min fromme Kvinde! Har
du end et Barn; hvi giver du ej det?
Da dobles jo din Fryd.

Kvinden.

Jeg har ej flere.

Præsten.

Din Eneste? Det Offer herligt var.
Hvi dandser du da ej af Fryd?

Kvinden.

O jeg
er ikke glad.

Præsten.

Da er du ikke from.

Kvinden.

Vel! jeg vil dandse, og til Cithren synge:
o jeg er stolt; mit eneste Barn jeg gav
i Guden Krokodilens Gab en hellig Grav.

VIII.

(Torv. Præster. Folk. Æsler.)

En Præst. (Griber en Rödhaaret.)
Se, grib ham! Han er Tyfons.

Manden.

Hvad? Jeg er
en Fremmed, som skal gaa tilsejls.

Præsten.

Ha, ha!
Ja Stakkel, veed du ej, den røde Farve
er Dødens Smiil for den, som har den (og
du har den) i Ægypten? Nu, ved Smy!
forbandet er du for dit røde Haar.
Det Tyfon blæste i din Moders Liv
ind, saa det klæbed til din vaade Skalle,
for saa at mærke dig, naar op du voxed,
til Offer for sig. Ha, du rejste lige
til Offermarkedet, da til Pelusiums
Kornmarked her du søgte vindingslysten.
Nu giv dig! Du har Djævlens Mærke. Hej!
Til ham i Dag vi ofre. Vrid dig ej!
Vil heller du af Folket sønderrives,
end dø for min den øvede Haand,
der dræbte Tusinder, som du, end før
de sukket fik? —

De bundne Offere.

Hengiv dig i din Skjebne, Fremmede!
Fortørn ej Præsten, ellers piner han!
Kom, klynk med os og med de stakkels Æsler,
der ere Djævlens med for Fellens Skyld.
Se alle vi Trehundred skulle ofres,
fordi vort Hovedhaar er rødt, til Tyfon,
som Folket tror er farvet ligeledes.

IX.

(To Hære i Slagorden imod hinanden. Præster ispidsen.)

Præster.

Til Sværdet, I, som dyrke Gud Ichneumon,
mod dem, som dyrke Krokodilen — Ha,
et Dyr, et Tyfons Djævlefoster!
De Daarer, Daarer, Daarer! Sparer ej
et Barn i Modersliv! Det har alt syndet;
thi det er rystet af sin Moders Latter,
naar hun sin Ældste til Uhyret gav.

Andre Præster.

Til Sværdet, I, som dyrke Krokodilens
den store Guddom . . frem med Sværd og Fakler
mod dem, som dyrke Rotten — Se et Dyr,
et Dyr af Dyndet avlet! Sparer ej
et Barn i Modersliv! Det har alt syndet;
thi det er rystet af sin Moders Latter,
naar hun forræderske Ichneumon saa
isøndergnave Krokodilens Æg
(de hellige Verdensbilleder) i Sandet!
Saa kjæmpe vi, mens vore Guder kjæmpe
selv mod hverandre . !   (Kamp.)

X.

(To Hære i Slagorden. Præster og Kongen i Spidsen.)

En Præst.

De Dyr er Ahrimans Forbandede,
som ere Guder her i dette Land.
Ej Lyset skabte dem, men Djævlen yngled
dem i sit Helved frem med Mørket.
Følg da mit Raad . !

Kongen.

O Præst, du kan befale.

Præsten.

Jeg siger dig, du gjør en Gjerning, som
i Himlen Amschaspands besynge ville,
mens Devs og Ahriman i Helved hyle.

Kongen.

Vel! binder Kat og Ulv og Krokodil
og Rotter sammen foran Hæren! vender
da mod Ægypten disse store Guder;
men følger dem som Tordnen! sender Pile
som Lynild over disse landsforræderske
Højguders Rygge!   (Fienderne fly.)

Ha! I Pasargader,
nu øver Eder ene i at løbe
som hist i Susas Jagtlunde! Ret! forfølger!

Men stikker Sværdet ind og bruger Stokken!
Med Svøbehviin tving Gudekatten til
at hoppe efter dem; og gaa saa frem
og myrder dem i deres Skjulsted! Driver
dem ind ad Thebæs hundred Porte, ind
til Koglerne i Labyrintherne!
Med medisk Kobbernegl vi frem dem klore.
Kun hvad der redder sig i Pthas's Tempel,
er reddet. Ha, der vil jeg slagte Guder,
og holde Sejersmaaltid af Gud Apis,
hvor Præsterne, med Borddug kastet over
de fæle Trolddomskaaber, skal opvarte
mens udenfore Pøblen snufter efter
den stegte Guddoms fede Lugt. Ah, ah,
jeg vædder, Artabanes, Folket vil
forbitres kun, hvis det er mæt, men føle
en Vellyst, hvis det just er sultent. Ha,
nu frem til nye Slag! Paapasser vel,
Satraper, at ej Gudernes Geled
blir brudt i Sejersløbet, saa det synes,
naar Gud Kat, Gud Rotte, Gud Faar, Gud Ulv,
Gud Stork, Gud Øgle vandre veent isammen,
som om de for den gode Sags Skyld havde
lagt Fiendskab tilside, og nu sluttet
en hellig Alliance. Saa vi gjøre
dem til hvad Joner kalde Forkjæmpere.

(Muurtinde i Memfis. Præster. Folk.)

Folk.

Hist sortner, Hvirvelvinde lige, over
den hellige Slette Fiendens Skarer. Ha,
de drive vore Guder foran sig,
og gaa med Sværd i Balgen som til Fest;
men, naar de komme ind i vore Stæder,
da løfte de en Kat i venstre Haand
og dræbe os med Dolke i den Højre,
os Værgeløse. Siig du Vise, Hellige,

skal Nophs det hellige Altarhjerte knuses
(thi nu til det er Raden) uden Modstand?
Skal vore Agre, vore Kvinder ødes?
Og Medens Hovslag — fælt, at højt det klinger;
men værre dog, at det i vore Diendes
de bløde Lungers sutrende Blodstrøm døves.
Ak! Ak! Thi vore Hænder skjælve .. . ak!
O siig os, sværg os, er det Pligt mod Guderne,
naar de forraade os, at kaste Vaaben
for disse Fiender, fly iskjul og dø?
og, før vi dø, at vide at vi have
til værre Fiender de samme Guder hist?

En Præst.

Ja — Alt er tabt. I Dyndet ligger On,
og Solen skinner paa dets brudte Horn.
I de Barbarers Hestes Hovslagsstøv
nedsjunke Pyramiderne. O Memfis,
luk op de hundred Portes gyldne Gab,
at sluge ind med øde Suk de Grumme,
som Myg der svæve paa en Drukkens Aande
snart ind snart ud. Viis dine Elfen-Templer
for de Vanhellige, som Aadslets hule Tænder!
Ægyptens Folk! du, som, med Kniv i Haand
og Hviden vrængt i Öjet saa det syntes
et flagrende Liiglagen, naar det blinked,
nys hilste hver en Fremmed — slæng nu bort
hvert Vaaben! ja fra Sværd til Pind,
som om de brændte dig i Haanden, som
om dine Hænder visned af Forbandelse,
saasnart du fristes ved din Kvindes Skrig,
din Afkoms Jammer, til at løfte dem!
Gaa, gaa, og slaa med stum Forfærdelse
din Dør igjen! og vent da Døden under
din Bænk, hvorhen du krum dig sniger
for ej det Rædselsyn at see: Vanhellige,
der skjænde Hytter, Templerne besudle!
Som Pesten maa de brede sig i Landet.
Ved Skjebnens Traad de føres gjennem Blod

fra On til Noph til Thebæ. Vil du standse
hvor Guder gaa? Det er for dine Synder.

(Folket flyr.)

Præster.

Ha, det er Magerne, som os betvinge,
som gav den drukne Bøddelkonge Raadet.
Vi Præster ere Ofret som de søge,
og Kongen laaner dem sin vilde Hov.
Ve, at vi maatte byde Folket Fred,
og Luen tvinge, skjønt den kjæmpede
med Overtroens Røg, og truede
at gnistre ud! Men havde en Ægypter
først seet en Katteguddoms Indvold aaben
og Himmelen dog lige klar, saa var
bag Krigens Sejr vor Sejr i Freden ude.
Mens vi mod bedre Tider haabe,
Vi maa dem byde, hvis de ville tvivle,
og Fædretroen revner, bryde Vaaben
og bøje sig for Medens krumme Sabel.
Thi selv vi have lært dem jo fra Barnsbeen,
at disse Dyr, som nu er kaarne til
vor Fiendes Høvdinger, er Verdens Guder.

XI.

(En Konge. Adel. Bödler. Folk. En Olding og en ung Mand knælende for Kongen.)

Kongen.

Er Jeg ej Konge? Jordens Bedste? Ha,
Hvo skulde nyde? Er ej Vellyst som
min Storheds bankende Hjerte? Bødler,
I mine krogede blodige Fingre, strækker
jer ud og plukker bort det Graahaars Svamp,
der voxer vaad og kjølig mig ivejen
naar sydende jeg stormer mod mit Leje.
Gesvindt ud med de blege Øjnes Vand!
Gaa, stik dem ud! De ere Horngevexter.
Og skulde arrig runken Hæslighed

sig stille mellem Højhed fræk og Skjønhed?
Hvad skal den Gamle mellem tvende Unge?
Er Hun din Datter? Ha, hun er dog vel
en Blomst opvoxet i mit eget Land?
Der plukker jeg hvad Rose bedst mig lyster,
om end den hænger fast paa Tornen, som
den klækked ud ved Hjælp af Himlen?
Ha, denne Himmel, under hvilken hun
sin Rødme aanded, sine Øjne blaaned,
er denne ej *mit* Riges egen Himmel?
Gaa, du er ikke viis som du er gammel!
Nu, Bøddel, blodige Kongefinger, krum dig,
og grib den gamle Nakke, der har bolet
med Struben Haan mod Kongen.

Böddelen.

Ak, store Konge, Haanden skjælver; thi
det er min Fader.

Kongen.

Hvad? Du skjælver? *vil* ej?
Ha, Jeg har *flere* Bødler!

Böddelen.

Vel — jeg *maa.*

Kongen.

Ret vakre Svend! Naar *saadant* Prøvestykke
er gjort, da veed jeg, *du* for mig gjør Alt.
Du skal ej stedse være Bøddelknegt;
men Bøddel-Høvding.

Böddelen.

Nu min Haand ej skjælver.

Kongen.

Saa Mennesker i Trældom øver man.

Böddelen. (Lægger Haand paa Oldingen.)

Kom Far! Du ind i Livet fulgte mig.
Nu skal jeg følge dig til Gjengjeld ud.

Oldingen. (Rejser sig. Til Böddelen.)

Slip mig. . Elendige! Ve dig! Hvis du ryster
engang i Helved min Forbandelse
ned af dit Hoved, den i Vægt tidoblet

skal synke paa Tyrannens! Hører Mennesker,
I Tidens Jammersuk mod Evigheden!
I Helveds Ofre før I end forbrød!
Jeg bad — o Alderdommens hvide Haar
er kulsort Haan af Djævle spyet ud
paa et uskyldigt Hoved, naar forgjeves
om Retfærd, ej om Naade, de maa trygle, —
Jeg for min eneste Datter bad blot (end
for ung for Manden, gammel dog og øvet
i sin forlængst alt hjælpeløse Fader
med kjærlig Haand at made): at ej i
sin Seng det kronede Uhyre skulde
den spæde Skjønhed æde og fordærve
det unge Hjerte (som opvoxed fromt
i disse Lokkers Ly, ligt Rosen bag
en moset Væg) naar ned han stødte hende
misbrugt iblandt Slavinderne.

Kongen.

Din Vrede
er brændende — ja, som min Brynde til
dit Nor! Se *den* har antændt nu min Harme.
Du har kun Ordblus, *Jeg* har Beeg og Fakler.
Gaa! Du skal brændes. Kongens Harm fortærer.
Gaa, Bøddel, smør din Faders Haar med Beeg!

(Bödlen gaar med Oldingen.)

En Adelsmand.

Du dør fortjent. Er Brugt af *Kongen* Misbrugt?
Hvad? kan en Konge vel besudles af
et „mis“ og „van“ og „u“ og disse andre
Opkastelser af Tanken og af Sproget?

En anden Adelsmand.

Forskjønnes end ej Pigens Skjønhed, hædres
den dog ved Kongens . . ja, jeg vilde gjerne
dens Levning arve. Thi en Konge har
saameget Adel i sit Blod, at, om
jeg fandt en Plet paa hende levnet, var
den som et Adelsbrev.

(En tredie Adelsmand knæler for Kongen.)

Kongen.

Hvad vil du? (Peger paa den knælende unge Mand.)
Bi! Her ligger end en Mand,
en Træl, hvis Trods og Miner ere
som Torne hvasse efter Kongens Fod.
Her, Bødler! luger denne Snerle op!
(Manden omfavner grædende hans Fod. Kongen sparker ham bort.)
Væk, Hund! Ha gjør paa Kongens Liv du Anfald?
Ah, herligt Vintersyn om Somren! se
en Mand i Graad! . . Ah, jeg har Fantasi;
jeg synes smage disse Taarers Kulde.
Thi Mandens Skjælven, skjønt han ej kan skjule
sin Ungdoms Rødme, synes ud dem ryste,
liig Nordenvinden midt om Somren Hagl.
Gaa! Du er ingen ægte Undersaat,
som under Kongen ej det bedste Sæde;
og det er paa din Hustroes Skjød. Gaa Bøddel,
og red ny Bryllupsseng ham op paa Stejlen!

Den unge Mand. (Rejser sig.)

Ak Chryse! Chryse! . . Gejl Tyrannen blev,
da han min Hustroes blotte Bryst fik see,
som hun ved Døren sad og Die gav.
Ha, nu han river hende bort fra Barnet!
Og deres Fader dør — saa dø de maa,
af Sorg de Ældste og af Sult de Smaa.

Kongen.

Nej, Træl, af Sorg din Ældste skal ej dø.
Bring ham, du Slave! Gilder ham, I Bødler!
Han skal sin Moder vogte.

Den unge Mand.

Du lærte da af *dine* Sønner, at
en Søn sin Moder krænker?
(Den unge Mand gaar med en Böddel.)

Adelsmænd.

Hvor viis er Kongen! Nyt han jo opfinder
af Fryd som Højhed? Vi maa ligne Kongen.

Tredie Adelsmand. (Knælende.)

Du Mægtigste! o værdiges at tage

med huldrig Gunst til Smykke for dit Leje
min yngste Datters Yndighed, der ligner
en Moserosenknop frempippende!
Se, sværmeriskt er hendes Öje, som
om stedse deri sig Natlampe spejled.

En fjerde Adelsmand.

Stormægtigste, med huldrig Naade tag
en Søn jeg har, saa feed og rund som Druen!

Kongen.

I Narre, vide I da ej, at, om
end Elskov ikke, efter sin Natur,
lod Noget, skjønt det Lækreste, sig putte
i Munden, men vil vælge ene selv:
saa greb dog Kongen *hvor* han lysted? Vel,
hidfører Pigen da og Drengen; dog
til Øjenslyst! Og kommer selv, I Fædre,
til Hoffet. Eders Huldsind vil jeg hædre.

Folk.

Vi give maa til Kongen vore Sønner
og vore Brude, Døtre, Mødre — ellers
vi dø jo selv. Men — leve, leve Kongen!

XII.

(Kongehal. En Konge paa Thronen.)

Kongen.

— Hvad er et fyldt og lukket Harem, naar
den Elskte gaar paa Gaden? Hvad en. .

(En Kriger kommer.)

Ha!

Krigeren. (Kaster sig ned for Kongen.)

Din Slave kommer paa dit Bud fra Lejren.

Kongen. (Vinkende ham bort.)

Gaa! gaa! Du sortner for mit Aasyn'. .

Krigeren. (Gaaende.)

Ve,
en Konges Vrede dræber.

Kongen.

. . Hvad er Kronen,
naar Slavens, Borgerens Nathue behersker
en Fryd, som nægtes hiin? O Bathseba,
din Skjønhed skulde visne hen i Løn?
Og Mennesket saa synde mod Naturen
(der funklende Kroner skrev i dine Øjne;
og malte Hermelinet paa din Nakke
og Purpret paa din Kind og Scepret i
din Gang) at han, naar Himlen gav ham Magten,
ej skulde Diademet give dig?
Ha, Kongens Magt det blev at lede Skjebnen,
der strækker ud sin Finger i hans Scepter
ud over Millioner! Ene Retfærd,
naar *Han* den Skjønneste velsigner. Ak,
dog bliver Diademets Perledopper
som hendes Øjnes blye Terneflok.
. . . En sløv ufølsom Borger, der sin Trods
paa Vedtægt støtter, skulde hindre Kongen
i Retfærds sjeldne Smiil Naturen skjænke?
Han skulde fraadse hvor en Drot maa sulte?
beruse sig af samme ædle Vase,
hvoraf Jeg, Kongen, stjal mig til en Slurk?
Ah, een og to — saa plejer man at kaste
de andre slige Kvindebægre bort;
men *denne* ædle Vase. ? O jeg maatte
da sønderbryde Kronen, naar jeg havde
den baaret Kroningsdagen . !
— Hans selvbehagelige Flegma
i Stolthed skulde stivne, naar han gjetted
sin Konges syge Blik og Magerhed?
Han vilde hviske (højt dog) til Enhver
„se Kongen mavres, men jeg bliver feed!“
(Ha!) „Veed du hvorfor? — „Nej!“ — „Jeg veed det. He!“
Men naar han seer sin Hustrus Ynde i
dens Sommer-Rigdoms stille Modervemod,
og aner Solen, som hans Muld bestraaled. . ?
. . Ha! Kald mig Uria! (Til en Slave.) (Krigeren kommer.)

Hør, kjære Tapre!
Beværted Kongens Folk dig vel igaar?

Krigeren.

Jeg var som Noah.

Kongen.

Vel! Haha! Da Tapre,
du i din Hustros Favn ind til et Øjeblik
dit lange Fravær klemte? Det er Ret!
Lig paa en Lejrbrix Aaret ud, og kom,
og nyd da Bryllupsglæder andengang!

Krigeren.

Ved Kongens Liv! Min Herre Joab og
min Herres Tjenere paa Marken ligge,
og jeg, jeg skulde ligge hos min Hustru
i bløde Dyner under Silketag?
Jeg sov hos dine Tjenere paa Bænken.

Kongen. (Vinkende ham bort.)

Hvad? Ha! Træl . ! Du . . bort! Fra Kongen bort!

Krigeren.

Bag Kongens Smiil er dobbelt sort hans Vrede,
som Natten, naar en iilsom Lygte glimted.
Dog Alle Kongens Smiil med Tak maa tage;
der bliver dog, liig Asken af et Lufttegn,
i lange Sorg-Nat Mindeskimt tilbage. (Gaar.)

Kongen.

Ha, Kongen kan sin Slave ej befale
at sove hos hans Hustru? Se den Trodsige!
I visse Ting, de vigtigste, er Drotten
med Slaven stevnet for Naturens Domstol,
og begge lænkede for Ligheds Skranker.
Men Den, som Lænker bar ej før, de tynge,
saa han Naturen kalder Unatur.
. . O, var du dog en mindre trofast Kriger!
Jeg frygter ej din Vrede, om du mærked,
at Den, for hvem du pletted fiendtlig Val
med Smertesblod og laa paa Klippeleje,
gjød i din Ægteseng sit Blod med Vellyst;
men jeg din stolte Haan maa frygte, naar

du mærker Kongen sig til Kneb nedlod.
Ha! Vel! hvad var en Kongemagt, hvis ej
han selv sit eget Hjerte kunde tvinge?
Det sukker; men min Læbe byder . . (Til en Slave.)
Kald
mig Uria! (Krigeren kommer, knæler.)

Kongen.

Hør Kjære, Tapre, Trofaste!
Jeg kaldte dig fra Lejren . . . (Afsides.)
Ha, hans Bryn
er Falkekløerne, hvormed han holder
forvoven Due, Ørnen svæver over! (Höjt.)
— Hør Uria, du Tapre, Djærve, Trofaste!
du Kongens langt i Ørknen skudte Spyd!
Iil flux til Joab, Lejrens høje Lue,
der overflammed Ammon, med mit Skrevne!
Han gjøre dig til Høvding over Tusind!

(Lejr. En Feldtherre, læsende i Kongens Befaling. Uria.)

Feldtherren.

Skal tapre Uria dø? Jeg være Bøddel,
som binder denne al min Fares og
min Sejers Broder Bindselet for Øjnene?
Ja, Kongen saa befaler. Ja, naar Kongen
saa bød, jeg myrde maatte jo mig selv?
Hør, Uria — Kongen gjør til Høvding dig.
Gaa da at storme Byen først! Iil *först*,
da Sejren er din Ejendom som Æren,
som Kongens Naade! Iil til Sejr!

Uria. (Gaaende)

. . Til Døden!
Jeg seer hvad Kongen vil, men jeg maa lyde.

Feldtherren.

Du kommer ej tilbage; Kongen bød
at jage dig i Døden. Ha, naar Kongen
i Sengen mellem sine lodne Hærder
og Bathsebas vaarlunkne Ynde føler

en Gysen, som han tror er Elskovsskjælven,
da er det dig, min Kampven, som en bleg
og tynd og iiskold Skygge! . . Kampen lyder!

(Kongehal. Kongen paa Thronen. Et Bud.)

Bud.

— — Og da vi dreve,
med tapre Uria i Spidsen, Fienden
mod Portene, da kom en Piil fra Muren,
og Uria sank da i sit Blod, og . .

Kongen.

Ha!
Alt nok, alt nok! Hils Joab! Siig fra Kongen:
„sligt Nederlag ej bøje maa vort Mod.
Helt segner snart for Buen, snart for Sværd.
Paa hver en Finger Dødsensenglen bærer
forskjelligt Glavind.“ — (Gaa hent Bathseba!) —
„Ja, saa er Krigen. Vi dog ej fortvivle.“

(Bud gaar. Bathseba kommer tilslöret; Kongen löfter hendes Slör.)

Ah, Bathseba! Du maa ej græde, Kjære!
Se, bedre, om ej skjønnere, Perler Kongen
har for sin Brud. Ha, elsker du mig ej?
Du græder for den døde Mand af Pligt;
men mod din Mand ilive skal du smile.
Og det er Pligt. Du kan ej ene begge.
Ah, — jo du kan det i et stille Aasyn
foruden Smiil, foruden Graad; hvis ej
dit ene Øje græde kan, imens
det andet leer.

(Kongen paa Dommersædet. Folk)

En Klager.

Jeg er en fattig Mand; et Faar kun ejed.
Jeg kjøbte det; med mine Børn det voxed;
det af mit Bæger drak, aad af mit Fad,
laa i mit Skjød; det var mig som en Datter.

Da kom en Vandrer til min rige Nabo
(se han, som seer paa dig, som om hans Øje
beskylder dig for saadan en Misgjerning!)
men sparende sin egen Hjord, han tog
mit ene Faar, og slagted det.

Kongen.

Den Mand
er Dødsens Barn, som dette gjorde.

En anden Klager.

Den Mand, som staar her, lokked lumsk min Broder
i Ørknen hen og dræbte ham; men nu
vil han beskylde Løven, skjønt hans Færd
imod ham vidner, da han strax derpaa
sin Brynde stilled i hans Ægteseng.

Kongen.

Den Mand bør tifold dø!

XIII.

(Chaldæiske Præster. Folk.)

Förste Præst.

Tror, I Chaldæer, mig! Jeg sværger, Bel
har selv for mig Alverdens Barndomssvøb
opløftet saa:
Hør, i Begyndelsen var Chaos Baau,
et maalløst Afgrundsdyb af mørke Vande. .

Anden Præst.

Tror, I Chaldæer, mig! Jeg sværger, Jovah
har selv for mig Alverdens Barndomssvøb
opløftet saa:
Hør, i Begyndelsen var Bohu,
et maalløst Afgrundsdyb af mørke Vande. .

Förste Præst.

Kolpijah, Guds Munds Røsts Almagtsaande
da svæved over Vandene. .

Anden Præst.

Og Ruach-Jovah, Guds Almagtsaande
da svæved over Vandene. .

Förste Præst.

Og Guds Munds Røst indblæste Livsens Lys,
den alle Elementers Elskovsild.

Anden Præst.

Og Jovah sagde: „vord Lys!" og der blev Lys.
Den første Dag der Morgen blev og Aften.

Förste Præst.

Saa Guds Munds Røst opløfted Himlens Hvælv,
og Moth nedsank, men Skyen svæved over. .

Anden Præst.

Saa Jovah fæsted vide Himmelhvælv,
og Arez nedsank, men han skilte mellem
det Jordens Dynd og Skyers høje Vande.

Förste Præst.

Og Guds Munds Røst da skilned Hav og Land;
og Sæd fremkom af Jorden. .

Anden Præst.

Og Jovah sagde: „Hav og Land sig skille!"
og Sæd fremkom at Jorden.

Förste Præst.

Zophasemin — se, Sol og Maane, Stjerner
fremskinnede paa Guds Munds Røstes Bud,
at være Himlens Opsynsmænd. .

Anden Præst,

Hajeorim — se, Sol og Maane, Stjerner
fremskinnede paa Jehovas Befaling,
at være Himlens (Dag og Nats) Beherskere . .

Förste Præst.

Og Kolpijah, Guds Munds Røst opvakte
af Havet og af Mulden alle Liv. .

Anden Præst.

Og Jovah sagde: Vandet føde Fiske,
og Mulden Dyr og Kryb og Skyens Fugle!

Förste Præst.

Saa Kolpijah, Guds Munds Røst, oprejste
af Støvet Mand og Kvinde i sit Billed,
og Livsens Aande dem i Næsen blæste.
Protogonos var Manden, Ajon Kvinden.

Anden Præst.

Saa Jovah sagde: Mennesket af Støvet
vi ville skabe i vort Billed. Da
af Støv blev Mand og Kvinde i hans Billed;
han Livsens Aande dem i Næsen blæste.
Og Adam Manden var, og Eva Kvinden.

Förste Præst.

Ha, Folk, I hørte det! Er ej vor Viisdom
som tvende Draaber Vand fra samme Væld?
Hvi trætte da med vore Brødre, som
fra samme Sinnar fulgte over Floden?
Se, du Hebræer, som jo Himlen er
meer skjøn end Jorden, som dog ejer
Guds Billeder i Manden og i Kvinden:
saa maa den have skjønnere Gudsbilleder,
og disse ere vore Guder — ha,
de Guder, som I glemte. Tror dog ej,
at vi, som I, tilbede noget Ukjendt!
Vi dyrke Guder, kun som deres Guddom
i Livet (liig i gjennemsigtige
Festmaleri) sig viser. Og vi vide,
at Guddom ruger over vore Høje,
besjæler vore Støtter; thi hvo nærmer
sig disse uden Skræk? hvad Land er rigt
som Baals Land og Dagons Strand? hvad er
som Nebos Bjerge signet? glædefuldt,
og som af Smiil indhegnet, som de Dale,
hvor duftende Mylittas Lunde bølge?
Se, Sidon giver Moloch Luer; Moloch
indhyller Sidon da i Purpur.
Og vidner ikke Babels Storhed og
Chaldæas Staters alt indslidte Gang
og gammel Orden i ny Fyldes Tilstrøm,
at Guder nedsteg lysende i Menneskets
det første Mulm? Se Belus, der vort Øje
først aabnede for Himmelens Betragtning,
saa at de saa de store Verdens Guder,
der vandre over Støvets Hovder, og

tilhvifte deres varme Aande dem
i Rosen og i Dyret . . Han, som øved
først Mandens Arm i Jordens Styre, mens
hans Øje ufravendt mod Himlen skued!
Se Chrysor, Han, der aabned Fjeldets Malmdyb,
og letted Mennesket (som lidet Barn,
der øves i at ride) ud paa Havet!
Agrotas, Han, der lærte Mennesket
i Skat at lægge Jorden under Plogen!
Og Eliun, der først vor Haand bevæbned
imod de stærke Dyr! Men bør vi leve,
hvis vi taknemmelige ikke vare
mod Livet, ved at give det det Bedste?
Hvad bedre have vi end vore Børn?
Og dog os Guden giver noget Bedre:
den Fryd at see hans Majestæt indhylles
i Gavens Damp, at see det Skjød velsignet,
som tømte sig, at høre Luens Vellyst,
at skimte gjennem Røgen Stjernerne
at nikke Velbehag. . Mon De bør leve,
som ej paa Bjergene, hvor Guder hvile,
oprejste Mindesmærkerne om Tak,
og lokked Guders Højhed synlig til sig?
Modtog vi Liv, da være det et Offerliv;
thi saa vi synes fri og stolte som
om vi tilbagegav hvad os blev givet,
som om vi dog betalte Renter.

Anden Præst. Ti!

Ti! — Israel! dig bød Jovah! du skal
ej fremmede Guder have for mit Aasyn!
Vi dyrke ikke Steen og Fisk og Støtter.

Förste Præst.

Oh, Israels Tempel er en større Støtte.

Anden Præst.

Lad, Israel, dig ej forføre! Satan
udstrækker gjennem denne Baals Præsts
vanhellige Læber Kloen efter dine
smaa Børns Hjerter.

Förste Præst.

Er Israels Tempels skjulte Allerhelligste
ej slørede Astarte ? . o en større
end den paa Libanon! Se, vore Guder
staa aabne, blussende for hvert et Blik!
Og, naar vi rejse Billeder paa Højene,
da sætte Støtter vi jo kun paa Altrene
i Guders aabne Tempel: Himlen?

Anden Præst.

Se, Israel, Jovah stod for Moses som
en Torn ibrand. Den Misraim fortærte.

Förste Præst.

Ja, Moses traf, da vildsom han omvanked
i dybe Tanker over sjunkne Israel,
og saa ej op, men gik med tunge Blik,
i Ørkenen saa pludselig en Busk
ibrand (og Terpentinen brændte længe)
som om den faldt fra Himlen. Der han knælte
(som Vi for Molochs Flamme og Misraim
for Pthas) og bad, og svor, at frelse Israel.

Anden Præst.

Forlad ej Jovah, Israel! Thi førte
ej Moses dig igjennem Havet?

Förste Præst.

Ja;
men takket være Ebben!

Anden Præst.

Førte dig
i Ørknens Nat ej Jovahs Luestøtte?

Förste Præst.

Ja foran Folket bare Arons Børn
et Ildens Alter. O, I Israels Børn,
forsamler jer om Ildens Altar! Der
jo lagde Abraam sin Søn, da Oldingen
ej vidste hvad han skulde tro var kjærest,
og Baals Dyrkere omkring ham blomstred.
Men Vædren ofred han — det Nebos Offer.
Seer, Eders oxehovdede Cheruber

er vore fælles Guder, Melkarts Billeder!
Hvi staa de tause da i Krogen, som
en aflagt Prydelse?

Anden Præst.

O, Israel, Moses Aasyn rødmede
af Jovahs Herlighed, dens Straalers Gjenskin,
da han opløfted Loven over dig!

Förste Præst.

Ja samme Rødme bævrer flammende
paa Baals-Præstens Kind i Babel, naar
han viser Belus's Tavler frem for Folket.

Anden Præst.

Din Gud er nidkjær, Israel? Fortæred
ej Herrens Ild og Slanger de Gjenstridige?

Förste Præst.

Ja Molochs Vredesaande, Ørknens Samum.
Og Moses førte, da et Oprør ulmed,
sit Folk til Sumpene, hvor Slanger vrimled.

Anden Præst.

Og Tegnene? Græshoppe-Skyer og Hagl
frembrusede, naar Moses løfted Staven.

Förste Præst.

Spørg en ægyptisk Bonde, og han letter
paa Huen, seer mod Himmelen og siger,
om der Græshopper komme vil i Sommer.

Anden Præst.

Og Underværkerne? O Israel! vil
du ikke bo i Ly af Arons blomstrende
og eviggrønne Mandelstav?

Förste Præst.

Det er:
i Ly af eder Præster, jer Leviter.
Nævn ikke Underværker; thi jeg fristes
(hvis ej min egen Hellighed da blegned
og Livet med for mine Brødres Haand,
som en Forræders) at forraade
for begge Slægter vore skjulte Kunster,
som du til Israel vor forborgne Sandhed

forraadte: at kun Een — kun Een er Gud,
at Alle aande ligelangt fra ham;
at alle have samme Pligter da;
dog, at ej han og Verden ere Eet.
Se, derpaa hviler jo vort Herredømme;
thi kunne Tingene vi herske over,
og røre deres skjulte Kræfter, da
maa Folket tro, vi Gud beherske og
hans Kræfter røre, som vor Vilje lyster.
Dog du gjenstoppede din Aabenmundethed,
ved Israel at lære, at den Ene
er ikkun Gud for Israel. (Til Folket.)
Israel — ha,
hvi vil du sidde som en Eremit
iblandt de dandsende Folk? Se i din Armod
paa vore Fester, hungrig naar du bydes?
Du Israels Konge, skulle Præster skræmme
og ærgre dig, som Israels første Konge,
til Vanvid og tildøde? Vore Fyrster,
livsalige, ej tæmme sine Lyster!
Dem Purpur skygger og paa Guld de hvile!
Du nøjes med en Sichems Palmeskygge?
I Israels Mænd, hvi nøje Eder med
een Gud, naar Hundred staa paa Eders Grændser?
Er Baals Mænd ej stærke? Faldt I ej?
Ha, lytte eders Hjerter ej, naar viden
I høre vore Horns Musik? Ak, sukker
da eders Stilhed ej? Vel, ej af Mænd
I ville føres did — se der jo venter
med aabne Arme Kanaans søde Kvinder!
Ak, Israels Døtre, spørger Eders Hjerter,
om Fløjtens Klang til Ildens Bragen ej
er som en Kvinde vexlende med Manden
i Elskovssang! Og lærer ej Mylitta
en sød og leflende Veltalenhed?
Den søde Pligt hun byder, at hver Kvinde
skal i sin Blomstren nyde Elskov med
en fremmed Mand i Templet. Belus selv,

den høje Gud, nedstiger jo om Natten
omfavnende den Kvinde — o den Salige —
som han vil vælge? (Afsides.) Jeg var ogsaa Gud
til Tiden sneede min Isse over. (Höjt.)
I tøve end? Da jeg vil klarere
af Himlens Stjerner, end din Højpræst af
sit Brystskjolds Demant-Stjernebilled, spaa
din Undergang, o Israel.

Israeliternes Konge.

Til Moloch
jeg ofre vil mit Blod. Min egen Søn
skal gaa igjennem Ilden. Jeg vil agte
paa Fugleskrig, og vælge Tegnsudlæggere.
Luk Templet! Jeg vil glæde mig paa Højene.

Nogle Israeliter.

Vi maa jo følge Kongen. Ere ikke,
og sværge ej, som Jovahs, Baals Profeter?
Paa Dans og Bethels Høje vi oprejse
et Baals-Billede af Sølv og ofre
paa Tofets Høje i Benhinnons Dal!

Anden Præst.

Ve, Israel sviger sine Fædres Gud!
Din hellige Kydskhed, hvorom vi Leviter
og Præster var et Belte, bryder du
og horer saa med Askalon og Gaza?
Fra Astaroths Skjød skal sorte Bylder regne
paa dem, som Herrens Ark forraadte. Juda,
du Israels unge Løve! Benjamin,
du Zions taarefulde Barn, forenes!
og løfter Helligdommen mellem Eder!
Men mellem Eder da og Israel
et draget Glavind være, og et Baal
imellem Afgudsdyrkerne og Eder!

Nogle Israeliter.

Frem Pagtens Ark paa vingede Cherubim!

Andre Israeliter.

Frem Baal-Beriths Horn og Molochs Ild!

Förste Præst.

Ha, hvæs dig nu, du Sværdering om Israel,
du Edom, Seir, Amalek og Moab,
Filister, Syrier, Fønicier!
Og blotter Eder nu, I skjulte Dolke
i Israel, I spredte Kananiter!
Og dræber dem, hvis Fædre Eders Fædre
i Gibeon paa Solhvervsdagen sloge,
ja Natten efter, en Fuldmaanenat,
dem gjennem Ajalons Dal i Døden joge!

XIV.

(Kvinder dandsende om Molochs glödende Kobberstötte, i hvis Arme de lægge sine Börn, Præster. En grædende Kvinde med et Barn.)

Chor af Kvinder.

I din Glofavn, Moloch! Moloch!
Moloch-Gud!
glødende Allivsens Sommer! haste
vi med Fryd og hellig Angst at kaste
vore Børn. . O tag den søde
Duft af Livets Overflod,
af vort Skjøds den første Grøde!

En Kvinde.

Moloch! Moloch! jeg gav dig Een!
Giv mig Diende fem igjen!

En Præst. (Til den grædende Kvinde.)

Er *du* et Menneske, og hører, — hør
de dandsende Mødres Jubel, naar de lægge
Livsfostrene i Molochs Glofavn, naar
de lade dem igjennem Ilden løbe,
og frydes, hvis dem Molochs Flammetunge
indslikkede i Flugten — Ha,
er *du* et Menneske, dog saa fordærvet,
saa haard af Hjerte, at, mens Gudens Øjne
nedblinke, som beruste gjennem Røgen,
du gjerrig nægter Livsens Gud den Fryd
at favne om det Barn, han skabte selv?

det Barn, hvis Næse han indblæste Livet,
for engang op det unge Hjertes Damp
i sine røde Næsebor at suge?
Netop de samme Næsebor — du seer dem? —
hvor Almagtsvinden, Tidens første Aandedrag,
indtrak sig, da den frem af Baaus Bug
Zophasemim, de Verdensdele, Sol
og Stjerner og Allivet havde blæst.
Du nægter Gud, som afskar selv sit Hoved,
og skabte af dets Blodskyl Dyr og Mennesker,
fordi dit Hjerte mukker, nu dit Barn?

Kvinden.

Ak! — Vel! jeg vil. . O kom min lille Ada!
Se Guden hist er jo af Rosenblade!
Ak, store Præst, jeg blev bedøvet af
mit Hjertes Slag. . Jeg syntes Barnet klynked
her i mit Bryst, ej ene i mit Øre.
Jeg min ugudelige Frygt forsoner.

(Ofrer sit Barn. Rives hen af de Andre i Dandsen.)

Chor af Kvinder.

I dit Ildgab — Moloch! Moloch!
Moloch-Gud!
glødende Allivsens Sommer! vore
Spædes Hjerter vi med Smiil og Taare
lægge ind. . O, af min Enes
Aske atter, Moloch, skal
Ætten blomstre ud og grenes!

En Kvinde.

Moloch! Moloch! Jeg gav dig Een!
Giv mig Diende ti igjen!

XV.

(Afgudsbilleder paa en Höj. En Mand og en Levit.)

Manden.

Saa vær min Fader og mit Huses Præst,
du Levi Søn, du hellige Bethlems Vandrer!
Jeg giver Sølv og Klæder dig og Føde.

Thi se, jeg rejste her paa Ephraims Bjerg
en Gud, den Gud, en Guldsmed gjorde mig
af Sølvet, som jeg stjal ifra min Moder,
det Sølv, som hun og jeg nu giver Guderne.
Og rundt om, som Planeterne om Solen,
jeg satte Terafim, de Huusgud-Billeder.
Men Præstekjortlen, som min Mo'r baldyred,
end hænger tom. (Leviten giver ham Haandslag.)
Nu er jeg sikker; Baal
beskjærmer mig, fordi jeg har hans Støtte,
og Sidons Astaroth og Ammons Moloch
og Ekrons Belsebub for al min Røgelse;
Israels Jovah (se, saa halter jeg
paa begge Sider) signer, naar jeg har
en Levi Søn til Huuspræst. Ej?

Leviten.

Tilvisse!

XVI.

(Offerplads. En Datter knælende paa Altret. En Fader med Offerkniven hævet. Folk.)

Faderen.

Jeg giver Gud mit Sejersløfte opfyldt:
det Første, som mig mødte af mit Huus.
Ak da, min Eneste, du kom med Fløjten,
og dandsede — o du mit eneste Barn! —
Du mine Sejrsbasuner overdøved.
Ak, er den Maaned svunden, som du bad om
til stille Graad for visnet Jomfrudom?
— ah visnet ej, men brudt, men knækket . . O,
du græder end . ? Er Maaneden forbi?
Se Præsten staar der skummel mellem Folket,
som om min Smerte vel fornærmed Gud,
som om din Graad var Spyt paa Altret. . Ha,
jeg kan ej . . Gud mig dræbe!

En Præst.

Jefta, ve!
Hvad svor du Gud? Din Taare Gud fornærmer.

(Faderen stöder til. Folket jubler.)

XVII.

(En belejret Stad. Kongen, hans Sön, Præster paa Muren. Folk.)

Kongen.

Mit Folk har kolde Hjerter, visne Hænder;
dets Mod er sjunket; Fiendens Skjolde klemme
isammen vore Mure til en Gravhvælving,
og udenfore seer alt Landet ud som
en Indgang til en Grav. Se Kvæget,
der ligger adspredt rundt som Aadsler og
af Gravene opslængte Dødningbeen!
Græshoppen springer mellem Oxens Ribber.
I Hestens Hoved Humler bygge Bol.
Se, Agrene de have gjort til Steenrøser,
og Brøndene opdynge de som Gravhøje!
Og Palmerne og svedne Oljetræer
som Mindesmærker staa med kulsort Top.
De Smaabørn, som ej kunde fly til Ørknen,
rundt ligge knuste om paa Stenene,
som Rosenknoppe tabte i en Liigfærd.
Saa Moses Bud de efterleve, for
ej Sauls Straf at lide.

En Præst.

Der staar din Søn. Giv Guderne dit Kjæreste,
saa kommer Mod liig Tordnen rullende
igjennem hele Folkets Hjerter. Gjennem
sin Konges Ætlings Bloddamp seer ej Slaven
sin egen Fare.

Kongen.

Vel, dets blege Fejghed
jeg gløder op til Mod ved den at dyppe
flux i min Enestes Blod.

XVIII.

(En Konge. Krigshær. Spaamænd.)

Kongen.

I firehundrede af Guderne
Indblæste, siger, hvad i Slaget venter!
Hvis jeg skal tro, maa Alle sige Eet.

De Firehundrede Spaamænd.

Det skrevet er i Himlen: Du skal sejre.

En Spaamand. (Træder frem med Jernhorn paa Hovedet.)

Saa skal du, siger Herren, stange Fienden,
til ej han findes meer paa Jorden. Ja!

En Mand.

Du lyver!

Spaamanden. (Slaar ham.)

Ha, du siger? Een mod os?

Kongen.

Ja fængsler ham! Han æde Kummers-Brød,
thi ondt han spaaed Kongen! Ja, han turde.

(Kamp. Kongen falder. Hæren flyr.)

XIX.

(Kongehal. En Konge. En Dronning. Folk.)

Dronningen.

Ha, Du, Du skulde være Konge, som
ej veed at tage Trælles Ejendom!
Ej? — hvilket Ord! Min Mund er selv ukongelig,
. . en Hjertets højforræderiske Hærold,
der spotter, ved at stamme, hvad han læser.
Der gives ikke Ejendom for Folket;
men Guder dele Himlen, Konger Jorden,
Dæmoner Luften og den sorte Afgrund.
Ha, Kongen slæber bleg sig om, og sulter,
fordi han negted dig en Fædrejord,
og pukked — o hvor tom en Trods! — paa Loven,
og sagde reentud: Nej. Ja da han mærked,
at Kongen veeg ham Skridt for Skridt: fra Gave
til Kjøb, fra Kjøb til Bytte. . O du Barn,
som med dit Eget leger Kjøb og Salg! —
— Jeg, jeg (ja tro mig!) giver dig hans Viingaard.

(Til Nogle.)

Hør, stevner ind i Kongens Navn flux Naboth
for Dommeren — Gaa, I skal være Vidner!

og sværger paa, han Gud og Kongen haante!
(Til en Anden.)

Du Dommer, du skal dømme Naboth stenet,
og alt hans Gods tilfaldet Kronen. ! Flux!

(En Viingaard. Kongen. Dronningen.)

Dronningen.

Min Herre, her er Eders Viingaard. Naboth
er stenet udenfore Porten. Nu,
fornøj jer efter Hjertens Lyst! Isandhed
(dog uden at forklejne Eders Smag)
skjønt disse Druers Rigdom funkler over
den Blodskvæt, som de kosted, synes knapt
den Jordflek værd den Umag. Ej, min Mand,
du maa dog være lystig vel som Manden!
Du fik den jo ved Arv, saavelsom han.
(En Profet kommer.)

Profeten.

Du krænked Loven. Hør, saa siger Herren:
„hvor Naboth bløded, Hundene og skulle
den Israels Konges Blod opslikke, som
ihjelslog Naboth, lovløs tog hans Odel.
Og midti Staden skulle Hunde æde
din Dronning. Stadens Hunde, Markens Krager,
de skulle stride om dit Afkoms Kjød!“

Kongen.

(Sönderriver sin Kjortel; strör Jord paa sit Hoved.)

Se, hellige Mand, mit Purpur sønderrevet,
og Aske paa mit Hoved for min Krone,
og fastende, indhyllet i en Sæk,
vil Kongen liste sagtelig sig frem.

Profeten.

Saa siger Herren: „Kongen for mit Aasyn
ydmyger sig. Vel, jeg det Onde vil
nedsænke fra hans Hoved paa hans Afkoms.
Endskjønt jeg svor, det skal dog *nu* saa ske!“

En Mand. (Til en Anden.)

Skjønt, Kjære, jeg, som Kongen ej kan vinde
en Viingaard, vil jeg dog, i samme Spil,
to Armepar mig vinde for min Viingaard.
Se der er nu den gamle Spinder-Enke
med begge sine Sønner! Mon de gjorde
ej bedre Nytte paa min Jord, end nu,
de samle Dagløn til det gamle Fjog?
Sværg nu du Kjære (se for dette Sølv!)
at Enken er min Skyldnerske: saa vil
(thi Dommeren har Sit af mig alt faaet)
jeg føre hendes Sønner bort som Slaver.

XX.

(Negere. En Præst. Afgudsbilleder.)

Præster.

Den øverste Gud er Slangen — Ej, saa knæler
for dette hellige Navn!
Og saa er Træerne,
hvem I maa ofre Eders Naboer; og
saa Havet, som, naar Hunger nager, skyder
som Tarmebugter, til vi mætte det
med Oxeblod; og saa Agoyen (Djævlen,
det er: den værste Gud af alle Guder.
Det vil nu sige Djævlen. Djævlen er
da dette Billed: Øgle halv, halv Kaffer.)
Men skulle vi ej have flere Guder?
Bo Alle vel ved Havet og bemærke,
naar Rynker fure det, og der maa sones?
Kan Slangen ikke løbe væk for En?
ej Svinet, det vanvittige, æde den?
Og midt i Ørknen have I da Træer?
Og jeg, jer Præst, jo ejer kun Agoyen?
Men var et Menneske uden Guder kun
et Øjeblik, da saa I snart et Aadsel,
og Djævlen, hvis hiin havde ej hans Billed,
snart tog hans Hjerte. Derfor er det Pligt

at samle mange Guder, saa I vælge,
og aldrig mangle. Gaar I derfor ud,
og tager op det første Dyr, som møder;
hvis ikke, tager Been og Steen og Kviste,
og ælter alskens Skikkelser i Leer,
og siger: gaar mit Værk mig vel, saa skal
du være mig en Gud! og giver Præsten
(thi ham vil Guden skjænke hvad I give)
et Offer! Han da skal med Sang og Dands
indmane Guddom i de valgte Ting,
der tjene Eder, naar I tro og ofre.

En Mand. (Kommer med en Dreng.)

Her er min Søn — han traadte paa en Slange.
Men, skjønt han krænked Guden mod sin Vilje,
jeg tør dog ikke have ham i Hytten.

Præsten.

Nej han maa ofres. Se der kommer Guden,
og æsker Hevn.

(En Slange vælter sig frem. De ofre Drengen under Fryderaab.)

XXI.

(En Præst. En Anklaget. En Klager. Folk.)

Præsten.

— — Ja Guderne faa dømme . .

Klageren. (Til Præsten.)

Hør, hjælp mig Kjære! Se jeg ejer Guld . .

Præsten. (Til Klageren.)

Jeg sværger, han skal æde til han tier.
Se, jeg har tvende Kager: en af Meel,
og en af Gift! Hvis du nu skulde dømmes,
saa putter jeg dig den af Meel i Munden;
men Denne her, den Pjaltede, som pukker
saa paa sin Uskyld, smage skal den anden. (Höjt.)
. . Saa faar da Guder dømme.

Anklagede.

Ja, saasandt
som Denne her belyver mig, jeg vil

mig underkaste Himlens Retfærd ved
en hellig Prøve.

Præsten.

Aabn din Mund da! Lever
du end en Time, da er du uskyldig.

(Putter en Kage i hans Mund.)

Klageren. (Afsides.)

Han Giften fik. Nu er hans Ager min.

(Den Anklagede styrter död om.)

Præsten.

Den Mand var skyldig.

Folk.

Det vi tænkte ej.
Han var i Armod dydig.

Præsten.

Hvad? I tro vel,
naar Guder have dømt?

Folk.

Nu maa vi tro,
at Løgn var før hans hele Liv.

Klageren.

Nu min
hans Ager er. Jeg giver dog ham Jordsmon
etsteds i Krogen til en Grav.

XXII.

(Afgudstempel. Præster. Folk.)

En Præst.

(Gjennemborende et Menneske, bundet paa Altret.)

Tag, Vizlipuzli, tag dit Offer!

(River Hjertet ud, og viser det rygende i Solen.)

Se, Sol, drag Livet ind med dine Straaler!
Du giver Liv, vil have Liv igjen.

(Putter Hjertet i Afgudens Mund og besmörer hans Læber med Blod.)

Smag, store Gud, hvis Mad er unge Hjerter,
hvis Viin er Blod! Dit Maaltid du betale
med Held for Mexico! (Til den Mand som bragte Offeret.)

Se fromme Mand,
der har du Kroppen! (Kaster Kroppen nedad Altertrinene.)
Bring den i dit Huus;
og kog og æd den saa med dine Venner!
(Manden gaar med Kroppen. Folket jubler.)

XXIII.

(Præster. Folk.)

En Præst. (Til Præsterne.)
Kom skifter disse Gothers Guders Navne
imellem Eder, Aser! Se, vi skulle
da fra en Præste- og en Kriger-Kaste
hos disse Slægter blive gamle Guder!
Vort hvide Aasyn dette skal bekræfte
blandt disse sodede, røgede Hyttefolk,
som og det vidnede i Asahejm,
at Solens Blod os farved, da vor Æt
fra Kaukasus nedsteg blandt Skytherne.
(Til Folket, pegende paa sig selv.)
I Skandinaver, her er Odin — ja,
Alfaudur selv! Se her, min Kvinde Frigga
er Jordens Guddom, den I kalde Jørthe.
Min unge Søn, den Eenhaand der, er Tyr
(I vide Fenrisulven bed den af?)
Og se den Hærdebrede hist er Thor.
Med denne Hammer, naar han er i Himlen,
han vækker Tordnen; men med denne her,
Han, gode Gother, rense skal jer Landet,
hvor end dets gamle Folk fra Verdens Barndom,
de Jetter, rundtom hist og her blandt Fjeldene
i røgede Huler bo og dyrke end
i gammel Tro den onde Gud, min Fiende.
Og denne Blonde der er eders Balder.
Og her staa Vil og Vidar, Uller og
Forsete, Niord, Freyr og Freya. Se
den gamle Guddom, (ja vor gamle Spaamand!)
der nikker hist ved Staven, det er Mimer.
Og hiin — vor Barde — Guden hist med Harpen

er Bragi. Denne unge Kvinde der
med denne Kurv med gyldne Æbler
(de Pomeranzer Dacerne os bragte,
men aldrig seete her) det er Ydunna.
Og disse trende Møer ere Nornerne:
det liljelokkede Pigebarn er Skuld,
den fuldudslagne Blomstermø er Værande,
hiin gustne Pebermø er Urd.

Folket. (Knæler.)

O Guderne nedstegne er iblandt os!
O hædrer os, og bærer Spirene
i vore Lande, mens I ere her!
Lad Nidaros og Sigtuna og Lejre
da være Asagaarde!

XXIV.

(Præster. Folk.)

En Præst.

Nymaane smiler. Alt tilsmiler. O,
I Celter, Eder Gud Belénus signer,
naar han ej agtes ringere end Freyr,
som Gothen dyrker. Freyr hvert Niaar faar
jo niogniti Mennesker, Heste, Hunde, Haner,
og Jørth en talrig Slavehjord,
imens vor Gud faar nu og da Lidt tilslængt.
Vel — vi Druider see i Guders Hjerte;
og, naar I tro, vi stirre ned i Mosen,
og lytte efter Egetoppens Raslen,
da skue vi bag Skyen, høre Guder.
Vel, Guden vil eet Offer have kun,
men dog et stort og prægtigt. Se, vi ville
et stort uhyre Mandebilled flette
af Pilekviste, fylde det med Mennesker
(thi vi maa give Guderne det Bedste)
og tænde Ofret. Det vil være som
at ofre ham en mangehovdet Rise.

XXV.

(Torv. Præster. Folk.)

En Præst.

Hør, Cato, du har adspurgt Lodderne,
hvis Øjne er Fortunas Alfabet?

En Mand.

Nej, *jeg* kun har adspurgt min Dømmekraft:
en Ret bestaaende af hundred Ja-
Bisiddere og hundred Nej-Bisiddere;
men alle rejste de sig op som Een,
og mig lykønskte til mit Forehavende.

Præsten. (Aabner et Dyr.)

Hvad hjælper det, naar denne Mave negter?
Og gaar ej Hønen der blegnebbet, som
om Pip den havde, ændsende ej Bygget.
Gaa, Cato! du maa lade fare. Folket
har alt, ved dette Syn, sin Mening tabt.

Manden.

Saa Roma styres af en Kaglehøne;
et Kalveaadsels Tarme, hvori lever
kun højst en Vind, maa give Cato Lærdom,
hvis ej hans Mening er Augurens?

XXVI.

(To Ynglinge.)

Förste Yngling.

Vor Barndom er forbi — som Perlen sjunken,
et Hav henbruser over. Ak, med Kraften
fremmodnes Pligterne. Du veed . . ?

Anden Yngling.

Jeg veed,
der ligger Blod imellem os. Din Oldefader
min Oldefader dræbte. Siden Alle
af vore Stammer fældede hinanden,
til ene vi tilbagebleve, for
hinanden ned at fælde, naar vi kunde.
Jeg er Blodhevneren. (Drager sin Dolk.)

Förste Yngling.
Jeg er Blodhevneren.
(Drager sin Dolk.)
Anden Yngling
Ja, Loven byder det — min Ven! min Ven! — —
(De fælde hinanden.)

XXVII.

(En Konge. Hans Billede. Folk.)
Kongen.
Her staar mit Billed hundred Alne højt.
En Præst.
Af os, os Præster til en Guddom kaaret.
Kongen.
Naar nu Basuner, Fløjterne og Cymbler
og Harpers Lyd slaa Landets Grændser ud,
som Aanden en Trompeters Kinder, saa
nedknæler Alle! beder til min Guddom!
Hvo ej det gjør, skal kaldes en Ugudelig
og brændes i en Ovn.
(Instrumentlyd. Folket knæler, paa Tre nær.)
Ha I! Ha I!
I hørte det, og knælte ikke? Ha
I ere Johvas Dyrkere, ej Bels!
Bort, Trælle, gaar til Ovnen! —

(Kongen. Tre Mænd föres ind.)
En Mand.
Hil Konge, lev evindelig!
Se, disse Mænd paa Ovnens Bund
i Nat har ligget som paa Purpurtepner,
og sjunget, som om Gnisterne var Druer.
Kongen.
Ha, sunde? ikke sodede? ej svedne?
De tre Mænd. (Afsides.)
Den Kunst vi ogsaa kunde lære dig.

En Mand.
Men de, som kasted disse indad Gabet,
fortæredes fast af Heden.

Kongen.
O, et Under!
Ja deres Gud Jovah med Babels Guder
skal dyrkes. Det ej skader Fleer at have.

XXVIII.

(En Konge, Hær, Præster foran en Stad.)

Kongen.
Jeg vil jo gjøre Jorden til eet Rige;
og tæt ved mine Grændser . , ah, ej Grændser
for en Antiochus! . . men lige ved
mit Scepters Rod, et lidet Hyrdefolk
da skulde trodse mig og mine Præster
i Sæder, Tro og Statsforfatning?
Antiochus forskyde i sin Purpurglands
for nogle længst Hensovedes blege Skygger?
for Jovahs tause Zeus's muntre Dyrkelse?
— Ved Zeus og Bel, Antiochus Epifanes
vil (hver min Tanke er jo et Dekret,
hvert Vink med Fingeren en Dødens Hær)
til Trappetrin for denne Fod forvandle
Aljordens Stater; ja fra Indien,
(det nederste, bredeste, teppede Trappetrin)
og Parthien og Roma (to Afsatser,
hvor mine Førster have Rum at knæle)
til Syrien, mit eget Sæde! Øerne,
fra Taprobane op til Thule, strøede
rundt Landene, de være Skamler for
Satraperne hernedenfor min Throne.
Og Elymais's og Romas Kobbertinder
saa skulle tækkes af, at de symmetrisk,
Granatzirater liig paa Throne-Trappen,
til mit Damaskus, allerøverste
af Prydelserne, svare. Og tilsidst

med Selene, som af Gudinderne
er kydskest og den rigeste, trolove
mig Præster skulle hist i Efesus:
thi da jeg tager jo med Brudgoms-Ret
som Udstyr hendes Tempelkister.

Præster. (Afsides.)

Ve dig,
hvis du, endskjønt du Præsterne foragter,
tør haane dem! Du Stene faar for Guld.

Kongen.

Hvad tale I?

En Præst.

Vi sagde: Guderne
frem ville føre dine Skridt paa Jorden,
hvis denne Jehovah du styrter.

Kongen.

Ja,
jeg styrter ham som Konge, ej som Gud.
Ha, Guderne? Hvad bryder mig jer Zeus,
jer Bel og Jovah, alle eders Drømme,
hvis Guldet ikke lod sig skrabe af dem?
hvis ej de vare Folkenes Skrække-Billeder?
Hvis Zeus var Jødeguden, jeg ham knække.
Kort — ligemeget hvilken Gud der sejrer,
naar Jeg kun giver Sejren. Blegne I,
fordi jeg er en Atheist fra Rhodos?
Dog, Præster, ere I mit Raad, thi I,
hvad enten Zeus's eller Baals, ere
de klogeste.

En Præst. (Afsides)

Hvo raader vel, regjerer.

Kongen.

Se, Apollonius, se der er Zion!
Der funkler Morgenrøden over Templet,
som Gjenskin af dets gyldne Skjolde. Ha!
drag Glavind for Antiochus. !

Præster.

. . Og Zeus!

Kongen.

Slaa ned i Raadet. !

Præster.

Dræb Leviterne!

Kongen.

Nedhaler dem med Spyd, som fly paa Tagene!
Den Yngel er haardnakket. Mænd og Kvinder
og Jomfruer og Smaabørn, de maa slagtes!
Af Resten Halvten sælge vi som Slaver.
Og de, som bo tilbage, skulle ofre
paa min, paa Kongens Fødselsdag.

Præster.

Besmitter Templet (der er det en Dyd;
thi Templet bliver dem da Afsky siden)
med Mord og Hor og Drukkenskab, og tvinger
Rabbinerne at sudle deres Skjæg
med Bærme, Flesk og Spyt af Skjøgekys!
Rejs Zeus Olympier hvor Arken staar,
og fejrer Bacchi Fest med Jubelruus
i Templets Allerhelligste, hvis Taushed
kun eengang aarlig Præstens Fodtrin vakte.
Hvo ej paa vore Altre ofrer, ofres!
Gjør Templets Altar til et Oplagssted
for lovforbudne Ting! De skulle sværge,
at de ej ere Jøder; bede om
Forladelse, fordi de fødtes her;
med Trælledamp Sabbathens Himmel mørkne!
Og Templet kaldes da ej meer Jovahs,
men Zeus Olympiers!

Kongen.

I have Ret!
Vi gjøre dem til Græker. Jøde skal
en gammel Fabel være. Gaa og døb
dem om i Blod, min Apollonius!
Saa sejrer jeg ej ene over Nutiden,
men over For- og Fremtid: over Moses
og David, over Folkets hele Haab.

Præster.

Og vi, vi sejre over Jovahs Præster
og Levi Sønner og Profeterne,
der aabenbarede vor fælles Viisdom,
og skjulte kun saameget som nødvendigt,
at Aronsstaven ikke skulde brydes.

(Kongens Hær. Jöderne knælende.)

Kongen.

Her træffe vi dem knælende i Ørken.
Til Vaaben!

Jödernes Hövding.

Bort med Vaabnene! Vi maa
idag ej kjæmpe: det idag er Sabbath.

(De kaste Vaaben.)

Kongens Hærold.

I kaste Vaaben? Vel, det er et Tegn,
at I, som flyede til Ørken, nu
ved Pønitentsen ere blevne kloge,
og hylde Kongen og hans Præsters Guder.

Jödernes Hövding.

Det være langtfra! Ha, Den er forbandet! —

Kongens Hærold.

Hvad ville I da vel, I Værgeløse?

Jödernes Hövding.

Vi ville dø i vor Enfoldighed. (De Knælende nedsables.)

(Kongen. Præster ledende en Olding, hans Datter og hendes syv Sönner frem.)

En Præst.

Her er den gamle Rabbi Eleazar,
„den vakre Olding" kaldet af Oprørerne.
Han har ej ofret end paa Zeus's Altar,
ej baaret Bacchi Krandse.

Kongen.

Ej, saa faar
(det er en Buk saa strid!) vi prøve om
han ej kan æde Flesk.

Oldingen.

Jeg lyder Loven.

Kongen.

Vrist Munden op, og put det ind.

(De gjöre saa. Han spytter det ud.)

Ha, hvad?

Til Pinebænken!

Oldingen.

Jeg er niti Aar;
vil ej med Synd min sidste Time smitte.
Thi, kunde jeg end undgaa Straf paa Jorden,
jeg kan dog død ej, eller levende,
undvige den Almægtiges. (Han pines.)
Jeg dør —
Et herligt Styrkens Syn for Israel!
. . I unge Hjerter . . blegner ikke . . gaar
til Jovah blussende for Loven . . som
. . som jeg. — — (Dör.)

Kongen. (Til Kvinden med Börnene.)

Nu! lærte I af Bedstefa'r?
Det var en gammel trodsig Buk . Herfrem
du Ældste da! Smag lidt paa dette Flesk!

Moderen.

At æde eller ikke æde Flesk,
er ikke vigtigt i sig selv.
Men Den, som agter Loven i det Mindre,
kan endnu mindre ringeagte Kjernen.
Ak Børn, mon jeg bemærkte eller veed
hvorledes I fremvoxte i mit Liv?
Jeg gav jo ikke Aanden eller Livet?
Dog kom I frem af Fryd, og gaa til Fryd.
Men Den, som gav jer Aandens Liv, han gav det
ej saa, at usel Træl, en lav Forbryder,
som faar den Lyst, kan plyndre det ifra jer.
Men, som I vise Tillid hertil, til
hans endeløse Magt, hans Gaves Værd,
ved det at agte fremfor Død og Smerte,
som I af de Henfarnes Viisdom og

Forældres lærtes op at kalde Helligst:
saa vil i sin Barmhjertighed han vise,
at Hjerte-Styrke og den Frommes Tillid
er ej, som Smerterne og Lastens Haan,
et Blændværk. ! (Brister i Graad.)
Ak, I Born, jeg er en Kvinde. . !

Den förste Sön. (Kongen rækker ham Flesk.)

Hvad vil du . ?

Kongen.

Tal ej! Gjør blot hvad jeg byder!
Din Tunge er fordømt, som talte. Bøddel!
Hej, slid den ud! (Det skeer.)
Du vil ej? Ha, du kan ej!
Vel, bid! blot rør; og du skal leve.
(Förste Sön ryster med Hovedet.)
. . Ha!
flaa af ham Hud og Haar, hug Arm og Been af,
og kast saa Kroppen endnu, mens han aander,
i glohed Kjedel!

Moderen. (Til de övrige Sönner.)

Gid I ej havde Øren!

En Sön.

Ak, Mor, du tror, hans Syden, som vi høre,
kan skræmme os?

Kongen.

Ah, lugte I Jer Bror?
Mo'r, lugter du dit Kjød?

Moderen.

Snart Paradiset
skal dufte os imøde.

Kongen.

Frem du Anden!
Du vil ej?

Anden Sön.

Lo.

Kongen.

Hvad „Lo"? Ha, svarer du

i dine Fædres Tungemaal, af mig
banlyst? Hvad „Lo"? Er du vanvittig? „Lo"?

Moderen.

Det i dit Tungemaal betyder: Nej!

Kongen.

Han dø sin Broders Død! Først Tungen spaltes!

Anden Sön.

Du, Bøddelkonge, lukker Porten til
for denne Jammerdal; men hisset skjænker
mig Verdens Konge Livet og Opstandelsen.
(Han dör paa samme Maade.)

Tredie Sön.

(Træder godvillig frem og rækker Hænderne til Afhugning.)

Af Gud jeg disse fik; for højere Pligter
foragter jeg dem nu; som jeg forhaaber,
ej derfor hisset iblandt Aanderne
en Krøbling. (Dör paa samme Maade.)

Kongen.

Nu fort! der er dog vel et Menneske
blandt disse Klipper?

Fjerde Sön.

Det er Beviis for evig Salighed,
at allerede Haabet derom her
ej lader nogen Smerte uden Fryd. (Dör ligeledes)

Kongen.

Ha, det er ikke Tro men Trods! . Den Femte! .

Femte Sön.

Du vil faa længer Tid end nu du har
til al din Højheds Fryd, til nu at snufte
de svedne Hjerters Steglugt i dig; ja
en længer Tid til dine Suk at høre,
til din Elendighed at maale. Du
i Ækelheden længes skal mod Smerten,
i Smerten længes imod Ækelheden. (Dör ligeledes.)

Sjette Sön.

Vort Blod skal lyse brændende om din Tinde,
naar du af Graven rejser dig, hvis ej

din Sjel af Laster er fortæret heel,
som dine Lemmer udaf Orme. Kom! (Dör ligeledes.)

Kongen. (Til den syvende Sön, et Barn.)

Ak, unge Blomst, det gjør mig ondt for dig;
men tak dog Zeus fordi han lod dig lære
i dine unge Dage. Vakre Barn,
du voxer op og bliver Yngling; da
vil Livet være dyrt, naar det er skjønt;
og se, dig venter Purpur — ja, jeg sværger!
hør Kongen sværger! ja dig venter Purpur
og Guld og Hæder, og, ja trods din Fødsel,
trods al din Slægtes Haansord mod mig, skal
du være Kongens Ven, hvis du forkaster
dit Modersmaal og dine Fædreskikke.

Syvende Sön.

O ti og dræb mig! Piin ej meer min Moder!

Kongen.

Vel, stolte Knegt, du da forskyder Kongen
som Far?

Syvende Sön.

Min Far med Matathias faldt
mod dig, mit Folkes Morder.

Kongen. (Til Moderen.)

Du Kvinde, trods dit Vanvid, viser dog
den Taare, som for hver af dine Sønner
fremlisted sig. .

Moderen.

O det var Glædesgraad!

Kongen.

Snak! Vanvid! . . disse Taarer vidne dog,
at du, midt i dit Afsind, er bevidst dig
at være Moder. Se nu, denne Sidste
skal blive dig saa god som alle Syv,
hvis du ham overtaler. . Nu, bemøj dig!
Du vil dog frelse vel din Eneste?

Moderen. (Böjer sig over Drengen.)

O Benjamin! min Søn, min Søn! min Søn!
Forbarm dig over mig, som bar dig i

mit Liv med Angst i sex og tredive Uger,
i tvende Aar dig died og dig fostred
ved Trællekvindearbejd og med Smerte,
og dig oplærte alt til denne Alder!
O se til Himlens Stjerner, Jordens Blomster!
Dem kaldte Gud som dig, mit Barn, af Intet.
Dog have de ej Sjel, som du, og derfor
de fik et Liv kun; du en Evighed.
Frygt derfor ej for denne store Bøddel,
men bliv, skjønt ung, dog værdig dine Brødre,
og værd din døende Mo'rs Velsignelse!
Ved Guds Barmhjertighed jeg faar dig da
igjen med dine Brødre, snart, o snart!

Syvende Sön.

Hvi tøve I? Ej Kongens Bud jeg lyder,
men Moselov, den vore Fædres Odel.
Jeg længes efter mine Brødres Smerte;
thi efter disse korte Suk jeg gaar
til Livet, som min Tro tilsværger mig.
Men Du, men Du med værre Pine skal
bekjende denne Gud, du nu forhaaner.

Kongen.

Ha, Kvinde, overtalte du? Sku nu
din Sidstes Død, og syd saa efterpaa
i samme Kjedel! (Sönnen dör paa samme Maade.)

Moderen.

Jeg gaar med Fryd i mine Sønners Grav.
I Saligheden faar jeg vel en Tunge,
— slid denne af — Gud at lovsynge med.
O Jovah, jeg har bragt dig her et Offer!
(Dör som sine Sönner.)

Kongen.

Hvad anden Trøst er nu for os end den,
at ej hver Jøde er saa stiv som disse;
de Store findes myge — ja alt Græker.
. . Luk Vindvet op, at Osen ud kan trække!

(Kongehal. Kongen liggende syg. Præster.)

Kongen.

I Præster, seer den Drot, som meente sig
ifra sin Vældes Top at kunne naa
og slaa de høje Stjerner! Han, der vilde,
som Xérxes, byde over Havets Bølger,
og gjøre Land til Hav, og Hav til Land. . .
seer, hvis I tør . . ak seer, her ligger Han!
Seer Mark og Orme voxe af hans Krop,
og Kjødet falder raadent af hans Been,
og Kongen stinker, saa hans Træl — den Groveste,
der rensed Nattetider Byens Skarnkister, —
maa holde sig for Næsen, ja besvimer.
Nu taaler jeg ej meer min egen Stank.
Nu vil jeg tro paa Guder . . jeg ydmyges.
Ak frelser mig, I Præster! beder dog
til Zeus og Bel! Jeg gjorde alt for Eder.
Jeg slagted tusind Knælende i Ørken.
Jeg gjorde Jovahs Tempel liig en Mand,
der haanet sidder krummet paa sin Arne.
Jeg spredte Rædsel over Israel;
hver Brudgom græd, og Bruden sorgeklædt
i Brudesengen sad. Den Helligdom,
som Eder var en Afsky, jeg besmitted;
jeg sønderslog mod Jovahs Altar (skjønt
det mig kun var en Steen) de Diende.
Jeg eders Fiender Leviterne
tvang til at dandse rundt om Bacchi Alter
vedbendekrandsede, og til at brænde
den Lov de agted helligst. Ja, jeg tvang
hver Stad jo til at ofre Eders Offer,
og til at bede til min Genius.
De Kvinder, som omskare sine Drenge
og gav dem Fædremærke, førte jeg
til Haan omkring i Gaderne, og styrted,
mens Barnet endnu died, dem fra Muren ned.
Jeg tærskede en Nitiaarigs Graahaar,
som var det Axskjæg, og hans Hjerte, til

det livstomt blev som Avner. Og de Syv,
de Syv, hans Børnebørn, og deres Moder . .
. . Hu! nu jeg stinker fælere end deres
kulstegte Lemmer . . Ve mig! ve mig, ve!
hvis ej I frelse mig ved Eders Guder!
Jeg brænde vil Sophisterne. O red mig!
Se mine Orme svømme nu i Sved!

Præster.

Der ingen Redning er.

Kongen.

O, bedre at
I vare Farmaceuter! Kom en Magus,
en Troldmand! red mig! og jeg dyrker Ahriman.

Præster.

Dig redder Ingen.

Kongen.

O! mon Jehovah?
Vel, send til Jøderne, dem før jeg agted,
for Eders Skyld, I falske Præster,
ej andet Gravsted værd en Ravnemave!
Siig dem, med venligst Hilsen fra Antiochus,
(der takker for den Kjærlighed, de viste)
at jeg hjemvendte syg fra Elymais
hvis gyldne Tempelskin min Lyst opflammed,
(Dog nævn ej, at jeg kom med brustent Glavind)
men haaber dog til Jovah vist og fast,
at jeg mig rejser snarlig karsk igjen,
især, hvis de mig godt nedbede ville
i Jovahs Tempel. Det jeg da vil smykke
med Kobberspiir og gyldent Tag: saa, liig
en luepandsret Cherub i sit Eden,
det snart skal knejse i den hellige Stad,
der meer ej vorde et Begravningssted!
Siig, at Antiochus, hvis Jovah frelser,
vil vorde Jøde, ja omskaaren Jøde,
ej tale andet Tungemaal end Mosis,
Sabbathen holde, æde Paaskelam,
som om min Æt var dreven fra Ægypten.

Ønsk saa til Slutning Godt og megen Sundhed
for mine kjære jødiske Medborgere,
og siig, at hvis nu de og deres Børn
(saasandt jeg frelses af min Pine) fare
og lide vel, da takker inderligst
Antiochus sin Gud, sin Jovah derfor. (Budet gaar.)
Ak . . Jovah frelser heller ikke . . Ve,
jeg føler, Ormene naaede nu mit Hjerte.
. . Der kjæmpes; thi . . o *der* er værre Orme — —
(Dör.)

8. Menneskeaandens Lysbrud.

Profeter og Filosofer.

I.

En Profet. (Talende til Konge, Præster, Folk.)

Ja, løber rundt paa Gaderne i Salem;
og seer og mærker, søger paa dens Gader,
om end der er en Mand, som handler ret
og søger Sandhed! da vil jeg tilgive.
Ja, om de raabe højt end: Herren lever!
saa sværger Munden falskelig mod Hjertet.
Til Træet sige de: du er min Fader.
Til Stenen sige de: du avled mig. O lad
da disse Guder rejse sig og frelse!
Ha, skulde I vel stjæle, myrde, hore
og sværge falskt og ofre Røg til Baal
og gaa i fremmede Guders skjulte Fodspor?
Forlader eder ej paa løgnfuldt Ord,
der siger: Herrens Tempel, Herrens Tempel,
ja Herrens Tempel ere de, de Altre!
Ve, dette er et Folkefærd, paa hvis Læber
omkommet er og kvalt hvert Suk af Sandhed!
I Morderdalen Tofets Høje rejse de,
og brænde sine Sønner, sine Døtre.
Ve, Ingen var, som angrede sin Ondskab,
som spurgte om: hvad har jeg gjort? mon Ret?
Men hver fremdrives af sin Egennytte,
hver i sit Løb, som løse Hest paa Valen.
Hvorledes sige I: „vi ere vise,
og have Herrens eget Ord?“ O selv
Skriftlærdes Pen er fuld af Falsk; og Præsten
forkaster Sandhed! Hvor er da hans Viisdom?

Saamange dine Stæder, Juda, just
saamange dine Guder! og, Jerusalem,
saamange dine Guder, just saamange
og dine Altre, hvor du ofrer til
Gud Baal og den liderlige Gud.
Men fra de Øjenskalke-Løgnprofeters
ublue Læber udkom Landets Synd.

(En Præst slaar ham)

— Ha, Præst, dit Navn er „Landerædsel;"
thi Skræk i mindre Ring din Mine spreder,
men vidtom Landet gaar den i din Tale.
Ja Øjenskalk er nu Levit og Præst;
i Jovahs Huus de øve sig i Ondskab.
Vel saa jeg Daarlighed hos Baals Profeter,
der Israel forvildede i Røgen;
men gruelige Synder saa jeg hos
de Judæ Præster: at de Hor bedreve,
gik om med Løgn fra Kongen til Enfoldige,
bestyrked Uretfærd og Synd, saa Ingen
omvendte sig. . Ve Sodom! ve Gomorrha!
De sige til den dumme Synder: „hør,
naarhelst jeg taler, taler Gud: Og nu
jeg siger: ends dig ej; din Fred er evig!"
Til Den, som vandrer i sit Hjertes Stivhed,
de sige: „hør, (saa siger Gud ved mig)
dig intet Uheld, ingen Sorg skal ramme!"
I Guds Navn spaa de Løgne, sigende:
„jeg drømte; ja, jeg drømte." De, som give
Bedrag og deres egne Hjerters Opspind
og drømte Fabler ud til Folket for
en Leveviisdom og en Sandheds Lære
. . . ja dem, dem kalder Folket jo Profeter.
Ja selv de sige, naar de tale, naar
de true Gods af Folk og Gunst af Skjøger:
„Han, Herren, siger det." — O, hvor er Sandhed?
Mon Alle ikke er forvildede
af Præste-Løgn og Letfærd og Afsindighed?

Præster.

I hørte, Drot og Folk, hans Haan? Mon Urjas,
der sang i samme Ulyks-Ugletone,
og kaldte sig Profet som Denne, ej
sin Tunge kløvet fik af Kongens Sværd,
der greb ham i Ægyptens Sump-Skjul?
Vel, samme Dødsdom hvile over Denne!

II.

(Gade. Folk udenfor et Fængsel.)

En Mand. (Lyttende.)

Tys! Sokrates jeg hører ej meer lee,
men Zenofon hulker. . Plato taler stille.

(En Kone med Börn kommer ud af Fængslet.)

En Mand.

Der komme Børnene. Ja selv Zantippe
er bleven from nu. Det er vist forbi.

(En Mand kommer ud og gaar bort.)

En Mand.

Der Cebes gaar med Tørklædet for Øjnene.
Ja det er vist forbi.

(En Mand kommer ud og gaar bort.)

Hør Krito, Krito!
Ah, han for adspredt og forstemt saa ud,
til os at høre. (En Mand kommer ud.)
Plato! Plato!

Plato.

Stille!
Er du en Attiker? Thi denne Blodskyld
er tung paa hele Landet. Er du?

En Mand.

Ja.

Plato.

Gaa hjem da du og I! Sorgklæder Eder!
Thi Sokrates ej mere er paa Jorden.
Ej heller veed jeg, om han meer *her* færdes;
men *vi* ej se ham, høre ej Dens Viisdom,

som dadled Uretfærd og Tyranni
hos Herskerne, Bedrag og Overtro
hos Præsterne, og talte Folkets Sag,
der var fordømt til Dumhed og til alle
en aandig Trældoms Laster. Ve Athenæ,
den Blæst, som bragte dig dit hellige Skib,
har blæst den klareste Guddomssjel, som blomstred
i attisk Støv, for evig over Styx. (Afsides)
Saa maa i Folkets Tungemaal jeg tale,
for ej at sige, at den samme Storm,
som bragte Thesei Snekke til Piræos,
har løsnet Sokrates fra Støvet, saa
hans Sjel er flydt tilbage til sin Kilde,
sit Ophav, til det Evige og Sande. (Höjt)
— Forstaa I ej? Ve! — Sokrates er død.
Den Mand, som kaldte ned fra Himlen Viisdommen
til Jorden, er nu selv forviist fra Jorden;
den Mand, som lærte Eders Ungdom Dyd,
jer Manddom (om I vilde selv) Forstand,
jer gamle Alder Viisdom, og os Alle,
at ane — maaskee kjende — noget Bedre
end de Ægyptens Drømme, som . . Ah Mund,
i slige Ord du slubrer efter Giftbægret!
Athen har Laurer for Kallifanes;
for Kleon og for Kriton Egekrandse,
for Sokrates (o gjetter ej!) Skarntyde.
I græde? O det er kun Vaadt i Øjet
af Aristofanes's Latter! . Alle
med Aristofanes jo skogre, men
med Plato græder Ingen — —

III.

(Mænd.)

En Mand.

Hvormange Sceptre brast ej alt, og fulde
som Haar af Verdens graanende Isse ned?
Men Præstestavene ubrudte knejse,

og Tiden suser under dem . . Med samme Snit
og plumpe Snirkler, som da frem de stak
af graae Old, liig Horn af mulne Oxehud,
de rejse sig i vore Tiders Templer,
saa skjønne af en verdslig Mester byggede,
som om ved frie Kuppelhvælvs Forening
med Pillerne, som huggede af eet Marmor,
han vilde os det Sande, Skjønne, Gode
i en guddommelig Eenhed evigtværende,
og ej en enkelt Afguds Højhed, lære.
Med disse Stave, hellige som Alnemaal,
vi da, som vore Fædre, der i Skovene
som Vildsviin Olden aad, som Vildsviin lodne,
til samme Tro afmaales skulle? Nej,
vi gaa ej under Alnen, nej, for højvoxne!
Og, Præst, du er for lav. For Os, om ikke
for Folket, dine Formler er forslidte.
Se, nye Dage træde frem . . o, lige
en Guds hvidklædte Tog af sande Præster,
der trappetrinviis gaa mod Sandheds Helligste;
og Sokrates's Blod er første Fakkel,
hans Dødsdag Togets første Fakkelbærer;
og vore, o de Tidens Talsmænds, Raab
er Chorets Hymner.
Fortælle hvert et Riges Sagn ej om
en Sandheds Talsmand, en al Kundskabs Fader,
der Menneskeheden i dens Barndom opdrog,
som Patriarkerne opklækked den?
Saa snakke vore Sagn om Kadmos, der,
hvis ej beviist, han kom ifra Fønicien,
med Eed vist skulde kaldes himmelsendt.
Nok, hver af disse Fosterfædre lagde
sin hele Skat af Jord- og Himmel-Viisdom
i en naturlig Religion.
Det vide vi. Men hvor er denne Viisdom?
Mon gjemt i Templerne? Det kan ej være.
Da have Præsterne den saa tilhyllet,
at de ej selv i Bindslerne den finde,

men stedse svøbe nye Slør omkring.
Der er jo Andet ej end Ceremonier
og Billeder af Guders drømte Daad,
hvis Mening tidt er kaad og kun forførende,
som Digterens og Malerens Lune var.
Se, Afrodites og Dianas Tempel
paa samme Torv tversoverfor hinanden,
jo ligne, med de hvide Søjlerader
og blanke Kupler, tvende Præster, der,
trods blanke Skaldepande, vise Tænder,
idet med lige Rang og lige Grunde
En Kydskhed roser, En Ukydskhed! Ja,
hvad er vel Pligt da for Tilhørerne?
det arme Folk, som veed ej op ej ned;
ej hvo har Ret; ej om de vilde Lyster
er sejerrige Stemmer ifra Himlen?
Men spørge vi om hine Mestres Viisdom
(som, saa der siges, kun et lidet Folk
i Kanaan skal opbevare renest)
da byde Præster os at kige gjennem
en Forolds Sekelrækker, sigende:
„seer I nu vel, at den er Aabenbaring,
at det, vi lære, taber sig i Himlen?“
Ja ret! Vi intet see. Det er jo som
at see mod Skyen gjennem hule Haand.
Vi Skyer saa og intet andet,
ej hvad os Præsterne fortælle.
Hvor er hiin Viisdom da? Pythagoras
selv fandt den ej i Indien og Ægypten.
Han blev en Halvpræst kun. Vi fik den ej.
Dog vore Sjele voxne føle vi,
skjønt ej af hine store Pædagoger
opdragne, modne ikkun af Naturen,
der, som vi mandedes, opkastede
den vamle Sjelemelk, som Præsterne
og Mødrene os vilde tylle ind.
For voxne ere vi, til Leeg at tage
for Leveviisdom og for Religion.

Og takket være Menneskets Natur,
at Halvten ikke er afsindig ganske
og ikke reent fordærvet!
Godmodige, men Tosser, er de Fleste,
der hade ene Den, som vil dem vække.
Vi maa os hjælpe selv da, og begynde
forfra som hine Mestre, der jo havde,
som vi, blot Himlen over, Jorden under sig.
Dog ledte de sig frem som gjennem Ørken.
Vi, gjennem Dale fulde af Forvirring,
Vi ville kjæmpe op mod Højderne,
og hvile der, mens Alle bruse nedenfor,
og Sorgen sortner under os som Skyer.
Vi ville klare Folkenes Begreber,
og lære Ret og Lykke sandt at kjende,
og finde os i denne Trældom Frihed,
Fornuft i vor Umyndighed.

En Olding.

Til Stoa følger *mig* da! Der i Ro
med mig betragter Guddommen og Verden!
Forskjellige, uense; Verden dog
af Guddommens Fornuft belivet,
der, som en Ætherlue, rører Alt,
dog uden at den kan forandre i
Materiens evig faste Love. Lærer,
at disse er det, som fremtrine her
i Livet med et Fatums Rædselshøjhed,
ja synes trodsende et Forsyns Viisdom!
at disses Spor kun ere det, vi kalde
en Gaade; disses Sejr, vi kalde Last!
at hveren Misklang i vort Indre er
den dunkle Følelse af deres Modstand
mod vore Planer og vor Vilje; men
at med den falske Vished om vor Vanmagt
til Modstand (skjønt vi ej aldeles sejre
og kunne Kjødets Magt tilintetgjøre)
gaar al Bevidsthed, Sjelens Sjel, forloren,
ja meer og meer, ja til Vanvittighed!

at Lidenskaber ere hvad af Sjelen
Materien underlagt har sine Love!
De føre da et Skinliv, og saa dø de.
Men er den hele Sjel fordærvet saa,
da er den kun et Offer, som Materien
fra Verdens Guddom tog, og bleven fra
en Deel af Guddommen en Deel af hiin.
Som da med Gud Forening er Bestemmelsen,
saa er vor Pligt at gjøre os saa frie,
som muligt, af Materien: saa vi
den Svaghed fange og udrydde, som
os kunde til vor Fiénde og Guds
forraade; saa vi gjøre os usaarlige
for Smerter, og for Glæderne urystelige;
thi Glæder ere ikkun kildne Smerter:
saa til en Vejrhane mellem Lysts
og Ulysts de forgjængelige Følelser
vor Guddomssjel fornedres ej; men naar
alt her en himmelsk Apathi.
— Se, Stemplet trykker jeg paa Herreretten,
som Mandens Sjel har over Legemet.
Jeg trykker det med Gubbens kolde Blod.
(Gjennemborer sig.)
Saa kunde Gud Alverden ødelægge.
Men skabes maatte den dog frem igjen. (Döende.)
Hør, dyrker Guderne! De ere Kræfter,
der styre Verden. . .

En Mand.

Zeno, Mester!
Kleanthes — se, en Olding, skjønt din Lærling, —
ved samme Daad bekræfte vil din Lære. (Dræber sig.)

Mænd.

O de Vise! de Vise!

En Mand.

De Daarer! de Daarer!

Mænd.

Os Stoiker Forhaanelser ej røre.

Manden.

Jeg siger andengang: den Daare Zeno!
Kleanth den Daare! De Vanvittige!
Dog dobbelt Daarer, hvis de ikke havde
saa faa Aar havt at spilde. Ja, de Daarer!
Ja — ha, ha, ha! Og lyver Epikur?
Han lyver ej: det vilde skade ham;
en Flaske Viin han fik da knapt paa Borg.
Er Den ej Daare, som frivillig ender
med Smerte hele sin Tilværelse?
De tro, at til en lutret Guddom de
gjenvende; ja de troede denne Guddom
adskilt ifra Materien, ene deri
ved sine Almagtskræfter virkende.
O hvilken Vanvids-Løgn mod Sandsers Tale,
der har en Verden til Beviser; ja
og Disses stive Kropper, nu kun Muld!
I saa vel deres Sjele stige op?
I saa det vist? Jeg saa og Zeno dø;
men saa dog intet Andet end et Liig.
Knap Sjel de havde, thi de vare gamle;
og Sjelen, blot en Følelse af Livet,
med Blodet stivner og med Kinden blegner.
Mon du ved andet end ved dine Sandser
erfarer, lugter, smager, hører, føler?
og seer du andet end Materien?
Der er da intet Andet Virkeligt.
Den er da sand alene. Vaaren og
en Kvinde lærer, den er skjøn og god.
At den har Kræfter, hører du i Tordnen.
Hvad mere vil du? Er ej der din Gud?
I tale . . ah, ja om en højere Sands?
Hvad andet er den end Bevidsthed om at
I sandse? Sandse I ej længer, dør den.
Forøder da ej dette Liv, I have;
men lærer kuns af Dyret, der jo skabtes
af samme kaade Atomer vel som vi,
og er af samme Lykketræf indrettet

som vi, hvorledes Livet nydes skal
og vogtes! Se, de ville leve glade,
og trække Livet ud saalangt de kunne!
Og samme Drift (Atomers Sammenhold,
den Sammenstødets Gnidnings-Varmes Gnist,
den Følelse af Liv: det, Sjel I kalde)
er i vort Hjerte, som Magneten, der
tilsammentrækker Legemet, saa ej
det slappes, før det maa opløses, for
at samle sig til ny Forbindelser.
Beflitter jer da paa, ved milde Dyder
at nære Livet og vedligeholde
dets Samklang skjøn, saalænge som er muligt!
Med Maade nyder derfor, for deslængere
at kunne nyde! Skyr det mørke Ansigt
som Dødens Varsel! Leer al Sorrig bort!
Mod Smerter hærder Eder; thi de kunne
ej udeblive, da Naturen er
vor Herre, og ej bandt sig til os, blot
fordi dens Deles frie Sammensmeltninger
i den Grad ere inderlige, at
de vaagned til Livsfølelse! Se, derfor
vil Epikuros rolig kunne dø,
da han erkjender dette Herredom,
og veed, en Grav er smerteløs som frydløs,
at Liv han fik som ved et Terningkast.
Dog, at forbinde sig paa denne Maade
til Mennesker, ved Hævden af Forplantelsen
er evig Lov for vor Materie.
Hvis engang former sig et Menneske
aldeles ligt med mig, utvivleligt
maa dette samme Følelse af Livet
(den samme Sjel) som jeg nu har, besidde.
Med Verdens Kræfter skifter Livet, saa
i Verdens første Livskraft var Giganter;
nu ere Alle middelmaadige;
men Dverge ville komme, naar Materien
sin Kraft har næsten udtømt, nylig før

(som jeg ved Døden) den opløses til
Atomers Støv i Rummets Grav, for maaskee
at samle sig i Stjerneblommer, som
mit Støv kan blive Blomster paa min Gravhøj.
Ja det — I Stoiker, som jer indbilde,
at kunne fra Naturen eder frigjøre,
saa at I svæve ovenover den,
som stille Taager ovenover Fossen;
mens vi, som kjende Fossens Vælde bedre,
ej sætte os imod forgjeves, men
os lade vugge mildt af den som Vandliljer,
der, om end Strømmens Vold dem drager ned,
dog synes selv at dukke ned for Lyst . .
. . Ja det I kunne gjøre Eder Haab om,
I stolte Stoiker, maaskee at blive
til Græs og Torn og Mynthe paa jer Gravhøj.
— Dog neppe-nok: I ere altfor magre.

En Mand.

Hvad, Stoikere, hvad drømme I vel om?
at sætte Eders hele Lykke i
at rive Eder løs ifra Materien,
der evig er som Gud? Epikuræere!
at dukke ned i, blandes med Materien,
som om der var ej anden Guddom? Ha,
I Zenos Mænd, som var I Aander ene?
I Epikurs, som var I blotte Kroppe?
En Stoiker vil handle, som om her
han allerede havde den guddommelige
Natur: den evige og ubevægelige.
Og Epikurs Discipel, som om han
blot Dyrenes bevægelig-forgjængelige
Natur besad. Men vandrer nu med mig!
Jeg i Lycæum viser Menneskets Plads,
hans Stræbens Sfærer og den Middelvej,
som fører ham til Guddommen igjennem
Erkjendelsen af den bevægelige,
men evige, Natur, der egen er
for Mennesket, og alle Himlens hine,

ulegemlige Kræfter, som af Præsterne
iklædes Kjød og kaldes Folkets Guder,
det ubevægelige Væsen, som
udfylder Rum og Tid, dog underordnede.
Ej heller skal vor Dyd og Lykke være
de Yderligheder, som af hine hyldes;
men vi paa Middelvejen finde dem.
Vor Tapperhed skal da ej være Hiins
Forvovenhed og kunstlet Livsforagt;
ej heller Dennes Fejghed med Beregnen.
Vi ville stemme overeens i Alt
med denne Menneskets blandede Natur;
dog give det Guddommelige Fortrin,
saa jordisk Lykke kun betragtes som
et Dydens Tillæg: ikke som foragtelig,
og ikke som om den var ene vigtig.

En Mand.

Selvkjærlig er din Dyd, du Stoiker;
din Salighed er eneboeragtig.
En ureen Ild i Epikurens brænder;
og kold er din, Peripatetiker!
Kun Dyds og Viisdoms Legeme har Zeno
(ja man kan høre selv dets plumpe Fodtrin)
og Epikuros har dens Lune, men
dens lavere Sjel, dens Sandskraft Aristoteles.
Dens højere Sjel, dens Aand, dens Livsenshjerte,
der Dyden gjør beundringsværd og kjær,
behagelig som stolt, og som beliver den,
undgik da Eders Øje, mine Venner?
Men Plato skal ifra Akademia
fremtrylle den i Hjerterne, og aabne
det fine Sjelens Øjelaag, at den
med Vellyst seer sin egen Herlighed?
Ja Plato først de ene mystiske
af alle Ord skal tale, naar han lærer:
at Kjærlighed er Dydens Guddomssmiil
og Guddomsglands og Guddomsliv,
der binder Væsnerne til Væsnerne,

og, som elektrisk, Skaberen med det Skabte,
og Elskeren til Idealerne:
at, uden dette Dydens Hjerteslag
og Vellugt, uden denne Kjærlighed,
der Varmen er i Gudstilbedelsen,
kan Dyd vel være billedstøtte-sand
og ligne en guddommelig Aands Idee
af Gud; dog aldrig være denne selv.
Thi Skjønhed, det Guddommeliges Glands,
og Godhed, det Guddommeliges Livsmiil,
er ej deri, og maa dog findes, i
uløselig Treenighed, i hver
vor Tanke og vor Stræben, hvis vi ville
den meest ophøjede Guddom ligne. Ja,
et Blik ind i vor Sjel os lader kaste!
Vi skulle der en anden Kjerne se
end Drift til at tilbagevende i
et evigtstrømmende Lys, et bølgende
chaotisk Mulm, en ubevægelig Æther
igjennem enten frossen Apathi,
et lunkent Velbehag, en kjølig Pligtfølelse.
Hvad er det vel, at Noget synes at
tiltrække os, men Andet at forstøde?
at Noget kaldes Ret, men Andet Uret?
Thi Dette ligger grundet jo i Sjelen,
og vikler frit sig ud, bestyrkes blot,
men fødes ikke af Erfaringen.
Hvad gjør, at Fatten og Erkjenden synes
at være Sjelens Grund? og dog, at Alle
ej fatte eens, ej tykkes lige kloge?
at samme Ting ej synes Tvende eens?
at Alle dog til Himlen appellere?
at Tanker fødes i os: at vort Indre
en Himmel ligner, fuld af Idealer?
Ja dette Alt, vor Viden og vort Væsen,
forklares ved en Gjenerindring af
et Liv i højere Sfærer; ja en Fart
igjennem Rummet, hvori Gud, det Sandes

og Skjønnes og det Godes Eenhed, sig
i Verdnernes Mangfoldighed gjentager.
Da vare vi blandt Aanderne, de Guds
beskuende Tanker; dog de svageste,
og mægted ej at fatte denne Fylde
af Storhed og af Skjønhed, som indbruste,
og straalede forbi os; men vi dalte,
og hvile nu i Støvet, og opfriskes,
naar noget Skjønt og Stort vi see her — det
vil sige: noget ligt hvad hist vi saa.
Ved Guders Billeder vi derfor frydes;
thi de de Aanders skjønne Højhed ligne,
vi hisset saa livsstraalende og fulgte.
Dog er hver Tanke, der er sand, en Fjer,
der voxer ud, for atter os at hæve
til klare Aanders Tog, der gjennemlysner
Guds Herligheds Himle.
Vor Stræben her er da, at gjenopklare
Erindringen; og *da* den Viisdom kaldes,
naar den til Meed har at opløse
Mangfoldighedernes Forvirring
i den oprindelige Eenhed, Gud,
saaledes at det Sande, Skjønne, Gode,
(Guds Fantasi og Guds Fornuft)
i hver en Form den finder udtrykt.
Hvis En nu mægter ej at løse disse
formindskede Forhold, kalder han dem Falskt
og Ondt og Hæsligt; ja fordi han sank
ifra hiint Aandelivsløb gjennem Verden,
for tung og pludselig, saa disse Ting,
i deres straalende Sandhed, undgik ham.
Men, træder frem i det Tilværende
en Gjenstand med et saadant Præg af hiint
Guddommelige, at det ej kan miskjendes:
da sig med hellig Gys og Fryd anstrenger
Fornuften, der, sat midtimellem sandselig
og sædelig Tilbøjelighed, er liig
en Styrer med sit Hestepar ivoxet,

af hvilket en er vild, den anden from.
. . Da al sin Kraft anstrenger denne Styrer,
at tæmme denne vilde Hest, der vil
i brusende Begjærlighed bespringe
og træde ned hiin Gjenstand, og at nærme
sig bly og stille den . . Da sig anstrenger
Fornuften, for i Mindet at gjenkalde
den Gjenstands ideale Billede,
og dens Gjenkjendelse er — Kjærlighed.
Nu nærmer han sig ydmyg og beundrende;
og, som man pynter ud et Billed,
han stræber meer og mere da at udvikle
det deri værende Guddommelige,
og i dets forrige, guddommelige
Tilværelse hensætte det, og flytter
da uadskillelig selv med.
Den sande Vise seer i alle Væsner,
dog meest i dem, som ere lige ham,
og allermeest dog i sit eget Selv,
Gjenstande for en saadan Kjærlighed,
hvis Liv bestaar i rastløs Stræben efter
at hæve Alle til hiint høje Liv,
hiin skjønne Himmel, til — Fuldkommenhed.
Og denne Kjærlighed har Lønnen i
sig selv; thi, som dens Møje lykkes, som
dens Gjenstand bli'r den mere værd, saa maa
den stige jo — o til uendelig Kjærlighed;
og den er Salighedens Hjerteslag.

En Mand.

Hvad vide vi med Vished? Sagde Sokrates
ej: „dette veed jeg kun, jeg Intet veed?"
Hvad bliver sikkert midt i disse Lærdomme,
som hver sin Vej gaa mod det Endeløse —
Hvad bliver sikkert uden, at vi leve,
og bør da nyde Livet uden Kummer
og uden fremmed og indpodet Tro?
Hvad bliver sikrest mellem ti Kathedre,
hvert en forskjellig Læres Tordensky,

for ej at blive gal? Jeg tror, at stoppe
i Øret Fingrene og sidde stille.
Naar En vil lære os Tilværelsen
ved en Udstrømmen, En ved Kræfter i
Materien ene, En ved Evner i
Materien, men Kræfter i en Guddom,
og En ved saadan Lære: Alt er Gud,
og Gud er Alt — Hvad bliver sikkert da
undtagen Det at tro sletintet? Ja,
hvis Vid I have, bliver Skeptikere,
og tror med Pyrrho: Væren er os nok;
og den vi ville ej forspilde
ved denne rorløse Driven-om
paa Meningernes stormoprørte Bundløse,
der kaldes Viden. Det er Pyrrhos Viisdom.

Akadiel.

Herlige Plato! I Sjelenes Hær
Ingen har Sandheden seet saa nær.
Aandernes Væsen har du fortalt;
Mennesket lært om Sjelenes Kald,
    som om du kjendte
Ohebiels Offer, Abiriels Fald;
    Himlen afmalt,
som om dit Blik over Stjernen du sendte.
Klarere Alderes Morgenstjerne,
skjøn, men som Stjernen kjølig og i
    usikker Glitter,
herlige Plato, af din Fantasi,
funkler ifra din straalrene Hjerne.

Men varm som Solen, rolig som den,
trængende ind gjennem Borgenes Gitter,
Teltenes Aabning, Hytternes Døre,
kjærlighedslængtende efter at gjøre
Menneskeslægten himmelsk igjen,
Platos Mester, Alt at fuldkomme,

Sandheden selv, naar Tiden er omme,
kommer som Syndernes frelsende Ven.
I Platos Højde, af Mennesket naaet,
er Slægtens Ypperste, Frelseren, spaaet.

IV.

(Udenfor Jerusalems Tempel. Skriftkloge af forskjellige Sekter. Folk.)

En Saddusæer.

Kom, Farisæer, vandre med mig ud
til Oljebjerget herfra Stadens Larm.
Jeg haaber der at kunne dig bevise,
at dine Erkeengle syv blot ere
Chaldæas Drømme, med vort Folk indvandrede.
Ja idetmindste, naar den søde Skovluft
og lyse Himmel dig ombølger, skal
du give Slip paa Satan. Næste Nat
du vil vel atter tro paa ham, men saa
du atter jager ham imorgen, til
din Sejr blir fast ved vundne Slag i Slag.

En Farisæer.

Det være langtfra mig at gaa idag!
Det er Sabbath, og da jeg vandrer kun
de hundred Skridt, mig helligt Sagn afmaalte.
Om Huset brændte over mig, om end
min Hustro segned ned i Veer tæt mig;
jeg flytted mig dog ej et Skridt; thi sagde
ej Jovah: helligholder Hviledagen!
og hvilte han ej selv paa første Sabbath?

Folk.

O hellige Rabbi, signe dine Tjenere!

Farisæeren.

Ja hellig! Seer, jeg er en ydmyg Træl
af hellig Stads og Skikke, bragte ned
til os ved gamle Sagn! Mit hele Liv
er Bøn og Faste, Skriftens Læsning og
Almissegiven. Der! der er en Gave!

(Giver En en Almisse.)

Folk.

Vi saa det. O barmhjertige Rabbi!

Farisæeren.

Ja

barmhjertig! Giver jeg ej Tiende
af al min Ejendom til Templet?

Saddusæeren.

Mens

du byder Folket tiende til dig
af Hvad det ejer, ja af Dild og Kummen.

Farisæeren.

Deri vi ere enige, Sadusæer.
Til lysende Exempel for jer Lægfolk
jeg beder højt, og deler Gaver ud
paa Gadehjørner og i Synagoger.
Min Klædning selv er hellig: indbaldyrt
med Skriftens Sprog. Jeg lader pynte paa
de Helliges Grave — Disse, som I myrded!
Naar jeg ved Templets Guld bekræfter Noget,
da holder jeg jo Eden?

Saddusæeren.

Men hvis du,

ved Templet sværger, bryder du den.

Farisæeren.

Ja,

ja lærer dette, Folk; thi Templets Helligste
er Guldet: Lysestagerne og Arken.
Og lærer: Templet er det Helligste,
er Folkets rette Fader, saa I kunne
med Retfærd lade Fader, Moder sulte,
naar deres Livsophold til Templet gives.
Tror, at der er en evig Skjebne!

Saddusæeren.

Tror, Mennesket sin Skjebne skaber selv!

En Essæer.

Vi haabe paa Guds Naade. Dog vi tro,
at kunne os erhverve denne selv
ved Eensomhed, Afholdenhed og Grublen

og Fromhed, Bøn og Bod og Faste.
Sky, Hver som vorde vil Essæer,
at smitte sine Øren ved at høre
paa Disses Hykleri og Spot-Spidsfindighed;
men vandrer tause med mig indblandt Bjergene!

Farisæeren.

Tror, disse samme vore Legemer
paa Dommens Dag opstande skulle alle,
naar Domsbasunen ryster Verden sammen,
saa alle Grave gabe, medens Gabriel,
den Herrens Helt, sit Sværd i Spidsen af
Cherube-Hæren svinger; da, naar Rafael,
den Guds Hærold, sin Stav har brudt,
og meer ej lyder Bøn fra Jorden — da,
belivede med sine Sjele, Legemerne
indvandre skulle, hvis saa Skjebnen byder,
til Abrams Skjød — did eller til Gehenna,
det Djævledyb, hvor Satan og hans Engle
forlyste sig med Graad og Tændersgnidsel,
og vælte sig, af Svovl og Ild beruste,
paa Slanger, martrende de dømte Sjele
i Evighed. . . Ja det er disse Djævle,
der tidt i Tusindviis besætte Eder,
og kunne kun af Hellige uddrives.

Sadducæeren.

Du fejler: det er Nervesyges Onde.
Hvis Blod du vil et ildigt Helved kalde,
da — vel! thi disse tusind Djævle ere
kun spændte Aarer. Og desuden, Folk!
Jeg er saa skriftlærd vel som denne Rabbi,
der vil ved sine Drømme fra Kaldæa,
vanvittige gjøre eder. Tror mig da:
jeg siger, Moses selv, Profeterne
— langtfra at tale om et saadant Helved —
ej nævne, at der følger Liv paa dette.
For vise vare de til af det Uvisses
uhyre Tomme slige Verdner skabe.
Ja. Salomo, den Viseste, forsikrer,

at Alt er endt med dette Liv. Dog bør
vi øve Dyder, da de ere nyttige.

Folk.

Hvad bliver os tilbage uden
at zitre mellem Disse? ære Begge?

V.

En Mand.

Man kalder mig Profet. Javel, jeg maa
da være Tidens Øje, Tidens Tunge,
og Himlens Veraab ned mod Jorden, Jordens
O-hjælp-mig-Suk mod Himlen. Hører da
det Himlens Veraab, Jordens Suk i Mig,
I Fyrster, hvem Retfærdighed er Afsky,
som rive Hud og Kjød af Mennesker,
og træde deres Hjerter, ligegyldige,
som om I traadte Druer, bygge Stæder
af levret Blod, og hæve Borge op
paa Armes Suk! O hører da, I Præster,
som lede Folkets Tanker om i Vildrede,
og dømme dem til evig Slave-Dumhed;
som, naar I have Maden under Tand,
da raabe: Fred! men hellige en Krig
mod hvem, som negter jer sin Sjel og Velfærd
at udlevere til Umyndighed!
I Hoveder, som dømme kun for Skjenk!
I Præster, som for Guldet lære Løgn!
I lønnede Spaamænd! Hver af eder Alle,
som hade Godt og elske Ondt! Enhver
af eder stakkels Ofre! I Uskyldige
med blodige Hænder! Millioner Sjele,
der ligne blinde, vingeskaarne Fugle,
som have, manglende et andet Hvilested,
i Ørknen sænket sig imellem Hungrende!
Ja, hører mig, jeg spaar: jeg skimter Enden,
Daggryet efter den Forvirrings-Nat,

hvor Blod og Offerflammer vare Stjerneglimt
og Kongers Bud var Midnatsstormens Hyl.
Og dette Daggry, rødmende
paa de beskjemmede Præsters Kinder,
hvor skulde vel jeg ønske, at det oprandt
naar ikke i mit Fædreland, i Juda?
FraZion opstaa Frelseren, o eller
fra Bethlem, Davids Vugge! O, da Folkene
lydt til hverandre skulle sende Fryderaab,
som Nytaarsønsker raabe til hverandre:
„Hil! kommer, kommer! op til Zion gaar,
den Lærestol, hvor mild den Vise staar
og tolker Sandhed . . Hør, han Slaven lærer,
hvorledes fri i Lænker han kan være;
og Kongen, at han Gud i Slaven ærer;
omtryller Had til Ømhed; skjænker Kummer
et Smiil, der vugger sagte den i Slummer.
O Brødre, Brødre, Brødre, Drot og Træl
vi ville, sammenslyngede om hverandre
op til den Frelselærers Sæde vandre,
og sætte os, og lytte med vor Sjel,
og glemme Jupiter og Zeus og Bel,
og smelte om til Plove vore Sværd
og Spyd til Sigder — andet ikke værd —
Ej Folk mod Folk, som i den svundne Old,
ej Bror mod Bror skal løfte Avindsskjold;
men Hver, som Dyds og Sandheds Dyrker, Hver
som hiin den store Mesters Lærling er,
skal, fri blandt sine Brødre, frydfuld bo
i sine Eges eller Palmers Ro.

9. Himmel og Helved.

(Akadiel. Salige og usalige Aander ovenover Jorden. De Usalige afsides og af et meer og mindre skummelt og ulykkeligt Udseende.)

Akadiel.

Samler eder, Aander, hvis Tanker kjærligt svæve
henover Brødreslægter, der sig i Mulden hæve,
som Havets Bølgetoppe kappende imod
end større Jammer end selv I forlod!
Ej Eders Advarsler, ej Eders Ve
gjennem Ørets Hvirvelhorn høre de.
De see Eder ej gjennem Øjnenes Slør;
som Eders Grave de tro eder døde,
hvadheller i Vellyst og Ve som før.
Ikke de ane, at her,
hvor Muld og Kaaber ej tilhylle meer,
de klare som Draaber hverandre skal møde,
saa Hveren igjennemskuer Enhver.

Usalige Aander.

Ve: deri vor Strafs Grumhed bestaar.
Hvert prøvende Blik er et nagende Saar.

Salige Aander.

Held os! deri er vor Saligheds Glæde,
at ej vore Sjele sig kunne beklæde.
Som Safterne i Balsaminens Stengel,
Tankerne sees hos salige Engel.

Akadiel.

Samler eder, Aander, som af Jordens Grave steg,
her over Judæ Palmer, som en Straalekrands bleg,
herover Kvindens Hytte,
hvis Øjne spejde bange,
hvis Øren spændte lytte

efter den elskte Søn,
der styrer sine Gange
saa tidt til Eensomheden i Ørknens dybe Løn!

Usalige Aander.

Ej for vor egen Blusel vi tør
vore gustne Skygger, de askegraa Slør,
med Cainsmærket i skummelsort Pande,
imellem de Saliges straalende blande.
Naar vil du ende, gysende Sjel,
med hevnende Tugt at gaa grusomt irette
imod jo dit eget blødende Selv?
Ve! ve! forestaar os en Evighed!
Befinde vi os paa Fortvivlelsens Slette,
der ikke af Grændse og Hvileplads veed?
Af Orme forlængst vore Kroppe er ædte. .
Tilintetgjørelse! o!
mon ejer du ingen, der kunde
vore Sjele fortære med hungrige Munde?
Og hvor er din Afgrund? Der ville vi bo.

En usalig Aand.

Ve mig! de Syv og deres Moder jeg seer.
Hvor smile de Alle! Den Yngste leer.
Syv Stjerneblommer, just syv i alt,
til Pryd for sin Pande har hun valgt.
Gid deres Skjebne mig havde hændt!
Gid syvgange syv jeg var bleven forbrændt!

Akadiel.

Med Synet af Disse straffes du skal:
den Heltemoder fra din øsede Hal,
den Heltenes Heltinde omstraalet
af Sønnernes hellige Tal,
som af Syvstjernens dejlige Krands,
skjønt hisset saa sorte i Baalet.
Brændende kaster den Kreds sin Glands
paa den irrende skumle Gestalt,
der engang Antiochus den Straalende var kaldt.
Se Retfærdens Retfærd: Moderen har
en Skjønform mod Sønnernes syvfoldig klar!

Hver af dem betvang eet Menneske kun;
men meer end et Menneske, en Moder, syvgange Hun.

En usalig Aand.

Min dræbte Fader sig vil forbarme.
Se hist han vinker med aabne Arme.
Tilgivelsen dog jeg forskyde maa,
skjønt, o, jeg tørster efter den saa!
Min Sjel forbyder. Jeg er det ej værd.
Den myrder sig selv med det blodige Sværd.

En tredie usalig Aand.

Jeg Salige seer af mit jamrende Folk.

En fjerde usalig Aand.

Min Broder seer jeg, som jeg stak med min Dolk.

Tredie Aand.

Med isnende Medynk de nedsee paa mig.

Fjerde Aand.

Min Broder mig venligen vinker til sig.
Der er ingen Afgrund imellem os Begge;
dog tør jeg ej Vejen tilbagelægge.

En salig Aand.

Kom, Broder! Se Cain blandt de Salige er.
Forlængst han, med Panden stjerneblank,
i Abels Arme udsonet sank.

Fjerde usalige Aand.

Dog sjelden hans Aasyn man smilende seer.
Liig mørke Marv i en Blom-Stengel klar
hans straalende Skygge en Dunkelhed har.
Aartusinder, Broder, vared hans Smerte.
Saalænge maa ruste den Od i mit Hjerte.

Usalige Aander.

Til Os, der vare
videnom Jorden Præsternes Skare,
taler ej Nogen med Trøst.
Vore Synder maa være for svare.
Ikke de skede
i Lidenskabs Hede;
vi løde Beregningens hviskende Røst.
O hvor er et Mulm, hvor vi kunne os sænke?

en Nat af Forglemsel, saa ikke vi tænke?
Ve, Djævlene, vi for Folkene malte,
vrimlende fylde vort Indres Bryst!
Vor Sjel er den Satanas, hvorom vi talte;
han piner sig Selv nu med rasende Lyst.
Han med os vil følge, om Glemselen kunde
os aabne miskundelig skjulende Grunde.
I Styrtningens Öjeblik skulde
vi høre hans hvinende Latter:
„Haha, du Menneskesjel!
du tænker at kunne fly fra dig Selv?"
Paa Bunden fortvivlelsesfulde
vi vilde ham gjenfinde atter.

En salig Aand.

Hvi bede de ikke de Arme,
at Gud vil sig naadig forbarme?
Hvi knæle de ned ej i Kreds og vender
mod Verdenshjørnerne deres Hænder,
bedende, at Han det Øje vil slukke,
som tindrer i deres inderste Lukke
og gjør det saa rædselfuldt lyst,
mens blideste Solskin det er i vort Bryst?

En usalig Aand. (Et fjernt Tordenskrald.)

Mig gyser! mig gyser! O hvor er et Skjul!
Blot Skyer sig røre
jeg synes at høre
de dundrende Hjul,
hvormed jeg min Fader tildøde lod kjøre.
Hist seer jeg hans Skygge. Den vender sig bort.
O Afgrund, hvor er din frelsende Port?

Usalige Aander.

O, blind os, blind os, flammende Lyn!
Miskundelig Naade,
hvis, Lynild, du os udborte vort Syn!
vi see vore Synders fineste Traade;
Følgernes Følger,
liig snorede Slangeæg, træde nu frem.

Intet fordølger
for Aanderne dem.

En usalig Aand.

Jammer! Mig følger Valpladsens Lugt,
Graven ej dækker min bævende Flugt.
Hvor jeg mig vender
hvor jeg de synkende Vinger vil styre,
Blodet bagefter mig Røgskyer sender,
som dødsblaa, uhyre
til Trudsel isammenknugede Hænder.
Stille! klang ikke Basunen paany?
I Lejren Trompeterne skingre.
O ve mig! thi se med de blaalige Fingre
efter mig griber den rædsomme Sky!

En salig Aand.

Igjen Jeg kjender ej meer
det Folk i mit Hjemland paa Jorden.
Det var, da jeg levede der,
et Hyrdefolk følgende Hjorden,
saa fromt som de duggede Blomster, hvormed
de dyrkede Solen i Guddommens Sted.
Nu ud i myrdende Skarer
det vidtover Landene farer,
mens Præsten i Tempelets Døre
blodgjerrig tørster
efter de Ofre de hjemigjen føre.

Usalige Aander.

Skylden er vor, vi Præster og Førster.
Ve os! vi have sluppet en Flod,
styrtende frem i Synder og Blod!

Akadiel.

Du Aand, hvis Skikkelse ikke har
de Saliges rødmende Skjønhed klar,
hvi seer du med sortnende Rædsel paa
hiin Jordens Kronte, der fylder sit Lands
Brønde tilrands
med Mødres Taarer og diende Smaa?
Ah! Du var Selv en Hersker som Han,

en blodig Tyran!
Hvi ryster Millionernes Veraab dig nu?
Nu kan du jo spotte Trudslernes Gru?
Det Raab er jo Intet, naar ud det har hvint?
Hvi synes de Taarer, som Gløđ paa Gløđ,
at dryppe dig i dit Inderstes Skjød?
De falde jo sporløst uhørligt til Jorden?
O, nu din Samvittigheds Nerve er vorden
saa skjærpet, dens Øre saa fint!

Hvi fryder du nu dig ved Folkets Hviin,
der stormer i Oprør om Thronens Trin,
hvor nu din Søn, som kalder sig stor
fordi han gik dine blodige Spor,
bleg bæver midti sin Vældes Torden?
Hvi Fryd ved de fnysende Slaver at see,
der splintre i Gruus dit stolte Mausolee,
mens Smaadrenge sparke med drønende Skrald
blandt Gravene om din Hjerneskal?
O nu er Du bleven retfærdig og viis!
Nu veed du, at Alle
til lige Højhed hæves naar under Muld de falde.
Nu vilde du, at du paa fordums Viis
en Tale kunde fra Thronen holde.
. . Du sidder der;
men Ingen dig seer,
og Ingen fornemmer din Tale af Gys.
De tro det er Vinden i Purpurets Folde.
Til Kongen lytter Raadet. Han er jo Landets Lys?

Hvi gustner din Skummelhed, Aand, ved de Ord,
som Højpræsten hist for Folket besvor?
Han er jo din Lærling? Han lærer jo
Hvad selv du besvor, ja din egen Tro?
Hvi mon dine forne Brødre du skyr,
som Denne hader Kronens og Purpurets Fyr?

Andre usalige Aander.

Ve Os! Se hist paa Alterets Steen,

efter vor Lære,
ofres en Liden! Se atter der een!
tusinde Spæde til Afgudens Ære!
Mødrene, selv til Ofret forledte,
kvælende først
Følelsens Raab for det Rette
førend de læsked vor blodige Tørst,
see vi, af anende Angest forgrædte,
følge omsider de elskede Spæde.
Børnene bange iførstningen fly,
tænke at skjule sig bagom en Sky.
Mødrene vinke og kalde.
O hvilken Glæde!
Børnene falde
jublende i deres Arme paany!
Men i vor Sjel os Nagene æde —
Vi, som har brudt
grusomt Naturens helligste Kjæde,
Moderen Barnet ved Hjertet forbudt.

En usalig Aand.

Hvi skulde Jeg angre, Jeg, som var fød
med Rovdyrshoved, med Børster smykket,
i Skikkelse foran en sammentrykket,
af røde Granitsteen uddrejet, Nød?
Jeg levte som Dyret. Sandt! men min Skolt
en Tigers Bredde-bag Ørene holdt.
— O hykkelske Ord! en Falskhed i hvert!
Thi havde min Moder mig ikke belært?
Og for min Alder de Bud jeg forstod,
jeg siden syndede alle imod.

En usalig Aand.

Tantali Kval,
Sisyfi Trillen,
Danai Døtres spottende Spilden
ere imod min Piinsel tilsammen
— o som mod Flammen
Lunden saa kjølig og sval!
Vellysten først har fortæret min Krop;

ædt saa af Sjelen Halvdelen op:
halvt af Hukommelsen, halvt Energien,
mere end Halvdelen af Fantasien.
Kræftædt er *den;* paa dens glødende Bund
male sig gjækkende Billeder kun.
Skjønt legemløs nu,
brænder af Vellyst min inderste Hu.
Rædsomme Kvaler! jeg veed at de frække
Syner kun gjække,
at syg jeg kun Selv de Syner kan klække,
at Orme forlængst er det Kjød,
min Vellyst paa Jorden fraadsende nød;
dog Armene ud jeg maa strække
vanvittig vanvittig. . . Det er jeg, jeg veed.
Ve, skulde det vare en Evighed!

Evas Aand.

Adam-Abiriel, talløs er bleven vor Æt.
Se, hvor den mylrer paa Jordkloden tæt!
Frigjorte Aander med hver en Sekund
stige til Himlen fra blegnende Mund.

Adams Aand.

Som Børn dog komme endnu de Fleste.

Evas Aand.

Jeg tænker, Adam, det er det Bedste.

Adams Aand.

Saa er det med alle de sorte Millioner,
der vrimle hist under Palmernes Kroner.
Om oldinggraa og med Kjæmpestyrke,
et Barn i Aand er den sorte Vild;
han styrter sig ind i sin Offerild,
at gaa til Guderne, som de dyrke.
Som Aanderne af hine ofrede Smaa
i Himmelen først opdrages han maa.
Her som histnede først efterhaanden
spire Evnerne frem i Aanden.

Evas Aand.

Men hvor forandret er ej den hvide
Menneskeslægt selv bleven i Sind!

Tænk dig vor Datter Ada, den blide,
ved hiin Kong Herodes' Datters Side,
som dandser histnede rundt Thronens Trin!
Af Hvad mon Jorden mest brænder:
af Roser eller blodige Hænder?
dog jeg paa Jorden en Kvinde veed
med Adas Fromhed og Ydmyghed:
Maria, den Ynglings Moder, for hvem
Akadiel kaldte Aanderne frem.
For ham har hun grædt vel tusinde Gange,
snart glad, snart bange.
Men da hendes Elskling engang, med sine
herlige Øjne i hendes nedsænkte,
forkyndte sin Moder med Alvor i Mine,
Hvad angest hun selv i sit Inderste tænkte:
at hen af et himmelsk Kald han var bleven
i Aanden reven,
og at hun til Tanken sig maatte vænne,
at see ham tidligt og blodigt ende —
da løfted hun op sin Haand saa stolt,
som om hun den over Alverden holdt,
velsigned sin Søn, og sank saa ned
og bad med Ydmyghed om hans Fred.

Adams Aand.

Eva-Ohebiel, den Kvinde maa have
dit Hjerte faaet i Vuggegave.
Det er som om Hun dit Offer ligned,
da Sønnens Beslutning hun saa velsigned.

Evas Aand.

Den Arme! Knapt Drengen var gaaen afsted,
da vendte hun sig mod Væggen og græd.
Fra Nabohuset en Pige bleg
sig sagte til hendes Fødder sneg.
Med Kys hun dækte Marias Hænder.
Maria ej saa op; Taarerne fløde:
saa vel hun kjender
den kyssende Læbe, den varme og bløde.
Det er jo Rachel, den Duesjel,

den Bethlems Blomst?
Hun ogsåa taget har et Farvel,
et haabløst uden Tilbagekomst.

Akadiel.

Den, Pigen elsker med saa beskeden,
hengiven Smerte,
ham er det givet,
at elske med Aanders Hjerte:
med Kjærligheden,
der favner Livet.
Ham ventede Tiden: hans Times Klang.
Dog graante den ikke og Jorden henrulled sin rolige Gang.
Vaarfrisk, blomstrende og ny
synes jo denne de Aldre at haane
som true dens Aasyn at dække
med Rynker af Gravenes Række,
men som bag Gravene fly.

Og samme Stjerner, hvis venlige Blik
Taarer til Svar fra Blomsterne fik:
Taarer af Længsel efter dem,
lokte i første Dugdraabe frem,
skinne jo Fred
end i Jordens Blomstkalke ned:
saa Mennesket salig Naturen priser,
der, Haand i Haand med Tiden, tyst,
i samme Sporets Kreds sig viser,
igjennemvandrende samme Lyst.
Den døde Natur jo synes end som ny,
som Jorden var Barn i Vugge under sin Rosensky?
Ja disse Pyramider,
der knejsende jo skulde
besejre alle Tider,
men brast og sank imulde,
hvad andet mon de ere
end Vaser, hvide, skjære,
til Leeg Naturen skjænkte?
En Tid den med dem legte, med Vedbend dem omhængte,

og pynted dem med Mose, men slog dem saa omkuld,
mens Rosentornen pranger af friske Knopper fuld:
den samme Torn, som skjød
sit Skud, da Grunden man til Pyramiden brød.
Og denne Jordnatur den skulde blomstre frodig,
men gusten mat vanmodig
Menneskeheden, dens Herre,
visne meer og mere?
Aarhundredernes Fjed,
der let og sporløst sakke
over Blomsters Nakke,
knuge Aander ned? .
Jorden er ej visnet,
Tiden er ej isnet;
men stærkere end de Tvende
Aandens Kræfter brænde,
engang for alle ud
dermed til Kampen rustet af alle Aanders Gud.
Alt Haabet er udganget
til Jordens Slægter, at
en Frelsens Tid undfanget
er i den lange Nat.
Før Jorden dør vil, under dens lysende Vingeslag,
fremstraale Friheds Morgen og Sandheds lyse Dag,
da vorder grønnen Jord
et Brødres fælles Bord
og Himmelhvælvet over det fælles Hjemmetag.

III. Frelsen.

1. Fristelsen i Örknen.

(Jesus, en skjön ung Mand i en eftertænksom Stilling med en Skriftrulle i Haanden i en Örkenhules Aabning. Akadiel ovenover.)

Akadiel.

Jordklodens Skjød
bugnede op af smuldrende Kjød.
Højere stedse hver Vugge, hver ny,
løftedes paa Grave opunder Sky.
Slægter oprunde, Slægter forsvunde,
Livet fremaandede Slægter igjen,
vandrende paa Muld af Forældres Been.
Skabelsen, fortsat i Mødrenes Skjød
ødsel og fri,
aabned dog ej et Hjerte, hvori
Ohebiels ofrende Kjærlighed flød
og hvorfra Abiriels Luekraft brød —
en Menneskesjel, hvor Abiriels Ild
skimred igjennem Ohebiels Smiil.
Men — Himmel, sku hid,
til Juda! — i Fylden af Jammerens Tid,
Guds evigen skabende Haand,
det Almagtens synlige Vil,
stadigt i Livets bølgende Spil,
formed nu engang en Hjerneskal, hvor
Abiriels Aand
fri som i Himmelens Hvælvinger bor,
et Hjerte hvori
Ohebiels Kjærlighed aande kan fri.

Jesus.

Er dette Menneskehedens Minderulle,
som — o jeg saa igjennem den og . . .

(Brister i Graad.)

Akadiel.

Aarhundredernes Klage
skal ej sig forny i syndefulde Dage.
De synke i Mindets Urner tilbage,
hvor Graad sin Varme taber,
sig til Chrystal omskaber
og Smerten sig forvandler til Alabastrets Fred,
og Blodet, som forfærded
da hedt det flød fra Sværdet,
forstenes til Koraller, der ingen Skræk er ved.

Jesus.

Hvad er den? Aarhundreder rullede væk
i Synd og Mørke og Blod og Skræk.

Akadiel.

O evig vexler Tiden, det Verdens Aandedrag.
Det ene Øjeblik det andet blæser bort.
Den ene Time kommer i Sørgesløret; fort
den Andens Smiil igjennem skinner klart derbag.
Som ufødte Tvillingfostre, kommende Ve og Fryd
tidt sammenslyngede ligge i samme Jevndøgns Bækken
i Tidens dybe Skjød.

Jesus.

. . Med Aartusinders Jammer sig Tiden gjøder
førend den Frelsens Time føder.

Akadiel.

O, jeg bedre Timers Glimt
seer i Jesu Taares Skimt
— Frelsens første Morgenstjerne!
Han — o se Ohebiels Smerte
damper fra hans fulde Hjerte! —
Han, som brast i Graad ved at see
sine Brødres dybe Ve.
Paa de Seklers Rad, som ned,
skumle Skygger lige, gled
henmod Jordens Barndoms Fjerne,
han igjennem Dybsinds Glar
stirret har,
som en Astrolog paa Stjerne.

Under første Throne der,
under første Tempeltinde
sort og blodrød frem at rinde
Jamrens Kilder to han seer.
I Bedrag og Trældom fandt
Han hvi Blod og Taarer randt,
hvorfor Mulmets Taagevover
skylled Lysets Sjele over.
Men — o se i hans stærke Sjel
luer høje Abiriel! —
græd han, *nu* hans Kinder gløde
(Frelsens første Morgenrøde!)
forat frelse, forat lette
Trældomsaaget af de Trætte,
lade alle Jordens Sjele
Himlens Aanders Klenodie dele:
Frihed og Sandhed: den Arvepart
Menneskeheden tabte saasnart;
forat løse op de Hjorde,
Herskere drive og slagte turde —
løse, saaat hver Jordens Sjel
føler sig selv som en Himlens Deel.

Ja priser og skimter — o nær -
jo glimter alt dets Morgenskjær!
et Sekulum, som bryder gjennem lyst,
med Straaler om sit Hoved: første Aar,
det rejser rødmende paa Jordans Kyst!
Se *der* alt rustet Frelseren staar,
med Kjærligheden stor nok til
at favne om en Verdens Jammer,
med Kraften, som saa gudlig flammer,
at Han en Verden frelse vil!

Jesus. (Rejser sig.)

— Ak! O Hvad — ?
Mon Himlens Aander tale til min Sjel?
Saa klart blev mig mit Meed — Jeg saa det . . o,
med Vished, bævrende af frydfuld Kraft,

jeg saa min Kummer kun som stærk, eensformig
Opfostringsføde for min Kraft; jeg saa
mit Meed, og nævnte det. O hellige Stund,
lyksalige Aldres Moder! du har valgt
mit Hjerte til den Seng, hvor du vil føde,
min unge Læbe til din Afkoms Vugge! O
min Graad min Styrkes Øje, og min Smerte
er bleven bedste Muskel i mit Hjerte.
Saa pludselig som om en Engel for
min Sjel igjennem, og borthvifted med
sin Vinge Vemodssukkenes tomme Skyer,
solklarned i mit Hjertes Baggrund nu
mit Meed — o som om mine Taarer, før
kun Sædekorn, sprang ud og dufted — og
jeg saa det og det nævnte modig: Frelsen.
Kan Skjalden — ja, jeg frygter for at være en;
at kun et Digt min nye Verden bliver,
at heller jeg paa Pergament, som Plato,
blot burde malt . . O! o!
Ve mig, som tvivler!
O tilgiv, min Gud,
hvis Viisdomsvilje, kjendt kun af de Himmelske,
dog har tilglimtet mig, som gaar i Støvet!
Min Sjel, af Frelsens Tanke flammende,
dit Aasyn er, som lysende du løfter
opover mig, du min og Alles Fader!
Meer end sig selv den er: en Helligaand,
en Aand, som Aanderne selv prise maa.
Mit Blik, det min Begejstrings Straale-Plekter,
det, mens min Tale strømmer, roligt-glimtende,
som Duen svæver blank paa Stormens Brusen . .
mit Blik, mit Herredømmes Luescepter
har kløvet Tiden, saa til begge Sider
Aarhundrederne deles, Skygger lige,
naar Straalen skyder gjennem Lundens Gang:
til begge Sider Palmerækker skimtes
at svæve susende over Graveraderne:
se Folk for Folk Kvartererne: hver Grav

et Hjerte; Engle knæle der paa Gravene!
— O Himlen aabnes . . Staar jeg end paa Jorden?
Mit Hoved højt er over Skyen løftet,
og seer paa andre Kloder samme Sejer.
De svæve denne Jord forbi, som Brude,
der smile til hverandre samme Fryd.
Og se, o se med mig de fjerne Fredens
Aarhundreder, den lange Palme-Gravgang,
henover stedse fjernere, fjernere Gravrækker
fortløbende, den voxer stedse:
saa sidste Palmekroner synes Himmelhvælv,
de sidste Grave Verdenskloder . . o
se deres hvilende Engle (de, som nærved
kun syntes lidet skjønnere end Mennesker)
de blive Aander, favnende en Klode,
omfavnede af en Himmel, herlige
som disse alt forherligede Aander, som
sig røre udenover Jordens Tider.
— Hvo siger i mit Hjerte, at jeg seer
saa sandt som fjernt? Hvo sværger det?
Jeg kan ej selv. Dog hører jeg en Eed
. . o hellige Eed, Guds Navn i dig jeg hørte!
Saa hør da, Menneske, og tro din Herlighed!

O, dumme, blege Øjne stirre paa mig!
Dog taler jeg kun tydeligen hvad
dit Hjerte sukker. Fattes du ej Frihed
i Lænker? Sandhed under dine Altre?
og Kjærlighed, mens du af Brødre plages?
Er dette ej dit Suk?
— O nej, dit Suk kun viser, at du føler,
du mangler Noget, veed dog ikke Hvad.
Saa stir da i mit Blik! Se, det, imens
min Tale og mit Hjerteblod udbølger,
jo glimter roligt som en Sol bag Skyen!
Det Vejen finder til dit Hjerte gjennem
dit aabne Øje, om end Øret luktes,
og der belyser det din Længsels Navn.

Men naar du seer min Læbe taus — o da
da vil du lytte først. — — Ah, ja
hvad er dit Golgath dog? — den Vandringssteen,
hvorpaa den ny Tid hviler før sin Udflugt. —
O Golgath, Golgath! hvor jeg aner
den Trælleæts Fordærvere forgjæves
i mit, som Eders, dødelige Blod
vil slukke mit udødelige Ord —
se dine Hovedskaller vorde Stjerner,
dit Blod sig samler til en ny Tids Sol!
Mod den mit Blik henover Højen skuer;
mod Maalet bag ufødte Aldres Grave
det straaler sejervist og roligt. O,
se i mit Blik Du, som ej fatter Ordet,
en Fakkel til min Tale, se dens Sandhed!
Og naar du hører Frelsens Løsenord:
naar „Frihed, Sandhed, Kjærlighed" Du hører,
mon rører sig ej Noget i dit Hjerte?
Det er din Aand, som hører Hvad den glemte.
Ja, vær, mit Aasyn — o som Mosis, da
det flammed over Loven, over Folket! —
vær mine Ord selv synlige og straalende!
Og, Kjærlighed, hvis første Suk den døde
for Støvets Øjne aabenbarte Verden,
det Guddommens blomstrende, stjernede Slæb,
indaandede min Sjel . . o hyl dig i
mit Smiil, og fremsvæv synligen for dem,
som ej dit Navn forstaa! — o ve, fordi
de aldrig hørte det, med Øren fulde
af tunge Bud, med Hjerter gnavede
af Slavesind og Egennytte, Hjerner,
udhulede til drukne Lasters Bægre
af Løgnens Ætsen. Hyl, Alkjærlighed
dig i mit Smil, du Aanders, Himles Kys,
imens jeg nævner dig i Støvet!
Min Tales Sandhed straale paa min Pande!
Og, Himlens Frihed, nedstig paa mit Blik,
idet det daler over Folket, skuende

selv ud de Fjerneste i Stimlen om mig,
som med de hentilvendte Øren lytte,
hvis Hjerter aabne sig, hvis Vemødstræk,
naar jeg forstummer, vise, at de undres
ved sine egne Hjerters Storhed, som
jeg viste dem: ved der en Himmel finde,
hvor før de troede Rum til Sukke kun.
O Frihed, Sandhed, Kjærlighed,
den alle Verdens Sjeles Liv og Eje,
du Hellig-Aand, som gjennemgløder Aanderne,
du alle Sjeles arvede Treenighed,
du faar et Hjem i dødelige Hjerter!
Ej Trældom knuger mere dem, ej Løgn
udhuler dem til Helveder, ej Had
forgnaver dem; men Mennesket skal leve
til bliden Alder med sin Lok ham hyller
i unge Engels hvide Barnesvøb.
Ak Tid, ak Tid, du rige paa Erstatning,
o bliver du saa skjøn, naar nærved jeg,
som Aand, kan see dig glide frem med Jorden,
som vexlende, fagre, luftspejlmalte Skyer?
— — O ve! jeg aner kun? Hvad veed jeg? Ja,
hvad seer jeg uden Haabets Dæmring bag
min Grav? hvad Høst i Luften, medens jeg,
i Mulden stirrende udslynger Sæden?
Se endnu er den sort! se mine Furer:
den nye Menneskeæts Vugger, ligge aabne!
En Alder rul henover! Støvet af
een Æts Hjerter hvirvle bag dig! Lad
een Slægt kun have seet gode Fædre:
da spir min Sæd! da svæv i Luften lys
som bedre Verdners Gjenskin! O, saa selv
de vide, Jorden er en enkelt Himmel,
ej Helveds sorte Grændsekors mod Himlen!

— Ja, sejrede min Daad saa? O, hvo veed?
Et Øjeblik ej gjennemskuer det Andet.
Kan En (om Skjald som David eller ikke)

naar i en hellig Stund han spejder i
sin Sjel, paa Dybet see et Luftspejlsbilled
af højere Verdner, fjerne Tiders Syner
— o da, ja, hvis . . *da* saa jeg Frelsens Sejer
før Jorden dør, og sidste Sjel udaander.
. . Ha, løfted Gud sit Aasyn lysende
opover Jorden i min Sjel ej, da
den blussende besvor at frelse? Men
hvi er mit Hjerte Mulm i samme Time?
mit Meed snart smilende tilbage til
en Verden, som det gjennemfløj, og snart
som Vandringsmanden træt, forsagende
før end han gik et Skridt? En Himmel nu
mit Hjerte gjennemfarer . . og nu synes
en endeløs Ørken rulle ud sig i
mit Indre, denne liig, hvor jeg i Sandet
„Messias“ maler og det gjenudsletter.
Forhvergang Navnet staar der (ja „Messias“,
det Navn, som Folkene give deres Suk)
jeg synes skrive selv mit eget Navn:
som om jeg ikke „Jesus“ ene hedte,
men „Jesus Messias“, ja den salvede Frelser.
Men, sletter Navnet ud jeg: ud „Messias“,
jeg synes, at jeg sletter ud mig Selv,
at navnløs jeg tilbagesynker blandt
de trællende bedragne Millioner,
beholdende Forstand kun til at lee ad
min fromme Moders underlige Tanke,
at kalde mig med Jesus-Frelser-Navnet.

— — Ah, brast mit skjønne Sjele-Luftspejl? skylle
nu tomme blaagraa Bølger i mit Indre,
og gjør det til Ensformighedens Flade,
da jeg mod Himlen saa, for der at finde
mit Syns Sandhed? Ve! o var jeg dum
og sløv som . . o jeg lo da; men min Latter
mit Hjertes Lænkeraslen var; en Fakkel,
der lyste mig til Trøst nok for mig Selv,

var da min Graad . . min Graad; men nu . .
men nu en Verdens Mistrøst og Fortvivlelse. (Brister i Taarer.)
O, Gys! jeg veed ej, om det er mig Selv,
som frister mig i denne Ørken, eller,
om Himmelen og mine Fædres Helved
her i mit Hjerte kjæmpe om mig selv,
og uden at jeg kan forbyde det:
om Helveds Skygger, døsig Glemsel liig,
henover hver en Straale jage, Himlen
nedskjød, at vække Frelsens Tanke i
min Sjel. O var det saa, da Under ej,
om jeg i første Værkets Time skjælver,
om nu mit Hjerte ryster som en Kampplads.
Ak, veed jeg? veed jeg? . Ja, hvor er den Mand,
som kjender eget Hjerte? Veed jeg, om
jeg Selv igjennem Sjelens Øje sandt
beskuer Aandehimlen eller denne
igjennem dette Øje skuer ned?
Vel! Jordens Jammer seer jeg . . o saa stor
at Frelsens Tanke, født i dette Bryst,
jeg maa i Himlen avlet tro og baaren.
Hvo kan da kvæle den? O Sejr! o Sejr!
En salig Jord fremsvæver atter for mig.
Vel! jeg som Tidens høje Skjær mig rejser,
som Tidens Fyldepunkt! Se her nedsynker
de gamle Aldres blodigstribede Bølger!
og paa den anden Side skyder frem
et Lyshav: begge bryde sig paa Mig!
Vel! Anelsers lette, hviskende Skygger
formørker ej mit Blik, fremsvæver ej
for mine Skridt! Din Dæmring, Haab,
er altfor tom for Frelseren: til en Troes
livsvarme, tunge Skabelsesmulm han trænger,
hvor Taager dryppe ned som Verdner, Dampe
sig lette op til Himle! Ejaja!

. . O, Jubel, hveden kom du, og udslog
dit Vingeslag? Jeg saa, jeg saa

et Sejersglimt. O Troes Lynøje,
du lader Mulm tilbage mellem Sejren
og fjerne Synskreds, du belyste. Maalet
jeg saa som stille Aftensol paa Havet,
men Aldre bølgede imellem, Aldre,
for skumle til at see igjennem klart,
for mange til at tælle. Ja, jeg hørte,
men som igjennem Fjernets Tepper,
en Himmels Jubel lyde ifra Støvet,
hvor rene Aander priste Gud for Livet,
ej Sorg, men Fryd og Fred og Skjønhed fandt
og Viisdom i det levende Muld, som deler
med Aanden Menneskenavnet, og som smilende
til Graven, hvor det Afsked tager, følger
den høje Broders Flugt mod større Himle.
Jeg saa en Jord, hvor sandselige Legem
omfavned, som umyndig Broder, Aanden,
istedetfor, som Guddom eller Djævel,
det før behersked ham. . . O Sejers Syn!
ej Throner blænded, Offerrøg ej mørkned;
Aljorden laa der riig; ej Millionerne
hverandre trængte eller slugte; Hver
sin Broders Hjerte kjendte; Lasterne
og Krig og Jammer kun i Mindets Dynger
henlagte var med Kroner ovenpaa;
men disses Guld var blegnet, Jern de syntes
som Slavebøjler. . . Skarpe Aandens Øre!
jeg hørte disse Salige at tale
om disse Ting, de sjunkne Aldres Stolthed,
med samme Mistro, som vi tale om
de gamle det Umuliges Fabel-Kjæmper,
der siges Himmelen at have stormet.
Jeg hørte med det Aandens skarpe Öre
der hører fremmed Tankes tause Tale
og Tidens Flugt og fjerne Aldres Lyd,
hvorledes disse Mennesker forkyndte:
„Nu kjende vore Hjerter vi: vi vide,
at deres Fordring Sandhed er og Frihed,

at Kjærlighed er deres indre Ønske.
Først Sandheden os frigjør; thi af den
vi vide dette. Sandheden er een;
og *den* er Kundskab om vort eget Væsen.
Alt er i denne; først i Selverkjendelsen
sig Gud udfolder og Udødeligheden.
Saa fordrer Gud, den Altomfattende,
en Kjærlighed, som stræber ham at favne,
og da at favne Alt. Og Den, som lærte
os Dette, mon han ikke er vor Frelser?
Se Jorden nu er Aanders glade Hvilested!
Mind hvad den var, da vore Fædres Aldre
i Blod og Synd nedsank! Og tvivler du,
at han fra Jamrens Aar, fra Syndens Aag,
fra Aandens Død er vor Forløser?
Ja, se Han gav vor Frihed os for Gud!
Vi rødme meer ej for vort eget Væsen!
Se vore Hjerters Frihed — o den himmelske —
sit Billed fik i Borgerfrihed; thi,
da Hveren vidste, at sig selv beherske
og elske Alle; intet Spiir sig løfted,
som blodigt Blus til Loves sorte Tavle;
men Alle sadde jevnt ved Siden af
hverandre rundtom Jordens store Fad.
Da Hver erkjendte i sig Selv Guds Billed,
vi turde ene dyrke det med Sandhed,
om simpel end mod Fortids brogede Fabler,
dog altfor stor til i et andet Tempel
end i et Menneskehjerte at indsluttes.
— O styrer Gud ej Verden let som vi
opløfte vore Hænder? Er da Han,
som Frihed gav til Synderen og Slaven,
som Sandhed skjænkte den Bedragne, og
dem Alle Kjærlighed — ja Han, der mægted
at gjøre Jorden til eet Fædreland —
ej kaaret ud af Gud, og salvet med
de rene Aanders Helligaand? mon ej
isandhed, som han kaldes, vor Messias?“

— Jeg hørte . . Jublen bar mig . . o jeg syntes
at svinde mellem Verdnerne, imens
forløste Sjele, evigen tilstrømmende,
en ubrudt Følgekjede var imellem
de Salige paa Jord og deres Frelser.
Jeg saa og hørte, jubled uvilkaarlig.
En Sol af Vished straaled i mit Hjerte,
og rødmed Sejrens fjerne Palmer — ha!
Et Himmelhvælv af Tro udslog sig — ha!
Jeg svæved jubelbaaren det igjennem.
— Den sluktes, Himlen luktes, jeg nedsank
igjen i Tvivlens Afgrund; Dybet greb mig;
min Tro blev Haab igjen, mit Haab blev Tvivl.
O ve, og endnu dybere hvirvler Angst;
o ve, og endnu dybere Fortvivlelse;
o ve, og endnu dybere (som paa
en Malstrøms Bund) er Aandens Død.
Ja, Aanden dør for Jorden, sygner hen
for Himlen, hvis den haanede sit Kald.
Min Aand fortabtes, hvis jeg tilbedækte
med Løgn Guds lysende Aasyn i mit Hjerte,
idet jeg dulgte Sandhedens Erkjendelse,
og hvis jeg Frelserkraften, som jeg følte,
betvang, og sløvede i Synd min Sjel,
saa engang i vanæret Alderdom
jeg husked neppe, at som Yngling jeg
for Sandhed lued af en hellig Aand.
. . Forbandet! Forbandet! ha, viig fra mig Satan! . .
Ja det var Aandens Død, usonlig Brøde
imod den Helligaand, som mig besjeler,
mod Gud, som gav mig Frelserkraft, imod
den Jord, jeg haabløs, ufrelst efterlod!
— Hvo frister? hvilken Djævel i mit Hjerte
mod Helligaanden trodser? Er der end
en Vraa saa mørk, at du kan skjule dig?
Hør Blodet, varmt omfavnende mig, hvisler:
„Ak, Liv, hvi ødsled du mig søde Ungdomsblod
i Daarens Hjerte? Rejs dig da, og dø!

Hvo giver dig dit Blod igjen, dit Liv?
Hvo giver mig til Pulsen vel igjen,
naar Mulden drak mig? Se, mon Mange ej,
som du, sig rejste, sank, og deres Frelse
med deres Lænker stivned? Lænkerne
forstummed, mens de talte, men saa foer de'
haanraslende henover deres Grave.
Vil du din fulde Hjertekalk ombytte
med Sokrates's Bæger? Se dog, mon
ej Manges Ord, imens de talte, døde
i Stenedyngen og i Folkets Skrig:
„du haaner os, Profet! Forstyr os ej!
Din Frihed og din Sandhed gjør vanvittig.
Se vore Fædre lede! Arved vi
med Godset ikke Trældom? Vi maa hædre
Forfædres Arv: som de vi ville lide.
Hvad Jammer, Skjændsel, Synd og Løgn og Trældom
du kalder, er, ved Vane, bleven Fryd
og Hæder, Dyd og Trøst og Sandhed.““

— Nej, unge Jesus, lev i Ro og dø
i Ro; og Abram, naar du hviler i
hans Skjød, skal slette dine Synder ud!
— Ha, Blodets Djævel, din Latter røbed dig.
Omklamr mig ej med hede Slanger! Løb
dit vante Trællekredsløb atter væk!

Men denne Djævels Tale er som Iisdryp
i Hjertets Midte; og den Sandhed taler:
„Ved Solens Vugge se Confutsee flammed
og Buddha af den samme Aand,
du, Jesus, kalder din og Himlens og
den Hellige; men fløj vel deres Glimt
den Østens Synskreds over? Og den Strøm,
de leded for at vande Jorden,
formaaede jo ej at bryde
igjennem Tartariets Nabo-Ørken?“
O, Djævel, af dit Aasyn, iiskoldt som

Historiens Blad, jeg seer, dit Navn er Lunkenhed,
god Sags Forræder. Blegn, du Taage!

— Ha, end en Djævel? Ak, hvor mange Skygger
iblandt de lyse Tanker? Men de sværme
som Myg, og dø i Lyset. . . End en Djævel?
Hvor glindsende er du? mon Staal, mon Solglands,
idet du snor dig? Ah, du Pjaltede,
som lister frem dig efter Nederlaget,
hvor Lunkenhedens kolde Tudse knustes,
og Blodets høje Purpur sank! Thi jeg
jeg blæste bort dets varme Livsensaande,
og kasted Lem for Lem den dorske Tudse,
som kravled af min Hjerne frem, i Blodet,
for al dets angste Oprør ret at kjøle.
Ej meer min Puls er Lænke, ej mit Hjerte
en Klods, som mig til Jorden binder. Se,
jeg lugter nu ej Vaaren: smager ej,
om Druer eller Vand min Tunge læske;
jeg seer ej Rachel (o det Bethlems Blomster!
Hun i hvis Blik jeg Himlen først opdaged
og saa min egen Sjel og Menneskets,
som den nedsteg i Paradisets Glands)
jeg hører ej min Moder (før den søde
Olivenlundens Røst) — og *Du* vil kjæmpe?
Kan Meer du byde? Meer ej Jorden ejer.
O usle, dog besynderlige, Djævel,
i Fjernet glimtende, men nærved gusten,
dit Ord er kun min Indvolds Piben,
en Aares Brusen mod min Tinding;
dog gjør det nær vanvittig: saa jeg veed ej,
om jeg skal tro og raabe som du byder:
„Se, kaared Gud dig ud til Frelsens Værk,
da maa Han have dig udrustet med
Vidunder-Kræfter. Stig da op
paa Templets Tinde; styrt dig ned, og — se,
du kommer over Salem svævende!
Thi staar der ikke skrevet om Messias:

„ „ om dig vil Gud befale sine Engle:
I bære skal min Søn paa Eders Hænder,
saa ej sin Fod paa nogen Steen han støder?“ “
Ja er du, som du siger selv, Guds Søn,
da liid ej, Uslere end Ormen, Hunger;
men byd, at disse Stene vorde Brød!“
Sandt, Djævel! Gud mig salved til den Frelser,
hvis Storhed Adams Slægter malte anende,
ved ydmygt ham at nævne „Guds Eenbaarne“;
men og med Stolthed (skuende i ham
et Ideal af Mennesket) de benævnte
ham „Menneskets Søn„ — ja, Guds Søn er jeg, men
den hele Skabning er min Broder.
Der staar jo skrevet: Gud du ej skal friste!
Men gjorde jeg din Vilje, fristed jeg
til Vanvid min Fornuft, og Gud mig straffed
med Døden eller det.
— Du hørte, Djævel? Ak du Latterlige,
Forfængelige, fjerntfra (da du rejste
dig i min Hjernes Baggrund og da du
til Tempelspranget fristed) ligned du
en Engel, men en glødende i Oprør
mod en Alviisdoms Love; nærmere,
da du af Steen mig bød at bage Brød,
du var jo kun en sulten Maves Pust?
Og, du, et Gisp, vil du en Frelser standse?
Jeg fastede i fyrgetyve Døgn,
og mærked ej min Hunger før du talte.
Du er da Hunger? — en uskyldig Djævel,
skjønt jeg nok tror en mægtig Frister;
og nu — ja du har Ret; javist jeg hungrer.
Vel! jeg vil gaa til næste Oljebjerg,
og stille dig tilfreds med en Oliven.

Men hvad kan mætte dig, du Djævel, som
fremglitrer højest, fagrest i mit Hjerte?
Ærgjærrighed, jeg kjender forhen dig!
Da sad du i mit Hjerte som et Kongeblik,

som Cæsars blanke Stav, og skued over
min Ungdom som et udbredt Kongerige,
min Manddom som et Kejserdømme, der
erobres skulde under Vestens Fjerne.
Min Barm var Kejserens Triumfvogn da.
Mit Hjerte klapred da som Cæsars Laurer.
Dog blev min Sjel som Cæsars Pande mørk.
— Ha, nu min Sjel tilkjæmped sig sit Lys
i denne Ørkens Muld, nu sniger du
dig om som dømte Skygge . . forud dømte?
Thi, Djævel, dig det var, som, da jeg stod
paa Zion, lænende mit Hoved (just
det bar den tyvende Sommers Blomster) til
Augusti Cæsaris den gyldne Støtte,
og saa med Haanden over Øjet — thi
fra Kongens Kupler flammed Morgensolen —
paa Folket ned, der vælted sort sig brydende
imellem Salems hvide Søjlerader —
ja dig det var, som dengang til mig hvisked:

„Se Salem som en Kube!
De Travle gaa til Handel; Guldet synes
at gjøre disses Aasyn venligt-aabent;
men Hadet gjærer mørkt i deres Hjerter
mod Idumæeren, den kjøbte Romer.
Nu Israels Bærme bruser højt og varmt!
Se fjernt nu Romas Ørne suse!
De hilde Vingerne i Gothens Ege.
. . Ha, ginge ej Profeterne Dig foran
lovsyngende? ja, salved dig ej Himlen
med hellige Læber, o du Davids Kongeblod!
til Israels og Gojims Fyrste? Eja,
se Israels Time lyser! Ræk din Arm
blot op: der er dens Viser! tal: din Tale
er Israels Times Klang og Sejerværk!
. . O Tiden venter paa dig — Du, du nøler?
Se, Yngling, Tiden flyr; med Haaret Hjertet
henblegner! Skal engang din Læbes Skjælven

din Fordring nævne? Da vil Israel lee,
imens en enkelt Svend (en *carnifex*,
som kaute *Lictor* til det Arbejd lejer,
en Tjeners Tjener) leder dig til Consulens
Skafot — ha det din purpurrøde Skala!
I Israels stille Fnysen nøler du?
Dig Asiens, Syriens, Hellas' Suk ej hæver?
Ha, tog ej Cæsar med sin Ungdomsarm
den halve Jord? Men alle Jordens
solkronte, morgensky-bekaabede Riger
— o se den Herlighed! se Marmorbyer,
dens hvide fuldtudslagne Blomster midti
de Landenes grønne Blade! — jeg dig giver,
hvis sig dit Hjerte bøjer for mig og
mig som din bedste Kraft tilbeder — ja,
din bedste Kraft; thi jeg en større Arm,
Veltalenhedens, løfter . Den er stærk
og skjult som Skjebnens Arm; den snor sig ind,
den snor sig ud igjen med Hjerterne.
Som gylden Krog til Leeg den kastes ud
i Folkets sorte Hav, i Torvenes Hvirvler,
og Taleren trækker til sig, naar han lyster.
Naar Taarer snart, liig sølvhvid Sild, snart Smiil,
liig gyldenrød Forellestime, spiller
hans Kroge rundt, saa vipper han . . ah, af
de tusind aabne Gab de tusind Hjerter
isammenbidte op med Krogen.
Eja! for dine Fødder seer du da
den store Leviathan, Babylon!
og op af blodigt Dyb du haler Rom,
den gispende formæskede Muræne!
. . Veltalenhed, o Piil og Sværd paaeengang!
du flyvende Sværd! hvor let og stolt din Sejr!
Du blinker gjennem Undseelsens Purpurskede
— og denne Blinken er dit Blik mod Maalet.
Et Aandedræt — du er der. Ha, i Flugten
henover Folkets Jubelaandes Bølger,
din Klang blir Funklen, ja et Varsels Funklen;

og Mængden seer i Luften dine Ord
som sværmende Cheruber. Almagtstanker
henrulle, Mængden nedenunder rystende,
som Oceanets Bølger Bundens Leer;
ja Throner som Koraller røde, Templer
som hvide Sneglesnekker tumlende.
Det Maal, dit første Ord beskedent løfted
sig opimod, du seer i Talens Flugt
som højere Formaals Skygge kun; og stedse
sig taarne højere Maal — Et Aandedræt,
Du er der . . se, de bøje ned sig bag dig,
og ene overseer du dine Sejre.
— Ha, skulle da Profeter lyve? I
dit Bryst har svundne Aldres Suk sig sandet.
O stærke Pust, du ikke være nok
til disse Tiders Slægt at ryste? Let
er Sejeren for Den, som Gud udvalgte.
Du Himlens Valg i disse Tanker høre!
Dit Hjerte, Sejren svulmende imøde,
Basunen er, hvorgjennem Himlen taler.
Dens Bud er let: du skyde med et Pust blot
til Folkenes Forbitrelses Lavin!
— Oppust dit Hjerte! pust! — —"
Ha, Djævel, Djævel!
af disse Ord: „oppust dit Hjerte! pust!"
gjenkjendes du, Ærgjerrighed!
Viig bort fra mig, du Satan!
Ærgjerrighed, min Krafts vilde Skud!
Mit Hjerte brænder renere end Purp'ret.
Der staar jo skrevet: „Herren Du, din Gud,
tilbede skal, og dyrke ham alene!"
Og Jeg? jeg skulde mulmes, saa jeg i
min Sjel da kunde tage Fejl i Valgets
Omfavnelse, imellem Kongens og
en Frelsers Ærelyst? Du skulde
bedrage mig, du Tanke, Djævel, født
af Ynglingsblod, paa Ynglings Muskler vugget,
saa højt, som Blodet damper, voxende,

men for at dø som dette kjølner hen?
Jeg dig beundre, store Intet? dig,
som sluges af en Grav? Jeg dig tilbede,
du fule Sandselighed, pralende i Purpur
og nævnende dig Cæsars Cæsar? Jeg
nedknæle for det slappe Meed, at naa
en Thronehimmel, naar Aljordens
fra Øst til Vest udspændte Horizonter
kun ere Telteraden for mit Folk?
— O hellige Tanker, lyse Englechor,
o kommer, tjener mig! . Jeg er beredt.
Nu, da mit Hjertes Gudglimt, Helligaanden,
mit bedre Selv, har spredt
de mørke Skyer af Fristelser i Ørken
— jeg er beredt, ved Sejr til Sejr beredt!
Ja, ja! jeg fristede mig Selv.
Jeg rusted mig ved Prøvelser; thi Hvo
er vel den Mand, som maaler egen Kraft?
Min Idræts Højde kan jeg maale, men
ej Dybderne i Sjelen; de sig sænke
i det Uendelige ind.
Jeg veed, der ulmer Kraft i mig til Alt,
men ej hvor højt Guds Forsyn vil tillade
den frem paa Jord at blusse. Hil mig! Hil!
Jeg skabte frem min Tvivl; Jeg den henvejred.
Jeg slog mig Selv, og mod mig Selv jeg sejred.
— Jeg er beredt!
O hellige Tanker — til een Tro, den Tro:
„Jeg frelser Jorden", glødende isammen —
o alle mine Tanker, tjener nu
blot denne ene Frelsens-Tanke! knæler,
som Engle synlige, for den, for mig!
Thi, som jeg staar i Kjød og Blod, jeg er
alene Frelsens Tanke levende:
Guds Kjærlighed, den Aandernes Forsoning,
som, for den sjunkne Slægt at frelse, dvæler
i Støvet synlig, jordinhyllet her.
— Min Gud, min Fader, se, beredt jeg er!

Akadiel.

Jesus, Jesus, din Frelses Tvivl
var Phuniels Sukke, din Sejers Smiil
Ohebiels og Abiriels ømme
Omfavnelse efter Skilsmisse-Drømme.
Din Fristelses Suk var din Svimlen,
da Du ene dig saa mellem Jorden og Himlen.
Men nu, du, Abiriel, seer
dig roligen der,
hvor du svimlede forhen, og sank, bedøvet
af Livets Duft og din Sorg, i Støvet.
Din Sorg var Ohebiels Kjærligheds Klage
ved Sig i Himlen alene at se,
imedens de Elskte, Menneskene,
i Synd og i Blodskyld bleve tilbage.
Du følte dig fremmed, for ophøjet for
den Jord, hvor du bor.
„O, hvor er *min* Plads i Skabningen? hvor?"
— Men, snarlig besindet, mod Maalet
dit Øje roligen straaled.
Din Abiriel-Kraft, din Ohebiel-Kjærlighed
sit Offer, sin Sejer jublende veed
i salige Barm:
al Menneskehed
op til din Højde at hæve
— o som til Himlen at svæve
med Jordkloden lagt i din frelsende Arm.

2. Jesus og Johannes.

I. Barndomsvennernes Möde.

(Jesus gaaende gjennem Örken henmod Palmerne i Synskredsen.)

Jesus.

. . Palmer hist de Livets Faner!
Liv? Hvad Liv kan bo derunder,
naär i Dødens Fodspor, Ørknen,
Frihed, Sandhed, Kjærlighed,
bort fra Agres Ly forviste,
lejre sig i Armods Telt?
Frihed dog som børstet Vildhed,
Sandhed kun som Eenfolds Tro,
Kjærlighed som teltesnevre
Gjæstmildhed i Ørknen bor.
Vel naturligt Palmer mødes
her ved Ørknens Grændseskjel;
men for Frelseren, som gaar
fra sin Ørk at frelse Jorden,
meer end Palmer blot de synes:
Livets eedoprakte Fingre,
at det ej med Græs og Svale
vil forlade Ørknens Trætte;
ja de synes ham hans Piller,
som hans Sejersvejs Portal.

(En Mand iler over Sletten.)

Hvo mon er den Skygge hisset
over Sandet dæmrende?
Ah, Johannes? Ak, min Barndoms
Rosenkugles Axe er da
stivnet hen til saadant Staal?
til en mork Essæers Skyblik,

til et raggindhyllet Billed
af den falske Tro: at smigre
Himlen ved at haane Jorden?
Iil ej saa, Johannes! Vore
Veje maa ej dele sig.
O min Ven! min Ven! min - -
(Omfavner Manden inderlig.)

Johannes. (Vendende sig om.)
— Jesus!
Er det med et saadant Smiil,
du vil frelse Jorden, Jesus?

Jesus.
Du har glemt mig — o Johannes!

Johannes.
Jeg blot tænkte paa din Moders
Drøm.

Jesus.
Ja *den* til Liv er vakt.

Johannes.
Endnu gaar Johannes, liig et
Gjenfærd i den fromme Drøm;
men af dine lyse Smiil
seer jeg — oh, ja det er klogt —
Du til Verdens Liv er vaagnet.
Ret! ja Ret! Hvad var det Hele?
Kun en fager Drøm, fuldbaaren
af en from, frugtsomlig Kvinde?
Søde Moderblik den fostred;
tvende Drenges Skuldre, stegne
bævrende som hvide Skum
op af Ungdomsblodet, løfted
den af Modersmilets Vugge,
og for Himlen viste den.
Drømmen, som vi to Fostbrødre,
svore kjækt til Liv at gjøre,
at Du skulde vorde David
for det arme Juda, jeg

din trofaste Jonathan,
    mig har til en Drøm forvandlet,
saa jeg veed kun af min Sorg,
    at jeg lever.

Jesus.

O jeg har ej
glemt hvor tidt vor fromme Tro
    i Olivnens Bladeraslen
Engles Bifaldsjubl fornam,
    naar de hørte, at vor Ungdom
Mandens Alvor blev, naar sammen
    vi om Frelsen talte.

Johannes.

Ak!

Jesus.

Din Alvorlighed sig undrer
    ved mit Aasyns aabne Fryd;
Thi da sidst vi talte sammen,
    vore unge Hjerter luktes
krampefast ved Jordens Jammer.
    Ve, at ***Du*** mig ej forstaar!
Eller kunne Sejrens Fremglimt,
    Helligaandens Straaleglands
ej fra Letsinds malte Dunster
    skilnes i mit Aasyns Træk?
    Jeg til Ørknen vandred jo,
mig ved svundne Aldres Viisdom
    ud til Frelsens Værk at ruste.
Jeg til Livet skulde gaaet
    med dit Kummerblik tilbage,
hvis ej i min Ensomhed
    Frelsens Tanke modnet var.
Derfor, se, mit Aasyn er dens
    Sejersglands og modne Rødme,
blanken Salve, hvormed Gud
    salved mig da Aanden sved
i mit Hjerte Frelsernavnet.

Johannes. (Knælende.)

O min Herre og min Mester!
O, Messias, mig tilgiv!

Jesus. (Löfter ham op.)

Du, Johannes, du est kaaret
— Valget er din Alvorshu —
til det nye Tempels Støtte.
Du skal være der Portalet.

Johannes.

Gud har negtet mig sit Lys.
Ej at frelse, kun advare
er det Lidet, som jeg mægter.
Kun til sjunkne Olds Profeters
Skygge kan jeg hæve mig.
Jeg gaar om som Tidens Gjenfærd,
fulgt kun af nysgjerrig Rædsel.
Hjerterne sig bange vende
fra den levende Urne — mig.
Godt maaske; thi fulgte Alle,
Jordens Liv en Kirkegaard
blev da kun med sorte Kors paa,
uden Blomster, død og taus.
— Ak! min Sjel og ej mit Legem
sukker ved min egen Bod;
og mit eget Hjerte stille
sørger ved sin stolte Dyd.

Jesus.

Muldne Viisdoms-Ruller ere
ej mit Tempels Pillerad.
Jeg i Menneskehjertet saa
en uvisnelig Frelsens Sæd.
Og min Læres milde Aande
lokker frem den af dens Muld.
Frem som Englehoveder glimte
skal dens Straaleax — o Høst af
Jorden, for en Himmel riig nok!
Og de lyse Ax sig bue
sammen til et Tempel, hvor

Gud i Aand og Sandhed dyrkes:
til en Himmel alt paa Jord.
Jeg af Livets Kræfter lærte
Viisdom, Sandhed af mig Selv;
og jeg fandt i Menneskets Hjerte
Himlens, Helveds Grændseskjel.

Johannes.

Jeg mit Hjerte vilde skabe
til en Himmel; men det blev
sorgfuld Jord kun, thi jeg føler,
at min kolde Bod-Dyd ej
øves kan i Himlen — Ve, den
selv mod Jorden vel er Synd?

Jesus.

Nej Johannes! Sorgens Billed,
mørkn vor Alders drukne Blik!
Os det er en Dyd at glemme
Jordens Krav. Os kræver Himlen.
Os et Eje er for lidet,
Kvindens Favnetag for trangt;
os er Jordens Fryd for vissen;
Vi i Døden kun tør frydes.

Johannes.

Jesus, du din Ven har trøstet.
Jeg din Guddom saa, Messias,
alt fra Barnets Læber straale
over Templets gamle Mestre.
Deres dumme Blik udspændtes,
og som brudne Kar de gabte,
da du gav dem disse Spørgsmaal,
voxne Helte liig i Pantser
hyllede af Blomsterblade:
„siig mig, kjære gamle Rabbi,
er ej Jovah Den, som lille
Theofilos kalder Zeus?
Er ej Sandhed funden, siden
Folkets Vise trætte end?“
Og jeg kunde glemme, at

alt mit Haab med dig kun voxte,
da du ej treen mig imøde
med mit eget syge Øje
eller Judas Hevners Pande!
O, Triumfens Faners Spiir
glimre frem i dine Blik!
og de i den fine Rødme
vaje, Jesus, paa din Kind!

Jesus.

Se dit Haab i Blomster! Ja, mon
Jeg, Marias, Kvindens Søn,
ikke knuser Slangen, som
grov sit Æg i Adams Hjerte,
viste Tand i Cains Blodhaand,
spruded over Jorden Blod,
spandt sig voxende omkring
alle Jordens Hjerter, suged
ud dem, og sin egen Gift
tylled i de tomme, løfted
tusind kronte Hoveders Svælg
over sammenknuget Bytte?
O maa ej jeg sejerlee?
Jeg den træder alt paa Issen,
knusende, og fandt dens Braad?
Se, jeg i min Eensomhed
rulled op Historien:
Jamrens Kilde gjennem Mindets
Urner rislende jeg fandt.
Roligt, som paa duebløde
Vingeslag, det første Par
aanded Livet hen; det kjendte
Aandens Kraft og Kjødets ej.
Tvillingfosterlig-forbundne
slumred de i sine Hjerter,
sjunkne ned i Livets Fylde,
der saa mageligt, som gjennem
Navlestreng, tilstrømmed Kjødet,
mens i skyldløst Nybegjær

Aanden fandt sig mægtig nok.
Men imellem Fryd og Kummer,
Trang og Vellyst, Nød og Fylde
Mennesket blev sat, og Hunger
jog det over Jorden, som
det fra nu af maatte dyrke
i sit Ansigts stride Sved.

Vel Opfindsomheden vaagen
tidlig slagen blev af Smerten;
men den blev en Kjødets Træl,
kun geniful forat dette
kunde ene nyde alle
Jordens, alle Dyrets Goder.
Længer Nok for Alle blev ej
alle Jordens Agres Høst.
Enkelte opslugte Alt,
og den Graadigste blev hædret
med saa højt et Æresnavn,
Trælleflokken kunde digte,
der, saalangt som Lænken rak,
rundtom hine Vellystdynger
vandrede med lystne Øjne.
Millioner af den Ene
maatte tigge Livets Byrde,
lydig dø naar Død han vinked.
Kun Naturen søgte kjærlig
Menneskenes Skam at skjule,
pyntende med Efevranker
Armods Hytter, som indvendig
sorte var af Trældomssuk.
Men Naturens bedste Trøst,
Gravens, undtes ej de Arme.
De i Graven saa ej Lænkens
brudte Led; men blot det første
i en ny foruden Ende.
Thi saa lærtes der fra Altret,
at en Evighed af hede

røde Lænker under Graven
    smededes af Djævle, værre
end Tyrannerne, de banded.
    Skjælvende som spildte Taarer
paa et vildt vanvittigt Ansigt,
    irred nogle gode Faa
ængstelige om paa Jorden.
    Thi til selve Folkets Kjerne
trængte Herredømmets Laster.
    Naar en Drot et fremmed Folk
ved sin Klinges Blodglød stempled
    med det nye Slavemærke,
hyllende i Vælter Røg,
    liig Gespenster af de knuste
Fredens Arner, Himlen ind,
    som bestred hans Ret ved stille
nye Stjerner ham at tee,
    som end ej hans Hjem bestraalte,
Slaven myrded da og røved,
    og af Kongens Mønster hævded
Folket Lov sig over Loven,
    Sæder over Fædres Sæd.
Purpurhængte Throne, Slaven
    vandt ved samme Daad som Drottens,
blev et blodigt Rettersted.
    Men paa grummere Skafotter,
paa de gustne Sygelejer,
    hævned gysende Naturen
sig paa Synder mod den selv.
    Men naar Jammersuk og Latter
blandede for vildt sig sammen,
    brød fra Thronen Lyn for blodrødt,
røg fra Tempelaabningen
    Mulmet altfor tykt og kvalmt:
vaagned Aander hist og her,
    Nattelampers Hviften lige,
og de sukked: „ve os! Noget,

som vi vide ej, os fattes.
Ja, en Frelser, en Messias."

Johannes.

Israels, o Israels Ve!

Jesus.

I dit Øje, glimter, Jøde,
Davids Glavind. Davids Søn
sørger for Aljordens Ve.

Johannes.

Kan et enkelt Hjerte rumme
Jammer meer end eget Lands?

Jesus.

Skulde Frelserens ej favne
mere Sorg end Dyngen mellem
Gazas Offer-Blodhøj og
Sodoms raadne Grav, det Helveds
nøgne, pestsved-blanke Aasyn?
O Johannes, du skal vorde
Morgenrøden, i hvis Arme
Dagen hviler, som omfavne
elskende vil hele Jorden.

Johannes.

O, *Jeg* er ej Lyset.

Jesus.

Men
Du skal Lyset først forkynde,
som hvert Hjerte skal opklare.
Jeg i Guds, min Faders, Navn
kaarer *Dig* til min Elias,
til det nye Riges Hærold.
Men jeg sætter selv dets Krone,
(Ydmyghedens Tornekrone)
paa mit eget kaarne Hoved.
Og — jeg aner — Golgath, Golgath
blir min Himmelthrones Trin.
Thi jeg vil til Folket sige:
„Jeg er Den, som I forventer,
Jeg er Den, I sukked efter,

Jeg er Den, hvorom I tale,
Jeg er Folkenes Messias.
Sku i mig, i eders Broder,
eders egen Guddom klarnet!
Sku i mig Guds Soningshilsen
og et Offerlam for Jorden!
Thi det siger mig min Sjel,
at med Blod jeg skal besegle,
plante i et blodigt Kors
Kjærlighedens Rosenkvist
mellem Jordens Tornekvás,
og af Blodets Draaber skabe
Sandheden dens bedste Blus."

Men lad Stormen tale ud
før de blide Vindes Sang!
Ryd som Hvirvelvinden Vejen,
o Johannes, min Elias!
Skjær som Plougen dybe Furer
indtil Sædemanden kommer!
Som en Tordensky paa klare
Himmelblaa, du træde frem
midt paa Kongens glade Højtid!
Væk med Lynets Slag af Søvnen!
Hjerter slaa, som Moses Klippen,
ja til Angrens Kilde springer!
Da min Moders Drøm fuldbyrdes
— den, der favned hendes Sjel
i Undfangelsens velsignte
og for Himlen aabne Stund,
og befrugted hendes Hjerte
med saa salig en Forhaabning,
at hun siden stedse drømte
vaagen om igjen sin Drøm;
ja da skal den vel fuldbyrdes
i sin Spaadom, at vi To
ej i Liv og Død adskilles.
Ak, Hun mente, at du skulde

ride paa min højre Side
    paa min Sejerindtogs-Dag.
Men det Sande er, du dør
    Sandhedsvidnets Vellystdød.

O Henrykkelse, at elske
    Himlen liig, der Alt omfavner,
Luften liig, der Alt omstrømmer,
    Lyset liig, der Alt omstraaler,
ja den milde Regnsky liig,
    der paa Ond og God neddrysser!
Det er Aanders Salighed,
    Det er Englens Hjerteslag
i en jordisk Barm at føle.
    Hvem kan eget Ve fornemme,
naar han tænker kun paa Alles?
    Hvem er herligt ej det Liv,
der arbejder for en Verden
    og bekrones skal omsider
med en Død af Kjærlighed?
    Hvem er herlig ej en Død,
som for Aanden aabner Himlen,
    og omsider skal bekrones
med Alverdens Kjærlighed?
    O, hvis ej det var en Synd,
alt jeg længtedes derefter!
    Men mens Dagen endnu er,
er det at der skal arbejdes.
    Derfor med Eliæ Styrke
gaa, bered mig Vej, Johannes!

II. Döberen.

(Johannes ved Jordan. Præster. Folk.)

Johannes.

Hør Røsten raaber i Ørken:
    bereder Herren Vej!
Omvender Eder! Himmeriges

Rige alt er nær!
Længes I at høre Sandhed,
forbander Løgnen da!
Længes I mod Frihed, løfter
Eders Lænker da!
Væmmes I ved Syndens Smitte,
i Angers Dug jer tor!
Han kommer, som skal Sandhed lære.
Han kommer, som skal Lænken løse.
Han kommer, som med Kjærlighed
skal salve Eders Hjerter.
Alt Dagen vaagner . . Hør dens Hane!
Sov ej længer da!
Ved Træets Rod alt Øxen ligger,
hvert frugtløst Træ omhugges skal
og kastes i en Ild!
Hver, som ej sit Hjerte aabner,
ligt en sædfuld Blomsterkalk,
for at Frelsen i dets Dyb
Livsensvarme ind kan straale,
og til Daad ej strækker Armen,
liig en frugtbetynget Green,
staa igjen som Skjændselsmærke
fra den gamle Syndetid!
Eller tror du, Abrams Æt,
det er til din Frelse nok,
at du siger: Gud er Een?
Denne Sandhed Han, som kommer,
lærer alle Jordens Slægter.
Og Jeg er til hele Jorden
Røsten raabende: bereder,
alle Sjele, Herren Vej!
O, omvender Eder Alle!
Himlens Rige stunder nær.

Præster. (Afsides.)

Essæeren rører Folket. Kvinderne
alt græde meer for Mandens Ord
end for hans sjunkne Kinder. Mændene

sig slaa for deres Bryst. Han synes
meer farlig for os end de Andre,
der, pludselig som Spøgelser, i Bodserk
fra deres Huler trine frem i Dagslyset,
og tro at dyppe Hjerterne med Hovdet
i Daaben, eller, ved det kolde Dyp,
Fornuft at vække i de sløve Hjerner.
Ja Denne — ha, mon tror du, ved dit Vandmærke
at slette ud vort Brændetegn paa Folket?

(Til Johannes.)

Hør du! (skjønt latterligt at spørge dig,
der ligner blot et Omrids til et Menneske,
og gaar i Syndens eller Armods Rustning)
er Du Messias, ham vi Alle vente,
den Israels Hevner?

Johannes.

Nej!

Præster.

End da Elias?

Johannes.

Nej! nej! I Ørknens Skjul, hvorhen,
paa Hvirvelvindens sorte Ryg, den blodige
Profet undflyede, forlængesiden
hans Been ufundne raadned.

Præster.

Ha,
Hvo er du da?

Johannes.

I hørte? hørte Røsten over
den Jord, I øded til en Ørken, raabende:
bereder Herren Vej!
Omvender Eder,
thi Himlens Rige stunder nær!
Han kommer: ja dets Konge; men ved Daab
jeg tvetter Eder rene til at møde ham.

Præster.

Mon mener du Messias? Han skal komme
i Englenes Hærskarer.

Johannes.

Sikkerlig
ham Himlens Aander signende omringe;
men I ej see dem.

Præster.

. . Ja og med Basuner.

Johannes.

Vist! vist! hans Sandhedsrøst, som knuser Eder.

Præster.

. . Og Herrens Herlighed skal aabenbares.

Johannes.

Ja i en salig Jord: i Sandhed paa
de Dødeliges Læber, og i Frihed
i deres Vandel, Kjærlighed i Hjerterne.

Præster.

Hvor stort skal Israel blive! Roma, har
du Blod nok at betale Israel?
Naar Hevnens Sværd er mættet, har
da Gojim Trælle nok igjen for Israel?

Johannes.

I ej forstaa? I Blod I skulle døbes!
— Gaar, styrter Templet over Eder!

Præster. (Afsides.)

Hvo mener denne Sværmer? Ikke vor
Messias. Dog — at ej hans hvasse Tunge,
som sparte selv ej Kongen, skal forhaane
for Folket os — vi ville smigre ham. (Høit.)
Ja, vær da hvo du vil, du Hellige!
Døb os i Haabet om den Israels Frelser!

Johannes.

Mon ane I de røde Lyn, som modnes
i Folkets Hjerter over eders Isser?
Du Øgleæt, hvo lærte dig at fly
den Vredestorden, som dig oversortner?
Mon angre I? Vel! Jeg ej Hjerter kjender.
(Døber dem.)
Men Den, som kjender Hjerterne, vil komme!
Da vorder Eders Spot (ja, hvis I dækked

med Daabens Hellighed Forhaanelse)
Forbandelse med Rædsels aabne Aasyn.
Jeg døber Eder vel med Vandet til
Omvendelse; men Den, som kommer efter,
med Helligaandens Luekraft skal døbe:
skal tænde i hver Sjel, som ej forhærdedes,
sin egen Guddom. (Jesus kommer.)
Hil! Se det Guds Lam der, som bærer ene
Aljordens Synder!
som ene veed, ved Sandhed at befri
fra Synd; som frelse vil og dø for Jorden!

Jesus.

Johannes, døb mig da!

Johannes.

Ak, Herre, jeg af Dig skal døbes,
og Du til mig vil komme? — Nej!

Jesus.

Du Døber,
det bør mig saa, at styrke og indvie
mig til mit Kald.

Johannes.

Du helliger
min Daab, du Rene! (Döber Jesus.)
Ha, saa I? Sløve Øjne, ja I sige:
Vi saa et Lyn. *Jeg* saa Guds Himle aabnes,
en Aand fra Himlen, liig en sølvhvid Due,
neddale over Ham. Og var det ej,
som om Guds Røst fra Himmelen velsigned:
„Se denne er min Søn, den Elskelige,
i hvem jeg haver Velbehag!"

3. Disciplene, Moderen og Veninderne.

(Jesus. Folk. Præster.)

Jesus.

Vaagn, Aand, du slumrende i disse Hjerter!
Se, Aand, din Herlighed jeg maner
fra Himlen atter ned i Støvet!

Før Jorden blev i Verden: i Begyndelsen
var Du hos Gud i Sandheds, i dit Selvs
Erkjendelse, saa klar og sand, som om
du var Guds Ord, udtalet om dig Selv:
Du er!
og alle Himle svarte: Ja, du er!
Du fryded dig blandt Himlens Aander da
i Sandhed, Frihed, Kjærlighed:
dit eget Væsen, Aand, din egen Guddom,
en Afglands af den Eviges Alviisdom,
hans Almagts Frihed, hans Algodheds Kjærlighed.
O gjennem alle Skabningsrækker den
afspejles, fra de højeste Æoner
til Mennesket, den Stummes kloge Broder!
Ja Glimt deraf adspredte synes selv
at bryde stundom frem af Disses Øjne.
Ja uden Kime
til dette Aandens Liv er intet Liv.
Da, Aand, dit Liv var reent og sandt. Men, se,
for Støvets Farver Himlens Lys du bytted;
du faldt i Støvet ned og glemte Himlen,
dit Fædreland, den Herlighed du kom fra,
og du, o Aand, du blev kun Kjødets Lys.
I Blodets Mulm du skinnede; men Mulmet

ej Lyset fatted. Kjodets Liv ej parred
med Aandens Liv sig; men det stred, og Synd
dets Sejer var.
Da blev din Frihed Last,
o Menneskeaand, og Lasten elskede
sit eget lænkekrandste Billed, Trældom;
da aabnede sig Egennyttens Gab,
hvor Kjærligheden sank; da jubled Synden,
og Aanden tabte selve Angrens Liv,
det Krampetræk isøvne, og sank hen
i en bevidstløs Glemsel . .

Thi lød forgjæves og hiin Aands,
Johannes', Raab, at standse ved
den Afgrunds Rand, der fører nedimod
de sjeleløse Skabningsrækkers Egne;
men Himmelstigen ej han viste dem.
Hans Daab borttvetted Offerrøgens Sod,
der lagde gjennem Aldrene sig paa
de Ord i Hjerterne: „jeg er en Synder!"
Men Himmelen, Bestemmelsen, ej han blotted.
Han Haneklappet, Graaningens Godmorgen,
Han Daggryes Søvneblussen var, men ej
det vaagne Dagsmiil. Og tilbage
han førte Støvets Aand fra Sløvheds Dynge
til Angrens sorte Grændsekors mod Haabets
vaarfagre Eng med Troens Bjerg paa,
og Fredens stille Dal. Didhen, ej længer.
Dog vidner han: en Aand, end stærkere,
skal fremstaa — en, som mægter ved sit Ord
at føre Synderen tilbage
fra Angeren til forne Uskyld.
Ja, Aanden kommer, klar og høj og stærk,
bevidst sit Væsen *her* som hist i Himlen:
bevidst, hans Væsen er, du Støvets Aand,
din sande og oprindelige Guddom!
Han i et Kjød, som Adams i de første
uskyldige Øjeblikke, mildt og ej

opsætsigt imod Aanden, aabenbares
sand Gud, sandt Menneske til Jordens Frelse.
Blandt sorgnedbøjede, syndbestænkte Brødre
i ensom Herlighed han staar paa Jorden,
som var han den Alverdens Guds Eenbaarne.
. . Ja nævn ham saa, hvis, Sorg, du er taknemmelig,
hvis, Anger, Glimt af Haab dit Øje er!
Thi se han er den store Guds Alkjærligheds
det levende Pant, det eneste paa Jorden!
Med himmelsk Naades og med Sandheds Fylde
han dækker Jord, din Synds og Jammers Fylde.

Saa ærer Sønnen, som I ære Faderen!
saa ærer Guds Alkjærlighed i min!
— Thi Jeg, ja Jeg er Aanden, hvem Johannes
har vidnet om . . Jeg Frelseren Messias,
I bede om, hvem Seklers Suk paakaldte!
Ja, Støv, Jeg er din Aand igjen-opklarnet;
thi jeg har Lys nok i mit Indre til
at tænde det i alle Jordens Hjerter;
og Jeg vil lede dig, du Støvets Aand,
til Salighedens stjernekrandste Port,
før end dit Muld paa Gravens lave banker.
Ja Jeg — jo eders egen Aand og Blod,
I Millioner Brødre? — aabenbarer
i eget Væsen eders Guddomglands.
Men det at skue denne, at opdage
Guds Storheds Billed, Solens liig i Draaben,
i eget Indre — det er Salighed,
Cherubens stolte Fryd, Serafens Jubel;
at skue det formørket og besudlet
Fordømmelse, Usalighedens Blusel.
I Graad at to det atter reent, at bede
Guds Naade om et Öjekast, er Frelsen.

Ja tror paa mig; thi Ordet, som jeg taler
til Støvets Aand, der gjennem Folkene
i Blodsudgydelse og Synd sig rører

om Jorden som den onde Træets Slange,
er ikke Sandhed ene for mit Væsen,
for dig alene, Jord, du bævende Fnug
i Almagts Haand . . o det er Sandhed for
de høieste af Salighedens Aander,
og Evigheden kan ej mere end
bekræfte den! Og nu — o Jord, du Salige,
forbauset Morgenstjernen skal dig skue
med pludselig ny forhøjet Glands; men Englene
de vide, og fortælle det til Himlene,
at Jordens nye Glands er Funklen af
dens frelste Millioners Glædesblik.

Ja tror paa mig! Thi, se, min Læbes Sandhed
Alkjærligheden, da den skabte dem,
indkyssede i alle Støvets Hjerter!
Men er min Sandhed tegnet i min Tale,
da sku min Aandefrihed i mit Liv!
Mon selv jeg valgte ej at plukke Tornene
af Eders Hjerter, o I Jordens Lidende,
imens mit eget bløder? Eders Kvaler
de Mørkets Smilende skal engang flette
til Krone om min Isse! Ja det skeer!
Thi jeg i Graadighedens Svælg staar ene.
Og viser Nogen større Kjærlighed
end den, som lader Livet for sin Næste?
Men hele Menneskeheden er min Næste;
thi alle sukke under samme Byrde.
Dog Lyset er saa stærkt — det er fraoven —
at, ene i en heelt tilmulmet Verden,
det standser ej sin Straalen-ud, før Alt
med Lys er mættet, og det suger Næring
af egne Heltes Blod; thi Pletten deraf
som glorødt Brændemærke paa den Alder,
der fordred saadant Offer, staar igjen.

Saa er da Sandheds, Friheds, Kjærligheds
uløselige Trefold-Eenhed

det fælles Aandens Væsen, fra de Høje,
der Verdner saa at blomstre og henvejres,
som Sæd til nye Verdener udslynget,
og til de Smaa, der efter Plantens Væxt
og Visnen regne deres Levealdre.
Som Aanderne du alt forklares her
ved Tanken om, at Sandhed er dit Krav,
at Intet tør sig skjule for din Gransken.
Og, Menneske, din Stræbens Zitren
er Lysets Straalers stedse ny Udbølgen
fra bundløs Kilde, Aandens eget Væsen.
Og naar du tror, at Frihed er dit Kald,
at Kjødet er din Træl, ej Kjødets du,
frigjøres du. Men Frihed hærdes maa,
og hærdes, at dens Styrke op kan svulme,
saa ingen Lænker mere til den passe.
Din Kjærlighed gjenvinder du ved Troen,
at samme Aand i alle Hjerter bor.

Se, denne Tro dig gjør i Støvet alt
til halvtopvoxet Spire for en Salighed!
Og *Sandhed* Spirens lyse Farver er;
og *Frihed* Spirens Stamme-Marv og Grene;
og *Kjærlighed* dens Blomst. Til Jorden falde
de gode Gjerninger som Frugter ned,
og vælde evig ud som Ørknens Manna.
Men Jeg, som rejste Spiren, der den visned,
som, herliggjort af Gud, min Fader, med
den Herlighed, som Aander bar før Jorden
iførte sig sin første Morgenrødme,
dig lærer, Støvets Aand, dig Selv at kjende
igjen: dit Væsens Højhed og dets Fordring.
Jeg være din Messias! Jeg, som standsed
dig i at øde dig ved Synd og Sørg,
som dig ved frydfuld Sandhed drog til Stien,
der taber sig blandt Himlens Stjernepalmer
imellem Saliges Pauluner. —
Jeg kaldes skal din Frelser og Forløser.

Og Jeg, som doende gav Slægterne
min Fred i Arv, ja, Jeg, som sonte dig
ud med dig Selv og med Forgangenheden,
Forsoneren skal nævnes, Midleren
imellem Gud og Mennesken!

Nogle af Folket.

Ja, sandelig, Han lærer os, som Den,
der Myndighed og Magt har.

Andre af Folket.

Ej som Præsterne.
Thi deres Hjerter skjælve under Loven
som vore.

Andre.

Ha, du Jesus, Søn af Nazreth,
Hvad have vi med dig at skaffe? Est
du kommen, for med Vanvids-Djævle at
besætte os? Hvad vil du, Søn af Josef?

Jesus.

Forargelser maa komme; ja som Støvskyer
før Sejren. Jorden gjærer nu om Sæden.

Andre.

Mon han Elias er? mon Jeremias?
Mon en Profet, fra Gravene udgangen?

En Mand.

Ja, sandelig du est Messias; ja
den levende Guds Søn! Thi du er Sandhed.

Jesus.

O salig er du Simon, Jonas' Søn!
Ej Kjød og Blod dig dette aabenbarte;
men Gud ved mig opklarede din Aand,
indtil den brændte. Du er stærk: paa dig,
du Klippe, jeg mit nye Tempel bygger.
Den første Borger er du i Guds Rige.
Du er ej meer i Syndens Vældes Mørke.

En Mand.

Vi vide nu, at Gud vor Faders Kjærlighed
er aabenbaret i et Menneske.

Jesus.

Johannes, kom til mig, du Elskelige!
Ja saa har Gud vor Fader elsket Jorden,
at den, han elskte, bød han dø, at dog
de Onde kunde tro og frelses da.

En Mand.

Vi ere Syndere; men du, Messias,
vor Talsmand vorden er hos Guds Retfærdighed.
Han straffer ej de mange Syndere
for en Retfærdigs Skyld! Forloren er
ej Adams Slægt, naar den har kunnet føde
en saa Fuldkommen.

Jesus.

Jakob, følg mig du!
Ja Gud bønhører, hvis I haabe; Gud
vil give Eder, hvis I tro; ja Alt
hvad Aanden beder om. O, følger mig!
Thi Hvo som mig for Jorden vil bekjende,
vil jeg for Gud bekjende, ham tilsige
en himmelsk Naades Fred!

Simon. Johannes. Jacob.

Du er Messias!
I dig er Sandheden og Livet. Du
har gjenvakt Aandens Liv i Mennesket,
oprejst i den et evigt Haab, gjengivet
den sjunkne Aand sin Himmel her i Støvet.

Jesus.

Det er min klare Sandhed, Menneskeaand,
som straaler nu paa din fordunklede;
min Frihed triner for din lænkebundne,
min Kjærlighed, som trøste vil dit Had.
Og i mit Ord, tag, stolte Aand, paany
din straalende Formælings-Ring med Himlen.
Du burde vogtet den. Men, se din Brud
tilgivende jo selv dig rækker den!
Og disse Ord — o de umistelige! —
indgravet evig er af Gud i den:
„Der er en Gud. Han dig har skabt

udødelig, til Salighed bestemt."
Se dette er din Sandheds Skat, og den
er kostbar selv i Himlen.
Du Rige, kan dig Smerte da forarme?
Aljordens Guld dig gjøre mere riig?

Da Gud, i hvis Algodhed Alting lever,
Han i hvis Almagt Alting røres, og
i hvis Alviisdom Alting er, Han, i
hvis Hellighed jo Alting skal fuldkommes,
er Aand — ja seer hans Billede i mig.
hvori I eders egen see fuldkommen! —
i Aandens Sandhed, Stræben mod Fuldkommenhed,
Han ene dyrkes maa.
Kan Ofrene af Guld og Blod da glæde
ham meer end Fedme mætter Eders Sjele?
I ville, sjunkne ned til Dyr, nedslæbe
Gud efter Eder til et Menneske.
Opstiger da til Mennesker igjen,
og giver Gud den Plads, der sømmer ham!

Men dette er din Sandheds-Evnes Bud:
o Menneske, forglem din Sjel ej! Den
ved Kundskab voxer, som naar Himmelhvælvet,
der ruger lavt om Natten og i Taagen,
af Dagens Straaler synes at udspændes.
Den egen Højhed haaner, som vil sige:
„hvad Gavn i Kundskab, naar vi glemme? Ja,
i Døden maa vi glemme Livet selv."
— O Alderdommens Glemsel Laaget er
igjenslaaet for din Kundskabs-Skat, der alt
paa Vejen er til Himlen at henbæres.
Hvo, som i Aanden saar, skal høste hisset.
Ve da de Løgnens Præster! De som amme
ved Altrene (de blodige Drage-Vorter)
Uvidenheden, at den knuge kan,
liig tykudbuget Taage, Folkene
for deres Fødder! Ve Bedragerne!

Ve dem, som ville hindre Alle fra
at træde ind i Lysets Rige, og
ej heller selv gaa ind; men, holdende
i deres eget Mulm tilbage Alle,
mod fjernest Lysglimt raabe: „seer, I Folk,
Fordømmelsens Ild! Om Os jer klynger sammen!“

Men Sandhed ene frigjør. Thi hvad var den
— o Sandheds tomme Skin, kun Kundskabs kolde
og maaneblanke Slangeham! — om ej
den varme Straaler skjød i eders Hjerter?
om Mulmet sneg sig ind i Eder, for
at yngle Synd, mens eders Blik opklarte
Alt udenfore Eder? O da sunke
ned Sandhedsstraalerne til gyldne Fryndser
om Syndens Leje.
Nej! Dette Sandheds Kjerne er, at vide
at Aandens Frihed er dens Rang og Højhed,
der maales eftersom den trælbandt mange
af Syndens Lyster. Frihed den er Magten
(som Sandheds Arm) at hævde Aandens Sandhed.
Men denne griber efter hver en Synd-Nød,
thi altid er dens sorte Kjerne Løgn,
og dennes Sæd i blinde Kjød er lagt.
Thi Kjødet føler sig ved Skjønhed, Styrke,
ved Godhed adlet — derfor vil det herske.
Men denne Herskesyge er jo Barnets?
Og Barnet, om end smukt, skal lyde jo?
Naar Kjødet, ikke som hos Dyret i
sit Eneherredømme maadeholdent,
en Modstrid mærker, bli'r det ondt.
(Dog kun som vrede Barn; thi det kan tæmmes).
Med søde Vellyst det bestikker
(som Barnet smigrer: Kjære, giv mig! Kjære!)
Og sejrer det, og lykkes det at hilde
ind Aanden i dets lunkne Vellugtmulm,
da voxer det til en uhyre Kjæmpe,
men Aanden bliver Barn, og lulles da,

som Barn i Skjød, paa Blodets Bølge-Vallen.
Da svagnes Aanden, glemmer eget Savn,
men græder kun for Kjødets Savn og Smerte.
Da, som fra Aands og Kjødets fælles Værksted
(thi Aanden maa da finde op for Kjødet,
hvad dette ene tjener til Behag)
udflyve onde Tanker, fødes Synd:
ja Mord og Hor og Hevn og Had og Meeneed,
og Gjerrighed, Misundelse og Hovmod.
Men da er Aanden Træl, og Sandheden
i dunkle Trudsler dør, der dække Trækket,
som før i Hjertet funkled, Trækket: „Gud!“
Et Billed maler Aanden af sig selv
saa ond, den blive kan. Dets Navn er: Djævel!
Ha, Aand foruden Frihed? ha, det Samme
som Kjød Begjær foruden! Se, saalænge
i Muld vi vandre, for vor Himmel maa
vi agte Jorden. Men i Himlen er
ej Strid i samme Væsen. Her ej heller
da være Strid; men Aanden faa sin Sejer,
før Kjødet sejermæt nedlægger den
godvilligen paa Graven! Ærer dog
de gode Jordens Gaver! Eders Legemer
er Guds Algodheds Templer: Skjønhed, Styrke
og Fryd og Rigdom ere skjønne Prydelser,
og Elskov Templets sødeste Musik.
Dog er ej Templets Gud i dette Alt,
men Aanden, den er Guden. Den maa dyrkes,
som Altets Gud, ved Dyd og Sandhed.
Dog gik (som Slangens Hoved, svævende,
som om det var dens egen Ledestjerne
urørt og blankt, højtover Bølgerne,
igjennem hvem dens Hale bugter) du
med ukrænkt Frihed gjennem Fristelser,
da — o en saadan Tanke vidned dog,
at Synd du havde. Ak, bedrag dig ej,
og siig ej: viis mig Synden i mit Hjerte!
Men tror — ja sandelig jeg siger Eder:

kun reen i Hjertet er den Ydmyge,
og salig er alt Denne her paa Jorden;
thi sødere er Hemmeligheden, naar
kun Een den veed, og Gud er denne Ene.
Kun stærk er Dennes Frihed, som Forfølgelser,
med Sejerssmiil, for Retfærd led, det Sandheds
befalende Aasyn. Salig ja er Denne!
Er Frihed Aandens Fod, hvorpaa i Støvet
den knejser, forat naa de rene Himle . .
er Sandhed Aandens Arm, med Øjne i
hver Fingerendes Nerve, hvormed den
om Alting favne vil og til sig trykke:
— o da er Kjærligheden Aandens Hjerte,
livsvarme Hjerte, hvortil Alt den kryster!
Hvad Fryd og Højhed var i Skuet, selv
om Aanden Guds Alverden udbredt saa,
naar ej den følte: o jeg maa tilbede!
jeg maa jo elske ! ?
Men denne Skaberens Tilbedelse
er Kjærlighedens Højhed.
Og det er Kjærlighedens Fryd, at føle sig
som Fader for saa viid en Deel af Verden,
som Aanden overskuer, som om den
var ham betroet af Alfader
at vise Godt imod som Plejebarn,
og som om i det Skabtes Fyldehorn
hans rige Hjerte kan forsøge
at øse ud et Jevnmaal til Alskaberens
Alkjærligheds Velsignelser.
Da Mennesket ej blot, men Dyr og Planter,
ja Mulden elskes maa og plejes.
Det stille Smiil i Muldens Rigdom see vi.
Alt Livløst er jo milden Moderømhed,
og døde Muld Alkjærlighedens Leje,
hvorfra den, liig en halvrejst Siddende,
har rejst sig op i Planter og i Dyr,
de gode søvnevarme Hjerter. Ja
dens første Aandedrag vi høre jo

i Dyrs Taknemlighed og Højmod; ja
den taler næsten alt i Hundens
trofaste Blik. O Menneske, vil du
den Eneste i hele Livet være,
som mangler den? Se, den er ene Dyd!
Alt uden Kjærlighed er Synd,
som Liget ej kan kaldes Menneske.
Imellem Synd og Dyd er intet Rum.
Paa Ligegyldighedens Flade Udaad
er dyngelagt, og Synden sortner,
som Havet under Isen, under den.
Forsømmelsens Gab med Synd er halvt opfyldt.

Din Kjærlighed dig binder, Menneske,
paa rette Plads imellem Dyb og Himmel.
Vil du ej være Engel for den Jamrende?
hver Dag med bedre Hjerte i dit Bryst,
liig Busken, hvorpaa hver en Morgen
en stedse skjønnere Rosenknop udspringer?
Du trøster Sorg, med Balsom staar ved Lejet,
Du vover Livet for din Avindsmand:
o synes du ej da at være mere
end Syg og Kummerfuld og Reddede?
— en Engel sendt af Gud! Du drager Tornen
af Løvens Forbeen, knælende, saa, liig
et hvislende Lyn, dens Tunge flagrer for
dit Öje, drypper paa din blotte Nakke:
o kunde Løven tale — ja . . ah, se!
Den rejser sig . . nu knæler *den* og logrer;
men Dette er dens Tale: „Du er meer
end Menneske: det dræber; du jo frelste?“

Ej Kjærlighed har noget Tomt omkring sig,
liig Kilden rundtom hvilken Alting blomstrer.
Den fylder Dybet med Velgjerninger.
Ja, se! den fylde kan med Ømhed ene,
om Gud din Haand til Fyldens Horn ej gjorde.
Da er den liig en Busk, der fryder Verden

med Duft, naar den ej søde Frugter ejer.
Alene den naar Gud den Højeste;
thi andet Offer ikke ham behager,
og klart dens skjønne Øjne, Følelsen
og Fantasien, se
hvor Aandens skarpe Blik forgjæves spejder,
og taale Synet der hvor dette blindes.
Ja, var Fornuften end et saadant Blik,
der forud kunde se i Himlen ind;
og kunde vi paa Dydbevidstheds Vinge
end svæve did iblandt de Salige:
dog Kjærlighed var fulde Svanebarm,
hvis Banken skjød det Glimt i Øjet
og løfted Vingerne med Længslens Styrke.
Men føles Støvet tungt endnu, skjønt Aanden
saa højt kan stige i dets Baand,
opfostres vi i Armods nøgne Hytte,
og trine Sorger daglig indad Døren,
kan Mennesket sig værnende omgive
med fager Regnbues Skjær, hvor Kjærligheden
er Lysets Rødt, hvor Haabet er som Grønt
— det er jo Jordens — og hvor Troen er
som Blaat, thi den mod Himmelen jo seer,
med Længsel efter Gud og Aandelivet.
Men for den himmelkaldte Aand
den Evige, Usynlige og Hellige
vil være i den samme fjerne Højhed.
Han seer sig mange lige Aander blandt,
for hvem, som ham, et Liv i Mulden svandt;
at stærkere Frihed, lysere Sandhed gjør,
hver Aand end meer selvstændig nu end før,
mens renere Kjærlighed dem Alle smelte
(se Jordens Glorie, Aanders Straalebelte!)
isammen til et helligt, aandigt Eet.
Dog altid To, som skyggende een Flamme
med eente Vingepar, gjensidig nyde
hinandens Salighed, og Begge flyde
i samme Kjærlighedens Fylde sammen.

En Afglands mat af denne Salighed
i Støvets ædle Elskov skimter ned,
ja selv i Hanget til det døde Skjønne,
til Skjønheden i Menneskets Gestalt,
om Marmor kun og malt.
Det Anelsen er om, at hisset Alt,
selv Lasten i sin Straf, er skjønhedsformet.
Som skrumpet, kroget Træ har Frugten rød,
saa vel som det, der Skyen Blomster bød:
i Herlighed fremgaar en himmelsk Form
af hæsligt Støv, som Sommerfugl af Orm.
Selv Den, der Gysen fik igjen, naar venligst
han hilsede; ja Den, Naturen, som
i Kaadhed, traadte under Fødder, saa
han Menneske ej ligned, se *han* staar
som Engel paa sin Grav, og, var han from,
med Livsens milde Farve, Rosens Skjær;
men, var han ond, da bleg, dog skjøn han er.
Thi det Guddommelige-Eviggode,
naar Aanden har sig renset, saa det sande,
Aandsliv, den Saligheds-Bevidsthed, kan
sit Livsskjær i hans Kummers Bleghed blande,
i fulde Kraft maa eengang bryde frem;
thi bier sorgtilhyllet dog dens Hjem.
Som her, hist Perlen har ej runken Skal.
Mon Sokrates' den skjønne Sjel ej skulde
hist faa sit eget Skjønheds-Ideal
til Udtryk? O, et saadant i din Sjel,
det er den Form dig hisset blir tildeel.
Af Sokrates nu leer ej Klinias' Søn:
Han visere er vorden, Hiin vel mere skjøn.
— Ah, Skimt af Himlen! Kummerblege Aand
sin Jammers Klage sender i en Bøn
Alkjærligheden hen, og Aandens Vemod
er dennes Naadesvar.
Men Jeg er Sandheden og Livet. Hvad
er sandt paa Jord, i Himmelen er sandt.
Hver da, som eftervandrer mine Spor,

som elsker mig, som jeg ham elsker, Han
skal uafbrudt sit Liv i Kjærlighed,
i Sandhed, Frihed hisset blive ved.
Den Lastefulde hist maa først med Smerte
oprykke Last og Løgnen af sit Hjerte,
før han kan saa den Sæd, hvis Modenhed,
han seer, med Blusel, straalende igjennem
talløse Brødre, Himlens Englehær.
Omvender Eder da i Støvet! Skyder
mod Himlen, hvortil I er bundne op,
I unge Ranker, som med Frugt og Knop!
Den, mine Bud vil holde, han skal se,
at Gud dem talte selv til Himlene.
Hør, gode Engles Jubelsange lyde
for hveren Synder, som sit Öje mod
de høje Himle slaar fra Muld og Blod, —
som mod sit Maal, imod sin Himmel seer,
bevidst, han nu ved Stigens Fod kun er, —
som, dyrkende sit eget Guddomsvæsen,
her paa sin Sjel det høje Hverv vil tage,
et Gudsbarn for en Himmel at opdrage.

O, stræb, du Støvets Aand, da fremimod
Guds Hellighed! Naar Ufuldkommenhed
hentil Fuldkommenheden stræber, da
sin egen Plads, sit Navn den da forlod:
den er ej Ufuldkommenheden meer,
men Dyd i Himlen, som i Støv, den er.
Vord som de Himmelske — o Dette er
min Læres Sjel! — du Støvets Aand, fuldkommen.
Selvprøveren hisset, om du stræbte her,
som Gud du skylder, redeligt, er Dommen.
Men før du Himlen sand i Muld kan naa,
du ydmyg, stolte Aand, tilbage maa
til Barnets Himmel vandre — ak, hvor liden!
en Roses Hvælv dens Rum, et Smiil er Tiden.
Saa liden, dog den har i Uskylds Øje
en Sol, som spejder sandest dog det Høje.

Men Kjærlighed er Stien, som didhen
til Barnets Himmels Indgangs-Hvælving for
den store Himmel, Engles Hær bebor,
kan ene føre voxne Aand igjen.
Ja om du stærken Samson var i Belte,
om Løvehuden om din Skulder fløj,
stod Du, som Judas Makkabi i Kraftens
blodskummende Svulmen (som en Uvejrsaftens
rødbræmmede Sky iblandt nedslagne Taager)
som Folkets Frelserhøvding paa din Val:
dog Kjærlighedens Aasyn, Ydmyghed,
bag mørke Laurglands glorielysne skal,
hvis, Mand, du og i Himmelen vil kaldes
en Helt, og der din Kamp skal kaldes Sejr.
I Ydmyghedens Engle-Rustning da
bestig Fuldkommenhedens Stige, ned
i Støvet sat af Guds Alkjærlighed!
Hver Dydsdaad er et Trin; hvis Gud ej gav
dig Evne — se et Englepar dig bærer:
din stærke Troes Cherub, dit Haabs Seraf.

— Hvor lyst, o Støv, er du ved Frelsen vorden!
Du Himlens bedste Sandhed veed.
Den, ved min Død, fra Himlen arver Jorden.
Hvor saligt er du, Støv, ved Frelsen vorden!
Guds Naades Straaler planted ned
i dig en Himmels rige Kjærlighed!
Du nævne kan dens Himmel-Navn, det Navn,
hvormed den nævnes i dens Fødestavn:
det Skabelsens og Saligheds Mysterium,
som før de salige Aander ene kjendte,
som, lydende fra Himmel og til Himmel,
ligt helligt Schibboleth i Aanders Vrimmel,
end højere stedse Kjærligheden tændte,
det Ord, det Navn paa Himlens Salighed:
„Se, Gud er Kjærlighed, og Hvo i Kjærlighed
forbliver, er i Gud og Gud i ham!“
Af dette Helligste bar Støvet malt

et Billede sig i: „af ganske Sjel
du elske Gud! din Næste som dig Selv!“
Men „Næste“ er for skarpt et Penseltræk,
der sletter baade Dyb og Himmel væk.
Os Himmelen og Dybet netop er saa nær,
som Kronen og Sandalen Drottens Hjerte er.
Thi er vor Næste da Alverdens Alt.
Af hiint det Helligste, har Støvet, liig
i kolde Steen, en Form afmejslet sig
i Budet: „Handling være Fordring liig!
Gjør Næsten Hvad du vil, at han gjør dig!“
O er mod hiint det Himmelske ej Dette
som Støttens Malm, der klang kun, naar man slog,
mod Engle jublende, med Vinger spredte?
Hvor lyst og saligt er ej Støvet vorden,
naar Himlens Naade straaler Sandhed ned,
og Kjærlighed gjensmiler ifra Jorden!
O, hvor ophøjet er ej Støvet dog,
der veed, en Himmel ligger foldet sammen,
og folder ud sig i dets eget: „Vil!“

Ha, har du hørt? Ja i dit eget: Vil!
O, hørte du? du Naade-Overstraalte!
O hørte, saa du Livsens Væld, det evigt-
henrislende, bag Stjernerne i Himlene,
Guds høje Herlighed sig tabende?
Knæl ned! det risler ved din Fod. Knæl ned!
Knæl ned! elsk Støvet! Himmelen tilbed!

(Jesus og mange af Folkene knæle ned i Bön.)

O hør os, vor og alle Himles Fader!
Dit Navn — o Guddom! — som i Himlen vorde
forherliget i Mennesket paa Jorden!

En Mand.

Os er en Frelser fød i Davids Stad.
— O Livsens, Frydens Budskab!
Jeg tror, ja sandelig, at vi herefter
skal skue Menneskets Søn hos Kraftens Højre
at sidde og i Himlens Sky at komme.

Jesus. (Rejser sig langsomt fra Bönnen.)

Ja sandelig Guds Almagt holder over
mit Ord sin Haand! Jeg gaar, forherliget
af en taknemlig Jord (Guds være Æren!)
tilbage til min Fader at forherliges
i Himmelen til Billed af hans Hellighed.
— Matthæus, sande Jøde, følg mig du!

En Mand.

Omvendelse og Syndsforladelse
(din Viisdoms Alfa og Omega, Mester)
prædikes Alle; ja og de Hellener,
men først begyndende ifra Jerusalem.
Du kan det? Ja, vi Alle, selv de Vise
i Daarskab vandrede. Din Myndighed
maa være stor; thi sejrrigt var dit Ord.

Jesus.

Ja, Lukas, Frelsen er Aljordens. Her
dog sættes Plogen først i Jorden. Følg mig,
og udkast Lysets Sæd saa fjernt du vil.
Du elsker Antiochien meer end Zion.
— Vel! ogsaa den er pløjet bort fra Mørket.
I Himlens Navn jeg talede til dig.
I Himmelens og mit, tal Du til Alle!

En Mand.

Ja sandelig din Frelse er os bedre
end Offerrøgs og Blods.

Jesus.

Slut dig til Petrus, — du Johannes Markus!
Du læne dig til Klippen, svage Vaand,
der voxer nær Guds Riges Indgang op!
— Matthæus, Markus, Lukas og Johannes
(min Liigsteens alle fire Siders Indskrift)
I skulle vidne sammen! Imod Øst
og Vest og Nord og Syd I skulle fare
som Evangelets Engle ud fra Zion,
fra Pol til Pol hinanden svarende
som Echo, sammensmeltende, som i
Cherubens Billed, Sandheds Tegn med Kraftens

og Højheds: Englens, Løvens, Tyrens Hoveder
og Ørnens, suste om af Lynets Vinger.

Mænd.

Ja, sandelig, os Frelsen er oprunden!
I denne er Den Moses spaaede, funden.
I ingen Anden er der Frelse; thi
er Sandhed dobbelt? dobbelt Støvets Væsen?
Et Andet være end hvad denne sagde,
at elske, haabe, tro og være fri?
End under Himlen lød ej Navn som Dennes
i Kraft og Signelse. Hvo „Jesus“ nævner,
Han nævner Haab og Tro paa Himlens Naade,
Han hader ej, kan ej sig Selv foragte;
thi *da* han mindes, at i Jesus var
hans eget Væsens Storhed aabenbar.

Jesus.

Jakobus, du, hvis Retfæid smiler med
din Broders halve Fantasi! Du, Judas,
der arvede, som yngste Broder, kun
dens sværmende og matte Skygge!
Andreas, mandige, du Petri Tvekrog!
Filippus, du Oprigtighedens Ja
og Nej! Nathanael, du Storm i Taagen,
du Mulmets raske Blussen-hen i Lyset!
og Thomas, du, du Vemods aabne Saar,
du Haabets Vægtskaals Dirren, Ømheds Angstskrig!
Simon, du Nidkjærhedens Blus!
Og Judas Isch — — (afs.) Ha, hvad skal tegne dig?
Et Dyb, der kjækt sig hvælver opad, som
om det en Himmel var? En Ørn i Dybet,
med Snoge lænket? Ørnevinget Slange,
mod Solen flyvende? Livspalmens Orm?
— Dog vidned han.
(højt) Ja, Alle I og Judas
I ere kaarne! Indtriner i det Helligste!
Om Lysets første Kilde bøjer Eder,
som Hulens Søjler! I, min Viingaards
førstmodne Druer, voxede paa Lysstraaler,

min Kjærlighed, den ommeste og hemmelige,
skal kryste, saa at eders Kraft udstraaler
til fjernest Vraa paa Jorden Lys og Fryd!

Se, stor er Hosten: Arbejderne dog faa!
Men beder Høstens Herre, at han sender
Arbejdere! O, hvis I bede sandt,
da Selv I vandre hen at høste! Se
alt hvidne Agrene mod Høsten! Ja,
som tunge Ax alt bøje Folkene
i sine egne Barme sine Hoveder.
Hvo gaar at høste, han sig samler Frugter:
en Salighedens Sæd han kaster i
sin Evighed ud. *Der* selv han høster.
Udflyder, mine Straaler!
Teer Verden eders Troes stille Lys!
Opløfter eders Haab som høje Fakkel!
Rundtspreder Kjærlighedens milde Varme!
Da tø de kolde Hjerter; Frelsens Vaar
til Himlens Lyst udpringer over Jorden.
Gaar ud, I Arme, bringer Støvet Rigdom!
Forkynder Mennesket, det er gjenfunden!
Thi sandelig det var fortabt, forsvunden
i bjergsort Mulm, i blodigt Dragedyb.
Ha, gamle Afgrund, Guds nedsjunkne Himmel,
Hvo skulde trò, at endnu kunde Engle
paa Bunden leve, dog som trællende?
Men se min Aand opsvæved derifra!
Nærved Herodes Throne opstod Frelseren.
Men Dybet revnede som af et Lyn,
da Frelserens Blik saa ned deri, og — se,
se Engle gik der trællende paa Bunden,
med Vingerne af Kingelvæv omslørte,
og Blod i Mørket drukke de for Vand,
og Slangehoveder for Brød de aade.
Men se, ved første Glimt I Tolv omsvæved
— o fagre Stjernekrands! — og rysted Vingerne
i frie Himmel! Nu skal Lys og Jubel

udklinge straalende fra deres Spidser.
Gaar, raaber Det til Ypperstepræsterne!
Gaar, hvisker Romas Imperator Dette,
og han skal sortne paa sit Kapitol.
Han vil ej længer være Lastens Kejser,
og Syndens Kroners Krone; thi hans Synd
er Romas Ære, Romas Synder ere
Herodes' Ære, ja for tusind Konger;
og disses Synd forgyldte Mønster for
de arme Folk. — Se dog, hvor Synden har
til Afkom Trældom, Trældom atter Synd!
Men Præsterne, end meer ærgjerrige,
erkjende ingen Formand i Bedrag.
Hver Præst i Løgn er *summus pontifex*.
Ja siger, Hvad I hørte: at paa Zion
har Mennesket sig i sin Sandhed rejst sig,
i Aandens Storhed, som den er i Himlen,
i Aandens Reenhed, som den kom til Jorden.
Siig, at det peger paa sit store Krav:
at nu for Trældom rødmer det; thi nu
det veed sin Odelsfrihed! Siig, at det
med himmelsk Sandhed lyser hver en Løgn
tilbage i dens Dyb, i Præstens Hjerte!

Men blusser Modet? Kephas, ah, jeg seer
din Pandes Aarer svulme op til Lænker,
Voldherskerne at binde med. Ak, sandelig
jeg siger Eder: min Sagtmodighed
skal være eders Flammes hvide Kjerne.

Mit Aag paa eder løfter da! Det er
for Menneskeheden en Triumfport.
Jeg sender eder hen som Faar blandt Ulve.
Men se, imellem Ulves Kløer ud,
som Duer, flyve I. Blandt Dragerne
I være kloge Slanger! Dog den Tunge,
I stride med, en Oljekvist skal være!
I smile maa, mens Ryggen rinder blodig.

Hvis Mig I ville følge,
da bærer tunge Kors som Sejerspalmer!
I Templet, klaprende af Præsters Vrede,
i haanopfyldte Synagoger staar
med halvdækt Smiil, som om I rugede
paa lønlig Fryd! I Kongers Haller,
hvis Søjler Trudslerne og Dødsbud synes
at have flyttet ud saa fjernt, I staa
somom I kun en Snekkemusling saa!
Se lange midnatsorte Præsterækker.
se lange luerøde Kongerækker,
som Tordenskyer og Lyn omringe Eder!
Og Lærdom, Letkorns Avner liig i Hvirvlen,
og Trudsler, blæsende op Purpuret
til Baal, hvor fluxen Tusind smede Øxer,
formørker Eders Øjne, kvalmer Ørene.
Og hvis I tale ville da til Folket,
det svarer eder kun med Stenes Hviin.
Dog I, hvis ret I see min Sandhed, hvis
I føle sandt min Kjærlighed, forundrede
skal høre Himlens Jubl fra Eders Tunger.
Og Eders Straaler bryde Hines Lyn;
og Eders Tale lyder midti Tordnen
som Domsbasuner eller Almagts Bliv;
thi ogsaa Dette lød til det Gjenstridige.
— O, Gud er med os, Hvo vel da imod?
Frygt da ej dem, der kunne dræbe Kjødet,
men Sjelen ej; men frygter, at forraade
ved Fejghed det betroede: Frelsen! — Hisset,
hvor Svaghed aldrig kaldes vil Nødvendighed,
ej Frygt en Bævren efter Skjebnens Fingertryk,
Jeg strengt skal dømme Eder. Strengere
I selv dog ville dømme, selv fordømme!
Hvo frelse vil sit sande Liv, det evige,
han ofre frejdig et for Pligten! Ak,
hvad vandt I, vandt I end den ganske Verden,
men skaded Sjelen? I stjal fra eders Salighed!
Se, Fuglen har sit Rede! Verdens Frelser,

han ejer ej at læne Hovedet til!
Det hviler i min Faders Skjød . . Ja stærk
er min Bevidsthed om min Daad: til den
jeg læner mig og rejser mig, at dynge
et højere Leje op. — O hviler *saa!*
Hvo følger mig, han er i mig. Hvo tror,
han skabes ny, thi han maa tro
et Helved nu, hvad før han kaldte Himmel.
Hvis I min Sandhed lære stedse reent
— som efter samme Lysets Straale vandrende —
da stedse Jeg i Eders Samfund er,
gjenlevende i Eders Ord. Mit Blod
skal rense Eder; ja som Luedryp
bortsvide Lunkenhedens Mos, hvis den
vil overgro mit skjønne, nye Tempel.
Mon ved mit Kors I gyse for at lide?

Apostlene.

Det ske dig ikke, Mester! Dø? . o Du?
Ha skulde ikke Himlens Lyn nedstyrte
paa Den, som rører dig, du Hellige?
Vi skulde være Mænd, og vogte ej
dig, selv med Sværdet?

Jesus.

O, mine Venner
— ej Tjenere! — ej viis er eders Kjærlighed.
Da mørk og kraftløs Himlens Sandhed var,
om Skyens Gnist og Sværdglimt var dens Lys
og Styrke. Hører, sandelig jeg siger:
mit Blod skal vorde eders Blus i Mulmet,
mit Blod skal synes Eder Roser, naar
I træde Tornevejen. Sandelig
jeg siger, under Himlens Pagt med Jorden
skal mange Indsegl gløde, dog først mit.
Mit Blod skal mætte Jordens Djævle meer,
end alle andre Sandhedsofres.
Jeg segner ned i Dybet, forat fylde det.
Mit blodige Kors skal vorde Sejrens Fane.
Naar Kampens Høvding falder, jubler Fienden,

som var alt Sejren vunden — ha mon ej
hans Blod opgnistrer Modet i hans Venner,
hvis de ham elsked? frem de styrte atter,
som om hans Aand paa hvert et Glavind red;
de rive Sejren til sig for med den
at kunne dække ham. — Jeg dør.
Jeg blotter Støvets Synd, og Støvet, i
sin første Blusel, derfor hader mig.

Kvinder. (Omfavnende Jesu Knæ.)

Men Vi, o Vi, Vi elske dig!
    Jesus, Hellige, du Høje,
vil du med et naadigt Øje
    skue ned,
ned i Støvet: der du finder
    Kjærlighed.
Skulle vi, vi arme Kvinder,
    Vi, som to i Graad din Fod,
saa beriges, signes, at
se vor Ømheds lille Skat
ene lagt i Vægtskaal mod
    hele Jordens Had?

En Kvinde.

Dig hade, Barn? Ak elsker *Jeg* dig ej?
Du blodig dø, min vakre Søn?
    Ak, vogtes Du ej af min Bøn?
Som Dug i Græs tør se mod Solen selv,
    og Billed af den gjemme i sit lille Hvælv,
din Moders Øje vogter paa din Vej.

Jesus. (Bevæget, bortvendt.)

Maria! Moder, du Velsignte. !

(Hemmer sin Bevægelse. Til Maria)

Kvinde,
Du har ej meer din Søn.

Maria.

Ak, eengang dog mit Hjerte var
    meer stort end dit, min Søn:
da det dit lille Hjerte bar,
    og vugged det i Løn.

Ak vil din Højhed nu forskyde
med sine rene Straaler — o! —
den Ømhed som en Mo'r kan byde?
den Ømhed — ak, dens hele Højhed
er Synderindens Haab og Tro,
dens Reenhed og dens Skjønhed
en Moders Taare, som sit Skjær
i Glimtet af den Stolthed bryder,
hvormed hun Himlens Bud adlyder
og Offeret af ham frembyder,
der hende Jord og Himmel er.
Jeg lyder stolt, men vemodsfuld,
som i din Fødselstime.
Dog ej, min Søn, du glemme maa —
din Højhed (ja, maa Palmen, der
i Sky er Engles gyldne Stol,
ej først i Mulden kime?)
som liden Tanke til en Sol
som lidet Æg dog *engang* laa
i mine Anelser indhyllet,
der, Skyer liig, om Hjertet skylled,
indtil Jeg saa Gud Faders Bliv
tændt i dit Blik, mit unge Liv.
Da tændtes ogsaa mine Drømme,
hvert Syn i svangre Løn.
Jeg Straaler saa at strømme,
o Elskte, om dit Hoved,
da Herren Gud jeg loved
ifra mit Fosterleje
med første Takkebøn.

Jesus.

Ak, Moder, længer eje
du ikke skal din Søn!

Maria.

— Ja, mens mit Hjerte, stort og fuldt
dit lille Hjerte ammed skjult,
min Anelse frugtsommelig,
o Jesu Højhed, gik med dig.

Ah, søde Foster, mine Drømme
mon du indblæste dem saa ømme?
Mon med dit spæde Aandedrag
du letted saa mit Hjertes Slag?
Hvad mon de Tanker fromme,
som saa min Sjel bevæged
med deres stille Sang,
sig i dit Indre præged,
da du, o søde Blomme,
i Hjerteroden hang?
og voxte saa med Tiden
til de i Ord fremklang,
som jeg ej kjender siden?
Vel gamle Simon — stakkels Gubbe!
(og Anna havde glemt
at være Moder) — ved din Vugge
sang baade Godt og Slemt.
Men jeg mit Hjerte bedre tror.
Det nynned da, det jubler nu;
„den saligste af Mødre du,
Maria, er paa Jord!“

Jesus.

Du drage det tilminde,
du ejer meer ej, Kvinde,
i Jesus nogen Søn!

Maria.

Oh! tusind Stjerner vide vel
— de saa det selv — jeg fødte dig.
Og tause Nat og Himlens Hvælv
de hørte mine Smertesskrig.

Jesus. (Rystende paa Hovedet.)

Maria! Maria!

Maria. (Knælende for Jesus.)

O Jesus, Jesus, Jesus! Ak,
jeg veed, at Herrens Tjenerinde
en Søn kan miste; o, men aldrig
— det veed jeg vist — et Barn sin Moder.

Jesus.

Du rige, karrige Moderkjærlighed,
ej dig alene, men en Verden
du gav en Søn. Ej Frelseren
har Moder, Søster eller Broder.

Kvinder. (Knælende om Jesus.)

Veninder han har. Højhed, vi tør
elske dig under din Mildheds Slør.
Som Blomsterduft lette, trofaste, stille,
som Skytsaander Vi
omsvæve ville,
Jesus, din Sti.
Til Sejr eller Død, til rædsomste Fjerne,
som ydmyge Terner, vi følge dig gjerne,
som Søstre dig pleje,
som Mødre dig give, ja Alt hvad vi eje.
O tag vore Hjerter! Ej længere vil
du klage: jeg har ej at læne mig til.

Maria.

Din Moder da tør
dig elske og følge og pleje og tjene
som Første blandt Disse? O, før
jeg elsked dig ene?

Jesus.

Maria! O — Moder! .

Rachel. (Afsides.)

Jeg vil i Sløret Skjul mig holde.
Mit Syn ham kunde Ve forvolde.
Dog, Jesus, o hvad er der i
de Alles Kjærligheds Værdi
imod din Mo'rs og min?
Dog hendes er, sat min imod,
som Vand mod Blod,
mod Solen Maaneskin.

En Kvinde.

Du hades, som tilgiver? Jesu dø?
Hvad blev jeg da? Jeg lever i din Naade.

Jesus.

Maria Magdalena, Ømheds Sorgskrig,
Du Angers Frydraab, Graad i ildfuldt Øje!

En Kvinde.

Hvo tør Messias hade? Herren dø?
Har *Du ej mine* Sønner?

Jesus.

Salome, Kjærlighedens høje Digt,
du himmelvendte Aasyn!
Og dog du — Kvinde! . .

En Kvinde.

Ak, hader Nogen Dig? Da maa jeg sørge.
Og dør du? Er min Død da meer end Sorg?

Jesus.

Maria, Lazars Søster, Stilheds Tanke,
du Troens aabne Øre, Ømheds i
sin Eensomhed herlige Hjertebanken!

En Kvinde.

Hvad Daare hader Dig? Jeg ham vil hade.
Hvo dræbe dig? Er Du ej Herren selv?

Jesus.

O Martha, du Ømheds Zitren, Skrig og aabne Haand:
Susanna og Johanna og I Alle,
I søde Blomster om mit Kors!
Jeg siger Eder: Disse ved min Fod
er mine Børn (se Simon Kefas førstefød!
og du Johannes, den Særelskte i mit Skjød!)
Men Alle, som paa Jord min Faders Vilje gjøre,
et evigt Broderkys jeg giver i mit Blod.
Og alle Jordens fromme Kvinder flette sig
i Søsterkrandsen, som I Gode slaa om mig.
Men sandelig, mit Blod I Alle skulle see,
og høre Hadet juble, Lasten sejerlee.
Den leer af Dødens Krampe. Bevidstløs er dens Glæde.
Men lyse Fredens Aldre gaa frem af Ligets Klæde.
At Alting kan fuldkommes, maa disse Rædsler skee.
Og Korset blir Symbolet for alle Lysets Slægter,
en rosenkrandset Fane

paa deres Sejersbane,
trearmet Lynildkile mod hver som det fornegter.
Og Synet af Maria med Jesus i sin Arm
i Menneskenes Barm
skal blødne deres Hjerter som med en Moders Fred,
og føde himmelsk Liv, et Liv af Kjærlighed.

4. Forklarelsen paa Bjerget.

(Jesus med Johannes, Petrus og Jakobus paa en Fjeldtinde. Akadiel og Aander ovenover.)

Jesus.

Jeg halvvejs vandret er min Vej mod Maalet.
Her ville vi os hvile da i Bøn. (De knæle.)

Akadiel.

Frelser! o kunde
Englenes Munde
af Øjnenes demantne Vand
bortblæse Støvets mørknende Gran —
kunde dit Øje
se over Kredsen den snevre,
hvor Jordlivets Straaler søndrede bævre,
se hvad du aner i Aandernes Høje,
Aanderne saa du da stimlende frem
dig Hyldest at bringe.

En Aand.

. . Adams blandt dem.
Evas blandt dem paa straalende Vinge.
Adam-Abiriels hyldende Dig,
Ohebiel, den Kjærligheds-Ofrende, liig.

En Aand.

. . Moses' blandt dem.

En Aand.

. . Elias' blandt dem.

En Aand.

Snart blandt de Yngste, Jesus, du skulde
Johannes kjende igjen;
salig ham se, din tungsindige Ven,
mellem de Salighedsfulde.

Akadiel.

Jesus, en himmelsk Messias du saa
da signende over dit Hoved at staa
— en Aand der har skjænkt,
før Jorden blev tænkt,
en Aandslægt forvildet,
i Laster indhildet,
den Frelse, du Menneskets Slægt vil forlene.
Ja var dit Øje ej stængt,
da Englene saa du dig knælende tjene.

Jesus. (Til Lærlingene, som slumre.)

De slumre alt. Sødt slumrer Den,
som sover paa et dygtigt Dagsværk. Dem
den sultne Sværm ved Bjergets Fod har trættet.
Men stige vi ej stedse opad, ene
for sødere at hvile?

Akadiel.

Han — fattige Storhed! — ej seer.
Jesus, din Sjel aabne sin Hytte!
aabne sit fineste Øre, og lytte!
Himlen vil dale
nedi dit Hjerte, og tale.
Talsmand paa Jorden for Himlen!
en Talsmand i Himlen for Jorden
vil møde dig der.

Jesus. (Til Lærlingene.)

. . Men Frelseren end hviler ej; Han
har højere Højde at bestige. —

Akadiel.

Som Vidner til Mødet
i Jesu Hjerte, det skjønne Kapel,
beboet af en Hellig, af Frelserens Sjel,
de Elskedes Sjele (thi Slumren har løst
dem halvdeels af Kjødet)
de himmelske Former skal skimte
at nærmes, at glimte,
og høre en Susen af Aandernes Røst.
Jesus! —

Jesus. (Til Lærlingene.)

. . Tilsidst vi naa den Høide (skjønt den er
ej højere end Graven) hvor ej Kræfterne
til Hvile trænge; thi saa letnes Luften.
— Mon høre de? Hvad smile de? — —

Johannes. (Drömmende.)

Jesus! En Cherub raaber paa dig, Jesus!

Akadiel.

Jesus!

Jesus. (Til Lærlingene.)

. . Ah, Disse ere herlige! De tænke,
de virke selv i Drømme for det Højeste.
Hvo drømmer: Fisk, er Fisker; Hvo om Mad,
bør gaa i Kjøkkenet, naar han vaagner.

Akadiel.

Jesus! —

Jesus.

Min Sjel, du raaber? Ja, jeg vil ej hvile.
Nær tynged Kjødet mig i Slum som Disse.

Disciplene. (Leende i Drömme.)

Ah, Englen raabte atter . . Sandt! Haha!

Akadiel.

Jesus, Marias Søn, Du er Messias!

Jesus.

Ha, i mit Hjerte raabte Noget:
„Jesus, Marias Søn, Du er Messias!“
O, denne Fryd ved her for Eensomheden
at igjentage disse Ord,
tilsiger mig, at alt til denne Stund,
jeg blot det troed, ej det vidste.
O, Hil mig, *nu* jeg veed det,
som om det skrevet stod for Alles Øjne
med Stjerner midtpaa Himmelhvælvet.

Akadiel.

Jesus! du sejrer.
Lyset sin Sæd over Jordkloden vejrer.
Jesus! du sejrer, men lider og dør.

Disciplene. (Drømmende.)
Ak! . . Han dør.
Jesus.
Nu veed jeg hvad jeg ikkun ante før.
Min Dødsdom har mig Himmelen forkyndt,
min Dødsdom og min Sejer. Ja min Sejer.
Det var som om en Engel gjennemfor
min Sjel med mildsom Susen, frydfuldt Aasyn.
Og Døden? O — kun Livets Bølgesynken,
for, som en Brænding, en Himmel netop høj,
sort løftende sig over Graven,
men hvidt af Englevingerne omskummet,
at hæve op sig i sin Strømmen hen
imod Alfader!
Akadiel.
Men, Jesus! Du skal gjenopstaa!
Disciplene. (Farc halvt op i Drömme.)
Han lever! Han lever!
Jesus.
Opstaa igjen? Ve dig, min Aand,
flagrer Du uden styrende Baand!
hører du ilde, skuer du galt,
tror du paa Alt
hvad dine Drømme og Anelsens Øre
kan synes at høre!
Gud vil ej vove
at røre Naturens de evige Love,
Døden fornærme, hvis Vælde han Selv
har underlagt Livets visnende Kjød.
„Opstaa igjen“ dog klang i min Sjel.
Dog vil jeg tro kun min blodige Død.
Gud mig tilgive, om Hovmod har pralt,
i Himmelskes Navn Indbildningen talt!
Mit Dagsværk har trættet,
mit Maaltid blev spildt,
i Nervenettet
min Sjel vist flagrer for vildt.
Men sov jeg som Disse,

svævte min Sjel mellem Vaagen og Soven,
hørte tilvisse
jeg klarere Røsten fraoven.
Røsten fraoven? Ak, jeg fornemmer
jo kun i min Sjel de talende Stemmer?

Akadiel.

Ja, Jesus! Du skal gjenopstaa!

Jesus.

Sandelig — Ha! Hvad skal jeg nu tro?
Min Aand, det gjentag!
Og, Himmelske, gjør det, vare I To!
at ej jeg skal tænke det var kun Bedrag,
Svalling af Blodet, der længes til Ro.
Thi ve, om mit Øje vover at se
himmelske Raad, der ikke skal ske!
Tro som Spejlet i Voven,
ydmygt som Blomsten, hvis Skaaler
segnende fyldes fra Solen af Straaler,
det aabent skal staa for hvad Syner fraoven
Himlen forunder
i hellige Stunder,
til Døden sin Haand paa Laaget har lagt
og Støvet forjagt.

Akadiel.

Jesus! Jesus! Du skal gjenopstaa!

Disciplene. (Leende i Drömme.)

Vi saa det selv . . .

Jesus. (Knælende.)

Herlige Segl paa Udødeligheden,
Jesu Opstanden!
Sejr over Døden alt vunden herneden,
Gravene fyldte med Straaler til Randen!
Hvo tør nu nære
i gysende Sjele de blegnende Tvivl
om Sjelens Forbi
i Graven med Støvet, som lægges deri?
Døden jo svarer med ærlige Smiil,
peger paa Gravens nedbrustne Steen,

frem af hvis Skygge Frelseren treen.
O himmelske Tegn paa Sandhedens Lære!
højere Mærke end selve mit Blod!
Thi Tusinder før med Martyrernes Ære
Livet i Pinsler jo lod.

Akadiel.

Nu er du rustet, Jordens Messias,
med salige Anelser, sejerrigt Haab,
salvet med Himmelens Daab,
med Aandernes hellige Aand,
med Krafts og med Kjærligheds hellige Lue.
Thi Jesus, i dig de Himmelske skue
Himmelens Elskte og Kaarne,
paa Jorden Gud-Faders Eenbaarne!
Signe da Naadens alvise Raad,
Jesus Messias, din herlige Daad!
Syndernes Krav dit Hjerteblod faar.
Men Mørket i Lyset henblegner,
naar Guddommens Almagt betegner
Frelserens Sandhed: naar Jesus opstaar.

(En Storm farer over Bjergtinden, drivende en Sky mellem Lærlingene og Jesus. De vaagne.)

Jesus.

Hvorledes? —
„Himmelens Elskte og Kaarne,
paa Jorden Gud-Faders Eenbaarne!“

Disciplene. (Rejse sig.)

Hvo taler? Hvor er du Mester?
O Rædsel! han er død; men han opstaar.

Jesus. (Stormen driver Skyen bort.)

Stormen begynder. Se, jeg staar rustet, om
kun med det svage Kjød, men derunder en
Engel har laant mig sit Pantser: Hengivenhed.

Disciplene.

Ak Mester, her er godt at være.
Her trende Hytter ville vi opbygge:
Dig een, Elias een, og Moses een.
Thi var ej De de Mænd i Lysets Dragt,
der talte med dig? Ja, vi saa og hørte.

Og, se, dit Aasyn straaler jo som Moses.
Vi saa, vi hørte med vor Sjel, imens
vort Legem slumred ved vor Mesters Fod,
at Engle kom, og tjente dig og talte.

Jesus. (Afsides.)

Hvad tale de om Moses og Elias? (Höjt)
Dette ej Kjødet, men Aanden har sagt!
Gaar; men fortæller Ingen (de Kolde
Sværmere kalde jer kun med Foragt)
hvad I til Tiden maa hemmeligt holde,
at Selv eders Mester af Himmelens Hær
I hørte velsignes: „du Frelseren er!"
— hørte af Himlene sværget:
„Jesus skal sejre, skjønt falde han maa!"
— hørte af hellige Aand aabenbaret:
„Jesus skal sejre; thi han skal opstaa!"
— at selv I paa Bjerget
saa eders Mester af Himlen forklaret!

5. Jesus, Folket og Præsterne.

I. Troens Udbredelse.

(Præster. Folk).

Mænd.

En stor Profet har Gud i Naade sendt
sit Folk.

En Præst. (Afsides).

Hør! Folket raaber. Knapt det seer
paa Os. Ha gaar det saa, da er det ude
med Os. Vel, traf vi ham, i fule Spørgsmaal
vi hilded ham, og, som en fangen Fugl,
vi viste ham for Folket. Men han flyver,
som var han Rygtets Vinge, videnom.
Og, se vi ham, da se vi ham forskandset
bag Tusinders højt stigende Beundring.
Med stive Øren, aabne Munde
de stime om ham, løbe hjem saa, hilsende
paa Vejen baade Romere og Græker,
uddele selv sit Gods, men komme ej
i Templet, uden naar den nye Rabbi
(ret somom det tilhørte ham) fremtriner,
for os at lære — Os! Ja, om de gabe
for bedre ind at drikke Mestrens Lære,
hvadheller forat sluge os, vi vide ej.
Dog bedre, at han er her ej; thi saa
hans lange Hale, denne Folkestimmel,
vi kunne bide af ham.

Hør du gode Mand,
Israelit, siig, om du veed det, hvor
vi søge Tømmermandens Søn?

Manden.

Hvem?

Præster.

Han fra Nazreth.

Manden.

Hvem?

Præster.

Den Gudsbespotter.

Manden.

I eders eget Hjerte søger!

En Præst.

Ak,
du ej forstaar os! Jesus mene vi,
den Tømmermandens Søn fra Nazareth,
den Gud, i smudsig Armod voxet op,
Ham, som ved Djævlens Magt uddriver Djævle,
Ham, nogle Rasende Messias kalde.

Manden.

Ah Ham? Jeg spurgte ham ej om hans Fødsel.
Vel, søge I Messias, søger da
i eders Hjerter! Jeg i mit ham fandt,
men først da denne Jesus, han fra Nazreth,
opvakte ham.

En Præst.

Ha, du, du Synder, er
da og en Galilæer? Er du Jøde,
da siig, om noget Godt end kom fra Nazreth?
Da siig, om Denne, som forhaaner Loven,
(thi høsted ej en Sabbath hans Disciple?)
som haaner Fædrelandet (thi I saa
ham selv i Synderes, de Fremmedes,
og Tolderes Gjæstebud; og mon han da,
med utoet Haand sig teer som Skriftens Vise?)
. . Mon Denne er Messias? Israel, da
var Haabet (thi det var dog stolt og skjønt,
og kraftigt, saa det fødte Hevnens Forbud:
Forbitrelsen mod Jordens Synderfolk)
dog bedre, bedre end saa usel Sandhed,
der slæber Israel ned blandt andre Folk,

og kaster Guds Børn hen blandt Jordens Hunde,
og giver Israel Syndere til Brødre.

Folk.

Hvi talte I ej saa imod ham, da
han ottegange raabte Ve mod eder?

Folk.

Vi vide, at han sagde: „Præster, I
med toede Hænder plyndre Faderløse."

Folk.

Han sagde: „Ve, hvis Alle rose dig!
Ej kommen er den Tid da Det er Ros."

Folk.

Han synded imod Loven? O vi vide
blot at han sagde: „Gud, min Fader, har
til Kjærlighed, og ej til Offer, Lyst."

Præster.

Det synes eders Armod bedre; thi
I elske ikke Ofre. Men for eder
vi Præster ofre jo?

Folk.

Han pegte paa
sig Selv og sagde: „her er Verdens Offer!
Ja, Gud min Faders Vilje ske!"

Præster.

Hans Fader? — ha!

Folk.

Ja hans og Alles Fader!
Nu ere Israels Grændser blevne store.

Præster.

Hans Fader? Rasende! Guds Søn? Han? Han?
Herfrem I To? I ere Jesu Brødre.
Fortæller — Ve jer! — er jer Bro'er Messias!
en Gud? haha!

To Mænd.

Vi ere Simon, Josef, fødte af
Maria, Jesu Moder. Vi ej tro ham;
thi, se, vi legte med ham, saa ham voxe,

vi aad af samme Fad, vi sov isammen,
og bar hans slidte Klæder.

Præster.

Hørte I?
En pjaltet Israels Frelser? Hahaha!

To Mænd.

Vi ere Judas, Jacob, fødte af
Maria, Jesu Moder. Vi ham tro.
I Brødre, voxer Palmen ej som Græsset
fra Mulden først? Se, alle Vi, som Børn,
ej kjendte ham, vor Broder efter Kjødet;
han elsked Stilhed, og hans Stilheds Ven
var, da han voxte til, Johannes,
den Zachariæ Søn, den store Døber.
Se, da vi saa hans Højhed, glemte vi,
at han var voxet op, som vi, som Græsset.

En Mand.

Ja sagde ej Messias: „Jeg er kommen
at kaste Ild paa Jorden. Gid jeg saa
dens fulde Blus! Thi den er Lysets Sejrskamp
mod Mørket. Se, i samme Huus
opstande Tre mod To, og To mod Tre.
Og Fader Søn, og Broder Bro'er forraader."

En Mand.

Han sagde: „En Profet er ringest agtet
i eget Fædreland." Det veed jeg dog,
at, var han i mit Hjem, i Hellas, da
han æredes.

En Præst.

. . Som Viismand kun, Hellener;
ej som Messias.

En Præst.

Ve den Oprører!
Da Israel sammenholdtes ubrudt,
saa fast af Arons Ring, at det ej agted,
at Davids Kronering omkring det brast,
da var det end en Nakke altfor bred
for Romerens Sværd. Men nu — de komme,

og ødelægge Land og Stad — de komme,
og Cæsars *fasces*, fulde af blinkende Spidser,
bli'r Taarepile satte over hver
en Israels Mand.

Folk.

Er der ej Splid i Raadet,
i Templet selv, om Hvad der er bag Graven?
Vi elske Freden. Al vor Fryd er kun
et Haab; men Jesu Udsagn (thi vi tro)
har gjort det til en Vished.

Præster.

Israel! Ha,
Vi ville Guds det hemmelige Navn
udraabe over dig, og du skal synke
i Jordens Gab før det, det Hellige,
end er forraadt til Luften . . du skal synke,
som de Forrædere i Ørken, hvis
du hid, at høre denne Jesus, kom.

Folk.

Hvad skulle vi? Ak, var dog Jesus her! .

En Mand.

Ja, jeg kom hid at møde Frelseren.

Præster.

Jakobus, du est viet til at vandre
de første Blodtrin efter Jesus.

Manden.

Rodhugges Viintræet, segner vel dets Grene,
men stærkere Aflæggerne fremvoxe.

Folk.

Vi vide ej, om Han, I tale om,
vil komme hid. Men vi, vi stimled hid,
at se Herodes' Fest.

En Præst.

Ha, mon sig Kongen
alene skulde kunne hevne?
Han bandt for Folkets Øjne jo Johannes,
der trodsed ham? Han var jo og en Frilærer?
Herodes Antipas stjal fra os Hevnen.

Mon Folket skulde taale Synet af
den bundne Jesus? Ah, Herodes, gid
du farved Purpret i Johannes Blod,
og tørred Folkets Øjne dermed; thi
de blændes fast af Graad ved disse Taler.
Det vantes til, det fik da Forsmag paa
den Nazareners Blod.

II. Johannes Foroffer.

(Kong Herodes, hans Dronning og Prinzessen komme i Festoptog. De tage Plads. Prinzessen dandser.)

Kongen.

Ved Cæsars Liv! min Datter, var Herodias,
din Moder ej saa skinsyg . . . Ha, Salome!
hvor yndig denne Vending! Dands igjen,
hvis ej du trættes! Ah, blir Zefyr træt?
Du kunde dandse over Engens Blomster,
og ej — jeg sværger — deres fine Hoveder
sig bøjed meer end til en skyldig Hilsen;
. . nej, eller bly Blaaklokken bøjed sig,
for ej at kaldes uforskammet, hvis
den turde stirre ufravendt — — Ah, ah!
Gevandtet! Ah, Herodias, nu et Glimt
nød Kongen Klokkens søde Øjenlyst.
— Ha Dette er Ballet! Hvad synes I?
. . Den Fløjte fløj vel rask — Fy, støder du
i Trillerne slig Kolbøtte nedad Trapperne?
— ja Dump i Dump. Polimnia, Erato
maa svæve let og jevnt ved Siden af
Terpsichore. Dog ikke ganske jevnt.
. Lidt Lokkeflagrens Frihed! Den er dog
til Hovdet bundet. Hun er eders Hoved,
I Toner, Zefyrer i Sølverplade!
Ja ikke ganske just ved Siden af.
. . Lidt bagentil, somom I Toner vare
blot Hendes Fodtrins Klang — o Svævens Susen!
Terpsichore-Herodias! Mundskjænk — Hej!

du har Pokalen færdig? Drik min Datter!

(Prinzessen drikker; dandser atter.)

Saa! Ha, det Spring var Vinens Sprudlen.
Ah, andengang, Gevandtet! — Ah Blaaklokken!
Vi se, du, søde Drue, er fuldmoden.
. . Ah, dette Sving var Rankens Sving i Vinden!
(Pilatus, var du her, og Portia! Ak,
jeg saa din Kulde ædes af Misundelse,
som grønne Ir dit Kobberskjold paa Gabbatha.)
. . Herodias! Fagre! Ak, er det det Sidste?
Giv Plads! Ak hvil dig! Søde, er du skabt
af Sky'er, som ej vil hvile?

(Prinzessen knæler for Kongen.)

Knæle? Ah,
du gjør mig til en Sol, thi for mig knæler
en Morgenrødme. Vel, du Romer, se
end har Herodes *Magni* Søn at give!
Begjær, min Datter, hvad du vil; thi se,
om saa du dandsed paa min Grav, jeg rejste mig
og saa, og sank i salig Drøm om Synet.
Begjær, og sæt ej Grændse! ej jomfrulig
Undseelses snevre! Ja, om du begjærte
min halve Krone, se, jeg negter ej!
Det sværger Kongen ved sin Højheds Magt.

Prinzessen.

Tilgiv, min kongelige Fader, at
jeg bruge vil min Moders skarpe Øje,
for ret et kostbart Smykke ud at lede
i Naadens Dyb, dit hulde Smiil mig aabned.
Skjønt Alt er godt deri, min barnlige
Uagtsomhed dog kunde gribe fejl:
for lidet dybt, ja maaske og for dybt.

Præster. (Afsides til Dronningen.)

Forhaaneren er i din Haand.

Prinzessen.

Min Moder,
dit Valg er mit.

Præster. (Afsides til Dronningen.)
Han som dig skjældte Blod-Skjøge, høje Dronning,
fordi du elskede den ene Broder
meer end den Anden . . Han er i din Haand.

Dronningen.
Vel, Datter, mind, din Højhed trænger ej
til Perlesmykker. End jeg veed et skjønnere.
Jeg veed et Øjnepar, som gloed fælt,
naar jeg, din Moder, viste sig . . Jeg gad
dog se dem pludselig forvandlede
til melkehvidt-glasserte, døde Perler.
— Forlang Johannes' Hoved paa et Fad!

Prinzessen. (Til Kongen.)
„Forlang Johannes' Hoved paa et Fad!"
saa bød min Moder.

Kongen. (Med Afsky.)
Ha! Ej saa!

Dronningen.
Min Konge,
du svor.

Kongen.
Han bøder fængslet for sin Frækhed.
Ham Folket elsker.

Prinzessen.
Konge, dog du svor.

Kongen.
Jeg svor?

Dronningen.
Ja, ved din kongelige Højhed.

Prinzessen.
Ja, ved din Kongehøjheds Magt.

Kongen. (Afsides.)
Se Hoffets spodske Smiil! Hvad tænker Folket,
naar Kongens Ed ej skulde dræbe?
(Höjt.) Vel!
Jeg svor. Jeg glemte det af lutter Fryd;
thi end du dandsed indenfor mit Øje.
Javist! javist! Hans Hoved paa et Fad.

Gaar! bringer det Prinzessen!
Ak Rose, lille Flamme-Helved!

(Man bringer Johannes' Hoved paa et Fad. Prinzessen dandser frem før sin Moder med det.)

Dronningen.

Hvad blegblaa Perler! bor igjennem dem,
og hæng dem saa om Ravnen.

Præster. (Afsides.)

Kan Kongen saa sig hævne, ikke Vi?
Vi bruge Præster eller Drot til Ox.

III. Kjærligheds-Undergjerninger. Præsternes Beskjæmmelse.

(Jesus kommer. Folket giver ærbödigen Plads).

Præster.

Der er han — Ha!

Jesus.

Ve dig, du Land, hvor Sandheds Vidner myrdes
og De, som Gud udsendte, stenes bort!

Kongen.

(Gysende tilbage, med Haanden for Öjnene).

Bort! bort! — Herodias, saa du? Ha, det var
Johannes selv, Johannes selv forklaret!
Ha, er han der! led Kongen væk! — Johannes!

(Kongen ledes vaklende bort. Hans Fölge fjerner sig).

Folk.

Jesus Messias, hil dig! Du er kommen
i Gud vor Faders Navn.

Præster. (Afsides).

Ha, begynder
nu Folkets Fest? det stirred koldt paa Kongens.

Nogle.

O store Frelser, gjør os Tegn! Vi tro.
Gjør Tegn! Gjør Tegn! Vi tro. Kun Tegn fra Himlen.

Jesus.

Ak, tro I at bedrage Frelseren?
Paa Jesu Kjærlighed I skulle faa
et evigt Tegn.

Folk.

O, viis os den i Gjerninger!
Elisa fyldte Enkens Kruus, skjønt selv
i Armod. Forolds Vise dem helbredte,
som Præsterne ej turde nærme sig.

Jesus.

I ville lære Kjærlighed at øve?
Da stræber efter Indsigt i Naturen!
Den faar da tusind Öjne, tusind Hænder.
Se der en Enke bærer ud sin Eneste. . (Et Liigtog sees).
Saa trøster Kjærlighed: (Standser Enken og Toget).
Græd ikke Moder!

Enken. (Vridende Hænder).

Hadavja! O Hadavja! O hvo giver
Hadavja min igjen! Hvo tør da trøste?

Jesus. (Kaster Klædet af Liget).

En Yngling? Sørgeligt at Dødsdom fældes
saa tidligt over Levekraften! Neppe
er Rødmen ham af Kinden, Liv af Hjertet. (Höjt)
Saa hjælper Kjærlighed: (Raaber i Ligets Öre).
Hadavja!
Stat op Hadavja! (Ynglingen rejser sig fra Baaren).

Folket. (Bestyrtset).

Stor, ja stor er Gud
i Frelseren.

Enken. (Knæler for Jesus).

Messias! —

Præster. (Skyde Enken og Liigtoget tilbage).

Bortifra
den Synder, som arbejder paa Sabbathen!

Jesus.

Et Faar en Sabbath faldt i eders Brønd.
I drage det dog op. Er ej et Menneske
meer end et Faar? Er det ej tilladt
paa den Algodes Fest at gjøre vel!

Folk.

Forbarm dig over Denne!

(En Værkbruden bringes frem i sin Seng).

Jesus.

Din Smerte gammel være maa, Værkbrudne,
da du gjenvundet har dit muntre Aasyn?

Den Værkbrudne.

Jeg sørger ej, thi dit livsalige Ord
har vakt mit Haab, at Gud vil tage Viljen
saa god som Daad, naar Evnen han berøved.

Jesus.

Isandhed, dine Synder dig tilgives.

Præster.

Ha Gudsbespotter, hvo tilgiver Synd,
undtagen Gud alene?

Jesus.

Onde Hjerter,
I høre ej Tilgivelsen; men dette;
at den i gode Hjerter lyder, er
den Fryd, som mildner Smerten, rigner Armod.
Mon det er lettere at kjende Hjerterne
end disse ydre Lemmer? (Helbreder den Syge).
Stat op, du Karske, tag din Seng og gaa!

Mödre. (Förende Börn frem).

O Jesus, o velsign du vore Spæde!
læg Haanden blot paa deres Hoveder!
De ere kjærere end vore egne.

Jesus.

Af Gud, I Smaa, velsignede I ere
med Himlens Krone, med Uskyldighed.
Gid I maa bære den til Aldren trykker
Ærværdighedens over eders Lokker!
Bevogter den da, Mødre! det er svært.
Dog er det Pantet paa Guds Kjærlighed
for Menneskeslægten og et evigt Haab,
at Æt paa Æt af syndefulde Skjød
fremgaar uskyldig som en Englehær,
af ædelt Præg som Evas første Børn.
Men hør, I Lærlinge, der kives alt
om Ærespladsene i Himlen:

did kommer Ingen, som paany ej bliver
et Barn i Sind, saa ydmyg, from og kjærlig.

Börnene.

Hosanna! Hosanna! (Mödre og Folk juble med).

En Præst.

I Daarer! Daarer! Præsternes Forbandelse,
som blander sig i Eders Lov til Gud,
forvandler denne al til Gudsforhaanelse!
Messias — ja den sande — bruger til
sin Herliggjørelse ej Smuds og Sygdom,
men Israels stærke Arme, Senerne
i Juda unge Løve. Siig, hvor ere
hans Engle? Disse Kvinder? disse Karske?
den Enke? . Oh en Fattigfogeds Engle!
Hvad Lærdom viser han? Kan Denne dømme,
som end ej Nogen saa i Skriften grunde?
Angr dog din Daarskab, Israel, naar du seer
ham staa beskjæmmet for de Skriftens Kloge!
Hør, Rabbi, sig os, Du, som er saa viis,
at du fortæller om det Himmelske,
saa klart som vi de simple Jordens Sager;
en Kvinde givtedes med Brødre syv,
som Alle bytted Ægteseng med Graven;
Hvo skal af Disse denne Syvgang-Enke
i Himlen eje da som Huustro?

Jesus.

Skjændsel!
Selv Himlen I tilsmudse, Støvets Djævle!
Ej ægtes Aanderne, ej heller ægte.
Var disse Brødre gode, Kvinden ej,
da andre Engle finde de at elske.
Var Kvinden god, da Den af Brødre,
som er den Bedste, vil hun elske højest,
om end ej Ømhed her var mellem dem.
Men, alle gode, da har Aanden, som
engang den elskte Kvinde var i Støvet,
saa stort et Hjerte, at det rummer Alle.
Men alle gode Aanders Kjærlighed

sig vender, som umættelig, mod det Helligste,
mod Gud: i Gud, i Kjærlighed, de ere
da Alle som Tilsammen-Elskende.

En Yngling. (Til en Pige).

Elisabeth — ak! hørte du, han sagde:
hist som en Engel vil den gode Kvinde,
den Bedste allerhøjest elske
om end ej Ømhed her dem sammenbandt?
O, den er bedst, som elsker sandest dig;
thi Dyd og Fromhed elsker han da sandest.
Men o, Elisa, hvi bier du til Himlen?

En Kvinde. (Afsides).

„Var Elskeren god, men Elskerinden ikke,
han da en anden Engel, men en god,
vil elske“ — Var det saa ej Jesus sagde?
— Joëd, jeg elsked dig; men kun fordi
jeg, som Forført, var tryllebunden til dig.
Min Kjærlighed — o den er himmelsk, og
den har sig derfor noget Himmelsk valgt.
Dog maa Du hisset lyde Aandens Dom,
og fly mig! Ha — *Du* fly mig!
Du er jo ond, som mig forførte?
Vi maa da vandre vore Veje ensomme.
Ha! eller (har da Helved denne Fryd?)
vi mødes i et Mulm, som her vi mødtes,
med sagte Trin? Nej, Afsky er vor Elskov.
Jerijah, han hvem Præsten vied mig,
og mine Børn ej heller tør mig følge.
Igjennem deres Moders blege Skygge
de se min Synd, og fly. Jeg sidder ene.
Selv Joëd . . ej de Onde tør mig elske.
Hver Aand har nok i egen Sorg. O streng,
for streng vort eget Hjertes Retfærd er!

Præster.

Du taler viist, somom du, Rabbi, kjendte

de høje Himle. Mon du kjender Jorden?
(De slæbe Kvinden frem).

Her er Jerijah's Huustro, Ægteskabsbrydersken,
Maria Magdalena, skjøn som Fuldmaanen,
indvendig fuld af fleer end dennes Pletter,
om kun eet Syndefald for hver vi regne.
Vel Moses byder, at hun stenes; dog
du Vise, sig os, er det Ret? Thi du
vil jo forbedre Loven, ja Guds Lov,
den Helligdommens Luestøtte, som
til nu har fremledt Israel mellem Folkene!

(Jesus böjer sig ned, og skriver i Sandet.
Kvinden tilhyller sig hulkende).

Præster.

Nu — Mester? (Stilhed).

Præster. (Afsides).

Mon hvad skriver han?

(Kige over Jesu Skuldre).

„Hvi seer du Skjeven i din Broders Øje;
og seer ej Bjelken i dit eget?" — Ah!
„Vel Aanden villig er, men Kjødet skrøbeligt."
— Jasaa?
Nu — Mester! Du forsvarer Hor?
Fordømmer du ej denne Synderinde?
Men skriv i Sand ej din Fordømmelse!

Jesus. (Rejser sig op).

Den mellem Eder, som er brødefri,
Han kaste første Steen?

(Jesus nedböjer sig igjen. Kvinden knæler
ned. Præsterne liste sig bort En efter En.)

Jesus. (Reiser sig.)

Hvor ere dine Klagere, Kvinde? Have
de dømt dig? (Kvinden tier knælende).

Jeg ejheller dømmer dig.
Gak bort; men synd ej mere!

Mænd og Kvinder.

(Knælende om Jesus og Kvinden.)

Alle vi syndede: Os
fattes for Gud vor skyldige Ros.
Med Synderinden den hele
Menneskehed maa knæle
angerindhyllet ned
for Frelserens Hellighed. (Adsprede sig.)

Maria Magdalena.

(Forgjæves sögende at standse Jesus ved at omfavne hans Knæ.)

O Jesus bliv! og hør hvorlunde
saa dybt Maria falde kunde!
Han gaar! . . forsilde! o forsilde!
Han hader mig — o nej, Foragt . .
Foragt ej heller — i hans milde
azurblaa Blik var Smerte lagt.

Vel! Ensomheden jeg fortæller
hvad han ej veed og ikke heller
han af min Læbe vide skal.
At Jesus var mit Ideal
er unævnt af min egen Kval.
Jeg sørged langt ifra
i Skyggen af min Jerijah.
Som Ranken, der sin friske Flugt
med Kval seer indelukt
bag skummel skimlet Muur,
saavidt den kan
med Toppen flyr mod Solens Brand,
saa fulgte blind jeg min Natur,
lod, da mit Ideal var tabt
som Stjernen kun for Himle skabt,
min bundne Ranke højne
sig efter Joëds Flammeøjne.
Dog hedest i mit Hjerte brændte
min Hevn mod Frænder og Bekjendte,

der havde ladet
mig smedde fast til Den, jeg haded.
Det Rygte, som snart Alt fortalte,
mig mindre ængsted end husvalte.
Men — o de Grumme! de erindred
et Elskovsblik, der engang tindred
til mig fra Joëd, ej til dem,
og slæbte saa — o heller stod
for Moses jeg i Lyn og Blod! —
mig frem for *Ham*, for Jesus frem.
Alt er forbi! Hvi blusser jeg?
Jeg knæler jo i Templet ej.
Det Svundne være som et Digt!
Dog er et Liv det at hensørge,
at maatte eengang sélv sig spørge,
„o Jesus, var din Dom blot Pligt?
— o nej! Du turde jo ej se . .
Du vilde med medynksomt Øje
ej se Maria i sin Ve
sig død for dine Fødder bøje.
Dog „Maria“ ej du sagde; men:
jeg, Kvinde, heller ikke dømmer dig.“
Men dette „Kvinde“ — o! — var en
Dødsdom Du fældte over mig.
O bedre, havde Du mig dømt!
Naar Satan saa mig havde piint,
jeg skulde da forklart dig Hiint,
at jeg for dristigt havde drømt,
da jeg som Morgnens Dug var reen
og elsked Himmelen i Een.

IV. Forfölgelser og Triumf.

(Udenfor Zions Tempel. Præster.)

En Præst.

Idag skal Jovah hede Jovah Hævneren.
Idag skal Templet vorde Løvens Hule.

En Præst.

Ej Løvens, men Schakalens, som i Mulmet
og bagfra dræber. Ha, der er han.

(En Stimand kommer.)

Ismaelit, du traf?

En Præst.

Ismaelit,
det varme Galilæas Blod, som smelte
vil Israel og alle Slægter sammen,
tilskjænkte du et tørt afsides Sted
i Juda, hvor du ham forlokked?

Förste Stimand.

Nej!

Præster

Hvad, nej?

Stimanden.

Ved Jesu Sandhed, nej!

Præster.

Ha, hvad? Forræder, du foragter Frihed?
Gaa, gjør det bedre! Guld du vinder og
din Frihed.

Förste Stimand.

Bedre Frihed gav mig Frelseren.
Hvis jeg skal længer blive eders Træl,
da maa I binde mig: thi nu jeg veed,
at Menneske-Trældom er imod Naturen,
at Slavens Lænker kun er Ringormsmitte
af jer urene Højhed. Ha,
jeg gaar til Edoms Ørken; der min Anger
i Ensomhed kan to sig. Seer I, Dolken,
I rakte mig, jeg slængte evig ind
i Lazars, den Bethaniers, Grav; thi nu
den aaben staar: et Tempel for
Messias' Kjærlighed — den jeg vil øve
i Ørken.

Præster.

Esau, did du kommer ej.

Förste Stimand.

O ve mig, hvis jeg . . Hu! jeg blev en Morder,
fordi I lærte Had, fordi I gjorde
af Trældom Armod, og af Armod Gjerrighed.
Forbandede! Jeg skulde støde Dolken
i ham, mens Ve han raabte mod Tyrannerne,
dem jeg — o jeg er ikke Jesus liig —
maa hade? mens han, mild og uforfærdet,
til Kvinden sagde, som hans Fødder salved
og kyssede og tørred med sit Haar:
„Maria, du mig salver til min Liigfærd.“
— o dræbe ham i samme Øjeblik
han Lazar gjengav Livet?

Præster.

Lazar? ah,
den nervesvage Sovesyge?

Förste Stimand.

Jesus
ham gjengav Livet, Jesus mig gjengav det!
Jeg leved ikke før. Han har mig lært,
hvorledes selv med mine blodige Hænder
jeg tør mit Hjerte reent.

Præster.

Da billigt, at
du dør med ham, naar kun ved ham du lever.

(Stimanden föres bort. Anden Stimand kommer.)

Anden Stimand.

Jeg traf ham hos Zachæus Tolderen.
Men — ha fordømt! han undslap mig
i Gjæstebudsstimlen.

Præster.

Hvad Vaaben have vi tilbage?
Hvis Jehu faar ham ej i Snaren fat,
og slæber ham for Oprørstale under
det kolde Romersværd, der hugger ned,
som Rævesax, flux Noget kommer nær:
da Lisfens dybe Kogger med er udtømt
forgjæves . . ja til Bunden udtømt, hvis

vort Sendebud ej fik ham grebet.
Ah, Jehu! (En Mand kommer.)
Nu, du Levi Søn?
Hvi slog du ham i Fælden strax hos Romeren?
Du kunde slæbt den lille Muus,
som alle Jordens Baand vil overgnave,
herhid til Kattene. Vi skulde leget.
Dog vel han er forvaret i *prætorium?*
Slig Kjærlighedens Sangfugl Buur maa have,
sligt Lys en Løgt. Ha, Osen af
Hans Blod vil sidde længe i Tibérs
(den Vildornes) Næsehaar; thi han vil jo,
at Jorden selv tilbede skal hans Billed.
Nu — gik det ikke saa? Vi tvivle ej,
skjønt denne Jesus, med sin aabne Mine,
er slu og listig nok.

Leviten. (Trækker frem en Penge.)
Oh stille!
Se der er Skattens Penge, Kaifas!

Ypperstepræsten.
Ha,
ej Fisken beed paa Krogen?

Leviten.
Hør, om ikke
jeg fisked rigtigt! Ydmyg ej,
men ligefrem, som faldt det Spørgsmaal løst
mig ind, dog kaldende kam; „vise Rabbi,“
jeg spurgte: „Du som taler herligen
og sanddru, uden Frygt for Mennesker,
trælbundne Menneskeheds Sag, siig, er det Ret,
at hele Verden skatter til en Enkelt?
som til Exempel, at vi arme Jøder,
der fredeligen dyrke fjerne Dale,
til Sølv vor Sved maa destillere
og sende Romas Kejser den?“
Han skarpt betragted mig, og spurgte, da
jeg paa hans Bud, ham viste Skattens Mynt;
„hvis Billed bærer Mynten?“ „Cæsars.“

„Saa giver Cæsar da hvad Cæsars er,
og Gud hvad Guds er!" Se, det var det Hele.
Men nu — om Træskhed, Hykleri og Svig
og andet Mere, kom en Tordentale,
der snitted mine Øren, men desværre
min lange Næse ej.

Ypperstepræsten. (Stikker Pengen i Tempelblokken.)

Der gaa da den
Forbandede! (Et Bud kommer.)

Budet.

I Hellige, I vente?
Men sandelig, før skulde Farao
igjennem Havet brudt med Hest og Vogn,
end hid jeg kunde kommet før igjennem
den halve Salems Mængde, der udstrømmer,
kapløbende som Frat og Tigris, ud
af begge Porte til Bethanien,
at se det Nazreths Lys og Lazar, den
udslukte, men gjentændte, Lampe.

Præster.

Ha!

Budet.

Ja, skubbende mig mellem Mænd og Kvinder,
med Diende paa Armen, Smaabørn hængende
i Skjørterne, og Drenge, skrigende
afsted paa Kjeppe-Foler, Salems Jomfruer,
der glemte Sabbats-Pynten selv og Møens
ærbare Trippen, løbende afsted,
som Ørkenens Gazeller (blussende
af Ilsomhed forsvandt de, Roser liig,
dem Vinden slynger paa de smekre Kviste,
og bøjer druknende i høje Græs) —
ja endelig, et Skridt tilbage skubbet
for hver de to, jeg tog, jeg naaed hid
med tomme Hænder.

Præster.

Ha, ved Jakobs Herlighed,
som Tænder i et kræftædt Ansigt staar

igjen nu Zions Tempel. Alt Bethanien,
den Salems Rosenlæbe er fortært.
Men Du, hvi greb du ham ej, som vi bød?

Budet.

Skal jeg bekjende: saa — I hellige Fædre!
som Han end talte intet Menneske.

Præster.

Skurk! Træl!

Budet. (Skjælvende.)

Nej, skal jeg sige Sandhed,
da var han i Bethanien midtimellem
de store Skarer, der med Taarer hørte
ham tale Kjærlighed i Lazars Huusdør,
skjønt Kvinder kun ham nærmest stimled om,
vel gjemt, saa godt som Arken blandt Cheruber;
thi Folkets Øjne lyste, og jeg hørte
dem hviske mellem sig: „bi! snart Messias,
i himmelsk Majestæt fremtræder!"
Hvad var for mig at gjøre da?

Præster.

Du frygted. Vel, at sige saa, er bedre
end være Galilæer. Dog, du glemte,
at Folket saa Johannes' Blod og taug.

Budet.

Det elsked ej Johannes. Denne elsker det.

Præster.

Du kjender ikke Folket. Jesus elsker det,
fordi han selv er stegen af dets Bærme,
men dog — saa haaber det — ved engang at
afdække himmelsk Glands vil vise,
at Gud, liig Jordens Konger, ej foragter
det lave Folk. . Er Du ej og frafalden,
hvis Galilæeren du ej tør endse,
da dræb os Lazarus; thi Jesus gjorde
ham ej udødelig vel?

Budet. (Afsides.)

O skulde
jeg stjæle, hvad Messias gav?

Præsten.

Troløse!
Du Vankelmodige, hvad siger du?

Budet. (Höjt.)

Jeg sagde, Hellige: ja, jeg skal prøve. (Gaar.)

En Præst.

Gid alle Jesu Venner vare svage
som denne Træl! (En Levit kommer.)
Der er vort sidste Snøre,
men ogsaa tomt optrukket over denne
Forventningernes krusede Vandflade.

Leviten.

Ja Slangen undveg mig. Jeg spurgte ham,
med hvilken grundet Myndighed han dadler,
at Jordens Slægter dyrke Gud ved Offer?
hvi Offerhandlerne af Templet han
uddrev? Mén se, istedetfor at fange
ham som Forbryder imod Templets Helgd
som Gudsforagter, stod jeg selv beskjæmmet
og fangen ved hans Spørgsmaal: „var Johannes',
den Døbers, Daab af Gud beskikket, eller
af Mennesker?“ Jeg turde ikke svare.
Thi under Folkets dumme Blik end gløder
Johannes' Blod, som Emmer under Asken.
Hvis „Gud“ jeg havde nævnet, da bekræfted
jeg Jesu Magt; hvis „Menneske“ da — ak
I se mig midtiblandt den Dræbtes Venner. .
Hvad skulde jeg? jeg taug og sneg mig hid.

Ypperstepræsten.

Vi Slangens Hul med Fakkelskin faar søge.
Vi ville sende Spejdere, at se,
hvor han om Natten hæler. I en ussel
afsides Hytte sover vel den Frelser?
Nu, da han seer saamange Pile skudte
paa sig, og mærker, at vi her staa rustede,
vi alle Jordens Præstedømmers Stridsmænd,
om Templet, tør han neppe trine frem
i Dagens Lys. — Ha, hvad er det?

(Jesus, fulgt af sine Lærlinge og Folkeskarer, rider ind ad Jerusalems Port op mod Templet. Der hviftes og ströes med Palmeblade.)

En Præst.

Han kommer!

Ypperstepræsten.

Ved Templet! Ja! Og Folket . .

En Præst.

Er i Jubel.

Præster.

Fordærvelse! hvad maa vi see?

Folk.

Hosianna!
Sagtmodig og stille,
Zion, din Konge kommer til Dig!
Frels os, Davids Søn!

Præster.

Forbandet den Nat, der undfangede dig,
Forbandet den Dag, der fødte dig!

Disciplene.

O tilbedte Mester! din Sæd alt staar
i blomstrende Skud.
I Hjerternes Saar
vi spredte den ud.
Som en Balsom sød
de tørstige Vunder den nød.
Som en Stjerneregn blank
den i Sjelene sank.
Den spired — se nu er det Sjelenes Vaar!
Velsignede Mester! din Sejer er nær
som Dagen i Morgenens rødmende Skjær.

Præster.

Forbandet Den, som velsigner dig!
Velsignet Den, som forbander dig!

Folk.

Synderes Forbarmer og Dommer,
Han, som de Arme elske, Han kommer.
Han, som os elsker, er her! er her!
Trælbundne Armod, ejer du ej

Tegn for din Kjærlighed? Ak,
fattige Palmegreen hvifter vor Tak!
Vajer! hvifter! Blomster spreder!
Se, vi brede vore Klæder,
milde Frelser, paa din Vej!
Hosianna, du Ætling af David!

Præster.

Trælle, tør I velsigne, naar Herren forbander?

Disciplene.

Mester, Vi vidt over Landene gik,
slynged din Sæd ud som Lynildens Blik.
Spædeste Trospire satte vi Hegn
i vældige Tegn.
Mørket med Straaler vi sloge.
Djævle, som disse Leviter,
der sole — liig klyngede Snoge
i Ormredets Gab — sig bag Tempelets Gitter
i deres Vældes døende Skin,
til deres Hulers Inderste droge
hylende ind,
da Vi, dine Sendte,
Raabet paa Menneskens Læber antændte:
Velsignet er Messias, hans Herlighed nær!
Fred og Fryd paa Jorden, som i Himmelen er.

Præster.

Nej Strid paa Jord, til Himmelens Forbandelse,
der gaber over Eder, mættet er!

En af Jesus Helbredet.

Mit blinde Øje aabned sig
for dit milde Blik

En Anden.

Du Stærke talte til mit Liig:
jeg af Graven gik.

En Tredie.

Spedalske Ti vi sad i Stadens Port;
forbandende løb Præst og Broder bort.
Til os du nærmed dig, du Rene.
Nu, reen, dig takker jeg — alene.

To af Jesus Helbredede.

Se vi, hiin Kvindes, som du frelste,
Maria Magdalenas Mand og Elsker!
Afsindige, i Ørken (som besat
var hver af os af Djævle) vi rased Dag og Nat.
Da talte Du — Nu have vi vort Vid.
At takke dig, o Jesus, hid vi ilte.

En af Jesus Helbredet.

Barmhjertige, o lad mig takke dig!
Værkbrudden laa jeg haardt paa mine Krykker.
Du bøjed dig — Jeg rejste mig,
med sunde Lemmer, Livets Smykker.

De af Jesus Helbredede.

Hosianna, du Davids Søn!
Blinde din Mildhed see — O derfor vi bade om Synet.
Værkbrudne følge dig — Derfor vi bade om Hilsen.
Lovet, velsignet paa Jord som i Himlen
være din kraftige Kjærlighed!

Præster.

I Belials Børn, i Synden baarne,
i Straffen levende, dør da i Forbandelse!

Börn.

Hosanna! Davids Søn! Hosanna! Hosanna!

Disciplene.

Alt Udsæden blomstrer. O Mester, du høster!
Sin Kjærlighed Frelseren Støvet gav hen.
Taknemlighed yde de Arme igjen.
Men fineste Duft af din blomstrende Sæd,
men sødeste Gjensmiil af Kjærlighed,
dog lufter og bølger i Børnenes Røster.

Börn.

Hosanna, Jesus! Hosanna! Hosanna!

Ypperstepræsten.

Forbandede, har du smittet de kommende Slægter?
nedgravet Dragens Tænder i Jorden?
Ha disse de Spædes stammende Fryderaab skulle
forvandles til Ve over dig, naar voxne De ere,
saa lide for dig, Forfører, de kunne og dø!

Jesus.

Hørte I ej: af Diendes Mund skal du samle dig Lovsang?

Præster.

Ha, Lovsang Du, som berøver de Hellige deres?
Lad Spædes Aande og Synderes Lovsang
da lette Forbandelsen, den som er lagt
med Altrets altknusende Vægt paa dit Hoved!

Jesus.

Vanartens Kilde, du rinder til din Grav.
Fra Himlen Livsens Væld er runden.
Brudt, Mørkets Djævle, er eders Trældomsstav.
I Trældoms Salvere, seer Friheden er vunden!
I Offertempler, golde Træer, visner ifra Grunden!

Præster.

Ha, Jesus, dette er din sidste Sejr!
Ved Abram, Disses Lovsang er din Liigsang!

Jesus.

Jerusalems Ruiner — O Ve!
de vorde skal eders Tropæ!
O Stad, Ødelæggelsesflammen
de Blinde skal seende gjøre!
Dit Brag, naar du styrter isammen,
skal aabne det tillukte Øre.
Jerusalem, Steen ej paa Steen
af denne din Herlighed lades igjen!
Et jordisk og aandeligt Voldherredømme
til Døden skal kjæmpe, i Døden skal stønne
paa dine Ruiner.
Ve! Altret, det Syndernes Bolsted, ej længer
vil skjule Jer da. Min Straale sig trænger,
mens Tempel-Gardinerne briste,
i Mørkhedens Dybder ustandselig ind.
I eje ej Ofre, hvis Røg, o Præster,
kan slukke dens Skin.

Præster.

Eet Offer vi eje: dig Selv, du Mester!

V. Forræderen.

(Templet. Præster.)

Ypperstepræsten. (Hærmende.)

Hvad gjøre Vi? Hvad gjøre Vi?
Ord-dumme
Skriftkloge! Raadvilde Raadmænd! Ha,
jeg kunde harmes, hvis jeg vidste ej,
at I, istedetfor at tænke, høre;
at eders Hoveder (istedetfor
at slaa i Vejret, somom Tanker fremskjød
og letted, visne Kapsel liig, det Graahaar)
til Andens Plan dog nikke kan med Anstand,
somom den unnaslap jer selv,
og nu I bøje jer, for op at tage den.
Hør da, og nik Enhver til hvad jeg siger:
En kraftig Handling maa betegne,
at Israels Fædre, Fiendskab glemmende,
dog mægte alle Jordens Præsters Sag
at hævde: *Vi* maa handle, som i os
Aljordens Præsteskab forenet var —
ja handle som det sømmer sig i Dødskamp!
Se, Kongerne, naar lidet Folk tør knurre,
flux styrte frem som Løverne af Hulen.
— Vel! *nu* vi frelse Os og Gojims Præster!
Da skulle Disse holde Israels
for Præsternes Fornemste, som de Høvdinge,
der fægte foran Trodset, medens dette
i Ro kan samle hines Sejer op.
Vor Strid i Templets Indre være glemt,
saalænge Fienden stormer paa dets Porte!
Ak, nær jeg kunde sige: stormer ud
af Altrets Huulhed: thi — ve Nikodemos!
ve Josef! veed jeg ikke, at I vare
hos Galilæeren om Natten? Dog
det være glemt! Nu Fred maa være her;
thi intet Mindre gjælder denne Kamp,
som Galilæeren har vakt, end Herredømmet,

vi Præster arved over Sjelene.
Et Oprør da? Nu vel, hvo Oprør gjør,
maa vide, at han spiller om sit Liv.
For Sadducæer som for Farisæer
det fælles Løsen være: Jesu Død!
Vi derom vare længe enige,
forsøgte alle Vaaben, men de brast.
Selv Djævlene, vi sendte, maatte fly,
og hyle deres Skam, som slagne Hunde,
ud i vort Skjød. Men end en Djævel har vi:
den værste, stærkeste af Alle. Seent
han kommer; thi han ligger dybest
paa Helveds Bund, og triner bly og nølende
i Templet, som tilforn den aabne Vold
med Kjækhed turde bruge. Djævlens Navn er:
— Forræderi.
Den Djævel gaar i Mørke, og behøver
ej andet Lys end sine Tænder — Ha,
jeg sværger, at de skulle lyse,
hvis vi forsølve dem. Kald Judas ind!
Der er en Mand blandt Galilæerens Venner;
det særeste Naturspil: Støvet haaner
og smigrer Helvede og Himmel i
den Mand paaeengang; Djævlen lodder
ham til sig ved hans Kobber-Haar; og, se,
hans kjække Blik en Traad er liig af Himlen
udtrukken af en ædel Steen. Hans Djærvhed
er Samsonvoxen; men hans Hjerte
en Pengepose, foldet stor som Havet,
og dog — naragtigt — liig en Barnemund,
der stedse sulten raaber efter Meer.
I Daadens Øjeblik hans Fasthed er
et springende Staal, men ellers vaklende,
en Vægtstang løftet i hans Sjel. Saa jevnt
i den da svæver Himmelen og Helved,
at, ikkun eet Lod Sølv i dette kastet,
flux vipper Stangen. . (Judas Ischariotes kommer)
. . Ja den vipper!

Hør, gode Jøde, du er Jesu Ven?

Judas.

Saavist, som at I hade ham.

Ypperstepræsten.

Tro ej

det hellige Synedrium til Ondt!
Vil du forraade ham?

Judas.

Ved Himlen — Nej!

Ypperstepræsten. (Ryster en Pengepung.)

Foragter Du da Sølv?

Judas.

Nej — Sølv er Godt.

Ypperstepræsten.

Forraad din Mester! Sølvet er da dit.

Judas.

Nej! Nej!

Ypperstepræsten.

Du tror da ej, han er Messias.

Judas.

Jo, just fordi jeg tror det.

Ypperstepræsten.

Daare, da

vi kunne jo ej skade ham.

Judas.

Ja saa?

Ja — sandt! Hvormeget har I der i Pungen?

Ypperstepræsten.

Fuldt treti Sekler.

Judas.

Ak!

Ypperstepræsten.

Hvi sukker du!

Judas.

Det er ej meget.

Ypperstepræsten.

Nok til saadan Prøve.

Det er jo kun en Prøve paa hans Højhed.

Judas. (I Tanker; i samme Tone som Præsten.)
Det er jo kun en Prøve paa hans Højhed.
Og treti Sekler Sølv.

Ypperstepræsten.
Ja treti Sekler Sølv.
— Sæt, om vi ville fængsle ham, og saa
sig Fængslets Porte aabned af sig selv;
mon du ej selv da troede fastere?
mon Vi ej selv, Synedriet, da troede?
og var du da ej Første blandt Apostlerne?
og vandt du ikke treti Sekler Sølv?

Judas. (Gjentagende i samme Tone.)
... Og vandt du ikke treti Sekler Sølv?
— Der, Herre, er min Haand! Jeg haaber Godt.

Ypperstepræsten.
Du vil forraade ham til os?

Judas
Forraade —
Det Ord er græsseligt.

Ypperstepræsten. (Afsides.)
Dumt, at jeg brugte dette Ord til Skurken!
Vel faa Omstændigheder værd han agtes.
(Höjt.) Du vil da faa ham til os hid? du vil
da overgive os ham, Ven, at vi
hans Højhed ogsaa kunne skue nærved?

Judas.
Det vil jeg. Dog maa dette ske om Natten;
thi jeg om Dagen maatte skjælve, hvis
jeg saa hans Øje.

Ypperstepræsten.
Dag? Det Gud forbyde!
Betegn ham blot: begegn ham som en Ven.
Hans Ven — det blir du da bestandig. Se,
betegn ham med et Kys!

Judas.
Det vil jeg — ja!

Hvor saa det gaar, jeg tager da Farvel
i Venskab? Og — o sandt! — jeg elsker ham.

Ypperstepræsten.

Du, med et Kys, inat ham da forraader?

Judas.

Ja, med et Kys og for de treti Sekler.

6. Sidste Samvær.

I. Nadveren.

(Jesus og hans Disciple om Nadveren.)

Jesus.

Skilsmissen stunder til: den Tid, da Mørket
paa Flugten driver mellem Mig og Eder.
I vide, Det maa skee, at Gud mig kan
forherlige desmeer. I Elskte, da
ej bæve eders Hjerter! Tror paa Gud,
og tror paa mig! Hvis I mig elske, o
da frydes ved, jeg gaar til Faderen;
thi hist skal Aandens Herlighed fuldkommes.
Thi hvad han bød mig — se, det er fuldført.
Og reen, som jeg udgik fra Skaberen,
hjemvender atter til Alfader jeg.
Min Fader, Timen er der — den du sender.
Mig helliggjør med Kraft, at jeg kan dig
forherlige i Støvet, til det Sidste!
Se Disse aabenbarte jeg din Sandhed,
og De igjen den aabnede for Verden!
Bevar dem i dit Navn, o hellige Fader,
at de i Sandhed, Frihed, Kjærlighed
maa være Eet, som nu jeg sammenknytter dem.
Ej dø de, før de have nok arbejdet!
Langtfra dem være Fristelser og Tvivl!
Thi Jordens Frelserværk de have arvet;
og ve Dem, hvis — O nej, I Elskte, nej!
jeg kjender Eder dygtige og gode,
undtagen En, o det fortabte Barn!

(Afsides til Judas.)

Gjør snart, hvad du vil gjøre! Du!

Judas.

(Afsides.) Ha — mig?
Ja Han er mægtig: Han med Faren leger.
Han under Judas, hvad han kan fortjene,
med Vennens Højhed aagrende. Johannes,
hvi glor han saa, somom det dumme
Blaaøje saa en Slange under Rosen?
Det blir nok bedst at gaa; thi alt et Spørgsmaal
paa Petrus' Næse rider. Kvellen lider. (Gaar.)

Jesus.

Velsign da Deres Daad, saa Alle blive
et Eet, et helligt Eet, besjelte af
een Helligaand: een Hjord, een Hyrde —
den Tanke om et reenfuldkomment Menneske,
de kalde Frelseren: Spejlet, hvori Støvet
kan taale at beskue Guddomsvæsenet!
Se, ville Støvets Børn hverandre vise
Apostlenes og Christi Broderkjærlighed,
at de i samme Tro og Haab henleve,
at sande Jesu Ords Bekjendere
de ere, at de have gjort mit Væsen
til deres Væsen — som til Blod og Kjød
fordøjet Jesu Ord — at de med Tak
erindre Ham, som lod sit Blod, for dem
fra Løgns, Bedrags og Syndens Trællestand
at frelse; men, at end de broderligen
om Korsets Banner maa tilsammenholde,
saa disse Djævle ej adsplitte dem,
og rive dem tilbage ned i Dybet —
og at ej Aanden er i Strid med Støvet,
men ømmeligen kalder det sin Broder:
— da samles de til hellig Nadvere,
at nævne dette Jesu Frelses Løsen:

(Bryder Bröd og rækker Lærlingerne.)

Tager dette Brød!
Æder deraf!
Være Det mit Kjød,
Jeg for Eder gav!

Til et Tegn, I ej forgjette
Eders Mester, gjører Dette!
(Rækker Kalken om.)
Drikker dette Bæger I!
Være Kraftens Pagt deri!
Jesu Blod, hvis Aarer fulde
for Alverden flyde skulde!
Fromme Angers saare Byld
det skal læge,
Syndens Kummer vederkvæge;
Bægeret betegne, at
Synden er for Jesu Skyld
af Guds Miskundhed forladt!
Til et Tegn, I ej forgjette
Eders Mester, gjører Dette!

II. Jesus i Gethsemane.

(Nat. Jesus, Johannes, Jakob og Petrus i en Hauge. Akadiel.)

Jesus. (Til Johannes, Jakob og Petrus.)

I Tre, som saa forklaret eders Mester,
I, følger mig! Thi I forsage ej,
om Dødsangst end I see mit Hjerte knuge.
O vaager, beder — eders Mester beder!
(De nedknæle i Bön.)
Ak, er mit Støv saa mægtigt? Held mig, Natten
ej seer, at Frelseren skjælver — ja jeg skjælver;
thi denne Times hule Helved truer,
at sluge disse Svages Kraft og Haab.
O, Fader, er det muligt, fra mig da
gaa denne Kalk! Dog ske min Vilje ej,
men din! (Seer paa Apostlene.)
De slumre alt. . Ak, Kummer sløver.
O, mon de ville slumre om mit Kors?
Tabt er da Alt — min Sorg, min Død forgjæves.
O ve, den Angest er min Smerte!
(Vækker dem.) Ak,
I mægte ej en Time med mig bede!

O vaager! vaager! snart Dagsværket hviler
paa eders Skuldre ene. . Synke Disse,
da Ve! da kommer over dem mit Blod
— ak over dem, jeg elsker! Petrus! ha,
han slumrer alt — min første Pille, Petrus.
Johannes . . Skjul dig Stjerne, som mig viser
hans Øje lukt af Graad, dog slumrende.
Vaagn! vaagn! Thi Timen er der Vaager med mig!
Jeg sørger midt i Rædslen over Eder,
I Faderløse! Hvo kan slumre nu?
Ha, var de Hjerter, jeg, som fine Blomster,
opelsket har, af Trældomslyst beruste?
Jeg slog de fineste Blade ud til Vinger.
O nej, Sjels-Kummer har vel hvassest Braad,
men taber den, liig Bien, flux ved Stikket,
der svulmer som en Sti, saa Øjet seer ej.
Den saared Eder, kan ej saare mere;
men klapper eder nu isøvn med Skeden.
Men Kvindehjertet — o min Moder!
og Rachel! Rachel! —
er blødt, saa Sorgens Braad ej brydes af,
men atter, atter stikker. Moder, o
forband mig ej, fordi jeg dør! Men vidste
du nu hvad Kamp jeg har med den Natur,
dit milde Hjerte gav mig — ha,
du vilde sige: „o! hvi lød du ej?
Dit Hjertes Banken var din Moders Raab,
din Angst din egen Moders Hændervriden,
dit Suk din egen Moders vise Raad."
Forglem din Søn! Jeg glemme maa min Moder
i denne Time, fuld af Gravens Aande
og Livets milde Duft, som mig bedøve.

O, Fader, o forherlige din Søn
med Aandens Styrke, at i Lidelsen
han kan forherlige dit Navn!
Thi, Verdens Latter hører jeg —
det raslende Tilbagefald i Dybet.

Forhaanelser udbriste fra de Læber,
der nylig signed mig i Zions Porte,
hvis de Messias se at dø som en
Forbryder, skuffende det falske Billed,
de malte af hans Højhed, det hans Ydmyghed
kun tjente til at friske op med Olje.
O, Angst, jeg er som det betrængte Vildt:
jeg kan ej fly; fra Galilæa driver
mig Kongen: her staar Garnet opspændt.
Ve — *vil* jeg fly? Jeg vil ej! Jeg vil dø.
Men Smerten? Djævlenes Triumf — O ve!
den ruller over mig og over Disse.
Og *da* er alt forbi, *da* Frelsen var
en Prøve, Suk, ej Daad, *da* Himlen har
forskudt det arme Støv, *da* var mit Liv
et Vindpust mod en Skjebnes vandrende Bjerg.
Og dog, hvi var saamegen Smerte i
et Vindpust? Ha, hvi skabtes jeg og levte?
Et Spor i Ørken Livet? Vinden hvirvler — ha,
det har ej Ret at klage. Støv, hvi gik
du ej de andre Solgrans Bane? Alle
sig hvirvle til et Dyb. Se Det er Verden!
Du maa jo knuses, hvis du gaar imod.
Ak, tag min Blod-Sved da! Det være nok.
Jeg sender Disse hjem, og byder dem,
at dyrke deres Jord, at gaa i Alles
afmaalte Spor, at tie og at glemme
den Drøm, en afdød Ven fortalte dem.
Jeg beder dem tilgive mig, at jeg
dem vakte, forat . . . Skjebne, er du sonet?
. . Jeg dør, men henblæs Disse i det Løb,
der hører Støvet til, det stolte Dyr.
— — Du lumre Nat beruser,
Du kolde Sved gjør ædru.
Dog er min Sjel ej jevn og rolig. Tys!
Ha komme De? Iskjul! (Standser.)
Hvor er det med mig, at jeg bæver for
en Palmes Hvift? Jeg Ondt ej gjorde.

I Træets Top, skjønt det er stille, suste
Forbudet for en Storm. Saa er min Angest.
Den Rædslernes Begyndelse forkynder.
Ha, Tys! Jeg syntes, at jeg hørte Fodtrin
og Hvisken mellem Buskene. Nej, nej,
Alt end er stille. Det var Løvets Raslen.

(Farer med Haanden over Panden.)

Ak, milde Stjerne, er du sammensvoren
med disse Rædsler? Se, du viser mig
min Haand med blodig Sved beplettet,
blot den ved Panden rørte, der dumdristig
har tordet trodse Verdens Gang og Lære.
O, rive Verdens Synder, som jeg kaldte
ned paa mit Hoved, det tilblods?
Bort! Mennesker, bort! jeg intet have vil
med eders Synder. Jeg har Synder selv.
Hver Taare, som min Moder fælder, er
en Synd, der drypper fra min Sjel i Helved,
for op at voxe — ha, I mine Bødler! —
i Eders Skikkelser. Forbarm dig Himmel,
og giv mig Lys, hvis Dette er et Blændværk!
Min Pande brænder — er det nu ej Nat?
Mit Hjerte bævrer — er det nu ej Nat?
Et Blændværk! Denne Nat jeg skaber selv.
Den Dug, som isner mig om Foden, er
jo kun den Sved, der falder fra min Pande.
. Hvo hylte? En Schakal? Kanske dog heller
de vaagne Fienders Signal?
Jeg kan ej undgaa. . O, I Pinere,
hvad Smerter udstudere I inat?
O værer ej for grumme! Jeg vil bede,
og kysse eders Støv; men ene for
min Moders Skyld . . Jeg lyver, o jeg Synder!
Det vil jeg aldrig. Jeg Messias, Jeg!
Dog veed jeg ej . . Jeg frygter disse Præster,
jeg frygter deres Grumheds Kløgt. Men, o,
Jeg vil ej straffe eders hvide Skjæg,
ej Folk fortælle om det Blod, jeg saa

paa eders Kaaber . Og, I Jordens Konger,
af Oldet Salvede, tilgiver mig!
O martrer ikke, Præster, kjære Fædre!
Jeg er af Kjød og Blod, lidt rask, dog øm.
O piner ej — jeg er ej værste Synder;
skjønt alle Jordens Synder ere pidskede
paa dette Hoved sammen — Helveds Avner.
Dog selv af eders Hjerter, mine Mordere,
skal bedre Sædkorn engang rystes ud.
Ak, stakkels Mennesker, vedbliver kun
at *haabe* paa Messias: haabe, at
en ny Messias engang komme vil,
en Stærkere end jeg, en mindre blød.
Thi Jeg vil tabe mig iblandt de Andre,
som Døden leed for Menneskheden.
Dog tænkte jeg — o hvad er Piinsler
mod Kvalerne af denne Skuffelse?
Dem Døden ikkun kan helbrede,
en Død som Stenens, stille, uden Tanke.

(Böjer Hovedet ned.)

Akadiel.

O Sandhedens Mester, du staar
ved Fod af dit Tempel svimlende
ved Højden at se af dit Værk.
Du bæver ved at stige op,
    for Krandsen at slaa
    om Tempelets Top,
for Korset at fæste derpaa.
Men, Jesus, din Graad ej fordunkler
Forklarelsens Smiil, som omfunkler,
Messias, dit Aasyn fra dengang Himlene
nedjublede Sejr paa dit Værk.
Jesus kan skjælve, Messias er stærk.

Jesus.

Du taler sandt min Sjel! Mit Kjød kan skjælve.
Min Sjel maa være stærk. Jeg er Messias.
Ak, nys dog bævede mit hele Væsen,
mit Blod i Oprør gjærte mod min Sjel.

Var det min Sjel, som talte? — O, min Fader,
Du sender dine Engle . . Hist jo bader
en Stjerne sig i Skyens sorte Flod:
Den er den Trøstens Engel, Du mig sender.
Saa bryder Sjelens Klarhed atter frem.
Den Haabet i mit Hjerte atter tænder;
den Natten jog, og blotted Himlen, hvor
mens Alt i Mulm og Hvirvel gaar herneden,
i Almagts Rolighed en Fader bor,
som kalder graadfuldt Barn til Sig, til Freden.

(Vækker Disciplene.)

Opvaagner! nær er Timen, der forraader
i Syndens Hænder Menneskets Søn. Staar op!
Jeg møder den!

(Judas med væbnede Trælle, kommer. Jesus gaar dem imöde.)

Hvem søger I?

En Fakkelbærer.

Oh, Jesus
af Nazreth.

Jesus.

Det er Mig.
(Skaren farer tilbage.) Hvi ræddes I?

Judas. (Afsides.)

O se Messias! Rædsel er hans Skjold.
Hvad Sværd mon han for Eder har, I Præster?

Petrus. (Til de flygtende Disciple.)

Ha, Fejge, fly I? Petrus blir og værner.

Jesus.

O svage Nattens Helt! i Daggryet
omkaps med Hanens Galen mig forraader du.

Judas. (Træder frem og kysser Jesus.)

Hil være dig, o kjære Mester! (Vagten griber ham.)

Jesus.

Du med et Kys forraader da din Ven?

7. Mörkets Sejr.

I. Præsternes Dom.

(Præster forsamlede i Synedrium. Jesus lænket imellem Trællene. De to Stimænd. Judas. Petrus. En Pige ved en Kulild. Folk.)

Ypperstepræsten.

Der, Judas! har du dine tredive Sekler. Gaa!
Vi have dig ej meer behov.

(Judas gaar, tællende Pengene, hen i Baggrunden.)

(Afsides til förste Stimand.) Hid, Esau!
Vidn som din Kammerad, saa er du fri.

(Afsides til anden Stimand.)

Husk nu! Sværg højt og dyrt, at Denne haaned
Guds Tempel, trued det med Undergang:
saa kan du løbe atter ud om Natten!

(Maaler Jesus med Öjnene; afsides.)

Vi maa forbløffe, gjøre fejg ham, ved
at lade ham faa forud skimte Enden.

(Afsides til en Træl.)

Du, Malchus, giv ham den, du fik paa Øret,
igjen, saa flux han lukker Munden op.

Trællen. (Afs. til de andre Trælle.)

Hans Hellighed kan lide, at vi slaa ham.

Trællene.

Den Tjeneste er let.

Petrus. (Til Pigen.)

Hvi stirrer du
paa mig?

Pigen.

Hvi rager du i Kullene,
og seer ej op? Du er en Jesu Ven,
og Den, som slog min Kjæreste i Lunden.

Petrus.

Jeg Jesu Ven? Hør, Kvinde, tro mig, jeg
ej kjender ham.

En Træl.

Jo, seer jeg ret, da saa
jeg dig i Lunden, ja saasandt, som det,
at Hanen gol nu!

Petrus.

Mand, jeg veed ej hvad . . .
Jeg er ej — ha, hvor du kan snakke!
Ved Gud, han var mig ej en Gang bekjendt.

Ypperstepræsten.

I Verdens Folk, seer hid til Zions hellige!
Nedbæver! Døden er nu i vor Haand
mod hvert et Hoved, som, ligt denne Daares,
tør rejse sig mod Præsters Vælde, som
er Himmelens og Helvedes forente!
I Verdens Præster, seer til Zions Hellige!
Af dem I lære, med opkiltret Arm
at værne Altrene, at kvæle hver
en Strube, som tør anderledes tale,
end Fædrene Ì foresang!
Du, Nazreths Jesus, er en saadan Strube,
med Haan mod Ofrets Helgd (thi du benegted,
mod alle Jordens Præster, at i Offer
er Menneske-Frelse) og mod Templet fyldt!
Ja, siig, er dette ej din vrange Lære?
Forbanded du ej Folkets Præster? skjændte
de salvede Konger? førte Folket vild,
ved dig at nævne deres Haab; Messias?
Bekjend, du Synder!

Jesus.

Jeg lærte frit for Verden. Adspørg Folket,
hvis du har glemt, hvad jeg i Templet sagde.

En Træl. (Slaar Jesus.)

Er det et Svar til Israels Højpræst, du?

Jesus.

Beviis mig Løgn! Hvis Sandhed jeg har sagt,
hvi slog du da?

Judas.

Ha, var ej dette Slag
nok til at kaste Ydmyghedens Kaabe
af dig, Messias? Alt jeg tvivler . .

Ypperstepræsten.

Naar Blomsten er afkappet, hvi da staa
igjen de magre Blade?
Hvo ere disse Svage, du forførte?
De Dømte, som dig fulgte? Dem du kalder
din Lærlingskare, pryglede Messias?
Hvo din Discipelskare? Nævn os!

Jesus.

Verden.

En Træl. (Til Petrus.)

Jomeer jeg seer paa dig — ja, sandelig,
du er dog En af dem . . ja —

Petrus.

Ondt mig ramme,
hvis jeg det Menneske har kjendt!

Trællen.

Dit Maal dog røber,
du er en Galilæer. Det ligner Hanens,
som svarte, da du talte. (Jesus seer vemodig paa Petrus.)

Petrus.

O — min Frelser!
O Blik! o vaade Lyn! (Gaar ud hulkende.)

Ypperstepræsten. (Til 2den Stimand.)

Frem, Mand! Du har et ærligt Øje — Frem!
Det slaar ej fejl, at du har været mellem
de Tusinder, som hørte Jesum. Tal!
Vor Retfærd dig at vidne vil tillade.

Anden Stimand.

Jeg sværger, at jeg hørte Denne der,
som putter Slag i Lommen, sige højt:
at han Jerusalems Tempel, som det staar der
med Kupler, Grundmuur og Pillarer —
det Tempel vore stærke Fædre bygged
et halvt Aarhundred paa — nedbryde vilde

(ja tænk engang!) og gjenoprejse i
tre Dage. Hvor jeg lo, skjønt Sligt var Haan.

Ypperstepræsten.

Ja blodig Haan! (Til Jesus.) Du svarer Intet?

Förste Stimand.

Jeg sværger: sandelig det Vidne lyver!
Jeg hørte disse Ord af Jesus, men
han pegte paa sit Legem, sigende:
„en Guddoms Tempel!“ Forresten veed jeg kun,
at denne Vise . .

Ypperstepræsten.

Nok! (Afs.) Før Disse bort!
De skulle dø med ham. Det klæder godt,
at hænge denne nye Tiders Digter
(som hver en ussel Digter) op imellem
to ikkestemte Harper. Trin nu frem,
du rene Ni-Chor.

Ni Helbredede.

Ja vi vide Alle,
at denne Jesus os ifra Spedalskhed
har renset, hvilket, da ej nogen Læge,
ej nogen Præst formaaed det, vel maatte
ved Djævlens Kunster ske.

Præster.

I have Ret.

En Helbredet.

Jeg var med disse Ni den Tiende;
men Dette veed jeg, at han bad til Gud,
og ej til Djævelen, før han helbreded.

Præster.

To Øren imod Atten? Vogt dig!

Ypperstepræsten.

Alt Dette dog er Smaating mod
det Hovedspørgsmaal, Selv han maa besvare:
„Er du Messias?“ Svar!

Jesus.

Om „Ja“ jeg svarte,
I tro dog ej; thi I Messias frygte,

der maa en Ende sætte eders grændseløse
Voldherredømme over Sjelene.

Præster.

Fordømte!

Trællene. (Mishandle Jesus.)

Siig os, hvem dig slog, Messias!
Hvem slog dig nu?

Judas. (Afs.)

Nu veed jeg ikke, om
jeg en Uskyldig eller en Bedrager
forraadede; thi ej Messias er han.
Dog — ve! jeg mindes ej han gjorde Ondt.

Præster.

De kalde dig Messias. Er du da
Guds Søn? Vi dig besværge, siig os det,
at vi dig kunne ære.

Jesus.

Ja, blandt Eder,
isandhed Gud vor Faders Eneste.

Ypperstepræsten. (Sönderriver sine Klæder.)

I have hørt det: denne Usle har
bespottet Gud. Hvad have vi da længer
Beviis behov?

Præster.

Nej! Alle dømme vi
dig, Jesus ifra Nazreth, skyldig Døden!

Ypperstepræsten.

Pilatus laaner os sit Sværd.

Judas. (Trænger sig frem.)

Til Døden?
I Romerens Haand? I rase! Ej til Døden!

Præster.

End her, Du, som din Mester os forraadte?
Vi sagde jo, du længer ej behøvtes.

Judas.

Til Døden? Ve mig — jeg har syndet!
Messias, o min stakkels Herre — O!

De skulde til det Yderste dig drive?
O, til det Yderste!

Præster.

Bort! bort!
Du staar ved samme Afgrunds Rand.

Judas.

Jeg gjør ej — Jo, jeg staar ved en, du Djævel!
Men mellem ham og mig der er et Dyb.
Ak, er han ej Messias, er han Jesus,
den Israels rene Graad, titusindgange bedre
end hele Israels Folk. Men viis dig, viis dig,
er Du Messias: Ha, det første Glimt,
o Herre, af din Højhed lyser mig,
at jeg kan finde dybest Dyb til Skjul.
(Kaster Pengene til Præsterne.)
Der, Djævle, eders brændende Negle, som
mig greb! Ak ja, ja jeg forraadte
uskyldigt Blod!

Præster.

Hvad kommer Os det ved?
Det blir din Sag. Du Sølvet har fortjent,
Forræder. (Kaste Pengene til ham.)

Judas. (Styrtende fortvivlet ud.)

Jeg vil dø! O jeg maa dø!

Præster. (Rejse sig op.)

Hvad rager det vel os! Hahahaha!
Nu vide hørende og døve Øren,
at Israels Præster retteligen have
dig, Jesus ifra Nazreth, dømt til Døden!

II. Fra Pilatus til Herodes.

(Udenfor den romerske Statholders Bolig. Præster. Trælle med Jesus lænket. Folk.)

Præster.

Hellige Israel, vanhellig denne Fest
ej ved at træde paa den Hednings Dørtærskel!
Raab Hedningernes Høvding ud!

Röster mellem Folket.

Hvad skeer med Jesus? Hvo tør binde Frelseren?

En Træl.

I, se I denne Haand? Den slog ham, og
jeg staar endnu: Er slig En Israels Frelser?

Ypperstepræsten.

Det bedre er, at Een for Folket dør,
end at det hele Folk fordærves.

Præster.

Sandhed!
Du hørte Jovahs Raad, o Israel.

Folk.

Hvad mener han? Hans Tale, Israels Præst,
lød lifligt for vort Øre; store vare
hans Gjerninger i vore Øjne; de
vor Mund med Ros opfyldte. Men, Hvad vil du?

Præster. (Afs.)

Hvor er Pilatus? Sværdet flux maa drages,
hvis ikke glipper Byttet os af Haanden.
Gid Satan heded op den Romers Flegma!
(Höjt.) Han bier, forat haane os.

Pilatus. (Træder ud.)

Undskylder!
Min Portia var ej vel. Hun havde drømt
Calpurnias Drøm; hun vaagned skrigende,
da Cæsar sagde: „ogsaa Du, min Brutus?"
(Sætter sig paa Dommersædet.)
Hvad er til Tjeneste? Er Denne anklagt?
Han seer uskyldig ud.

Præster.

Hvis ej han var
Misdæder, ej til Dig vi bragte ham.

Pilatus.

Jeg veed, min Magt I hade. Nu, hvi domme
I ej ham efter eders Love?

Præster

Israel!
Ha denne Hedning haaner dig! Du Romer,

du veed jo, Israels Fyrsters Stav er brudt.
Vi tør ej værste Udaadsmand dødstraffe.
Og Denne, trods hans blege Mine, er
en Saadan, ja den Værste blandt de Værste:
blandt Cæsars Fiender. Han oprører
det hele Folk, forbyder, trods al Folkeret
og Israels Eed . .

Pilatus. (Afs.)

Hvor Nederdrægtige!

Præster.

. . at give Cæsar Skat; men lader sig
af dumme Pøbel hylde som Messias.

Pilatus.

Messias?

Præster.

Ja, det er: til Israels Konge!
Selv, som de Oldets Konger, drager han
omkring og tager Hyldest kun og Gjæstebud
som Skat.

Pilatus. (Til Jesus.)

Du svarer Intet? Nu, *mehercle*!
Du er en Stoiker. Du svarer Intet?
Er du da Konge i Judæa? Nu,
I Præster, svarer Manden: „ja!“ Hvad saa?
En fix Ide!

Præster.

Saa fix, at den ham nagler.

Pilatus.

Følg mig da, Mand: thi Disse ville ej
tillade mig at tale. (Jesus gaar ind med Pilatus.)

Præster.

Du hørte, Israel, hvor din Fiende Hedningen
forsvarede partisk den Dømte? Det
han gjorde ene, forat haane dig,
for, negtende din Bøn, at vise dig,
paa Israels Helg, hvor sjunken er din Magt.

Röster i Folket.

Ha, gjør han det?

Præster.

Spørg ej! du saa og hørte.
Han klappede den Dømte mildt paa Skuldren,
mens vi paa Jorden stamped. Ja, han vil
din Trældom og din Afmagt vise dig.

Röster i Folket.

Det skal han aldrig.

Præster.

Judas Løve, ha
at bede Romas Høg om Benet, logrende!

Röster i Folket.

Nej! — bede?

Præster.

Knur da Løve!

Röster i Folket.

Løven brøler.

Præster.

Nej, Israel, brøl, saa Høgen slipper Benet,
om ej din Sult, blot Lune, lysted det.
Rent ud: brøl: „Jesus dø!“ Det gjælder, hvem
skal sejre: Romeren eller Israels Vilje.
Og, Israel, ve! nu er det længesiden
Du vandt en Sejr!

Röster i Folket.

Ha, Romeren skal ej trodse.
Nu skal var Vilje være tvertimod.
Mens Øjet græder, raaber Munden: dø!

Pilatus. (Kommer med Jesus.)

Gaar hjem, I Jøder! .

Præster. (Til Folket.)

Hører I?
han jager eder hjem, den Fremmede?
I maa ej træde Eders Odelsjord.
Nu, trodser ham! imod hans Vilje raaber:
„dø Jesus!“

Röster i Folket.

Jesus dø!

Pilatus.

Mod dette Folk
Athenens er som Billeder af Malm
mod Vimpler. Blæser Vinden ifra *den* Kant?
Ja Præst, jeg mener, at din Kaabe er
nu bleven Æoli Sæk.

Præster. (Til Folket.)

Han haaner Alt,
hvad Israels er. Den Israel har dømt
beskytter han; hvis Israel beskytted,
da maalløst var hans Had.

Röster i Folket.

Lad Jesus dø!

Pilatus.

I Folk, jeg har i Eenrum talt med Jesum.
Han siger sig at være Konge, men
i Riget, vore hellige Mysterier
forgjæves ville give Grundlov, ja,
i Sandhedens. Nu, deri fejler han;
thi hvad er Sandhed vel? Forresten,
(hvis jeg forstod ham) har han Folket lært
en Frihed, der har mere Liv end Stoikerens,
og Herskeren at bruge Maadehold.
Hvis man tilbunds i Jesu Lære gaar,
da finder man den gamle Thales Perle
„Først kjend dig selv!“ — ja, hvis jeg rigtigt saa,
Rent ud: hos dette Menneske jeg finder
ej Skyld.

Præster.

Hvorledes! Er du Cæsars Statholder,
og taaler, at han al Judæa sætter
i Oprør, siden han fra Galilæa
udgik?

Pilatus.

Vel! Er han Galilæer, sender
ham da til Fyrsten. Jeg er glad, hvis jeg

kan eders Sager slippe. Lad ham gjøre
med denne *græculus,* hvad bedst han lyster.
(De före Jesum bort.)

(Jesus for Kong Herodes. Præster. Hoffolk.)

Kongen.

Det er forhadte Gaver Romeren sender.
Han minder mig . . Ha alt er jo forbi?
Hvo mindes vel en Dands saalænge? Staa!
staa der med ham! ej nærmere for Alting!
(Afsides.) Han ligner ham ej engang: Ham paa Fadet!
(Höjt.) Kom nærmere! Han er, ved Himlen, smuk!
og ej forhæsliget ved dette Træk
af Nattevaagen; ja et græsk Profil,
ej disse Jødeneb, liig Aadselgribbes.
Jeg kunde elske ham som Gorgias.
Dog, disse Præster glo paa mig — Hvis fast
de glo, da smelter Kronen.
Jesus,
— dog, det er sandt, du er jo Konge?
Højkongelige Broder! Pah,
du Kjærlighedens Majestæt, jeg beder,
se ej alvorligt paa mig! — ja jeg beder
dig kjærligst klare lidt i Kjærlighedens
Mysterium. Du veed, vi Konger tidt
paa Filosofien fuske lidt, imedens
paa Kongedømmet Filosofer fuske.
. . Jeg veed, du er i det Kapitel hjemme;
og selv jeg troed, at jeg var det, til
du vakte Skruplerne hos mig, somom
jeg ej forstod at elske.
Er Kjærligheden — vise Rabbi, hør nu!
og afbeviis mig, om du kan, med Sætninger
meer grundige, ej skarpe som dit Øjekast!
Er Kjærligheden — Rabbi, sandelig
din Mine staar ej i dens Lexikon!
Foragt? mon Dumhed? Nej! dit Øjes Kulde

er Nattefrosten. Var det end Foragt;
da er jo den i Mine og i Stilling,
fra Moses' og fra Jambres' Dage
den Fægterpositur, en Sprænglærd tager
mod Striderens Udfald? Altsaa Kjærlighed:
den, som beviser i Omfavnelser
sin Sandheds Overvægt mod den, du præker
(dog *siden* vil jeg vise, at der er
ej virkelig Modsætning til imellem
min Kjærlighed og din) . . den ene sande
— thi alle Nerver raabe jo samstemmige:
jeg hader ikke den, i dette Nu
jeg favner: saaat Livet være maa
en fortsat Kjæde af Omfavnelser,
hvis det skal vorde idealsk, og ej
som Dyrenes, der slaaes, naar de ej yngle —
. . ja, Rabbi, er ej denne Kjærlighed,
som Sværmere tro at brændemærke, ved
at kalde den den dyriske, den fysiske,
skjønt Aanden just er den, der føler Vellysten,
idet den gjennem Kjødets Rosen-Vaarsky,
nedsæller som en Straaleregn sin Guddom
. . er denne Kjærlighed ej Aandens Væsen
og Salighed, som den er Støvets?
Hvi skille Støv og Aand ad? Er ej netop
hiin Kjærlighed den sande Harmoni
(thi mon i Elskovsøjeblikket Aanden
hoverer over Kjødet?) som os viser
det Verdens-Alts Mysterium: den Eenhed,
som er i Alt? — Nu, har du Svar?
Hvis Sværmere sige: hisset er et Liv!
hvis En, med raaden Gravlugt i sin Næse,
tør fylde op med slig en yndig Drøm
sin Mund, da maa han lære: Aanden hist
et Legem faar med Følelse og Vellyst,
et saadant som du drømmer, gjennemskueligt
som Menneskets Øjne nu omtrent.
Den er det sande Liv! Den Kjærlighed

det Skabtes Svar til Skaberens; „du er!“
„ja! ja, jeg er!“ Ved Cæsars Liv indrømmet,
den er Allivets eget fælles Sprog,
hvori dog tvende Dialekter lyde:
en mandlig — noget haard — og blode kvindelige.
Dog sammen er det en Koncert. Nu Rabbi,
se ej saa koldt! bliv ej en skjærende
Accent i dette Sprog, thi jeg forsikrer,
dit smukke Ansigt gjør dig deri til
et vakkert, ja et ret poetisk Ord.
. . Ja hvert et Mennesk' er, som det er smukt
og stærkt til, deri digtersk Periode;
men hvert et Dyr kun simpel Prosasætning;
et Sommerfuglepar, naar ynglende
det vejres hen, kun to henslængte Udraab;
et „Ej-hollah!“ et „Eja-ha!“ og andre.
Men her er Knuden — vend blot Øret,
ej Øjet, hid! — naar Vi maa tale Sproget,
(og det er hele Livet tvunget til;
kun fangne Elefanter og Essæer
er stumme deri) mon ej Dialekten
staar til vort eget Øres Valg? — Nu, svar!
. . Du svarer ej? Vel, du forstaar ej, skjønt
din Skabning og dit Ansigt siger, at
i alle Tre, som jeg, du burde tale.
Vel! Manden er den haarde Dialekt;
dog har han ene ej den rene Haardhed.
For nu at vinde den, at blive til
en dorisk Hymne, knytter han sig selv,
som Periode, til en anden Sætning
af samme haarde Vægt: Mand elsker Mand.
Se Mig og Gorgias! — Er det ej sprogret?
Men elsker Kvinde Kvinde (thi alene,
som Ord i den Alkjærlighedens Hymne,
er Kvinden kun en Læspen) bliver det
en saffisk jonisk Sang. Er det ej Ret?

Men, Rabbi, vel vi komme i Disput.

Jeg seer, du lider ikke disse Theses.
Du taler blot det rene Attiske.
Vel, der er Vellyd, og det tales blot
i Mands Omfavnelse med Kvinden.
Det halvt er haardt, halvt blødt. Men siig os,
du haarde Ord, hvorledes lyder
det joniske, du valgte! Mirjam? Rachel?
— O der er tusind Slige: Du maa vexle.
Hvis ikke bli'r dit Liv, din Elskovs-Hymne
en tom Gjentagelse af tvende Ord.
Nu vel, studeer det Attiske! Jeg vil
imellem Doriske og Attisk vexle.
Foragt dog ej mit Sprog, vi ere jo
i samme Lærdom Mestre . . . Mester, du?
Du kan jo ikke svare, ej bevise.
Er denne ej den Kjærlighed du lærte,
i Troper ene talende? Hvo tier,
samtykker. Vel, vi ere enige.
Se Jesus og Herodes, Fiender
som Majestæter, ere blevne Venner
som Rabbier . . Omvendt — da rent umuligt!
Ræk Haand, min Broder? Nej? Du blues,
fordi jeg dig besejred i Disputen?
fordi jeg rørte ved den ømme Streng,
bevisende, din Lære om en Kjærlighed,
der viser sig i Dyder, eller hvad
de Tegn nu kaldes technisk, sig forholder
til min som luftig Sukken efter
Omfavnelse til denne Selv.
Ja er (som i de græske Fabler om
Dydshelte) ikke *denne* Endemaalet,
og Det som gjør sejglivet Heltens Taalmod?
En Elskerinde derfor stedse ligger
i Baggrunden. Nu, du lærde Jesus,
erklær dig for Herodes' Lærling; thi
du seer jo klart, at jeg i Ord og Daad
den sande Kjærlighed har lært; men du
har nedstemt i din Lære denne til

Velvilje. Fy, den lunkne Blanding!
Nu, derfor maa jeg dog Pilatus takke,
som sendte denne Original,
at jeg ham kunde gjøre til Kopi
af mig. Gaa nu — Jeg ej fordømmer;
thi *Vi* jo ere enige . . Og derfor
jeg (liig en Doktor, hvem du kan bevæge
til Alting, ved at sige: jeg indrømmer!)
forglemmer, at du Kongerne fordømmer,
beskyldende dem for, i deres Mag
(somom man Andet har at gjøre paa
den højeste Top, end hvile?) . . forat have
fremynglet Lasterne. Ja gaa! Dog bi!
Ifør ham denne hvide Kappe, at
han som *Candidatus* kan bejle
til Romerens Gunst . . Se Jesu Ryg
er Fredsbrev fra Herodes til Pilatus!

III. Jesu Domfældelse af Pilatus.

(Udenfore Domhuset. Præster. Folk.)

En Præst.

Hvor blir han af? Jeg frygter for Herodes.

En anden Præst.

Oh, Rabbi Jochanan er med.
Han har i hvert sit Smiil et Kors for Jesus,
fra den Tid Denne ham opvarted med
Fortællingen om den barmhjertige
Samaritan.

En Præst.

Vel nok! Men Kong Herodes
kun leer ad Israels Præsters Sag. Han vil
flux vise, ved at stemme med Pilatus,
at kun hans Had var tvungen Gjengjeld for
den stive Romers Ringeagt.

En Præst. (Bevægelse iblandt Folket.)

Ha! Hvad?
alt Folket splittes. Ja, vi tabe Slaget,

hvis ej Herodes' Lune stod til Blod.
Nu! lad saa være; skjønt vi tabe da
Fornøjelsen af Mordets Øjeblik.

En Præst.

Nej, Folket splittes ej. Det stimler sammen.

En Mand.

O store Jesus! Ja, som selv du sagde:
dig tjene Aanderne.

En Præst.

Hvad taler du?
Ha dette er den Blindfødte!
End gaar du her omkring, Forskudte!
Men hvad er Det?

Folk.

Oh, Judas! Judas!

Præster.

Hvad? Judas? Mon i hvilken Kro han aagrer,
og lader sig af Skyldneren traktere?
Vi skylde ham ej Noget.

Folk. (Slæbe Judas' Liig frem.)

I maa vide,
om Denne kræver Eder.

Præster.

Bort! Ha, Rædsel!

Folk.

Vi haabe, at han har betalt.

Præster.

Vi byde,
at slænge Aadslet bort i Kulen. Hvi
at vise os det Ækle? . Ho, betalt?
Betalt et uselt Pengeskriin
til Satan har han kun. Og tror I, Satan
er dummere end Judas? Nej han laaner
kun uopsigelige Kapitaler,
saa Alt hvad man betaler ej forslaar.

(Liget slæbes bort.)

En Mand.

Dog svar var Angeren.

Præster.

Dog kun Syndens Rente.

Manden.

Og rædsom var hans Død. Som om i Taage,
og ej han vidste Vejen, famled han
sig frem fra Kaifas' Huus; med skye Blinken
han saa paa Dem, som vandred ham forbi,
men stirred uden Blinken ind i Solen.
Det lod somom han Templet søgte; thi
der standsed han, og lod med dødbleg Taushed
i Templets Kiste falde nogle Penge.
Jeg veed ej mere; thi jeg ham forlod,
med Undren over Judas' Gavmildhed,
før han udtællet fik; thi stedse sejgere
neddrypped Sølvet. Dog det lod ej til,
han angrede sin Gave; snarere,
somom i Evighed han gjerne tællede,
somom han Noget ønskte at udhale.

En Mand.

Jeg hørte ham at tælle Ni . . ni . . ni
og ty — ve og — Tre . . Tre . . Tre . . di . . ve!
Men Klangen jeg i dette „ve!" ej glemmer.
Det lød som stimled alle de Selvlydende
omkring et „v" i fælles Smertes-Chor,
som „va, ve, vi, vo, vu, vy, væ,"
isammensmeltede til enkelt Lyd,
som dog til Stamme havde Raabet: ve!
Den sære Lyd udhvinte Judas da
og løb, nej hvinte bort . . Jeg fulgte ham,
som Hajen Skibet gabende efter en
Ulykke. Ja jeg fik den. Thi han knapt,
med hundred Alens Forsprang, var forsvundet
bag Skræntningen i Oljehaven, hvor
han Jesus (O, jeg veed det nok!) forraadte,
før — hu, mit Haar sig rejste, som om der
hans Aand sig skjulte — jeg ham over mig
saa svævende ophængt i Terebinthen,
der luder frem som Klippens nikkende,

smalhalsede Hoved . . og i samme Nu
han drat. Men ej som Andet drat han.
Det var som skjød den ene Klippe ham
med skarpen Negl hen paa den anden; som
om Klipperne saalænge kun ham greb
til de fik kloret ham; men dog omhyggelige,
at ej han skulde dø før mellem Neslerne
og Tornene og Ormerederne
i Dybet; thi, da ned han rasled der,
den kvalte Luft i Lungerne foer ud
i Hyl endda. Ja, Præster, Judas saa jeg
at slide blind i egen Indvold; thi
ham Ravnene forfulgte i hans Nedraslen,
med Klageskrig, som var han dem frastjaalen;
og, flux han naaede Bund, saa var de der,
og hakked ud (de valgte sig det Bedste,
som de, der naaede Byttet først) hans Øjne,
og bar dem endnu levende, ej brustne,
til Klippens Top. Der de nedsvælged dem,
som var de Dugdraaber, og nedfoer efter mere,
men kom til Kamp; thi Dybets Orme,
med ægget Harm og hungrige, somom
de havde ventet ham, alt boede vrimlende
i Bugen, sprettet op af Klipperne.
I Dødens Øjeblik jeg Judas saa
at hale ud en Slange af sit Hjerte.

Præster. (Afsides.)

De tredve Sekler gav han da tilbage?
Nu faa vi Raad til Tingen at udsone,
og det for Intet.

Manden.

Jeg stod som lammet. Dog tilsidst jeg lod
min Trælleflok ham slæbe udifra
de sejge Slanger hid. Jeg vil ham jorde.

Præster.

O I, Herr Josef af Arimathia,
spar den Omkostning kun til eders Ven,
til Jesus!

Manden.

I da ville jorde Judas?

Præster.

Hvad rage disse Rædsler os?
Af Agtelse for eders Stand, Herr Josef,
vi hørte kun paa eders lange Snak.
Dog sandere den Taalmod skyldes heller
vor Kjedsomhed; thi længe vi alt vente
paa skjønnere Scener. Ha, der har vi Helten
i romersk Dragt, i blege Haan indsvøbt!

(Jesus föres indi Domhuset.)

Folk.

Hvor bleg . !

Præster.

Ha, Israel raaber ej?

Folk.

Hvor bleg og syg saa arme Jesus ud!
Gid meer end Skræk ej ramme ham!

Præster. (Afsides.)

Som Løven
er Folket, fejgt og sky — det kaldes Højmod —
naar sig Gazellen krummer bedende;
men rasende, naar Blodet først den seer.
Ha, Israel, du maa see og smage det!

Folk.

Han gjorde aldrig Ondt; nej sandelig,
han gjorde aldrig Ondt.

Præster.

I Utaknemmelige
I saa da aldrig Godt af Præsterne?
Hvo gjør, at end I leve, skjønt I synde?
Mon Præsten ej, som renser? Jovah knuste dig,
hvis over dine Hytters svulne Helveder
ej Templet straalte reent. Men Altret er
det Lod, som holder Ligevægten, saa
I ej nedtynges af jer Synd. Det Vægelsind
er eders Vægtstangs Bævren. Derfor vi
tilgive, og afpudse Templet nu

som før. Se Judas' Sekler, disse Blodpenge,
ej skulle Templet smitte: vi bortgive dem.
I prise ej? Er Gavmildhed ej Præstedyd?
Mon disse Penge om til blodrødt Kobber
forvandledes? Nej, sandeligen, Sølv
saa godt som noget. Dog vi skjænke dem,
at kjøbe derfor Jorden under Skræntningen,
hvor den Forbandede nedbrast,
til Jordeplads for ham og Pillegrime.
Er dette ikke Dyd? Da gaar og priser,
med nazarenisk Vansind, Enken, hvis
Eenskilling eders Mesters Tunge (o,
den stedse-færdige) i højen Ros-Klang
udhamre vilde til en tung Talent.
— Mon Præster øve Dyder ej som Jesus?
Ja, siig det nu! Han vilde Os begrave,
med Møllesteen om Halsen, udi Havet,
os Israels Sønere! Og Han hader ej?
Hans Had opsluger Jorden, saa det tyr
til Havet, forat tømme der sin Galde.
Og Vi udsætte os for Himlens Vrede,
af Kjærlighed — o! lad os ej udtale det! —
forsørgende med Faderomhu Den
som Himmelen og Jordens Dyb forstødte.
Vi øve Dyder ej som Jesus, Vi?
O, Israel!
Mon have Vi ej derved Jovahs Tempel,
og Jovahs Alter, Jovahs Helligdomme,
Forjettelserne? Ha, mon dette Alt
opholder Jorden ej, saa ej den synker?
Vej Dette, Israel! Har Jesus Dette?
Hvis end din hule Kjærlighed, opfyldt
med dette falske Skyggebilled af en
Profet, opvejer Hiint, da læg til Dette
den Rad af Israels Oldtids store Aldre!
Mod dem du ejer Intet uden disse
beruste Øjeblik. Ja sandelig
af Jesu søde Taler har du drukket

en Valmuruus, hvor Vanvidssyner vrimlende
først for dit stive Blik udfolde Aldre,
af brustne Kroner og af Lænkers Stumper,
liig faldende Gnister, funklende,
af styrtende Altre bævende;
og saa en Alder, fuld af Drømmebilleder,
som forestille frie Folk, der dyrke
(som det skal hede) Gud i Aand og Sandhed.
— Vaagn Israel! Hvi en saa farlig Drøm,
naar du i dette Tempels Støtter har
saa skjøn og fast en Sandhed? Ve, du vaagner
ej før hans Blod vi sprænge i dit Aasyn,
ej før vi knække denne blege Valmu,
der skjød saa lumsk fra Skyggen af vort Alter
op til et Meneskhedens Tryllebæger.

Röster i Folket.

O herligt er dog Israels Tempel!

Præster.

Velsignede Israel! Og du skulde taale
at Kapitolet, Hedenskabets Throne,
forhaaner det? Vi ere Zions Tunger:
og Tungen veed vel hvo fornærmed Hjertet,
og nævner ham? Vi nævne Jesus nu
som Israels Tempels, Helligdommens, Fiende.
— Ha, Folk, du Hoved ryster? Du benegter?
Vel, lave Pøbel, gaa som Præster i
det Allerhelligste! forsøger paa
at tænde Soningsaltret med din Haand,
med tusind Hænder! O, de ere rene;
thi Arons Stav de rev af Levis Hænder,
og sled af Præstens Skuldre Kaaben, og
de hellige Retfærdsøjne af hans Bryst!

Folket.

Ej saa!
Ved Israels Haab, ej saa!

Præster.

Du gyser Israel?
Er Det din Fraaden indmod denne Tærskel,

hvorbag hiin Fremmede haaner dig; thi han
beskytter Den, vi nævnte Templets Fiende;
din Fiende, Israel? Ja, han sidder nu,
i romersk Dragt, i Ro og Mag, derinde,
og disputerer ved hans Frokost. Ha,
hvis du nu raabte: „Jesus leve!“ da
Han stak hans Hoved udigjenmen Vindvet
paa Spydsod. Israel, trods ham!
Skrig „Jesus frem!“ imod den Romers Ønske,
der fryder sig ved Skuet af, at Israel —
ja selv de Ypperste — maa udenfor
hans Vindver, hvor han fraadser indenfor,
paa Festens Morgentaage tære fastende.
Han veed, at de, af Solen stegte, med
en hæs, fortørret Røst, naar langt omlænge
han triner ud, Hans Ønske hvæse efter.
Saa gaa vi hjem modaftens med den rolige
Bevidsthed, at vi have været høflige
mod Israels Herre.

Röster i Folket. (Raabende.)

Ha! du Romer, frem
med Jesus! Jesus!

Præster. (Afsides)

Saa æltes Folket Masse, æs! Gjær, Dejg!
(Höjt.) Ak, ejed du din egen Øvrighed,
den maatte komme da, saasnart du peeb.
Nu hører Romeren Israels Raab, som om
han hørte Vinden pibe .

Röster i Folket.

Frem med Jesus!

Præster.

. . Ja Vindvet lukker han, naar Israel raaber,
som om det var en Nordenvind.

Röster i Folket.

Ha, Romer,
Vi slide dig . . Pilatus! frem med Jesus

Folk.

Ve dig

Pilatus! Jesus! Frem med Jesus! Jesus!
Korsfæst ham — ha! Han dø, fordi du trodser,
fordi du vil, hvad Israel ikke vil!

Præster.

Ja derfor! Ha, hvo regner, hvorfor Jesus
maa dø? han Romerens og Barbarers Ven,
han Synderes og Tolderes Broder,
han Garizims Ophøjer, Zions Nedtræder!
Judæa du — ha Du kan ej nedtræde
en Galilæas og Samarias Blomst?
Ak nej, en Romers Skjold bedækker den!

Folk.

I gjør os rasende. Pilatus! frygt
vort Had! Ha Jesus! Jesus!

(Pilatus kommer ud med Jesus og Vagt.)

Korsfæst! korsfæst! korsfæst!

Pilatus.

Tys! Tys! . Ved Jupiter! .

Folk.

Korsfæst ham!
korsfæst ham, Romer! Det er Israels Vilje.

Pilatus.

Ja,
hvis jeg til Israels Hjerte — denne Højpræst —
ham kunde nagle. Bort! Jeg har Kohorter.
Dens Landsestraaler splitte disse Skyer.

Præster. (Til Folket.)

I hørte det? Bered dig, Israel, til
at dø for Jesus!

Folk.

Jesus dø for os!

Pilatus.

Hvad Ondt har Han da gjort? Herodes ej,
ej Jeg fandt Skyld hos ham, altsom I klage.

Præster.

Du hører, Folket vil, at Denne dør.

Pilatus.

Nej I, I ville det. Hvis Folket kun

faar sovet, vil det kalde ham imorgen,
som før, „sin Kjærlighed.“

Præster.

Siig, Israel:
naar Romeren, dit Had, har favnetaget
din Kjærlighed, er denne ej forgiftet?
Men fly og skjul dig, Israel! Se Jesus
i Romerkaabe har Kohorter!

Folk.

Et Folk foragter Legioner. Ha,
Pilatus, du er Dødsens!

Pilatus. (Afsides.)

Ja, hvad skal jeg?
Her er det bedst — ja, hvis Forstanden skal
indrømmes Forrang for en Taare, hvis
det skulde agtes værd at leve og
at være Mand, maa „Klogest“ være Eet
med „Bedst“ — her er det klogest da og bedst
(som Mulen Tøjlen faar paa mulmsvøbt Hede)
at lade *fatum* styre i sit Lune.
Dets Vilje altid er den Stærkestes.
Var Syriens Legioner her, da var
min Vilje *fatum*. O, hvor dybt er ej
et Menneskes Mulm! En Times Draabe ej
jeg mægted se igjennem, se igjennem den,
at disse maatte sejre ved dens Ende.
Jeg kunde lagt saalænge da paa Løjbænken
og læst *Horatium Flaccum*,
og strax hengivet ham — jo kun en Jøde.
Da var den Stund, som andre Timer, dryppet
ufarvet ned af egen Tyngde over
Pilati Hoved. Portias Morgenhilsen
et Rosenskjær dog kunde givet den.
Men nu? Som en uskyldig Dryp-Sekund
fremtilted den, og nu den svæver alt
paa Nippet til at falde, liig en blodrød
Rubin, med Vægten af en Sol, paa mig.
. . Nej ej Rubin endnu, ved Jupiter!

Dog er den demantreen ej længer, men
ialle Haabets og Uvisheds Farver
den spiller, og den synes som forstenet
af noget Uforklarligts Pust; dog et
Bestemts fraoven eller nedenfra.
Men nu? en Time har jeg kjæmpet — vel!
jeg maa da ej besejres ganske; men
dog redde Noget af min Vilje.
(Höjt.) Jøder,
I ville have Jesum her paa Korset?
Jeg vil det ej; men anbefaler ham
til Lærestol i Eders Synagoger.
At ej i Fiendskab vi samstøde skulle
for denne Sag, hvis Vægt borttages nu
med Romerens engang den tillagte Vilje:
en Middelvej vi vandre til Forsoning!
I ville, han dræbes, ej at han skal slippe
med mindre Straf; Jeg vil, han ej skal straffes.
Nu vælge Vi en Straf, som Ingen af os
har ønsket sig. Thi er da dekreteret:
den Jødekonge Jesus skal hudflettes!
(Til Soldaterne.)
Flux, Romere, hugger løs, somom I havde
det hele Israel med blottet Ryg
i denne Ene! (Soldaterne hudflette Jesus.)
Jesus, vær tilfreds!
Min Portia har Salve. Hvo ej Skib
kan redde, ro tilfreds iland med Baaden!
Saa . . o du Stoiker!
(Soldaterne blive ved at hudflette Jesus.)

Præster.

Han gav dig Skallen, Israel, at tygge;
men gjemte Kjernen. Ja, han faar sin Vilje;
men din — ha Israel! men din?
Bad du om Pidskesnert? om denne Leg?
Mon Jorden har en Træl, som ej vil kjøbe
en romersk Prætors Venskab for et Pidskeslag?
Ha, svage Folk, du græder næsten — ja,

ved Jovah, Taarer hist og her alt vaske
bort disse Draaber Blod af Synderens Ryg.
Og, hvergang Pidsken hviner, blinke I
med Øjnene . .

Pilatus.

O stolte Stoiker!
Sligt Ansigt, roligt som en Sol,
til slig chaotisk Ryg! O skjønne Syn!
O høje, stolte Syn af Guddom!
Men — Sextus, ha! du slog for haardt —
Nok! nok! ved Jupiter!

Folk.

Nok! nok!
Slaa ikke meer! for Guds Skyld, slaa ej meer!
Ak, er det ikke Jesus? O vi drømme.

Præster.

Forstokkede Anklaget tidt man saa
med Melke-Ansigt og Kommisbrøds-Ryg;
thi Hjertet hærder Ryggen meer end Vanen,
som Ilden hærder meer end Hamren. Men
Hvo saa en Klager blød? Foragtelige!
Oh, Portia har Salve, og Pilatus
har Haan og Hevn mod Israel, men Venskab
at bringe Templets Fiende. Israel,
nu er du smurt om Munden. Han bedrog dig.
Du raabte „Blod" og fik det, men i Draaber.

Pilatus.

I klage end, I Trodsige? I Trælle,
seer eders Usselhed: en Romerdragt
(der nu paa simpleste Plebejer er
Aljordens Kongekaabe) skal ej, ved
at bæres af en pidsket Jøde, skjæmmes.
Men Israels Konge-Purpur ham iførér
og Israels Krone, nu en Tornekrands;
thi hvo kan finde Davids gyldne nu
blandt Romas Regnepenge?

(Soldaterne iföre Jesus Purpur, og trykke en Tornekrands om hans Pande.)

Se Israel, Tornen, voxet paa et romersk

Kastel (selv ligt en Torn i Judas Hjerte)
nu drikker Davids Blod! Jeg er ej meer
end Romas simple Kriger, og jeg tør
din Drot hudflette, Israel. Romas Krigere,
I Verdens kobbervingede Sejersørne,
nedknæler, hylder Israels Konge! Thi
det er et mægtigt Folk, der trodse tør
selv Himlens Retfærd og en romersk Prætor.

Soldaterne.

O Hil dig, Israels Konge!

Pilatus.

Ret! Ret saa!
Ja Israel er et mægtigt Folk, der tør
(vel alle Zoroasters Djævle ere
dets Allierede?) selv Himlen, ved
at haane Retfærd, trodse; ja og Jorden
i Mig, en romersk Prætor.

Soldaterne. (Slaa Jesus.)

Ret dig! Hil!
Vi salve dig med Spyt. Hil Israels Konge!

Pilatus. (Förer Jesus frem.)

(Afsides til Jesus.) Du sande Stoiker, jeg agter dig.
Jeg haaber, dine Fiender ere mætte.
(Höjt.) Se hvilket Menneske!

Præster. (Sönderrive deres Klæder.)

O blodige Haan!
Vanærede Israel! O Juda,
gjenlagte Beensplint af en Løve,
ve, mere Ild der er i denne Purpurlap
end i dit Hjerte!

Folk.

Haan? Ha, Romer! Haan?
Korsfæst ham, eller du. ! Korsfæst ham! ve dig!

Pilatus. (Afsides.)

Ha hvilket Skrig! Som tusind Dolkes Hviin.
Slig *casus* ingen Filosof anmærked.
Her sværmersk Uskyld er anklaget,
og romersk Retfærd er som Dommer;

men, se, et Folk fremtræder jo som Vidner.
Nu, som det Romersk er, at frelse Uskyld,
saa er det Romersk dog fra Arildsold
at høre Folkets Røst. Men begge Parter
ved Fødselen ere Romas Afsky.
Lad dem isønderrive da hverandre!
. . Nej — ha, Pilatus skulde være Kritias,
om Denne her blev Sokrates? Jeg vil
ej have Skylden, hvordan det saa gaar;
thi her Pilati Vid maa stille staa.
(Höjt.) Elendige Trælle! I, hvis Vilje kun
fremkogledes af Disse Troldmænd . .

Præster. (Afsides.)

Du stive Romer, hvo bortkogled din?
Den flygtige Djævel Frygt, der irrer som
en rastløs Midde i din tunge Hjerne.

Pilatus.

. . Hvad ville I?

Præster.

Svar højt, hvad vil du, Folk!

Folk.

Hvad vore Præster ville.

Pilatus.

O tilgiv mig,
du høje Israel, at jeg leer.
Mig synes du nu Slangen liig, der dandser,
naar Gjøglerens Finger svæver over; men
hensynker død med den. Ha, meer du veed ej,
hvad selv du vil . .

Folk.

Jo, ja, hvad Du ej vil.
Korsfæst! Korsfæst!

Pilatus. (Afsides.)

Tilsidst er Visen sjungen
saalænge fore, til De kunne den.
O de Foragtelige! Men jeg hevner mig!
O smukke Rose, du skal sønderrives
af dine egne Torne! Du er afreven,

og svæver ene . . Ak, Hvad kan jeg!
(Höjt.) Saa tager Jesum hen da, og korsfæster ham!
Jeg vil det ej; thi jeg ham veed uskyldig. (Vil gaa.)

Præster.

Nej, nej! Hvad Vægt mon havde da hans Død?
hvad Stempel? Hvis ham Folket sønderrev,
da sønderrev det Templets Sejer. Ha,
hvad Værd hans Død, naar Anger sidenefter,
saasnart hans Blod af Folkets Haand var vasket,
bepletted Hjerterne med Blod? Thi Angren,
begyndende med: „sandt, jeg var for rask!"
vil ende med det Hyl: „jeg er en Morder!"
Nej dø maa Han for Loven, som Misdæder!
I al sin Orden maa vor Sejer være.
Men Hver, som siden seer Ens Grav, som Folket
har dræbt, vil tænke, naar han gaar forbi den:
„Han fik en svarig Død — Gud *Os* forlade!
Jeg hørte — gid, ak, gid det dog var ugjort! —
han raabte med sit Dødspust: Ve! mod mig.
Dog gjorde Jeg jo kun som Andre gjorde?
Jeg frygter . . Døde! sov dog sødt iro!"
Men vid, Pilatus, ønsker engang Folket
saa fromt om Jesus, da er Alting tabt.
Vor Daad da kun var Mord, men ingen Sejr.
Du seer, i hint Tilfælde, Folket vover
Kjærminder plante selv med blodig Haand.
Men, dræber Loven, roligt gaar det da
forbi henrettet Synders Grav, og siger,
med Hovedrysten, ja med bortvendt Hoved:
„Du fik en svarig Død. Gud *dig* forlade!
Skjønt, færdes som du kan! Os ej det rager.
Thi Loven er retfærdig jo? saa Hvad
du fik, fortjente du, og det medrette.
Medrette? Var det ej? Lad Dommeren svare!
Mon vi bedømme Loven? Dommeren svare!
Det bliver Hans og Lovens Synd, ej vor."
Saa stinker Afsky, som den værste Bulme,
paa den henrettede Misdæders Grav,

hvadheller Ligegyldighedens Mose
den overgror, saa ej den synes længer.
— For Loven dø da Jesus som Misdæder!
Du veed, dit Rom, i Sejrens Overmaal
(nej heller forat lade Israel eje
et Minde om dets sjunkne Høihed) lod
vort arme Folk sin egen Lov beholde;
og denne byder . .

Pilatus.

Ja jeg veed det — ja!
(Afsides.) I fanges nu i Eders egen Snare.
(Til Vagten.)
Før frem den Morder og den Røver Barrabas! (Höjt.)
. . Jeg veed det; ja den giver Folket Forret,
hver Paaskefest en Synder at benaade.
(Barrabas stilles ved Siden af Jesus.)

Præster.

Ej saa vi mente. Loven. .

Pilatus.

O jeg veed det!
Tys! Stille blot! Lad Folket vælge! Se,
her er da tvende Jesus'er! Betyder
ej Jesus „Frelser?“ Nu, isandhed
i Mørke har det været slemt for Mange
at frelses af den ene Frelsers Klør.
Frem Jesus Barrabas! Frem Jesus Messias!
Se skumle Ansigt paa den Morder Barrabas!
Se milde Ansigt paa den arme Jesus!
Er dette ej som Nat og Dag?

Præster.

Hør, Folk, han stikker dig i Munden
en anden Bid, end den du hungrer efter.

Pilatus.

Blod sidder end, ja eders eget Blod,
imellem Barrabas' Negle Denne her
skyr Blod som en Brahmaner. Er der Tvivl?
Ha Folk, du seer paa disse Præsters Ansigt,
og ej paa disse To: paa Barrabas,

for Mord og Rov ved Lovbeviser fældet
— den natlige Hyæn; paa Jesus, hvem
I straffed alt, skjønt Intet er bevist ham
— den hvide Due. Kan der være Tvivl?

Præster.

Nej sandelig! Thi Folkets Naaderøst
udgaar fra Templet. Barrabas kan tænde
en Hytte hist og her, men — *Du* ham hader.
Men Jesus Ilden slukke vil paa Israels
den stolte Arne, Zions Alter, og —
Du elsker ham. Giv Barrabas da fri!
Her er ej Tvivl. Men Jesum fæst paa Korset!

Röster i Folket.

Ja, Barrabas fri! Men korsfæst Jesum!

Pilatus.

Ha,
jeg snubler i den plumpe Trods. Gaa Barrabas!
Du er en værdig Gave til et Folk
af Mordere: en træffende symbolsk
Foræring i dets Frihedsfesttid til
et Folk, som stjal Ægyptens Sølvkar paa
sin Frihedsdag.

Præster.

Vi ville kun hvad Loven
os byder: Død for Gudsbespotteren,
for Hver der falsk, formastelig, som Jesus,
tør kalde sig Guds Søn. Det er vor Anke.
(Afsides til Barrabas.)
Gaa Barrabas! bring Jesu Kors!

Pilatus.

Ah, stakkels Sværmer! Det var ret en Sag?
Mon Æskulapius dræbtes, da han kaldte
sig, stolt af nogle Kurer, Søn af Zeus:
af Livet? Jesus er jo og en Læge;
dog ville I ham dræbe? Dræbe Læger?
Hvor lavt I staa mod andre Folk!
Ah, have I da tvende Liv? Da sandelig
meer end vi Andre. Snak! I ere Kjød.

Dog med en slappere Følelse af Liv
(den Daarer til Selvstændighed ophøje,
og kalde Sjel) end Romere og Græker;
thi I ej, Disse lig, der vide, at
det Liv, vi have, er det Alt vi eje,
indrette dette Liv saa skjønt og viist,
som man det eneste vel skylder; men
Barbarer I forblive, agte ej
en Borgers Liv, ej eders Eget heller,
naar I en Læge myrde, som dog er
den Eneste, der giver nogen Modvægt
mod Jordens Jammer: Krig og Sot —
den Eneste, der kan forlænge Nydelsen
af Livet, og forhale (o som ved
en Borgerkrig, han vække i Naturen)
vor Gjenindsvinden i Materiens Døde.
Bort, Bort, I Usle, fra Prætorium!
Jeg sværger (skjønt Hvad er at sværge ved?)
. . Dog jo, jeg sværger Eder ved min Vrede,
at Haar paa Jesu Hoved ej skal krummes,
saasandt han er saa god en Læge, som
min Høvedsmand fra Capernaum siger.
Han dø, fordi han kalder sig Guds Søn?
Det er vi Alle jo. Men kun de Kloge
med Vished vide det, men ej det sige.
Men Gud er Fællesnavn for alle
Naturens Elementer. Siger En:
jeg er Guds Søn, Søn af en Gud! da er
det jo det Samme som om Manden sang: (Nynnende.)

„Intet er Altings Oldemo'r,
Ild min Bedstefa'r,
Vand min Bedstemo'r.
Tilsammen de avlede Luft og Jord.
Og Luften er min Fa'r, og Jorden er min Mo'r.
Jeg er Blod og Kjød,
Odelsherre i dette Dyb,
pidsket af min Fa'r,
Formynder for min Mo'r,

Broder tii hvert Kryb,
til Ørn og Mos og Rosen rød.
Klippen graahvidskaldet hist
er en gammel Tante vist.
Jeg veed! jeg er!
Siig frem, om du veed meer!
Jeg tror,
at aldrig, førend jeg blev fød,
jeg var.
At jeg er Muld, saasnart som jeg er død;
saa stolt jeg nu er — ha!
ej værd belivet Støvgran da,
ej værd en Flue paa en Kvist,
jeg tror, jeg tror forvist!"
Nu da? Ej Lapperi! Ved Guds Retfærdighed
jeg . .

Præster.

Hvilket Chaos i din Hjerne!
I samme Aandedræt du Gud benegter,
og sværger ved hans Retfærd. Derfor just,
fordi dit Vanvid er af Vindnatur,
ustadigt, men uhyre, uden Form
og blødt, det bøjer sig som Vinden let
om Andres Vanvid, ligemeget hvilket,
der formet fast sit Horn opløfter.

Pilatus.

Jasaa? Ej saa! Ved Skjæbnen! da, der synes
at ville drive Leg med Jesu Hoved
og med min Tunge . . ja, ved Romerens Fasthed!
jeg sværger: Præster, I jer Sag har tabt,
fordi I bringe saadant Lapperi
i Retten, som en Klage for et Navn.

Præster.

Ha, Vantro, du Formastelsen i sig
„Guds Søn" at kalde, ikke maaler i
din skjælvende Hjerneskal. Israels Lov
fandt for en Deel af den kun Rum i Graven,

men hule Helved griber Resten; thi
did Synderen banlyses.

Pilatus.

Huult?
Oh, eders Helveder, I Præster,
sig søjlehvælve højt mod Skyen! (Til Jesus.)
Hvad svarer du? Du tier blot og lider.
Svar, er det saa? Ha, værdiger du Mig
ej Svar? Viid dog, at Jeg, at Jeg har Magten
at frelse dig, at fæste dig paa Korset.

Jesus.

Du havde ingen Magt, hvis Den ej var
fraoven givet dig.

Pilatus.

Du mener Skjebnen?
Den slaaes med mig om dig.
Hvis jeg var Skjebnens Træl, da maatte jo
Samvittigheden mig beskylde for
Oprører. Men isandhed, hvergang jeg
forsvarer dig, jeg har en Følelse,
somom mit Hjerte solte sig; men saa
en Taage kommer drivende — Hvorfra?
Det veed Jeg ikke.

Jesus.

Pontius Pilatus,
De, som mig gav i dine Hænder, have
en større Skyld end Du.

Pilatus.

O stille Viisdom!
O kolde, rene, høje Æther!
Hvo skulde tænkt, han kunde tale *nu*
saa viist og roligt, *nu*
da ej hans eget Fædreland vil bære ham,
men gabende ham jager ud, som paa
en Leviathans Ryg? Jeg agter dig.
Skjønt from som Daaen, der med Maaneskinnet
og Egens friske Duften sværmer, og,
som Dyret jaget ind i Klippens Klemme,

han piber ej som dette. Du har min Højagt.
Og Ve den Dristige, som lette tør
mit Romerskjold, der nu bedækker dig —
ja dækker dig, ved min og Romas Ære!
Jeg holder dig med Staalklo! Kommer nu,
I sultne Ræve! Kommer nu Schakaler!
saa faa I Blod paa Snuden.

Præster.

Pilatus, dø han maa! han maa! han *maa*!
I alle Jordens Præsters, alle Altres
i dine Guders Navn, i Jovahs Navn,
Det fordre Vi!
I alle Jordens Kongers, alle Throners,
i alle Herredømmers Navn, i Cæsars,
Du burde fordre det; ja Du!

Pilatus.

Ja, kom han i en parthisk Sværm af Klinger.

Præster.

Ve Jordens Herskere, hvis dorske de
kun frygte Sværd, ej Ord, et Ord, som kan
belivne Millioner Sværd! Vi sige dig;
den Synder *der* har Trælle Frihed lært:
og, forat de med desto større Kraft
kan bryde Lænkerne, han lærer dem
at styrke sig ved Dyd.

Pilatus.

Gid dette var
paa Romas *forum* lært i Sullæ Dage!
Jeg skulde dræbe Cato?

Præster.

Hvorsomhelst
end denne Jesus fødtes, af sit Fædreland
han var en Fiende; thi han vil, at det
ej ene skal besidde Frihed; men,
som det, hvert Folk, ja selv dets Fiender.
Din Cato elsked Romas Frihed, men
nedtraadte alle Andres. Derfor var
han herlig som en Romer.

Pilatus.

Jeg har svoret.
Og nu faar Templet knuse Borgen,
hvis det vil sminke sig med Jesu Blod.
Men saa vil Capitolet komme selv,
og knuse Templet. (Til Stridsmændene.)
Frem I Romere!
Gjør lyst i denne Hob med eders Landser!
Jeg svor jo ved min Ære?

Præster.

Israel, se
nu dræber Jesus dig med Romersværd!

Folk.

Korsfæst! korsfæst ham!

Pilatus.

Ha, uvillige,
I Romere, seendrægtige I ordne jer?
Fordi det er en Jøde, I beskytte?
Men det er Jøder som I skulle slaa.
Og Jøden, som I vogte, er ej simpel;
men, se, en Heros. Eja! var du Bacchus,
jeg dyrked, som Herodes Venus, dig! —
Ja Halvgud eller Guds Søn er han eller
— nu hvad? jo Alt foruden Israels Konge.

Præster.

Vi have ingen Konge uden Cæsar.

Pilatus. (Afsides.)

Ve Jesus, hvis de blande Cæsar ind!

Folk.

Nej, ingen Konge uden Cæsar!

Pilatus.

Den Træl er først foragtelig, som med
sin Skjændsel praler.

Præster.

Giver du ham fri,
da er du ikke Cæsars Ven!

Pilatus.

Ha! —

Folk.

Ja, giver du ham fri, Pilatus,
da er du ikke Cæsars Ven!

Pilatus.

Ha! Dette
var Otterslangens Stik.

Præster.

Vi traf!
Ja giver du ham fri, Pilatus,
da er du ikke Cæsars Ven; men Cæsars
Forræder!

Pilatus.

Ha!

Folk.

Ja giver du ham fri,
du er ej Cæsars Ven, men hans Forræder!

Præster.

Hvo er vel Cæsar?

Pilatus. (Afsides.)

Ha! — Tiberius!

Præster. (Leende.)

Oh, Cæsars Navn er Trolddom!
Mon ej Tiberius? Han er iversyg
som Jovah. Han maa vide, hvo
der er hans Fiende. Han bør kjende
sin falske Tjener.

Pilatus. (Slaar sig for Panden.)

Ve! ve! Dødsens!
Ha! Tordenslag!

Præster.

Mon ej Tiberius
er Jordens Cæsar? Vi hans Trælle ej?
Vi tjente Cæsar, om vi viste ham
en fattig Usling, der, i fjernest Vraa
at være Cæsars Uven, vovede.
Og Denne her, hvem han betroede?
— ha Cæsars Øjne ere Dødens Sværd!
Vel! bedste Vennetjeneste er det jo, at vise

forborgen Fiende. . Vi pligtskyldigst maa
berette Cæsar: Pontius. .

Pilatus.

Ha Pontius!
Pilatus er meensvoren.

Præster.

Ja, meensvoren!
Saa var det jo vi mente . .

Pilatus. (Afsides.)

Ak, hvad skal jeg?
— — Men kan jeg være uvis?
Her er en Jøde paa den ene Side;
men Cæsar paa den anden. Men jeg har
min Ære lagt paa Jødens Vægtskaal. Dog
er det ej Cæsar selv, som giver Ære?
O stakkels Jesus! Ha, han er en Jøde!
Fordømte Jøde! — Ha, han er et Menneske!
O stakkels Menneske! fordømte Jøde!
. . O ve, i hvilken Cirkel drives jeg
saa kolde Sved frembrister, Olje liig
af Gjængerne, hvori jeg drives om.
Det er Nødvendighedens store Hvirvel.
Jeg er nu kommen til det Punkt tilbage,
hvorfra jeg udgik: den Beslutning, som
jeg fatted strax, jeg hørte, at en Jøde
var stevnet hid; ja den: „han flux skal dø!"
Men — o man følger altid sikrest dog
den første Drift, som var den Skjebnens Stemme —
da jeg begyndte at ransage,
da Uraad bag de Præsters Ivrighed
jeg ante . . da, da kom de Skrupler,
og hvirvled mig omkring til nu jeg standser
ved samme Punkt: han dø!

Han er en Galilæer . . ah, hvor let
han kunde været blandt de Galilæer,
hvis Blod jeg blandede med deres Offers?
Nu — vel han var ej; men han kunde været.

Og saa var han jo død og denne Sag
ej til. Og Een? — hvad gjør det vel til Hine?
Du faar da følge dem, som 1 *in mente*
forglemt ved Regnestykket paa det Altar.
Desuden; ja desuden — hvad desuden?
Er der ej flere Grunde? O, at jeg,
for alle hine, havde ikkun een,
der kunde dække denne Tanke til:
„han er uskyldig!“ Cæsars Magt ej selv
kan . . . jo den kan! Hvo er som Cæsar mægtig?
Men, hvo er skyldløs vel som Denne her?
Ha Tankehvirvel! ha, hvad hviner du,
at sætte Lid, trods disse Løgnere,
til Tiberii skakke, lyttende Hoved,
til den Mistænkeliges Skeleblik,
der i en skraa uendelig Straale glider
fra Capitol henover Jorden? Ha,
du raader mig: at dø, om Cæsar fordred,
for Jesus? Pontius for denne Jøde?
O risum teneatis amici! Han dør da? Ha,
I Morder-Præster, ja! Han dør! Men vider:
jeg hevner mig!
Mod Cæsars levende og vrede Aasyn
jeg med dets døde, milde (sandelig
bogstavelig har Smiger her forgyldt!)
. . jeg med dets eget Billed mig forskandser;
thi jeg vil rejse Cæsars gyldne Billed
paa eders Zions Altar, Præster; og
I skulle tvinges ned, med Sværd paa Nakke,
at ofrende tilbede, knælende
som før for Bels og Dagons.

Præster. (Til Folket.)

Vrist Sejren ud! Den hænger løst ham nu
i Haanden. Raab! Ha *nu* — Ah, der er Barrabas
med Jesu Kors, vort Sejersbanner!

(Barrabas kommer med Korset.) Se,
det, liig en Stjernes Beenrad,
mod alle Verdens Hjørner peger stolt!

. . Ha nu! Ha Folket skjælver nu
i Sejrens Øjeblik, og tør ej raabe.
Hør Zions Stemme da: korsfæste Jesum!

Folk.

Korsfæst! Korsfæste Jesum!

Pilatus.

Vel!
(Til Jesus.) Jesus!
(Afsides.) O jeg tør ej se paa ham!
(Til Jesus.)
Ak Jesus — ja det gaar som jeg har spaaet.
Hvormange Prøver gjorde jeg! Du veed,
at først jeg . . Ha, jeg kan ej tale!
Se ej paa mig! Farvel! Se ej! Du veed,
jeg agter dig . . Farvel! Det gaar
. . Vær dog tilfreds, thi Alting er forsøgt!
. . Det gaar som jeg har spaaet, som jeg sagde,
og ante, som jeg sagde . . ja —

Præster.

Korsfæst ham!
Thi ellers . .

Folk.

Korsfæst! korsfæst!

Pilatus.

Det maa saa være! Ja det maa saa være!
Vel! tager Jesum hen! korsfæster Jesum!
(Tor sine Hænder)
Men Jord og Himmel se, jeg er uskyldig
i den Retfærdiges Blod.

Præster og Folk.

(Dragende bort med Jesum, hvem Barrabas lægger Korset paa.)
Oh, Dommer!
Lad komme over os og vore Børn
hans Blod!

Pilatus.

Det kommer!

8. Korsfæstelsen.

I. Gangen til Golgatha.

(Jesus vandrende til Golgatha med Korset. Præster. Pilatus. Vagt. Folk. Jesu Disciple og Veninder. Akadiel ovenover.)

En Præst.

Godtfolk! Ej nu! hvi slæbe I jer frem?
Til Golgath er ej Gangen tung for Alle.
Marsch!

Pilatus.

Standser — Ha, nu agtes ikke jeg;
men Toget gaar alligevel. O dette
er Skjebnens brede Strøm — jeg flyder med.

Præster.

Hvad! Hyle I Kvinder? Heller Sejersfløjter!
Som bævende blege Skygger Folket synes
at henglide drømmende. Eja! vi sværge:
det er ej en Drøm! det er ej en Drøm!
Marsch!

Pilatus.

Staa! — hem! hem! — de gaa
alligevel. . Ja det er Skjebnens Strøm,
som river Alting med sig: Sol og Stjerne,
som flammende Meduser nærved Bunden,
og dette Kors og Jesus, liig en Frivil
udslynget paa en Kvist, og jeg — o liig
en raadden Stub, der mægted ej at modstaa,
— o ve, og Sommerfuglen sad paa Stubben —
og Alting drivende. . Alt stille drivende
mod Dybet.

Præster.

Fremad, frem! I burde dandse;

og Han, som bærer, Han,
om Skuldren brast end, skulde dandse med.
Marsch!

Pilatus.

Stands! stands! Jeg byder staa!
(Toget standser. Jesus segner iknæ.)
.. Ja sandelig jeg tror den brister.

En Mand.

Ja,
hvor sagte vi end gaa, jeg tror, vi gaa
for hurtigt.

Pilatus.

Hør, du gode Mand,
et Raad jeg veed derfor: du Jesu Kors
skal bære.

Manden.

Nej, for Alt!

Præster.

Oh, Jesus aarker.

Pilatus.

For Alt? Du er hans Ven, dog vil du ej,
endskjønt hans Skulder brister næsten, bære
hans Kors den Rest af Vejen opad Hejen?
Det er en Skam at røre ved det Træ?
For ikke — kan jeg tro — at have Deel,
end med en Fingerspids, i Jesu Død,
endskjønt alligevel den Jammer skeer,
og skjønt du sparer ham en Lidelse?
Det er Plebejer-Kjærlighed. Hvor falsk
en Almufølelse!

Manden.

Ja, ja! — Jeg vil ej. — Prætor, det er nok!

Pilatus. (Afsides.)

Plebejerens Viljefasthed mig beskjæmmer.
— O havde jeg dog sagt som Denne:
stat pro ratione voluntas!
(Höjt.) Nu skal du! Tving den Tværbuk, Vagt!

Manden.

Det Eneste, ej Cæsars Vælde kan,
er, Mandens „Vil“ at tvinge, som tør dø.

Pilatus.

Det skal du! (Afs.) Ak, hvo Magten har,
er kraftløs, om ham mangler Vilje.

Jesus.

O Simon, let din Næstes Kors! Den Byrde
ej tynger; thi du lægger da dit eget.
(Manden tager Jesu Kors. Toget gaar fremad.)
Stamfader til en troende Slægt, du bærer
med Sorg mit Kors: din Æt vil kysse det.

Pilatus.

Ha, Viisdom nu med Døden alt paa Læben?
Hvor underordnet synes ham ej Døden!

Præster.

Ha, Golgatha! Golgatha se vi! Der straaler det!

Jesu Veninder.

Ak Golgatha! Ve! der sortner det!

Pilatus.

(Seer forskrækket mod Bjerget.)
Ha Golgath? Stedet? Nej, et Skridt ej længer!
Er det der alt? Jeg svimler. Stands! Nu vel!
Jeg vil dog hevne mig! Se denne Tavle
skal skinne over Jesu Kors:
der staar i trende Sprog hans Udaad.
(En Tavle slaaes paa Korset.)

Præster.

Forhaanelse! Der staar jo ligefrem:
„Den Nazaræer Jesus, Jødekonge!“
Forandre det dog til: „som sig udgav for!“

Pilatus.

Forandre? O, jeg har forandret nok!
Nej, Hvad jeg skrev, det skrev jeg! (Skynder sig bort.)

Præster.

Afmægtige Harme!

Röst i Folket.

O hans Tjeneste

fortjener, at I taale dette.

Præster.

Ha Golgatha! Golgatha se vi! der straaler det.

Jesu Veninder.

Ak Golgath! Golgath! Der sortner det!

Præster.

Du knejser imøde
du Bugnende, Røde
af Israels bedste Purpur og Grøde.

Jesu Veninder.

O gid du kunde som Taagen fly,
forsvinde som Ørknens Sky,
opløst blive for Øjet borte,
du Svulne, Sorte
af Israels Brøde!
med Dræbtes Been
du overstrøede,
Blodoffersteen!

Præster.

De hvidnende Dødningepander ere
en Krands om Golgath af Perler skjære,
det blussende Bæger, hvor Alteret slukked
sin Tørste, hvor Templet sin Kraft har drukket,
og nu skal drikke — o Bæger bruus! —
i Jesu Blod sin Sejers Ruus!

Jesu Veninder.

Engang vil Gud
af Jorden slette dig, Golgatha, ud,
du stinkende Klump
af levret Blod!
En bundløs Sump
skal vise det Sted, hvor du stod.

Præster.

O Golgath, du Hane ved Zions Porte,
med blodrøde Fjedre blandt midnatsorte,
hungrig du efter din Føde gol.
Du ruger aarvaagen midtover Helved,

hvor højest du er imod Skyen hvælvet
huler sig under dig ud Scheol.

Jesu Veninder.

O Jordens Djævle bebygge
med blodige Kors din Top.
Dog, Golgatha, i din Skygge
avler du Lyset op.

Præster.

O, Golgatha nu
til Zions Tvebroder døbes du.
Oplad din Strube! Thi Israels Præst
med kosteligt Kjød vil dig made.
Ja blotte dit Hoved; thi Israels Præst,
paa din Døbefest,
i Frelserens Blod vil dig bade.
Bered dig! bered!
Vi bringe i Korset en Viekvist med.

Jesu Veninder.

O Golgath — nej vil du, Aljorden,
da bære saa svar en Synd?
End er der Tid — forsynk i Dynd!
forsvind som Skyen kløvt af Torden!
Ak, er du sandelig et Bjerg?
o Golgatha, et steenhaardt Bjerg?
Nej gab, og slug dem op og sværg:
„jeg er ej et Bjerg, men drivende Mulm.
. . Nu driver jeg bort — ha, Zion, Farvel!
Nu brast der en Byld paa din Sjel!“

Præster.

Bær, Jesus, selv dit Kors! Det er din Vandringsstav!
Vi staa ved Pandestedets Rod:
ved Golgatha, din store Grav!
Nu stige vi op,
at krandse dens Top
med Roser af dit Blod.

Jesu Veninder.

Med Graad vi to dens Fod.

Jesu Disciple. (Afsides.)

O Rædselssted! o Sted forbandet!

Jesu Veninder.

O Kvindesorg, hvad kan du Andet,
end Skrig med stille Graad at blande?
end vride Hænder og forbande?

Jesu Disciple.

Tys! Derfor tør den rase fri.
Men vi? men vi?
O, hvis vi sørged, som os lysted,
da snarlig brysted
sig Golgatha med vore Liig.

Jesu Veninder.

Ak, Mandens Jammer
bør være Ørkenen i Flammer.
Dens flyvende Baal
hvile først ved naaede Maal.
Men usle, usle Jesu Venner, der
bag eders Mesters Liigtog snige jer
med blege Neb!
Hvi ej befri med mandigt Greb?
O, havde vi kun Mandens Arme
og Mandehærder for Kvindebarme!
Men magtløse Kvinder kun ere jo vi.
Og derfor taale
de Mordere vi skraale!
De tænke, vi tie, naar Alt er forbi.

Jesu Disciple.

De røbe os . O ve, de røbe. !

Jesu Veninder.

O tapre, tapre Jesu Venner,
hvor ere I?
I blege Fjæs eders Mod I svøbe!
Ingen af jer meer Jesus kjender.
Han dør — o evig, evig Skam!
Paa Golgatha de myrde ham!
Snart er det forbi, forbi, forbi!

Jesus. (Tager Korset.)

I Salems Døtre, græder ej for mig! . .

Jesu Veninder.

Ja havde Kvinden noget Stærkere
end Graad? — o elskte Mester! . .

Jesus.

Græd over Eder selv og eders Børn!
Thi Dage skulle komme, da de ville
til Bjergene sige: falder over os!
til Højene raabe: skjuler os! skjuler os!
Thi, gjøre disse Døgnets Sejerherrer
saa med det grønne Træ, hvor ville de
da handle med det tørre?

Jesu Veninder.

I Disciple,
han mener Eder.

Jesus.

Ja, det er min Sorg!
Hvis Frygt ej naged mig for Disse, da
med Jubel hilste jeg mit Golgatha,
som Ordets Sædjord, Frelsens sikre Borg!

Præster.

Gaa, Jesus, med Korset, din Vandringsstav!
Se her er Golgath din høje Grav!
Nu stige vi op,
at krandse dens Top
med Roser af Frelserens Blod.

(Stige op paa Golgaths Överste med Jesus.)

Jesu Veninder.

Hans Venner græde ved dens Fod . .
O nej — de fly! O evindelig Skam!
O redder! . . Forbandede! bæve I nu?
Nu? Nu? O! o! Paa Golgath de myrde ham.
Bæve I? tie af Sorg eller Skræk
nu, nu, da de rive ham væk? —
de rasende, syndige Præster,
væk, væk for at sønderrive jer Mester?
O skynder jer, stærke Mænd!

river af Korset ham ned igjen!
. . En Kvindes Forbandelse kan
udblæse al Marv af dig, Mand!
De nagle ham — o! de nagle ham alt!
Vi høre jo Slaget
rædsomt gjentaget,
der indkløver i
Hænder og Fødder den blødende Spalt.
Skynd da! o skynd da! Forbi! o forbi!
(Ile til Hejens Överste.)

Akadiel.

Forbi med Haabet, I ømme Hjerter!
Men ej forbi med den Elsktes Smerter.
Han langsomt skal lide,
at ud hans Kjærlighed talt kan faa;
i sejge Bloddryp hengaa hans Kvide,
at Verden blues for evigt maa.
I Himlen høres
som hellig Kimen
de Nagleslag.
Med Stormens Fart over Jord de føres,
og anmelde tonende Morgentimen
for Frelsens Dag.

II. Jesus paa Korset.

(Jesus korsfæstet paa Golgathas Top imellem de to Stimænd. Jesu Disciple, Moder og Veninder, samt Præster, Krigsmænd og Folk rundtom Korset. Akadiel og Aander ovenover.)

Præster.

Triumf! Nu Ofret er bragt!
i Skjændsel svøbt,
i Smerte døbt,
er Ofret for Altrene, Ofret for Thronerne
paa Golgatha, Dødens Altardisk, lagt.
Sejren er vunden!
Den Verdensbefrier er bunden

til Korset — den vældigste Scepter-Vaand,
der løftedes end
i Præstehaand
selv op over Drotten, vor kronede Svend,
og over Nationerne!

Den Aande, som trued med pralende Mund
at ryste de Jordens Templer igrund,
den bortdunster nu i gysende Suk.
For Folkets Skare
nu Guds Søn bare
er krandsede ofrede Syndebuk.
Og Korsets Nagle
i Frelserens Blod tør graadigen sagle.
Ak, sandelig, Du est jo højnet til Sky,
til Golgathas Top over Salomons By?
Og Israel tigger sit Liv:
„du Blod-Kobberslange, ak Helse os giv!
Messias, Guds Søn, ak Frelse os giv!
lad Himlen, du loved,
frembryde paany!
Forvandl til en Sol dette tornede Hoved!
Thi vi den Morgen, du helligt svor
— somom din pralende Tunge var
dens Lucifer klar —
at bringe den gamle, sukkende Jord,
maa se indsvunden
kun til en blegnende Sky paa Munden.
. . Vi Orme-Kryb, vi
tør sværge dig, Stjerne, den er forbi!"

Saa spotte Skarer med klappende Hænder.
Og Alteret brænder
saa højt som før.
I Offerets Røg, der Sandserne fanger,
men ej i en luftig usynlig Anger,
seer Mennesket nu sit Syndeslør,
med Ro som før.

Disciplene.

Nu frygte vi ej, da vi — o ve!
vor Mesters Hjerteblods Farve se.
Ja nu, da hans Bloddryp vi tælle og sanke,
vi tælle ej Slagene Hjerterne banke.

Stemmer.

Hvi gjorde vi Dette?
Hvad have vi gjort! Hvad have vi gjort!

Stemmer.

Forsilde at spørge!
forsilde at sørge!
Kom! Terninger kaste os Sorgerne bort.

Stemmer.

O ve os! han lider ej Dette medrette.

Stemmer.

Vi glemme vore Synder
— det er en talløs Skare —
for denne ene svare!
Forsoningen begynder,
naar Angrens Taarer stride
for Jesu Fødder glide.

Jesu Veninder.

O Falske, o først de blodige Hænder,
mod Himlen I vender,
maa fakkelbelyse
hver syndefuld Vraa under Hjerternes Rod.
Men se, I ved selve Tropæen jo gyse?
I zitre og fryse
med Haanden i Frelserens lunkne Blod?
Men Vi med glædebrændende Hjerte
omfavne vor isnende Smerte . .
O ja, vi bede, vi vide,
at snart skal vor Mester ej lide;
men ile til Sejren herfra, herfra!
Men I, hvi frydes I ej, som have
den Sejr, Eder Præsterne gave?
O, skynder jer! fejrer dog Sejren!
Den varer ej længe: den varer kun til

det martrede Hjerte slaar stil.
Hvi blegne I meer end vi?
— Ha, Syndens Jubels Henvejren!
Ha, Syndens Jubels Forbi!

Stemmer.

Ja ve os, Syndere! ve!

Jesu Veninder.

Hvi raabe I Ve?
End er jo Golgatha eders Tropæ!
Hvi slaa I det Bryst,
der nyligen raabte med vilden Lyst:
„Han dø! han dø, den Israels Drot,
med Korset til Scepter og Golgath til Slot?“
O bi til han dør — forband dig da, Røst!
og led i Fortvivlelsens Hyl efter Trøst!

Stemmer.

Vi vide, at ene det samme Hjerte,
vi gjennembored med Staal og Smerte,
kan tilgive os — o, det kan ej: thi
han er jo et Adams Barn, som vi.

Jesu Veninder.

O Ruelse, seer i dig Selv du ind?
Vel! seer du i Frelserens dødblege Kind
dit eget Billed,
i Blodet din egen Taare nedtrillet,
da skal du som Vi, snart skue
i Frelserens dødblege Kinder
en stjernehvid Englevings Tinder
af glitrende Lue —
se dem at folde sig ud
paa jublende Hjemfart til Gud.

Stemmer.

Vi arme Syndere vide jo kun,
en Synder ej selv kan sin Udaad forgjette;
men ene den samme kjærlige Mund,
vi tvang i hans Kval at forstumme,
vort Liv, vor Død, vor Frelse kan rumme.
Tilgav han Dette,

den Blod-Synd, vi mod ham forbrød,
da Gud vil Synden udslette,
da Gud os Forsoningen bød.

Jesus.

Tilgiv dem, Fader! Ej de vide, Hvad de gjøre.

Johannes.

O hørte du, Frelserens første Ord
paa Korset tilgav og forsonte dig, Jord?

Jesu Moder.

Ak, kan du, myrdede Uskyld, tilgive,
da mister din Mo'r en guddommelig Søn.

Akadiel.

O Jordens Jesus, ej ilive
var du saa høj og reen og skjøn,
som nu i denne Stund,
da du — o Guddoms-Kjærlighed! —
med blodløst Hjertes døende Mund,
tilsmilte dine Bødler Fred.

Jesus.

Min Moder, se din Sønnearm!
Johannes, se din Moders Barm!

Johannes og Jesu Moder. (Omfavnende hinanden.)

Vi Jesu Arveskifte fik.
O, Kjærlighed, naar er du arm?

Disciplene.

O, hørte du, Frelserens første Ord
paa Korset tilgav og forsonte dig, Jord?

Mennesker. (Nedknælende om Korset.)

Vi hørte, vi hørte den Tornekronte,
den blødende, døende Frelser, forsonte
bodfærdige Hjerte, med Gud, med sig Selv.
Den Angrende bæver ej meer for sin Sjel.

Disciplene.

Til Eder han talte
den Slægtens Forsoner,
I lænkekvalte
I Millioner!
I Jesus, o Ádamsæt, du

dig Selv i din Reenhed besku,
saa skyldløs du var,
da Palmer i Eden Brødet dig bar.
Din Højhed, forlængst forsvunden i Oldet,
ud har sig foldet
I Jesus saa reen,
som dengang du straalte om Adams Been.
Et klarere Guds-Billed ikke du faar,
end dette, som naglet paa Korset staar.
Ej klarere fremstraaler Gud hernede,
end i den Sjel, som dør af Kjærlighed.
I Jesus, o frelste Menneskehed,
du Gud da tilbede!
Thi Jesu Dyd er Afglands af samme
Alhelligheds Flamme,
der var fra Begyndelsen, tændte i Ødet, og tænder
evindelig Verdnernes Række,
for i den lyse Stjernehær at have
Vrimler af hvide Uskyldigheds-Hænder,
der jublende ud
af Ødet sig strække,
at takke og tage Algodhedens Gave
af Almagtens Gud.
I Jesus da, Menneskehed,
din Højhed tilbed!
Thi Jesus er Dyd . . O Dyd, du lærte
at være skjønnest, naar du led.
Thi, o, naar er du meer ophøjet,
end med et sønderrevet Hjerte,
med Blod, ej Graad, i Øjet?
end paa dit Smerteskors?

Stemmer.

O, dydigste Menneske sørge jo maa:
det ej, som det burde, Jesum kan naa.
Hvo er det, som ej i sit Inderste finder
syndfulde Minder,
og ikke maa bede: „o Gud,
en Engel send ud!

Hans Broder i Støvet sin Vinge har brudt.
Han hjælpeløs jamrer, af Haabet forskudt.
O tænd mig en Stjerne paa Himlen igjen!
Der, *der maa* jeg eje en Ven!"

Disciplene.

Da løfte han Øjet mod Himlen! Han vil
Forsoneren skue der, kjærlig og mild.
Den strenge Dommer
som Frelser kommer,
I Engles Hær,
med Korset til Spær,
med Naadens Balsamhorn i sin Haand,
hvormed han salver den syge Aand,
der famlende finder en Sti af hans Blod,
og rejser sig op ved hans Thrones Fod.

Akadiel.

Menneskeaandens brogede Hylle,
Nettet af Aarer, som Aanden omskylle,
blander sin spraglede Ild,
sit brændende Farvespil
i Aandens rene Klarsyn og gjør
den til Fantasier som før.

Men hisset vil Aanden selv dømme
Sandhed og Drømme,
skille alle Falskt fra sit Haab,
klarne den dunkle Fromhedens Trang,
som i de Troendes Raab
sig saa fantastisk udsang —
denne, som tror,
Forsoningens søde Mysterium bor
i Jesu Bloddryps smaa Rosenskaaler,
hvis Purpur Golgathas Kors omstraaler,
liig Tjørnen begravt i sin blomstrende Flor.
Hist vil han finde
Forsoningen lukket
i Aanden inde
i Angersukket,

Jesu Histories hele Ve
fuldbyrdet i sit Inderste se.
Hver Kamp for Dyden i Menneskehjerte
er Jesu Moder i Fødselssmerte;
hver Dydens Tanke, i Hu fremskjød,
en Frelser er i Pjalter fød:
    hver Dyd betvungen
en Frelser haanet og gjennemstungen;
et sejrende Offeralter hver Last;
men Angeren, se, en Forsoner selv,
    til Menneskets Sjel
med blinkende Taarer naglet fast!
I Angerens Graad Brøden henrinder
som Jesu Ve med hans Blod hensvinder.
Men Menneskets Sjel i sin Styrke flammer,
sin Vilje, sin Aandevinge den strammer,
    og Angeren hensynker bag
dens Idræt, bag Aandevingernes Slag.
. . . O da, naar den seer,
at Angeren ej evindelig er,
naar Menneskets Sjel i Betragtningen naar
den Tinde, hvor den i Taarer forstaar,
at Aanden ved Ydmyghed soner sig selv
    — o da er den Sjel
Frelseren liig i den hellige Stund,
Himlen ham aabnes, mens Jorden Farvel
    faar fra den blegnede Mund.

Saa fatter støvbundne Abiriel reent
som Aanderne hvad Evangelet har meent.
    Saa er det han tror.
Saa ædlest Abiriel, Frelserens Sjel,
indstraaler i Alle igjennem hans Ord,
og spreder den Phuniel-Skygge, der stedse
omgiver Abiriel med koglende Kredse,
der Aanden snart følger i gjøglende Former,
        som tusmørke Tvivl,

snart rundt den sig ormer
i Sværmerens Smiil.

Disciplene.

Af Kjærlighed han lod
for Sandheds Sag sit Hjerteblod.
Vi ikke tale da? *Vi* bæve for hans Sti?
O *Vi* se meer i dette Blod end I!
For Os bekræfted han, for Alle sonte.
Det er et Glædesbud,
som gjennem Jesu Vunder tonte
til Os og Eder ud.

Stemmer.

Hvi skulle vi da ofre meer?
Det Uskyldsoffer det sidste er.

Præster.

Det sidste Offer? Ha, trælkede Slægter,
til Offerrækker I selv jer indvie!
Det sidste er sidste Jesu Forfægter.
Da mættet, forsonet vil Alteret tie.
I Præsters Chor
det flammer da ene igjen,
som Vredens Tunge blandt Dynger af Been,
vidtover en øde, men helligere Jord. (Mulm udbreder sig.)

Jesus.

Min Gud! min Gud! Du skulde mig forlade?

Præster.

Vanvittige Hob,
som Lit til en Synder har sat!
Hørte I ikke hans Raab,
at Gud ham havde forladt?

Disciplene.

Saa I ej Alle, han hylled sit Ord
i et døende Smiil?
Den sidste Tvivl
om Frelsens Sejr i hans Suk bortfor.
Se I ej denne stigende Nat?
Naturen selv hylles i Sørgeflor.

Præster.

Sejr? —
Ha, Spaadom, sandsagde du?
Vi Navn maa da skifte, ej Magt, ej Hu!
Ha, sære Vanvid! hvad Sejer, naar
i Kjæmperens Hjerte Staalet staar?
O dumme Trælle, Sejr, naar end,
som Oldets Piller, de Jordens Bedste,
Aljordens Vise og Drotter og Præster
staa ubetvungne igjen?
Stig ned af Korset! Da Jordens Præster
og Jordens Herskere tro dig, Mester!

Disciplene.

Messias i Krybbe, i Pjaltelagen,
af fattige Hyrders Hilsen modtagen,
Messias paa Graasteensbolster besku!
Du Kronte, du Rige
os Arme da sige,
hvor højt vel i Himmelen skattes du!

Anden korsfæstede Stimand.

Ja, ret! stig ned af dit Kors!
og frels dig selv, Messias, og Os!
Som Jordens Konger og Præster,
skal Morder og Røver da tro dig, Mester.

Förste korsfæstede Stimand.

Ak, frygter Du ej Gud endnu?
Vi lide kun vor Ret — men Denne?
O Han, han faar en Synders Ende,
skjønt end han heel sin Uskyld har,
som dengang Barn jeg Synder var.
O Herre, fromme,
naar i dit Rige du mon komme,
kom arme Esau da ihu!

Jesus.

Du skal mig did idag ledsage.

Stemmer.

O, Grav, din sorte Læbe
ej tør os kalde Dødens meer.

Vort Dødssuk er et Bliv.
Tyrannen kan ej længer dræbe.
I pine; Pinslen er kun Fødselsveer
for nyt og bedre Liv.
I Hjerterne Fred
Forsoneren fra Korset dryppede ned;
igjennem hans hellige Ord
Gud selv gaar frem med lysende Spor.
Og nu ifra sin Grav
de friske Levende
for Døden bævende
Udødelighed den Døende gav.
O Menneske, hvad er du vorden,
som Frelsen har arvet: Himlen paa Jorden!
i Visheden om din Udødelighed
hvad Englene veed.

Jesus.

Det er fuldbragt!

Jesu Veninder.

O Jesus! Jesus dør!

Disciplene.

Hans Smerte ender.
Hans Fryd begynder, og hans Sorg fuldender.
Ja „Smerte-Ende" er nu Dødens Navn,
og „Fred" er Navnet paa de stille Kræfter,
der røre sig i Gravens dybe Skjød.

Akadiel.

Alt Engelens Ving fra hans visnende Haand,
straalfjedret, med Morgenens Kraft, sig spænder.

Jesus.

I dine Hænder
min Fader, jeg anbefaler min Aand.

Akadiel og Aanderne.

I Hviftet af sit sidste Ord
udglitrer Jesu Aand saa reen
fra mulmede Korses dødmørke Been,
mod rolige Himle, mod Aanders Chor
fra bævende, blodige Jord.

Stemmer.

O Jesus! O rædsomme Nød!
O Jesus, vor Frelser er død!

Jesu Veninder.

Ej død! Ej død! Vor Ven,
du aabne dit Øje igjen!

Disciplene.

Han hævede sin Røst;
og, som et Blomster visnet,
sank tornet Hoved paa hans Bryst,
og Øjet brast, da Hjertet isned,
og kjøligt Vand af Vunden flød.

Mennesker.

Ve! Jesus, vor Frelser er død. (Knæle om Korset.)

Akadiel.

Mennesket stirrer studsende paa
hans brustne Hjerte, nu Mulden graa.
Det stirrer forvildet
sig blind paa Korsets døde Billed.
Ja se I det Smiil, der paa Læberne kom,
som endnu dem flyder straalende om?
Himlen var alt for hans Øje oprunden.
I Dødssekunden
Sjelene fælde sin Evigheds Dom.
Sig Himlene bøje
nedover den Dydiges bristende Øje.
Hvo Helved paa Dødslejet seer,
ham bier ej Salighed her.

Jesu Aand.

O, Straaler for Torne! Lys til Blod!
En bævrende Fryd er min Hjerterod.
Her Lys, her Lyn
er Øjets Syn,
og Aandens Øje
Dybene gjennemlysner og spejder det Høje.

Akadiel og Aander.

Hil dig, o Jesus, fuldkomneste Aand,

Jorden har holdt i fængslende Baand!
Hil dig blandt himmelske Frænder!
Ohebiels Varme, livsaligen mild,
Abiriels høje flammende Ild
se vi i Frelserens Inderste brænder.
Hil dig, o Jesus! Fra Korsets Smerte
du taget er nær til din Faders Hjerte.
Din Saligheds Næring er sød og stærk:
Beskuelsen af dit sejrende Værk.

Jesu Aand.

I Dødens Stund
i Himlen jeg tænkte mig . . Tanken bar
gjennem mørknende Kjød mig Selv saa klar,
at end jeg i Flugten belivned
med Glimt af et Smiil den blegnede Mund,
skjønt bag mig alt Hjertet hang dødt og stivnet.
Et Dødssuk — o Florvinge, neppe du hvifted
paa Læben, før om du til Straaler skifted! —
hidhvirvlede mig med Lysglimtets Hast,
saa Øjnene bag mig smeltende brast.
Men nye sig aabned i samme Sekund,
der mægte at spejde til Solenes Bund,
mægte at følge Verdnernes Pegen
med straalende Fingre paa Guddommens egen
Højhed, den Gaade,
Aandernes Tanke ikke kan raade.

Akadiel.

De Ypperste derfor i Aandernes Hær,
der omstraaler Jorden liig Gloriens Skjær
om bøjede Isse,
de hilse dig disse
i Salighed Luende . .

Aander.

Med Andagt vi maa
dig Jesus tilbede, det Tempel beskuende,
det vi i Mulden byggede paa.

Jesu Aand.

O himmelske Frænder, jeg kjender alt Eder.

Du der Konfutse, Du Sokrates heder.
Ah, Menou og Moses, Zerduscht og La,
Israels store Profeter, I Alle,
Jesus maa Lærere kalde,
hos eders Discipel paa Golgatha?
Johannes blandt dem med Skjønformen fri
for hver en Skygge af Melancholi.

Akadiel.

Imellem de skumle Skygger, som blege,
liig Skyer for Lyset, isammenvege,
da, Jesus, du straalte i Himmelen ind,
sku hist dine tvende
blodige Følgesvende,
ense af Daad, ej ense af Sind!

Jesu Aand.

Ah, Esau, mindes du hvad
jeg lovte dig, da du paa Korset bad?
Du angred histnede;
derfor Englene for dig bede.
Med klarnet Pande
du mellem de Salige dig da blande!

Men Du, hans Følgesvend, skumle Aand!
med matte Vinge for Morderhaand,
der flammed paa Jorden af Lyst til at dræbe,
Du vedblev at haane med dødblaa Læbe,
at haane med døende Sjel;
thi er du ej værd i Forsoningen Deel.

Men alle I angrende Aander forkynder
jeg Frelsens Forsoning for Nag over Synder.
Samvittighedsmulmet maa komme i Gløð,
søge at svide Pletterne ud.
For mat er dog Flammen;
Alle tilsammen
lægges maa ydmygt i Naadens Skjød.
Et sønderknust Indre,

ej Hovmodens Pukken paa Meer eller Mindre,
maa ofres til Gud.

Usalige Aander.

Jesus! du Trøst har de Domfældte talt,
Helved husvalt,
Fortvivlelsen viist
Vejen til Naaden, alt længe forliist.
Nu længer vi ville
ej Synderne dølge stolte og stille,
dem aabent bekjende,
blandede med dit velsignede Navn,
os haabende vende
til Guds, til vor Faders barmhjertige Favn.

Præster.

Hvi tie vi? Jesus, vor Fiende er død!

Stemmer.

Ja, Jesus, vor Frelser er død!

Disciplene.

Ej Smerten os længer for Korset nedkuer!
Vi Frelseren ej i det Livløse skuer.
Hvi knæle for Liget, den slukkede Kjerte?
Forherliget luer
Han Selv i vort Hjerte! (De Knælende rejse sig.)

Præster.

Hvi skrækkes vi? Fienden er død!

En Soldat. (Gjennemborer Ligets Side.)

Ja Cæsar sværger i dette Sted,
der slog hans Hjerte, saa Blod og Vand udflød,
at Jesus af Nazreth er død!

Præster.

Jubler, jubler! det fremmede Lys
i Templernes hellige Dunkle er slukt;
hiin fremmede Røst bag Forhængets Tys
nu Døden for evig har lukt.
Ha, Vanvittige, bygge I end
paa dette hensmuldrende Leer?

Tro I, Galilæeren kommer igjen?
Han er ej, og bliver ej meer! (Mulmet indhyller Alt.)

Stemmer.

Betyder det Mulm: forbi er vort Haab;
men Mulmet vender tilbage
fra Trældoms og Løgnens Dage?

En romersk Hövedsmand.

Se, Himmelen aander sin Kummer ud,
og Skyerne fyldes med Jammersraab!
Ja, Han, som vi dræbte, var vist
en Skyldfri, en Christ,
en Gud.

Disciple.

O Overtroes Natøje, Hvad du seer
ej Lyset, men Nattens Vejrblus er.

Præster.

Nu, Altre, indhyller Jorden i Røg!
Kun Sceptre Slægterne skimte
igjennem at glimte,
som Gnister, der ud fra Baalene føg!
Nu jubler, Baal! nu hviner Spær,
som før i sløve Trælles Hær!
Ufrelse, Ufrelse, nu, som før,
fornegter du dig, naar Frelseren dør?
(Torden og Lyn. Rövernes Kors styrte overende.)
Rædsel! Rædsel! Ofret bragt er
Mørkets Magter,
og de hyle efter fleer.
Men skulde et Vejr,
øde vor herlige Sejr?
Lad Mulmet kvæle den jamrende Hob!
Vi splitte det ad med Sejersraab:
Triumf! Underdanig er Jorden!
Den bæver under vor Fod.

Stemmer.

Men ruller og denne Torden
henunder jer Fod?

Præster.

Ha, djærve Israels Præster,
vort Baal skal Lynene sløve,
vort Sejersraab Tordenen døve:
Triumf over Lærling og Mester!

Stemmer.

Dagen sortner, Solen graaner,
Lyn, som Strømme Blod, nedrisle,
Dybet sluger dem og brister, Ild udhvisler.
Visne Sol, dig Mørket haaner;
thi nu flammer Dybet jo.

Præster.

Himlen vil ej Korset se,
Jorden bære ej dets Spe.
Vi i Dybet styrte da
med Korset og med Golgatha!

Stemmer.

Usle Sejerherre-Glæde!
skjælve I for Luftens Vrede;
men for Himlens ej?

Stemmer.

Se, paa den Illværksdag
  Himlens lyse Tag
sig forvandler til en huul
Sarkofag, saa sort som Muld!
Lyn, som sultne Ormeklynge
hugge, bide, hvæse, slynge
sig om Jorden, levende
        der begravet.
        Luften Mulmen;
        Fraade Havet;
        Jorden Ulmen;
Bjerget gaber, Sletten ryster;
Golgath, som i vilden Smerte,
bæver, hæver sig og kryster
Korset op mod Sky,
som om Jesu brustne Hjerte
det til Himlen vilde fly.

Præster.

Ve! Lynets Øjekast vorde saa vrede;
fra sorte Himmel
i Golgaths Stimmel,
de kun efter vore Hoveder lede.
Vi fly! vi fly!

Stemmer.

Hvor fly? hvor Ly?
i en brændende Sky?
paa en bølgende Jord?
Hvor fly? O, hvor?

Præster.

Intet trøster; Alt forskrækker.
Alting truer; Intet dækker.

Disciplene. (Flokkende sig tætom Jesu Kors.)

Jo, i Korsets Ly
Lynets Spidser
spejle sig i stille Isser.
Tordnens Sky
mellem vore Øjne brast.
Blinked vore Øjekast? (Mennesker stimle om Korset.)

Stemmer.

Som af Angst, guulsorte, svulne
Skyer buge
henad Jorden sig og knuge
sig i Mulden ned, og mulne
hen i giftig, lummer Damp.

Præster.

Ve! midti vor Sejer vi dø!

Disciplene.

Et skarpere Lyn
end dette, der fødes ifleng af Sky'n,
vil Synderen ramme.
Om, snoet og kvalt, paa Bunden af
hans Hjerte det ligger til Aldren graa,
et Hvælv der er, hvor det ud vil slaa:
det er hans Grav.

Præster.

Ombølget af Flammer
og bævende Høje og hævende Dale
er Golgatha Rædselens Ø.
Ve, finde vi ej
gjennem Mulmet henover
de bævende Høje en Vej?

Disciplene.

Nej, Jesu Mordere, nej!
Thi Jorden gaar i Vover;
som Skyen den bruser huul;
den driver under Fod.
— Ha, den vil ty iskjul.
Ja Høj og Skrænt med Blomstertop
frem ormer sig imod
en Afgrund — ned den styrter . . ha!
for ej at blive ét Golgatha.
Ve, Jorden gaar i Vover,
som Luft og Sky var den;
og Mørket ruger over,
som hvælved kulsort Muld sig op
til Luft og Sky igjen.
O Gravens Mørke! Ingen seer,
at han blandt tusind Blege er.
Hver stirrer blind i Mørket,
som var han sat
en rædsom Nat
alene midti Ørken.
Enhver staar ene med sin Jammer,
og lytter til Naturens Ve.
Nej! nej! vi se:
Lyn, som om hele Scheol
paaeengang lyste,
er Rædselsdagens Sol;
og Tordenbrag,
som om paaeengang Helved gyste,
er dens Sekunders Slag.
Lynet nedad Korset flammer . .

Se hvor det i Mulmet ene
breder ud de røde Grene!
I rædsomt Lys det knejser frem.
Dybet brast; dets Luer blege,
Satans Fingre liig, paa Korset pege
. . nu hvislende de klatre
opad det . . nu Dybet atter
sluger dem.

Præster.

Ha, Golgathas Been
og skinnende Knogler
sig rejse i Mulmet bag Mose og Steen.
Alt Helvede kogler.
Sig Dødninge rejse paa smuldnende Ogler,
og Skallerne hvirvle saalænge rundt,
til Struben de finde og Benenes Bundt.
Bort Fæle! — Ha, blege Profet-Gestalt,
du byttede galt.
Dit Hoved er dit: paa en Viismand det sad;
men Støtten, du tog, er en Røvers Rad.
. . Nu kommer hans Hoved, og putter ind
i sin hule Kind
din vise Strube, din stive Ryg,
der knejsed engang, mens Kongens var myg.
Saa kives I hen i Vejr og Vind.
Bort! bort! I vide maa bedre:
Jer dræbte ej Vi; det var vore Fædre.

Stemmer.

Alnaturen jamrer sig
ved den dræbte Frelsers Liig.
Ilden hviner, Luften hyler, Skyen brager:
Han er død!
Jorden brøler, Vandet fraader, Dybets Echo huult gjentager:
Han er død!
O, saa Alnaturen klager:
Han er død!

Disciplene.

Jorden briste ved vor Fod!

Lyn vort Øje gjennemsuse!
Torden Øret gjennembruse!
Alle Rædsler op sig dynge
paa vor Isse! alle Smerter
i vort Bryst sig sammenklynge!
Havet højt sig sammenslaa!
Jord og Himmel maa forgaa!
— Med saligt Hjerte,
med rolig Pande de Frelste staa
om Korsets Rod,
som stode de end i Paradiis,
uskyldige, i Læ
af Kundskabens og af Livsens Træ,
med Frugter — o af Forsonerens Blod —
og Gud befalte os Syndere: spiis!
O Kundskabens Frugt vi fortærte,
da Jesus os Dyden lærte,
og Livsensæblet vi brød,
da Frelseren sagde: der er ej Død.

Præster.

Ej Skjændsel, at fly
for Dybenes Kræfter.
Til Templet vi ty,
til Altrets Flamme ifra
det rædsomme Mulm, det Djævelens Flor
om Golgatha.
Vi fly . . hver Troende følge efter
det flygtende Præsternes Chor!
Israels Hellige, samslutter eder!
Fra Golgathas ravende Hej
over bævende Dale vi bane os Vej!
Gjennem Mulm og Ild,
gjennem skjælvende Salem vi flygte til
det evige Zion. Kun Tempelet redder.
Det ryster ej Satan. Det hviler fast. (Ville fly.)

Stemmer.

Tilbage! tilbage! Det evige Zion
det brast!

Højaltret sank, Forhænget revned ito.
Stormvinden hvinede hvast
ind i det Helliges Bo.
En mulmet Hule det Helligste er.
Der Svovl for Ambra damper,
og Dunster brænde som Lamper,
og gysende Dødninge vandre der
som Israels Præster.
Tilbage! tilbage! et evigt Gab
mellem Golgath og Zion sig fæster.

Præster.

Ha, Altret sejred for seent!

Stemmer.

Ja, Altret sejred for seent!

Præster.

Da, Jordens Throner,
tilhjælp! tilhjælp mod den dræbte Forsoner!
Vi mægte ej meer
at opklække Eder Trælskarer fleer.
Ja Altret tilhjælp nu med Sværd og Lænker!
Thi Folket haaber, og Folket tænker.
Opblusser for Altret, I Throner, da!
Vi ofred for Eder paa Golgatha.
Fremblusser I Throner,
udgnistrende væbnede Millioner,
af Trælle, der sælge, svigraadige mod
sine egne Brødre, selv Liv og Blod!
Da, se, vore Lamper og Altrenes Ild
forvandle sig til
en Række af blodige Baal!
I den eders Trællegeleder
skal hærde hvert Staal
til blodige Kors for Os og for Eder.
Vort hellige Forbund skal kue
med synlige Luer den Sjelenes Lue,
med Baal og Bøjle
de Oprørske tøjle.
En Val da vorde al Jorden,

før Alt gjenvender til Oldets Orden!
O, stor blir Kampen: Millioner imod
Millioner i Flammer og Blod!

Stemmer.

Jorden briste ved vor Fod!
Lyn vort Øje gjennemsuse!
Torden Øret gjennembruse!
Alle Rædsler op sig dynge
paa vor Isse! alle Smerter
i vort Bryst sig sammenklynge!
Havet højt sig sammenslaa!
Jord og Himmel maa forgaa!
— Med saligt Hjerte,
med rolig Pande de Frelste staa
om Korsets Rod.
Tyranner! Som Jesus Vi vide
for Frihed og Sandhed at stride og lide.
Vi frigjøre først vore Hjerter, saa
af Skuldrene Lænkerne briste maa.
Thi viid, i eders Baal,
mens eders Piinsler hvisle i
hans Nerver, rundt hans Hjerterod,
med Barmen kold af eders Staal,
det Menneske, som veed
der er en Gud og en Udødelighed
og Syndernes Forsoning,
med rolig Højhed maler med sit Blod:
først da jeg som min Mester leed,
da blev jeg fri
og fik min Æreskroning.

9. Jesu legemlige Opstandelse.

I. Begravelsen.

(Aften. Udenfor en Grav-Grotte. Rachel pyntende Jesu Liig. Petrus staaende hos i slöv Sorg.)

Rachel.

Se, Rachel pynter Jesu Liig,
forglemmer reent, at pynte sig,
som var hun skjøn alligevel,
endskjønt hun skal
til samme Fest,
i samme Hal,
(og det som Meer end Gjæst)
i denne Sorgens Kvel.

Ak, Simon Petrus, Du,
i Indre blød, i Ydre ru,
maa ogsaa have dig et Vist
fra Livet til at sørge over?
Dog, det er sandt, som jeg, du ej
vil lade Sorgen gaa sin Vej,
idet du gaa din egen vover.
Du end paa Livets vilde Bane,
som Menighedens vaagne Hane,
en Stund paa højest Kvist vil vippes. .
Nu — Meer du faar nok i din Pande
af dette kummerfulde Sande,
før, sejge Dryp, du slippes,
istedetfor, bag Stenen der,
det skjønne, store Ubestemte.
Ah, vel, om Dette end ej er,
vi vandt jo dog; thi vi jo glemte!

Men, o jeg haaber — følg derhen!
Jeg kaarer dig til Brudesvend.
Nej! nej! Du vil ej? Nu, saa tag,
som du har faaet i denne Dag
hver Stund den Livets Skjænk, det Visse!
. . Ja sandt, en herlig Ejendom,
der Hjertet som en Negl kan spidse.

Petrus.

Bagtal ej Sorg! thi den gjør from!

Rachel.

Det kan jeg ej. Den bor jo, liig
en Satanas, der soler sig,
i Rachels Øje; foran mig
frem vandrer den i hvert et Ord,
med sære Smiil til Stav —
nej vandrer ej! den er ej stadig;
men flagrer som en Flaggermuus,
der — unaturligt — har til Huus
en moden Rose, tusindbladig.
Men hvordan end
den flagrer, flagrer den dog hen
til Rachels stille Grav.
Thi sandt, min Petrus, som
du siger: Sorg gjør from.
Ja Flaggermusen „Sorg" er god:
den hvifter, svaler hidsigt Blod,
og dette er jo Alt.
Thi gløder det (det Rachel veed:
du maaskee, gode Petrus, med)
da gaar det galt.
Pyntet er du nu.
søde Brudgom, pyntet smukt:
Myrrhalugt
og Cypressekrands i Haaret,
ikke Tornens røde Frugt.
Dette Alt og hvide Liin,
der en Vinge svanefiin
lægger mildsom ovenpaa,

venligt svøber
Alting ind i Maaneskin,
dig den Herre Josef gav.
Men den Sløjfe himmelblaa,
hvorpaa ned en Taare løber,
paa dit Bryst, er skaaren af
Rachels Brudebelte.
Røden Blomst, i Brystet brænder
(den jeg „Christi Bloddryp“ døber)
Roserne i begge Hænder
(o de gløde, saa de smelte)
Nellikknop paa hver en Fod,
Dette fæster
paa dig Israels gode Præster.
Gode? O, nu ere Alle gode! Josef god:
Josef lader Jesus ej
slænges hen paa Alfarvej.
Judas god; thi ej han vil
forraade meer sin Mester.
Haarde Jesus er nu god;
thi, se, at jeg kyssede ham, han tillod.
Rachel er god, som fik Lov dertil,
og hykler ej Svaghed fordi hun *vil.*
Og Israels Præster?
Af Alle De bedst er;
de vied os sammen . . Hvo smiler vel haant?
Har Rachel denne Ære laant?
Fik jeg den ikke saa uden Vilje,
at være Jesu Gravhvælvs Lilje?
at favne første-sidste Gang
min Elskede paa Dødens Tilje,
i denne Klippe-Urne trang?

Gjem dine Haansmiil til dig Selv!
Jeg hvile skal i samme Hvælv,
som Jordens Frelser . . o saa nær,
somom i Døden hans Brud jeg er.
Ha, tænk — Messias og en Synderinde

samavle Maddiker derinde!
Men Ej! de vorde Engle smaa,
    talløse, uden Navn,
der sværme ud paa Vinger blaa
    af Jesu og min Favn.
Men skulde ej Josef tillade mit Liig
i Jesu Gravhvælv at hvile sig?
„Nej Kvind, det gaar ej an!
Bort! Du dig skjænder. Der ligger en Mand.“
Gud fri Os! Love forat leve eller dø
af Dem, som svømme her af Naade
om paa en Gravhøjs Ø?
For Kjærlighed og Barmhjertighed Love?
for tørre Øjne og vaade?
for naar man skal vaage og sove?
Love for Lune, Afsky, Behag?
Love for Anstand, Følelse, Smag?
    Love for Naade?
. . Gud fri os! at Naturens Kræ
vil klavre op, og lægge Noget,
    der skulde ligne Aaget,
ned paa dens Skuldre — se
da Simson i de brændte Traade!

„Nej Kvinde, nej! Det gaar ej an“
saa ville lyde Lovens Ban,
    og Rachels ømme Ønske
i Vejr og Vind det fejer
som Nordenvinden mejer
den spæde Foraars-Grønske.
„Det gaar ej an,“ det heder tvært,
„og stakkels Rachel, du har vær't
forvist et Verdensbarn.“

    O Jesu rene Støv,
mit Kjød, det Skarn . .
    o Fy!
nej; i en Taage fangne Morgensky,

i Dyndet blæste Rosenløv,
det raser, som vil hvile
hos dig i samme Hal.
Den synes mig saa skjøn, saa sval,
og Kjødet sukked efter hvad
ej Aanden turde ville.
O, udenfor din Hvælvings Dør
mod kolde Marmorpille
sit arme Hjerte Rachel tør
vel trykke til det bliver stille . .
o ja til Morgenrøden
ej mægter det at tænde;
thi det og dets Elende
er svalet hen i Døden!

Petrus.

Din Graad, o Kvinde, har Intet at betyde,
hvor, se, en Mands maa flyde.

Rachel.

Dog arme Kvinde — Rachel maa
sig finde i at kaldes saa —
ej Mere end sin Taare ejer.
Men baade med Pung og Øje kan
Herr Josef græde, den rige Mand.
Men dobbelt vejer
mod Pungens Nardus hans Øjes Vand.
Thi sjelden til en simpel Taare
har gyldenskjermet Øje Raad.
Ja, pyntet er du, Christ paa Baare,
med Alt hvad Jorden dig kan skjænke,
med Alt hvad Kjærlighed kan tænke:
med Riges Salve, Armes Graad,
med Myrrhaduft af Rigmands Krukke,
med Armes Sukke,
ja Rachels Sukke, Rachels Graad.
Ja sandelig, søde Brudgom, du
saa dejligt ret er pyntet nu,
som pyntet En kan blive
af kunstig Kvindehaand,

men med et sorgfuldt Hu, —
oh nej, af lystig Brudehaand,
som om Du var ilive —
oh nej, af traurig Dødninghaand,
men med et Brude-Hu.
. . Ja er ej dette Liv et langt
Formælings-Gjæstebud,
hvor man maa holde ud
og sidde — og saa trangt! —
til Faklerne, de Livets Dage,
sig brænde ned i Gravens Stage.
Der Bordskik holdes, som man kalder;
man faar hvad paa Tallerknen falder,
ej hvad man lyster selv;
ja, selv om jeg er Brud,
jeg maa dog sidde stiv og stram,
ej engang skotte hen til Ham,
man faar, naar Alt er endt. Da fri
hun jubler: „endelig forbi!
Nu splitter jeg mit Jomfruslør;
nu lukke vi vor Kammerdør,
vor Grav med fasten Hvælv.“

Petrus.

Afvejen, Rachel! Gale Kvinde!
Dig maa ej Nogen se derinde.
Og der alt kommer Toget.

Rachel.

O!

Jeg veed nok Verdens Tunge
har villet foresjunge
dens Daarers aabne Tro,
at Rachels Hjerneskal
er bleven Babels Forvirrings-Hal.
Og sandt! den Aandens Baldachin
er bleven til en Slags Ruin.
Men, da den styrted, styrted den
i Rachels Hjerte ned,
og gav det den Ærværdighed,

det aldrig havde end.
Nu Fienders Spe og Venners Spot,
dit Sværd, o Petrus, der bed saa godt,
maa pikke, maa pukke,
maa bande, maa sukke,
maa banke med staalsat Kjølleknop
— Vi lukke ej op.
Den stærke Dør mellem Os og Eder
Dødens altskjulende Vinge heder.
Did bag naar intet nysgjerrigt Blik.
Den knirked „Forbi!“ da til den gik.

(Jesu Liigfölge, bestaaende af hans Lærlinge, Venner og Veninder, stille sig med Fakler om den aabne Sarkofag. Vagt i Fjernet. Petrus slutter sig til Fölget og vil tildække Sarkofagen.)

Rachel.

— For Himlens Skyld! o, ej endnu!
Jeg har ej pyntet ham endnu!
Ej sagt Farvel endnu!

(Stryger Jesu Liig over Panden.)

O Jesus, Marias og Himlens Søn,
hvor er du skjøn!
O, stolte Pande — nu et stille Hav!
O, milde Læbe — nu kun Krands paa Grav!
O, søde Kind — saa bleg du er,
bryd ej dig meer om Morgenskjær!
En fager Aftenglands du faar
af dine Venners Fakkel;
en venlig Aftenstjerne Rachel
nedryster fra sit Øjenhaar.
— — Ak, som en stille Kilde klar,
vort Liv dog kunde rundet,
i Palmelunden svundet!
Men dig til Ørknen Aanden bar;
mig Verden Hjertet sønderskar,
Du flygtede, at ej en Kvinde
(og denne Kvinde Rachel var)
med snevre Smiil dig skulde binde,
med milde, men med jordisk, Øje
dig drage fra dit Maal, det høje,

ned til det stille, lave Hjemme.
Du ilte forat Rachel glemme;
og fra sit Liv hun ejer kun
af Skjønt et vemodindsvøbt Minde
fra Bethlems Lund,
hvor bort han fløj — jeg stod tilbage,
hvor jeg har elsket, og har klaget ud.
Ak, kan jeg klage?
Du, stærke Helt, Dig trøster
jo hverken Moder eller Søster
— o eller Brud!
Men, stor, somom et Himmelhvælv
du engang havde diet,
troloved du en Verden — Ja,
det synes som Gud Fader selv
har Eder sammenviet.

Gravchor.

(Medens Sarkofagen bæres ind i Grotten.)

Til Højheds Throne, Frydens Hjem, til Sandheds Himmel klar
din Sjel sig selv henbar.
Men Jesus, se! dit Liig,
din Aske bleg,
der sank da du i Himlen straaled ind,
din brudte Stav,
til hvem en Verden lænte sig,
ad hvem — ja opad disse Saar som opad rosenstrøede Trin —
Du til din Himmel steg,
vi bære hen til Fredens Hjem, til Støvets Himmel, til en Grav.

Farvel du elskte Leer! saa smukt, endskjønt Du ikke er
Hans Højheds Billed meer!
O usle Støvets Æt,
som elske end
den brustne Urne maa, hvor Dødens Bild
er præget i!
Ja Støvet maa tilbede det,
til engang Vi, som Englene, Hans Højheds Dragt af Ætherild
beundre tør igjen.
Og dette Støv til vort jo siger: snart din Jammer er forbi.

Fortærelse, din Rædsel mildn! I Blomster, Støv, smelt hen!
Vi se dig da igjen.
Ak, sondersplitter nu,
du ødsle Jord,
det Svøb, som Jesu Smerte sukked i?
det Slør du vov
saa skjønt, at deri fanged du
den Herligste af Lysets Engle — ak, det øder du fordi
det blev Hans tomme Spor?
Vel, tag det! Gud er jo i Dybet; Graven yder ham sin Lov.

(Liigfölget fjerner sig. Rachel sætter sig lænende til Sarkofagen.)

Rachel.

Saa tungt det er for Kvinden
at hvile i den Elsktes Blod,
saa sødt for Synderinden,
at hvile ved sin Frelsers Fod.
O elskte, milde Christ,
døm mig for haardt ej hist!
Ja mildere end her!
Ej kald mig „Kvinde“ der!
Hvis ej, hvis ej,
da fremstaar jeg,
som eneste Klager dig imod,
ved Skaberens Thrones Fod.
Naar, selv fordømt, jeg slæbes bort,
jeg vidner i min Afgrunds Port:
„Du, Jesus, dog en Pligt forbrød;
thi ingen Kvinde Fryd du bød;
thi ingen Kvindes Fryd du nød;
thi Fadernavnet du forskjød,
og Børn forevige dig ej.
— Er denne Pligt den mindste? Nej!
Den første, største, skaberhøje!“

— O usle Rachels Kvindeøje,
som Myrens uselt, kun du seer

en Himmel i en Tues Vrimmel!
O usle Rachels Hjerte, der
det største Sorgspil skue vil
i *mit* Livs lille Scene til
Messias' store Sørgespil,
somom hans Frelserfærd var ene
til min Ulykkesfærd en Scene!

— Ak, saa ej Rachels Sjel vil tænke.
Min Barm kun sukker som din Enke.
Det er min Arm, som nynner saa
fordi den vugger ej dine Smaa.
Ej Rachel, men en Kvinde, græder.
. . Og dette Alt — javist som alle
de andre Kvinders — ikkun er
de gamle, smudsede Hverdagsklæder,
der falde — ah, de falde. .
Med Duft og Lys jeg dem omskifter.
. . Ah, lette Brudpynt, du omhvifter
min Sjel jo alt; og Rachel er
ej Kvinde meer — — (Vagten nærmer sig.)

Vagten. (Stöder til Rachel.)

Bort, gale Kvind! Vi vogte bedre
det Aadsel der for Israels Fædre,
som os, med Sved paa Panden
og Blik i Muld, Pilatus bød.
Hej, Kvinde, vil du stjæle Manden?
Jeg tror, ved Helved, hun er død!

(Vælte en Steen for Indgangen og sætte Segl for.)

II. Opstandelsen.

(Morgengry. Jordskjælv. Stenen for Indgangen til Graven styrter fra. Jesus kommer frem. Vagten flyr.)

Jesus.

Trofaste Rachels elskede Sjel,
endnu et ilende kort Farvel!
Til Himlen idag Du ile! Du dvæle,

Du vente mig over en flyvende Stund,
imedens jeg sprænger mit Mæle,
i Støvet opstander,
brydende Klippernes Grund,
de Svage opmander,
at Ordet ej dør paa den zitrende Mund!
De skulle forvisse
selv Hænder og Øje,
Fingrene ind i Arrene føje,
tvivlende Tommel i Vunden indpløje
efter den Spidse,
jeg maatte i Dødsstunden døje.
Siden de ville aldrig forglemme
mit knækkede Brysts dæmpede Stemme,
mit blege Aasyn, de Dage faa,
vi endnu tilsammen paa Jorden gaa.
Modet vil da opflamme de Svage,
Troen ej vakle i stormende Dage,
Iveren være en brændende Tørste
mellem min Menigheds kjæmpende Første.

(Gaar ind imellem Træerne. Jesu Veninder komme.)

Maria Magdalena.

Hvad? Graven aaben? Seglet sprængt?
og ingen Vagt? Da Jeg vil vaage
til Lyset gjennem Morgnens Taage
er ind i Grottens Dybde trængt.

Rachel. (Kommer frem i Jesu Liigklæde.)

Forfærdes ikke! Han er opstanden.
Men iler, som Lyset fra Himmelranden,
at det kan blive Alverden fortalt!
(Afs.) Jeg føler Døden. Han har mig kaldt.
Nu til hans Moder jeg vil mig slæbe,
med taksom Læbe
der al min Vaande
ved hendes Hjerte i Fryd udaande. (Gaar.)

Jesu Veninder.

Graven — som Englen sagde — er tom!
Flux til Apostlerne om!

En af Veninderne.

Der kommer Johannes og Peder.

Veninderne.

Ve Os! Forgjæves vi leder.
Jesus er borte. Splittet er Graven.

Peder.

Skjult af en Ven eller Uven i Haven. ?

Johannes.

O skulde hans Hjerte,
af Favntag omarmet,
af Myrrha og Balsom opvarmet,
dog have været den ulmende Kjerte?

Veninderne.

Afsted at berette,
Brødrene Dette! (De og Apostlene ile afsted.)

Maria Magdalena.

O kunde Maria Magdalene
udaande blot paa disse Stene,
i Himlen for hans Naades Fylde
jeg skulde — o, nej ej undskylde —
men hvordan jeg blev Synderinde, bare
min milde Dommer vilde jeg forklare.

Jesus. (Træder pludselig frem.)

Maria!

Maria Magdalena.

O, Mester, du lever?
Men dine Knæ af mit Favntag forsvinde.

Jesus.

Maria, ej rør mig! (Forsvinder.)

Maria Magdalena.

„Maria?“ ej „Kvinde?“
Heller ej kalder han mig „Synderinde.“
Mit Hjerte bevinget sig hæver,
Skjændselens Steen i Luften er pukket,
Bluselens Baal paa Panden er slukket;
mellem de Rene
samles igjen Maria Magdalene.
Men, o at jeg havde, milde Fortrøster,

tusinde Røster,
Verden at melde, at Frelseren lever.
(Gaar; möder alle Apostlene.)

Apostle.

Vi vide det, Tys! Med Os har han spiist.

Andre Apostle.

Os har han Naglernes Vunder fremviist.

Thomas.

Fingeren har jeg, Sandhed at vide,
lagt i hans endnu dryppende Side.

Petrus.

Hvad er det Alt? Kanhænde ej død.
Men Hvo kunde tvivle, da Brødet han brød?
Da Alle ham kjendte,
og Hjerterne *da*, som ved Nadveren, brændte.
Han var sig saa liig fra hiin hellige Kvel,
at Tvivl ikke findes meer i vor Sjel.

III. Himmelfarten.

(Apostlene forsamlede paa et Bjerg. En Sky driver over.)

Petrus.

— Ha, Mesteren borte!
Endnu han talte.
Endnu i Luften Ordene bæve.

Johannes.

Skyen — se hist med de straalende Porte! —
den, som neddalte,
der gik han ind for til Himlen at svæve.

Thomas. (Afsides.)

Djævelske Tvivl! Mon han har sig forstukket?
snelt sig tilbage i Örkenen trukket?
Der søge gudfrygtige Mænd sig Ro;
i Huler de der som Grævlinge bo.

Petrus.

Den Gravopstandne er Himmelfaren.
Vi se ham ej meer, det er vist,
før vi hos Mesteren samle os hist.

Han gav sit Farvel jo til Brødreskaren:
„Over viden Jord
gaar, lærer mit Ord!
døber dem Alle i Kirkens Favn
i Faderens, Sønnens og Aandens Navn!
— den hellige Aand, hvoraf Himlene brænde,
og som jeg eder tilhjælp skal sende.
Salig hver Døbt!
Mennesket er da som Himlens betegnet,
ind i usynlige Herlighed svøbt,
straalende frem, naar Støvets er blegnet.“

Afsted da, Brødre! afsted! afsted!
I Øst og Vest!
Jesus en Talsmand sender os med:
det Sandhedens Mod,
som føler sig lettest og taler som bedst
i Tempelets Chor og ved Thronernes Fod.

10. Christendommens förste store Sejer.

(Mod Jesu Bekjenderes lille Skare trækker Cæsar og Kongerne op med sine Legioner. Israels og andre Præster. Akadiels og Jesu Aander.)

Akadiel.

I Spidsen af væbnede Trælles Millioner,
liig flammende Piilodde foran de sorte bredarmede Buer,
paa Præsternes Raab
— Hør, Hærene rasle efter dem som Lænker —
fremile Jordens Herskere; foran dem Cæsar,
det flyvende Spyd mellem Pilene.

Men Alle (liig Orme, der bide hist snart her i
den pilende Vrimmel mod Byttet) med hadfulde Øjekast ile,
paa Præsternes Raab,
med syndblege Aasyn, blodbesmurte Hænder,
hid, for den høje uhørte Hjerternes Banken
om Frelserens Gravhøj at nedknuse.

Jesu Aand.

Se Menneskeheden, liig tvende Have,
som hvert af dem var af Stormen livnet,
paa engang stivnet
i tvende høje chrystalne Hvælv.
De briste sammen og saa begrave
sig i de styrtende Huler selv.
Men Sorg! Enhver
af disse Tusinder Død-Indviede,
som skulle endnu for Mørket stride,
min Broder er.
Ak, Himlens Fred, dit første Skridt
paa Jorden gled ud i Blod, i mit!
I Brødres Blod bereder Du
dig evigt Leje nu?

Det skal ej hænde.
Sandhedens Magt skal Hjerterne vende.
Hevnen og Hadet er da forleden.
Tvesplittet ligner Menneskeheden
ene mig Selv i Gethsemane Nat:
mellem Sejr og Tab,
Haabets Høj, Fortvivlens Gab,
mellem Dyb og Himmel sat.
Men sandelig, som Jeg, den skal
et Sejrskors plante paa sin Val.
Dampen
af Cæsars Stampen
er sidste Hvift af Mørkets Flor.
Præstens Baal, det høje,
er Mulmets vilde Øje
idet det ned sig sænker under Jord.

Cæsar.

Fra Roma, Jordens syvsøjlede Throne,
Jeg, Kongernes Konge, Cæsar nedsteg.
Legioner af Konger var funklende Dug i mit Spor.
Hvi raabte du Zion?

Israels Præster.

„Se Zion liig Cyklop-Øje ene
i Dybet vákt, hvor Jorden vi indsmedde
i Kronernes gyldne Lænker!" vi skrege,
For Roma Zion spejder.

Konger.

Fra Romas Thronetrin, Jordklodens Throner,
Vi Herskere stege; vort sortnende Spor
Legioner: de Trælle, vi have betalt forat dø!
Hvi raabte du Zion?

Præster.

Fra skumle Huler, fra straalende Templer,
Vi, Herskernes Herskere, Præsterne stege,
Sig Guderne vælte — se Slanger og Ild! — i vort Spor.
Hvi raabte du vældigen, Zion?

Israels Præster.

Vort Zion bævte . . Vi skrege — Messias er kommen! .

Konger og Præster.

Da Ve!

Israels Præster.

Ja, Folkenes Haab, den Kongernes, Præsternes Rædsel! .

Konger og Præster.

Da Ve!

Israels Præster.

Den Angest er svunden; thi skuer hans Grav der! .

Konger og Præster.

Triumf!

Israels Præster.

Med hele sit Mulm Zion det Straaleglimt kvalte! .

Konger og Præster.

Triumf!

Israels Præster.

At Alle Zions Sejr kunde skue,
og Alle hylde Zion som Ypperste (thi
Det ene Alles Fiende besejred)
Israels Præster raabte.

Bag Cæsars Segl og Templets har Zion
i Hulen gjemt sit Valrov — højmodigen, se,
nu Resten, der hist sig klynger, som Bytte,
overantvordes Eder!

(Pegende paa Korsets Skare.)

Drotter! Altret tilhjælp, eders Klinger, de lange Geleder,
drager, og deler Hjerterne hist mellem Eder!

Cæsar.

Ha, en Frelser betvang du Højpræst!
Og nu skal Cæsar mod Trælle skjæmme sin Magt?

Israels Præster.

Hver af dem er en Frelser. O, Cæsar,
skjønt vældig, ej dræber din blotte Foragt.

Konger.

En Hær af Konger skulde slynge
sin Sky af Spær paa denne Klynge?

For Thronen sparer denne hulde Frygt!
Fast staar den — Tak ske eders Fædres Kløgt!
Se disse væbnede Geleder jo fortælle,
at endnu mangle Thronerne ej Trælle!

Alle Præster.

Overmodige! gjenvaagner Aanden ej stedse i Barnet
med frisk, uendelig Kraft?
Flux vi maa jo, som Folkenes Lærere, standse i hver
en enkelt Pode dens Væxt,
madende alle de spæde Hjerner med ufordøjelig Føde?
— ja Alle; thi vide vi vel,
under hvilken en Barneskolt kimer en Frelseraand frem?

Israels Præster.

Se roligt knejsede Templet som før paa det knælende Folk:
da sig medeet,
mellem de Trælles sortbrune, bærende Skuldre,
en stjernehvid Engleving spiled, og løftede Zion mod Skyen.
. . Ejaha, se,
Kuppelen liig en drivende Dunst! og i Luften,
brudte Regnstraaler liig, hænge det Helliges Piller! Ja Zion
hele sin Vægt
tiltrængte, for denne Ene at knuge i Støvet!
Ormens Hoved vi knuste, men leddet lever dens Hale.
De grædende Blik
hist om hans Grav ere blegblaa klasede Orm-Æg.
Cæsars matte Langmodigheds Sol dem klækker; og da,
Hersker, som Lyn, De levende nedhvisle over
Kronen og udhule Afgrunde under din Throne!

Cæsar og Konger.

I rase Præster; Hvor er
Messias' Krigeres Hær?

Israels Præster. (Pegende paa Korsets Skare.)

Der!

Cæsar og Konger.

I rase, Præster; thi hvor
Messias' nye Præstechor?

Israels Præster. (Pegende paa Korsets Skare.)

Der!

Konger.

Vi sige som guddommelige Cæsar:
Ham Selv I, Jovahs Præster, dræbte;
og Verdens Fyrster skulde nu
de visne Tistler paa hans Grav
    bese med Gru?
med Kongespir og Præstestav
mod deres blege Torne fægte?

Israels Præster.

Ve, Præster, himmelske Glimt er hiin Gravs Tistelhobs Torne!
Ve, Drotter, denne Messias ej een Ærgjerrigheds Vilje
paatvang de viljeløse Millioner; men atter af Trælle
skabte han Mennesker —

Præster og Konger.

— Ha!

Cæsar.

I rase, Præster! Dette Larverede
kan ene Cæsar sondertræde
Har Cæsar ej en Svend?

Israels Præster.

Ja med en tung „Caligula" paa (en Ballist være Hælen!)
        Cæsar, du Selv
knuse maa Disse! Ve, hvis de Larver en Vinge faa udspændt!
Vare Legioner de Klør, hvormed dybt du mærker i Mulden,
        Cæsar, naar Du
vandrer paa Jorden, favned paaeengang du rundtom
syvsøjlte Roma, dog Sfinxvingen, Zion udklækkede, Dig,
        Dig og dit Spor,
Dig og dit Roma henvejrer let som et glimrende Støvgran,
        opfløjen, for
Himlen til frie Jord at nedhale med dristige Straaler.

Konger.

Haha! den Israels Frelser ej bort af Jorden skjærer
de Throner den fra Oldet, liig Fødselsvorter, bærer.

Præster.

    Nej, ved vort fælles Had!
hvis Hersker meer skal være, vi maa ej skilles ad.
Men nu, i Kampen Brødre, maa

om Korset vi foreente slaa
af Baal og Spær en Ring,
og holde saa vort Thing.
Bæver! — snart som Jordens Angestsved
Kroner og Tiarer trille ned!
Holde Vi ej sammen,
Korset gjør fra Golgaths Hej,
gjennem Spær og Flammen,
som treegget Lyn, sig Vej.
Præstespir og Sceptre ud af Jorden,
stumpeviis, i vild Uorden,
snart fremrage,
Splinter liig af brusten raadden Byld.
Thi — o ve os! Trællen tænker,
maner Sagn fra gamle Dage,
maaler vor og vore Fædres Skyld,
blotter op mod Solen sine Lænker,
sukker: „Himlens, o min Faders Øje!
skal du se din Søn i Skjændsels Bøje?
Nej — ej længer!“
siger han, og Lænken bort han slænger.
Med et tænksomt Øje han
maaler Hyttens Moserand
med den gyldne Top af højen Slot;
saa med Hovedet han ryster,
siger: „arme Jord er syg!“
ryster stærken Seneryg,
som om Kobberkuplen lære
vilde han, at hilse
Trælleskolt med Ære.
— Det er Frelserens Soldater!
Det Messias' Præstechor!
Agre skulle vorde Stater,
simpelt Tag skal vorde Slot,
hvor, som Drot, et Menneske bor.
Thi se Messias, ej Præst ej Drot,
han er en Republikaner!

Cæsar.

Hvi skrække os, I Præster? Ha, I lyve!

De Aasyn hisset ligne ej
Stolt-Roms Republikaneres, der puste
af Raseri op Kinderne fra gustne
Skindvinge-Par til Lupas Ulveyver.
Igraad Republikaneren? Oh nej!
— Jo Fingren græder Blod til evig Tid.
I Smiil Republikaneren? Oh nej!
— Jo Dolkeglimtet er hans Smilen blid.
Er Alting for ham tabt,
hvis ej han kan, som han kalder, være fri,
han siger kold: „min Grav har gabt;"
og gaar deri.
Men Disse? — ja, ej barske Træk dem heller
for Stridsmænd eller Filosofer skjælder.
Men deres Aasyn (eller Særsyn) sammen
har parret Elsktes Sorg og Arvings Gammen.

Israels Præster.

O Cæsars Letsind! du skjælver for vidløse Pøbels Skrig?
Men leer, naar Folkene rejse sig
fra Pol til Pol,
og storme ind
som kulsorte Have om Kapitol?
De fordre, med Grunde saa mange saa klare,
som Stjernernes Skare,
ej Cæsars Slaver at være. .

Konger. (Afs.)

Vel!

Israels Præster.

. . ej Nogens Slaver at være. .

Konger og Præster.

Ha!

Israels Præster.

De kræve den Ret af jer Fyrster igjen,
dem skjænktes af Himmelbeherskeren.
De kræve tilbage for Legem og Sjel
hver Menneskerettighed.

Konger og Præster.

Ve Os! ja da!

Israels Præster.

Thi det er Frelsen, at Jesus Messias har viist
Mennesket! ha! — hvad det er.
Den Sandhed. .

Præsterne.

Tys!

Israels Præster.

Og Frihed. .

Cæsar.

Tys!
Tal før om Lys! nævn ej den Lyd.
Ej Folkene nok ere Slaver endnu,
til dette Navn at høre uden
elektrisk Zitren under Huden. .
Mit Rom sin Frihed kommer end ihu!

Præster.

Vær rolig; Rom har glemt sin Dyd!

Israels Præster.

Ej nævne Frihed og Sandhed? Selv Kvinderne synge rundt
Korset dem nu.
Ja, raabe dem med et Dødsskrig, og sige: „paa Jorden du
finder ej dem!"
Thi dette Guddommens Hjertepræg, dette, som Herskerne
mulmede, Han
har gjenvakt, straalende. Trællen sin Højhed har skuet, og
Døden kun kan
forbyde Trællen at rive tilbage dens Fordringer.

„Ha, ligge de paa Cæsars Isse end
— saa synger Han og griber dristig hen —
og ruge tunge Altre over dem:
vor rige Fødselsgave,
paany af Jesus lovet,
dog er ej højere forlagt
end paa en Broders Hoved,
ej dybere i Jorden bragt,
end Menneskehaand kan grave.

For Mennesket de maa igjen
herned, herfrem!“

Og dør da Trællen, som Curtius dør han; og Tusinder
over hans Liig,
som Myrer, vrimle mod Maalet.
— O Herskere, seer:
de Trælle, som hadede eder tilforn, og foragted sig Selv,
nu ære sig Selv,
se nedpaa Herskerne nu med medynksomt Alvor.
Som fra et Krat
bag Tjørn og Blade fremdrages et Pragtmonument,
fremdrager nu
af sine Pjalter hver Slave et Reen-Ideal af et Menneske,
dyrkende det
som Guddom, kaldende det, efter Ham, som vi fældede,
„Christus“, og
„Christne“ sig Selv.

Cæsar.

I rase, Præster! Cæsar mod denne Flok?
Cæsar, hvis Øjebryn sig sammentrække
som sorte Dødssky'r over Kongers Række?
En Liktor er vel denne Haandfuld nok?
Gaa, Sergius Paulus, split dem med din Stok!

Israels Præster.

Han vender ej tilbage meer end Arkens Ravn.
Og, hvis han vender om, da vist
han bærer, som en Oljekvist,
i Munden Jesu Navn.
Thi dette Kors fortryller: det er somom en Aand
det over Jorden svang,
og Alle, hvor det svæver, maa dandse Haand i Haand
med Hosianna-Sang.

Præster.

Ja farlig er selv Duften
af Frelsens Sæd, der skjød
i Disse op som Kjerner af stærke Livsensbrød.
Den Sæd forgifter Luften.

Derfor vi Præster høje
den svide af med Baal;
I Fyrster maa den pløje
op med Falangers Staal!
At ikke Duftens Lysstrøm skulde
sig hvifte over Mulde,
maa Cæsar sit skyhøje
Staalgjærde rundtom bøje.
End tændt den har kun Hjerter faa
— ej fleer end Cæsar knuser smaa.
Snart gaar den over Hav og Bjerg —
i Iisboens gløder den;
og Han, tilforn halv Dyr halv Dverg,
blir Menneske igjen.

Cæsars Bud. (Til Jesu Forkyndere.)

I Cæsars Navn, bort I Gravdyrkere!

Jesu Bekjendere.

I Guds, vor fælles Faders, Navn,
vor Broder, hils vor Broder Cæsar!

Cæsars Bud.

Broder?
Ha Han, hvis Billed Vi og I maa dyrke?

Jesu Bekjendere.

Hils Cæsar, Jesu Grav
er Fødestavn
for nye Slægter vorden;
ja, for en Menneskehed, en Helteorden
for Himmelen paa Jorden.
Vi ere som Sambaarne,
som Lysets Tids Aarbaarne,
af Jesus selv Udkaarne.
Kom Israels og Romas store Præst!
sid her ved Korset! Cæsar sæt dig næst!
O kommer, Børn, og lærer Kjærlighed,
og bedste Sandhed, Englen veed!

Præster.

Nu, Cæsar, har du hørt?
Din Højhed er under i Skarnet ført.

Cæsar.

I Pontifexer ere ogsaa blevne
som Poge i en Skolerulle skrevne.
Gaar! Om igjen! I skulle lære atter!
Hvadheller straffer I, som jeg,
den gale Jødesekt med Latter.

Jesu Bekjendere. (Til Cæsars Bud.)

Hils Præsten: Frihed til at tænke
er Menneskets Krav!
Mod Himlen raaber det fra Jorden
igjennem Jesu Grav.

Stemmer iblandt Kongernes Skarer.

O, alle vore Hjerter Tunger vorde
i denne Jordens Mund!

Præster.

Og Beenrade vorde dens Tænder!
Du Cæsar, vort levende Spær,
I Konger, vor flammende Hær,
udfarer som viede Spyd af Præsternes Hænder!

Jesu Bekjendere. (Til Cæsars Bud.)

Hils Kongen: ingen Lænkes Løb
beskjæmme maa den Skulder mere,
der nyder Æren af at være
en Himmelborgers Svøb!

Stemmer iblandt Kongernes Skarer.

Ha — Sandt!

Cæsar og Kongerne.

Til Vaaben! Nu frygte vi dem.

Jesu Bekjendere. (Til Legionerne.)

Ak, Brødre, ville I Brødre slaa?
i Døden for egne Tyranner gaa?

Cæsar og Kongerne.

Ha — Bannerne flyve ej frem?

Jesu Bekjendere.

O slutter en Fred med os, I Kongernes Hære,
og deler med os, eders Brødre, Sejren!

Stemmer iblandt Kongernes Skarer.

Bort, Sværd! du er en Bolt. Geleder Lænkeløb!

Bort gyldne Baand, du er en Kjæde fiin!
Et Herskersmiil er Ban'rets røde Liin!

Cæsar og Kongerne.

I Døden for Thronerne!

Præsterne.

For Præsten, for Altret til Mord! til Død!

Cæsar.

Frem! frem Legionerne!
Ha, hørte I ikke, Jeg, Cæsar, bød?

Stemmer i Kongernes Skarer.

Ej nogen Hersker meer indbilde Mænd,
at døde Staal og gylden Kvast
(der ligner Fyrstesmilet stivfrossent i dets Hast)
gjør Træl til Helt igjen! (Sönderbryde sine Vaaben.)

Jesu Bekjendere. (Til Cæsars Bud.)

Hils Alle: Ret og Sandhed er vor Styrke!
Vort Løsen: Kjærlighed!
Vor Sejer Friheds Fred!
Hils Alle, at vi ved
det største Menneskes Gravhøj dyrke
vor egen Menneskehøjhed: at vi vide,
den dyrkes skjønnest, naar vi den
vort kjære mindre Væsen offerbringe
(som ofre Jorden hen for Himmelen)
naar vi for Frelsen lide,
naar Vi, som Han, for Frelsen dø!

Cæsars Bud.

O Den, som veed at dø,
selv Cæsar ej kan tvinge!
Jeg heller, Brødre, dør med Eder
end er, for Cæsars Guld, imod mig Selv Forræder!
(Slutter sig til Korsets Skare.)

Cæsar.

O rædsomme Verdens Sygdom! Selv Cæsars højre Haand
(en *Sergius* Forræder!)
fra Hjertet løsner sig, fra Cæsars gyldne Baand!
Er Menneskeheden raadnet? Ha Sergius Forræder,
du drypped af det Hjerte, hvoraf du var en Deel,

bort som en Draabe Edder!
Og der — der flyder atter bort Cornél.

En Mand af Cæsars Skare.

(Slutter sig med sin Familje om Korset.)

Farvel, Gud-Cæsar! O min Priscilla kom!
Vi vandre forat finde os et bedre Rom.

Cæsar.

Frem! frem! Forraad! Forraad!

Præster.

Ve Herskere! Alteret, Thronens Grund,
ja Alteret selv er nu hulet ibund.
Thi Sandhed er Trællens Tale og Frihed hans Daad.

Konger.

Ja ve Os! Folkene ere
af Kongernes Vinger affaldne Fjere.
Hvor Vindene lyste, der storme af
den Frelserens Grav,
de drive hen;
Vi ligge som Aadsler igjen.

En Jesu Bekjender.

Israel, mit Folk, Du først er kaldet.
Thi du var Frelserens Hjem.
Saa trine da du
blandt Folkene først til Korset frem!
I Himmelen elsker dig Jesus endnu;
thi du var hans Hjem.
O Josefs ærværdige, skaldede Fa'r!
du ilte til Sønnens bredfulde Kar.
Nu raaber din Søn jo igjen:
„Den Nilens Slette
kun Bugen kan mætte;
men kom til mit unge Hjerte, min Fa'r!
det mætter din Sjel,
det giver dig Ungdomskraften igjen;
thi Himlenes Rigdom er falden deri.“

En Farisæer.

Stefanus! Folke-Forfører, ti!

Stefanus.

O Israel, Zion forlad!
Dets Præster ere Voldsmænd, dets Offer er Had;
dets Gud er en Jøde i Skyen sat,
i den med Offerblod stjernede Nat.

Farisæeren.

Pas! gjør ej Saulus rasende!

Stefanus.

Se, Israel, Himlene aabne sig!
Messias forklaret tilvinker dig!

Jesu Bekjendere.

Ja, tilvinker Alle! Kom Guul, kom Rød,
kom, sorte Broder, til Frelserens Skjød!
Se her en Apostel for Juda, og her
til Folkene alle et Budskab for hver
en Splint af Korset Golgatha sender,
til Helligaanden i Alle brænder!

Farisæeren. (Dræber Stefanen.)

Stefani Blod da mærke den Sti,
Apostlene vandre; ja alle I!

Jesu Bekjendere.

Hver i hans Blod sin Fakkel tænder.

Stefanus. (Döende.)

Gud, Fader, ej tilregn ham Brøden!

Farisæeren.

(Gaar med Lænker henmod Korsets Skare. Standser grundende.)

„Gud, Fader, ej tilregn ham Brøden?"
Det kan han ej — besynderligt! —
thi jeg tilregner mig den Selv.
Stefanus (vist en herlig Mand,
skjønt Vanvid kogte i hans Tale)
vel heller fængsled jeg end dræbte.
Men — klag ej saa, min Sjel! — jeg fegted
for Jordens gode Sag, der har
saamange stolte Oldtids Mindesmærker,
at disse nye; dog — —

Jesu Bekjendere.

Trælbundne, arme Menneskehed!

Hør hør vort Glædesbud:
Dig, Støv, en Frelser sendtes ned
af alle Himles Gud!

Farisæeren. (Grundende.)

Ved Jovah! Dette klinger skjønt.
Hvi kom han ikke med Basuner?
Da vred min Finger ikke sig i Blod.
Mod Himlen mine Hænder fløj som hvide
uskyldige Vinger — Ha,
hvor ussel er ej Saulus! Lidt Metal,
et Skrald da Guden gjøre skal.
Men Menneskeheden trælket? Ja, ja, ja!
Der have disse Fiender Ret.
Ha, hvi dog Fiender? hvi fornegte
I Templet, hvori Saul er Præst?

Jesu Bekjendere.

— Han steg af samme Muldens Skjød,
o arme Træl, som du.
Da Broderhilsen, Broderhu
en Engels Mund dig bød.

Stemmer iblandt Folkene.

Ha, skal den værste Synder af os Alle,
os Dyr og Trælle kalde?
Skal en Tiara sige til en Hat:
en Stjerne jeg, du Dyb og Nat?

En Mand.

Om Drotten byder: „gaa og dø! din Huustro elsker jeg!"
— jeg lyder ej.

En Mand.

Om Drotten end er Løve; jeg er ej mere Ræv.

En Mand.

Om Drotten end er Løve; jeg er ej mere Ulv.

En Mand.

Om Drotten byder: „dræb min Fader!" ej jeg lyder nu.

En Mand.

Om Drotten byder: „myrd din Fader!" ej jeg lyder nu.

En Mand.

Om Drotten byder: „fæld din Ven! hans Hustro elsker jeg!“
— jeg lyder ej.

Mænd.

Om Drotten søler sig i Vellyst, nu at ligne ham
vi kalde ikke Ære mere, men en syndig Skam.

Mænd.

Om Drotten byder: „dræb min Broder! han min Søster tog
med Vold!“
ej vi lyde. Kongebolig, dine Laster selv behold!

Kvinder.

Om Præsten byder: „ofr dit Barn!“ ej vi lyde længer.

Mænd.

Om Drottten plyndrer Andres Gods, vi ej, vi gjør det ej!

Ynglinge.

Om Loven byder: „Blod imellem jer til Evighed!“
Vi lyde ej, men slutte ved Korset evig Fred.

Jesu Disciple.

O Trællens Hjerte aabner sig at lytte!
Han Glimtet af en Guddom saa
i hveren Vraa
af Hjernens dunkle Hytte.

Farisæeren. (Grundende.)

I Sandhed! — ha, i Trælles Hjerte?
Er Saulus da en Træl? Dog fare Glimt
og Storm igjennem mig. O tomme Lærdom,
o tomme Nat, din hele Dynge
en Kjerne ejer ej, men du adsplittes
i Myriader Tusmørk-Korn, i Luftatomer!
I Præster, det er eders Plan med Saulus,
som og med Hver, I mærke har Forstand,
ham at bestikke med en Deel
af Herredømmet? gjøre ham til Præst? (Kaster Lænkerne.)

Præster.

Ha, Saulus, Fiendens Lænke slipper du!

Farisæeren. (Grundende.)

Dog er det sært, at se medeet
de gamle Majestæter med ærværdige

Sneskaller, som nu Kapitol og Zion,
— dem man er oplært i at hædre —
at stødes ned til Intet . .
nej stødes ej, hendunste af sig Selv.

Præster.

Ha, Saulus, din Fiendes Lænke slipper du?

Farisæeren.

Den er for tung! —

Jesu Bekjendere.

— Ja, Frelseren steg af samme Muldens Skjød,
o arme Træl, som du.
Da Broderhilsen til dig lød
ifra en Engels Mund.
Og viiste han saa reen en Hu,
saa højt et Hjerte her,
at i sin Lavhed Menneskeheden
udjublede beskeden:
„fra Himlen selv han er!“
I hvertet Hjerte (o det var
som tusind Engle gjennembrøde
en blodig Grund,
og opmod hiin den Himmelske sig skjøde)
i hvertet Hjerte Jubelhilsen lød:
„ja, Mennesket er ej fortabt;
thi os en Himmelsk Broderhilsen bød.
Det Menneske, som styrtede sig Selv,
har end paa Jord til Frelsen Kraft!
I Jesus, det rene Menneske, saa
vi Sjunkne den Højhed, Støvet kan naa.
— Ja Mennesket igjenfandt i sin Sjel
sin Aands umistelige Odel, o,
den guddomrige, hvis Marker sno
sig gjennem Livene, gjennem Himlen,
saa Mærkeskjel, ej Grændseskjel,
er Stjernevrimlen. — —

Mænd.

Om Zeno saa ej talte; saa har dog Zeno meent.
Farvel, I Præster!

Vi Stoiker erklære os nu reent.
Vi vandre til Jesus, til Zenos Mester.

Jesu Bekjendere.

— Men da han vovede at aabenbare
i Muld den høje Sandhed, denne klare
Lyskjerne i en Højaands Ild,
det Sandheds Ord, hvis Straale hvas
slaar Guderne ikvas,
og skjærer over hine rustne Baand,
der lænkebandt Samvittigheden til
en Offerpræsts rygende Haand,
og lynadsplitter Skikkes tomme Tegn,
de Templets, Mørkets Snirkelhegn
— den Sandhed: een, kun een Gud er:
een alle Himles Fader, der opstillet
i alle Aanders Væsen har sit Billed:
at det i Sandhed dyrkes kun kan der;
men det er Dyrkelse, at vi
vor Sjel gjør stedse mere sand og fri:
at dette Maal ej synker med vort Liig;
men gjennem Himle flytter sig — —

Stemmer iblandt Folkene.

Ned Zeus og Bel!
I Majestæter uden Sjel!
I Støv vi jer kaster,
I Tegn for falske Dyder og Laster!

Jesu Disciple.

— — Ja da han vovede at aabenbare
den Sandhed, Himle klynge fast sig ved:
der er en Gud og en Udødelighed,
korsfæsted ham hiin Præsteskare — —

Stemmer iblandt Folkene.

Hevn! Hevn! De dø!

Jesu Bekjendere.

— — Nej! nej! Han lærte Kjærlighed
mod Dem, os hade; og han viiste,
at alle ere Brødre, Nogle kun
forvildede i Støvets Dyb en Stund.

Som Offer, som det Sidste,
han døde; og tilgav
i Himlens Navn da Alle fra sin Grav.

Stemmer iblandt Folkene.

Bort Satan! Loke! Moisasoor!
Formørker, Dunster af et giftigt Hjerte,
ej Godheds Himle, Dybet og den Jord,
som Jesus toed reen med blodig Smerte!

Jesu Bekjendere.

— Han døde; thi, mens Templet lærte Had,
og Throners Straalerad
gav Laster Glands og Majestæt,
han lærte Dyd og Kjærlighed. — —

En Mand.

Vel! her er Platos Plato — følger mig!
Se, Golgatha, din stolteste Tilbeder,
Akademia knæler nu for dig!

Jesu Bekjendere.

— Han døde; thi, mens Templet svor,
at Det kun løfter Jorden opaf Helved,
saavidt, at den i Gabet skjælver,
han lærte: hvor en Aand end bor,
en Himmel dog sig stedse overhvælver:
at, som sig Aanden hæver,
saa følger Jorden med;
ja Himlen nær, saa Himlens Billed lever
i Jordens Fryd og Fred.

Mænd.

O kommer, Epikuri Børn;
de bedste Roser gro paa Korsets Tjørn.

Jesu Bekjendere.

O Menneskehed, nu efter tungen Alder,
der paa din Isse sank sig ned,
saa Lokken stivnede til Bly,
imens i Blod dit Fodtrin gled,
og Øjet blindedes af Altrets Sky,
til Fred og Hvile Jesus kalder
dig hid i Korsets Ly!

Tag Korset! Korset det betyde,
at Smerte ej kan Aanden byde,
men gjennem Pinslers Vaande bleg
igjennem Graven imod Maalet
op flyver Aanden, klart omstraalet,
som om af Æthrens Daab den steg.

Mænd.

Peripatetikere, før vi funde
det sande Menneske, vi vandred længe;
her standse vi og lægge Staven . .

(Slutte sig til Bekjenderne.)

Jesu Bekjendere.

O Menneskehed, dig Christnavnet stempler,
at søge Sandheden over Jordens Templer.

Mænd.

Os Skeptikere ej rækker Jesus Lænker.
Den er ej Hans, som tror, men ikke tænker.

(Slutte sig til Bekjenderne.)

Præsterne.

Vel! svigter os, I Filosofer! Vi
end regne ej paa Eder, I
Skindvinger mellem Nat og Dag!

Jesu Bekjendere.

O Menneskehed, nu Christi Navn du bære!
Det her dig giver Englens Ære.
Det er den store Frelsers Arv.
Det giver Frihed og det giver Sandhed;
og denne er det klare Øje,
hvormed du seer dit eget Høje;
den er din Friheds lyse Marv,
der gjennembølger dig saa klar,
somom du intet Hylster bar,
udstraalende i Dyders Gjennembrud —
det Kjærlighedens Aandedrag
igjennem Livet henmod Gud.
Dyd er da Sandheden fordøjet,
Dyd er da Menneskets Væsens Kjerne,
saa lys, at Mennesket ved egen Glands

kan svide Pletter af sin Sjel,
udsonende i Muld sig Selv,
saa stærk, at Mennesket ved egen Kraft
nedtager Himlens Højhed som en Krands,
og lægger om sin Pande,
og om sit Hjerte Himles Fred.

Stemmer iblandt Folkene.

Vi vide, Himlen er vor Fædrestavn,
og Jorden er vor Moderfavn.
Nu, Præster, ej med Hyl vi graane
vor Faders Isse meer!
Nu, Drotter, ej med Blod forhaane
vor Moders Skjød vi meer!
Ej Synd og Løgn I meer os lære!
— O rædsomt! den,
som forud Himlerader
og Saligheder kan fortære,
mens vi i Støvet sukke end!
Nej Christ, vor Broder, vil os lære
her Jords og Himlens Børn at være
saa gode, at vor store Fader,
hvis Alvorsøje blaaner hist,
naar frem vi voxe, vil os hæve
til sig, for ved hans Barm at leve
som Blomster blandt hans hvide fulde
ærværdige Stjerne-Lokker, der
igjennnem Dybene nedrulle
og Almagts-Sløret er.
— Ja Vi i Jesu Blod os døbe!
I Jesu Væsens Helgd os døbe!
ja Hver skal vorde til en Christ!

(Alle Skarerne slutte sig til Bekjenderne.)

Jesu Bekjendere.

Se Menneskeheden sig vender igjen til sin Fader!
Enhver sig indvier i Daab til en Christus at være,
en Guddommens egen Søn,
til Aanden, den Hellige, der lever i Himmelske Rader,
i støvhyllet Hjerte at nære.

Sku, sku med Christnavnet salvede Millioner!
I Menneskehjerterne opstanden Frelseren throner.

Præster.

Frem, Drotter! til Døden — det er forbi!

Farisæeren. (Grundende.)

„Tempelskikke tomme Tegn?“ saa siger Christ.
Ha Israels Rabbier tatuerte
med dem mit hele Hjerte!
Vel! Offer, Sang og Viekvist,
jag frem en Engel af en Orm!
forjager Stefans Rædselsform!
I mægte ej — ha!
Hvi stimle I paa Saulus mørknende ham da?
„Sig Selv kan Mennesket udsone,
men een er Vejen kun til Naaden:
igjennem Jesu blodbeseglte Ord!“
Saa er det jo fra Korset toner?
Stefanus, o min Broder mild!
jeg føler at jeg mig udsoner,
thi Christus har sig aabenbaret
som Sandhed i min Sjel;
og Saul har angergiven svaret:
„Se, Frelser, Saulus længer vil
ej stampe imod Braaden!“ . .

Præster.

Forraadt! Ha, ved Forraad selv segner Guden!
Forraad i selve Alteret sig skjuler.
Og Verden selv deruden
paa Helligdommen huler.
Ve! nu vi tro ej meer os Selv!

Den omvendte Farisæer.

I Præster, følger Paulus!
Han vandred fra den gamle Saulus.
Hvis I og Drotterne (I vilde Børn,
bortkaster Sceptrets blodige, kaade Tjørn!)
i Ørknen agte ej at staa
I da til Korset krybe maa;
thi det er Menneskeheden nu.

— Ha, skille I jer ad fra den,
da er' I Mennesker ej mere;
men Djævle! Højpræst, vil da du
en Antichrist, en Satan være,
der rolig ene haaner Himmelen?

Konger.

Ha, kan da i Lænke
et Folk ej tænke?

Jesu Bekjendere.

Nej! ene drømme.

Konger.

Vor Vellysts Løjbænke, Skattens Kiste,
vor Glands — umuligt det Alt at miste!
I Præster maa Folkene Noget indrømme.

Præster.

Ville I, Drotter, vorde eders egne
fordums Trælkedes Slaver?
tage af eders Livegne
kun Deel af Oldets Arv som Gaver?

Konger.

Nej! nej! Som Naade? ha, som Naade?
Vor Hjerne stivner . . Paa vor Throne nu
vi paa en Afgrunds Top os se med Gru.
— I Præster, Kloge, Kolde, I faa raade!

Præster.

I faa da Folkenes Gaver tage,
men siden stjæle det Hele tilbage.

Konger.

Ve, Præster, Ve, I Drotten med opdrage
i Dumhed: vi forstaa
at plyndre kun og slaa!

Præster.

Da staar tilbage kun at dø.

Cæsar og Konger.

Nej! nej! Legionerne frem!

Præster.

I Dødsangst I hyle i Ørknen; thi
der er ej meer Legioner.

Folkene.

I kjende ej, I Arme, den Forsoner,
der sine Fiender døende tilgav.
Mon da vor Livsopvaagnens frydefulde
og første Øjekast formørkes skulde
af Hevnens blodig-mørke Skygge?
Nej, Præst og Drot, læg bort din Stav,
    og vore Brødre ere I,
    saa frie og fro, som Vi.
Et Tempel, Præst, du faar at ofre i:
dit eget Hjerte — det, som sukker øde,
    naar gyldne Altre gløde.
Saa stort et Kongerige, Drot, du faar,
som du ved Arbejd til dig sejerslaar,
    og dyrker i din Sved.

Cæsar og Konger.

I Rasende! Rasende! Kongerne odeltog Kloden
med Alt hvad den bærer, med Trællen og Træet paa Roden!

Folkene.

Bortkaster Kronerne, Brødre — den eneste
Forskjel mellem en Drot og et Menneske.
Da først (som Falken, naar Hætten faldt)
formaa I at skue med Klarsyn Alt.
Er Drotten i Krone og Purpurfell,
en Taage, skjønt gylden, ombævrer hans Sjel;
han blusser af Kraft, men af Feberkræfter;
og brister, ja førend han giver efter.
Lad Solen stikke derfor hans Isse!
lad Vinden den blottet afsvale!
da først kan Folket med Drotten tale,
da hører han Sandhed og seer det Visse.

Cæsar og Konger.

Frem! frem, Legioner! — Ha, Cæsars Ørne
    nu blevne seendrægtige?
Falanger, klæbe ved Jorden I, Cæsars
    Fodtrin de vægtige?
Opløfter eder, I gyldne Spydrækker! — End,
    I Cæsars Tjørne,

er Cæsar, Jordens blodige Rose, ej visnet hen.
Den flammer endnu som en vredig Sol
blandt Kroner, dens Knoppers røde Slør,
paa højen Kvist, paa Kapitol,
højtover de Larver, som vrimle ved dens Rod,
fremynglede af Præstenattens Falænes Blod,
udhviftede over Jorden af en Gravlufts Bør.

Præster.

Cæsar, stolte Kronrosentræ!
Larverne have udmarvet din Rod;
i Luften den svæver med Throne og Slot,
et Skybilled blot.
O, sagde vi ej dig — Cæsar, ve!
af Angst fantaserer —
at Golgathas Sfinx i Altrenes Smuldren
har nedlagt de Æg hvorudaf flyr
de Frivilskyer,
der hvifte, i Flugten, af vore Isser
Tiarens og Kronens Gyldenspidser?

Cæsar og Konger.

Ti, Præst, du Fredens Drot!
I Valens Mulmsky du seer ej godt.
Ha, nu er Kongernes Tid: de Kronfalke maa
sig styrte fra Højhedens rolige Blaa
i Stormene ned, de rystede Throner,
liig Stormskyer røde og tunge,
udrulled, udsvunge
igjennem Aljordens bævende Zoner!
Betvivle I vel Majestæternes Magt?
Til Harmlyn da støb dig, vor stolte Foragt!
Vi vide de Larvers Flagren at stække
med Banneret, denne vor Fluesmække.
I Blod vi drukne de Millioner.
Millioner imod Millioner!
— Ha Kongefærd!
Et Himmelrum
opfyldt med Blod og Been og Skum!
— Ha Himmel, en Cæsar værd!

Ud, lange Geled, du Kongesværd!
Titusinder frem, som dø for Sold!
Fremruller, Falangers Torden!
Frem, brede Falanx, du Kongeskjold!
Legioners Lyn gjennemslange Jorden!
I Blod maa Jorden synke, men over denne Flod,
som Arken, Cæsars Throne gaar brusende i Blod.

Folkene.

I Drotter, mon af Stolthed eller Skræk
det Vanvid kommer? Seer dog rundt Eder!

Konger.

Kun fremad skuer Drotten: bag ham er hans Geleder.

Folkene.

Ej Drotten skuer bag sig, for ikke at se
i Historiens Blæk
Domfældelsens Skræk,
for ikke at høre Gravenes Ve.

Cæsar og Konger.

Legionerne komme. Frem! Cæsar tramper! Cæsar stamper!

Folkene.

De komme ej, Cæsar! De staa ved Korsets Fod.
O, Drot, hvor er din Styrke, naar Folket er imod?
Ja selv Majestæten, der omsvæver Thronerne,
med Kraften igjenvender til Nationerne.
Seer bag Eder, Herskere! En Ørken er der;
som Klynger af Tistler kun hisset og her
(en farende Blegnen liig)
end Adelens Landser samflokke sig.

Lehnshövdinger.

Vor Egenret, vor Adel overgive?
og lige med de Andre blive?
Ej rejse Slottene paa Bakke,
mens Trællens Sved befrugter Dalen,
mens der Stavnsbundne af Trælkvindebug
gro op omkaps med Byg og Rug?
Ej lægge Aag paa Bondenakke?
Ej tvinge Gutterne at saa paa Valen
ud deres Hjerteblod og Been for Os,

saa Vi fra højen Ganger kunne plukke
den Sejrens Blomme, Verdens Ros?
— Ha, Cæsar, du er første Adelsmand:
Vi hjælpe dig! — Ej være Adelstand?
men Alle være lige? All fri?
— Da før dø Vi!

Folkene.

Menneskeheden er her!
Herskerne, Fienderne der!
Ej risler henover Vange,
som hvislende glødende Forbandelses-Slange,
du sidste Blod, som skal Jorden befarve.
— Et Alvældigt-Herligt med Lysglimt opploejer Jorden.
Et Alvældigt-Sørgeligt henruller saa over Jorden:
og, ve, med Modstridiges Been det skal harve
de himmelske Sædkorn ned!

Cæsar og Konger.

Til Død Legioner! Frem! Romas Cæsar stamper!
Ha, tomme Støv kun om hans Purpur damper.
Legionerne komme ej. — Ve!
O da er Cæsar kun et Menneske!

Præster.

Ha, Konger, I vakle? Vi Eder befale at dø!
at dø som Vi!

Cæsar.

Frem, Konger, om Cæsar! Frem Adelstand!
og Kronerne paa og Purpret ibrand!
I fuld Majestæt Eder hisset nedstyrter
i Folkenes Hav,
Legioner af Fyrster!
I Kongeblod,
under Trællefod
finde Herskerne Grav!
Som Valrov, som tomme Telte staa Thronerne
igjen, at plyndres af Nationerne.
Som Bauter de knejse tilbage
fra Magtens herlige Dage.

Kan Cæsar ej leve som Cæsar; dog
som Cæsar han mægter at dø.

Præster.

Af Tempelpiller fra Zion og Babel
og Roma og Memfis oprejser en Stabel!
et Baal som Libanon stort! et Baal!
Thi Jordens Præster
nu fejre den Sidste af Offerfester.
Ja ve! den Sidste!
O ve! det sidste
Højoffer vi bringe — det er os Selv!
Naar Røgen driver bag Sky,
naar sidste Offerbaal
sig hvirvler igjennem Himlenes Hvælv,
saa Stjernerne fly;
naar Emmerne hule en bundløs Mile, et Helved ud
til Offerskaal:
— da, Præster, istemmende Offersangen,
mens Drotterne brøle i Døden hist,
et Chor af Præster adgangen,
hver Præst med sin Gud
skal springe deri.
. . Baalet blusser; Satans Tunge, rød og hed
hviner under Sol sin Tørst.
Molochs Præstechor, bered
dig at læske først!

Cæsar.

I Østerlands Despoter, der
med Slavers Sukke sortne Morgenrøden,
her Broderskab med usle Kaster er,
hist Majestæt i Døden!

Konger.

Til Kamp—da! i Døden for Throne og Alter!

Lehnshövdinger.

Med Cæsar i Døden for Trældom!

Cæsars og Kongernes Skarer.

(Omfavnende hverandre og Jesu Bekjendere.)

Til Kamp? Ja mod Eder, Friheden at vinde.

Til Kamp? Ja for Brødre i Alle at erobre.
Til Kamp? Ja vore Hjerter skal mod hverandre slaa.

Cæsar og Kongerne.

Ve Os! vi ere forladte.
Vi vare et Intet, hvis ikke den Sag,
at Alle vi ere forhadte,
dog gav os et Værd for det hevnende Nag.
Hvad gjøre vi Præster?

Præster. (Flyende.)

Vi fly at forsvare Templernes Rester.

Cæsar og Kongerne.

Vi stifte Fred med de Millioner.
Kanske vi redde da Liv og Kroner.

Röster fra Folkene.

I Brødre, som inden en Krones Ringe
Millionernes Frihed vilde tvinge,
vi bryde vel Svøben og knække Spydet,
som var i Brødrenes Hjerter sydet;
vi knuse vel Altret, hvor Præsten bød,
at Blodet af vores Afkom flød;
vi lyse med Fakler
i de Orakler,
hvis Huler skjulte det Mulms Cisterner,
der overskyllede deres Hjerner;
men intet Menneske vi forstøde;
med Brodernavnet vi Alle møde.

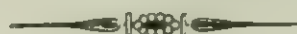
Cæsar. (Afs.)

Brødre eller ej, de ere Millionerne.
Nu maa man spille: det gjælder Kronerne.
Kanhænde regjeres de nok saa let
blot med lidt Slik af Menneskeret.
De synes desuden just ej at ville
et Præstevælde i Spidsen stille,
men roligt som før under Spiir at bo
adspredte omkring i Landenes Ro.
Velan da, Nationer,
vi skrive jer ud i de smaa Kantoner.
Er Cæsar christen, da Skarerne tør

nok trække Sværdet paa Bud som før.
(Höjt.) Velan I Brødre! Cæsar vil døbes,
i hvide Døbebarns-Klæde svøbes.
Jani Porte igjen skal knirke,
Jupiters Tempel blive en Kirke,
Korset, det stærke,
skal blive Kejserens Bannermærke.
fra Rom og Byzanz,
fra hver af de syv af Byernes Høje,
liig Solens Øje
skal Korset straale i Gyldenglands. (Jubel.)

Kongerne.

Hvad Cæsar gjør, det maa vi gjøre:
Kirker opføre,
lade os døbe og Prædiken høre.

11. Jesu aandige Opstandelse.

(Digteren af dette Værk paa sin Fjeldplet. Akadiel og Aander ovenover. Paaskemorgen. Klokkerne kime nede i Bygden.)

Digteren.

Ton, Klokke, paa Jesu Opstandelsesfest!
Din hellige Stemme
lyder saa smukt;
dog trænger den ej over Dalens Hjemme,
af Aasernes blaagrønne Belte lukt.
Og vilde fra Tempel til Tempel jeg gaa,
jeg skulde, før Foden
fremrak kun et lidet Afsnit af Kloden,
ved sidste Christtempel studsende staa,
forkuet, lavt, som paaknæ
foran en stolt spiirkronet Moskee.

O sørgeligt Syn nu efterat fast
to tusinde Aar er forløbne . .
Ak nej — over Himmelen krøbne
med Skildpadders Hast.
O Gud! var *saa* dit forjettede Raad?
Jesus maa skue paa Jorden med Graad,
hans blodvundne Salighed blive forgiftet,
om til Græmmelse skiftet.
Thi se, som betagen,
stille nedslagen,
den christne Kirke,
uden at virke,
splittet i tusinde Sekter,
der Alle hinanden fornegter,
og Alle hade —

imod hinanden som Tistlens Blade —
er indskrænket end til de snevrede Grunde,
til Kysterne rundt om Vesthavets Sunde,
højtstegne Halvmaane vil den forunde.
    Dog tør i Jesu Fædrenehjem
    hans Kirkes Klokker ej klinge,
    og væbnede Vantro omringe
    Frelserens Grav i Jerusalem.
Det er en Naade, der vejes med Guld,
faar Pilgrimmen knæle paa den hellige Muld.
        Synagogen endnu
        har sin stridige Hu;
        ifra Minareten
        forkyndes Profeten
    vel over en Trediedeel udaf Jorden;
        Brahma og La
    Magten ej end er tagen ifra;
    Resten tilbeder Lynild og Torden.
        Saa er det endnu,
    saa næsten man fristes, at tænke med Gru,
        at Christendommen
    kun som de andre Religioner
        til Jorden er kommen,
    at skifte sig ud en Hob Millioner.

Akadiel.

O sørgende Christen! sværmende Digter!
        Troen dig svigter.
Smerten dig har dit Klarsyn berøvet,
        Du, som bestænker
din elskede Fjeldplet med Taarer,
        ene fordi,
Daarligst blandt Daarer,
        du sværmende tænker
Frelseren i sin Himmel bedrøvet,
da Lysets Kamp ej end er forbi,
skjønt Aar næsten tusinde tvende
        rullede ere tilende.
Men kunde Du, med et dødeligt Blik

Frelseren se,
din grublende Ve
imellem Serafernes Jubel forgik.
Du vilde ej Sky i hans Øje finde,
paa Panden ikke et sorgfuldt Minde,
ej tvivlende Tanke
over hans Bryn i Tvelys at vanke.
Hans Aasyn smiler
end meer forklart,
end under Nadver og Himmelfart.
Apostelkredsen omkring ham hviler;
kun indenfor
Johannes, hans Elskte, Maria, hans Mo'r,
og Hun, Serafen,
Veninden fra Barndoms- og Dødninge-Haven.
— Men Aarene, som henrandt over Verden,
du tæller med spændte Forfærden,
eet for eet med blytunge Drøn,
Stenenes liig fra svimmeldyb Brønd.
Hvad ere de vel imod Livet,
mod Tiden afmaalt for Kloden?
Totusinde Regndryp i Floden!
Totusinde Fnokker fra Sivet!
For Aandens Syn?
Totusinde Bølger paa Havets Bryn,
dukkende, svindende,
mens nye Tusinder ere oprindende.

Men, Skjald, for din ømme
sværmende Ve,
Aljorden idrømme
du forud skal se,
som om du Slummeren nød
i Himlen i Frelserens Skjød.
Du synes den varer i tusinde Aar,
skjønt tusinde Slag dit Hjerte knap slaar,
endskjønt ikke længer
du vugger i Drømmenes Gjænger,

end Paaskedagsklokkerne lyde dernede
og kimende over Hjembygden frede.
(Berörer Digterens Pande. Han slumrer ind.)
Du synes hvert Sekel paa Paaskedagsgry
at vaagne paany,
og maa da med halvvaagent Klarsyn berette,
hvorvidt det er kommen
fra Sekel til Sekel med Christendommen,
hvorvidt imod Vest den Mærker tør sætte,
hvorvidt imod Øst
sig flytte dens Templer med Klokkernes Røst.
Men naar til den liflige Klang du vil lytte,
du fluxen maa Talen med Drømmen ombytte.
(Vækker Digteren ved Berörelse.)
Hvad seer du paa Jorden her eller hist?
Et Sekel er henrullet alt siden sidst.

Digteren.

O Jord! hvor forvandlet i saadan en Tid,
der synes mig knapt af en Time en Bid!
Nu maa det snart mod Sejeren lide:
med venlige Ord kun Kirkerne stride.
Anathemet ej mere høres,
og Kampen i Skrifter kun døende føres.
Som Dagene rinde,
Løgnene blive halte og blinde;
tilsidst de, som Rotter, Dagslyset naar,
forsvinde i Huller og Vraaer.
Udstoppede Exemplarer
paa Bibliothekerne kun man bevarer.
Den rene Læres Tilsætninger alle,
een efter een,
som gammel Kalk ifra Templet falde,
blotte den ædle marmorne Steen.
De Menneskeopdigt, som gjorde
Christlæren haard for Øre og Sind,
som Sandhedens ædle Simpelhed torde
indhylle i sine brogede Spind —
de fejes nu bort af Slægternes Fædre

fra alle Kathedre.
Historien gjemmer kun Prøver
af Skarnet, saavidt den behøver.
Sekterne henvisne een efter een,
som Blade fra Green.
Sammen de nu i Kjærligheds Skygge
Kirker sig bygge.
Budskaber sendes som flyvende Brande
i Hedningelande.
Som lysende Traade kan man forfølge
Apostlernes Vej over Bjerge og Bølge.
Snart Christlyset gaar som Solstraalen lige,
hvis Meed er at gjøre Fjeldvæggen hed,
snart maa det sig snige,
med Bækkenes irrende Fjed.
Men herligst hjemme
virket har Frelserens Stemme.
Endt er den fæle, lurende Fejde
imellem Rigdommen og Arbejde.
Rigdommen bleven er kjærlig,
lykkelig Fattigdommen og ærlig.
Ej Pjalter sees, ej misnøjd Mine,
ej selv i de maalløse Verdensstæder.
Den glade Arbejder nu bor i sine
alleebeskyggede Vaaningsstræder,
saa hvide og rene
som Rigmandspalladsernes Marmorstene.
Halvmaanen ej længer fra Top og Taarn
spejler i Middelhavet sit Horn;
som ørede hvide Uglehoved
den synes paa Damaskes Moskee indsovet.
Snart klinge vel der de christne Klokker?
De lyde alt mellem Palmyras Blokker.
I Jesu Fædrelands Stæder hænger
Klokkernes Knebler ej bundne længer.
Frit bringe de fra Jerusalem
rundt Landet Paaskehilsenen frem.
Paa Golgath et gyldent Kors er rejst,

saa højt som paa Libanon Ceder har knejst.
Dets Straaler, naar Solen skinner derpaa,
til Bethlehem og til Nazareth naa;
ja selv det lyser i Natten mørk,
en Stjerne da ligt i Mulmets Ørk.
Et Hav af Roser nu Højen bedækker.
De klatre ad Korset saalangt de række,
og Korset synes i Højden at træde
opløftet af de tusinde Spæde.
Men tys! fra Zion hvor yndigt det lyder.
Tonen af Sølv gjennem Luften flyder. . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Det sidste Sekund i Aarhundredet slaar.
Fortæl nu hvorlunde det Mennesket gaar!

Digteren.

O, hvor dog Alt ved Jesum forvandles!
Sjelene klarnes, Hjerterne lindes.
Slaver ej selv i Brasilien findes;
Jøderne ikke længer mishandles;
frie som Andre, ej meer de forblindes;
    i Daaben de nu
    afto den stridige Hu.
Hvad aldrig end skede i hundrede Aar,
i Østens Kirker nu foregaar:
        Kadier, Omraher,
        Muftier, Mollaher,
        Rabbiner, Muezziner
        til Daaben triner,
        og Taarerne stride
med Vandet dem triller i Skjægget hvide.
Som Iistappe een efter een ifra Tag,
    men sikkert dog alle,
for Luftens Friskhed og Solskinnet falde,
    døbes der flere Dag efter Dag.

    Europas Despotier ere forsvundne;
        liig Laviner, hvorunder
        den grønne Høj blunder,

de ubemærkt smeltende ere henrundne.
Fristat nu bliver hvert Rige benævnt.
Søstrene Ret har med Brødrene jævnt.
Religionen og Menneskeret agtes nu oven
Statsklogt og Loven.
Lysets Esser
ere de frie Presser.
Sandhedens Ord og Menneskets Krav
flyde som glohedt Metal deraf.
Stivnede ned de i Jorden sig grave.
Børnene lære den Fibel at stave.
— Kongerne meer under Kronen ej sætte
Ypperstepræstens Skarlagenshætte.
Magten ej meer efter Menneskets Aand
formastelig tør udstrække sin Haand.
Kirke og Stat
skilte er ad som Dag og som Nat.

Halvmaanen er fra Europa forjagt.
Den blinker nu bleg fra Skutari paa Vagt,
liig en sønderbrudt Le.
I Konstantinopel
Klokkerne lyde fra Taarn og fra Stoppel.
Ah, hvor de kime fra Achmets Moskee! . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Det tredie Sekulum ruller.
Sylvesterkvel bar det bort paa sin Skulder.

Digteren.

Med skabende tryllende Magt
Frelserens Aand over Jorden er vakt.
Lyset den skaffer
Hottentotter og Kaffer,
spreder sin Frugt
over Tombukt.
Dens Vej jeg seer
igjennem Ørkenen som Alleer.
Elefanterne studse i Skogens Bryn
ved Landsbyers Syn,

om nytømret Kirke i Orden satte,
istedetfor Hytter af Leer og Matte.
Europa sig skynder
at sone de Fortidens Synder
mod Neger og mod
Indianen paa stedse flygtende Fod.
De søge de arme Rester at redde,
bygge dem Huse ved Flodernes Bredde;
og frem af den røde tatuerede Hud
straaler et Menneske ud.
Lysets Strømme ad trende Belter
sig ind i Asiens Indre vælter:
fra friblevne Rusland, fra Stambuls Taarne,
fra Suezes Tange, den gjennemskaarne.
Thi klinge Paaskeklokkernes Røst
fra Teheran alt i lysnede Øst.
Ah, Tys lad høre! . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Et Sekel er svundet paany — det fjerde.
Hvor langt har flyttet sig Lysets Gjerde?

Digteren.

Lyset har gjort en Bue mod Nord,
slaaet om Bokhara sin straalende Gjord.
Omvendte Mahomedaner
bryde med Iver de krydsende Baner.
Velgjerninger, aandige Fortrin dernæst,
heder den bedste Christendomspræst.
Det Sprog forstaaes af Barbarer,
og deri tilsidst de Mesterne svarer.
De Kjærlighedsværker, hvormed
Christlæren har Europa besaaet,
fører den om saalangt den har naaet
i Hedningeland paa vandrende Fjed:
Presser og Skoler, Kirker, Hospitaler,
medens af Bøger i Folkenes Tegn
en lysende Regn
over hvert Hyttetag daler.
Fra Chiva i Nord, Ispahan i Syd

hores alt Paaskeklokkernes Lyd.
Tys! Minareten spiller en Psalme! . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Atter et Sekulum er forleden.
Fortæl, hvor times det Menigheden!

Digteren.

Det Under i Sekelets Løb er skeet:
Græsk- og Romersk-Katholsk ere eet.
Da sluktes, som naar Dagens og Morgenens Skin
flyde i hinanden i Hvælvet ind,
med blegnende Blaanen
i selve Damaskus Mahomedsmaanen.
Reformerte og Lutheraner
ere ej meer den kløvede Stjerne,
hvis Halvdele gaa mod det Fjerne
i adskilte Baner.
De sidde alt Begge
inden de samme Kirkevægge,
og Sekterne smaa
ere forsvundne som Bække i Aa.
I Østen omkaps med Indus og Ganges
Lysstrømmen gjennem Folkene slanges.
Mod Mahomedanens Aag udaf Jern
blide Hindu i Korset har Værn.
Kasterne løses i Broder mod Broder,
Paria kysser paa Pande og Kind
broderlig milde, fornemme Bramin.
Prædiken lyder i Brahmas Pagoder,
Klokker fra Jaggernauttempelets Tind.
Hør alt i helligt Benares mod Øst
tusinde blande i Luften sin Røst. . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Et Duun er Dagen, et Aar en Fjer.
Vaagn? Bortblæst i Luften Aarhundredet er.

Digteren.

O herlige Fredens Skue!
Mægtige Strøm i Lysets Lue!
I Kirken ej mere Skilsmisse findes;

Alle med samme Christennavn bindes.
Katholik og Protestant,
Protestant og Katholik —
hvad En ej blandt sit Eget fandt
Han af den Anden fik.
En stor Synode
af alle Partier
har renset forfode
Dogmer og Ceremonier.
En Bibeludgave for Menneskeheden
er ogsaa bestreden.
Det er, som kunde man tænke,
et tilsmudset Tempel i Bad at sænke,
og som om det, toet af brusende Hav,
forherliget opstod deraf.

Den sidste Pave — Gud glæde hans Sjel!
han slumrer nu i Vatikanets Kapel —
selv Forsædet førte i Bispernes Kreds,
og aflagde Spiir og Tiara tilfreds.
Kardinalerne derpaa, den Fyrsteskare,
de røde Kalotter som Offer frembare.
De selv sig funde
som Lys, der for langt indpaa Dagen brunde,
med ludende Væge
og Flammerne blege.
Kirken skal være nu underlagt
et Præsteskab lige af Rang og Magt.
Hvert Land har sine, af Folket kaarne,
saamange som Landet har Kirketaarne.
Resten sig skaber i fjerne Lande,
langs Orinokos og Maranhons Strande,
langs Irawaddys palmede Bredder
Kirker og troende Menigheder.
Alt imod Øst
lyder fra Thibet Klokkernes Røst.
Mellem Alpernes Tinder
først den, som opslugt, forsvinder;

Echo i alle Klejver og Kløfter,
Tungen i sine Klokker saa løfter.
Ah tys! Det er som om Lydens Aand. . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Det syvende Sekulum er henrundet.
Fortæl hvad Jorden i det har vundet!

Digteren.

O nu da Christi Kirke igjen
er som ved Nadverens Bord kun een,
og Christendommen
i Liv og Kraft er tilbagekommen.
Nu have ej Fængslerne meer nogen Fange,
Kornbinger blive de ledige Celler:
Fæstninger og Citadeller
forvandles til Haver og Lystfartsgange.
De øde Glacier
ere nu Blomsterpartier;
paa jevnede Volde
Roser og Hvidtorn Vagt kun holde;
Tulipaner og blodrøde Pioner
nikke udover de gamle Bastioner,
under hvis Ege
Børnene lege —
Garnisonen, som forstærker
de til Naturen overgivne Værker.
Al Malmarmatur
forlængst har i Ilden omskiftet Natur.
Karonader, Kanoner
Mordene udsoner;
som Ploge, som Huse, Maskiner og Baner
de vise sig nu som Lysets Underdaner.
Den Orlogger, Øxen skal spare,
i Handelens Tjeneste ydmyg maa fare.
Med Perkins Bomber, Congreves Raketter
Kanalens Strube Britannien mætter.
Krigsvidenskaben er væk som en Røg;
længe den var som en døende Lampe.
Fremtiden bød ikke mere den Kampe,

Streg den da over Tabellerne strøg.
De gamle Generaler spille
nu Krig kun med Triktrak og Toccadille.
Armeernes ledige Hænder
tilbage til Plogstyret vender.
Genierne styre
sig paa noget nyttigt Uhyre:
paa Kajer og Dokker
med Klipper til Blokker,
paa Kjæmpediger,
fra Havet erobrende hele Riger,
paa Veje, der have slig snorlige Hast,
at Bjergene brast.

Paa samlede Kirkes forenede Kræfter
Lyset gaar frem og Lyksalighed efter:
Hvor i Amerikas Urskov du seer
straalelignende brede Alleer, —
Dale, som frie Indianere dyrke —
der har en Præst med Apostelens Styrke
Vejen for Lys og Kultur
allerførst bant gjennem vilde Natur.
I Øst gaar Lyset sejrende frem.
Hinduen, Chinesen,
Malayen, Siamesen
er Christen, endskjønt med det Væsen,
Klimatet har der anviist dets Hjem.
Fra Nankingstaarnet af Porcellæns-Brokker
klinge de yndige Paaskedagsklokker. . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Stedse hans Smiil meer glade vorde.
Lad Seeren komme igjen tilorde!

Digteren.

Længe forblev Jordkloden liig
en Kugle af irrende Erts.
Skovene strakte da sig
en Verdensdeel over paatvers,
Moradsernes fænnikvajende Rør,

Millioner af Siv- og Bambus-Helte
    sejrende stode som før
tvertsover Afrikas bredeste Belte.
Skumle Steder, som Flekker af Rust,
vege ej for Aarhundreders Pust,
        Borge og Fæster
vare at se til som irrædte Rester.
Men se nu den skinner som Broncemetal,
som Lyskronens Kugle i Tempelets Hal!
Saa nu, — da Jorden for Himle fjerne
skinner med højere Glands som Stjerne —
    nu kunde Jesus med Ære
    den frem for Faderen bære.
        Thi Jordklodens Glands
skylder det Lys — det ene er hans —
        den Kjærlighedsvarme,
der strømmer ifra hans favnende Arme.

Hver Verdensdeel er i de grønnende Zoner
afdelte Haver, beboed' af Nationer.
Husene synes som om paa et Net
Perler i talløse Mængde var spredt.
Skinnende Byer krone hver Bugt,
krandse hver Indsø og Flodernes Flugt.
Med lysende Vifter Amerikas Skove
er gjennemskaarne til Sydhavets Vove.
Som Ørnen ej lurer den Vilde længer
fra Klippen, der udover Stien hænger.
        Histnede hvor Fossen bruser
hans venlige Hytte dig gjerne huser.
Sivet ej længer sit Guldhaar ryster
i Afrika over moradsige Kyster.
Plogen, som Præsten med sig har baaret,
Luft har i Jordsmonnet skaaret;
Sivet med løbende Flammer er sveden:
tilvejrs gik al Pest med Røgen og Heden.
        Der dynges nu Neg,
hvor nys Krokodilerne lagde sin Leg.

Dejlige, fjedervajende Lunde
suse nu over de farlige Grunde.
Europæer og Neger
sammen den liflige Duft vederkvæger.
Den hvide Britte, den sorte Jalof
henrykte tale om selvsamme Stof,
at Alt er Christendomslyset forskyldt,
som nu Alverden tilsidst har opfyldt.
Det Krigen har endt,
Sjele og Hjerterne tændt,
til Fredens Tjeneste Kræfterne vendt,
gjort Jorden saa skjøn
og sat paa hver Plet en Guddommens Søn.
— Men tys! lad høre! Mon gives en Krog,
hvorhen ej Lyset sin Straale end jog?
Paa Japans yderste Klipper
først Lyden af Klokkerne slipper.
Men vist derude, i Havet slængte,
i ukjendte Sjøer,
gives der Øer,
hvorhen ej Straalerne end ere trængte?
Skjønt, tys! jeg hører Klokkernes Kimen
alt Nyholland over ifra Van-Diemen. . . (Slumrer ind.)

Akadiel.

Seklet er gaaet som en Strøm af Ord.
Hvad seer du paa den velsignede Jord?

Digteren.

Den stærkeste Straale, hidtil udsprungen
af Christlærens Hjerte, var Præstetungen.
Nu se, somom Solen udskjød
to herlige Stjerner,
hvis lysende Kjerner
atter i tusinde andre sig brød,
to Lysets Kræfters Væld er kommen
af Christendommen,
begge ifra dens Hjerte udrundne,
begge iblandt dens Ideer fundne,
stærke nok til, foruden den Selv,

i Tiaar faa
om Jordklodens Hvælv
lysende Belter at slaa.
Jordkloden Selv er som bleven besjelt:
i rene Republiker overalt inddelt,
saa rene og skjønne i Form og Stempel
som Parthenons Tempel;
store og smaa, efter Sprog og Stamme
begrændste alene,
ej efter malede Milepæle
eller en Ramme
som udkvadrerer et Kvantum Sjele.
En Rosenhæks ludende Grene
forresten var nok til det Grændsedele.
Thi om den Herr Chef for en Republik
bonapartiske Tanker i Hovedet fik,
han flux blev henviist til et bedre Maal:
til flittigt at dyrke den hjemlige Kaal.
Nu styrer Dyd og Geni,
Fortjenesten hædres,
Talentet belønnes,
Livet forbedres,
Jorden forskjønnes;
hvergang den grønnes
smiler den somom dens Masse af Leer
følte sig fri,
henrykt ved al den Lykke den seer.

Men her i den Grundlov, hver Fristat lyder,
fordi den af Christlærens Hjerte flyder,
at hvert et Geni, i Massen opdaget,
af Staten skal blive til Barn antaget,
opfostret, opdraget —
se deri den anden mægtige Vinge
til Jordkloden fremad saavidt at bringe,
den anden Straale fra Christendommen,
hiint Stjerneskud liig, ifra Solen kommen!

Som Sædkastning ødsel,

udsaaes Geniet ved Børnenes Fødsel,
som Lyskorn iflæng
over Hyrdindens og Dronningens Seng.
Imellem Massen de fleste da faldt
forsvindende som i en gabende Spalt.
I Armodens smudsige Muld
Ingen opdaged Geniets Guld.
Millioner Talenter forginge
ret som paa Havsbund henslængte Ringe.
Talløse Lysets Kræfter
forsvunde — de spurgtes ej efter.
Det var et Tilfælde af Luften taget,
om en af de Spildte dog blev opdaget;
Pungen og Pergamentet
styrte da Jorden, men ikke Talentet.
Men Christendommen har Staterne vakt.
Nu vaage de alle af anspændt Magt,
at ikke En, til Bedre bestemt,
i Massens Vrimmel bliver forglemt,
ej En til Fakkel for Folket skabt
henligger i Massens Dunkle fortabt.
Heller end saadan en Dreng
Staten vil miste baade Skog og Eng.
Thi ind den i egen Blomstring henter
de Plejebørns Kjærligheds Tak med Renter;
de Skilling, den taber,
gjengjældes med Kunster og Videnskaber.
De smaa Elever,
som Christendommen til Værn og Læ
velsignende hæver
til Statens Knæ,
de fødte Genier er Lysets sande
gudviede Præster,
med himmelsk Salving paa Bryst og Pande
for Jesus arbejdende, deres Mester.
Ej frygtede mere, men kaldte frem,
liig Kilder man borer efter i Jorden,
Menneskelivet er bragt ved dem

Naturen nær og i aandigst Orden.
Atter leve paa egne Marker
hundredaarige Patriarker.
Visen om Jammerdalen er endt,
Præket om Sorgens Dyb ej bekjendt.
Alle elske den skjønne Klode.
Himlens Engle den gjerne bebo'de.
Dens Kjerne sig viser
fra Himlen omspændt
med et blomstrende Net af smaa Paradiser.
Men Mennesket selv er det herligste Syn.
Hvad Højhed, der hvælver sig over hans Bryn!
Hans Republiks Grundlov synes der skreven
og til paa hans talende Læbe bleven.
Skjønt Blod og Kjød,
synes han som iblandt Aander fød,
paa Jorden nedstegen,
forgangne Slægtfølger overlegen.
Han synes en nyskabt Skaberens Tanke.
Som Gryets Straaler,
som Skovens Træer, der Krat ej taaler,
Slægterne ere skjønne og ranke.
Der er en Sommer
paa alle Kinder af Sundhedsblommer,
i alle Blik
en Glædes skrevne, men tause, Musik,
om alle Munde
en Godhed stegen fra Hjertets Grunde.
Kjærligheden ej meer sig plager
gusten og mager.
Et Blik, hvori Begge hinanden kjende:
for ham og Hende
flux Huus da bygges og maales Ager.
Det fryder Staten, at Befolkningen stiger;
med Sjele og Styrke den sig beriger.
Hvor har ej Freden for Arme Brug?
Thi bole sig Slægten som Byg og Rug!
Og Frugtbarheden paa Træ og Ager,

alt som der fødes Børn tiltager.
Hvor mægtige end og hvor behænde,
Slægterne dog med Fromhed bekjende,
at alt det Hele
Jesum forskyldes,
der Lyset har vakt i Jordklodens Sjele.
Af hele Jorden, ej Sted undtaget,
han derfor hyldes
som Den, der har,
fra hvad det var,
Menneske til Menneske sandt opdraget.
Selv ifra Øerne fjernt i det stille
maalløse Hav
Klokkerne spille
til Minde om Jesu aabnede Grav.
— Kun ifra een rædsomme Skrig
skjærende blande i Tonerne sig.
En ensom Koralø der er langt Syd,
til hvem ej trængte end Ordets Lyd,
hvem Skib, forslaget,
ej har opdaget,
i Taager og hvide Rev forstukket,
neppe nok frem af Havet dukket —
der ligger en Fange paa Stenen bunden;
Hylende Vilde kræve hans Liv;
Præsten svinger sin Flintekniv;
Han ofres skal Guden og siden Munden.
Himmel, at Saadant endnu kan ske!
O lad et frelsende Sejl dog se!
Ny-Zeeland derfra er knap femti Mile;
der synes Klokkerne ej at hvile. (Slumrer ind.)

Akadiel.

Det tiende Sekels Sekunder er fløjne.
Seer, aabn endnu en Gang dine Øjne!

Digteren.

Hvad sees, naar Herlighed blinder?
Hvad kan beskrives,
naar Grændse for Lykken ej gives?

naar i dens Strømmen
for Virkeligheden tabe maa Drømmen?
naar Idealet sig under og agter
det Naaede finder,
som Kragen bag Ørnen forsvinder,
hvis Flugt den vil hærme med plumpe Fagter?
Jeg maatte beskrive
med selve Naturen ilive:
med funklende Øjne, frydstraalende Kinder,
med levende Smiil og Glæden greben
lige fra Læben,
med hørlige Toner
af Jubel fra alle Zoner,
jeg maatte udtrykke
Menneskets Lykke,
den vise Orden,
som raader paa Jorden.

Og nu er der ikke en Flek igjen,
hvor Lyset ikke har trængt sig hen.
Tys! stille, stille!
Paa hiin syndige Ø
i den stille Sjø
lyser en Kirke frem mellem Palmer,
Klokkerne spille
Opstandelsespsalmer.
Tonerne blande
sig mellem de tusind fra alle Lande,
der lyde nu i den samme Stund,
Alle som Een med jublende Mund,
Alle i Eet:
Jesus opstanden
er over al Jorden i Kvinden og Manden,
i Aand og Dyder i Mennesket.

Akadiel.

Før du paa Drømmenes Hvirvel maa age
det Sekulums-Tiaar tilbage,
ile igjennem den halve Time,

du hørte Klokkerne tigange kime,
blot paa Opvaagnelsens rappe Sekund,
indtil du standser
som hos dig Selv mellem kjendte Sandser:
Skjald! skal du høre
Profeter af Engle opføre
den Paaskesang, som om tusind Aars Stund
skal lyde fra alle Menneskers Mund.

Chor.

Paa Jord, som i Himlen, evindelig Fryd!
Den hele Menneskehed
nedknæler paa Jorden i Lykke og Fred.
I Mennesket er Du kommen igjen,
o Jesus Messias, fra Himmelen!
I Menneskets Sjel et straalende Skin
lever af din;
i Menneskets Hu dine himmelske Tanker;
og, som om der hang i Hjerternes Rod
et funklende Dryp af Frelserens Blod,
i Menneskets Hjerte din Kjærlighed banker.

Paa Jord, som i Himlen, evindelig Fryd!
Nu endt er, Jesus, dit Værk;
Thi hviler Du nu i din Sejerfryd stærk.
Du Mennesket har til Menneske gjort
og blæst af Gudsbilledet Støvet bort,
saa Englenes Sind og Menneskets Hu
Eet ere nu.
Thi, Jesus Messias, i Skarernes Hjerter
i levende Daad opstanden du est.
Hver Slægt er en ny Opstandelsesfest;
de Nyfødte ere dens nytændte Kjerter.

Paa Jord, som i Himlen, evindelig Fryd!
Vor Mo'r, den venlige Jord,
vi hædre ved Dyrkning fra Syd og til Nord.
Vor Fader i Himlen, naadig og huld,
fremdyrke vi Engle af Hjertets Muld.

Han tager engang de Blommer med Lyst
hisset til Bryst.
Thi Jesu, Hans Elskedes, Hjerte de bære
som Duggen i Kalk, og signede Jord
forener sin Røst med Himlenes Chor
til Faderens Priis og hans Eenbaarnes Ære.

Akadiel.

Paradisisk er Jorden,
herligt er Mennesket vorden.
Abiriels glødende Ild,
Ohebiels milde, gydet dertil,
i Menneskestammen
vel flyde sammen;
dog bor hos Kvinden,
i Hjertegrunden,
i Smilet om Munden,
i Rosenlunden
som gror paa Kinden,
i Øjets milde
Karfunkelkilde
Ohebiels Aand, som den himmelske reen,
imedens Abiriels Flammer tindre
stærkere frem ifra Mandens Indre,
som Lyskjernen i Diamantens Steen.
Menneskets mægtige Aand
nu føler ej mere
sit Kjød og sit Blod
som Lænke om Haand
og Bolt ved Fod;
som Fuglenes Fjere,
som Rosenblad-Dragt
kun føler det Legemets Magt.
Sandhedens Dag,
Pligternes Røster,
Frihedens sejrende Vingeslag
over forræderske Lyster
fylde dets Pande, det Tempeltag,
mens stille og mild

i Hjertet brænder
Brødrekjærligheds himmelske Ild,
straalende ud i de fremrakte Hænder.

For Gud i Støvet falde
de Jordens Aander Alle;
for Ham, den Evighøje,
de sine Pander bøje.
Men naar de op dem højne
ifra den Andagtstund,
i klare Aandeøjne
paa Pande og om Mund,
staar prægt med Straaler ud:
Hver sin Thronehimmel i egen Pande har:
Hver i eget Hjerte har Altar og Offerkar;
Drot er Hver for Jorden, Præst er Hver for Gud!
(Forsvinder.)

Digteren. (Springende op.)
Hvad Toner? Fra Jorden? fra Himlen?
Jeg hørte jo Choret? Jeg saa jo Stimlen?
Ah! Klokkerne endnu i Bygden klinge.
Did maa jeg haste,
paaknæ for den Højestes Altar mig kaste,
min Tak ham med brændende Taarer bringe.
Han har mig benaadet
med profetiske Syner.
En mægtig Aand,
med digtende, skjønt med en sanddru Haand,
hurtigt, som Lynet lyner,
har Fremtidsraadet
afmalt paa mine
Øjenhaars yderste fine,
saa, ved at skimte paa halvaabent Blik,
de herlige Syner jeg fik:
Jeg seet har Jorden i himmelsk Orden
og Mennesket som de Himmelske vorden.

PT Wergeland, Henrik Arnold
8935 Henrik Wergelands samlede
1852 skrifter
Bd.5

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 06 25 05 011 5